SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto esityslista 19.10.2026

Esityslistan kansilehti ... 1

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 2

2 Pöytäkirjan tarkastaminen ... 3

3 Eron myöntäminen Pietari Jääskeläiselle varavaltuutetun tehtävästä ... 4

4 Eron myöntäminen Eva Tawasolillle valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen ... 5

5 Luottamushenkilön pidättäminen tehtävästään ... 7

6 Myönteisen aluekehityksen ohjelma ... 10

- Myönteisen aluekehityksen ohjelma (29.9.2026) ... 14

7 Turvallisuusohjelma ... 48

- Turvallisuusohjelma (29.9.2026) ... 52

8 Vuoden 2026 toinen osavuosikatsaus 1.1.-31.8.2026 ... 74

- Vantaan kaupungin toinen osavuosikatsaus 2026 ... 80

- Suurimpien tytäryhtiöiden osavuosikatsaukset 2/2026 ... 163

- Sitovien tavoitteiden raportointi osavuosikatsaus 2/2026 ... 203

9 Vuoden 2025 arviointikertomuksesta aiheutuneet toimenpiteet ... 223

- Selvitys vuoden 2025 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä ... 225

- Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2025 ... 255

- Arviointikertomus 2025 ... 272

10 Asemakaavamuutos 002634, 22 Keimola / Keimolan Ruutulippu ... 395

- 002634 selostus, asemakaavamuutos 10.3.2026, tarkistettu 15.9.2026, Keimolan Ruutulippu ... 399

- 002634 Lausunnot ja vastineet 15.9.2026, Keimolan Ruutulippu ... 431

- Asiaan liittyvä muu aineisto ... 435

- 002634 asemakaavamuutosehdotus 10.3.2026, Keimolan Ruutulippu_allek ... 436

11 Asemakaava 233600 ja tonttijako, 23 Kivistö / Kivistön Kivenkolo ... 437

- 233600 selostus, asemakaava 15.9.2026, Kivistön Kivenkolo ... 441

- 233600 lausunnot ja vastineet 15.9.2026, Kivistön Kivenkolo ... 477

- Asiaan liittyvä muu aineisto ... 480

- 233600 asemakaavaehdotus 15.9.2026, Kivistön Kivenkolo_allek ... 481

12 Vastaus Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloitteeseen ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli ... 482

- Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli ... 488

13 Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksesta kaupunginvaltuustolle ... 491

- Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutus kaupunginvaltuustolle ... 495

14 Vastaus Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloitteeseen voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi ... 497

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto esityslista 19.10.2026

- Voimajohdon suunnittelu alueidenkäyttölain ja sähkömarkkinalain mukaisissa prosesseissa sekä toteutustavan valinta ... 506

- Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloite voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi ... 515

15 Vastaus Anu Hallin ja 36 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin on tuettava aktiivisemmin järjestöjä ja asukasyhdistyksiä espanjansiruetanoiden torjunnassa ... 517

- Anu Hallin ja 36 muun valtuutetun aloite kaupungin on tuettava aktiivisemmin järjestöjä ja asukasyhdistyksiä espanjansiruetanoiden torjunnassa ... 520

16 Vastaus Victor Snellmanin ja 27 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan toimialarakenteen monipuolistaminen: Kansainvälisen elämys- ja viihdekeskittymän (Integrated Resort) mahdollistaminen ja koulutuspolun luominen ... 522

- Victor Snellmanin ja 27 muun valtuutetun aloite Vantaan toimialarakenteen monipuolistaminen: Kansainvälisen elämys- ja viihdekeskittymän (Integrated Resort) mahdollistaminen ja koulutuspolun luominen ... 528

17 Vastaus Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin kartoitettava it-palveluiden epäterveitä riippuvuuksia ... 531

- Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloite kaupungin kartoitettava it-palveluiden epäterveitä riippuvuuksia ... 537

Kaupunginvaltuuston kokous

19.10.2026 klo 18.00

Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin internetsivuilla 12.10.2026 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Esitys:

a) todetaan läsnä olevat valtuutetut ja

b) todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Esitys:
Päätetään
a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 26.10.2026 klo 16.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 28.10.2026 lähtien.

3 Eron myöntäminen Pietari Jääskeläiselle varavaltuutetun tehtävästä

VD/5493/00.00.01.00/2026

PT/JK

Pietari Jääskeläinen on 23.9.2026 saapuneella viestillään pyytänyt eroa varavaltuutetun tehtävästä henkilökohtaisesta syystä.

Kuntalain 70 §:n mukaan kaupunginvaltuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle.

Vaalilain 93 §:n mukaan, jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti.

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 8

Vs. kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että Pietari Jääskeläiselle myönnetään ero varavaltuutetun tehtävästä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään myöntää Pietari Jääskeläiselle ero varavaltuutetun tehtävästä.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

4 Eron myöntäminen Eva Tawasolillle valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/3495/00.00.01.00/2026

PT/IP

Eva Tawasoli on 20.9.2026 saapuneella viestillään pyytänyt eroa valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä henkilökohtaisesta syystä.

Hallintosäännön 23 luvun 1 §:n mukaan valtuusto asettaa vuosittain pysyvän valtuustovaliokunnan käsittelemään valmistelevasti valtuustossa vireillä olevia asioita sekä muita valtuuston työskentelyyn liittyviä kysymyksiä.

Valtuustovaliokunnan jäseninä ovat valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä valtuuston kulloinkin päättämä määrä valtuuston valitsemia jäseniä ja heidän henkilökohtaisia varajäseniään.

Valtuustovaliokunnan puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan valtuuston I varapuheenjohtaja tai valtuuston II varapuheenjohtaja.

Valtuustovaliokunnan kokouksiin osallistuvat asiantuntijoina kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kulloinkin asian käsittelyn kannalta tarvittavat henkilöt.

Valtuustovaliokunnan kokoukset eivät ole yleisölle avoimia.

Tässä määräyksessä mainitulla valtuustovaliokunnalla ei tarkoiteta kuntalain 35 §:ssä säädettyä valio kuntaa.

Vantaan kaupunginvaltuusto on kokouksissaan (KV 22.6.2026 § 4, KV 24.8.2026 § 4) määrännyt valtuustovaliokunnan jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä lukumääräksi 8 kaudelle 1.6.2026–31.5.2027 ja valinnut jäseniksi seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Sakari Rokkanen, puheenjohtaja	
Ida Tamminen, I varapuheenjohtaja	
Tuire Kaimio, II varapuheenjohtaja	
Soile Eriksson	Anu Hall
Heli Hakala	Anssi Aura
Tia Seppänen	Eva Tawasoli
Kai-Ari Lundell	Janne Hartikainen
Antero Eerola	Chau Nguyen
Jorma Hentilä (KV 24.8.2026 § 4)	Tuomas Vanhanen (KV 24.8.2026 § 4)
Loviisa Kaartokallio	Tiina Tuomela
Patrik Karlsson	Stefan Åstrand

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 9

Vs. kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) myönnettäväksi Eva Tawasolille ero valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä ja
b) toimitettavaksi valtuustovaliokunnan varajäsenen täydennysvaali jäljelläolevaksi ajaksi toimikaudesta 1.6.2026–31.5.2027.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään
a) myöntää Eva Tawasolille ero valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä ja
b) toimittaa valtuustovaliokunnan varajäsenen täydennysvaali jäljelläolevaksi ajaksi toimikaudesta 1.6.2026–31.5.2027.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

5 **Luottamushenkilön pidättäminen tehtävästään**

VD/6695/00.00.01.00/2026

PT/S-AP/JK

Kuntalain 86 §:n 2 momentin mukaan jos luottamushenkilö vaalin toimittamisen jälkeen on lainvoimaisella tuomiolla tuomittu vankeuteen vähintään kuudeksi kuukaudeksi, valtuusto voi erottaa hänet luottamustoimestaan.

Kuntalain 89 §:n 1 momentin mukaan jos luottamushenkilö on asetettu syytteeseen rikoksesta, jonka laatu ja tekotapa osoittaa, ettei hän voi toimia luottamustehtävässään sen edellyttämällä tavalla, valtuusto voi oikeudenkäynnin ajaksi pidättää hänet toimestaan. Pidättämispäätös voidaan panna täytäntöön heti.

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että se, johtaako rikos luottamustoimesta pidättämiseen, on arvioitava kussakin tapauksessa erikseen. Yhtenä lähtökohtana asiaa harkittaessa on kuntalain 69 § 2 momentissa luottamushenkilölle asetettu käyttäytymisvelvollisuus: luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta ja toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Kysymys on ennen kaikkea siitä, säilyykö luottamushenkilön uskottavuus sellaisena, että hän voi edelleen toimia tehtävässään. (Harjula – Prättälä – Myllymäki - Sarvilinna: Kuntalaki: 86 §:n selostus)

Kaupunginvaltuuston varavaltuutettu ja kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan jäsen Milad Dehghan on tuomittu Helsingin käräjäoikeuden tuomiolla 21.11.2025 seitsemän kuukauden ehdolliseen vankeustuomioon. Dehghan on valittanut käräjäoikeuden tuomiosta ja hakenut jatkokäsittelylupaa Helsingin hovioikeudesta. Helsingin hovioikeus on 10.9.2026 antanut päätöksen, että asiassa ei myönnetä Milad Dehghanille jatkokäsittelylupaa. Helsingin hovioikeus on todennut, että käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta ole aihetta epäillä valituksessa esitettyjen seikkojen perusteella. Käräjäoikeuden ratkaisu on jäänyt pysyväksi. Hovioikeuden päätös ei ole vielä lainvoimainen. Dehghanilla on mahdollisuus hakea valituslupaa korkeimmalta oikeudelta.

Milad Dehghanin saama tuomio on pituudeltaan yli 6 kuukautta, joten jos tuomio olisi lainvoimainen, hänet voitaisiin tuomion pituuden perusteella erottaa luottamustehtävistään.

Asiassa on arvioitava, onko teko, josta Milad Dehghan on tuomittu, sellainen, että se on vaikuttanut hänen uskottavuuteensa toimia luottamustehtävässä. Kuntalain 86 §:n 2 momentin nojalla Dehghan olisi voitu pidättää tehtävästään jo, kun asiassa on nostettu syyte tai kun käräjäoikeus on antanut asiassa ratkaisunsa. Asia ei ole ollut tuossa vaiheessa kaupungin tiedossa. Kaupunki on saanut tiedon asiasta vasta, kun tiedotusvälineet ovat uutisoineet hovioikeuden päätöksestä 10.9.2026.

Milad Dehghania on kuultu asian johdosta. Hän on toimittanut kuulemiskirjeensä sähköpostitse 25.9.2026.

Tarkempi teon kuvaus, annetun rangaistuksen perusteet ja näistä tehtävät johtopäätökset on kuvattu erillisessä liitteessä, jota ei julkaista yleisessä tietoverkossa.

Tarkemmat perustelut, Helsingin hovioikeuden päätös 10.9.2026 nro 1064 8100 sekä Milad Dehghanin lähettämä kuulemiskirje ovat Extranetissä luottamushenkilöiden nähtävänä.

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 7

Vs. kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) Milad Dehghanin pidättämistä hänen kaikkien luottamustehtäviensä hoidosta, kunnes häntä koskeva tuomio on saanut lainvoiman;
b) pidättämispäätös esitetään pantavaksi heti täytäntöön.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko teki päätösesitykseen seuraavan muutosesityksen, joka raukesi kannattamattomana:

Luottamushenkilö pidätetään luottamustehtäviensä hoidosta siihen saakka, kunnes korkein oikeus on ratkaissut hänen valituslupahakemuksensa. Mikäli korkein oikeus ei myönnä valituslupaa, pidättäminen jatkuu siihen saakka, kunnes tuomio on saanut lainvoiman. Mikäli korkein oikeus myöntää valitusluvan, pidättäminen päättyy valitusluvan myöntämiseen ja hän voi jatkaa luottamustehtäviensä hoitamista rikosasian lainvoimaiseen ratkaisuun saakka.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko jätti asialle seuraavan pöytäkirjalausuman:

Perussuomalaiset korostavat oikeusturvaa ja syyttömyysolettamaa. Lähtökohtaisesti henkilöä ei tule kohdella lopullisesti syyllisenä ennen kuin rikosasiassa on annettu lainvoimainen ratkaisu. Kuntalain 86 §:n mukainen pidättäminen on harkinnanvarainen toimenpide, eikä se seuraa automaattisesti lainvoimattomasta rikostuomiosta. Kaupungin esityslistassakin todetaan, että hovioikeuden päätös ei ole vielä lainvoimainen ja että asiassa voidaan hakea valituslupaa korkeimmalta oikeudelta.

Tällä lausumalla ei oteta kantaa rikostuomion sisältöön, sen oikeellisuuteen tai rikosasian lopputulokseen. Katsomme kuitenkin, että oikeasuhtaisempi menettely olisi ollut odottaa, myöntääkö korkein oikeus asiassa valitusluvan, ja tehdä pidättämistä koskeva ratkaisu tämän jälkeen.

Vaihtoehtoisesti päätös olisi voitu rajata siten, että pidättäminen olisi ollut voimassa korkeimman oikeuden valituslupapäätökseen saakka. Mikäli valituslupa olisi myönnetty, pidättäminen olisi päättynyt ja asian käsittelyä olisi voitu odottaa korkeimmassa oikeudessa ilman luottamustehtävistä pidättämistä. Mikäli valituslupaa ei olisi myönnetty, asia olisi voitu arvioida lainvoimaisen tuomion perusteella uudelleen. Kaupungin nykyinen esitys sen sijaan pitää pidättämisen voimassa siihen saakka, kunnes tuomio saa lainvoiman.

Perussuomalaisten näkemyksen mukaan jokaiselle henkilölle, myös poliittisessa luottamustehtävässä toimivalle, kuuluu sama oikeusturva ja syyttömyysolettama rikosprosessin loppuun saakka.

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään pidättää Milad Dehghan hänen kaikkien luottamustehtäviensä hoidosta, kunnes häntä koskeva tuomio on saanut lainvoiman.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Tarkemmat perustelut, julkinen, ei julkaista yleisessä tietoverkossa

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
Lakiasiainjohtaja Sari-Anna Pennanen,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

6 Myönteisen aluekehityksen ohjelma

VD/3136/00.01.02.00/2026

PT/RÅ/MR/HR/JK

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan kaupungin Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategian vuosille 2026–2029 kokouksessaan 26.1.2026 § 3.

Strategian hyväksymispäätöksessään kaupunginvaltuusto on todennut, että strategiaa toteutetaan strategisten ohjelmien, vuotuisten talousarviossa esitettävien kaupunkitason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tuloskorttien kautta.

Hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan on kirjattu strategisista ohjelmista seuraavasti:

Toteutamme strategiaa kuuden muutosohjelman kautta. Onnistumme strategiassa, kun saamme aikaan tavoitteellisen muutoksen näillä tietopohjaisesti valituilla ohjelma-alueilla. Strategiset ohjelmat ovat kaupunkitasoisia ja niitä johdetaan yli toimialarajojen. Kehitämme kaupungin johtamisjärjestelmää ja kyvykkyyksiä ohjelmien onnistumisen tueksi. Strategiset ohjelmat ovat strategian mukaisesti elinvoima- ja työllisyysohjelma, kotoutumisen ohjelma, myönteisen aluekehityksen ohjelma, turvallisuusohjelma, talousohjelma ja ympäristöohjelma. Muutosohjelmat kattavat strategiakauden.

Myönteisen aluekehityksen ohjelma toimii kaupunkistrategian keskeisenä toimeenpanovälineenä 2026–2029. Edellisellä strategiakaudella 2022–2025 Myönteisen aluekehityksen ohjelman tavoitteita on pyritty edistämään Myönteisen erityiskohtelun ohjelmalla. Kaupungilla ei aikaisemmin ole ollut selkeästi segregaatiokehitykseen liittyviä ohjelmia, mutta ainakin osittain aihetta ohjaavina dokumentteina voidaan pitää Kaavoitussuunnitelmaa (Kaupunkiympäristölautakunta 19.1.2026 § 6), Maa- ja asuntopoliittisia linjauksia (Kaupunginvaltuusto 10.10.2022 § 7), NEET-toimenpideohjelmaa (Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 3.12.2024 § 28), Palveluverkkosuunnitelmaa (Kaupunginvaltuusto 19.12.2022 § 5) sekä Sosiaalisesti kestävä Vantaa (Kaupunginhallitus 1.11.2022 § 12). Myönteisen aluekehityksen ohjelma noudattaa kaupunkitasoisia sitoumuksia, lakisääteisiä suunnitelmia sekä hyväksyttyjä periaatteita ja linjauksia. Myönteisen aluekehityksen ohjelman kannalta keskeisiä , työllisyyden edistämisen periaatteet (KV 12.5.2025 § 7) maankäytön elinkeinopoliittiset periaatteet (vireillä), maa- ja asuntopoliittiset linjaukset (10.10.2022 § 7), tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (KH 8.6.2026) sekä aikaisemmin mainitut.

Ohjelmatyön strategisena tavoitteena on parantaa kaupunkitasoisia kyvykkyyksiä segregaation torjunnassa. Työtä edistetään kahdella eri tasolla. Toisaalta pyritään nimenomaan kaupunkitason kehityskulkujen parempaan havainnointiin ja ennakointiin tulevaisuudessa ja toisaalta etsitään toimenpiteitä ja ratkaisuja valittujen kohdekaupunginosien suunnan muuttamiseksi.

Myönteisen aluekehityksen ohjelman muutoksen osa-alueet ovat seuraavat:

1. Kaupunkitasoinen tavoite

   Tällä muutoksen osa-alueella pyritään edistämään kaupungin kyvykkyyksiä reagoida jatkossa aikaisemmin ja ennakoivammin erityisesti negatiiviseen kaupunkikehitykseen. Tätä kyvykkyyttä rakennetaan erityisesti tiedolla johtamisen keinoin.

2. Myönteisen aluekehityksen kohdekaupunginosien tavoitteet

   Hakunila

   Hakunilasta luodaan elinvoimainen, vetovoimainen ja positiivisesti tulevaisuuteen katsova alue.

   Hakunilan toimenpiteiden tavoitteena on kääntää kaupunginosan kehityssuunta ja rakentaa Hakunilasta elinvoimainen ja kiinnostava alue. Hakunilan lähiympäristö, johon kuuluvat muun muassa Håkansbölen kartanoalue puistoineen, hienot liikunta-alueet sekä Sotungin kulttuurihistoriallisesti merkittävät ympäristöt, luo poikkeuksellista potentiaalia kaupunginosan kehitykselle.

   Havukoski

   Havukosken kaupunkikehitys käännetään vahvistamalla alueen yhteisöllisyyttä ja sosiaalista kestävyyttä.

   Havukosken kaupunginosan kehityksen kääntyminen vaatii tekoja, uuden identiteetin rakentamista ja vie aikaa. Alueen yksiöiden ja kaksioiden merkittävä määrä, matala vuokrataso ja väestöpohja ohjaavat kehitystä tavalla, joka heijastuu koulutus- ja työllisyysasteeseen sekä alueen yleiseen elinvoimaan. Kehityskulun suunnan muuttaminen edellyttää pitkäjänteistä ja sitoutunutta työtä, ja on selvää, että ilman erittäin mittavia kaupunkiuudistushankkeita ja investointeja kokonaisvaltainen rakennemuutos ei ole lyhyellä aikavälillä mahdollinen. Kaupunkirakenteellisten toimenpiteiden ohella Havukosken kehittämisen painopiste on sosiaalisen kestävyyden ja kaupunkikulttuurin vahvistamisessa.

   Myyrmäki

   Myyrmäki lunastaa paikkansa Vantaan yhtenä liike-elämän keskuksista ja kaupunginosan vetovoima palautuu

   Myyrmäki on ollut yksi Vantaan talouden ja liike-elämän keskuksista. Yritysten asteittaisen alueelta poistumisen kautta ja viivästyneiden kaupunkikehityshankkeiden myötä kaupunginosa on alkanut rapistua ja muuttua epäsiistiksi. Samaan aikaan sinne on alkanut kasaantua päihteidenkäyttäjiä ja sitä myötä päihderikollisuuteen kytkeytyviä ilmiötä. Nämä taas ovat kiihdyttäneet negatiivista kehitystä entisestään. Myyrmäen kehityskulussa on kuitenkin nähtävissä mahdollisuuksia ja potentiaalia sen kääntämiselle, edellyttäen että asioita saadaan etenemään suhteellisen nopeasti.

Myönteisen aluekehityksen ohjelma eroaa muista ohjelmista sekä rakenteeltaan että sisällöltään. Ohjelman rakenne perustuu segregaation tarkasteluun eikä yksittäisiin tavoitteisiin, eikä sen uudistaminen ole

ollut mahdollista ohjelmaneuvotteluiden ja päätöksenteon aikataulujen vuoksi. Ohjelman erityispiirteenä on sen kompleksisuus: segregaatiokehitykseen vaikuttavat useat samanaikaiset tekijät. Tämä selittää myös osittain ohjelma-asiakirjan poikkeavan sisällöllisen rakenteen.

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 13

Vs. kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan Myönteisen aluekehityksen ohjelma vuosille 2026–2029,
b) todeta, että strategisen ohjelman väliarviointi tehdään osana strategian väliarviointia ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain, ja
c) todeta, että strategiset ohjelmat ohjaavat osaltaan strategisten vuositavoitteiden eli sitovien tavoitteiden asetantaa.
d) valtuuttaa ohjelmajohtaja tekemään myönteisen aluekehityksen ohjelmaan vähäisiä teknisiä korjauksia tarvittaessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko jätti asialle seuraavan pöytäkirjalausuman:

Ohjelman tavoitteena on varmistaa, että se aidosti edistää kototumista, eri väestöryhmien kohtaamista ja kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan eikä se vahvista alueellista tai yhteisöllistä eriytymistä.

Pidämme tärkeänä, että ohjelman toimeenpanossa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että kaupungin tukema yhteisö- ja järjestötoiminta lisää eri väestöryhmien välistä vuorovaikutusta eikä vahvista rinnakkaisia yhteisöjä.

Mikroyrittäjyyden tukemisessa tulee puolestaan vahvistaa suomen kielen osaamista, laajempia yritysverkostoja ja kiinnittymistä avoimille markkinoille.

Lisäksi kotoutumistyössä tulee vahvistaa suomalaisen yhteiskunnan sääntöjen, oikeuksien, velvollisuuksien ja viranomaisjärjestelmän tuntemusta.

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä Vantaan kaupungin Myönteisen aluekehityksen ohjelma vuosille 2026–2029.

Liitteet:
- Liite 1: Myönteisen aluekehityksen ohjelma (29.9.2026)

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

ohjelmajohtaja Hannu Rusama, 044 761 4117
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Myönteisen aluekehityksen ohjelma

Ohjelmapohja

Vantaa

STRATEGINEN OHJELMA

Sisällysluettelo

1. Strategisen ohjelman perustiedot 4

2. Tiivistelmä 5

3. Toimialojen ja palvelujen kytkeytyminen ohjelmaan 6

4. Ohjelman tavoiteltu muutos 10

5. Strateginen yhteys ja rajaus 11

5.1. Kytkentä kaupunkistrategiaan 11

5.2. Ohjelman rajaus ja suhteet muihin ohjelmiin 12

5.3. Ohjelma osana strategista muutosta 13

6. Muutoksen toteuttaminen 15

7. Myönteisen aluekehityksen ohjelman kaupunkitasoinen tavoite 20

8. Myönteisen aluekehityksen ohjelman kohdekaupunginosien tavoitteet 22

8.1. Hakunila 22

8.2. Havukoski 24

8.3. Myyrmäki 27

9. Vaikuttavuus ja avainindikaattorit 30

10. Muutoksen toteuttaminen ja menestystekijät 31

10.1. Muutoksen osa-alueet 32

10.2. Menestystekijät ja muutostoimenpiteet 33

Julkaisija
Vantaan kaupunki
pvm 05/2026
Yhteyshenkilö tarvittaessa tai toimialatieto/yksikkö
Ohjelmajohtaja Hannu Rusama

1. Strategisen ohjelman perustiedot

Ohjelman nimi: Myönteisen aluekehityksen ohjelma

Strategiakausi: 2026-2029

Ohjelman omistajat: Riikka Åstrand, Matti Ruusula

Ohjelmajohtaja: Hannu Rusama

Ohjausryhmä: Riikka Åstrand, Matti Ruusula, Ilkka Kalo, Leena Rusanen, Kimmo Viljamaa, Juha Nurmi, Susanna Issakainen

Neuvonantajaryhmä: Venla Bernelius (OKM), Pasi Saukkonen (Helsingin kaupunki), Elina Palola (STM), Juha Malm (Lähi-Tapiola), Mikko Nurminen (Nubacom)
Lisäksi rakennamme pohjoismaisten kaupunkien verkostoa Nordic Safe Citiesin kanssa segregaation ja turvallisuuden teemoissa.

Versio ja päiväys: 29.9.2026

2. Tiivistelmä

Myönteisen aluekehityksen ohjelman tavoitteena on ehkäistä ja kääntää kaupunkisegregaation kehityskulkua Vantaalla vahvistamalla kaupunginosien elinvoimaa, hyvinvointia ja vetovoimaa. Vaikka Suomi on pitkään välttynyt moniin Euroopan maihin verrattuna syvälle juurtuneelta segregaatiolta, kaupungistumisen myötä ilmiö on voimistunut ja näkyy kasvavassa määrin myös Vantaalla. Samalla ymmärrys segregaation pitkäaikaisista vaikutuksista ja siihen liittyvistä riskeistä on lisääntynyt, mutta käytännön toimia ilmiön ehkäisemiseksi ja sen vaikutusten hillitsemiseksi on onnistuttu juurruttamaan liian vähän.

Ohjelma keskittyy kolmeen kohdealueeseen, Hakunilaan, Havukoskeen ja Myyrmäkeen, joiden kehityshaasteet ja vahvuudet ovat erilaisia ja edellyttävät aluekohtaisia ratkaisuja. Tavoitteena on tunnistaa kaupunginosien kehitykseen vaikuttavat keskeiset muutostekijät, arvioida tunnistettuja riskejä sekä löytää ja toteuttaa vaikuttavia keinoja myönteisen kehityksen vahvistamiseksi. Työ perustuu kolmeen toisiinsa kytkeyvään kehittämispolkuun: tulevaisuuspolkuun, asumisen polkuun ja turvallisuuspolkuun. Näitä yhdistää hyvinvointia suojaavien tekijöiden vahvistaminen sekä pyrkimys rakentaa pitkäjänteisesti myönteisiä kehityssuuntia alueille.

Ohjelmassa rakennetaan systemaattisesti alueellista tietopohjaa ja syvennetään ymmärrystä segregaatiosta ilmiönä. Tietoon perustuvan kehittämisen tueksi etsitään, kehitetään ja toimeenpannaan sekä uusia kokeiluja että hyväksi todettuja toimintamalleja, samalla seuraten niiden vaikuttavuutta. Ohjelma hyödyntää aktiivisesti kumppanuuksia ja ulkopuolista rahoitusta uusien ratkaisujen löytämiseksi sekä tarkastelee palvelurakenteen kehittämistarpeita, jotta palvelut vastaisivat paremmin eri kaupunginosien lähtökohtia ja tarpeita. Myös kaupunkisuunnittelussa ja esimerkiksi

kouluverkkosuunnittelussa huomioidaan aiempaa vahvemmin segregaation ehkäisy.

Perinteisesti negatiivisia kehityskulkuja on pyritty torjumaan lisäämällä erilaisia tukipalveluita ja korjaavia toimenpiteitä. Myönteisen aluekehityksen ohjelma täydentää tätä lähestymistapaa painottamalla alueiden omia vahvuuksia ja mahdollisuuksia. Tavoitteena on vahvistaa kaupunginosien identiteettiä, yhteisöllisyyttä ja positiivista naapurustokulttuuria, joka rakentuu asukkaiden arjesta, osallisuudesta, luovuudesta ja toimeliaisuudesta. Kaupunkitila nähdään ympäristönä, jossa kulttuuri, liike, kohtaamiset ja yhteinen tekeminen lisäävät alueiden elävyyttä, näkyvyyttä ja vetovoimaa. Näin ohjelma pyrkii siirtämään painopistettä pelkästä ongelmien ehkäisystä myönteisen tulevaisuuden aktiiviseen rakentamiseen.

Samalla ohjelma tukee kaupungin strategista uudistumista kehittämällä toimintatapoja, johtamista ja osaamista niin, että segregaation ehkäisy muodostuu pysyväksi, poikkihallinnolliseksi ja vaikuttavaksi osaksi kaupungin perustoimintaa.

3. Toimialojen ja palvelujen kytkeytyminen ohjelmaan

Kasvatus ja oppiminen

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala on keskeisessä roolissa myönteisen aluekehityksen edistämisessä Vantaalla. Koulujen, oppilaitosten ja varhaiskasvatuksen yksiköiden eriytyminen heijastelee alueellista väestörakennetta, ja sen vaikutukset näkyvät oppijoiden lähtökohdissa, oppimistuloksissa ja hyvinvoinnissa. Toimialalla eriytymisen ehkäisyä ja sen kielteisten vaikutusten lieventämistä toteutetaan laajalla toimenpidekokonaisuudella.

Toimiala kehittää segregaatiotietopohjaa yhteistyössä muiden toimialojen kanssa, jotta aluekehitykseen voidaan vaikuttaa ennakoivasti ja vaikuttavasti. Segregaatiotietoa hyödynnetään muun muassa resurssien kohdentamisessa, palveluverkkosuunnittelussa ja oppilaaksi ottamisessa.

Toimiala kohdentaa perusrahoitusta tarveperusteisesti esimerkiksi sosioekonomisten kriteerien (Kota-indeksit) perusteella ja oppimisen tuen tietoihin perustuen. Lisäksi toimiala käyttää eriytymiskehityksen ehkäisyyn sekä valtiolta saatavaa kohdennettua rahoitusta että kaupungin omaa Kota-rahoitusta.

Toimialalla työskentelee lakisääteisen henkilöstön lisäksi henkilöstöä, joiden työn avulla haetaan vaikuttavuutta eriytymiskehityksen lieventämiseen. Tällaisia henkilöstöresursseja ovat muun muassa kehittäjäopettajat- ja sosionomit, monikieliset ohjaajat, koulu- ja opiskeluvalmentajat sekä aluekoordinaattorit. Alueelliseen eriytymiseen vastataan myös erilaisilla lisäresursseilla oppijoille sekä palkan lisinä henkilöstölle.

Yhtenä segregaatiota tuottavana tekijänä toimialalla on tunnistettu vieraskielisen taustan tuottamat erot oppimistuloksissa sekä hyvinvoinnissa. Toimiala on sitoutunut monikielisten oppijoiden osaamisen kehittämistyössään vahvistamaan Vantaalla yhdenvertaista, kestävää ja kieli ja kulttuuritietoista kasvatus- ja koulutusjärjestelmää. Työssä korostuu myös vieraskielisten huoltajien tukeminen.

Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan palveluissa painotetaan tekemistä aiempaa vahvemmin valittuihin kolmeen kaupunginosaan alueelliset tarpeet ja toiveet huomioiden.

Jokaisessa näistä kaupunginosasista on nuorisotila, asukastila ja kirjasto. Pian jokaisesta kohdekaupunginosasta (tai niiden välittömässä

läheisyydessä) löytyy myös uimahalli ja monimuotoisia muita liikuntapaikkoja. Palveluissa painotetaan erityisesti kaupunginosien erityisiä tarpeita, tuetaan yhteisöjä ja omaehtoisen toiminnan järjestämistä, tarjotaan lukutaito- ja kieliopetusta kirjastoissa sekä tehdään tiivistä yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa.

Kulttuuria vahvistetaan ja laajennetaan osana kaupunginosien arkea lisäämällä matalan kynnyksen ulkotapahtumia ja rikastamalla asukastilojen ja kirjastojen sisältöjä asukkaiden toiveista nousevalla kulttuurilla, jotta alueille syntyy enemmän eläviä, merkityksellisiä kohtaamisia. Kaupunginosien omaleimaista identiteettiä vahvistetaan yhteiskehittämällä ja rakentamalla sujuvaa yhteistyötä ja hyödyntämällä olemassa olevia tiloja ja resursseja viisaasti ja vaikuttavasti.

Myös koulujen yhteyteen viedään erityisiä toimia: Harrastusten Vantaa –kokonaisuudessa panostetaan maksuttomia harrastuksia erityisesti niihin kouluihin, joissa muuten harrastetaan vähemmän. Tempo-orkesteri ja koulujen urheilujoukkue –toimintoja toteutetaan kouluilla osana koulupäivää. Harrastuspolkuja kehitetään Harrastusten Vantaasta ja Tempo-orkesterista eteenpäin pitkäjänteisiin harrastuksiin ja tuetaan lasten ja nuorten pitkäjänteisen harrastamisen jatkumista lasten ja nuorten juhlarahaston avulla. Havukosken Kytöpuiston alakoululla kehitetään kokonaiskoulupäivämallia, josta saatuja oppeja voidaan tulevaisuudessa hyödyntää myös muissa kouluissa ja alueilla.

Aikuisten osallisuutta vahvistetaan lisäämällä maahanmuuttajakoulutuksen ja suomen kielen opetuksen saavutettavuutta kaupunginosien tarpeet huomioiden. Kaupunginosissa kehitetään yhteisöbudjetoinnin mallia, jossa asukkaiden toiveet ja tarpeet ohjaavat alueella kehitettäviä asioita. Avoimia käyttövuoroja kehittämällä luodaan liikuntatiloihin ohjattuun toimintaan ja urheiluseuratoimintaan kuulumattomille ihmisille mahdollisuuksia päästä matalalla kynnyksellä liikkumaan, vaikkapa koko perheen kanssa pelaamaan korista sisäliikuntapaikkaan. Avustuksilla tuetaan kohdennetusti seurojen ja järjestöjen toimintaa kaupunginosien tarpeiden mukaisesti.

Kaupunkiympäristö

Kaupunkiympäristön toimialalla maa- ja asuntopoliittisilla periaatteilla, VAKIO-mallilla (Vantaan kasvun ja investointien malli) ja kaavoituksella varmistetaan asuntotarjonnan ja omistusmuotojen monipuolisuus, asuntotuotannon vastaaminen erilaisiin asumisen tarpeisiin sekä investointien kohdentaminen oikea-aikaisesti ja tarvelähtöisesti. Kaavoituksella ja yleisten alueiden suunnittelulla tuetaan lähipalveluiden ja työpaikkojen sijoittumista asuinalueille. Keskustoissa ja asemanseuduilla pyritään kehittämään toiminnallisesti monipuolista ja elävää kaupunkirakennetta kaavoituksen keinoin. Toimiala vastaa myös julkisen tilan laadusta ja viihtyisyydestä sekä kaupunkivihreän riittävyydestä ja lähiluonnon saavuttavuudesta. Alueiden myönteinen kehittäminen edellyttää monipuolisia toimenpiteitä, kuten purkavan uudistamisen hankkeita, hyviä liikenneratkaisuja, nykyisen asuntokannan peruskorjaamista ja alueiden viihtyvyyden lisäämistä.

Kaupunkiympäristön toimialan eriytymisen tiekartassa (ERKKO) on tunnistettu toimenpidesuositukset vaikuttavan johtamisen, maa- ja asuntopolitiikan, investointien ohjaamisen sekä osallisuuden, viestinnän ja mainetyön kehittämiseksi. Segregaatiouhan alaisilla alueilla pilotoidaan uusia täydennysrakentamisen malleja ja kehitetään taloudellisia kannustimia erikseen määriteltyjen alueiden hankkeille, joiden arvioidaan vaikuttavan myönteisesti alueen kehitykseen.

Työllisyys- ja elinvoimapalvelut

Työllisuus- ja kotoutumispalveluiden toiminta kiinnittyy ohjelman tavoitteisiin erittäin vahvasti. Työllisyys ja kotoutumispalveluiden tehtävät ovat kaupunkitasoisia ja pitkälle lakisääteisiä, mutta niiden merkitys paikallisen tason tavoitteiden saavuttamisessa on merkittävä. Samankaltaisia kaupunkitasoisia toimintoja ovat esimerkiksi turvallisuustyö ja demokratian edistäminen. Kiinteä yhteistyö työllisyys- ja kotoutumispalveluiden kanssa erityisesti paikallisen tason toimenpiteiden suunnittelussa ja suuntaamisessa

mahdollistaa tavoitteiden saavuttamisen. Lähitulevaisuuden tavoitteena on kehittää myös alueellisia jalkautuvia palveluita. Alueellisesti jalkautuvilla palveluilla tarkoitetaan sellaisia työllisyys-, elinvoima- ja kotoutumispalveluita, jotka järjestetään muun muassa asukastiloissa tai kohtaamispaikoissa ja jotka tavoittelevat asiakkaita näistä avoimista tiloista.

Elinvoimapalvelut (EPA) tukevat myönteisen aluekehityksen ohjelmaa vahvistamalla kohdekaupunginosien elinvoimaa yritystoiminnan, yrittäjyyden ja paikallisen elinkeinodynamiikan kautta osana ohjelman yhteistä työskentelyä ja pääosin nykyisillä resursseilla. EPA:n rooli ohjelmassa on toimia aktivoijana, mahdollistajana, tilannekuvan tuojana ja kumppanina: se aktivoi kaupunginosien yrityksiä ja yrittäjiä mukaan kehittämiseen, mahdollistaa uusia avauksia yrityspalvelujen ja verkostojen kautta, tuo elinkeinoelämän näkökulman ja tiedon ohjelman suunnitteluun ja seurantaan sekä osallistuu kokeiluihin ja hankkeisiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

4.Ohjelman tavoiteltu muutos

Kaupunkisegregaation kehitys sekä Suomessa että Vantaalla muodostaa myönteisen aluekehitysohjelman perustan ja strategisen lähtökohdan.

Kaupunkisegregaatio (voidaan puhua myös segregaatiosta ilman kaupunkiliitettä) tarkoittaa kaupunkialueiden sisäistä eriytymistä, jossa väestö jakautuu asumaan eri alueille sosioekonomisten, demografisten tai kulttuuristen tekijöiden perusteella. Käytännössä tämä näkyy esimerkiksi siinä, että tietyille alueille kasaantuvat pienituloisuus, työttömyys, matala koulutustaso, heikompi palvelutaso ja maahanmuuttajataustainen väestö, kun taas toisilla alueilla asuu keskimäärin paremmin toimeentulevaa ja korkeasti koulutettua väestöä. Segregaatio ei ole vain asumisen ilmiö, vaan se liittyy laajemmin koulutukseen, palveluihin, turvallisuuteen, terveyteen ja alueiden maineeseen, ja se voi pitkäkestoisena heikentää elämänmahdollisuuksien tasa-arvoa sekä lisätä eriarvoisuutta kaupunkien sisällä. Kaupunkisegregaation ja huono-osaisuuden kasautumisen suurimmat haasteet ovat ongelmien kumuloitumisen luonne. Kun työttömyys ja köyhyys kasaantuvat

samalle asuinalueelle, vauhdittaa se ongelmien ja niiden seurausten kasvua.

Ohjelman tavoitteena on vahvistaa kaupungin valmiuksia kehittää, testata ja toteuttaa toimenpiteitä, jotka vastaavat eri kaupunginosien yhteiskunnallisiin haasteisiin.

Oikeiden toimenpiteiden ja niiden skaalaamisen myötä jokaisen valitun kaupunginosan kehitys kääntyy positiiviseen suuntaan.

Toimenpiteiden näkökulmasta ohjelmalla tavoitellaan kahta keskeistä asiaa. Toisaalta kumppaneiden ja ulkopuolisen rahoituksen etsimistä niissä kohdissa, joissa tavoitellaan uusia innovaatioita. Ja toisaalta kaupungin oman toiminnan kehittämistä niin, että se vastaisi paremmin asetettuihin tavoitteisiin.

5.Strateginen yhteys ja rajaus

5.1. Kytkentä kaupunkistrategiaan

Tämä strateginen ohjelma toteuttaa Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 tavoitteita. Kokonaisuudessaan ohjelma kytkeytyy moniin strategisiin päämääriin ja tavoitteisiin:

Hyvän elämän Vantaa

- Annamme lapsille ja nuorille vahvat eväät elämään
- Vahvistamme yhteisöllisyyttä
- Lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä
- Parannamme turvallisuutta

Vetovoimainen Vantaa

- Erotumme koulutuksen edelläkävijänä

- Monipuolistamme asumisen vaihtoehtoja

Tasapainoisen kasvun Vantaa

- Pysäytämme alueellisen eriytymisen
- Varmistamme kotoutumisen
- Nostamme työllisyyttä ja koulutustasoa

Myönteisen aluekehityksen ohjelma poikkeaa muista ohjelmista siinä, että se keskittyy ensisijaisesti nimettyihin kaupunginosiin. Nämä kaupunginosat ovat Hakunila, Havukoski ja Myyrmäki. Kaupunkistrategian päämääriä ja tavoitteita tutkitaan tässä ohjelmassa siis ensisijaisesti näiden kaupunginosien näkökulmista.

Ohjelman rooli strategiassa on johtaa kaupunkitasoista, poikkihallinnollista muutosta, jota ei voida saavuttaa yksittäisten toimialojen tai linjaorganisaation keinoin.

5.2. Ohjelman rajaus ja suhteet muihin ohjelmiin

Myönteisen aluekehityksen ohjelmalla on kytkentöjä useimpiin muihin ohjelmiin. Turvallisuuspolun kautta alueellinen tiivis yhteys muodostuu turvallisuusohjelmaan. Kaupunginosan työllisyystilanteen ja koulutusasteen kautta selkeä yhteys syntyy elinvoima- ja työllisyysohjelmaan. Kotoutumisen ohjelman kytkeytyminen samoihin teemoihin on myös selkeä, mutta myönteisen aluekehityksen ohjelmassa tämä näkökulma on kaupunginosien tasolla. Myös kaupunkistrategian eri tavoitteista iso osa kytkeytyy ohjelmaan. Eroavaisuus muihin ohjelmiin tulee alueellisen rajauksen kautta. Toisin kuin monet muut ohjelmat, jotka tarkastelevat kysymyksiä koko kaupungin tasolla, myönteisen aluekehityksen ohjelma lähestyy ensisijaisesti kolmea kaupunginosaa. Tämä mahdollistaa huomion rajaamisen jokaisen alueen kannalta keskeisimpiin kysymyksiin ja niiden tarkempaan analyysiin sekä sen myötä parhaisiin mahdollisiin ratkaisuihin.

Ohjelmassa luodaan tavoitteet kolmelle kohdekaupunginosalle (Hakunila, Havukoski ja Myyrmäki) sekä rakennetaan toimenpiteitä, joilla edistetään kaupunginosien tavoitteiden toteutumista. Ohjelmassa tehdään yhteistyötä eri toimialojen ja organisaatioiden, kuten poliisin, hyvinvointialueen tai järjestöjen, kanssa. Alueelliset tavoitteet ja toimenpiteet määrittävät aina ohjelman keskeisimmät toimijat. Myönteisen aluekehityksen ohjelma voi siis edistää esimerkiksi elinvoima- ja työllisyysohjelman tavoitteita paikallisesti sopivilla toimilla, kun taas elinvoima- ja työllisyysohjelmassa keskitytään kysymysten kaupunkitasoiseen tilanteeseen. Toimenpiteiden rakentamisessa, tiedonkulussa sekä yhteisen tilannekuvan luomisessa alueelliset johtoryhmät ja seurantaryhmät ovat keskeisessä asemassa.

5.3. Ohjelma osana strategista muutosta

Segregaation ehkäisyyn liittyvää lainsäädäntöä tai lakisääteisiä suunnitelmia on varsin vähän, varsinkin silloin kun puhutaan kaupunkisegregaatiosta, eli alueiden eriytymisestä. Keskeisimmät segregaation ehkäisyyn liittyvät lait ovat **Alueidenkäyttölaki,** jonka tavoite on kirjattu seuraavasti:

1 § Lain yleinen tavoite

Tämän lain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä.

Kuntalaissa määritetään myös kunnan tehtävistä seuraavasti:

1 § Lain tarkoitus *(2. mom)*

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Suoraan alueellisen eriarvoisuuden purkamiseen ja segregaation ehkäisyyn liittyvää lainsäädäntöä ei ole, koska ilmiö on Suomessa sen verran uusi tai ainakin se on tunnistettu kunnolla vasta viime vuosina. Velvoittavia

suunnitelmia tai muita vastaavia ei myöskään kaupunkisegregaatioon ole tunnistettavissa.

Valtioneuvosto järjestäytyi vuoden 2026 alusta segregaation ehkäisyn ohjelman valmistelutyöhön. Vantaan kaupungilla on edustus sekä työryhmässä että valmistelutyöryhmän sihteeristössä, josta syntyy suora vaikuttamismahdollisuus Suomen lähivuosien kansalliseen strategiaan segregaation ehkäisyn työssä. Mikäli tuosta työstä syntyy jotain velvoittavia suunnitelmia kunnalle, liitetään ne suoraan osaksi ohjelmatyötä.

Alueellisella tasolla kaikki hyvinvointiin, työllisyyteen, koulutukseen ja muihin vastaaviin aihealueisiin liittyvät suunnitelmat ja lainsäädäntö otetaan huomioon ohjelmatyössä. Niitä ei kuitenkaan ohjelmassa yksitellen käsitellä, koska ne ovat kaupungin lakisääteistä työtä myös muualla. Ohjelmissa pääpaino on niiden kriittisten strategisten muutosten löytäminen ja saavuttaminen määritetyillä kohdealueilla, joilla parhaiten voidaan saada kehityskulkua käännettyä positiiviseen suuntaan.

Vaikka suoraa velvoittavaa lainsäädäntöä tai muutakaan ohjaavaa säätelyä ei ole, voi segregaatiokehityksen nähdä Suomen ja Vantaan yhtenä keskeisimmistä haasteista. Alueellinen eriytyminen haastaa lähestymistapamme kaupunkikehitykseen, palveluverkkomme kestävyyden ja vaikuttavuuden ja kehityksellä on myös riskejä muodostua sisäisen turvallisuuden uudeksi isoksi uhkatekijäksi. Segregaatiokehitys ei siis ole vain Vantaan kysymys, vaan se on merkittävä kansallinen kysymys. Ohjelmalla pyritään löytämään strategisesti merkittäviä lähestymistapoja tämän kehityskulun ja sen seurausten torjunnassa.

6.Muutoksen toteuttaminen

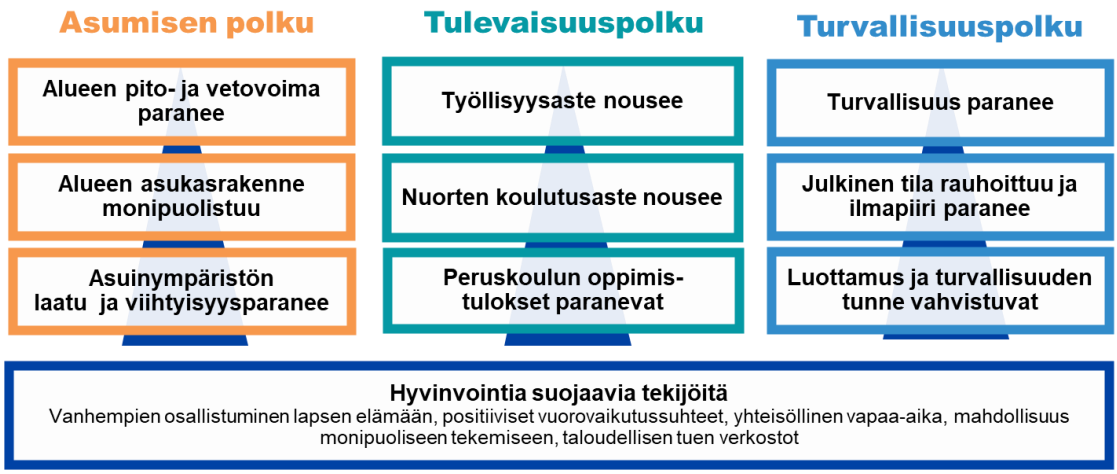

Myönteisen aluekehityksen ohjelma perustuu kolmen toisiaan täydentävän ja toisiinsa kytkeytyvän polun kokonaisuuteen: tulevaisuuspolkuun, asumisen polkuun ja turvallisuuspolkuun. Polut kuvaavat, millä tavoin kaupunki voi vaikuttaa alueelliseen eriytymiskehitykseen sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ja miten eri kysymykset kytkeytyvät toisiinsa. Ne kokoavat yhteen eri toimialojen, palveluiden ja kumppaneiden tavoitteet ja tekevät näkyväksi sen, miten kasvatuksen ja koulutuksen, asumisen, sosiaali- ja terveyspalvelujen, nuorisotyön sekä kaupunkiympäristön ratkaisut tukevat parhaimmillaan samaa strategista kokonaisuutta.

Samalla, kun polut kuvaavat jokaisen eri teeman asteittaista kehitystä, ne kuvaavat niiden kytkeytymistä toisiinsa. Poluissa keskeisin kaupunkikehityksen mittari löytyy keskeltä tulevaisuuspolusta. Koulutus ja työllisyys vaikuttavat kaupungin kehitykseen kaikista eniten ja ovat tavallaan samalla sekä keino, että päämäärä. Reunoilla ovat asumisen polku ja turvallisuuspolku, jotka kytkeytyvät tulevaisuuspolkuun erityisesti muuttoliikkeen kautta. Asumisympäristön viihtyisyys, asuntorakenne ja toisaalta taas turvallisuuteen liittyvät asiat vaikuttavat lopulta melkein eniten työllisyyteen ja koulutusasteeseen muuttoliikettä joko positiivisesti tai negatiivisesti vahvistavina ilmiöinä.

Myönteisen aluekehityksen ohjelma etsii ja tarttuu polkumallista tunnistettaviin vipupisteisiin, joihin vaikuttamalla on mahdollista saada isompi muutos aikaan. Kysymykset eivät ole samat kaikissa kaupunginosissa, joten ohjelman lähestymistapoja räätälöidään kaupunginosittain.

6.1. Tulevaisuuspolku

Tulevaisuuspolku tarkastelee segregaation ehkäisyä koulutuksen, osaamisen ja työllistymisen näkökulmasta. Sen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia, kaventaa oppimis- ja koulutuseroja sekä ehkäistä eriytymistä varhaislapsuudesta aikuisuuteen saakka. Keskeinen periaate ja tavoite on, että yksilön tulevaisuus ei määräydy asuinalueen, perhetaustan tai sosioekonomisen aseman perusteella.

Polussa painopiste on peruskoulun oppimistulosten parantamisessa, koulutuspolkujen katkeamattomuudessa ja koulutustason nostamisessa. Varhaiskasvatukseen osallistuminen, riittävät kielelliset valmiudet, osaava henkilöstö, koulukiinnittymisen vahvistuminen sekä harrastustoiminta nähdään keskeisinä keinoina ehkäistä oppimiserojen kasautumista. Nuorten osalta tavoitteena on, että jokainen löytää itselleen sopivan toisen asteen koulutuspolun, suorittaa tutkinnon ja halutessaan etenee jatko-opintoihin.

Työllisyyden näkökulmasta tulevaisuuspolku painottaa varhaisia työelämäkokemuksia, elinikäistä oppimista ja sekä nuorten että aikuisten mahdollisuuksia päivittää osaamistaan. Työllisyysasteen nousu tukee alueiden elinvoimaa ja ehkäisee huono-osaisuuden ylisukupolvista kasautumista.

Jokaista polun askelta voi ja tulee tarkastella omana kokonaisuutenaan. Samalla on tärkeää ymmärtää koko ketju, jossa jo varhaiskasvatuksesta ja peruskoulusta lähtien rakennetaan tulevaisuuden hyvinvoivia ja aktiivisia kansalaisia sekä työntekijöitä ja työelämää.

Tulevaisuuspolkuun kytkeytyvät keskeisimmät strategiset tavoitteet:

- Annamme lapsille ja nuorille vahvat eväät elämään

- Vahvistamme yhteisöllisyyttä
- Pysäytämme alueellisen eriytymisen
- Nostamme työllisyyttä ja koulutustasoa
- Varmistamme kotoutumisen
- Nostamme työllisyyttä ja koulutustasoa
- Erotumme koulutuksen edelläkävijänä

6.2. Asumisen polku

Asumisen polku tarkastelee segregaation ehkäisyä asuinympäristöjen rakenteellisen ja pitkäjänteisen kehittämisen näkökulmasta. Asuminen ymmärretään osana laajempaa kokonaisuutta, jossa fyysinen ympäristö, asumismuotojen saatavuus, palvelut, saavutettavuus, liikkuminen, alueen maine ja väestörakenne kytkeytyvät toisiinsa.

Tavoitteena on vahvistaa alueiden viihtyisyyttä ja vetovoimaa, turvata arjen toimivuus ja edistää monipuolista asukasrakennetta. Hyvin hoidetut julkiset tilat, toimivat lähipalvelut ja osallistava suunnittelu vähentävät segregaatiota vahvistavaa muuttoliikkeen valikoitumista ja edistävät alueiden tasapainoista kehitystä. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että alueilla on tarjolla erilaisia ja taloudellisesti saavutettavia asumisen vaihtoehtoja eri elämäntilanteissa oleville ihmisille. Lähiluonnon saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota segregaatioalueilla. Lähiluonto lisää viihtyvyyttä ja hyvinvointia.

Asumisen polkuun sisältyy myös asumisen turvaaminen segregaation ehkäisyn keskeisenä tekijänä. Häädöt ja asunnottomuus lisäävät merkittävästi eriytymistä ja kuormittavat palvelujärjestelmää. Ennaltaehkäisevä työ, kaupunkien ja hyvinvointialueen yhteistyö sekä kohtuuhintaisen asumisen lisääminen nähdään kriittisinä keinoina turvata asukkaiden mahdollisuus asua nykyisillä asuinalueillaan ja ehkäistä köyhyyden kasautumista. Valtion tukemaa asuntotuotantoa tulee lisätä eriytyvillä asuinalueilla harkiten.

Asumispolun askeleet eivät muodosta niin selkeää kerroksellista kokonaisuutta kuin Tulevaisuuspolku, jossa jokainen askel rakentuu tavallaan edellisen päälle. On kuitenkin tärkeää nähdä asumiseen ja asumisviihtyisyyteen liittyvät eri näkökulmat ja tasot, koska niiden vaikutus muuttoliikkeeseen on merkittävä.

Asumisen polkuun kytkeytyvät keskeisimmät strategiset tavoitteet:

- Monipuolistamme asumisen vaihtoehtoja
- Vahvistamme yhteisöllisyyttä
- Lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä
- Parannamme turvallisuutta
- Pysäytämme alueellisen eriytymisen

6.3. Turvallisuuspolku

Turvallisuuspolku kuvaa segregaation ehkäisyä arjen turvallisuuden, sosiaalisen ilmapiirin ja luottamuksen näkökulmasta. Turvallisuus nähdään perusedellytyksenä lasten ja nuorten kasvulle, oppimiselle ja alueiden myönteiselle kehitykselle. Polku rakentuu kolmiportaisesti: rakenteellisesta turvallisuudesta arjen julkisen tilan laatuun ja edelleen luottamuksen ja yhteisöllisyyden vahvistumiseen.

Ylin taso keskittyy rikollisuuden ja vakavien häiriöiden vähentämiseen tietoon perustuvalla turvallisuustyöllä ja moniviranomaisyhteistyöllä. Kun perusrakenne on kunnossa, painopiste siirtyy julkisen tilan rauhoittamiseen, siisteyteen, valaistukseen ja positiiviseen käyttöön. Elävä katutaso, kulttuuri ja tapahtumat tukevat myönteistä ilmapiiriä ja vähentävät turvattomuuden kokemusta. Polun rakenne hahmottaa turvallisuuden eri tasoja. Toimenpiteiden osalta täytyy kuitenkin tarkasti miettiä, mihin kohtaan vaikuttamalla saadaan suurin positiivinen muutos isossa kuvassa.

Kestävä turvallisuus syntyy ennen kaikkea luottamuksesta – naapureihin, viranomaisiin ja omaan asuinympäristöön. Asukkaiden osallisuus, yhteisöllisiet kohtaamispaikat ja avoin viestintä vahvistavat sosiaalista kontrollia ja ehkäisevät häiriöiden uusiutumista. Turvallisuuspolku kytkeytyy tiiviisti tulevaisuus- ja asumisen polkuihin: työllisyys, koulutus ja toimiva ympäristö tukevat suoraan turvallisuuden kokemusta.

Turvallisuuspolku kuvaa kaupunkiturvallisuuden eri tasoja. Ylimpänä on ns. kova turvallisuus ja erityisesti rikollisuus ja alimmalle tasolle taas liittyy ennen kaikkea koetun turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia kysymyksiä. Turvallisuusohjelmassa pilkotaan tätä polkua vielä pidemmälle erilaisten kohderyhmien kautta.

Turvallisuuspolkuun kytkeytyvät keskeisimmät strategiset tavoitteet:

- Annamme lapsille ja nuorille vahvat eväät elämään
- Vahvistamme yhteisöllisyyttä
- Lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä
- Parannamme turvallisuutta
- Pysäytämme alueellisen eriytymisen

6.4. Hyvinvointia suojaavat tekijät polkujen läpileikkaavana perustana

Kaikkia kolmea polkua yhdistää hyvinvointia suojaavien tekijöiden kokonaisuus. Ne ovat lasten, nuorten ja perheiden arjen voimavaroja, jotka vähentävät riskien kasautumista ja vahvistavat selviytymistä myös haasteellisissa elämäntilanteissa. Tällaisia tekijöitä ovat muun muassa vanhempien osallistuminen lapsen elämään, myönteiset vuorovaikutussuhteet, yhteisöllinen vapaa-aika, mahdollisuudet osallistumiseen, riittävä tulotaso sekä toimivat taloudellisen tuen ja palveluiden verkostot.

Hyvinvointia suojaavat tekijät muodostavat toimintaohjelman yhteisen arvopohjan. Kaikkia toimenpiteitä suunniteltaessa ja arvioitaessa tarkastellaan, miten ne vahvistavat yksilöiden, perheiden tai yhteisöjen voimavaroja ja ehkäisevät eriytymistä.

6.5. Polkujen yhteinen toimintalogiikka

Tulevaisuuspolku, asumisen polku ja turvallisuuspolku eivät ole erillisiä tai toisiaan seuraavia kehittämisalueita, vaan ne muodostavat yhtenäisen, poikkihallinnollisen toimintamallin. Segregaation ehkäisy perustuu rakenteisiin ja käytäntöihin, joissa kaupunki, hyvinvointialue, järjestöt, yhteisöt ja asukkaat toimivat yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Mallissa tieto ja havainnot jaetaan yli organisaatiorajojen, rajapinnat ovat selkeitä ja tuki tavoittaa asukkaat oikea-aikaisesti. Yhteinen ymmärrys alueiden tarpeista ohjaa resurssien kohdentamista ja varmistaa, että toimenpiteet tukevat toisiaan. Näin polut muodostavat kaupunkitasoisen kokonaisuuden, jonka avulla myönteisen aluekehityksen ohjelmaa rakennetaan suunnitelmallisesti, ennakoivasti ja vaikuttavasti.

7. Myönteisen aluekehityksen ohjelman kaupunkitasoinen tavoite

Ohjelma tarkastelee koko kaupungin kehitystä segregaation näkökulmasta systemaattisesti ja pitkäjänteisesti. Keskeisenä tavoitteena on muodostaa ja ylläpitää ajantasainen kaupunkitasoinen tietopohja segregaatiokehityksestä kaikkien kaupunginosien osalta. Tämä mahdollistaa kehityskulkujen ennakoinnin ja antaa kaupungille aiempaa paremmat edellytykset reagoida nopeasti syntyviin haasteisiin. Varhainen tunnistaminen tukee tehokasta ja vaikuttavaa segregaation ehkäisyä ja hallintaa.

Ohjelmatyö on käynnistetty kolmessa kohdekaupunginosassa: Hakunilassa, Havukoskessa ja Myyrmäessä. Näiden alueiden syvällisempi tarkastelu toimii ohjelman alkuvaiheen painopisteenä. Samanaikaisesti tietopohjaa on alusta alkaen rakennettu koko kaupungin tasolle, mikä mahdollistaa segregaatiokehityksen seurannan myös muissa kaupunginosissa jo ohjelman käynnistymisvaiheessa. Näin varmistetaan, ettei ohjelma rajoitu yksittäisiin alueisiin, vaan tukee tasapainoista kaupunkikehitystä kokonaisuutena.

Kaupunginosatasoisen tiedontuotannon kehittäminen jatkuu ohjelman edetessä. Kaikkien kaupunginosien kehityskulkuja seurataan systemaattisesti, ja seurantatiedon perusteella arvioidaan tarvetta lisätoimenpiteille. Mikäli seurannassa tunnistetaan hälyttäviä tai nopeasti kielteiseen suuntaan eteneviä kehityskulkuja myös muilla alueilla, viedään nämä havainnot ohjelman ohjausryhmän käsittelyyn. Tämän kautta voidaan käynnistää tarvittavia jatkotoimia ja tarvittaessa laajentaa ohjelman painopisteitä uusiin kohdealueisiin.

8. Myönteisen aluekehityksen ohjelman kohdekaupunginosien tavoitteet

Hakunila, Havukoski ja Myyrmäki on valittu ohjelmaan niiden erilaisista lähtökohdista huolimatta yhteisen tavoitteen vuoksi: kaupunginosien myönteisen kehityksen vahvistamiseksi ja eriytymiskehityksen ehkäisemiseksi. Jokaiselle kaupunginosalle on määritelty omiin vahvuuksiin ja haasteisiin perustuva tavoitetila sekä keskeiset muutostekijät, joiden kautta alueiden elinvoimaa, turvallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vetovoimaa vahvistetaan. Seuraavissa alaluvuissa esitetään kaupunginosakohtaiset tavoitteet ja ohjelmakauden painopisteet.

8.1. Hakunila

Hakunilasta luodaan elinvoimainen, vetovoimainen ja positiivisesti tulevaisuuteen katsova alue.

Hakunilan toimenpiteiden tavoitteena on kääntää kaupunginosan kehityssuunta ja rakentaa Hakunilasta elinvoimainen ja kiinnostava alue. Hakunilan lähiympäristö, johon kuuluvat muun muassa Håkansbölen kartanoalue puistoineen, hienot liikunta-alueet sekä Sotungin kulttuurihistoriallisesti merkittävät ympäristöt, luo poikkeuksellista potentiaalia kaupunginosan kehitykselle. Tähän vetovoimaan ei kuitenkaan ole toistaiseksi osattu rakentaa kestävää menestystekijää.

Haasteena on ostoskeskuksen nykyinen kunto ja sen vaikutus mielikuviin koko Hakunilasta. Toisaalta ratikan tuleminen alueelle ja ostoskeskuksen uudistaminen luovat mahdollisia positiivisia menestystekijöitä, joissa täytyy onnistua ja joista täytyy ottaa kaikki irti.

Hakunilan tavoitteet

Hakunilan kaupunkikehityksen tavoite on kääntää kaupunginosan kehityssuunta ja kehittää Hakunilasta elinvoimainen ja kiinnostava alue, jonka mielikuvaan liitetään houkutteleva kulttuuri- ja liikuntaympäristö sekä lähiluonto. Tavoitteen saavuttaminen ja kehityksen kääntäminen edellyttää useita rinnakkaisia toimia. Vaikka keskeisin tekijä on Hakunilan mielikuvan parantaminen, muutos ei onnistu ilman merkittäviä ankkuri-investointeja. Ratikan ympärille rakentuva kaupunki tarvitsee tuekseen erityisesti Hakunilan ostoskeskuksen uudistamisen. Ilman tätä on vaikea nähdä, että positiivinen mielikuva voisi laajasti vahvistua.

Ostoskeskuksen uudistaminen luo perustan alueen myönteiselle muutokselle. Kaupungille ostoskeskuksen, sen rappeutuneen rakennuskannan ja ympäristön uudistaminen on prioriteetti, jota kiirehditään. Sen rinnalla on onnistuttava myös uuden asuntorakentamisen kohteissa siten, että ne tukevat alueen sosioekonomisen rakenteen vahvistumista. Asuntorakentamisen laadukas ja onnistunut toteutus on kriittistä, jotta haasteet eivät syvene.

Kaksi edellä mainittua toimenpidettä muodostavat pohjan myönteiselle kehitykselle. Lisäksi Hakunilassa on jo huomattava joukko nuoria aikuisia työn ja koulutuksen ulkopuolella. Heidän kiinnittämisensä koulutukseen ja työelämään on ratkaisevaa alueen tulevaisuudelle – ja samalla suuri mahdollisuus työikäisen väestön vähentyessä.

Kolme keskeistä muutostekijää – ratikkakaupunki ja ostoskeskuksen uudistaminen, onnistuminen asuntorakentamisessa sekä nuorten kiinnittäminen yhteiskuntaan – luovat perustan kestävälle positiiviselle kehitykselle. Näiden päälle voidaan rakentaa vahva uudistunut Hakunila-brändi, joka korostaa alueen lähiluontoa, liikuntamahdollisuuksia, kulttuuria ja historiallista kulttuuriympäristöä.

Tavoitteet:

Hakunilasta kasvaa elinvoimainen ja kiinnostava kaupunginosa ratikan ja muiden investointien myötä.

Keskisimmät **ohjelmakauden tavoitteet,** jotka edistävät myönteistä kaupunkikehitystä ovat:

- **Mahdollistaa Hakunilan positiivinen kehitys** onnistumalla alueen uudisrakentamisessa sekä tukemalla hallittua kasvua ja vetovoimaa.
- **Lisätä alueen elinvoimaa uudistamalla ostoskeskuksen seutua**, kehittämällä monipuolisia ja saavutettavia palveluja sekä vahvistamalla alueen kohtaamispaikkoja.
- **Tukea nuorten aikuisten aktiivista osallisuutta yhteiskunnassa** edistämällä koulutus-, työllistymis- ja osallisuuspolkuja sekä yhteisöllisyyttä.
- **Laajentaa ja vahvistaa mielikuvaa Hakunilasta** monipuolisena ja vetovoimaisena alueena, joka tunnetaan lähiluonnosta, liikkumismahdollisuuksista, kulttuurista ja historiallisesta kulttuuriympäristöstä.

8.2. Havukoski

Havukosken kaupunkikehitys käännetään vahvistamalla alueen yhteisöllisyyttä ja sosiaalista kestävyyttä.

Havukosken kaupunginosan kehityksen kääntyminen vaatii tekoja, uuden identiteetin rakentamista ja vie aikaa. Alueen yksiöiden ja kaksioiden merkittävä määrä, matala vuokrataso ja väestöpohja ohjaavat kehitystä tavalla, joka heijastuu koulutus- ja työllisyysasteeseen sekä alueen yleiseen elinvoimaan. Kehityskulun suunnan muuttaminen edellyttää pitkäjänteistä ja sitoutunutta työtä, ja on selvää, että ilman erittäin mittavia kaupunkiuudistushankkeita ja investointeja kokonaisvaltainen rakennemuutos ei ole lyhyellä aikavälillä mahdollinen. Kaupunkirakenteellisten toimenpiteiden

ohella Havukosken kehittämisen painopiste on sosiaalisen kestävyyden ja kaupunkikulttuurin vahvistamisessa.

Havukosken tavoitteet

Havukosken kehitys on herättänyt huolto jo pidemmän aikaa. Havukosken kokonaiskehitys voidaan kuitenkin laaja-alaisesti kääntää uuteen suuntaan kaupunkiuudistushankkeen ja investointien avulla. Segregaation oireita ja kielteisiä seurauksia on mahdollista hallita ja hillitä kohdennetuilla, pitkäjänteisillä ja strategisesti valituilla toimenpiteillä.

Havukosken kehittämisen painopisteenä on keskustan ja erityisesti ostoskeskuksen alueen uudistaminen. Ostoskeskuksen alueen ja sen ympäristön uudistaminen on kaupungin prioriteetti, jota kiirehditään. Toiminnallisesti tavoitteena on kehittää urbaania kaupunkikulttuuria kaupunginosan väestön identiteettiä vahvistavalla tavalla. Kaupunginosan kehittämisessä hyödynnetään toimintamallia, joka edellyttää uudenlaista ajattelua mutta tarjoaa merkittävän mahdollisuuden. Toimintamallin perusajatuksia on haettu esimerkiksi Keski-Euroopan segregaation ehkäisyn toimenpiteistä. Näissä keskiössä ovat yleensä valovoimaisen lähiökulttuurin tuominen näkyvästi kaupunginosaan sekä tavoitteellinen yhteisöllisyyden rakentaminen. Vaikka Suomessa on toki näitä elementtejä käytetty ennenkin, on toteutukset jääneet selkeästi kunnianhimon tasossa, jos vertaa esimerkiksi joihin Euroopan kulttuurikeskus -nimellä menneisiin aloitteisiin. Oikein toteutettuna Havukoski voi profiloitua kulttuuritoimijoita kiinnostavaksi, urbaaniksi ja omaleimaiseksi kaupunginosaksi, joka samalla vahvistaa asukkaiden osallisuutta ja hyvinvointia.

Toivottu kehityssuunta edellyttää yhteisöllisen kaupunginosan tietoista vahvistamista. Yhteisöllinen toimintatapa lisää asukkaiden välisiä arjen kohtaamisia, rakentaa sosiaalista luottamusta ja synnyttää elävää kaupunkikulttuuria, joka houkuttelee alueelle myös muita kuin sen omia asukkaita. Alueen kohtuullinen vuokrataso ja kiinteistöjen edullisemmat kustannukset luovat hyvät edellytykset kulttuuritoimijoiden, luovien alojen ja

kolmannen sektorin toimijoiden sijoittumiselle Havukoskelle. Tämä puolestaan monipuolistaa väestöpohjaa ja tukee myönteistä, itseään vahvistavaa kehitystä. Yhteisöllisyyden vahvistamistyöhön osallistetaan asukkaat, alueella jo toimivat järjestöt ja muut toimijat.

Havukosken perheiden sosioekonomisen taustan ja lasten oppimistulosten välinen yhteys on selkeä. Alueen kehittämisessä on siksi kiinnitettävä erityistä huomiota oppimisen tukeen ja koulumenestykseen, jotta lasten ja nuorten keskuuteen ei synny toivottomuuden tai näköalattomuuden kokemuksia. Eri taustoista tulevien lasten ja nuorten oppimistulosten vahvistaminen on keskeistä paitsi yksilöiden tulevaisuuden myös laajemman yhteiskunnallisen kestävyyden näkökulmasta.

Päihteiden käyttö ja turvattomuuden kokemus keskittyvät erityisesti Koivutorin ja vanhan ostoskeskuksen ympäristöön. Näiden alueiden merkitys Havukosken imagolle ja arjen turvallisuudelle on keskeinen. Ostoskeskuksen uudistamisella on mahdollisuus käynnistää laajempi positiivinen kulttuurinen ja sosiaalinen murros koko alueella. Mikäli vanha ostoskeskus ja Koivutori säilyvät ennallaan, on todennäköistä, ettei mikään yksittäinen toimenpide kykene merkittävästi muuttamaan alueen ilmapiiriä tai toimintakulttuuria. Tästä syystä ostoskeskuksen uudistaminen muodostaa Havukosken lähitulevaisuuden kannalta kriittisimmän yksittäisen onnistumisen paikan.

Lisäksi kansainväliset esimerkit Ruotsista ja Keski-Euroopasta osoittavat, että alueilla, joilla on paljon vieraskielistä väestöä, voidaan mikrotaloutta ja pienyrittäjyyttä vahvistamalla luoda työtä, osallisuutta ja elinvoimaa. Mikrotalouden ja -yrittäjyyden toimintamallin kokeileminen Havukoskella tarjoaisi Suomessa uudenlaisen ja innovatiivisen lähestymistavan aluekehittämiseen. Malli olisi helposti kopioitavissa kansainvälisistä esimerkeistä ja sillä voisi olla merkittävä rooli alueen taloudellisen ja sosiaalisen kestävyyden vahvistamisessa.

Tavoitteet:

Havukoskesta luodaan sosiaalisesti kestävää ja uudenlaista persoonallista kaupunkikulttuuria tuottava asuinalue, joka toimii uutena suomalaisen

lähiötyön esimerkkinä.

Keskeisimmät ohjelmakauden tavoitteet, jotka edistävät myönteistä kaupunkikehitystä:

- **Vahvistaa alueen yhteisöllisyyttä** rakentamalla toimintaa ja tiloja, jotka edistävät ihmisten kohtaamista, osallisuutta ja yhdessä tekemistä.
- **Parantaa alueen nuorten opintomenestystä** tukemalla oppimista, koulupolkuja ja hyvinvointia yhteistyössä koulujen ja muiden toimijoiden kanssa.
- **Kehittää Havukoskesta kulttuurillisesti houkutteleva kaupunginosa** vahvistamalla kulttuuritarjontaa, tapahtumia ja luovia toimintaympäristöjä.
- **Uudistaa ostoskeskuksen alue elinvoimaiseksi keskukseksi**, joka palvelee alueen asukkaita, tukee paikallista yritystoimintaa ja toimii arjen kohtaamispaikkana.
- **Mahdollistetaan keskusta-alueen kehittäminen** kuluvalla strategiakaudella ja vahvistetaan kaupungin maan- ja kiinteistönomistusta vanhan ostoskeskuksen ja Koivutorin alueella.
- **Edistää mikroyrittäjyyttä alueella** luomalla matalan kynnyksen mahdollisuuksia yritystoiminnan käynnistämiseen ja kasvuun.

8.3. Myyrmäki

Myyrmäki lunastaa paikkansa Vantaan yhtenä liike-elämän keskuksista ja kaupunginosan vetovoima palautuu.

Myyrmäki on ollut yksi Vantaan talouden ja liike-elämän keskuksista. Yritysten asteittaisen alueelta poistumisen kautta ja viivästyneiden kaupunkikehityshankkeiden myötä kaupunginosa on alkanut rapistua ja muuttua epäsiistiksi. Samaan aikaan sinne on alkanut kasaantua päihteidenkäyttäjiä ja

sitä myötä päihderikollisuuteen kytkeytyviä ilmiötä. Nämä taas ovat kiihdyttäneet negatiivista kehitystä entisestään. Myyrmäen kehityskulussa on kuitenkin nähtävissä mahdollisuuksia ja potentiaalia sen kääntämiselle, edellyttäen että asioita saadaan etenemään suhteellisen nopeasti.

Myyrmäessä tehtävän työn tavoitteena on pysäyttää kaupunginosan negatiivisen kehityksen kierre ja palauttaa sen pito- ja vetovoima. Positiivisen suunnanmuutoksen kautta Myyrmäestä tulee turvallinen, viihtyisä ja elinvoimainen kulttuurin ja liike-elämän keskus ja se lunastaa lupauksensa yhtenä Vantaan keskeisistä kaupunkikeskuksista. Tätä tavoitetta tukevat myös Myyrmäkeen tulossa olevat isommat kaupunkiuudistushankkeet. Kaupunki tekee yhteistyötä aktiivisesti alueen yksityisten toimijoiden kanssa.

Myyrmäen tavoitteet

Myyrmäkeen suunnitteilla olevat ja käynnissä olevat kaupunkikehittämisen hankkeet luovat vahvan rakenteellisen pohjan alueen tulevalle kehitykselle ja strategisten tavoitteiden saavuttamiselle. Yksi alueen ongelmista liittyy julkisessa tilassa tapahtuvaan päihteiden käyttöön, mikä on lisännyt päihteisiin liittyvää rikollisuutta ja järjestyshäiriöitä. Tilanne on kuitenkin käännettävissä parempaan suuntaan. Vantaan kaupunki on sitoutunut tähän täysimääräisesti yhteistyökumppaniensa ja alueen asukkaiden kanssa.

Turvallisuuskysymykset muodostavat kaupunginosan kehityksen kriittisimmän alkuvaiheen onnistumistekijän. Ilman selkeää ja näkyvää parannusta koettuun ja todelliseen turvallisuuteen alueen muu kehittäminen jää helposti vaillinaiseksi eikä kykene houkuttelemaan uusia toimijoita tai investointeja. Myös alueen siisteys ja viihtyisyys vaikuttavat erityisesti turvallisuuden kokemukseen, joten niidenkin tulee olla keskeisiä panosten ja kehittämisen alueita.

Turvallisuustilanteen parantamisen rinnalla Myyrmäen kehityksessä keskeisessä roolissa on elävän ja yhteisöllisen kaupunkikulttuurin vahvistaminen.

Monipuolinen ja aktiivinen kaupunkikulttuuri toimii luontevana vastavoimana turvattomuutta lisääville ilmiöille ja tukee alueen sosiaalista kontrollia, yhteisöllisyyttä ja vetovoimaa. Turvallisuuden parantaminen ja kaupunkikulttuurin elävöittäminen eivät ole toisistaan irrallisia tavoitteita, vaan ne muodostavat yhdessä riittävän vahvan positiivisen muutosvoiman, joka vaikuttaa samanaikaisesti kaupunginosan mielikuvaan, käyttöasteeseen ja koettuun turvallisuuteen.

Kun tavoitteissa onnistutaan nopeasti, syntyy edellytyksiä myös elinvoimaa tukeville investoinneille. Näiden seurauksena Myyrmäki voi palauttaa asemansa kiinnostavana yritysten, palveluiden ja työpaikkojen sijoittumispaikkana. Kaupunginosan kehityksellä on siten suora ja tiivis yhteys koko kaupunkiseudun elinvoima- ja kilpailukykystrategiaan.

Rikollisuustilanteen paraneminen ja koetun turvallisuuden vahvistuminen avaavat Myyrmäelle merkittävää pitkän aikavälin potentiaalia. Monipuolinen ja aktiivinen kaupunkikulttuuri tukee alueen sosiaalista kontrollia, yhteisöllisyyttä ja vetovoimaa. Oikein ajoitettuna ja kokonaisuutena johdettuna Myyrmäen kehitys voi muodostua esimerkilliseksi kaupunkikeskustan uudistumisprosessiksi, jossa sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen elinvoima vahvistuvat toisiaan tukien.

Tavoitteet

Myyrmäki lunastaa lupauksensa yhtenä kaupungin pääkeskuksena ja kaupunginosan pito- ja vetovoimatekijät palautuvat.

Keskisimmät ohjelmakauden tavoitteet, jotka edistävät myönteistä kaupunkikehitystä:

- **Parantaa Myyrmäen turvallisuustilannetta** ennaltaehkäisemällä häiriöitä, lisäämällä koettua turvallisuutta ja vahvistamalla viranomaisten, toimijoiden ja asukkaiden välistä yhteistyötä, asukkaiden osallistumismahdollisuuksia sekä avointa ja oikea-aikaista asukasviestintää.
- **Lisätä alueen siisteyttä ja viihtyisyyttä** kehittämällä ympäristön laatua, ylläpitoa ja yhteisiä toimintatapoja julkisissa tiloissa.

- **Vahvistaa Myyrmäen elävää ja yhteisöllistä kaupunkikulttuuria** vastavoimana kielteisille ilmiöille tukemalla osallistavaa toimintaa, kulttuuria ja alueellista identiteettiä.
- **Palauttaa ja vahvistaa Myyrmäen kiinnostavuutta yritysten sijoittumispaikkana** parantamalla alueen vetovoimaa, toimintaedellytyksiä ja myönteistä mielikuvaa.
- **Mahdollistetaan keskusta-alueen kehittäminen** kuluvalla strategiakaudella.

9. Vaikuttavuus ja avainindikaattorit

Ohjelman vaikuttavuutta arvioidaan:

- strategisten vaikutusmittareiden avulla
- taloudellisen vaikuttavuuden ja tuottavuuden näkökulmasta
- suhteessa kaupunkistrategian tavoitteisiin

Kaupunkitasoiset vaikuttavuustavoitteet koko kaupungin eri alueiden kehityskulkujen tiedostamisessa ja reagoimisessa ovat:

- Kaupungilla on toimiva ja systemaattisesti käytössä oleva tiedolla johtamisen tapa tutkia kaupunginosien kehityskulkuja
- Johtamisjärjestelmä tunnistaa ja reagoi kehityskulkuihin kokonaisuutena

Vaikuttavuutta arvioidaan eri tasoilla.

- Toimenpidekokonaisuuksien ja yleisen yhteiskunnallisen kehityksen vaikutukset kohdekaupunginosien kehitykseen.
- Kaupungin palveluiden oikeanlainen kohdentuminen ja vaikuttavuus suhteessa kyseisen kaupunginosan tarpeisiin.
- Yksittäisten toimenpiteiden vaikutus- ja vaikuttavuusanalyysit

Keskeisimmät avainindikaattorit vaihtelevat hieman kaupunginosittain. Isossa kuvassa lopulta kaikki kuitenkin lopulta tiivistyy työllisyyden ja koulutusasteen paikalliseen kehitykseen. Keskeisimmät avainindikaattorit alueellisesti tutkittuna ovat:

- Työllisyysaste
- Koulutusaste
- Nettomuuttoliike koulutustason mukaan
- Väestön tulotaso
- Lapsiperheköyhyys
- Lasten ja nuorten alueelliset oppimistulokset
- Viheralueiden saavutettavuus

Lisäksi kaupunginosien asuntokannan monipuolisuutta seurataan monesta eri näkökulmasta.

10. Muutoksen toteuttaminen ja menestystekijät

Myönteisen aluekehityksen ohjelman toteuttaminen edellyttää pitkäjänteistä, suunnitelmallista ja poikkihallinnollista muutostyötä. Segregaatiokehityksen kääntäminen ei ole yksittäisten hankkeiden tai nopeiden kehittämistoimien tulos, vaan asteittainen prosessi, jossa toimenpiteiden yhteisvaikutus, oikea ajoitus ja onnistunut toimeenpano ratkaisevat lopputuloksen.

Ohjelman lähtökohtana on, että muutosta viedään eteenpäin samanaikaisesti kolmella tasolla:

1. kaupunginosatasolla konkreettisina tekoina ja kokeiluina,
2. organisaatiotasolla toimintatapoja, johtamista ja tiedolla ohjaamista kehittämällä
3. strategisella tasolla varmistamalla yhteinen suunta ja resurssien kohdentuminen pitkäjänteisesti.

Muutoksen toteuttamisessa korostuu kyky tunnistaa kunkin kaupunginosan kriittisimmät vipupisteet ja kohdentaa toimenpiteet niihin. Kaikkia alueita ei kehitetä samoilla keinoilla, vaan ratkaisut rakennetaan paikallisten lähtökohtien, vahvuuksien ja haasteiden pohjalta.

10.1. Muutoksen osa-alueet

Muutoksen toteuttaminen rakentuu useista toisiaan täydentävistä osa-alueista, jotka yhdessä muodostavat ohjelman operatiivisen perustan:

1. Tietopohja ja analyysi
Ajantasainen, alueellinen ja ilmiölähtöinen tietopohja on muutostyön edellytys. Ohjelmassa hyödynnetään sekä määrällistä seurantatietoa että laadullista ymmärrystä alueiden arjesta. Tieto ei ole vain seurantaa varten, vaan ennen kaikkea väline päätöksenteon, resurssien kohdentamisen ja toimenpiteiden valinnan tueksi.

2. Poikkihallinnollinen yhteistyö
Segregaation ehkäisy edellyttää toimialarajat ja organisaatiot ylittävää yhteistyötä. Ohjelma kokoaa yhteen kasvatuksen ja oppimisen, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin, kaupunkiympäristön, työllisyys- ja elinvoimapalvelut sekä keskeiset ulkoiset kumppanit yhteisten tavoitteiden äärelle. Yhteistyö ei perustu vain tiedon vaihtoon, vaan yhteiseen suunnitteluun ja yhteisesti sovittuihin toimenpiteisiin.

3. Alueelliset toimenpiteet, innovaatiot ja kokeilut
Kohdekaupunginosissa toteutetaan konkreettisia, paikallisesti räätälöityjä toimenpiteitä. Osa toimista on olemassa olevien palveluiden suuntaamista ja vahvistamista, osa taas uusia kokeiluja ja innovaatiota, joissa hyödynnetään kumppaneita ja ulkopuolista rahoitusta. Kokeilut nähdään oppimisen välineinä, joita voidaan onnistumisten myötä laajentaa. Kokeiluihin liitetään tutkimusta, jotta ymmärrys ja oppiminen niiden toimivuudesta voidaan varmistaa.

4. Johtaminen ja toimeenpanokyky
Muutoksen onnistuminen edellyttää selkeää vastuunjakoa, päätöksentekokykyä ja ohjelman tavoitteiden kytkemistä kaupungin normaaliin johtamisjärjestelmään. Ohjelman omistajuus, ohjausryhmätyö ja seuranta varmistavat, että strategiset linjaukset muuttuvat käytännön toiminnaksi.

10.2. Menestystekijät ja muutostoimenpiteet

Ohjelman onnistuminen perustuu useisiin keskeisiin menestystekijöihin, jotka ohjaavat muutostoimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta:

Selkeä strateginen tavoite ja yhteinen ymmärrys
Kaikilla toimijoilla tulee olla yhteinen näkemys siitä, mitä muutoksella tavoitellaan ja miksi. Segregaation ehkäisy ymmärretään koko kaupunkia koskevaksi strategiseksi kysymykseksi, ei yksittäisten alueiden tai toimialojen ongelmaksi.

Oikea-aikaisuus ja fokusoitu tekeminen
Toimenpiteet kohdennetaan niihin vaiheisiin ja ilmiöihin, joissa niillä on suurin mahdollinen vaikutus. Erityisesti varhainen puuttuminen, ennaltaehkäisy ja positiivisten kehityskulkujen vahvistaminen ovat keskiössä.

Kumppanuudet ja ulkopuolinen rahoitus
Ohjelma hyödyntää aktiivisesti kumppaneita, järjestöjä, yrityksiä ja kansallisia sekä kansainvälisiä verkostoja. Ulkopuolinen rahoitus mahdollistaa uudenlaisten ratkaisujen kehittämisen ilman, että perustoimintaa kuormitetaan kohtuuttomasti.

Asukkaiden osallisuus ja luottamus
Kestävä muutos syntyy vain, jos asukkaat kokevat olevansa osa kehitystyötä. Osallisuus, avoin viestintä ja arjen kohtaamiset rakentavat luottamusta ja vahvistavat alueiden sosiaalista pääomaa.

Jatkuva arviointi ja oppiminen
Ohjelmassa seurataan toimenpiteiden vaikutuksia systemaattisesti. Arvioinnin perusteella toimintaa voidaan muuttaa, tehostaa tai suunnata uudelleen. Epäonnistumiset nähdään oppimisen paikkoina, ei muutoksen esteinä.

Näiden menestystekijöiden varaan rakentuu myönteisen aluekehityksen ohjelman kyky tuottaa pysyvää ja vaikuttavaa muutosta. Ohjelman tavoitteena ei ole vain vastata tämän hetken haasteisiin, vaan luoda Vantaalle

toimintamalli, jolla alueelliseen eriytymiseen voidaan vastata ennakoivasti myös tulevaisuudessa.

7 **Turvallisuusohjelma**

VD/3133/00.01.02.00/2026

PT/TH-K/MK/HR/KO/JK

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan kaupungin Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategian vuosille 2026–2029 kokouksessaan 26.1.2026 § 3.

Strategian hyväksymispäätöksessään kaupunginvaltuusto on todennut, että strategiaa toteutetaan strategisten ohjelmien, vuotuisten talousarviossa esitettävien kaupunkitason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tuloskorttien kautta.

Hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan on kirjattu strategisista ohjelmista seuraavasti:

Toteutamme strategiaa kuuden muutosohjelman kautta. Onnistumme strategiassa, kun saamme aikaan tavoitteellisen muutoksen näillä tietopohjaisesti valituilla ohjelma-alueilla. Strategiset ohjelmat ovat kaupunkitasoisia ja niitä johdetaan yli toimialarajojen. Kehitämme kaupungin johtamisjärjestelmää ja kyvykkyyksiä ohjelmien onnistumisen tueksi. Strategiset ohjelmat ovat strategian mukaisesti elinvoima- ja työllisyysohjelma, kotoutumisen ohjelma, myönteisen aluekehityksen ohjelma, turvallisuusohjelma, talousohjelma ja ympäristöohjelma. Muutosohjelmat kattavat strategiakauden.

Turvallisuusohjelma toimii kaupunkistrategian keskeisenä toimeenpanovälineenä 2026–2029. Edellisellä strategiakaudella 2022–2025 Turvallisuusohjelman tavoitteita on pyritty edistämään Turvallisuussuunnitelman keinoin. Kaupunki on aikaisemmin edistänyt turvallisuuteen liittyviä tavoitteita eri keinoin, mutta uudessa turvallisuusohjelmassa on pyritty keskittymään vain keskeisiin turvallisuushuoliin ja poikkeamiin. Turvallisuusohjelman liittyviä linjaavia tai huomioon otettavia dokumentteja on Turvallisuussuunnitelma (Kaupunginhallitus 1.11.2021 § 10), Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Kaupunginhallitus 28.2.2022 § 14), Sosiaalisesti kestävä Vantaa (Kaupunginhallitus 1.11.2022 § 12), Osallistuva Vantaa (Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 14) ja Hyvinvointisuunnitelma (Kaupunginvaltuusto 19.6.2023 § 14). Turvallisuusohjelma noudattaa kaupunkitasoisia sitoumuksia, lakisääteisiä suunnitelmia sekä hyväksyttyjä periaatteita ja linjauksia.

Ohjelmatyön strategisena tavoitteena on etsiä ratkaisuja kaupungin kriittisimpiin havaittuihin turvallisuuskysymyksiin. Turvallisuusohjelman kohderyhmät ovat rakentuneet aikaisemman turvallisuussuunnitelman sekä tietopohjaisen kohdentamisen kautta. Toimenpiteitä ja ratkaisuja etsitään niin kaupungin oman työn kuin sidosryhmien ja verkostotyön kautta.

Turvallisuusohjelman kohderyhmät ja tavoitellut keskeisimmät muutokset ovat

1. Lapset ja nuoret

   Lasten ja nuorten turvallisuuden kokemus vahvistuu ja näköalattomuus vähenee.

Keskeisimmät **ohjelmakauden tavoitteet,** jotka edistävät turvallisuusohjelman osa-aluetta lapset ja nuoret ovat:

- **Lasten ja nuorten yhteisöt ovat vahvoja, kasvavia ja toimintakykyisiä**, ja ne tukevat osallisuutta, yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä myönteistä identiteetin rakentumista.
- **Kiusaaminen vähenee ja siihen puututaan järjestelmällisesti ja vaikuttavasti**, ja käytettyjen toimien vaikutuksia seurataan säännöllisesti.
- **Kaupunkitila koetaan lasten ja nuorten arjessa turvallisemmaksi**, kun turvattomiksi koetut paikat on korjattu ja kehitetty vastaamaan heidän tarpeitaan.
- **Paikallinen kulttuuri ja vetovoima vahvistuvat**, kun lapsille ja nuorille on tarjolla mahdollisuuksia sekä tukirakenteita alueellista kulttuuria rakentaville ja yhteisöllisille toiminnoille ja konsepteille.

2. Asukkaat ja kaupunkitila

   Asukkaat kokevat kaupunkitilan turvallisena. Mielikuva Vantaasta turvallisena paikkana paranee.

Keskeisimmät **ohjelmakauden tavoitteet,** jotka edistävät asukkaiden ja kaupunkitilan osa-aluetta ovat:

- **Asemaseutujen turvallisuus on parantunut**, ja ne koetaan viihtyisinä, valaistuina ja hyvin hallittuina paikkoina, joissa liikkuminen ja oleskelu on turvallista eri vuorokaudenaikoina.
- **Kaupunginosien viihtyisyys ja koettu turvallisuus ovat vahvistuneet**, kun siisteyteen, kunnossapitoon, valaistukseen, viheralueisiin ja kaupunkitilan laatuun panostetaan kokonaisvaltaisesti ja asukkaiden kokemuksia hyödyntäen.
- **Päihdehaitat ovat vähentyneet ja niiden vaikutus kaupunkitilan turvallisuuteen pienentynyt**. Tiivis yhteistyö hyvinvointialueen ja poliisin kanssa tukee sekä ennaltaehkäisyä että arjen häiriöiden hallintaa.
- **Asukkaiden turvallisuuden tunne ja luottamus vahvistuvat**, kun kaupunki viestii aktiivisesti ja läpinäkyvästi turvallisuustyöstä, onnistumisista ja kehityksestä sekä erottautuu myönteisesti turvallisena ja toimivana kaupunkiympäristönä.

3. Palvelut ja henkilöstö

   Henkilöstön turvallisuuskokemus ja valmiudet toimia palveluiden häiriötilanteissa paranee.

Keskeisimmät **ohjelmakauden tavoitteet,** jotka edistävät palvelut ja henkilöstö osa-aluetta ovat:

- **Palveluissa on käytössä ennakoiva ja nopean puuttumisen toimintamalli**, joka tunnistaa turvallisuuspoikkeamat varhaisessa vaiheessa ja varmistaa johdonmukaisen ja vaikuttavan reagoinnin häiriötilanteissa.
- **Henkilöstön turvallisuusosaaminen ja valmiudet arjen tilanteissa ovat vahvistuneet**, ja henkilöstö kokee pystyvänsä toimimaan turvallisesti ja luottavaisesti myös haastavissa ja poikkeavissa tilanteissa.

Päätökseen on tehty vaikutusten ennakkoarviointi, jonka lomakkeet ovat luottamushenkilöiden nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 14

Vs. kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan Turvallisuusohjelma vuosille 2026–2029,
b) todeta, että strategisen ohjelman väliarviointi tehdään osana strategian väliarviointia ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain,
c) todeta, että strategiset ohjelmat ohjaavat osaltaan strategisten vuositavoitteiden eli sitovien tavoitteiden asetantaa ja
d) valtuuttaa ohjelmajohtaja tekemään turvallisuusohjelmaan vähäisiä teknisiä korjauksia tarvittaessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Funda Demiri jätti asialle seuraavan pöytäkirjalausuman:

Vasemmiston valtuustoryhmä edellyttää, että turvallisuusohjelman toimeenpanossa painotetaan turvallisuuden rakenteellisia ja ennaltaehkäiseviä keinoja sekä huolehditaan siitä, että turvallisuutta vahvistetaan vähentämällä eriarvoisuutta, turvaamalla riittävät julkiset palvelut ja vahvistamalla kaikkien vantaalaisten osallisuutta ja oikeutta yhteiseen kaupunkitilaan.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko jätti asialle seuraavan pöytäkirjalausuman:

Perussuomalaiset nostivat ohjelmaneuvotteluissa esiin erityisesti nuorten turvallisuuden, katujengi-ilmiön ja koulujen järjestyshäiriöt sekä tarpeen vahvistaa turvallisuustilanteen jatkuvaa seurantaa. Nuorisorikollisuus on ohjelmassa huomioitu yleisellä tasolla, mutta katujengi-ilmiötä ja koulujen järjestyshäiriöitä ei ole nostettu sille konkreettiselle tasolle, jota pidämme tarpeellisena.

Vaikka esityksiä ei hyväksytty ohjelmatekstiin, pidämme perusteltuna, että ohjelman toimeenpanossa kiinnitetään erityistä huomiota katujengi-ilmiön ja koulujen järjestyshäiriöiden ehkäisyyn sekä konkreettisiin ja seurattaviin toimenpiteisiin yhteistyössä poliisin, koulujen ja hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi kaupungin johdon tulee seurata turvallisuustilanteen kehitystä jatkuvasti ja käyttää seurannassa riittäviä turvallisuusindikaattoreita.

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä Vantaan kaupungin turvallisuusohjelma vuosille 2026–2029.

Liitteet:
- Turvallisuusohjelma (29.9.2026)

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
ohjelmajohtaja Hannu Rusama, 044 761 4117
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Turvallisuusohjelma

Ohjelmapohja

Vantaa

STRATEGINEN OHJELMA

Sisällysluettelo

1. Strategisen ohjelman perustiedot 4

2. Tiivistelmä 5

3. Ohjelman tavoiteltu muutos 6

3.1. Lähestymistavan muutos turvallisuushaasteisiin 6

3.2. Turvallisuuspolku muutoksen viitekehyksenä 7

3.1. Muutoksen kohderyhmät 8

3.3. Muutoksen menestystekijät 10

4. Ohjelman tavoitteet 13

4.1. Muutoksen osa-alue 1: Lasten ja nuorten turvallisuuden kokemuksen ja tulevaisuudenuskon vahvistaminen 13

4.2. Muutoksen osa-alue 2: Asukkaille turvallinen, toimiva ja viihtyisä kaupunkitila 15

4.3. Muutoksen osa-alue 3: Palveluiden ja henkilöstön turvallisuuden ja valmiuksien kehittäminen 17

5. Strateginen yhteys ja rajaus 19

5.1. Kytkentä kaupunkistrategiaan 19

5.2. Vaikuttavuus 19

5.3. Ohjelman rajaus ja suhteet muihin ohjelmiin 20

5.4. Ohjelma osana strategista muutosta 21

6. Tilannekuva ja tietopohja 22

6.1. Tilannekuvan ja tietopohjan päivitys 22

6.2. Avainindikaattorit 22

Julkaisija
Vantaan kaupunki
pvm 04/2026
Yhteyshenkilö tarvittaessa tai toimialatieto/yksikkö
Ohjelmajohtaja Hannu Rusama

1. Strategisen ohjelman perustiedot

Ohjelman nimi: Turvallisuusohjelma
Strategiakausi: 2026-2029
Ohjelman omistajat: Tiina Harju-Kukkula, Mari Kalmari
Ohjelmajohtaja: Hannu Rusama
Ohjausryhmä: Tiina Harju-Kukkula, Mari Kalmari, Leena Rusanen, Jarno Köykkä, Jussi Perämäki, Tiina Kulju-Palo, Susanna Issakainen, Markus Hammarström
Neuvonantajaryhmä: Ari Evwaraye (Effekt Fund), Emilia Hämäläinen (THL), Antti Kivijärvi (Nuorisotutkimusseura), Saija Benjamin (Helsingin yliopisto), Johanna Sergejeff (Jyväskylän yliopisto), Johanna Siikaluoma (Myyrmanni, Citycon)
Lisäksi rakennamme yhdessä Nordic Safe Citiesin kanssa pohjoismaisten kaupunkien verkostoa segregaation ja turvallisuuden teemoissa.
Versio ja päiväys: 27.4.2026

2. Tiivistelmä

Vantaan turvallisuusohjelma 2026–2029 on strateginen muutosohjelma, joka vastaa kaupungin keskeisimpiin ja voimistuneisiin turvallisuushaasteisiin kokonaisvaltaisella, tietoon perustuvalla ja laajaan yhteistyöhön nojaavalla lähestymistavalla. Ohjelman taustalla ovat viime vuosina korostuneet turvallisuuteen liittyvät huolet, kuten lasten ja nuorten lisääntyneet turvattomuuden kokemukset, nuorisorikollisuuden kehityskulut, tietyissä paikoissa näkyvät kaupunkitilan turvattomuuden ilmiöt sekä palveluissa ja henkilöstön työssä esiintyvät häiriötilanteet. Nämä ilmiöt vaikuttavat kaupunkilaisten arkeen ja ovat samalla heikentäneet mielikuvaa Vantaasta turvallisena kaupunkina, mikä heijastuu kaupungin vetovoimaan ja luottamukseen.

Ohjelman tavoitteena on vahvistaa sekä koettua turvallisuutta että vähentää todettujen turvallisuuspoikkeamien määrää sekä edistää myönteistä ja kestävää kehitystä erityisesti niissä ilmiöissä ja kohderyhmissä, joissa riskit ja haitalliset vaikutukset kasaantuvat. Turvallisuusohjelma kokoaa kaupungin keinot yhteen ja kohdistaa ne turvallisuuskysymyksiin, joissa vaikutukset ovat merkittävimmät. Turvallisuutta tarkastellaan kolmesta toisiaan täydentävästä näkökulmasta: lasten ja nuorten, asukkaiden ja kaupunkitilan sekä palveluiden ja henkilöstön turvallisuudesta.

Ohjelma ei pyri kattamaan kaikkea turvallisuutta eikä korvaa kaupungin lakisääteistä turvallisuus- tai valmiussuunnittelua, vaan täydentää niitä kohdennetulla muutosotteella. Keskiössä ovat ennaltaehkäisy, vaikuttavien ratkaisujen kehittäminen, tiedolla johtaminen ja tiivis yhteistyö. Erityistä huomiota kiinnitetään niihin turvallisuushaasteisiin, joiden ratkaiseminen edellyttää kumppanuuksia kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Turvallisuutta vahvistetaan yhteistyössä kaupungin, hyvinvointialueen ja poliisin kanssa.

Ohjelma tukee Vantaan kaupunkistrategian toteutumista sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä, viihtyisyyttä, luottamusta ja turvallisuutta sekä arjessa että pitkällä aikavälillä.

3. Ohjelman tavoiteltu muutos

3.1. Lähestymistavan muutos turvallisuushaasteisiin

Ohjelmalla tavoitellaan ymmärrystä, osaamista, kumppanuuksia ja toimenpiteitä kaupungin keskeisimpiin turvallisuushaasteisiin. Onnistumisessa keskeistä on myös keskeisimpien sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö ja samaan tavoitteeseen pyrkiminen. Keskeisimpiä sidosryhmiä jo toimivallankin perusteella ovat sekä poliisi että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue.

Turvallisuuskysymysten syvempi ymmärrys ja erilaiset vaikuttimet on ensisijaisia, jotta löydetään toimivimmat ja tehokkaimmat toimenpiteet niiden ratkomiseen.

Ennaltaehkäisyn ja pysyvän hyvinvoinnin rakentamisessa ja sitä kautta turvallisuushaasteiden ennaltaehkäisyssä keskeistä on systeeminen lähestymistapa ja eri toimintojen ja toimialojen liittyminen toisiinsa. Pistemäisissä turvallisuushaasteissa varsin yksityiskohtaiset pistemäiset ratkaisut taas voivat joskus olla parhaimpia. Ohjelmassa pyritään tarkastelemaan näitä molempia tasoja ja tunnistamaan milloin mikäkin ratkaisu on tehokkain.

Turvallisuusohjelman kohteena ovat turvallisuuskysymyksen kannalta akuuteimmat ja muutosta tarvitsevat kysymykset, joihin se keskittyy kehittämällä olemassa olevaa, tutkimalla uusia mahdollisia ratkaisuita ja kokeilemalla innovaatioita.

Ohjelmalla tavoitellaan konkreettista muutosta siihen, miten Vantaan kaupunki ymmärtää, johtaa ja toteuttaa turvallisuustyötä. Ohjelmatyön

kautta siirrytään hajanaisista ja reaktiivisista toimista yhteiseen, tietoon perustuvaan ja ennakoivaan turvallisuuden johtamiseen, joka keskittyy kaupungin kriittisimpiin ilmiöihin. Turvallisuus nähdään kokonaisuutena, jossa todetut turvallisuuspoikkeamat ja koettu turvallisuus, kaupunkitilan laatu, yhteisöllisyys ja luottamus kietoutuvat yhteen. Ratkaisut rakennetaan poikkihallinnollisesti ja kumppanuuksissa kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Ohjelma kirkastaa turvallisuuden muutoskohteet, erityisesti lasten ja nuorten arjen, turvattomat paikalliset kaupunkitilat sekä palveluiden ja henkilöstön häiriötilanteet ja ohjaa kaupungin toimintaa kohdennettuihin, vaikuttaviin ja seurattaviin toimenpiteisiin, jotka vahvistavat turvallisuuden kokemusta ja kestävää myönteistä kehitystä pitkällä aikavälillä. Ohjelma luo strategista kehystä turvallisuuskokonaisuudesta ja tuo näkyviin kaupungin roolin, sekä toimialojen kytkeytymisen samaan kysymykseen ja samaan tavoitteeseen.

3.2. Turvallisuuspolku muutoksen viitekehyksenä

	Näkökulmat ja kohderyhmät		
Turvallisuuspolku	**Lapset ja nuoret**	**Asukkaat ja kaupunkitila**	**Palvelut ja henkilöstö**
Turvallisuus paranee	Nuorisorikollisuus vähenee	Kaupunkitilan rikollisuus vähenee	Palveluiden keskeytykset häiriötilanteiden takia vähenevät
Julkinen tila rauhoittuu ja ilmapiiri paranee	Häiriökäyttäytyminen vähenee	Häiriökäyttäytyminen ja koettu häirintä vähenee	Häiriötilanteiden määrä palveluissa vähenee
Luottamus ja turvallisuuden tunne vahvistuvat	Lasten ja nuorten turvallisuuden tunne paranee	Kaupunkitilan viihtyisyys ja koettu turvallisuus paranee	Henkilöstön turvallisuuden tunne paranee

Turvallisuusohjelmassa turvallisuutta tutkitaan kolmella eri tasolla kolmen eri kohderyhmän näkökulmasta. Turvallisuuspolku kuvaa turvallisuuskysymystä kovan turvallisuuden, sosiaalisen ilmapiirin ja luottamuksen näkökulmasta. Turvallisuus nähdään perusedellytyksenä lasten ja nuorten kasvulle, oppimiselle ja kaupungin myönteiselle kehitykselle. Polku rakentuu kolmiportaisesti: niin sanotusta kovasta turvallisuudesta arjen julkisen tilan laatuun ja tunnelmaan ja edelleen luottamuksen ja yhteisöllisyyden vahvistumiseen.

Ylin taso keskittyy rikollisuuden ja vakavien häiriöiden vähentämiseen tietoon perustuvalla turvallisuustyöllä ja moniviranomaisyhteistyöllä. Kun perusrakenne on kunnossa, painopiste siirtyy julkisen tilan rauhoittamiseen, siisteyteen, valaistukseen ja positiiviseen käyttöön. Elävä katutaso, kulttuuri ja tapahtumat tukevat myönteistä ilmapiiriä ja vähentävät turvattomuuden kokemusta. Polun rakenne hahmottaa turvallisuuden eri tasoja.

Kestävä turvallisuus syntyy kuitenkin ennen kaikkea luottamuksesta – naapureihin, viranomaisiin ja omaan asuinympäristöön. Asukkaiden osallisuus, yhteisölliset kohtaamispaikat ja avoin viestintä vahvistavat sosiaalista kontrollia ja ehkäisevät häiriöiden uusiutumista. Turvallisuuspolku kytkeytyy tiiviisti Myönteisen aluekehityksen ohjelman tulevaisuuden ja asumisen polkuihin: työllisyys, koulutus ja toimiva ympäristö tukevat suoraan turvallisuuden kokemusta.

Turvallisuuspolku kuvaa kaupunkiturvallisuuden eri tasoja. Ylimpänä on ns. kova turvallisuus ja erityisesti rikollisuus ja alimmalle tasolle taas liittyy ennen kaikkea koetun turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia kysymyksiä. Turvallisuusohjelmassa polkua tutkitaan kohderyhmittäin. Turvallisuuspoluissa ja niihin liittyvissä toimenpiteissä tunnistetaan asukkaiden moninaisuus ja huomioidaan eri ihmisryhmien, kuten ikäihmisten ja vammaisten, tarpeet ja näkökulmat. Turvallisuuden perustana tunnistetaan myös riittävä toimeentulo, mahdollisuus koulutukseen, työhön, harrastuksiin sekä toimivien hyvinvointipalveluiden saavutettavuus.

3.1. Muutoksen kohderyhmät

Lapset ja nuoret

Lasten ja nuorten näkökulmasta turvallisuuspolun tasot kulkevat nuorisorikollisuudesta turvattomuuden kokemuksiin. Kaupunkitilan osalta ohjelmassa tunnistetaan paikkoja, jotka lapset ja nuoret kokevat

turvattomiksi, ja niihin laaditaan korjaus- ja kehittämissuunnitelmat. Lasten ja nuorten kohdalla myös sosiaalisen median turvallisuuskysymykset korostuvat. Sosiaalinen media on myös hyvä nähdä eräänlaisena kaupunkitilana.

Turvallisuusohjelman lasten ja nuorten tavoitteisiin kytkeytyvät strategiset tavoitteet:

- Vahvistamme yhteisöllisyyttä
- Lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä
- Parannamme turvallisuutta

Asukkaat ja kaupunkitila

Turvallisuusohjelma lähestyy yhteiskunnallisia negatiivisia ilmiöitä, kuten esimerkiksi rasismi, vihapuhe, polarisaatio, radikalisoitumisen riski ja demokratian heikentyminen niiden seurauksien torjunnasta ja riskien pienentämisestä käsin. Turvallisuusohjelman tarkastelussa on siis esimerkiksi rasismiin kytkeytyvä väkivalta ja radikalisoitumisen riski. Ohjelmassa on selkeä yhtymäkohta kotoutumisen ohjelmaan, mutta rajaus menee siinä, että turvallisuusohjelmassa nämä ilmiöt otetaan tarkasteluun turvallisuusuhista käsin ja kotoutumisen ohjelmassa taas esimerkiksi edistetään hyviä väestösuhteita. Myös turvallisuusohjelman kautta kaupunki sitoutuu aktiivisesti ehkäisemään rasismia, syrjintää ja viharikoksia sekä vahvistamaan yhdenvertaisuutta kaikissa palveluissaan.

Erityisesti asukkaat ja kaupunkitila kokonaisuus kytkeytyy vahvasti myös myönteisen aluekehityksen ohjelmaan. Alueellinen tarkastelu kaupunkitilan ja asukkaiden osalta on keskeistä, koska syyt eivät välttämättä ole ollenkaan samat, jos esimerkiksi koettu turvallisuus lähtee laskuun.

Turvallisuusohjelman asukkaiden ja kaupunkitilan tavoitteisiin kytkeytyvät strategiset tavoitteet:

- Vahvistamme yhteisöllisyyttä
- Lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä
- Parannamme turvallisuutta
- Pysäytämme alueellisen eriytymisen
- Varmistamme kotoutumisen
- Nostamme työllisyyttä ja koulutustasoa

Palvelut ja henkilöstö

Palveluiden ja henkilöstön osa-alue keskittyy palveluiden häiriötilanteisiin sekä henkilöstön turvallisuuden tunteeseen eri toimintaympäristöissä. Tarkastelu tehdään palvelutuotannon näkökulmasta: tavoitteena on varmistaa, että palvelut pysyvät toimintakykyisinä turvallisuuspoikkeamista huolimatta. Osa-alue ei arvioi yksittäisiä turvallisuustoimenpiteitä, vaan palveluiden jatkuvuutta ja henkilöstön resilienssiä turvallisuus- ja häiriötilanteissa.

Turvallisuusohjelman palveluiden ja henkilöstön osa-alueeseen kytkeytyvät strategiset tavoitteet:

- Parannamme turvallisuutta
- Vaikutamme inhimillisesti työssämme
- Vahvistamme kykyämme uudistua ja ratkaista

3.3. Muutoksen menestystekijät

Turvallisuusohjelman toteuttaminen edellyttää systemaattista, pitkäjänteistä ja poikkihallinnollista muutostyötä. Turvallisuushaasteet ovat luonteeltaan monisyisiä: ne kytkeytyvät sosiaalisiin ilmiöihin, kaupunkitilan käyttöön, palvelujärjestelmän toimivuuteen, yksilöiden kokemuksiin sekä luottamukseen instituutioita kohtaan. Siksi turvallisuuden vahvistaminen ei voi perustua yksittäisiin toimenpiteisiin tai lyhytaikaisiin reaktioihin, vaan kokonaisvaltaiseen muutokseen siinä, miten turvallisuutta ymmärretään, johdetaan ja rakennetaan.

Ohjelmassa turvallisuustyö nähdään sekä rakenteellisena että kokemuksellisena kysymyksenä. Todetut turvallisuuspoikkeamat ja koettu turvallisuus kehittyvät rinnakkain, ja molempiin on vaikutettava samanaikaisesti. Muutoksen toteuttaminen perustuu siihen, että kaupunki tunnistaa kriittisimmät turvallisuusilmiöt, kohdentaa voimavaransa vaikuttavimpiin kohtiin ja toimii tiiviissä yhteistyössä keskeisten kumppaneiden kanssa.

Turvallisuusohjelman muutos rakentuu useista toisiaan vahvistavista osa-alueista, jotka yhdessä muodostavat ohjelman toimeenpanon perustan. Turvallisuusohjelman onnistuminen perustuu tunnistettuihin menestystekijöihin, jotka ohjaavat sekä strategista ajattelua että käytännön toimeenpanoa:

Tieto ja tilannekuva

Ajantasainen ja yhteisesti jaettu tilannekuva on turvallisuustyön perusedellytys. Tietoa ei kerätä vain raportointia varten, vaan sitä käytetään aktiivisesti päätöksenteossa, toimenpiteiden kohdentamisessa ja muutoksen seurannassa.

Poikkihallinnollinen ja poikkisektorinen yhteistyö

Turvallisuushaasteet ylittävät hallinnolliset rajat. Ohjelman toteuttaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä kaupungin toimialojen välillä sekä kumppanuuksia poliisin, hyvinvointialueen, järjestöjen, tutkimuslaitosten ja muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyön tavoitteena on yhteinen ymmärrys ilmiöistä ja toisiaan tukevat toimenpiteet. Erityiseksi onnistumistekijäksi muodostuu sellaisten turvallisuuskysymysten kumppanuudet, joissa vahvin toimivalta on jollain toisella organisaatiolla. Tällaisia kysymyksiä ovat esimerkiksi päihteidenkäyttöön liittyvät kysymykset sekä nuorisorikollisuus. Moniin turvallisuushaasteisiin ei ole ratkaisua kaupungin omassa toimivallassa. Onnistuminen edellyttää toimivia kumppanuuksia ja yhteistä vastuunkantoa erityisesti poliisin ja hyvinvointialueen kanssa.

Kohdennetut ja vaikuttavat toimenpiteet

Ohjelma keskittyy valittuihin turvallisuushaasteisiin sen sijaan, että pyrkisi kattamaan kaiken turvallisuustyön. Tämä mahdollistaa resurssien

tehokkaan käytön ja todellisen vaikuttavuuden. Turvallisuusohjelmassa keskitytään rajattuihin, kriittisiin ilmiöihin. Toimenpiteet suunnitellaan kohderyhmäkohtaisesti (lapset ja nuoret, asukkaat ja kaupunkitila, palvelut ja henkilöstö) ja kohdistetaan sinne, missä riskit ja haitalliset vaikutukset kasaantuvat. Painopiste on ennaltaehkäisyssä, varhaisessa puuttumisessa ja toimintamalleissa, joita voidaan vakiinnuttaa osaksi kaupungin arkea. Ennaltaehkäisyn lisäksi myös kriittisten turvallisuuskysymysten ratkaisu on keskeistä.

Johtaminen ja toimeenpanokyky

Muutoksen läpivienti edellyttää selkeää vastuunjakoa, johdon sitoutumista ja kykyä tehdä tarvittavia painopistevalintoja. Turvallisuusohjelma kytketään kaupungin johtamisrakenteisiin ja päätöksen tekoon siten, että ohjelman tavoitteet ohjaavat käytännön tekemistä eivätkä jää irrallisiksi linjauksiksi.

Ennaltaehkäisevä ja ennakoiva työote

Turvallisuutta vahvistetaan ennen kuin ongelmat kärjistyvät. Varhainen puuttuminen, riskien tunnistaminen ja yhteisten toimintamallien kehittäminen vähentävät raskaampien ja kalliimpien toimenpiteiden tarvetta.

Luottamuksen rakentaminen

Kestävä turvallisuus syntyy luottamuksesta: asukkaiden luottamuksesta kaupunkiin ja viranomaisiin, henkilöstön luottamuksesta omiin valmiuksiinsa ja organisaation tukeen sekä toimijoiden välisestä luottamuksesta. Avoin viestintä, osallisuus ja läsnäolo arjessa ovat keskeisiä muutostoimenpiteitä.

Jatkuva arviointi ja oppiminen

Ohjelman toimenpiteitä seurataan ja arvioidaan systemaattisesti. Vaikuttavuuden arviointi mahdollistaa suunnanmuutokset, opetusten tunnistamisen ja onnistuneiden käytäntöjen laajentamisen.

Turvallisuusohjelma on oppiva kokonaisuus, joka kehittyy toimintaympäristön mukana.

Näiden menestystekijöiden varaan rakentuva turvallisuusohjelma vahvistaa Vantaan kykyä vastata nykyisiin ja tuleviin turvallisuushaasteisiin. Tavoitteena ei ole vain häiriöiden ja rikollisuuden vähentyminen, vaan arjen turvallisuuden, luottamuksen ja yhteisöllisyyden kestävä vahvistuminen osana kaupungin pitkän aikavälin kehitystä.

4. Ohjelman tavoitteet

4.1. Muutoksen osa-alue 1: Lasten ja nuorten turvallisuuden kokemuksen ja tulevaisuudenuskon vahvistaminen

Turvallisuusohjelman keskeinen tavoite lasten ja nuorten osalta on vahvistaa heidän kokemustaan turvallisuudesta ja vähentää näköalattomuuden tunnetta. Turvallisuus ei ole vain rikosten tai häiriöiden poissaoloa, vaan ennen kaikkea arjen kokemusta. Kaupunkiympäristö on ennakoitava, yhteisöt tukevat hyvinvointia ja tulevaisuus näyttää mahdolliselta. Kun lapset ja nuoret kokevat tulevansa nähdyiksi, kuulluiksi ja arvostetuiksi omassa elinympäristössään, myös luottamus yhteiskuntaan ja muihin ihmisiin vahvistuu.

Tavoitteeseen päästään vahvistamalla lasten ja nuorten yhteisöjä ja niiden elinvoimaa. Merkitykselliset yhteisöt tarjoavat turvaa, osallisuutta ja mahdollisuuden kasvaa sekä toimia omana itsenään. Kaupungin roolina on luoda edellytyksiä sille, että lapset ja nuoret voivat rakentaa yhteisöjään, toteuttaa aloitteitaan ja vaikuttaa omaan ympäristöönsä. Yhteisöllisyys toimii samalla keskeisenä ennaltaehkäisevänä voimana turvattomuuden, yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden kokemuksia vastaan.

Turvallisuuden kokemusta heikentäviin ilmiöihin puututaan määrätietoisesti. Kiusaaminen on yksi merkittävimmistä lasten ja nuorten

arjen turvattomuutta aiheuttavista tekijöistä, ja siihen puuttuminen edellyttää suunnitelmallisia, vaikuttavia ja seurattavia toimenpiteitä. Tavoitteena on varmistaa, että kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen ovat systemaattisia ja että toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti lasten ja nuorten kokemusten perusteella. Kaupunki edistää keinoja tehdä yhteistyötä sosiaalisen median negatiivisten turvallisuuteen vaikuttavien haittailmiöiden vähentämiseksi esimerkiksi kansallisten toimijoiden kanssa.

Fyysinen ympäristö on keskeinen osa turvallisuuden kokemusta. Kaupunkitilaa kehitetään korjaamalla ja parantamalla niitä paikkoja, jotka lapset ja nuoret kokevat turvattomiksi. Erityistä huomiota kiinnitetään arjen liikkumisreitteihin, vapaa-ajan ympäristöihin ja kokoontumispaikkoihin. Ympäristön kehittäminen tehdään yhteistyössä lasten ja nuorten kanssa, jotta ratkaisut vastaavat todellisiin tarpeisiin ja kokemuksiin.

Samanaikaisesti turvallisuutta vahvistetaan rakentamalla tulevaisuususkoa. Kaupunki luo edellytyksiä paikallista kulttuuria rakentaville, alueiden vetovoimaa lisääville toiminnoille ja konsepteille. Positiivinen, näkyvä ja yhteisesti tuotettu kulttuuri vahvistaa identiteettiä, lisää ylpeyttä omasta asuinalueesta ja luo myönteisiä tulevaisuusnäköaloja. Näin turvallisuus rakentuu paitsi suojan myös merkityksen ja mahdollisuuksien kautta.

Tavoitteet:

Lasten ja nuorten turvallisuuden kokemus vahvistuu ja näköalattomuus vähenee.

Keskeisimmät **ohjelmakauden tavoitteet,** jotka edistävät turvallisuusohjelman osa-aluetta lapset ja nuoret ovat:

- **Lasten ja nuorten yhteisöt ovat vahvoja, kasvavia ja toimintakykyisiä**, ja ne tukevat osallisuutta, yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä myönteistä identiteetin rakentumista.

- **Kiusaaminen vähenee ja siihen puututaan järjestelmällisesti ja vaikuttavasti**, ja käytettyjen toimien vaikutuksia seurataan säännöllisesti.
- **Kaupunkitila koetaan lasten ja nuorten arjessa turvallisemmaksi**, kun turvattomiksi koetut paikat on korjattu ja kehitetty vastaamaan heidän tarpeitaan.
- **Paikallinen kulttuuri ja vetovoima vahvistuvat**, kun lapsille ja nuorille on tarjolla mahdollisuuksia sekä tukirakenteita alueellista kulttuuria rakentaville ja yhteisöllisille toiminnoille ja konsepteille.

4.2. Muutoksen osa-alue 2: Asukkaille turvallinen, toimiva ja viihtyisä kaupunkitila

Turvallisuusohjelman keskeinen tavoite asukkaiden ja kaupunkitilan osalta on, että kaupunkitila koetaan Vantaalla turvallisena, toimivana ja viihtyisänä kaikissa arjen tilanteissa. Turvallisuuden kokemus syntyy siitä, että kaupunkiympäristö on ennakoitava, hyvin hoidettu ja elävä paikka, jossa liikkuminen, oleskelu ja kohtaaminen tuntuvat luontevilta eri vuorokaudenaikoina. Samalla vahvistuu mielikuva Vantaasta turvallisena ja vetovoimaisena kaupunkina niin asukkaiden kuin kaupungissa vieraillevien silmissä.

Erityistä huomiota kiinnitetään asemaseutuihin, jotka ovat keskeisiä solmukohtia liikkumiselle, palveluille ja kaupunkielämälle. Asemaseutujen turvallisuus ja koettu hallittavuus vaikuttavat voimakkaasti koko kaupungin turvallisuusmielikuvaan. Tavoitteena on, että asemaseutuja kehitetään aktiivisiksi, valaistuiksi ja selkeiksi ympäristöiksi, joissa häiriöihin puututaan ennaltaehkäisevästi ja joissa läsnäolo, toiminta ja kaupunkielämä lisäävät koettua turvallisuutta. Asemanseutujen turvallisuuden parantamiseen kohdennetuilla rahoilla toteutetaan konkreettisia toimenpiteitä turvallisuuden parantamiseksi ja laajennetaan esimerkiksi järjestyksenvalvontaa.

Kaupunginosien viihtyisyys on keskeinen osa arjen turvallisuutta. Siisteys, kunnossapito, esteettömyys, valaistus, viheralueet ja ympäristön laatu vaikuttavat suoraan siihen, miten asukkaat kokevat oman elinympäristönsä. Turvallisuusohjelmassa kaupunkitilan kehittäminen nähdään kokonaisuutena, jossa fyysiset ratkaisut, käyttö ja asukkaiden kokemukset ovat keskeisiä onnistumistekijöitä. Kaupunginosia kehitetään yhteistyössä asukkaiden kanssa, huomioiden erityisesti paikat ja tilanteet, jotka koetaan turvattomiksi. Ilkivaltaan, roskaamiseen, häiriökäyttäytymiseen ja ympäristön epäsiisteyteen puututaan nopeasti. Rikotut ikkunat, töhryt ja muut ilkivallan jäljet korjataan mahdollisimman pian. Kaupungin vastuulla olevien, turvallisuuteen liittyvien havaintojen ilmoituskäytäntöjä kehitetään ja varmistetaan nopea reagointi tehtyihin ilmoituksiin. Työssä otetaan huomioon myös sukupuolittuneet turvallisuuskokemukset ja –ratkaisut.

Päihteisiin liittyviin haittoihin puututaan määrätietoisesti yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden kumppaneiden kanssa. Päihdehaittojen vähentäminen tukee sekä yksilöiden hyvinvointia että kaupunkitilan turvallisuutta, vähentäen häiriöitä ja parantaen yhteistä arjen kokemusta. Yhteistyö perustuu sekä ennaltaehkäisyyn että arjen tilanteisiin reagoimiseen.

Turvallisuuden kokemus rakentuu myös tiedosta ja mielikuvista. Kaupunki vahvistaa asukkaiden turvallisuudentunnetta aktiivisella, avoimella ja positiivisesti erottautuvalla viestinnällä. Tuomalla esiin onnistumisia, kehitystyötä ja konkreettisia parannuksia rakennetaan luottamusta ja vahvistetaan mielikuvaa Vantaasta turvallisena, aktiivisesti kehittyvänä kaupunkina. Viestinnässään kaupunki pyrkii myös vähentämään ennakkoluuloja ja torjumaan rasismia ja syrjintää.

Tavoitteet:

Asukkaat kokevat kaupunkitilan turvallisena. Mielikuva Vantaasta turvallisena paikkana paranee.

Keskeisimmät **ohjelmakauden tavoitteet,** jotka edistävät asukkaiden ja kaupunkitilan osa-aluetta ovat:

- **Asemaseutujen turvallisuus on parantunut**, ja ne koetaan viihtyisinä, valaistuina ja hyvin hallittuina paikkoina, joissa liikkuminen ja oleskelu on turvallista eri vuorokaudenaikoina.
- **Kaupunginosien viihtyisyys ja koettu turvallisuus ovat vahvistuneet**, kun siisteyteen, kunnossapitoon, valaistukseen, viheralueisiin ja kaupunkitilan laatuun panostetaan kokonaisvaltaisesti ja asukkaiden kokemuksia hyödyntäen.
- **Päihdehaitat ovat vähentyneet ja niiden vaikutus kaupunkitilan turvallisuuteen pienentynyt**. Tiivis yhteistyö hyvinvointialueen ja poliisin kanssa tukee sekä ennaltaehkäisyä että arjen häiriöiden hallintaa.
- **Asukkaiden turvallisuuden tunne ja luottamus vahvistuvat**, kun kaupunki viestii aktiivisesti ja läpinäkyvästi turvallisuustyöstä, onnistumisista ja kehityksestä sekä erottautuu myönteisesti turvallisena ja toimivana kaupunkiympäristönä.

4.3. Muutoksen osa-alue 3: Palveluiden ja henkilöstön turvallisuuden ja valmiuksien kehittäminen

Turvallisuusohjelman keskeinen tavoite palveluiden ja henkilöstön osalta on vahvistaa henkilöstön turvallisuuden kokemusta sekä parantaa valmiuksia toimia häiriötilanteissa ja arjen poikkeamissa. Turvallinen palvelutuotanto edellyttää, että henkilöstö kokee olonsa turvalliseksi työssään ja luottaa siihen, että organisaatiossa on selkeät mallit, toimivat tukirakenteet ja yhteinen ymmärrys siitä, miten erilaisiin tilanteisiin reagoidaan ja miten niitä voisi ennakoida ja ennalta estää.

Turvallisuutta rakennetaan ennakoimalla. Palveluihin kehitetään malli, joka tunnistaa turvallisuusriskit ja poikkeamat varhaisessa vaiheessa ja mahdollistaa nopean ja tarkoituksenmukaisen puuttumisen. Ennakointi ja selkeät toimintamallit vähentävät epävarmuutta, tukevat henkilöstön päätöksentekoa ja ehkäisevät tilanteiden kärjistymistä. Tavoitteena on, että turvallisuuspoikkeamat käsitellään järjestelmällisesti, oppien ja toimintaa jatkuvasti kehittäen. Samalla kehitetään kaupungin kyvykkyyttä toimia ennakoiden ja tunnistaa asioiden vaikutusketjuja jo etukäteen. Kehitystyön kautta kaupungin ennakoiva työote ja kyvykkyys kasvaa.

Henkilöstön osaaminen on keskeinen turvallisuuden perusta. Turvallisuusohjelmassa vahvistetaan henkilöstön turvallisuusosaamista ja valmiuksia kohdata arjen haastavia tilanteita eri palveluissa. Tämä tarkoittaa sekä käytännön toimintaohjeiden selkeyttämistä että osaamisen ja varmuuden lisäämistä tilanteissa, joissa kohdataan uhkaa, häiriöitä tai epävarmuutta. Kun henkilöstö tietää, miten toimia ja mistä saa tukea, myös turvallisuuden kokemus vahvistuu. Ohjelmassa keskitytään niihin kriittisiin kohtiin, joihin olemassa oleva turvallisuussuunnittelu ja koulutus ei toistaiseksi ole löytänyt ratkaisuita.

Tavoitteet:
Henkilöstön turvallisuuskokemus ja valmiudet toimia palveluiden häiriötilanteissa paranee.

Keskeisimmät **ohjelmakauden tavoitteet,** jotka edistävät palvelut ja henkilöstö osa-aluetta ovat:

- **Palveluissa on käytössä ennakoiva ja nopean puuttumisen toimintamalli**, joka tunnistaa turvallisuuspoikkeamat varhaisessa vaiheessa ja varmistaa johdonmukaisen ja vaikuttavan reagoinnin häiriötilanteissa.
- **Henkilöstön turvallisuusosaaminen ja valmiudet arjen tilanteissa ovat vahvistuneet**, ja henkilöstö kokee pystyvänsä toimimaan

turvallisesti ja luottavaisesti myös haastavissa ja poikkeavissa tilanteissa.

5.Strateginen yhteys ja rajaus

5.1. Kytkentä kaupunkistrategiaan

Turvallisuusohjelma toteuttaa Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 tavoitteita. Kokonaisuudessaan ohjelma kytkeytyy moniin strategisiin päämääriin ja tavoitteisiin:

Hyvän elämän Vantaa

- Vahvistamme yhteisöllisyyttä
- Lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä
- Parannamme turvallisuutta

Tasapainoisen kasvun Vantaa

- Pysäytämme alueellisen eriytymisen
- Varmistamme kotoutumisen
- Nostamme työllisyyttä ja koulutustasoa

Ohjelmassa pyritään löytämään keskeisimpiä suoria tai välillisiä vaikuttavia toimenpiteitä todettuihin turvallisuushaasteisiin.

5.2. Vaikuttavuus

Ohjelman vaikuttavuutta arvioidaan:

- strategisten vaikutusmittareiden avulla
- taloudellisen vaikuttavuuden ja tuottavuuden näkökulmasta
- suhteessa kaupunkistrategian tavoitteisiin

Vaikuttavuutta arvioidaan eri tasoilla:

- Toimenpidekokonaisuuksien ja yleisen yhteiskunnallisen kehityksen vaikutukset kohdekaupunginosien kehitykseen.
- Kaupungin palveluiden oikeanlainen kohdentuminen ja vaikuttavuus suhteessa kyseisen kaupunginosan tarpeisiin.
- Henkilöstön turvallisuudenkokemus
- Yksittäisten toimenpiteiden vaikutus- ja vaikuttavuusanalyysit

5.3. Ohjelman rajaus ja suhteet muihin ohjelmiin

Ohjelmassa keskitytään erityisesti niihin toimiin ja toimintamallien kehittämiseen, joilla voidaan saada aikaan konkreettista ja myönteistä muutosta kuntalaisten turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen. Tavoitteena on vahvistaa vaikuttavuutta kohdentamalla toimenpiteet huolella valittuihin kokonaisuuksiin.

Turvallisuusohjelma ei kuvaa kattavasti kaupungin päivittäistä, lakisääteistä tai vakiintunutta turvallisuustyötä. Sen sijaan ohjelma rajautuu valittuihin painopisteisiin ja kehittämiskohteisiin, joissa kaupungin omalla toiminnalla, palveluilla ja yhteistyöllä on arvioitu olevan suurin vaikuttavuus. Näin ohjelma toimii strategisena ohjausvälineenä, joka täydentää kaupungin normaalia toimintaa ja kohdistaa huomion tulevien vuosien kannalta kriittisimpiin muutostarpeisiin. Samalla se vahvistaa kaupungin roolia aktiivisena turvallisuuden edistäjänä arjen toimintaympäristöissä.

Kaupungilla on turvallisuuteen liittyvää perustekemistä, joka on osa normaalia toimintaa ja lakisääteisiä velvoitteita, kuten valmiussuunnittelu ja riskienhallinta. Lisäksi eri toimialoilla tehdään runsaasti turvallisuustavoitteisiin liittyvää työtä. Kaikki tämä tekeminen ei kuitenkaan ole osa turvallisuusohjelmaa, ellei se kytkeydy ohjelman yhteisiin painopisteisiin ja kokonaisuuteen.

Useat ohjelman teemat linkittyvät suoraan toimialojen perustehtäviin. Esimerkiksi kiusaamisen ehkäisy on olennainen osa kasvatuksen ja opetuksen työtä, ja nuorisorikollisuuden ehkäisy kuuluu nuorisotyön ja

etsivän nuorisotyön ydintoimintaan. Kaupunkiympäristön toimialalla turvallisuutta edistävää perustekemistä ovat muun muassa kaupunkiympäristöön, valaistukseen ja asemaseutuihin kohdistuvat toimenpiteet.

Ohjelmalla on kytkentöjä moniin muihin ohjelmiin, mutta turvallisuusohjelman rajaus on selkeä, koska se tutkii kysymyksiä vain turvallisuuden näkökulmasta. Toisaalta turvallisuushaasteet ja kysymykset voivat liittyä alueellisen kehityksen kysymyksiin (Myönteisen aluekehityksen ohjelma) ja toisaalta taas kaupunkiturvallisuuden kysymyksiin, josta tulee vahva kytkentä esimerkiksi elinvoima- ja työllisyysohjelmaan. Rajaus tulee kuitenkin selkeästi turvallisuusohjelman kautta, joten ohjelman tehtäväksi anto on varsin selvä.

5.4. Ohjelma osana strategista muutosta

Vantaan kaupungin turvallisuusohjelma määrittelee kaupungin turvallisuustyön strategisen painopisteen. Turvallisuusohjelman tehtävänä on tuoda perustekemisiin strategista näkökulmaa: vahvistaa poikkihallinnollista yhteistyötä, kohdentaa kehittämistä valittuihin teemoihin ja varmistaa, että kaupungin toimenpiteet muodostavat vaikuttavan ja yhteen nivoutuvan kokonaisuuden.

Kaupungissa turvallisuuteen ja valmiuteen liittyvissä kysymyksissä turvallisuussuunnittelu ja valmiusohje ovat keskeisimmät ohjelmaan olennaisesti liittyvät asiakirjat. Strategiset ohjelmat ovat kuitenkin muutosohjelmia, joten turvallisuusohjelma keskittyy niihin keskeisimpiin tunnistettuihin turvallisuuskysymyksiin, joihin tulisi löytää ratkaisuita ja saada muutos. Näin ollen ohjelmassa tiedostetaan ja tunnistetaan kaupungin muukin turvallisuuteen liittyvä tekeminen, mutta ohjelman tavoitteiden kärki on selkeästi kapeampi.

6.Tilannekuva ja tietopohja

6.1. Tilannekuvan ja tietopohjan päivitys

Ohjelmassa hyödynnetään rikos- ja häiriötilannetta koskevaa tietoa, palveluiden turvallisuushavaintoja, henkilöstön kokemuksia sekä asukkaiden koettua turvallisuutta koskevaa tietoa. Tilannekuvaa ja tietopohjaa rakennetaan jatkuvasti. Uusia tietolähteitä rakentuu ja dataa analysoidaan kokonaisuutena aina kun uutta tietoa tulee saataville. Päättäjille kerrotaan puolen vuoden välein kehityssuunnista niitä parhaiten kuvaavilla mittareilla.

6.2. Avainindikaattorit

Keskeisimmät avainindikaattorit vaihtelevat hieman osa-alueittain. Isossa kuvassa keskeisimmät mittarit ovat rikollisuuskehitys, häiriötilanteet ja asukkaiden ja henkilöstön turvallisuudentunne.

- Kaupunkitilassa näkyvän rikollisuuden kehittyminen
- Nuorisorikollisuuden kehitys
- Häiriökäyttäytyminen ja palveluiden häiriötilanteet
- Asukkaiden ja henkilöstön turvallisuuden tunteen kehittyminen
- Usein kiusatuksi joutuneiden oppilaiden osuuden kehittyminen perusopetuksessa

8 Vuoden 2026 toinen osavuosikatsaus 1.1.-31.8.2026

VD/6692/00.01.02.01/2026

PT/MR/PK

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmanneksittain tammi-huhtikuun, tammi-elokuun sekä koko vuoden osalta tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2026 toinen osavuosikatsaus on laadittu tilanteen 31.8.2026 mukaisesti.

Toimintaympäristön kehitys

Suomen talous on vuonna 2026 vähitellen kääntynyt kasvuun pitkän heikon jakson jälkeen, mutta elpyminen on edelleen hidasta ja siihen liittyy merkittäviä epävarmuuksia. Talouden kasvua tukevat viennin vahvistuminen, investointien lisääntyminen sekä ostovoiman asteittainen paraneminen. Toisaalta geopoliittiset jännitteet, energiamarkkinoiden epävarmuus, maailmankaupan riskit sekä julkisen talouden heikko tila jarruttavat talouskehitystä. Keskeinen kysymys on mm. se, miten nousevat korot voivat vaikuttaa orastavaan kasvuun. Toisaalta geopoliittisten jännitteiden lieventyminen auttaisi kasvua.

Tilastokeskuksen mukaan Suomen bruttokansantuote kasvoi vuoden 2026 toisella neljänneksellä 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Kasvua ovat tukeneet erityisesti vienti ja yksityinen kulutus sekä investoinnit. Viennin volyymi kasvoi peräti 5,7 prosenttia.

Valtiovarainministeriön syyskuussa 2026 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa vuonna 2026 noin 1,6 prosenttia, vuonna 2027 noin 1,8 prosenttia ja vuonna 2028 noin 1,5 prosenttia. Kasvun taustalla ovat viennin vahvistuminen, investointien lisääntyminen sekä yksityisen kulutuksen asteittainen elpyminen. Erityisesti datakeskus-, vihreän siirtymän ja puolustusteollisuuden investointien odotetaan tukevan kasvua lähivuosina.

Työmarkkinatilanne on edelleen vaikea. Tilastokeskuksen mukaan työttömyysasteen trendi oli heinäkuussa 2026 noin 10,5 prosenttia. Työttömyys on pysynyt korkeana, vaikka talousnäkymät ovat hieman parantuneet. Valtiovarainministeriö arvioi työttömyyden alkavan vähitellen laskea talouden elpyessä, mutta kehitys on hidasta.

Kuntatalouden näkymät säilyvät haastavina myös vuonna 2026. Kuntien velkaantuminen jatkuu, investointitarpeet ovat edelleen suuria ja kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntaliiton kevään 2026 talousbarometrin mukaan kuntien velkaantuminen uhkaa kiihtyä, ja tuottavuuden parantaminen nähdään keskeisenä sopeutuskeinona.

Kuntien talouteen vaikuttavat samanaikaisesti useat rakenteelliset muutokset. Työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle on lisännyt kuntien rahoitusvastuuta erityisesti korkean työttömyyden aikana. TE-palveluiden taloudelliset siirtolaskelmat perustuvat vuoden 2023 tilanteeseen ja silloisiin työttömyyslukuihin. Työttömyystilanne on heikentynyt huomattavasti tuosta ajankohdasta, ja mm. Vantaalla työttömyysluvut ovat nyt ennätyskorkealla tasolla. Lisäksi palkankorotukset, investointitarpeet sekä kustannustason nousu kasvattavat menoja.

Vaikka verotulojen ennakoidaan kasvavan taloussuhdanteen vähitellen kohentuessa, kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino säilyy merkittävänä. Valtiovarainministeriön arvion mukaan

kuntien on jatkettava omia sopeutustoimiaan ja tehtävä tuottavuutta parantavia uudistuksia palveluiden rahoituksen turvaamiseksi.

Vantaalla oli 252 956 asukasta vuoden 2025 lopussa. Väestö kasvoi vajaalla 1 700 asukkaalla, joka oli 2 140 henkeä vähemmän kuin edellisvuonna. Väestönkasvun väheneminen johtui suurelta osin pienentyneestä maahanmuutosta. Vantaa sai ulkomailta muuttovoittoa 1 720 henkeä, joka oli lähes 1 900 vähemmän kuin vuonna 2024. Kotimaan nettomuutto jäi negatiiviseksi, sillä Vantaalta muutti 650 henkeä enemmän muualle Suomeen kuin sieltä muutettiin Vantaalle.

Heinäkuussa 2026 Vantaalla asui 76 800 vieraskielistä, joka oli 30,3 prosenttia koko väestöstä. Vantaan väestö on kasvanut kuusi vuotta peräkkäin ainoastaan vieraskielisten ansiosta ja sama suunta näyttää jatkuvan vuonna 2026. Kuluvan vuoden tammi-heinäkuussa vieraskielisten määrä on lisääntynyt 1 135 hengellä, kun kotimaankielisten määrä on vähentynyt 500 hengellä.

Väestönkasvu on hidastunut alkuvuonna 2026. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vantaalla oli 253 600 asukasta vuoden 2026 heinäkuussa. Väestö on kasvanut tammi-heinäkuun aikana 635 hengellä, joka oli puolet vähemmän kuin samaan aikaan viime vuonna. Väestön kasvun hidastuminen on myös huomioitu kaupungin uudessa väestöennusteessa. Väestön arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,1 prosenttia vuodessa seuraavan vuosikymmenen aikana, kun vastaava luku vuonna 2025 lasketussa ennusteessa oli 1,5 prosenttia. Koko kaupungin tasolla näiden ennusteiden ero on noin 6 500 henkilöä vuonna 2030.

Heinäkuussa 2026 Vantaan asukkaista 21 100 oli työttömänä ja työttömyysaste oli 15,7 prosenttia. Työttömyys on todella korkealla tasolla, sillä ainoastaan koronan alkuaikoina vuonna 2020 työttömien määrä tai työttömyysaste on ollut tätä korkeammalla tasolla. Työttömyydessä on ollut selkeä kasvava trendi kesästä 2023 lähtien. Vuoden 2026 heinäkuussa työttömiä oli 1 600 enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2025 ja peräti 3 600 enemmän kuin vuonna 2024. Työ- ja elinkeinoministeriön työmarkkinaennusteen mukaan vuonna 2027 työttömien työnhakijoiden määrän ennustetaan laskevan kaikissa muissa maakunnissa paitsi Uudellamaalla ja Kymenlaaksossa, joissa määrä edelleen kasvaisi. Vasta vuonna 2028 myös näissä maakunnissa työttömien työnhakijoiden määrän arvioidaan kääntyvän laskuun.

Pitkäaikaistyöttömyys on muutamia poikkeuskuukausia lukuun ottamatta kasvanut vuoden 2023 lokakuusta lähtien. Pitkäaikaistyöttömien määrä on jo pidempään ollut historiallisen korkealla tasolla ja heinäkuussa 2026 Vantaalla oli 8 600 pitkäaikaistyötöntä. Myös nuorisotyöttömyys on Vantaalla viime vuosina kasvanut, vaikka nuorisotyöttömyydessä näkyy kausivaihtelua vuodenaikojen mukaan. Heinäkuussa 2026 alle 25-vuotiaita työttömiä oli peräti 2 750, joka lähentelee jo korona-ajan lukemia. Nuorten työttömyysaste oli 22,5 prosenttia.

Heinäkuussa 2026 Helsingin seudun kunnista työttömyysaste oli korkein Vantaalla (15,7 %) ja alhaisin Sipoossa (7,8 %). Vantaan työttömyysaste oli myös koko Uudenmaan korkein. Kuuden suurimman kaupungin vertailussa Vantaan työttömyys oli keskitasoa, sillä työttömyysaste vaihteli Tampereen 17,1 prosentista Espoon 12,7 prosenttiin.

Vuoden kahden ensimmäisen kolmanneksen aikana aloitettiin vajaan 150 asunnon rakentaminen. Näin alhaisella tasolla ei ole aloitusten määrät olleet 20 vuoteen. Vuonna 2025 rakentaminen käynnistyi tammi-elokuussa vielä yli 420 asunnossa. Näistä aloituksista yli 300 oli asuinkerrostaloissa. Vuonna 2026 vastaavana ajanjaksona asuntorakentamisen aloitukset ovat jääneet selvästi vähäisemmiksi, ja asuinkerrostaloasuntojen aloitusten määrä on pudonnut vain 45 asuntoon.

Uusien asuntojen kauppa oli Vantaalla lähes pysähdyksissä vuoden 2026 toisen kolmanneksen aikana. Uusia kerros-, rivi- ja omakotitaloasuntoja myytiin vain kymmenkunta, kun vuotta aiemmin vastaava määrä oli noin kolminkertainen. Vanhojen asuntojen hinnat laskivat vuoden 2026 ensimmäisten seitsemän kuukauden aikana vajaat kuusi prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Myös käytettyjen asuntojen myyntimäärien arvioidaan laskeneen saman verran.
Asuntorakentamislupia myönnettiin tämän vuoden kahden ensimmäisen kolmanneksen aikana reilut 560, joka oli 300 enemmän kuin viime vuonna samana ajanjaksona. Myönnetyistä luvista vajaat 430 asuntoa sijaitsee kerrostaloissa ja loput pientaloissa. Yksikään tänä vuonna luvitetuista asuinkerrostalohankkeista ei ole vielä edennyt rakentamisvaiheeseen.

Verorahoituksen kehitys

Kaupunki on saanut tammi-elokuussa 2026 verotilityksiä yhteensä 392,6 milj. euroa (2025: 381,9 milj. euroa), josta kunnallisveroja 289,4 milj. euroa (2025: 278,1 milj. euroa), yhteisöveroja 51,3 milj. euroa (2025: 48,0 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 52,0 milj. euroa (2025: 55,8 milj. euroa). Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-elokuussa 5,9 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla 4,1 prosenttia enemmän. Kuluvana vuonna tilitettävät kunnallisverot nousevat koko maassa arviolta yhteensä noin 5,5 prosenttia.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa elokuussa vuoden 2024 valmistuneen verotuksen, vuoden 2025 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto), valtiovarainministeriön uusimpien verotuloennusteiden sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kertyvän Vantaalla vuonna 2026 noin 23,7 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Suurin syy löytyy edelleen heikosta työllisyystilanteesta, jonka vuoksi palkkatulojen kehitysarviota on laskettu. Vuoden 2025 verotus valmistuu lokakuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastetaan myös vuoden 2026 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot seuraavan kerran syyskuussa, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 51,3 milj. euroa tammi-elokuussa, nousua 6,9 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen nousu edellisvuoteen verrattuna oli hieman alhaisempi, 5,3 prosenttia. Kuluvana vuonna tilitettävät yhteisöverot nousevat koko maassa arviolta yhteensä noin 3,6 prosenttia. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan ylittävän talousarvon (68 milj. euroa) noin 3,4 milj. eurolla vuonna 2026 arvioita suurempien maksettujen ennakkoverojen vuoksi. Kuntaliiton yhteisöveroennuste tarkentuu, kun valmistuvan yhteisöverotuksen 2025 tiedot valmistuvat marraskuussa 2026.

Tammi-elokuussa on kaupungille kertynyt kiinteistöverotilityksiä 52,0 milj. euroa. Ennusteen mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 111,0 milj. euroa vuonna 2026, joka alittaisi talousarviossa arvioidun 6,0 milj. eurolla. Ennusteen mukaan kiinteistöverotuotto alittaa vuoden 2025 kiinteistöverokertymän 6,9 prosentilla. Kiinteistöveroon on kuluvana vuonna kohdistunut merkittävä määrä vanhoihin verovuosiin kohdistuneita vero-oikaisuja. Oikaisut kohdentuvat pääosin sairaalarakennuksiin ja muihin yleisiin rakennuksiin. Näiden korotetut ikäalennusprosentit heikentävät merkittävästi kuluvan vuoden kiinteistöverokertymiä monessa kunnassa, kuten myös Vantaalla. Lisäksi kiinteistöverojen historiallisen heikkoon kehitykseen vaikuttaa kiinteistöjen verotusarvojen heikkenemisestä ensimmäistä kertaa vuodesta 2014 alkavan tilastohistorian aikana. Tähän vaikuttaa vähäinen uudisrakentaminen sekä jälleenhankinta-arvojen heikko kehitys.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 23,7 milj. eurolla. Veroennusteet tarkentuvat vielä loppuvuoden aikana.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta Kuntaliiton valtionosuuslaskelman mukaan 209,9 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 19,0 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 43,9 milj. euroa vuonna 2026. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 272,9 milj. euroa, eli ylittävän talousarvion 3,9 milj. eurolla.

Käyttötalous

Tammi-elokuussa kaupungin ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 255,0 milj. euroa, toimintakuluja -757,6 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -502,6 milj. euroa. Tammi-elokuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 67-prosenttisesti, toimintakulut 62-prosenttisesti ja toimintakate 60-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 383,8 milj. euroon ja toimintakulut -1 186,3 milj. euroon vuoden loppuun mennessä. Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 3,6 milj. eurolla. Toimintatuottoihin ennustetaan noin 2,3 milj. euron ylitystä kasvatuksen ja oppimisen toimialalla. Kaupunkiympäristön toimialalla maanvuokratulojen ja maankäyttösopimuskorvausten sekä käyttöomaisuusmyyntien ennustetaan ylittävän talousarvion. Käyttöomaisuusmyynneistä kaupungin Peijaksen sairaalasta omistamien tilojen myynti HUS-yhtymälle toteutunee syyskuussa 2026. Toimintatuottojen ennustetaan alittuvan Konsernijohdon ja elinvoiman sekä Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialoilla.

Toimintakulut alittavat talousarvion ennusteen mukaan noin 30,8 milj. eurolla. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla suurimmat menoalitukset syntyvät varhaiskasvatuksen kokonaishenkilöstömenoissa, eli oman henkilökunnan menojen arvioidaan alittuvat reilusti ja vuokratyövoiman kustannusten ylittyvän vähän talousarvioon nähden. Kaupunkiympäristön toimialan toimintamenojen ennustetaan alittuvan. Työmarkkinatuen kuntaosuuden puolestaan arvioidaan ylittävän talousarvion yhä heikentyneen työllisyystilanteen vuoksi. Toimintakulujen kasvua on hillitty kaikilla toimialoilla taloutta sopeuttamalla. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 34,4 milj. euroa positiivisempana talousarvioon nähden.

Kuntaliiton elokuisen ennusteen mukaisesti verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion 23,7 milj. eurolla. Kuntaliiton verotuloennusteiden negatiivinen poikkeama syksyn 2024 arvioista lähtien on ollut poikkeuksellisen suuri erityisesti kunnallis- ja yhteisöveroissa. Käytännössä jokaisessa uudessa ennusteessa verotuloja laskettiin edelliseen verrattuna aina kesäkuun 2026 ennusteeseen saakka. Kesäkuussa ennuste kääntyi vihdoin positiivisempaan suuntaan, joten voisi olettaa, että jo vuosia jatkunut verotuloennusteiden alamäki olisi vähintään tasaantumassa. Valtionosuustuottojen arvioidaan toteutuvan 3,9 milj. euroa talousarviota positiivisempana.

Rahoituserien ennakoidaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisena. Korkokulujen ennustetaan ylittävän talousarvion (26,1 milj. euroa) noin 2,0 milj. eurolla, mikä on 7,4 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksen 2025 toteuma. Kaupungin lainamäärä on kasvanut nopeasti ja tulee kasvamaan myös tulevaisuudessa. Kasvavan lainamäärän vuoksi kaupungin korkomenot tulevat tulevaisuudessa vääjäämättä kasvamaan. Rahoituserät pysyvät kuitenkin talousarviossa, koska korkotuottojen ja muiden rahoituserien ennustetaan ylittävän talousarvion.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-elokuussa toteutunut 78,9 milj. euroa ja koko vuonna niitä ennustetaan kertyvän yhteensä noin 118,0 milj. euroa, eli ylittävän talousarvion noin 1,9 milj. eurolla.

Vuoden 2026 toisessa osavuosikatsauksessa vuosikatteeksi ennustetaan 63,7 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 14,5 milj. eurolla. Talouden synkkä suhdanne heijastuu edelleen vahvasti ennusteeseen, vaikka ennuste onkin talousarviossa arvioitua parempi. Tulosennuste päätyy elokuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin 55,3 milj. euron alijäämään (talousarvio -67,9 milj. euroa). Vuoden 2025 tulos oli Vantaalla heikko (tilikauden tulos -79,7) ja vuoden 2026 ennuste on 25,4 milj. euroa tätä parempi, joten suunta on oikea. Suomen yleisessä taloustilanteessa on vihdoin näkymässä piristymistä, mutta julkisen talouden tilanne on edelleen heikko.

Investoinnit

Tammi-elokuussa kaupungin ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 9,1 milj. euroa, investointiosan menoja -234,5 milj. euroa ja investointiosan netto on -225,4 milj. euroa. Tuloihin ei ole vielä kirjattu Vantaan ratikan vuoden 2026 valtion rahoitusosuutta.

Kaupungin ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2026 toteutuvan 401,1 milj. euron tasolla ja ylittävän talousarvion investointimäärärahat noin 7,3 milj. eurolla. Ylitys syntyy Vantaan ratikkainvestoinnista, jossa rakentaminen on edistynyt aiemmin suunniteltua nopeammin ja rakennustyöt ovat käynnissä laajalla alueella ratikkalinjan varrella. Investointituloja ennustetaan kertyvän 48,2 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan -352,9 milj. euroa (talousarvio -350,2 milj. euroa). Investointiosan tuloista valtaosa kertyy valtion rahoitusosuudesta Vantaan ratikan rakentamiseen.

Investointimenojen ennustetaan alittuvan irtaimen omaisuuden osalta 0,9 milj. eurolla ja rakentamisinvestoinneissa 6,8 milj. eurolla. Rakentamisen muutokset ennusteeseen johtuvat hankealoitusten siirtymisistä sekä odotuksista poikkeavista edullisemmista urakkahinnoista. Muiden investointiryhmien ennustetaan pysyvän talousarviossa.

Rahoitus

Vuoden 2026 nettolainanoton arvioidaan olevan runsaat 343 milj. euroa, minkä lisäksi kaupunki jälleenrahoittaa vuoden 2026 lainojen lyhennykset, yhteensä noin 36,8 milj. euroa. Näin ollen kuluvan vuoden bruttolainanotto on enimmillään 380 milj. euroa riippuen loppuvuoden talouden kehityksestä ja kaupungin likviditeettitilanteesta. Kaupungin lainakanta ylitti uudelleen miljardin euron rajan vuoden 2025 lopussa. Lainakannan kasvu jatkuu voimakkaana myös tulevina vuosina, kun kaupungin muiden investointien lisäksi myös Vantaan ratikka -hanke etenee. Kaupunki nosti heti alkuvuonna 100 milj. euron suuruisen ns. vihreän lainan ja sekä laski kesäkuussa liikkeeseen 100 milj. euron suuruisen joukkovelkakirjalainan. Vuoden 2026 lainanoton määrä varmistuu loppuvuodesta.

Likviditeettitilanne on edelleen jatkunut hieman ennustettua parempana, mutta ero ennusteeseen todennäköisesti tasaantuu vuoden loppuun mennessä. Likviditeettitilanne huomioidaan kaupungin ja sen yhtiöiden pitkäaikaisten lainojen nostojen ajoituksessa. Kassanhallinnan strategisena tavoitteena on riittävän likviditeetin turvaaminen konsernitasolla kaikissa tilanteissa.

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 15

Vs. kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi vuoden 2026 toinen osavuosikatsaus, ja
b) esittää vuoden 2026 toinen osavuosikatsaus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi vuoden 2026 toinen osavuosikatsaus 1.1.-31.8.2026.

Liitteet:
- Liite 1: Vantaan kaupungin toinen osavuosikatsaus 2026
- Liite 2: Suurimpien tytäryhtiöiden osavuosikatsaukset 2/2026
- Liite 3: Sitovien tavoitteiden raportointi 2/2026

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

Osavuosikatsaus 2-2026

5.10.2026

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Pekka Timonen	kaupunginjohtaja
Matti Ruusula	talous- ja strategiajohtaja
Päivi Kandolin	talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Teemu Laakso	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus p. 040 775 7634

KAUPUNKITASON TALOUS

Matti Ruusula	Konsernijohto ja elinvoima, p. 043 824 9254
Päivi Kandolin	Talous ja strategia, talousohjaus, p. 040 626 7613
Vesa Kokkonen	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus, p. 050 318 1582
Pirjo van Nues	Talous ja strategia, rahoitus, p. 0400 889 180

TOIMIALAT

Päivi Kandolin	Konsernijohto ja elinvoima, p. 040 626 7613
Raakel Tiihonen	Kasvatus ja oppiminen, p. 050 302 5187
Jussi Perämäki	Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi, p. 044 722 2313
Jonna Hohti	Kaupunkiympäristö, p. 043 836 8687

RAHASTOT

Ossi Huuskonen	Kiinteistörahasto, p. 0400 815 428
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. 040 682 4975
Saija Männistö	Lasten ja nuorten juhlarahasto, p. 050 355 5051

HENKILÖSTÖ

Tiina Harju-Kukkula	Henkilöstöpalvelut, p. 040 358 1764

KONSERNIYHTIÖT

Riikka Kiljander-Kiiskinen	Konserniohjaus ja -valvonta, p. 040 632 7880

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintaympäristö ... 1
Maahanmuutto laski huippuvuosia edeltävälle tasolle ... 1
Väestöstä yli 30 prosenttia vieraskielisiä ... 2
Väestönkasvu hidastunut edelleen alkuvuonna 2026 ... 3
Helsingin väestö kasvanut eniten ... 4
Työttömyys on jatkanut kasvuaan Vantaalla ... 5
Pitkäaikaistyöttömyys edelleen ennätyskorkealla tasolla ... 6
Pitkäaikaistyöttömyys ennätyskorkealla tasolla kaikissa suurissa kaupungeissa ... 8
Avoimia työpaikkoja enemmän kuin viime vuonna ... 9
Asuntorakentamisen aloitukset romahtaneet alhaisimmalle tasolleen kahteen vuosikymmeneen ... 9
Talouden kehitys ... 12
Yleinen talouskehitys ... 12
Kaupungin verorahoitus ... 14
Käyttötalous ... 16
Investoinnit ... 17
Rahoitus ... 18
Rahoitusmarkkinat ... 19
Sitovat tavoitteet ... 20
Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet ... 20
Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet ... 20
Keskeiset tunnusluvut ... 21
Verotulot ... 22
Tuloslaskelma ... 23
Rahoituslaskelma ... 23

10 Yleishallinto ... 24

11 Konsernijohto ja elinvoima ... 28

13 Kasvatus ja oppiminen ... 44

16 Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi ... 49

14 Kaupunkiympäristö ... 59

Rahastot ... 65

- Kiinteistörahasto ... 65
- Vahinkorahasto ... 66
- Lasten ja nuorten juhlarahasto ... 66

Investoinnit ... 67

- Rakentaminen ... 67
- Aineeton omaisuus ... 70
- Julkinen käyttöomaisuus ... 70
- Irtain omaisuus ... 71
- Kiinteä omaisuus ... 71
- Osakkeet ja osuudet ... 72

Henkilöstö ... 72

- Henkilöstömäärän ja henkilöstökulujen kehitys ... 72
- Henkilöstön saatavuus ... 72
- Menestystekijät strategiassa onnistumiseksi ja osaamisen vahvistamista ... 73
- Työhyvinvoinnin ja työsuojelun arviointia ja tuloksia ... 75
- Työsuojelu ... 76
- Työturvallisuusjärjestelmä Tutka ... 77

Vantaan kaupungin suurimmat tytäryhtiöt ... 77

Kansikuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Kartanonkoski

Toimintaympäristö

Maahanmuutto laski huippuvuosia edeltävälle tasolle

Vantaalla oli 252 956 asukasta vuoden 2025 lopussa. Väestö kasvoi vajaalla 1 700 asukkaalla, joka oli 2 140 henkeä vähemmän kuin edellisvuonna. Väestönkasvun väheneminen johtui suurelta osin pienentyneestä maahanmuutosta. Vantaa sai ulkomailta muuttovoittoa 1 720 henkeä, joka oli lähes 1 900 vähemmän kuin vuonna 2024. Ulkomaan nettomuutto kohosi historiallisen korkeaksi vuosina 2022–2024, mutta vuonna 2025 palattiin huippuvuosia edeltäneelle tasolle.

Kotimaan nettomuutto jäi negatiiviseksi, sillä Vantaalta muutti 650 henkeä enemmän muualle Suomeen kuin sieltä muutettiin Vantaalle. Verrattuna vuoteen 2024, kotimaan muuttotappio kasvoi 220 hengellä.

Vantaan saama muuttovoitto vuonna 2025 perustui 15–34-vuotiaisiin, joiden osuus muuttovoitosta oli 97 prosenttia. Ulkomailta muuttovoittoa tuli eniten Ukrainasta (+290) sekä Sri Lankasta, Nepalista ja Bangladeshista (160 henkeä per maa).

Vantaan saamasta vieraskielisten muuttovoitosta 59 prosenttia tuli ulkomailta ja 41 prosenttia Suomesta. Kun kokonaisnettomuuttoa tarkastellaan kielen mukaan, sai Vantaa eniten muuttovoittoa ukrainankielisistä (+598) sekä bengalin- ja nepalinkielisistä (+280 kumpikin). Vuonna 2025 ukrainankielisten muuttovoitosta jo 58 prosenttia tuli muualta Suomesta.

Vuonna 2025 Vantaalla syntyi 2 571 vauvaa ja kuolleita oli lähes 1 770 henkeä. Luonnollinen väestönkasvu jäi samalle tasolle (+803) kuin edellisvuonna.

Kuvio 1: Väestönmuutokset Vantaalla vuosittain 2010–2025

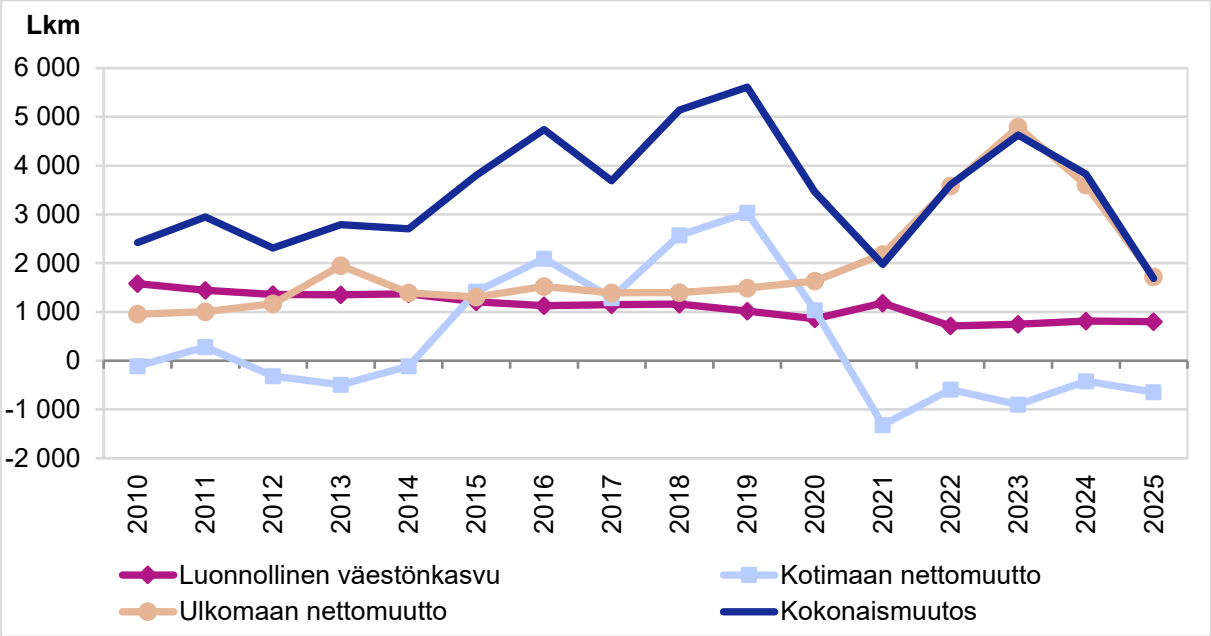

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

Väestöstä yli 30 prosenttia vieraskielisiä

Vuonna 2025 Vantaan väestöstä 0–6-vuotiaita oli 7,1 prosenttia, 7–15-vuotiaita 10,1 prosenttia ja 65 vuotta täyttäneitä 16 prosenttia. Alle kouluikäisten osuus on laskenut melko nopealla tahdilla yli kymmenen vuoden ajan, mutta myös kouluikäisten (7–15-vuotiaat) osuus on laskenut viime vuosina. Väestöennusteen mukaan peruskouluikäisten lasten määrän ennakoidaan jatkossakin vähentyvän, kun taas voimakkainta kasvua arvioidaan tapahtuvan työikäisten ja 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmissä.

Heinäkuussa 2026 Vantaalla asui 76 800 vieraskielistä, joka oli 30,3 prosenttia koko väestöstä. Vantaan väestö on kasvanut kuusi vuotta peräkkäin ainoastaan vieraskielisten ansiosta ja sama suunta näyttää jatkuvan vuonna 2026. Kuluvan vuoden tammi-heinäkuussa vieraskielisten määrä on lisääntynyt 1 135 hengellä, kun kotimaankielisten määrä on vähentynyt 500 hengellä.

Vuoden 2025 lopussa Vantaan yleisimmät vieraat kielet olivat venäjä (10 800) ja viro (8 200), joiden jälkeen tulivat arabia, albania, englanti ja somali. Ulkomaan kansalaisia Vantaalla asui lähes 47 900, joka oli 18,9 prosenttia koko väestöstä. Nopeinta kasvu on ollut Aasian kansalaisilla, joiden määrä on lähes kaksinkertaistunut 2020-luvulla.

Kuvio 2: Vantaan yleisimmät äidinkielet vuosina 2010–2025 (pois lukien suomi)

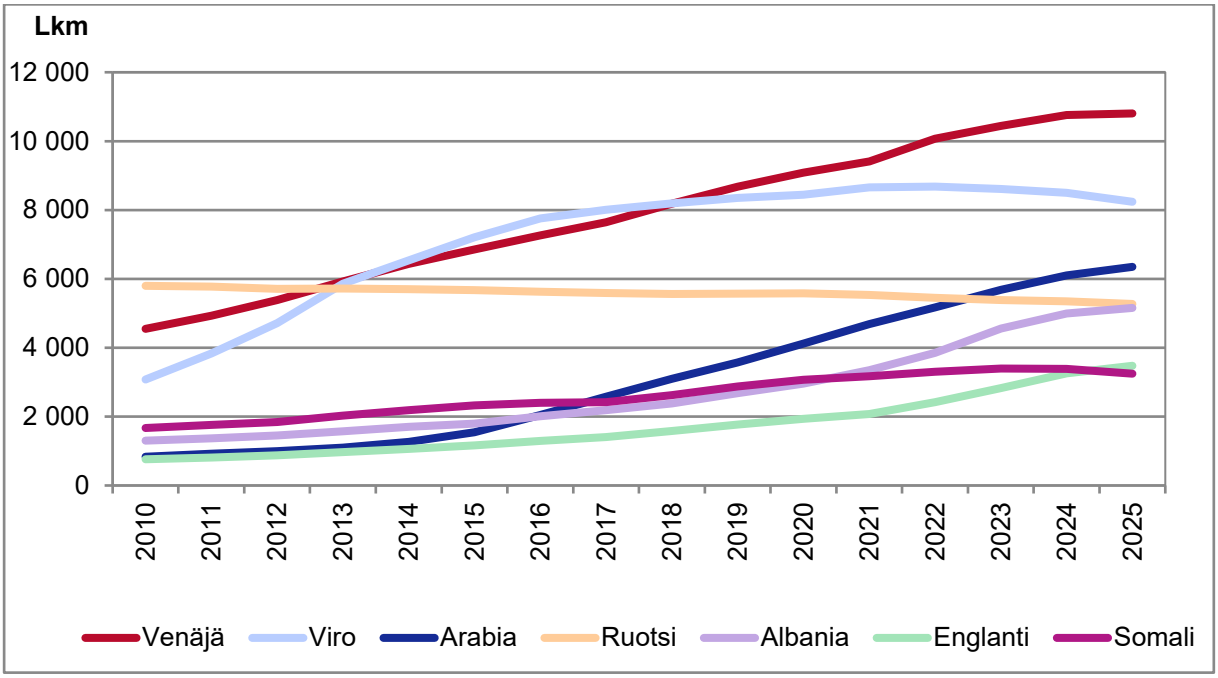

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

Väestönkasvu hidastunut edelleen alkuvuonna 2026

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vantaalla oli 253 600 asukasta vuoden 2026 heinäkuussa. Väestö on kasvanut ensimmäisten seitsemän kuukauden aikana 635 hengellä, joka oli puolet vähemmän kuin samaan aikaan viime vuonna. Koko alkuvuoden nettomaahanmuutto oli plussalla ainoastaan vajaa 50 henkeä, kun viime vuonna samaan aikaan ulkomailta oli saatu muuttovoittoa 880 henkeä.

Maahanmuuton vähentyminen johtuu pitkälti Suomen ja Viron välisestä väestörekisteritietojen vaihtoa koskevasta valtiosopimuksesta. Henkilöt, joilla on ollut vakinainen osoite molemmissa maissa, mutta tosiasiallisesti asuvat Virossa, kirjattiin alkuvuodesta 2026 maasta muuttaneiksi Viroon. Korjausten myötä Vantaalta on poistunut Viroon noin tuhat henkilöä normaalia enemmän.

Kotimaan nettomuutto oli tammi-heinäkuussa plussalla 30 henkeä, kun se kolmena edellisenä vuotena on ollut samaan aikaan miinuksella. Vantaa menettää asukkaitaan jo toista vuotta peräkkäin Helsinkiin ja muuttotappio näyttää kasvavan vuonna 2026. Tammi-heinäkuussa muuttotappio oli 600 henkeä, kun viime vuonna samaan aikaan se oli 470 henkeä.

Viime vuosien aikana Vantaa on kasvanut etenkin muuttoliikkeen ansiosta, mutta vuoden 2026 väestönkasvusta 90 prosenttia on tullut luonnollisesta väestönkasvusta. Syntyneitä oli tammi-heinäkuussa 580 henkeä enemmän kuin kuolleita.

Väestön kasvun hidastuminen on myös huomioitu kaupungin uudessa väestöennusteessa. Väestön arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,1 prosenttia vuodessa seuraavan vuosikymmenen aikana, kun vastaava luku vuonna 2025 lasketussa ennusteessa oli 1,5 prosenttia. Koko kaupungin tasolla näiden ennusteiden ero on noin 6 500 henkilöä vuonna 2030.

Kuvio 3: Väestönmuutokset Vantaalla tammi-heinäkuussa vuosina 2023–2026 (2026* on ennakkotieto)

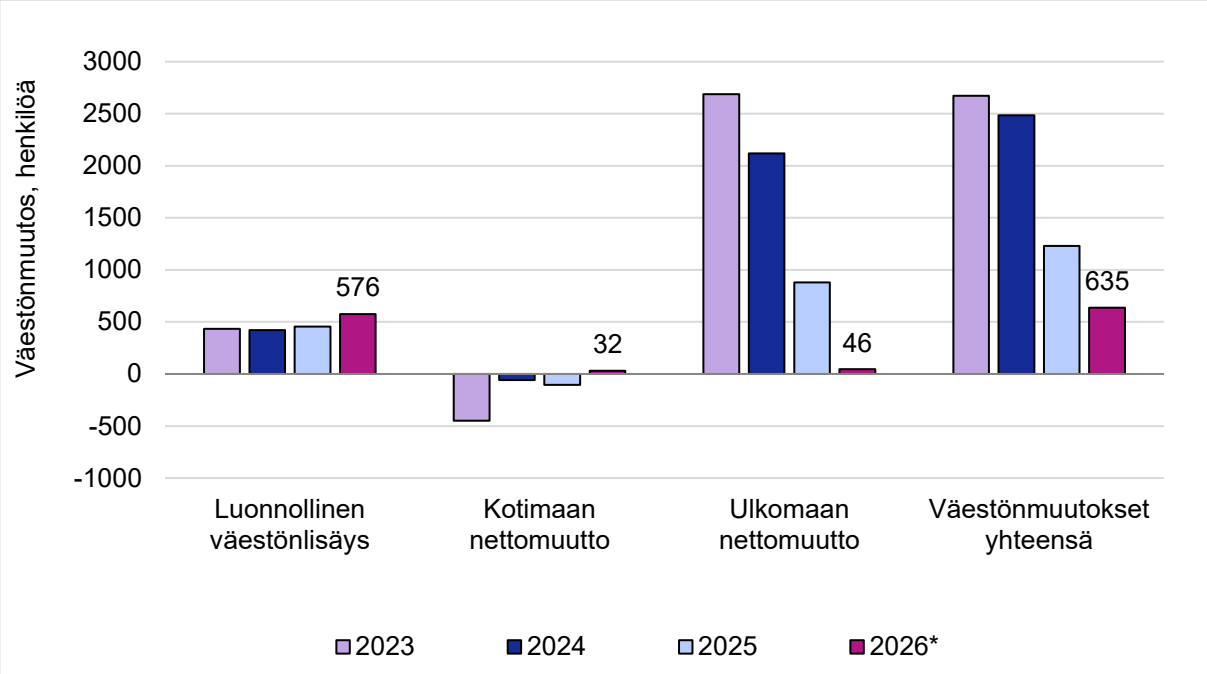

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus (päivitetty 25.8.2026)

Helsingin väestö kasvanut eniten

Kymmenestä suurimmasta kaupungista Helsingin väestö on kasvanut kuluvan vuoden tammi-heinäkuun aikana selvästi eniten, 5 200 henkeä, minkä jälkeen tuli Espoo 2 800 hengen kasvullaan. Turussa ja Vantaalla kasvu oli jo huomattavasti alhaisempaa, 600–700 henkeä.

Kotimaan muuttoliikkeessä suurimmat muuttovoitot keräsivät Helsinki ja Espoo, kun taas suurimmat tappiot kärsivät Jyväskylä ja Oulu. Ulkomaan nettomuuton luvut ovat etenkin pääkaupunkiseudun kunnissa poikkeuksellisen alhaisia, mikä johtuu

Suomen väestörekisteriin tehdyistä korjauksista (eli virolaisten maastamuuttoja on kirjattu suuri määrä).

Kun kotimaan nettomuuttoa tarkastellaan tammi-huhtikuulta pääasiallisen toiminnan mukaan, saivat ainoastaan Helsinki, Espoo ja Lahti muuttovoittoa työllisistä. Kaikki muut seitsemän suurta kaupunkia menettivät työllistä väestöä muualle Suomeen. Vantaalla työllisten nettomuutto oli tammi-huhtikuussa tappiolla 65 henkeä, mutta se oli selvästi vähemmän kuin esimerkiksi Tampereella (-477).

Kuvio 4: Väestönmuutosten ennakkotiedot kymmenessä suurimmassa kaupungissa tammi-heinäkuussa 2026

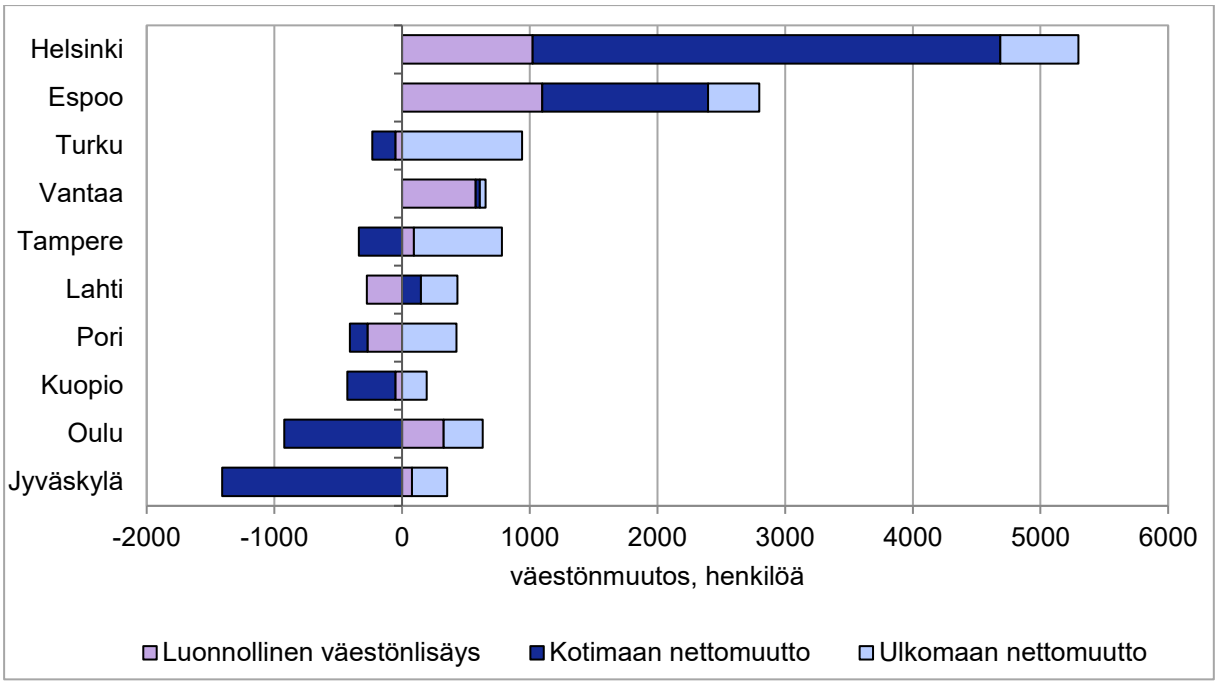

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus (päivitetty 25.8.2026. Kuvio ei sisällä väkiluvun korjauksia.)

Työttömyys on jatkanut kasvuaan Vantaalla

Heinäkuussa 2026 Vantaan asukkaista 21 100 oli työttömänä ja työttömyysaste oli 15,7 prosenttia. Työttömyys on todella korkealla tasolla, sillä ainoastaan koronan alkuaikoina vuonna 2020 työttömien määrä tai työttömyysaste on ollut tätä korkeammalla tasolla.

Työttömyydessä on ollut selkeä kasvava trendi kesästä 2023 lähtien, vaikka väliin mahtuu laskujakin. Vuoden 2026 heinäkuussa työttömiä oli 1 600 enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2025 ja peräti 3 600 enemmän kuin vuonna 2024.

Työ- ja elinkeinoministeriön työmarkkinaennusteen mukaan vuonna 2027 työttömien työnhakijoiden määrän ennustetaan laskevan kaikissa muissa maakunnissa paitsi Uudellamaalla ja Kymenlaaksossa, joissa määrä edelleen kasvaisi. Vasta vuonna 2028 myös näissä maakunnissa työttömien työnhakijoiden määrän arvioidaan kääntyvän laskuun.

Kuvio 5: Työttömät (lomautetut mukaan lukien) kuukauden lopussa vuosina 2023–2026

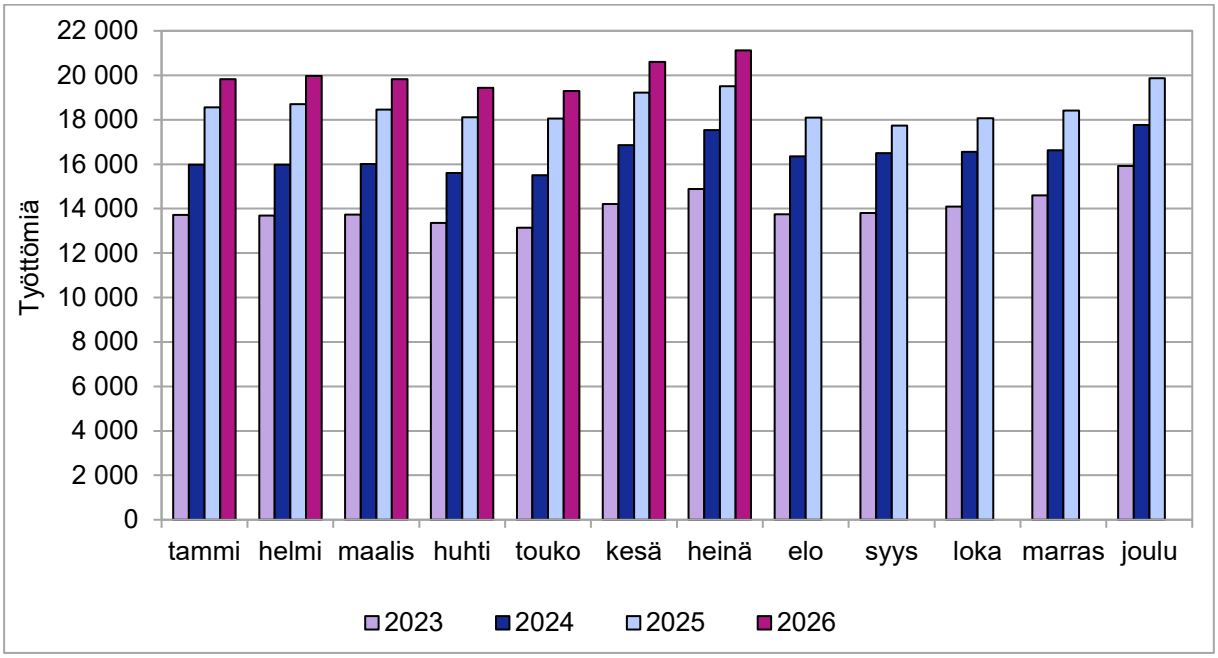

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde KEHA-keskus (päivitetty 25.8.2026)

Pitkäaikaistyöttömyys edelleen ennätyskorkealla tasolla

Pitkäaikaistyöttömyys on muutamia poikkeuskuukausia lukuun ottamatta kasvanut vuoden 2023 lokakuusta lähtien. Pitkäaikaistyöttömien määrä on jo pidempään ollut historiallisen korkealla tasolla ja heinäkuussa 2026 Vantaalla oli 8 600 pitkäaikaistyötöntä.

Työ- ja elinkeinoministeriön keväällä tehdyn työmarkkinaennusteen mukaan pitkäaikaistyöttömyyden odotetaan Suomessa kääntyvän laskuun jo loppuvuoden aikana. Ennuste on muuttunut selkeästi positiivisempaan suuntaan, sillä käänne laskuuralle tapahtuisi yli puoli vuotta aikaisemmin kuin viime syksyn ennusteessa.

Myös nuorisotyöttömyys on Vantaalla viime vuosina kasvanut, vaikka nuorisotyöttömyydessä näkyy kausivaihtelua vuodenaikojen mukaan. Heinäkuussa 2026 alle 25-

vuotiaita työttömiä oli peräti 2 750, joka lähentelee jo korona-ajan lukemia. Nuorten työttömyysaste oli 22,5 prosenttia.

Työttömyyden kasvu on koskettanut molempia sukupuolia, mutta naisten työttömyys on kasvanut miehiä nopeammin. Heinäkuussa 2026 Vantaalla oli 10 800 työtöntä miestä ja 10 300 työtöntä naista. Verrattuna vuoden takaiseen, työttömien miesten määrä oli kasvanut 440 hengellä ja naisten 1 200 hengellä. Sukupuolten välinen ero työttömien määrässä oli alhaisimmillaan neljään vuoteen.

Kielen mukaan tarkasteltuna kaikista Vantaan työttömistä 52 prosenttia oli suomenkielisiä, yksi prosentti ruotsinkielisiä ja loput 47 prosenttia muunkielisiä. Kansalaisuuden mukaan tarkasteltuna 69 prosenttia työttömistä oli Suomen kansalaisia, 7 prosenttia EU-kansalaisia ja 23 prosenttia muiden maiden kansalaisia.

Kuvio 6: Työttömien miesten, naisten ja alle 25-vuotiaiden sekä pitkäaikaistyöttömien määrät Vantaalla vuoden 2016 tammikuusta lähtien

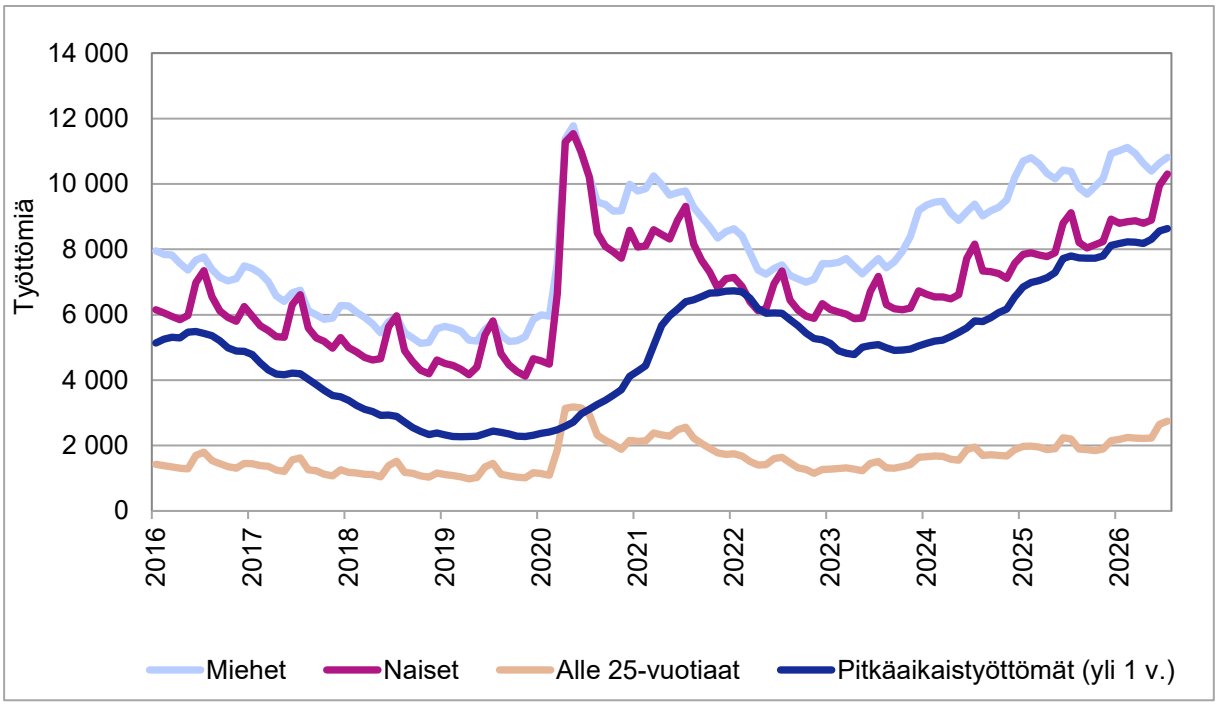

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde KEHA-keskus (päivitetty 25.8.2026)

Pitkäaikaistyöttömyys ennätyskorkealla tasolla kaikissa suurissa kaupungeissa

Heinäkuussa 2026 Helsingin seudun kunnista työttömyysaste oli korkein Vantaalla (15,7 %) ja alhaisin Sipoossa (7,8 %). Vantaan työttömyysaste oli myös koko Uudenmaan korkein. Kuuden suurimman kaupungin vertailussa Vantaan työttömyys oli keskitasoa, sillä työttömyysaste vaihteli Tampereen 17,1 prosentista Espoon 12,7 prosenttiin.

Nuorten työttömyysaste oli heinäkuussa 2026 korkein Oulussa (23,3 %) ja alhaisin Helsingissä (17,4 %). Kaikissa kuudessa suurimmassa kaupungissa alle 25-vuotiaita työttömiä oli selvästi enemmän kuin samaan aikaan vuosi sitten. Eniten kasvua oli Vantaalla, jossa nuorten työttömyysaste oli vuoden 2025 heinäkuun 17,2 prosentista kasvanut 22,5 prosenttiin.

Lisäksi kaikissa suurimmissa kaupungeissa pitkäaikaistyöttömyys on pientä vaihtelua lukuun ottamatta kasvanut jo parin vuoden ajan. Pitkään jatkuneen kasvun takia pitkäaikaistyöttömien määrä on noussut kaikissa kaupungeissa ennätyskorkealle tasolle.

Kuvio 7: Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa vuoden 2022 tammikuusta lähtien

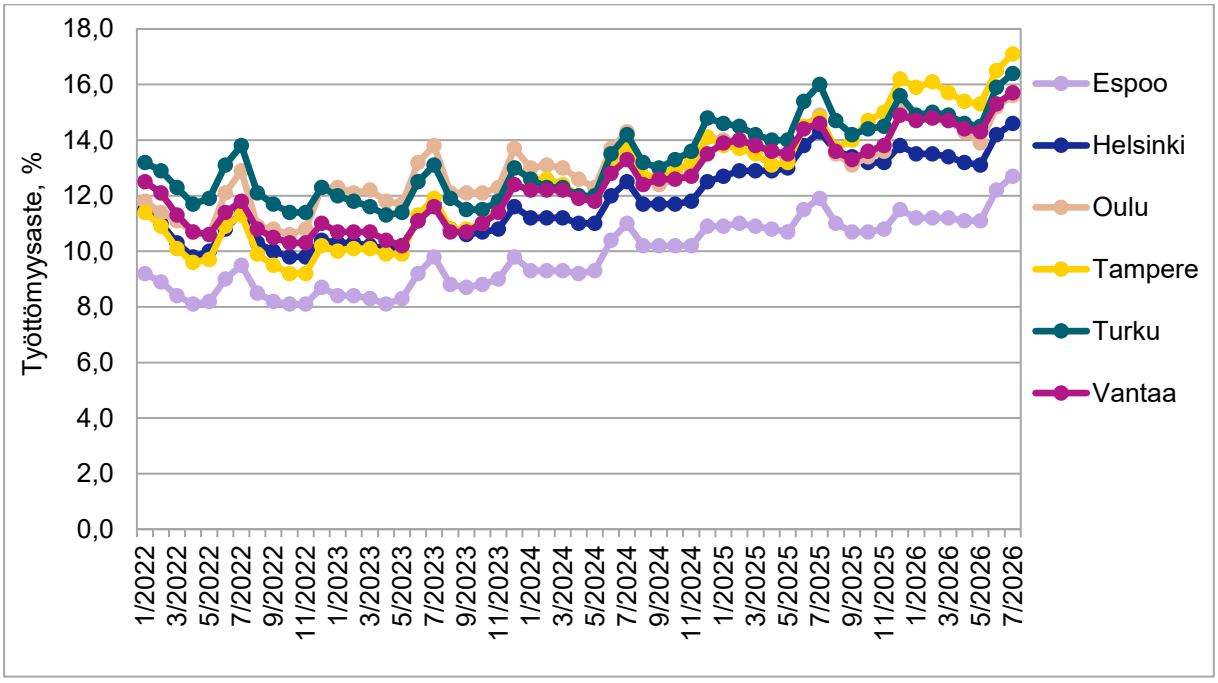

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde KEHA-keskus (päivitetty 25.8.2026)

Avoimia työpaikkoja enemmän kuin viime vuonna

Heinäkuussa 2026 Vantaalla oli avoinna 864 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä on edelleen alhaisella tasolla, mutta tilanne on kehittynyt hieman parempaan suuntaan. Kuluvan vuoden huhti-heinäkuussa työpaikkoja on ollut enemmän auki kuin viime vuoden huhti-heinäkuussa.

Kuvio 8: Avoimet työpaikat Vantaalla kuukauden lopussa vuosina 2023–2026

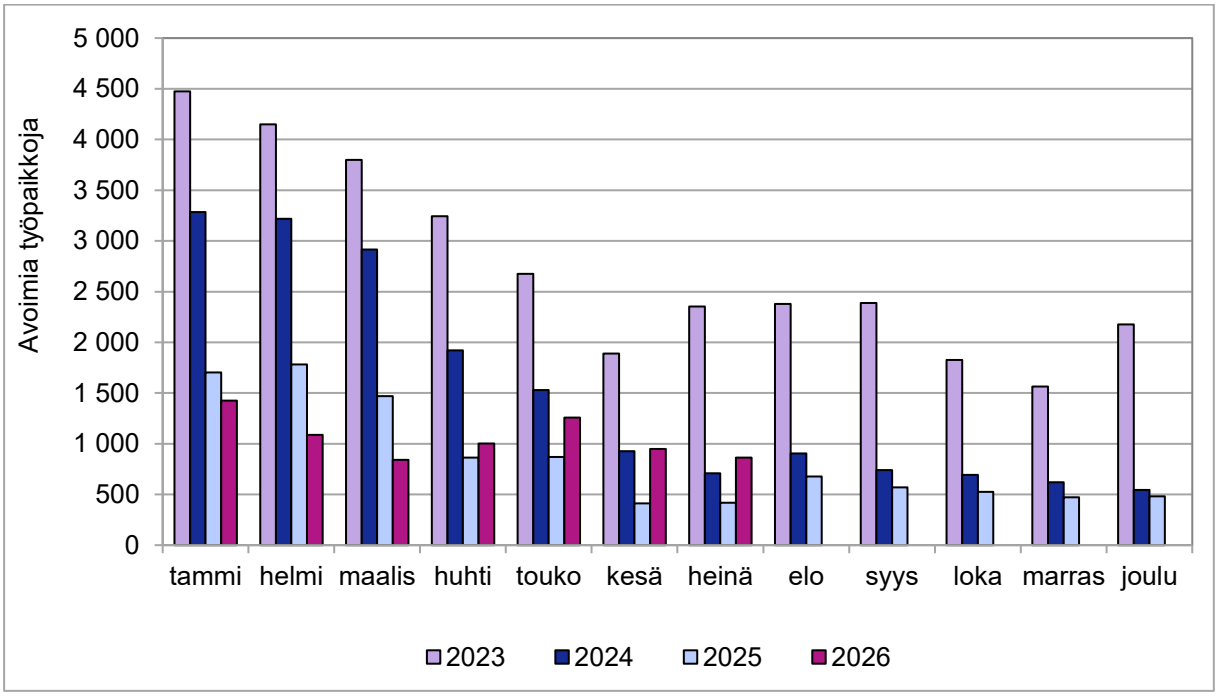

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde KEHA-keskus (päivitetty 25.8.2026)

Asuntorakentamisen aloitukset romahtaneet alhaisimmalle tasolleen kahteen vuosikymmeneen

Vuoden kahden ensimmäisen kolmanneksen aikana aloitettiin vajaan 150 asunnon rakentaminen. Näin alhaisella tasolla ei ole aloitusten määrät olleet 20 vuoteen.

Vuonna 2025 rakentaminen käynnistyi tammi-elokuussa vielä yli 420 asunnossa. Näistä aloituksista yli 300 oli asuinkerrostaloissa. Vuonna 2026 vastaavana ajanjaksona asuntorakentamisen aloitukset ovat jääneet selvästi vähäisemmiksi, ja asuinkerrostaloasuntojen aloitusten määrä on pudonnut vain 45 asuntoon.

Kuvio 9: Vantaalla aloitettujen asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2023–2026

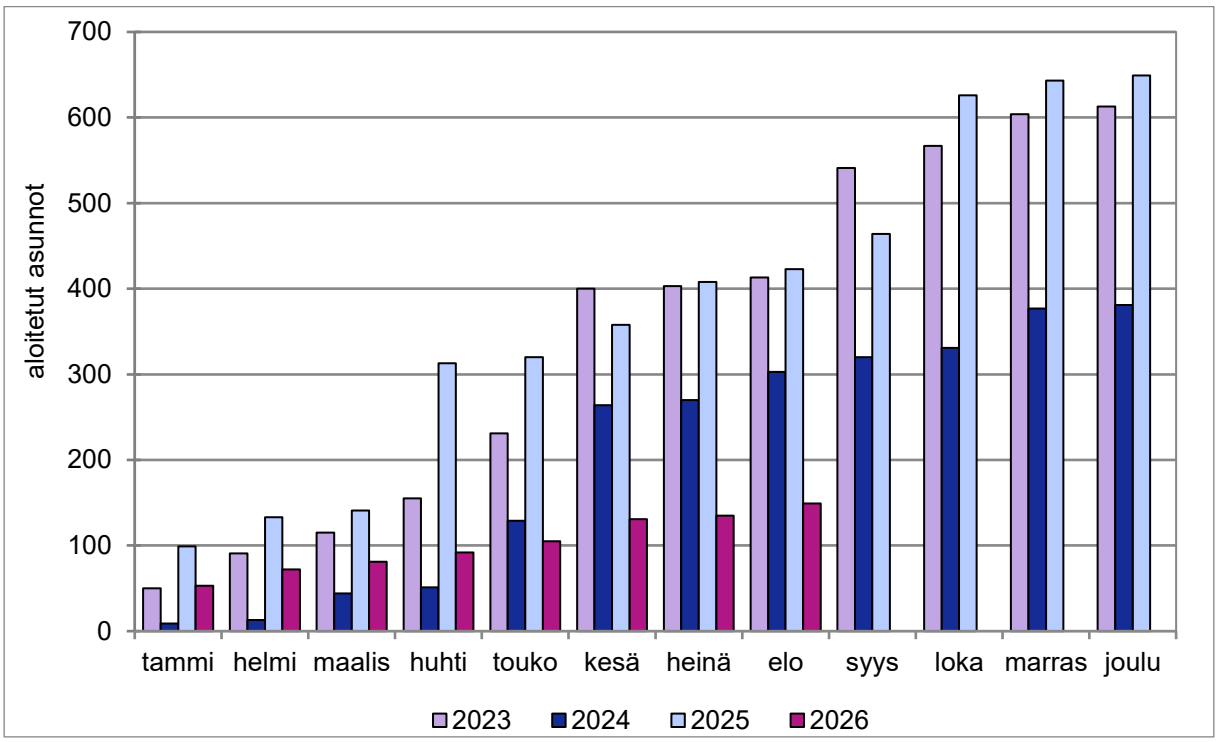

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 7.9.2026

Uusien asuntojen kauppa oli Vantaalla lähes pysähdyksissä vuoden 2026 toisen kolmanneksen aikana. Uusia kerros-, rivi- ja omakotitaloasuntoja myytiin vain kymmenkunta, kun vuotta aiemmin vastaava määrä oli noin kolminkertainen. Markkinoita tulee todennäköisesti tasapainottamaan se, että myös uusien asuntojen hinnat ovat kääntyneet viime vuosina selvään laskuun.

Vanhojen asuntojen hinnat laskivat vuoden 2026 ensimmäisten seitsemän kuukauden aikana vajaat kuusi prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Myös käytettyjen asuntojen myyntimäärien arvioidaan laskeneen saman verran. Hintojen laskuun on osaltaan vaikuttanut alkuvuonna Vantaalla käydyt vuokra-asuntokiinteistökaupat, johon sisältyi myös muutamia merkittäviä asuntosalkkukauppoja.

Talouden myönteiset näkymät ovat vähitellen vahvistaneet kuluttajien luottamusta vuoden 2026 kuluessa. Toisen kolmanneksen aikana kuluttajien luottamus koheni pitkän aikavälin keskiarvon tuntumaan. Elokuussa kuluttajaluottamusta kuvaava saldoluku oli pääkaupunkiseudulla korkeimmillaan sitten maaliskuun 2022. Luottamuksen vahvistuminen on heijastunut myös kulutusaikomuksiin: auton ostoaikeet

ovat nousseet lähelle pitkän aikavälin keskiarvoa, kun taas asunnon ostoaikomukset ovat edelleen keskimääräistä matalammalla tasolla.

Asuntorakentamislupia myönnettiin tämän vuoden kahden ensimmäisen kolmanneksen aikana reilut 560, joka oli 300 enemmän kuin viime vuonna samana ajanjaksona. Myönnetyistä luvista vajaat 430 asuntoa sijaitsee kerrostaloissa ja loput pientaloissa. Yksikään tänä vuonna luvitetuista asuinkerrostalohankkeista ei ole vielä edennyt rakentamisvaiheeseen.

Kuvio 10: Vantaalla myönnettyjen asuntorakentamislupien (asuntoja, ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2023–2026

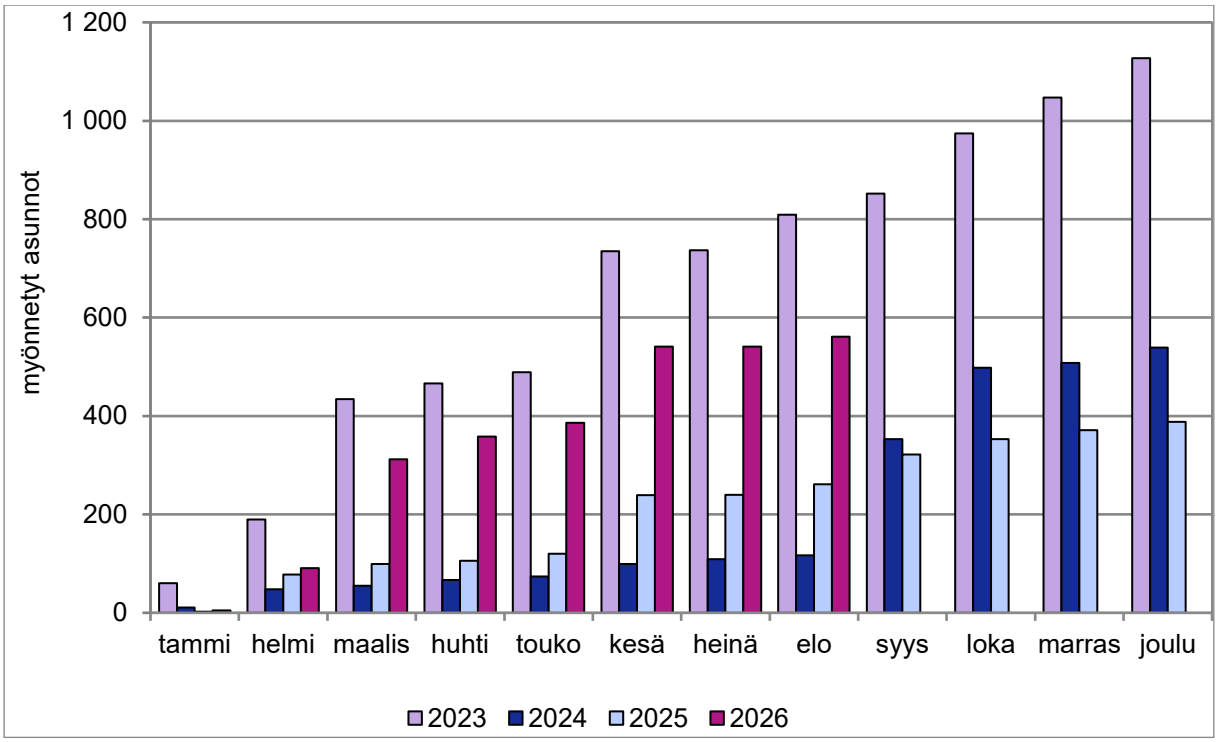

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 7.9.2026

Vuoden kahden ensimmäisen kolmanneksen aikana valmistui 435 asuntoa, joista runsaat 300 oli kerrostaloasuntoja. Vuotta aiemmin vastaavana ajanjaksona valmistui hieman yli 230 asuntoa.

Kuvio 11: Vantaalla valmistuneiden asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2023–2026

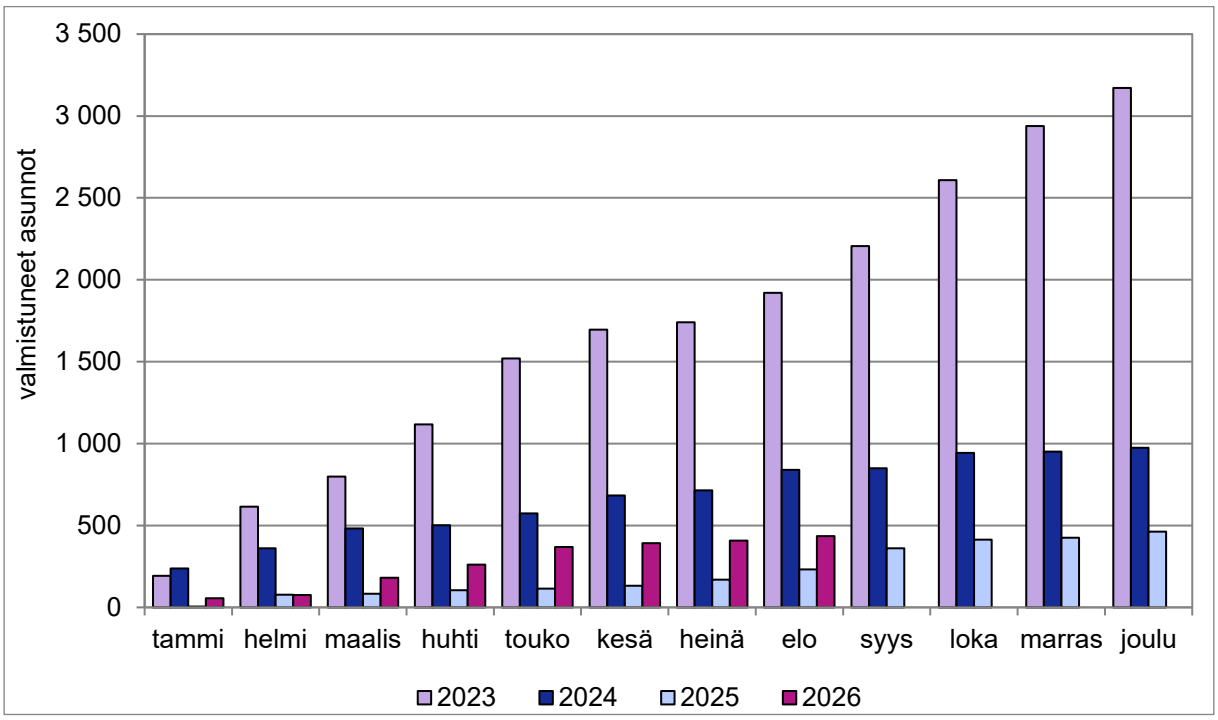

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 7.9.2026

Talouden kehitys

Yleinen talouskehitys

Suomen talous on vuonna 2026 vähitellen kääntynyt kasvuun pitkän heikon jakson jälkeen, mutta elpyminen on edelleen hidasta ja siihen liittyy merkittäviä epävarmuuksia. Talouden kasvua tukevat viennin vahvistuminen, investointien lisääntyminen sekä ostovoiman asteittainen paraneminen. Toisaalta geopoliittiset jännitteet, energiamarkkinoiden epävarmuus, maailmankaupan riskit sekä julkisen talouden heikko tila jarruttavat talouskehitystä. Keskeinen kysymys on mm. se, miten nousevat korot voivat vaikuttaa orastavaan kasvuun. Toisaalta geopoliittisten jännitteiden lieventyminen auttaisi kasvua.

Tilastokeskuksen mukaan Suomen bruttokansantuote kasvoi vuoden 2026 toisella neljänneksellä 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Kasvua ovat tukeneet erityisesti vienti ja yksityinen kulutus sekä investoinnit. Viennin volyymi kasvoi peräti 5,7 prosenttia.

Valtiovarainministeriön syyskuussa 2026 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa vuonna 2026 noin 1,6 prosenttia, vuonna 2027 noin 1,8 prosenttia ja vuonna 2028 noin 1,5 prosenttia. Kasvun taustalla ovat viennin vahvistuminen, investointien lisääntyminen sekä yksityisen kulutuksen asteittainen elpyminen. Erityisesti datakeskus-, vihreän siirtymän ja puolustusteollisuuden investointien odotetaan tukevan kasvua lähivuosina.

Työmarkkinatilanne on edelleen vaikea. Tilastokeskuksen mukaan työttömyysasteen trendi oli heinäkuussa 2026 noin 10,5 prosenttia. Työttömyys on pysynyt korkeana, vaikka talousnäkymät ovat hieman parantuneet. Valtiovarainministeriö arvioi työttömyyden alkavan vähitellen laskea talouden elpyessä, mutta kehitys on hidasta.

Inflaatio on pysynyt maltillisena, mutta kiihtynyt hieman vuoden 2026 aikana energian hinnan nousun seurauksena. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan kuluttajahintojen vuosimuutos oli elokuussa 2026 noin 2,4 prosenttia. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan inflaatio pysyy vuosina 2026–2028 noin 1,9–2,1 prosentin tasolla. Euroalueen inflaation oli elokuussa EKP:n mukaan 3,3 prosenttia. Tämä on yli keskuspankin 2 prosentin inflaatiotavoitteen.

Korkotaso on laskenut selvästi vuosien 2023–2024 huipuista, mutta korot ovat kääntyneet taas nousuun loppukesästä 2026. Yleinen markkinakorko Euribor 12 kk on nyt 3,1 prosenttia ja korkojen nousun uskotaan jatkuvan. Tähän vaikuttaa etenkin inflaatiopaineet.

Kuntatalouden näkymät säilyvät haastavina myös vuonna 2026. Kuntien velkaantuminen jatkuu, investointitarpeet ovat edelleen suuria ja kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntaliiton kevään 2026 talousbarometrin mukaan kuntien velkaantuminen uhkaa kiihtyä, ja tuottavuuden parantaminen nähdään keskeisenä sopeutuskeinona.

Kuntien talouteen vaikuttavat samanaikaisesti useat rakenteelliset muutokset. Työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle on lisännyt kuntien rahoitusvastuuta erityisesti korkean työttömyyden aikana. TE-palveluiden taloudelliset siirtolaskelmat perustuvat vuoden 2023 tilanteeseen ja silloisiin työttömyyslukuihin. Työttömyystilanne on heikentynyt huomattavasti tuosta ajankohdasta, ja mm. Vantaalla työttömyysluvut ovat nyt ennätyskorkealla tasolla. Lisäksi palkankorotukset, investointitarpeet sekä kustannustason nousu kasvattavat menoja.

Vaikka verotulojen ennakoidaan kasvavan taloussuhdanteen vähitellen kohentuessa, kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino säilyy merkittävänä. Valtiovarainministeriön arvion mukaan kuntien on jatkettava omia sopeutustoimiaan ja tehtävä tuottavuutta parantavia uudistuksia palveluiden rahoituksen turvaamiseksi.

Kaupungin verorahoitus

Kaupunki on saanut tammi-elokuussa 2026 verotilityksiä yhteensä 392,6 milj. euroa (2025: 381,9 milj. euroa), josta kunnallisveroja 289,4 milj. euroa (2025: 278,1 milj. euroa), yhteisöveroja 51,3 milj. euroa (2025: 48,0 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 52,0 milj. euroa (2025: 55,8 milj. euroa).

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-elokuussa 5,9 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla 4,1 prosenttia enemmän. Kuluvana vuonna tilitettävät kunnallisverot nousevat koko maassa arviolta yhteensä noin 5,5 prosenttia.

Kuvio 12: Kunnallis-, kiinteistö ja yhteisöveron kumulatiiviset kuukausittaiset tilitykset 2024–2026

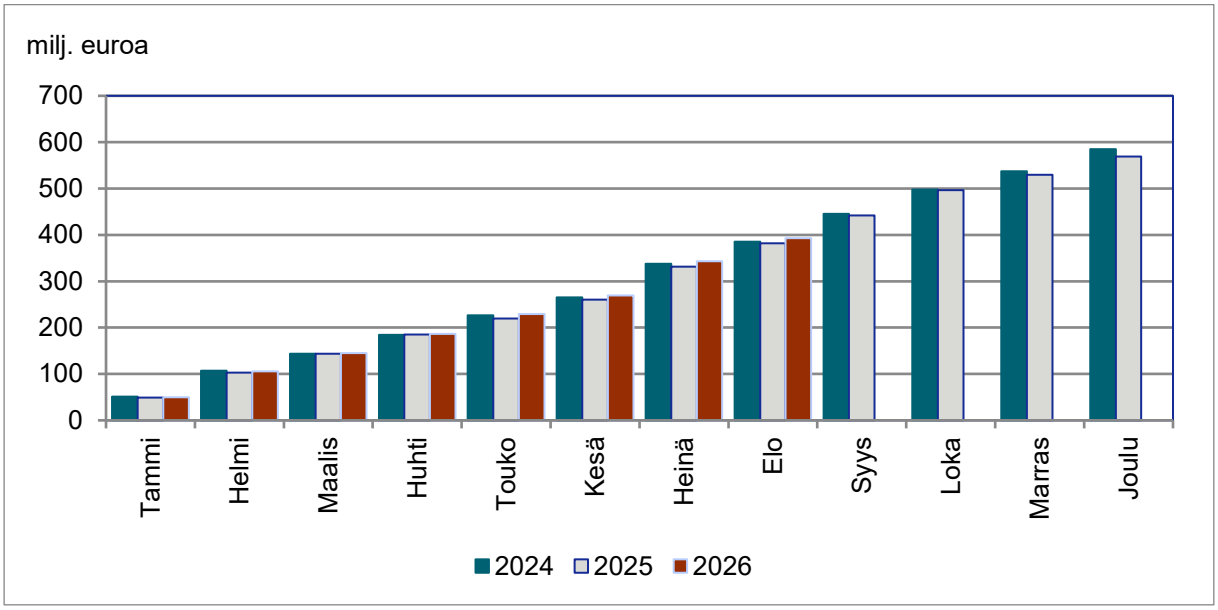

Kuntaryhmän ja Vantaan jako-osuudet kunnallisveroista vuosille 2024–2026

Verovuosi	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2026	0,2654	0,0392187
Verovuosi 2025	0,2598	0,0396383
Verovuosi 2024	0,2520	0,0391437

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa elokuussa vuoden 2024 valmistuneen verotuksen, vuoden 2025 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto), valtiovarainministeriön uusimpien verotuloennusteiden sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kertyvän Vantaalla vuonna 2026 noin 23,7 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Suurin syy löytyy edelleen heikosta työllisyystilanteesta, jonka vuoksi palkkatulojen kehitysarviota on laskettu. Vuoden 2025 verotus valmistuu lokakuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastetaan myös vuoden 2026 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot seuraavan kerran syyskuussa, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 51,3 milj. euroa tammi-elokuussa, nousua 6,9 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen nousu edellisvuoteen verrattuna oli hieman alhaisempi, 5,3 prosenttia. Kuluvana vuonna tilitettävät yhteisöverot nousevat koko maassa arviolta yhteensä noin 3,6 prosenttia. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan ylittävän talousarvon (68 milj. euroa) noin 3,4 milj. eurolla vuonna 2026 arvioita suurempien maksettujen ennakkoverojen vuoksi. Kuntaliiton yhteisöveroennuste tarkentuu, kun valmistuvan yhteisöverotuksen 2025 tiedot valmistuvat marraskuussa 2026.

Tammi-elokuussa on kaupungille kertynyt kiinteistöverotilityksiä 52,0 milj. euroa. Ennusteen mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 111,0 milj. euroa vuonna 2026, joka alittaisi talousarviossa arvioidun 6,0 milj. eurolla. Ennusteen mukaan kiinteistöverotuotto alittaa vuoden 2025 kiinteistöverokertymän 6,9 prosentilla. Kiinteistöveroon on kuluvana vuonna kohdistunut merkittävä määrä vanhoihin verovuosiin kohdistuneita vero-oikaisuja. Oikaisut kohdentuvat pääosin sairaalarakennuksiin ja muihin yleisiin rakennuksiin. Näiden korotetut ikäalennusprosentit heikentävät merkittävästi kuluvan vuoden kiinteistöverokertymiä monessa kunnassa, kuten myös Vantaalla. Lisäksi kiinteistöverojen historiallisen heikkoon kehitykseen vaikuttaa kiinteistöjen verotusarvojen heikkenemisestä ensimmäistä kertaa vuodesta 2014 alkavan tilastohistorian aikana. Tähän vaikuttaa vähäinen uudisrakentaminen sekä jälleenhankinta-arvojen heikko kehitys.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 23,7 milj. eurolla. Veroennusteet tarkentuvat vielä loppuvuoden aikana.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta Kuntaliiton valtionosuuslaskelman mukaan 209,9 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 19,0 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 43,9 milj. euroa vuonna 2026. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 272,9 milj. euroa, eli ylittävän talousarvion 3,9 milj. eurolla.

Käyttötalous

Tammi-elokuussa kaupungin ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 255,0 milj. euroa, toimintakuluja -757,6 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -502,6 milj. euroa. Tammi-elokuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 67-prosenttisesti, toimintakulut 62-prosenttisesti ja toimintakate 60-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 383,8 milj. euroon ja toimintakulut -1 186,3 milj. euroon vuoden loppuun mennessä. Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 3,6 milj. eurolla. Toimintatuottoihin ennustetaan noin 2,3 milj. euron ylitystä kasvatuksen ja oppimisen toimialalla. Kaupunkiympäristön toimialalla maanvuokratulojen ja maankäyttösopimuskorvausten sekä käyttöomaisuusmyyntien ennustetaan ylittävän talousarvion. Käyttöomaisuusmyynneistä kaupungin Peijaksen sairaalasta omistamien tilojen myynti HUS-yhtymälle toteutunee syyskuussa 2026. Toimintatuottojen ennustetaan alittuvan Konsernijohdon ja elinvoiman sekä Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialoilla.

Toimintakulut alittavat talousarvion ennusteen mukaan noin 30,8 milj. eurolla. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla suurimmat menoalitukset syntyvät varhaiskasvatuksen kokonaishenkilöstömenoissa, eli oman henkilökunnan menojen arvioidaan alittuvat reilusti ja vuokratyövoiman kustannusten ylittyvän vähän talousarvioon nähden. Kaupunkiympäristön toimialan toimintamenojen ennustetaan alittuvan. Työmarkkinatuen kuntaosuuden puolestaan arvioidaan ylittävän talousarvion yhä heikentyneen työllisyystilanteen vuoksi. Toimintakulujen kasvua on hillitty kaikilla toimialoilla taloutta sopeuttamalla. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 34,4 milj. euroa positiivisempana talousarvioon nähden.

Kuntaliiton elokuisen ennusteen mukaisesti verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion 23,7 milj. eurolla. Kuntaliiton verotuloennusteiden negatiivinen poikkeama syksyn 2024 arvioista lähtien on ollut poikkeuksellisen suuri erityisesti kunnallis- ja yhteisöveroissa. Käytännössä jokaisessa uudessa ennusteessa verotuloja laskettiin edelliseen verrattuna aina kesäkuun 2026 ennusteeseen saakka. Kesäkuussa ennuste kääntyi vihdoin positiivisempaan suuntaan, joten voisi olettaa, että jo vuosia jatkunut verotuloennusteiden alamäki olisi vähintään tasaantumassa. Valtionosuustuottojen arvioidaan toteutuvan 3,9 milj. euroa talousarviota positiivisempana.

Rahoituserien ennakoidaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisena. Korkokulujen ennustetaan ylittävän talousarvion (26,1 milj. euroa) noin 2,0 milj. eurolla, mikä on 7,4 milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksen 2025 toteuma. Kaupungin lainamäärä on kasvanut nopeasti ja tulee kasvamaan myös tulevaisuudessa. Kasvavan lainamäärän vuoksi kaupungin korkomenot tulevat tulevaisuudessa vääjäämättä kasvamaan. Rahoituserät pysyvät kuitenkin talousarviossa, koska korkotuottojen ja muiden rahoituserien ennustetaan ylittävän talousarvion.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-elokuussa toteutunut 78,9 milj. euroa ja koko vuonna niitä ennustetaan kertyvän yhteensä noin 118,0 milj. euroa, eli ylittävän talousarvion noin 1,9 milj. eurolla.

Vuoden 2026 toisessa osavuosikatsauksessa vuosikatteeksi ennustetaan 63,7 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 14,5 milj. eurolla. Talouden synkkä suhdanne heijastuu edelleen vahvasti ennusteeseen, vaikka ennuste onkin talousarviossa arvioitua parempi. Tulosennuste päätyy elokuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin 55,3 milj. euron alijäämään (talousarvio -67,9 milj. euroa). Vuoden 2025 tulos oli Vantaalla heikko (tilikauden tulos -79,7) ja vuoden 2026 ennuste on 25,4 milj. euroa tätä parempi, joten suunta on oikea. Suomen yleisessä taloustilanteessa on vihdoin näkymässä piristymistä, mutta julkisen talouden tilanne on edelleen heikko.

Investoinnit

Tammi-elokuussa kaupungin ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 9,1 milj. euroa, investointiosan menoja -234,5 milj. euroa ja investointiosan netto on

- 225,4 milj. euroa. Tuloihin ei ole vielä kirjattu Vantaan ratikan vuoden 2026 valtion rahoitusosuutta.

Kaupungin ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2026 toteutuvan 401,1 milj. euron tasolla ja ylittävän talousarvion investointimäärärahat noin 7,3 milj. eurolla. Ylitys syntyy Vantaan ratikkainvestoinnista, jossa rakentaminen on edistynyt aiemmin suunniteltua nopeammin ja rakennustyöt ovat käynnissä laajalla alueella ratikkalinjan varrella. Investointituloja ennustetaan kertyvän 48,2 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan -352,9 milj. euroa (talousarvio - 350,2 milj. euroa). Investointiosan tuloista valtaosa kertyy valtion rahoitusosuudesta Vantaan ratikan rakentamiseen.

Investointimenojen ennustetaan alittuvan irtaimen omaisuuden osalta 0,9 milj. eurolla ja rakentamisinvestoinneissa 6,8 milj. eurolla. Rakentamisen muutokset ennusteeseen johtuvat hankealoitusten siirtymisistä sekä odotuksista poikkeavista edullisemmista urakkahinnoista. Muiden investointiryhmien ennustetaan pysyvän talousarviossa.

Rahoitus

Vuoden 2026 nettolainanoton arvioidaan olevan runsaat 343 milj. euroa, minkä lisäksi kaupunki jälleenrahoittaa vuoden 2026 lainojen lyhennykset, yhteensä noin 36,8 milj. euroa. Näin ollen kuluvan vuoden bruttolainanotto on enimmillään 380 milj. euroa riippuen loppuvuoden talouden kehityksestä ja kaupungin likviditeettitilanteesta. Kaupungin lainakanta ylitti uudelleen miljardin euron rajan vuoden 2025 lopussa. Lainakannan kasvu jatkuu voimakkaana myös tulevina vuosina, kun kaupungin muiden investointien lisäksi myös Vantaan ratikka -hanke etenee. Kaupunki nosti heti alkuvuonna 100 milj. euron suuruisen ns. vihreän lainan ja sekä laski kesäkuussa liikkeeseen 100 milj. euron suuruisen joukkovelkakirjalainan. Vuoden 2026 lainanoton määrä varmistuu loppuvuodesta.

Likviditeettitilanne on edelleen jatkunut hieman ennustettua parempana, mutta ero ennusteeseen todennäköisesti tasaantuu vuoden loppuun mennessä. Likviditeettitilanne huomioidaan kaupungin ja sen yhtiöiden pitkäaikaisten lainojen nostojen ajoituksessa. Kassanhallinnan strategisena tavoitteena on riittävän likviditeetin turvaaminen konsernitasolla kaikissa tilanteissa.

Kuvio 13: Kaupungin pitkäaikainen lainakanta

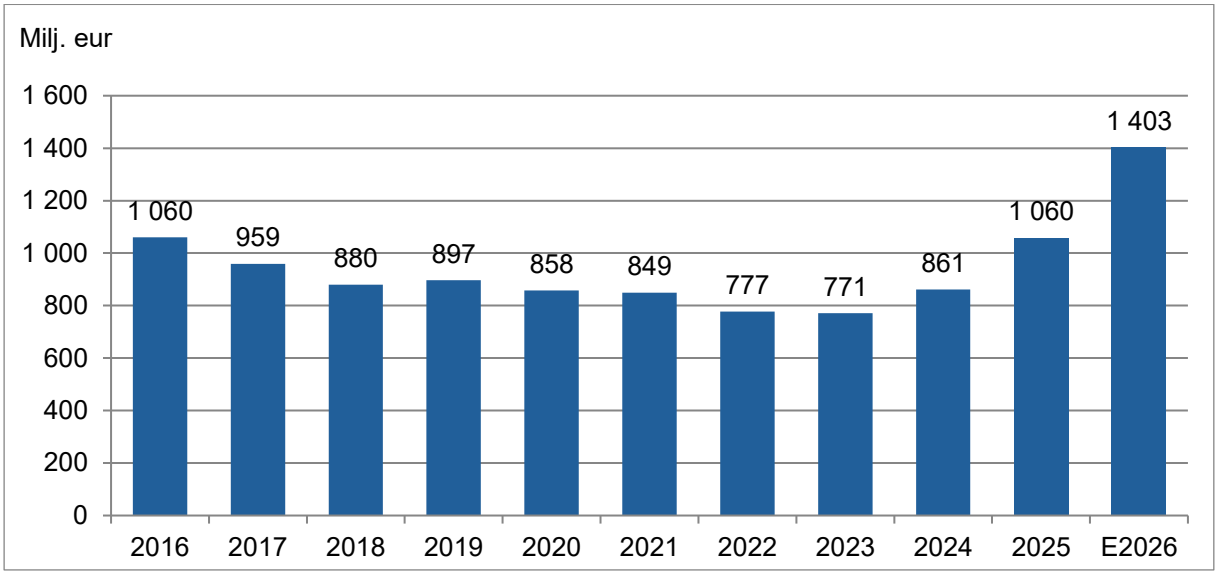

Rahoitusmarkkinat

Lähi-idän konfliktin aiheuttamat fossiilienergian saatavuusongelmat ja hintojen nousu ovat toistaiseksi vaikuttaneet maailmantalouden suorituskykyyn yllättävän vähän. Euroopassa kasvu on ylittänyt ennusteet ja Yhdysvalloissa kotimainen kysyntä on säilynyt erittäin vahvana polttoaineiden tuntuvasta kallistumisesta huolimatta. Myös Suomessa talouden tilannekuva on lyhyessä ajassa muuttunut oleellisesti aiempaa valoisammaksi. Markkinat näyttävät sopeutuneen talouden shokkeihin, mutta tulenarka geopoliittinen tilanne voi edelleen tuottaa taloudelle ikäviä yllätyksiä. Persianlahden tilanteen vaihtelut heijastuvat markkinahinnoitteluun ja aiheuttavat talouden näkymiin merkittävää epävarmuutta. Uhkakuvat sodan laajenemisesta ylläpitävät riskiä globaalin energiahuollon ja toimitusketjujen uusista häiriöistä.

Positiiviset kasvuyllätykset yhdistettynä Lähi-idän konfliktin aiheuttamiin inflaatioriskeihin ovat nostaneet jonkin verran korko-odotuksia euroalueella. EKP nosti ohjauskorkoaan 0,25 prosenttia kesäkuussa, ja seuraavaa koronnostoa odotetaan syyskuussa. Voimakasta ja nopeaa rahapolitiikan kiristymistä ei kuitenkaan toistaiseksi ole näköpiirissä, sillä fossiilienergian kallistumisen leviämisestä laajemmaksi inflaatiopaineeksi ei vielä ole näyttöä.

Kaupungin ja sen yhtiöiden pitkäaikainen varainhankinta on sujunut alkuvuonna ongelmitta. Koska kaupunki sai merkittävän ns. vihreän rahoituksen alennuksen Kuntarahoituksesta nostamalleen lainalle, lainan marginaali oli erittäin kohtuullinen.

Myös kaupungin VTK Kiinteistöt Oy:lle (in-house yhtiö) järjestelemä vihreän rahoituksen laina saatiin erinomaisella marginaalilla ja liikkeeseen lasketun joukkovelkakirjan marginaali oli erittäin edullinen. Kaupungin korkokulut tulevat vääjäämättä ilman EKP:n koronnostojakin nousemaan jatkossa merkittävästi uuden lainanoton ja lainakannan kasvun myötä.

Sitovat tavoitteet

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2026 niitä on 23 kappaletta. Sitovista tavoitteista raportoidaan 31.8.2026 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista 7 toteutunee täysin, 11 osittain ja yksi ei lainkaan. Neljän tavoitteen osalta arviointia ei voitu vielä tehdä. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja tilannearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteenä.

Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on asettanut tytäryhtiöille talouteen, toimintaan, henkilöstöön ja vastuullisuuteen liittyviä tavoitteita, joiden toteutumisesta raportoidaan konsernijaostolle tilanteesta 30.4, 31.8. ja 31.12.2026. Lisäksi suurimpien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatsauksen yhteydessä.

Keskeiset tunnusluvut

Keskeiset tunnusluvut	TA 2026	TOT 1–8 2026	Ennuste 2026	Ennuste – TA 2026
Toimintakate (milj. eur)	-836,9	-502,6	-802,5	34,4
Toimintakatteen kasvu %	6,7 %	-	2,3 %	-4,1 %
Vuosikate (milj. eur)	49,2	80,2	63,7	14,5
Vuosikatteen muutos %	40,6 %	-	82,2 %	29,6 %
Vuosikate/poistot, %	42 %	102 %	54 %	12 %
Poistot ja arvonalentumiset	-116,0	-78,9	-118,0	-2,0
Tilikauden tulos (milj. eur)	-66,8	1,4	-54,3	12,5
Investointiosa netto (milj. eur)	-350,2	-225,4	-352,9	-2,7
Investointiosa netto tulorahoitus %	14 %	36 %	18 %	4 %
Pitkäaikainen lainakanta (milj. eur)	1 403	-	1 401	0

Vuoden 2026 toisen osavuosikatsauksen talousarvio ei sisällä talousarviomuutoksia.

- Toimintakatteen ennustetaan alittavan alkuperäisen talousarvion 34,4 milj. eurolla. Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän talousarvio 3,6 milj. eurolla mm. käyttöomaisuuden myyntivoittojen vuoksi. Toimintamenojen ennustetaan alittavan talousarvio 30,8 milj. eurolla. Alitukseen vaikuttavat mm. talouden tasapainottamistoimenpiteet.
- Vuosikate on ennusteen mukaan 14,5 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Verotuloennuste heikentää vuosikatetta noin 20 milj. eurolla.
- Tilikauden tuloksen ennustetaan paranevan talousarvioon nähden 12,5 milj. euroa, mutta on edelleen negatiivinen -54,3 milj. euroa.
- Investointien tulorahoitusprosentti on laskettu vuosikate / nettoinvestoinnit ja se kuvaa minkä verran investointeja rahoitetaan vuosittain tulorahoituksella. Ennusteen 2026 mukaan tulorahoitus ei ole riittävä, vaan investoinnit rahoitetaan lähes kokonaan lainarahoituksella.

Verotulot

1 000 €	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT -%
Verotulot yhteensä	**585 163**	**568 699**	**611 000**	**392 649**	**64,3 %**
Kunnallisvero	398 766	387 711	426 000	289 385	67,9 %
Kiinteistövero	111 625	113 961	117 000	51 991	44,4 %
Yhteisövero	74 772	67 027	68 000	51 273	75,4 %

Kuvio 14: Verotulojen kehitys kuukausittain 2024–2026

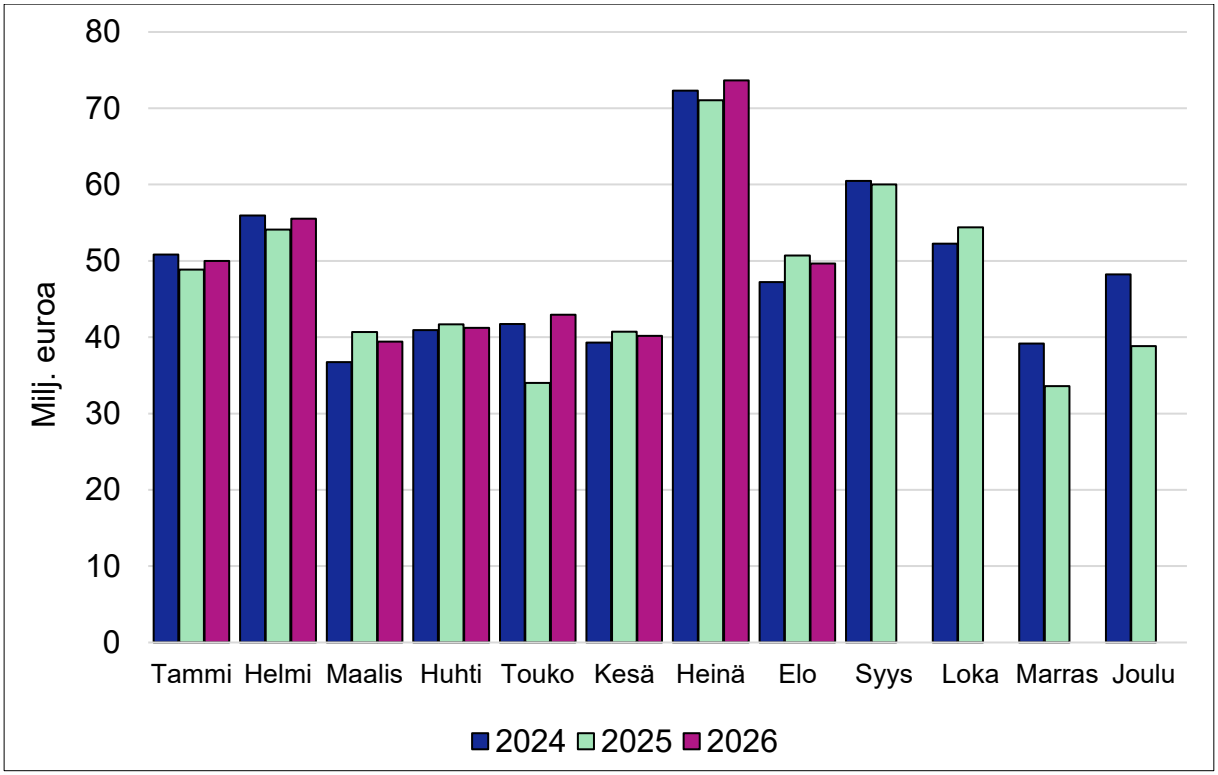

Tuloslaskelma (Kaupunki ja rahastot)

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	Ennuste 2026
Toimintatulot	380 201	255 014	383 809
Toimintamenot	-1 217 146	-757 644	-1 186 349
Toimintakate	**-836 944**	**-502 630**	**-802 540**
Verotulot	611 000	392 649	587 300
Valtionosuudet	269 000	181 586	272 882
Korkotulot	16 700	9 606	17 200
Muut rahoitustulot	15 900	16 061	17 400
Korkomenot	-26 060	-16 955	-28 100
Muut rahoitusmenot	-405	-101	-405
Vuosikate	**49 191**	**80 216**	**63 737**
Poistot	-116 063	-78 863	-118 003
Satunnaiset erät	0	0	0
Tilikauden tulos	**-66 872**	**1 353**	**-54 266**
Varausten ja rahastojen muutos	-1 078	0	-1 078
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-67 950**	**1 353**	**-55 344**

Rahoituslaskelma (Kaupunki ja rahastot)

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	Ennuste 2026
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	49 191	80 216	63 737
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-30 744	-20 390	-30 744
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-393 728	-234 521	-401 062
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40 000	179	40 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutukset	34 244	29 293	39 646
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-301 037**	**-145 223**	**-287 922**
Antolainauksen muutokset	-9 200	4 598	-9 400
Antolainasaamisten lisäykset	-12 000	1	-12 000
Antolainasaamisten vähennykset	2 800	4 597	2 600
Lainakannan muutokset	343 200	181 224	340 700
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	380 000	200 000	380 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-36 800	-18 776	-39 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-25 000	-18 720	-25 000
Rahoituksen rahavirta	**309 000**	**167 103**	**306 300**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**7 963**	**21 880**	**18 378**
Nettolainanotto	**343 200**	**181 224**	**340 700**

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukoissa on rasteroitu.

10 Yleishallinto

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2025	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%	Ennuste 2026
TOIMINTATULOT	273	0	5 335	0	5 335
TOIMINTAMENOT	-16 347	-17 656	-9 633	55	-17 334
TOIMINTAKATE	-16 075	-17 656	-4 297	24	-11 999

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%
Yleishallinto yhteensä			
Toimintatulot	**0**	**5 335**	**0**
Toimintamenot	**-17 656**	**-9 633**	**55**
Toimintakate	**-17 656**	**-4 297**	**24**
Keskusvaalilautakunta			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-90	-64	71
Toimintakate	-90	-64	71
Kaupunginvaltuusto			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-1 777	-744	42
Toimintakate	-1 777	-744	42
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-677	-348	51
Toimintakate	-677	-348	51
Kaupunginhallitus			
Toimintatulot	0	5 335	0
Toimintamenot	-9 823	-4 642	47
Toimintakate	-9 823	694	-7
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-5 289	-3 835	73
Toimintakate	-5 289	-3 835	73

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Yleishallinnon menojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden tammi-elokuussa oli 55 prosenttia ja menojen talousarvion ennustetaan alittuvan. Tuloihin on kirjattu osakkeiden myyntivoittoja 5,3 milj. euroa.

Keskusvaalilautakunta on valmistellut vuoden 2027 eduskuntavaaleja sekä vuoden 2027 alussa voimaan tulevaa äänestysalueuudistusta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy syksyn 2026 aikana strategiset ohjelmat ja valtuusto on pitänyt yksipäiväiset seminaarit toukokuussa ja elokuussa.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus valmistui toukokuussa.

Kaupunginhallituksen uusi Vantaan ratikkakaupungin seurantaryhmä on kokoontunut 2 kertaa ja kokoontuu vielä syksyllä toiset kaksi kertaa. Hallitukselle järjestettiin yksipäiväinen seminaari toukokuussa ja lisäksi kesäkuussa pidettiin neuvottelut kahdesta ensimmäisestä strategisesta ohjelmasta. Syyskaudella järjestetään neuvottelutilaisuudet lopuille strategisille ohjelmille.

Talousarvion toteutuminen 2026

Yleishallinnon tuloihin on kirjattu osakkeiden myyntivoittoja 5,3 milj. euroa.

Menojen toteumaprosentti tammi-elokuussa on 55 ja menojen talousarvion ennustetaan alittuvan. (Keskusvaalilautakunta 71 %, Kaupunginvaltuusto 42 %, Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus 51 %, Kaupunginhallitus 47 %, Yhteistoiminta-osuudet ja -avustukset 73 %).

Kaupunginhallituksen käyttövarauksiin vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahaan on varattu 860 000 euroa, josta on käytetty 87 prosenttia, eli yhteensä 752 200 euroa. Määräraha siirretään toimialoille lokakuussa syyskuun toteumien valmistuttua. Määräraha arvioidaan käytettävän kokonaan.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Keskusvaalilautakunnan toiminta on katsauskaudella keskittynyt vuoden 2027 eduskuntavaalien valmisteluun sekä vaalijärjestelyiden pitkäjänteiseen kehittämiseen. Keskeisiä toimenpiteitä ovat olleet vaalien yleissuunnitelman laatiminen, vaaleja koskevien periaatteiden valmistelu sekä vuoden 2027 alussa voimaan tulevien äänestysalueuudistusten toimeenpano. Valmistelulla vahvistetaan vaalien

yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta, toimintavarmuutta ja kustannustehokkuutta muuttuvassa kaupunkiympäristössä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 tammikuussa 2026. Strategisten ohjelmien hyväksymistä varten kesäkuun kokousta siirrettiin juhannuksen jälkeen, mutta strategisten ohjelmien hyväksyminen siirtyi syyskaudelle 2026. Kaupunginvaltuusto on maaliskuun kaksipäiväisen seminaarin lisäksi pitänyt toukokuussa yksipäiväisen seminaarin ja elokuussa toisen yksipäiväisen seminaarin. Valtuustokauden alkuun suunnitellut toimialakohtaiset infot on saatu pidettyä kaikkien toimialojen osalta. Muutoin kaupunginvaltuuston toiminta on ollut tavanomaista.

Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus on hoitanut tehtäväänsä toiminta- ja arviointisuunnitelmiensa mukaisesti. Arviointikertomus valmistui toukokuussa. Tilintarkastus on toteutunut suunnitellusti. Tilintarkastukseen ohjataan loppuvuonna hieman lisäresurssia, joka on tarkoitus kohdentaa ratikkainvestoinnin lakisääteiseen tilintarkastukseen.

Kaupunginhallitus perusti vuoden alussa Vantaan ratikkakaupungin seurantaryhmän seuraamaan ratikan rakentamista ja sen oheisasioita. Seurantaryhmä on kokoontunut suunnitelman mukaisesti kaksi kertaa ja loppuvuodelle on aikataulutettu kaksi kokousta lisää.

Kaupunginhallitukselle järjestettiin yksipäiväinen seminaari toukokuussa ja hallitus piti lisäksi kesäkuussa neuvottelut kahdesta ensimmäisestä strategisesta ohjelmasta. Syyskaudella järjestetään yhteensä kaksi neuvottelutilaisuutta lopuille strategisille ohjelmille. Ensimmäinen näistä järjestettiin elokuussa ja toinen on suunniteltu syyskuulle.

Kaupunginhallituksen jaostot ovat kokoontuneet pääasiallisesti tavanomaisesti. Konsernijaostolle järjestettiin kesäkuussa yksipäiväinen seminaari ja lisäksi pidettiin yksi ylimääräinen kokous.

Kaupunginhallituksen talous- ja strategiatoimikunta kokoontui kevään aikana neljä kertaa ja elokuussa kerran. Loppuvuonna on tarkoitus kokoustaa vielä ainakin kahdesti.

Historiatoimikunnan julkaiseman Kaupungiksi kaavoitettu -teoksen ruotsinkielinen versio En planlagd stad on valmistunut ja julkaistu elokuussa 2026. Håkansbölen

kartanossa - På Håkansböle gård -teoksen toinen painos valmistui ja julkaistiin Håkansbölen kartanomuseon avajaisten yhteydessä kesäkuussa. Historiatoimikunnan uutta kivikauteen liittyvää tutkimushanketta ei ole voitu aloittaa suunnitellusti yhteistoimintaneuvottelujen aikaisen rekrytointikiellon vuoksi. Tutkijaa ei voitu palkata sovitusti töihin hankkeeseen 1.9. alkaen. Tutkija Eeva Kotioja on aloittanut Vantaan suuralue-tutkimuksen parissa. Håkansbölen kartanosta kertovat historia-artikkelit ovat valmiina ja julkaistaan marras-joulukuun vaihteessa Helsingin pitäjä-Vantaa vuosikirjassa.

11 Konsernijohto ja elinvoima

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2025	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%	Ennuste 2026
TOIMINTATULOT	18 144	16 980	8 373	49	16 119
TOIMINTAMENOT	-162 334	-169 728	-108 131	64	-181 553
TOIMINTAKATE	-144 190	-152 748	-99 758	65	-165 434

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%
Konsernijohto ja elinvoima yhteensä			
Toimintatulot	**16 980**	**8 373**	**49**
Toimintamenot	**-169 728**	**-108 131**	**64**
Toimintakate	**-152 748**	**-99 758**	**65**
Yleisjohto			
Toimintatulot	0	1	0
Toimintamenot	-4 344	-1 208	28
Toimintakate	-4 344	-1 208	28
Sisäinen tarkastus			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-442	-304	69
Toimintakate	-442	-304	69
Talous ja strategia			
Toimintatulot	381	260	68
Toimintamenot	-6 929	-3 972	57
Toimintakate	-6 549	-3 712	57
Henkilöstöpalvelut			
Toimintatulot	3 017	1	0
Toimintamenot	-15 648	-7 034	45
Toimintakate	-12 631	-7 034	56
Konsernipalvelut			
Toimintatulot	2 103	1 299	62
Toimintamenot	-40 711	-24 178	59
Toimintakate	-38 608	-22 879	59

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%
Elinvoimapalvelut			
Toimintatulot	986	135	14
Toimintamenot	-6 529	-3 325	51
Toimintakate	-5 543	-3 189	58
Työllisyys ja kotoutumispalvelut yhteensä			
Toimintatulot	10 493	6 666	64
Toimintamenot	-87 382	-63 663	73
Toimintakate	-76 889	-56 997	74
Työllisyys ja kotoutumispalveluiden palvelutuotanto			
Toimintatulot	10 493	6 666	64
Toimintamenot	-49 216	-26 835	55
Toimintakate	-38 723	-20 169	52
Työmarkkinatuen kuntaosuus			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-38 166	-36 828	96
Toimintakate	-38 166	-36 828	96
Viestintä			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-2 858	-1 626	57
Toimintakate	-2 858	-1 626	57
Kuntademokratia			
Toimintatulot	0	10	0
Toimintamenot	-4 885	-2 819	58
Toimintakate	-4 885	-2 809	58

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Konsernijohdon ja elinvoiman toimialan toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden on elokuun lopussa 49 prosenttia ja toimintakulujen 64 prosenttia. Toimialan tulojen ennakoidaan alittavan talousarvion noin 0,9 milj. eurolla ja menojen ylittävän talousarvion noin 11,8 milj. eurolla.

Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden toimintakulujen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 16,0 milj. eurolla työttömyysturvan kuntaosuuden vuoksi. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys ovat edelleen korkealla tasolla.

Toimintakulujen ennustetaan alittuvan tietohallinnon palveluiden ostojen sekä työterveyshuollon kustannusten osalta. Työterveyshuollon kustannusten alittuminen vaikuttaa myös KELA-korvaustuloihin.

Toiminnan kehittämisessä painottuvat kaupungin talouden tasapainottaminen, uuden kaupunkistrategian 2026–2029 toimeenpano sekä lukuisat uudistukset palveluissa, johtamisessa ja järjestelmissä.

Elokuussa 2026 kaupunginhallitus päätti käynnistää yhteistoimintamenettelyt, joiden tavoitteena on saavuttaa enintään 15 milj. euron säästöt.

Talousarvion toteutuminen 2026

Konsernijohdon ja elinvoiman toimialan toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden on elokuun lopussa 49 prosenttia ja toimintakulujen 64 prosenttia. Toimialan tulojen ennakoidaan alittavan talousarvion noin 0,9 milj. eurolla ja menojen ylittävän talousarvion noin 11,8 milj. eurolla.

Toimintatuottojen ennakoidaan alittuvan henkilöstöpalveluiden palvelualueella noin 0,9 milj. eurolla. Lisäksi henkilöstöpalveluissa kulujen ennakoidaan alittuvan noin 1,9 milj. eurolla. Tuottojen ja kulujen alitus johtuu työterveyshuollon kustannuksista ja niihin saatavasta KELA-korvauksesta.

Toimintakulujen ennakoidaan alittuvan myös konsernipalveluiden palvelualueella noin 2,2 milj. eurolla tietohallinnon palveluiden ostojen osalta.

Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden toimintakulujen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 16,0 milj. eurolla työttömyysturvan kuntaosuuden vuoksi, sillä Vantaan työttömyyden pitkän aikavälin suunta on edelleen nouseva mm. kohtaanto-ongelmasta johtuen. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys ovat edelleen korkealla tasolla.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Talouden ja strategian palvelualue

Segregaation ehkäisyn ohjelma muutti nimeään alkuvuodesta myönteisen aluekehityksen ohjelmaksi tammikuussa 2026 hyväksytyn kaupunkistrategian 2026–2029 mukaisesti. Segregaatiotiimin alkuvuosi on mennyt pitkälti ohjelman järjestäytymisessä ja tavoitteiden asetannassa, joka on edennyt aikataulun mukaisesti. Samaan aikaan useampia toimenpiteitä ja rahoituskanavia sekä verkostoja on rakennettu pidemmälle. Valtioneuvosto järjestäytyi vuoden alusta segregaation ehkäisyn toimintaohjelman valmistelutyöryhmän perustamisella. Vantaalla on paikka työryhmässä

ja sen lisäksi kaupungin myönteisen aluekehityksen ohjelman ohjelmajohtaja toimii pks-edustajana työryhmän sihteeristössä.

Myönteisen aluekehityksen ohjelma on menossa kaupunginhallituksen käsittelyyn syyskuun aikana. Ohjelman virallista muotoa ja hyväksyntää ei vielä ole, mutta ohjelman toimenpiteiden ja rahoituksen rakentaminen on jatkunut edelleen. Valtioneuvoston segregaation ehkäisyn toimintaohjelman rakentaminen on jatkunut ja siinä tehtävä edunvalvontatyö tulee olemaan erittäin merkittävä tavoite loppuvuodelle. Ohjelman virallisen hyväksynnän jälkeen on tarkoitus aloittaa muutosprosessit toimialojen ja palvelualueiden kanssa, jotta kaupunkiorganisaatio vastaisi paremmin tavoitteisiin tulevaisuudessa.

Talousohjaus valmistelee taloussuunnitelmaa 2027–2030 taloudellisesti erittäin haastavissa olosuhteissa. Vuonna 2025 kaupungin tulos oli –79,7 milj. euroa alijäämäinen, vuoden 2026 ennuste on –55,3 milj. euroa alijäämäinen ja vuoden 2027 talousarvion kehys –69,9 milj. euroa alijäämäinen. Kaupungin taloutta rasittaa erityisesti verotulojen jyrkkä lasku sekä työttömyyden aiheuttamat suuret kustannukset. TE2025 uudistus osui huonoon aikaan, koska valtion tuet on laskettu vuoden 2023 työttömyyslukujen perusteella ja tuosta alkaen työttömyysluvut ovat heikentyneet lähes kuukausittain ja työttömyysluvut ovat nyt ennätyskorkealla tasolla. Kaupungin historian suurimman investoinnin, Vantaan ratikan, rakentaminen aloitettiin vuoden 2025 lopussa ja se tulee lisäämään investointikustannuksia vuosien 2026–2029 ajan.

Tulevien vuosien aikana kaupungin talous on saatava tasapainoon, mikä edellyttää merkittäviä ja laaja-alaisia toimenpiteitä. Vuoden 2027 talousarviokehys sisältää 32,1 milj. euroa talouden tasapainotustoimenpiteitä, mutta nämä eivät yksin riitä tasapainottamaan taloutta. Elokuussa 2026 kaupunginhallitus päätti käynnistää yhteistoimintamenettelyt, joiden tavoitteena on saavuttaa enintään 15 milj. euron säästöt. Pidemmän aikavälin suunnitteluun liittyy olennaisesti kaupunginvaltuuston elokuussa 2026 hyväksymä talousohjelma, joka on yksi kaupungin strategisista muutosohjelmista.

Rahoituksen yksikkö hakee kuluvana vuonna ennätysmäärän pitkäaikaista lainaa sekä emokaupungille että yhtiöille. Emokaupungin bruttolainanotto vuonna 2026 on 380 milj. euroa, minkä lisäksi konserniyhteisöillä on myös merkittäviä rahoitustarpeita. Merkittävin haaste kuluvana vuonna kuten aikaisempinakin vuosina on

turvata mahdollisimman edullinen pitkäaikainen rahoitus kaupunkikonsernille. Erillisenä projektina käynnistettiin due diligence- prosessi Euroopan Investointipankin kanssa. Projektin tavoitteena on varmistaa Euroopan Investointipankin rahoitus ratikkahankkeelle. EIB:n mahdollinen osallistuminen ratikan rahoitukseen varmistuu vuoden loppuun mennessä.

Talouspalveluissa edistettiin uusien talousjärjestelmien hankintaa valmistelemalla kilpailutusmateriaalia. Tarjouspyyntö on tarkoitus julkaista syksyn aikana. Lisäksi talouspalveluissa valmisteltiin uuden perintäpalveluntuottajan käyttöönottoa. Käyttöönotto on viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta, mutta tavoitteena on saada palvelu käyttöön alkusyksystä. Tytäryhtiöille tarjottavan talousraportoinnin kehittäminen on parhaillaan käynnissä, ja sen tavoitteena on parantaa raportoinnin laatua ja ajantasaisuutta. Prosessien automaatiotasoa kasvatettiin kevään aikana mm. toimittajien avausprosessin sekä ostolaskujen käsittelyn osalta. Automaatiotason nostaminen jatkuu syksyn aikana.

Kaupunkistrategia “Tulevaisuus asuu Vantaalla” on hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuosille 2026–2029. Kaupunkistrategiaa toteuttavat strategiset ohjelmat ovat osavuosikatsauksen hetkellä valmistumassa. Kuudesta ohjelmasta kaksi, elinvoima- ja työllisyysohjelma sekä talousohjelma hyväksyttiin elokuun valtuustossa ja kotoutumis- ja ympäristöohjelmat syyskuun valtuustossa. Myönteisen aluekehityksen ohjelma ja turvallisuusohjelma ovat menossa lokakuun valtuustoon. Strategia- ja tietopalvelutiimi ovat tukeneet ohjelmien edistymistä ja kehittänyt niille seurantajärjestelmää.

Henkilöstöpalveluiden palvelualue

Henkilöstöpalvelujen HR-kumppanuusmallin ja partnerityön kehittäminen jatkui. Malli vahvistaa HR:n sisäistä yhteistyötä, HR:n palvelua toimialoille ja tukee toimialojen johtoa henkilöstöjohtamisessa.

Alkuvuodesta käyttöön otettu HR:n ajankohtaisten asioiden esihenkilöinfot laajenivat koko konsernijohdon ja elinvoiman toimialan yhteisiksi infoiksi helpottamaan esihenkilöiden työtä. Lisäksi HR-kumppanuustapaaminen laajennetaan asiakkaiden toiveesta koskemaan operatiivisten asioiden lisäksi laajemmin ajankohtaisia HR-teemoja.

Työterveyshuollon osalta uusi sopimus astui voimaan vuoden alussa ja Vantaan työterveyshuoltoa tuottaa nyt yksi palveluntuottaja. Esihenkilöiden ja johdon

käytössä on Sirius työkykyjohtamisen järjestelmä, jonka käytössä toimialoja opastetaan.

Vantaan kaupungilla on erilaisia yhteistyökumppaneita työyhteisöjen toiminnan, esihenkilötyön ja johtamisen kehittämiseen. Uudet valtuustokauden sopimukset astuivat voimaan maaliskuussa 2026 ja uusia sopimuskumppaneita perehdytetään ja ohjataan Vantaan malliin. Esihenkilöiden, päälliköiden ja johtajien valmennuksia ja valmennusrakenteita on uudistettu vahvistamaan strategian toteutumista.

HR-digivision toteuttamisen ensimmäistä vaihetta on edistetty aktiivisesti HR- ja palkkajärjestelmäprojektissa. Projektissa kilpailutetaan ja hankitaan HR- ja palkkajärjestelmä palkanmaksun turvaamiseksi hankintalain muutokseen liittyen. Projekti on edennyt suunnitelmallisesti ohjausryhmän päättämän aikataulun mukaisesti. Kesällä 2026 toteutettiin markkinavuoropuhelukierros, jonka pohjalta vaatimuksia on edelleen työstetty vastaamaan työnantajan tarvetta ja markkinoiden tarjontaa.

Työaikajärjestelmän kilpailutuksen suunnittelu on käynnistynyt esiselvityksellä nykyisen järjestelmätoimittajan ilmoitettua järjestelmän ylläpidon päättymisestä vuoden 2028 loppuun mennessä. Projektin on tarkoitus käynnistyä kilpailutuksen valmisteluvaiheella loppuvuodesta 2026. Uusien järjestelmien kilpailutusvalmistelu sekä käyttöönottojen suunnittelu ja toteutus haastaa HR-palveluja lähivuosina merkittävästi, koska samanaikaisesti tulee huolehtia myös jatkuvan HR-palvelutuotannon kuten palkanmaksupalvelun tuottamisesta.

HR- ja palkkajärjestelmän organisaatiorakenne ei ole opetusalalla virallisen organisaatiorakenteen mukainen. Henkilömäärältään suuren kokonaisuuden rakenteen päivittämistä on valmisteltu yhteistyössä perusopetuksen ja toisen asteen esihenkilöiden, toimialan talouden asiantuntijoiden sekä tietohallinnon käyttövaltuushallinnan kanssa. Valmistelussa on huomioitu moninaiset heijastevaikutukset, sillä HR-järjestelmä toimii myös master-järjestelmänä, josta tiedot siirtyvät myös muihin järjestelmiin ja alaprosesseihin. Tavoiteaikataulu muutoksessa on 1.10.2026. Tämä mahdollistaa tulevaisuudessa tietojen yhdenmukaisuuden ja yhdistelyn.

Henkilöstökoulutusten ja osaamisen kehittämisen tukena on hyödynnetty Osuma koulutustenhallintajärjestelmää ja Oppiva verkko oppimisalustaa. Osuman tuotantokäytön päättyessä koulutustenhallintaa uudistetaan siirtymällä Osumasta uuteen osaamisen hallintajärjestelmään Oskuun, jonka käyttöönotto on 1.9.2026.

Hankintalain muutoksen vuoksi tehtävä työturvallisuusjärjestelmän kilpailutus etenee suunnitellusti ja on valmisteluvaiheessa. Tietopyyntö, vastaukset ja markkinavuoropuhelut on jo toteutettu. Tarjouskilpailu on tarkoitus julkaista syyskuussa 2026 ja päätös syksyllä 2026. Tavoitteena on, että uuden työturvallisuusjärjestelmän käyttöönotto on vuonna 2027.

Työkykyjohtamisen kehittäminen palvelualueilla jatkuu. Kevan kanssa yhteistyössä rakennetun työkykyjohtamisen vuosikellon tavoitteena on koota hajallaan oleva työhyvinvointitieto yhteen ja rytmittää sen käsittely vahvistaen tiedolla johtamista ja ennakoivaa työkyvyn johtamista sekä varmistaa yhdenmukaiset käytännöt ja johtamisen linjakkuus kaikissa yksiköissä. Vuosikello kytketään osaksi olemassa olevia johtamisen rakenteita, jolloin työhyvinvoinnin johtaminen siirtyy satunnaisesta tarkastelusta systemaattiseksi ja jatkuvaksi osaksi arjen johtamista. Mallia kehitetään vielä HR-raportoinnin kehittyessä. Työkykyjohtamisen vuosikellomalli on jo otettu käyttöön varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, työllisyys- ja kotoutumispalveluissa, konsernipalveluissa sekä kaupunkiympäristön toimialalla. Lisäksi vuosikelloa rakennetaan myös kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla sekä toisen asteen palvelualueella.

Anonyymin rekrytoinnin menetelmää oli käytetty elokuun 2026 loppuun mennessä 60 tehtävässä. Määrä on hieman suurempi kuin vuoden 2025 lopussa, jolloin menetelmää oli käytetty 49 tehtävässä. Anonyymia rekrytointimenetelmää hyödyntäneisiin rekrytointeihin osallistui 3 431 hakijaa, mikä vastaa 7,9 prosenttia kokonaishakijamäärästä.

Huhtikuussa 2026 valmistui henkilöarviointikumppanin kilpailutus, jonka seurauksena uudeksi kumppaniksi valittiin Psycon Oy. Elokuun lopussa päättyi vuoden mittainen määräaikainen sopimus lisänäkyvyyden tarjoamisesta Jobly Oy:n kanssa.

Esihenkilöille tarjottiin rekrytointiin liittyviä tietoiskuja konsernijohto ja elinvoima toimialan yhteisissä aamukahvitilaisuuksissa sekä HR:n järjestämissä ajankohtaistilaisuuksissa. Eri palvelualueille tarjottiin lisäksi räätälöityjä koulutuksia yhteistyössä henkilöstöpalvelujen eri yksiköiden ja muiden palvelualueiden kanssa. Rekrytointiin liittyviä työkaluja ja palveluja kehitettiin, ja uusia toiminnallisuuksia pilotoitiin.

Kaupunginhallitus käynnisti päätöksellään 10.8.2026 yhteistoimintaneuvottelut Vantaan kaupungissa. Yhteistoimintaneuvottelujen toteutus edellyttää merkittävästi

työnantajavalmistelua henkilöstöpalveluissa koko syksyn ajan. Tämä saattaa vaikuttaa aiemmin asetettujen tavoitteiden etenemiseen.

Konsernipalveluiden palvelualue

Kevään 2026 aikana konserniohjaus on vetänyt Vantaa-konsernin sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen välisiä vuokraneuvotteluja. Neuvottelujen kohteena olivat kaupungin omistamat, vuoden 2027 alusta yhtiöitettävät sote-kiinteistöt sekä VAV Hoiva-asunnot Oy:n kolme hoivakohdetta, joiden vuokrasopimukset hyvinvointialue irtisanoi joulukuussa 2025. Neuvottelut saatiin päätökseen ja neuvottelutulos hyväksyttiin toukokuussa 2026. Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen tuodaan päätöksentekoon syksyn 2026 aikana.

Konserniomistusten kokonaissuunnitelma hyväksyttiin konsernijaostossa alkuvuodesta 2026. Suunnitelmaan sisältyneet VTK:n ja kaupungin väliset tonttikaupat on hyväksytty kaupunkitilalautakunnassa 14.4.2026 § 16 ja § 17 ja kaupat toteutettiin kevään 2026 aikana. VTK-konsernin rakenteen uudistaminen etenee ja tarkoituksena on, että Vivamus Kiinteistöt Oy on kaupungin suoraan omistama tytäryhtiö 2027 alusta lukien.

Hankintojen tiedolla johtamisen kehittämistyö jatkuu, vaikka tietoalustan kanssa on vielä haasteita. Hankintasuunnitelmat keväälle 2027 on saatu toimialoilta. Hankintojen kategoriajohtamisen mallin kehittäminen toimialojen kanssa sekä hankintojen säästötavoitteiden ja seurantamallien työstäminen jatkuu. Keittiöverkkosuunnitelman konsulttiselvityksen raportti on esitelty hankejohtoryhmässä.

Tietohallinto on työstänyt Vantaan kaupungin digivisiosta luonnoksen, jonka pohjalta loppuvuoden aikana käydään keskustelut toimialojen kanssa yhteisen näkemyksen saamiseksi. Toimialojen tueksi on perustettu tekoälyagenttitehdas, jonka tehtävänä on tukea toimialoja tekoälyn hyödyntämisessä. Tavoitteena on lisätä henkilöstön ymmärrystä tekoälyn hyödyistä ja kartoittaa samalla kokonaiskuvaa sen mahdollisuuksista Vantaalla.

Digione on otettu käyttöön pilottikoulussa Päiväkummussa. Tavoitteena on laajentaa järjestelmän käyttö kaikkiin Vantaan peruskouluihin lukuvuoden aikana.

Bloomberg Innovaatiotiimin (i-team) työ on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Ensimmäiset testit ja kokeilut toteutettiin kesällä Ratikkakaupungin asukas- ja

yritysviestintään liittyen, vuorovaikutuksessa viestinnän sekä Tikkurilan asukkaiden ja kivijalkayrittäjien kanssa. Asukasvuorovaikutukseen osallistui yli 500 asukasta.

Työllisyyden ja kotoutumisen teemassa on selvitetty työllistävän kalustekunnostuksen ja -kierrätyksen toimintamallia ja tähän liittyvän uuden liiketoiminnan perustamista osaksi konsernin toimintaa. Kalustekunnostuksen ja -kierrätyksen toimintamallilla on laskettu olevan mahdollisuus merkittäviin säästöihin strategiakaudella. Lisäksi teemassa on valmisteltu syyskuussa käynnistyvää yhteistyötä Kotoutumisen ohjelman kanssa ja toimenpiteitä yrittäjyyden edistämiseksi yhteistyössä Business Vantaan ja Uusyrityskeskuksen kanssa.

Innovaatiokyvykkyyksien ja -kulttuurin kehittämisessä on analysoitu kaupunkiorganisaation lähtötasoa toteuttamalla HR:n kanssa Henkilöstön menestystekijät -kysely, johon vastasi yli 1 900 kaupungin työntekijää. Kyselyn tulokset ja jatkotoimenpiteet esiteltiin kaupungin johtoryhmälle elokuussa. Lisäksi i-team on järjestänyt useita sisäisiä työpajoja eri palvelualueiden kanssa ja viestinyt aktiviteeteista toteuttamalla toistakymmentä webinaaria, jotka ovat olleet henkilöstölle avoimia.

Elinvoimapalveluiden palvelualue

Elinvoimapalveluiden toiminta perustuu laaja-alaiseen verkostoyhteistyöhön sekä aktiiviseen vuorovaikutukseen vantaalaisen elinkeinoelämän kanssa. Palvelualueen suunniteltu henkilöstökapasiteetti on saavutettu alkuvuonna 2026 ja kehittämistyötä on jatkettu aktiivisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkitasoiset Elinvoima- ja elinkeinopoliittiset periaatteet kesäkuussa 2026 sekä Elinvoima- ja työllisyysohjelman strategiakaudelle 2026–2029 elokuussa 2026. Ohjelman tavoitteina ovat mm. työllisyyskehityksen muuttaminen positiiviseksi, investointien voimakas kiihdyttäminen Vantaalle sekä houkuttelevan kaupunkikokemuksen kehittäminen. Ohjelman toimeenpano on aloitettu, uusia toimenpiteitä suunnitellaan sekä uusia kumppaneita ja rahoituslähteitä kartoitetaan.

Ennakointityössä nuorten tulevaisuususkon vahvistamiseen liittyvää tutkimusta hyödynnetään mm. nuoriso- ja yhteisöpalveluissa sekä nuorten yrittäjyys- ja työelämätaitojen kehittämisessä. Lisäksi alkuvuoden aikana on ennakoitu Iranin sodan vaikutuksia ja järjestetty Vantaan toinen Tulevaisuusfoorumi. Kesällä käynnistettiin elinkeinorakenteen visiotyö.

Nuorten yrittäjyys- ja työelämä- eli YTY-ryhmä on virallistettu. Ensimmäinen pilotti-luonteisesti toteutettu YTY-Akatemia kokosi yhteen nuorten yrittäjyyttä ja työelämäyhteyksiä tukevia tahoja kesäkuussa, ja seuraavaa tapaamista suunnitellaan lokakuun alkuun. Kesäyrittäjyysohjelmaan osallistui yli 100 nuorta. Yrittäjyys- ja taloustaitojen vahvistamista kouluissa edistetään yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa, ja syksylle on valmisteltu uusia ryhmä-TET-pilotteja klusteritoiminnan ja perusopetuksen yhteistyönä.

Tikkurilan osaamiskampuksen kehittämistyön kaupunkitasoinen koordinaatiovastuu siirtyi elinvoimapalveluille vuoden alussa. Kampukseen liittyvä kehittämishankevaihe on päättynyt ja alueen rakentamiseen sekä palveluiden kehittämiseen liittyvä työ jatkuu toimialojen ja verkostojen voimin. Business Vantaa Hub -palvelukonseptille luotu pilotointiympäristö on otettu käyttöön Yrityspalvelukeskus Leijassa ja ohjauspalvelun työkaluksi on kehitetty tekoälyä hyödyntävää digitaalista palvelukarttaa.

Yritys-korkeakouluyhteistyötä on vahvistettu ja neuvotteluja käyty useiden oppilaitosten kanssa. SITRA-yhteistyötä yritysten TKI-toiminnan tukipalvelujen kehittämiseksi on jatkettu. Lisäksi on aloitettu yrityslähtöisen ja kysyntälähtöisen innovaatiotoiminnan rakentamista Vantaalle. Klusteritoiminnan yhteyteen on valmisteltu uusia palvelukokonaisuuksia ja tehty toimenpiteitä pk-yritysten osaamisen ja kilpailukyvyn tukemiseksi. Kesän ja syksyn aikana käynnistyy viisi ulkoisesti rahoitettua kehittämishanketta.

Kaupunkitasoinen projektitoimisto on tukenut kaupunkikehityshankkeiden sekä EU-rahoitteisten projektien valmistelua. Toimialojen käyttöön on lanseerattu AI-rahoitusagentti kehittämistarpeisiin sopivien rahoitusmahdollisuuksien hakuun. Projektitoimiston koordinoiman innovaatioverkoston jäsenmäärä on kasvanut 222:een, ja verkostolle on järjestetty tilaisuuksia, työpajoja ja rahoitusinfoja. Ohjelmajohtajien kanssa on valmisteltu ulkoisen rahoituksen tuen suunnitelmaa muutosohjelmittain sekä suunniteltu muutosohjelmien tueksi tarvittavia tukitoimia ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi. Ulkoisesti rahoitetuista hankkeista merkittävä uusi avaus on kansainvälinen CIRCULANDIA-kiertotaloushanke.

Aviapoliksessa toimivan Vantaa Startup Runwayn palveluja on kehitetty edelleen, ja Vantaalle on sijoittunut uusia kansainvälisiä startup -yrityksiä. Startup- ja kasvuyritystoimintaa sekä maahanmuuttajien yrittäjyyttä on edistetty mm. yhteistyöllä

Innovestor sijoittajayhteisön kanssa. Kasvuyritysten ja perinteisten yritysten törmäyttämistä on tuettu kansainvälisissä tapahtumissa, kuten VivaTech- ja Arctic15-messuilla. Kansainvälisten osaajien rekrytointia tukevan palvelumallin kehittämistä on jatkettu yhteistyössä kuutoskaupunkien, Business Finlandin ja TEM:n kanssa.

Vantaan matkailun kehittämistä on jatkettu suunnitelmallisesti ja kuluttajille suunnattua mainontaa on tehty kotimaassa sekä kansainvälisesti. Yrityksiä, kansainvälisiä osaajia sekä matkailua tukevia tapahtumia on järjestetty noin joka toinen viikko. Tapahtumien, luovien alojen ja kaupunkikokemuksen uusia elinvoima-avauksia on valmisteltu.

Kansainvälistä yhteistyötä lentoasemaympäristössä on vahvistettu aktiivisesti. Lentokentän talousalueen Airport Region -verkoston perustamista valmistellaan, ja Vantaa on liittynyt Airport City Developers Network (ACDN) -asiantuntijaverkostoon. Lisäksi yhteistyö Ranskan Val-d'Oisen alueen kehittämisorganisaatio CEEVO:n kanssa jatkuu.

Kaupunkitasoisen asiakkuudenhallintajärjestelmän (CRM) käyttöönotto on edennyt suunnitellusti. Järjestelmä siirtyy testausvaiheesta käyttöön syksyn aikana, ja kaupungin pilottiryhmä aloittaa sen käytön syyskuussa. Palvelualueella on myös käynnistetty tekoälyn käyttötapausten kartoitus johtamisen ja tiimien työn tueksi.

Asiakkuusyksikkö on toteuttanut yli 200 yritystapaamista Vantaan keskeisille työllistäjille. Aluetyöhön on osallistuttu aktiivisesti ja Vantaan ratikan työmaa-alueella sijaitsevia yrityksiä on kontaktoitu osana ennakoivaa asiakastyötä. Yritysten systemaattisen houkuttelutyön toimintamallin kehittäminen on käynnissä. Tonttimyynnissä on edistetty 45 tontin myyntiä ja löydetty potentiaalisia asiakkaita. Yritysneuvontapalveluissa neuvontojen määrä ja tavoittavuus ovat nousseet viime vuodesta. Yhteistyötä on tehty tiiviisti työllisyyspalveluiden ja Varian kanssa yritysten työvoimatarpeisiin vastaamiseksi.

Työllisyyden ja kotoutumispalvelujen palvelualue

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue tukee vantaalaisten työllistymistä ja varmistaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa työmarkkinoiden kohtaannon toteutumisen. Palvelualue vastaa vantaalaisten työttömien työnhakijoiden asiakaspalvelusta sekä työvoiman ulkopuolisten kotoutuja-asiakkaiden palveluista. Lisäksi palvelualue vastaa mm. kaupungin monikanavaisesta asiakaspalvelusta.

Työttömyys on kasvanut edelleen Vantaalla vuoden 2026 aikana ja on erittäin korkealla tasolla. Työnhakija-asiakkaiden määrä ja kotoutumislain piirissä olevien työvoiman ulkopuolisten asiakkaiden määrä on noussut vuoden 2026 aikana. Erityisesti alle 30-vuotiaiden asiakkaiden määrä on kasvanut merkittävän paljon. Asiakasmäärän lisääntymisestä huolimatta asiakastyytyväisyys on ollut erittäin hyvällä tasolla.

Asiakaskunnan lisääntymiseen tarkastelujaksolla vaikutti työnhakijan palveluprosessin, työnvälityksen ja työttömyysturvaseuraamusten lakiuudistus (HE 108/2025-kokonaisuus). Uudistus muutti samanaikaisesti työvoimapalveluiden järjestämistä, työttömyysturvaa, kotoutumislakia, kuntouttavaa työtoimintaa ja monialaista työllistymisen edistämistä koskevaa sääntelyä.

Järjestämislakiin tuli muutoksia yleistukilain myötä 1.5.2026 alkaen. Muutosten myötä pitkäaikaistyöttömien palvelutarvetta arvioidaan aikaisempaa systemaattisemmin ja asiakaspalvelua tehostetaan.

Nuorten rekrytointituen ja Vantaa-lisän myöntämisehtoja on päivitetty. Lainsäädäntö määrää työnhakuprofiilin pääsääntöisesti pakolliseksi kaikille uusille ja nykyisille työnhakijoille 1.9.2026 alkaen.

Palvelualueella on valmisteltu kaupunkistrategian mukaisia ohjelmia, elinvoima- ja työllisyysohjelmaa sekä kotoutumisen ohjelmaa. Elinvoima- ja työllisyysohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa elokuussa.

Palvelualueella on valmisteltu pääkaupunkiseudun työvoimaviranomaisten yhteistä tulosperusteista valmennuspalvelua pitkäaikaistyöttömille sekä Vantaan omaa valmennuspalvelukokonaisuutta. Hankintojen kilpailutukset toteutetaan syksyn 2026 aikana. Lisäksi kesän aikana kilpailutettiin pääkaupunkiseudun työvoimaviranomaisten yhteinen koulutusten hankintarekisteri, jonka hankintapäätös tehdään syksyn 2026 aikana.

Palvelualueella vahvistetaan ennaltaehkäisevää työtä. Kesällä alkaneen Työkioski-hankkeen (ESR+) avulla kehitetään ennaltaehkäiseviä työllisyyspalveluja esimerkiksi loppuvaiheen opiskelijoille, osa-aikatyössä oleville sekä alueelle muuttaville. Tavoitteena on edistää työnhakijoiden ja työnantajien nopeaa kohtaamista sekä tukea työllistymistä jo varhaisessa vaiheessa, jotta kohderyhmään kuuluvat eivät päätyisi työllisyyspalvelujen asiakkuuteen.

Integration 2026 -hankkeessa on valmisteltu lokakuussa 2026 Vantaalla järjestettävää kotoutumisen ja maahan muuttaneiden työllistämisen ammattilaistapahtumaa. Hanke saa rahoitusta Euroopan Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta. Valtakunnalliseen tapahtumaan odotetaan 800 osallistujaa paikan päälle, minkä lisäksi etäosallistujia tulee olemaan vähintään sama määrä.

Työ- ja elinkeinoministeriön erityisavustuksella on kilpailutettu kansainvälisille asiakkaille suunnattu selkosuomenkielinen yrittäjyyskoulutus sekä hankittu myös nuorille luku- ja kirjoitustaidottomille asiakkaille uusi mentorointipalvelu. Lisäksi omaa työvoimakoulutusta on saatu aikuisille, luku- ja kirjoitustaidottomille ja kansainvälisille asiakkaille.

Kuntalaispalveluiden palveluissa on ollut alkuvuoden aikana noin 80 000 asiakaskontaktia. Vantaa-infon asiointipisteissä on asioinut noin 61 000 asiakasta ja puhelimitse noin 15 000 asiakasta. Vuoden alussa käynnistyneessä tehostetun digituen palvelussa on neuvottu yli 3 000 asiakasta. Palvelussa Vantaa-infon työntekijät tukevat työllisyys- ja kotoutumispalveluiden asiakkaita digiasioissa ja antavat neuvontaa kaupungin ja muiden viranomaisten palveluita koskevissa asioissa. Päivittäinen neuvonta sekä viikoittaiset perusdigitaitojen parantamiseen keskittyvät opastukset työllisyys- ja kotoutumispalvelujen asiakkaille jatkuvat edelleen.

Kesän aikana on valmisteltu liikkuvan Vantaa-infon neuvontaa ja digitukea uusiin kohteisiin Korson kirjastoon ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton tiloihin Hakunilaan. Pilotit uusissa kohteissa käynnistyvät syyskuussa.

Asiakastyytyväisyyden mittaus työllisyys- ja kotoutumispalveluiden asiakkaille valmistellaan ja mittaus tehdään loppuvuoden aikana. Kaupunkitasoinen kilpailutus asiakastyytyväisyyden mittauksen palveluntuottajasta toteutettiin keväällä.

Kuntademokratian palvelualue

Lakiasioiden ja päätösvalmistelun palveluyksikössä on valmisteltu Elä sellaisena kuin olet -Vantaan kaupungin toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelma strategiakaudelle 2026–2029, joka on hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.6.2026 ja merkitty tiedoksi valtuustossa 22.6.2026. Palveluyksikössä on valmisteltu myös Vantaan kaupungin tekoälyperiaatteet, jotka on hyväksytty kaupunginhallituksessa 22.6.2026. Palveluyksikköön on perustettu tietosuojatiimi, jota vetää kaupungin tietosuojavastaava ja johon on palkattu aikaisemman yhden

tietosuojasuunnittelijan lisäksi kaksi määräaikaista tietosuojasuunnittelijaa tekemään tietosuojan vaikutustenarviointeja.

Tiedonhallintayksikössä työajasta suuren osan on vienyt kaupunkitasoinen asian- ja kokoushallinnan uudistamisen hanke. Keväästä saakka on käyty läpi järjestelmän vaatimuksia toimittajan kanssa, jotta varmistetaan yhteisymmärrys ja toteutuksen sopimuksenmukaisuus. Testiympäristö on käytössä ja pääkäyttäjäkoulutukset sekä järjestelmän konfigurointi ovat käynnissä. Integraatioita, migraatioita ja käyttäjähallintaa valmistellaan. Tiedonohjaussuunnitelman päivitystyö on jatkunut ja lisätyöksi on tullut TOS:n rakenteen muuttaminen järjestelmän käyttölogiikkaan sopivaksi. Yksikön suunnittelutiimin resurssit ovat koetuksella, koska hanketyön lisäksi he hoitavat myös nykyisten järjestelmien pääkäyttäjätehtävät, koulutukset ja käytöntuen sekä tukevat toimialoja näiden kehittämishankkeissa tiedonhallinnan osalta.

Kaupunkitasoisen digitointisuunnitelman mukainen analogisen aineiston kartoituskysely tehtiin toimialoille toukokuussa 2026. Vastauksia saatiin 52 kappaletta, ja niiden perusteella paperiaineistoa on vielä toimialoilla noin 1 080 hyllymetriä, joista pitkäaikaisesti tai pysyvästi säilytettävää on noin 400 hyllymetriä. Toimialoilla lähiarkistojen järjestämistyö on lähtenyt käyntiin. Toimialoilla olevalle aineistolle ei ole vielä tehty arvonmääritystä tai digitointisuunnitelmaa. Kaupunginarkiston nykyisellä digitointiohjelmistolla ei pystytä tuottamaan Kansallisarkiston määräysten mukaista digitointia, jonka jälkeen paperiasiakirjat saisi hävittää. Digitoinnista on aloitettu tuotantotapatarkastelu, jossa verrataan omana työnä tehtävää digitointia ostopalveluun.

Toimialatasoisen Kojeen johdon assistenttitiimin toimintaa on kehitetty voimakkaammin tiimimalliin siirtymällä, millä on tavoiteltu yhtenäisempiä toimintatapoja, henkilöriippuvuuden vähentymistä ja toimivampi sijaistuksia. Assistenttitiimille on luotu yhteinen palvelukanava, johon ohjataan assistenttien rutiinitehtäviä ja joka tukee sijaistuksia poissaolojen aikana.

Palvelualueella on aloitettu seuraavan vuoden kevään eduskuntavaalien järjestäminen laatimalla vaalien yleiset periaatteet ja yleissuunnitelma sekä päivittämällä äänestysaluejakoa.

Viestintä

Kaupungin viestinnän painopisteet olivat toisella vuosikolmanneksella Vantaan ratikan ja ratikkakaupungin viestintä ja markkinointi, kaupungin omien

viestintäkanavien kehittäminen sekä kaupungin maineen ja mielikuvan rakentaminen viestinnän ja markkinoinnin keinoin. Viestinnän ja markkinoinnin toimintatapoja tehostettiin vähentämällä ulkoisia palveluostoja, jättämällä tehtäviä täyttämättä ja lisäämällä toiminnan vaikuttavuutta vaikuttavuusmittareilla ja analytiikalla.

Vantaan ratikka on Vantaan historian suurin investointi. Rakentamisen aikana ratikka näkyy kaikkialla kaupungissa: työmaissa, liikennejärjestelyissä, keskusteluissa ja mediassa. Samalla se muokkaa käsitystä siitä, millainen Vantaa on tulevaisuudessa. Ratikan rakentamisen lisäksi kaupunki viestii ja markkinoi laajasti myös ratikkakaupungin kehittämisestä.

Ratikkakaupungin viestintä ja markkinointi jatkui kesällä markkinointikampanjoilla, brändinäkyvyydellä työmaa-aidoissa ja perustamalla kaupungin sidosryhmien yhteinen viestintäryhmä, jonka tehtävänä on luoda ja koordinoida yhteinen tapa viestiä ratikkakaupungista rakentamisen aikana. Ryhmään osallistuu kymmeniä vantaalaisia organisaatioita ja yrityksiä tulevan ratikkareitin varrelta.

Kaupunkistrategian viestintä jatkui strategisten ohjelmien viestintäsuunnitelmien laadinnalla. Lasten ja nuorten kanssa yhdessä tehtiin lasten oikeuksista muistuttava videosarja. Aktiivisen mediaviestinnän ansiosta useita Vantaan strategisia aiheita nousi kesällä päämedioihin. Uusille vantaalaisille suunnattu Tervetuloa Vantaalle -tapahtuma herätti erityisesti kiinnostusta mediassa sekä nosti kotoutumisen palvelut ja niiden kehittämisen valtakunnalliseen keskusteluun.

Vantaan verkkosivut ovat kaupungin tärkein viestintäkanava ja niitä kehitetään jatkuvasti. Vantaa.fi tavoittaa yli 2,2 miljoonaa kävijää vuosittain. Vantaa.fi-sivusto siirrettiin uudelle tekniselle yhteistyökumppanille kesäkuussa. Ratikkakaupungista julkaistiin tarinallinen verkkosivusto.

Sosiaalisen median pääkanavien osalta vuoden 2026 trendi on ollut nouseva lähes kaikissa mittareissa viime vuoteen verrattuna. Kaupungin TikTok-kanava täytti kesällä vuoden, ja 1 500 seuraajaa tuli täyteen. Katseluita kertyi ensimmäisen vuoden aikana lähes kahdeksan miljoonaa.

Asukaslehden ilmestymiskertoja vähennettiin tänä vuonna neljästä numerosta kolmeen kustannussyistä. Kesällä toteutetun lukijakyselyn suositteluindeksi NPS 37,5 kertoi kovasta suosiosta aktiivilukijoiden keskuudessa. Asukkaat ilmoittivat toivovansa tasapuolisesti tietoa eri kaupunginosista. Erityisen kiinnostuneita lukijat olivat tapahtumista, palveluista ja kaupungin päätöksenteosta.

Viime vuonna perustettu kaupunkitasoinen uutiskirje *Ajankohtaista Vantaalta* tavoittaa tilaajansa hyvin: pääsääntöisesti yli 70 prosenttia vastaanottajista avaa kirjeen. Tämä tukee uutiskirjeen roolia tehokkaana kanavana ajankohtaisten uutisten jakamisessa painetun Asukaslehden tukena. Keväällä lanseerattu työllisyyspalvelujen uutiskirje osoittautui myös menestykseksi. Kirjeen avausprosentti on selvästi yli 60 prosenttia eli uutiskirjeiden huippuluokkaa.

Kaupunkimarkkinoinnissa Vantaa tekee tänä vuonna yhteistyötä 15 kaupunkilähettilään kanssa. Kaupunkilähettiläät kertovat omasta näkökulmastaan, millaista elämä, asuminen, opiskelu, yrittäjyys ja vapaa-aika Vantaalla ovat. Kevään ja kesän aikana sisällöt ovat tavoittaneet laajasti eri kohderyhmiä: kokonaisuudessaan ne ovat keränneet yli 790 000 näyttökertaa, tavoittaneet yli 500 000 käyttäjää ja keränneet yli 26 000 sitoutumista julkaisuihin.

Suositun Vantastic-podcastin kuudes kausi käynnistyi keväällä 2026. Kauden uutena juontajana toimi Viivi Pumpanen, ja vieraina nähtiin muun muassa Käärijä. Kaudelle tuotettiin seitsemän jaksoa, joissa tutustutaan Vantaan suuralueisiin ja tuodaan monipuolisesti esille niiden ihmisiä, ilmiöitä ja kiinnostavia paikkoja. Vantastic-podcastsarjan kuudennen kauden jaksot ovat keränneet Spotifyssa ja YouTubessa lähes 72 000 katselu/kuuntelukertaa. Kaikki kaudet yhteensä laskien podcastin parissa on kertynyt noin 303 000 katselu- ja kuuntelukertaa sekä 58 000 tuntia katselu- ja kuunteluaikaa.

Sekä kaupunkilähettiläiden että Vantasticin tavoitteena on vahvistaa Vantaan mielikuvaa houkuttelevana, elävänä ja helposti lähestyttävänä kaupunkina, erityisesti uusille asukkaille, osaajille ja yrityksille. Sisällöissä korostuvat arjen sujuvuus, luonto, liikenneyhteydet, alueiden monipuolisuus sekä se, että Vantaa on usein mainettaan parempi.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma on edennyt suunnitelman mukaan. Uusi tarkastusprosessi ja –raporttimalli on otettu käyttöön.

13 Kasvatus ja oppiminen

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2025	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%	Ennuste 2026
TOIMINTATULOT	33 467	31 414	19 339	62	33 805
TOIMINTAMENOT	-603 660	-642 151	-396 983	62	-639 261
TOIMINTAKATE	-570 193	-610 736	-377 644	62	-605 456

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%
Kasvatus ja oppiminen yhteensä			
Toimintatulot	**31 414**	**19 339**	**62**
Toimintamenot	**-642 151**	**-396 983**	**62**
Toimintakate	**-610 736**	**-377 644**	**62**
Kasvatus ja oppiminen, bruttoyksiköt yhteensä			
Toimintatulot	30 382	18 169	60
Toimintamenot	-552 366	-342 183	62
Toimintakate	-521 984	-324 014	62
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-123	-74	60
Toimintakate	-123	-74	60
Yhteiset palvelut			
Toimintatulot	0	38	0
Toimintamenot	-5 872	-3 266	56
Toimintakate	-5 872	-3 228	55
Perusopetus			
Toimintatulot	18 532	10 204	55
Toimintamenot	-280 879	-178 232	63
Toimintakate	-262 347	-168 028	64
Varhaiskasvatus			
Toimintatulot	11 435	7 681	67
Toimintamenot	-248 461	-149 750	60
Toimintakate	-237 026	-142 070	60

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%
Svenskspråkiga servicen			
Toimintatulot	415	246	59
Toimintamenot	-17 031	-10 861	64
Toimintakate	-16 616	-10 615	64
Kasvatus ja oppiminen, nettoyksiköt yhteensä			
Toimintatulot	1 033	1 170	113
Toimintamenot	-89 785	-54 800	61
Toimintakate	-88 753	-53 630	60
Toisen asteen koulutus			
Toimintatulot	1 033	1 170	113
Toimintamenot	-89 785	-54 800	61
Toimintakate	-88 753	-53 630	60

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on toteutettu talouden tasapainottamistoimenpiteitä suunnitelman mukaisesti. Uusi Aviapoliksen lukio aloitti toimintansa väliaikaisissa tiloissa. Ensimmäinen koulu on ottanut DigiOnen käyttöönsä. Ammattiopisto Varia sai opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa 18.5.2026 allekirjoitetun sopimuksen mukaisesti toiminnanohjauskokeilun strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi vuosille 2026–2029 harkinnanvaraista rahoitusta. Elokuussa alkoi perusopetuksessa valmistavan opetuksen lisäopetus.

Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvat talousarviota korkeampina. Varhaiskasvatuksen henkilöstö- ja työvoiman vuokrauksen kustannukset alittavat talousarvion merkittävästi. Kotikuntakorvausten, valmistavan lisäopetuksen resurssointi ja opettajien kelpoisuusasteen nousu aiheuttavat lisätalousarviopainetta. Lisätalousarvion tarve ja kokonaisuus varmistuu myöhemmin syksyllä.

Toimialan sitovan tavoitteen ennustetaan toteutuvan.

Talousarvion toteutuminen 2026

Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 2,3 milj. euroa talousarviota korkeammalla tasolla. Talousarvion ennustetaan alittuvan menojen osalta noin 2,9 milj. eurolla. Varhaiskasvatuksen kokonaishenkilöstömenojen arvioidaan alittavan talousarvion merkittävästi. Varhaiskasvatuksen henkilöstömenojen arvioidaan alittuvan 7 milj.

euroa talousarvioon nähden. Työvoiman vuokrauksen kustannukset ovat alemmalla tasolla edelliseen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden, mutta siihen varatun määrärahan arvioidaan ylittyvän 2 milj. euroa. Näin ollen varhaiskasvatuksen kokonaishenkilöstömenojen arvioidaan alittuvan 5 milj. euroa. Kotikuntakorvausten nousu, valmistavan lisäopetuksen resurssointi ja opettajien kelpoisuusasteen nousun vaikutukset lisäävät painetta lisätalousarviolle. Hankkeisiin ja valtionosuuksiin liittyvät lisätalousarvioesitykset ovat myös mahdollisia. Kokonaisuutena toimialan arvioidaan pysyvän talousarviossa.

Uutena valtion lisärahoituksen myötä toteutetaan ns. lisävalo-opetusta (lisäopetusta maahanmuuttajien valmistavasta opetuksesta siirtyville oppilaille) vuositasolla 1,2 milj. euron lisärahoituksella.

Ammattiopisto Varia sai opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa 18.5.2026 allekirjoitetun sopimuksen mukaisesti toiminnanohjauskokeilun strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi vuosille 2026–2029 harkinnanvaraista rahoitusta julkisen talouden 2027–2029 suunnitelman puitteissa 2 110 000 euroa. Harkinnanvarainen rahoitus myönnetään strategiakaudella vuosittain kunkin vuoden talousarvion määrärahasta, mikäli eduskunta vahvistaa talousarvioehdotuksen. 18.6.2026 päivätyllä opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä Varialle on myönnetty toiminnanohjauskokeilun harkinnanvaraista rahoitusta vuodelle 2026 yhteensä 794 900 euroa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Uusi Aviapoliksen lukio aloitti toimintansa suunnitellusti elokuussa väliaikaisissa tiloissa. Uusi lukiorakennus otetaan käyttöön ensi vuonna. Ammattiopisto Varia sekä opetus- ja kulttuuriministeriö allekirjoittivat ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauskokeiluun liittyvän sopimuksen strategiakautta 2026–2029 koskien 18.5.2026.

Koko kevään ajan 2026 varhaiskasvatuksessa on ollut noin 200 lasta vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Lapsimäärä on historiallisesti ensimmäistä kertaa vähentynyt. Vastaavasti henkilöstötarve on vähentynyt ja Seuren tilaukset ovat laskeneet edelleen. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on pysynyt samana. Tällä hetkellä varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistuu 82 prosenttia vantaalaisista varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Kolme vuotta täyttäneistä varhaiskasvatukseen osallistuu 94 prosenttia ja alle 3-vuotiaista 58 prosenttia.

Lukuvuoden 2026–2027 alkaessa perusopetuksen alustavan arvion mukaan lapsimäärä vähenee edellisestä vuodesta. Lapsimäärä ja muutoksen talousvaikutukset tarkentuvat viimeistään lokakuun aikana. Valmistavan opetuksen oppilaiden määrän lasku on merkittävä. Keväällä 2026 päätettiin lakkauttaa valmistavan opetuksen ryhmiä. Lukuvuoden alussa kuitenkin peruskoulun päättövaiheessa olevia 16-vuotiaita valmistavaan opetukseen oikeutettuja oppilaita on tullut odotettua enemmän, mikä haastaa ryhmien tarkoituksenmukaista täyttöastetta.

Vammaisopetuksessa käynnistettiin jälleen 9 uutta ryhmää. Tällä hetkellä näyttää siltä, että myös muuttavat oppilaat voidaan sijoittaa vapaana oleville hajapaikoille.

Perusopetuslakiin tuli kirjaus lisäValo opetuksesta, joka on tarkoitettu niille valmistavan opetuksen oppilaille, jotka eivät saavuta valmistavan opetuksen aikana asetettua kielitaitotasotavoitetta. Lukuvuonna 2026–2027 rahoituspohjana on kuitenkin sen hetkinen valmistavan opetuksen oppilasmäärä, mikä tulee jatkossa muuttumaan suoriteperusteiseksi. Tämän lukuvuoden aikana tulee rakentaa malleja lisäValo opetuksen toteuttamiseksi.

Ensimmäinen koulu (Päiväkummun koulu) aloitti toimintansa DigiOne ympäristössä 5/2026. Riippuen hankkeen toiminnallisuuksien valmistumisesta, Vantaan tavoitteena on saada kaikki koulut käyttämään DigiOnea lukuvuoden 2026–2027 aikana.

Kolmen uuden päiväkodin toiminta käynnistyi alkuvuodesta. Aviapoliksen alueella toimintansa on aloittanut Lentolan päiväkoti (korvaa Riihipellon ja uusia paikkoja 42), Tikkurilassa päiväkotipaviljonki Kielo (korvaa Peltolan) ja Hakunilassa Satulakujan päiväkoti (korvaa Hakunilanrinteen ja uusia paikkoja 63). Syksyllä on avautunut lisäksi kolme uutta päiväkotia. Karhunkierroksen päiväkoti Pähkinärinteessä (korvaa Autioniityn, Karhunpesän ja ryhmäperhepäiväkodit Otson ja Mesikämmenen ja uusia paikkoja 21), Puutarhatien päiväkoti Koivuhaassa, uusia paikkoja 168 ja Metsänhaltijan päiväkoti Matarissa (korvaa Matarin päiväkodin ja uusia paikkoja 21).

Tikkurilan osaamiskampushanke jatkoi Business Vantaa Hub fyysisen tilan pilotointia yrityspalvelukeskus Leijassa. Kevään ja kesän aikana valmisteltiin digitaalisen palvelukartan ja siihen liittyvän tekoälyohjauksen jatkokehittämistä yhteistyössä yritys- ja kotoutumispalveluiden kesken. Oppilaitoskorttelin rakentaminen käynnistyi. Kampusasumisen tutkimushanke käynnistyi ja kahteen alueen pohjoispään tonttiin

saatiin tonttivaraukset. Kehittämishankkeen päätöstilaisuus toukokuun lopussa keräsi laajasti sidosryhmiä yhteen. Kampuskehittämisen vastuut jaettiin toimialoille.

Toimialalla on jatkettu talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteuttamista suunnitellusti.

- Yksityisen hoidon tuen kuntalisää laskettiin 1.3. lähtien. Säästöt tulevat näkymään loppuvuodesta.
- Päiväkotien täyttöaste on noussut 1,1 prosenttia viime vuodesta ja on nyt 94,5 prosenttia.
- Talouden tasapainottamistoimenpiteinä on lakkautettu 31.7. alkaen Pehtoorin, Ojahaan, Eppilän ja Minkkipuiston päiväkodit sekä Malminurmen esiopetustila.
- Avoimet päiväkodit Niittyvilla, Karhunkolo, Tähdenlento ja Länsimäki sekä ryhmäperhepäiväkodit Otso ja Mesikämmen lakkautettiin 31.7.
- Varhaiskasvatuksen hoiva-avustajien kielituettu oppisopimuskoulutus on lopetettu.

Lisäksi hallinnon henkilöstön rekrytointeja on viivästetty ja jätetty henkilökuntaa palkkaamatta.

16 Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2025	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%	Ennuste 2026
TOIMINTATULOT	13 954	14 727	8 879	60	14 499
TOIMINTAMENOT	-95 382	-97 566	-62 874	64	-97 118
TOIMINTAKATE	-81 428	-82 839	-53 995	65	-82 619

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi yhteensä			
Toimintatulot	**14 727**	**8 879**	**60**
Toimintamenot	**-97 566**	**-62 874**	**64**
Toimintakate	**-82 839**	**-53 995**	**65**
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi lautakunta			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-128	-52	41
Toimintakate	-128	-52	41
Yhteiset palvelut			
Toimintatulot	1 685	928	55
Toimintamenot	-6 163	-3 560	58
Toimintakate	-4 479	-2 632	59
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut			
Toimintatulot	903	651	72
Toimintamenot	-23 956	-15 551	65
Toimintakate	-23 053	-14 900	65
Liikunta			
Toimintatulot	6 271	3 611	58
Toimintamenot	-33 692	-21 126	63
Toimintakate	-27 421	-17 516	64
Nuoriso- ja yhteisöpalvelut			
Toimintatulot	2 125	1 688	79
Toimintamenot	-18 485	-12 924	70
Toimintakate	-16 360	-11 236	69
Elinikäinen oppiminen			
Toimintatulot	3 744	2 001	53
Toimintamenot	-15 142	-9 661	64
Toimintakate	-11 398	-7 660	67

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Ennusteen mukaan toimintakatteen alijäämä on 0,2 milj. euroa talousarviota parempi, sillä menojen alitus (0,4 milj. euroa) ylittää tulojen alituksen (0,2 milj. euroa). Irtaimen määrärahassa on ylityspainetta johtuen mm. kulttuuri- ja kirjastopalveluiden sekä Kuusijärven palveluiden tarpeista.

Toimialan keskeisistä uusista hankkeista Håkansbölen museo avattiin kesäkuussa ja Jumbon kirjasto avataan lokakuussa. Yhdessä Me-säätiön kanssa toteutettu nuorten toimintakeskus HALO avautuu syksyllä Havukoskelle. Ensi kesänä avautuvan Elmon uimahallin hanke sekä Oivallusten talon ja Tikkurilan kirjastotalon peruskorjaushanke etenevät suunnitellusti.

Liikuntapaikkojen ja -palveluiden käyttömäärä on pysynyt vakaana ja liikkumisohjelman toimeenpano on käynnissä. Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden palveluiden kysyntä on pysynyt korkealla ja kulttuuripalvelut ovat lukuisilla tapahtumilla tarjonneet elämyksiä ja keränneet paljon yleisöä.

Talousarvion toteutuminen 2026

Tammi-elokuun toteumaan perustuvan ennusteen mukaan toimintatuotot toteutuvat 0,2 milj. ja menot 0,4 milj. euroa talousarviota pienempinä. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa talousarviota parempana.

Tulojen poikkeama johtuu pääasiassa hanketulojen muutoksista alkuperäiseen talousarvioon nähden. Menojen merkittävin poikkeama liittyy tilavuokriin, joiden ennustetaan alittavan talousarvio 0,35 milj. euroa. Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden sekä kulttuuripalveluiden tilavuokrat ylittävät budjetin, mutta tätä kompensoi liikuntapalveluiden talousarviota alhaisempi vuokrataso. Toimialan talousarvioon sisältyvät säästötoimenpiteet toteutuvat päätösten mukaisesti lukuun ottamatta nuoriso- ja yhteisöpalveluiden tiloista luopumisia, joiden vaikutus näkyy sisäisen vuokran periaatteiden vuoksi vasta ensi vuonna.

1.1.2025 perustetun Lasten ja nuorten juhlarahaston talous on toteutunut budjetoidusti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Yhteisten palveluiden toiminta on jatkunut pääosin suunnitellusti. Kuusijärven palvelutuottajan kilpailutuksesta valitettiin markkinaoikeuteen, minkä vuoksi vanha palveluntuottaja jatkaa saunalippujen myyntiä ja kahvilapalveluita. Kuusijärven

sähkösaunojen remontin pitkittymisen, verkkokaupan käyttöönoton lykkääntymisen ja ennakoitua hieman heikomman myynninkehityksen vuoksi tuloissa ei päästä ennustettuun. Hyvinvointisuunnitelma on valmisteltu ja odottaa pääsyä luottamushenkilökäsittelyyn.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla isoimmat asukasvuorovaikutusprosessit ovat Myyrmäen Oivallustentalo ja Tikkurilan kirjastotalon peruskorjaus. Oivallustentalosta on järjestetty asukasilta ja käynnistetty asukasraadin kanssa yhteiskehittäminen. Peruskorjauksessa on tehty asukaskysely, haastateltu asukkaita erilaisissa tapahtumissa ja osallistettu kouluryhmiä suunnitteluun. Poikkitoimialaisessa osallisuustyössä on Voxit-hankkeessa järjestetty mm. seitsemän Voxit-keskustelua suuralueiden kehittämisestä asukkaille sekä henkilöstölle keskustelu talouden säästötoimenpiteiden ideointiin. Kaupungin kirjasto ja osallisuuspalvelut ovat olleet mukana Futures for you -hankkeessa, joka päättyi elokuun lopussa hyvin tuloksin. Hankkeessa järjestettiin demokratiakasvatus- ja tulevaisuusajattelutyöpajoja nuorille aikuisille, koulutettiin henkilökuntaa ja julkaistiin käytännön läheinen opas menetelmien hyödyntämiseen. Järjestöyhteistyön tiimoilta pidettiin järjestöfoorumi 9.4.2026.

Avustustoiminnan osalta uudet yleiset avustusehdot on otettu käyttöön huhtikuusta alkaen. Avustusta saavien kokemusta avustuksen hakemisesta ja käyttöselvityksen jättämistä on alettu seuraamaan palautekyselyn avulla. Palautekysely on valmisteltu ja lisätty avustusjärjestelmään. Palautekyselyyn on saatu muutamia vastauksia, joiden avulla voidaan määrittää kokemuksen lähtötaso ja kehittää toimintaa. Uuden avustusjärjestelmän hankinnan osalta kartoitettiin yhdessä kuntakumppaneiden kanssa yhteistä järjestelmäratkaisua. Ratkaisu koettiin liian kalliiksi eikä yhteishankintaa tehdä.

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden toiminta on toteutunut käyttösuunnitelman mukaisena. Myös henkilöstösuunnitelma toteutuu suunnitellusti. Lukuisat kulttuuritapahtumat ovat tarjonneet monipuolisesti kulttuurielämyksiä kaupunkilaisille ja keränneet paljon yleisöä.

Yhteensä kuusi suur- ja vetovoimatapahtumaa saatiin onnistuneesti maaliin ja jokaisessa yleisömäärä on ollut monituhatpäinen. Ylen toukokuinen kesäfestivaali kokosi Tikkurilan urheilupuistoon kolmen päivän aikana 43 000 kävijää. Festivaalin yhteydessä toteutettiin Vantaan alue yhteistyössä kumppaneiden ja vantaalaisten

toimijoiden kanssa. Korson purkutontille keväällä mahdollistettu Korson kylätori on matalan kynnyksen väliaikainen tapahtumapaikka, jossa Vantaan toimijat, kolmannen sektorin toimijat ja muut yhteistyökumppanit järjestivät kesän aikana markkinoita, kulttuuriohjelmaa ja yhteisöllisiä tapahtumia.

Vantaan kaupungin kesälava toteutettiin tänä vuonna kolmella eri tapahtumapaikalla; Kulttuuritalo Martinuksen uudessa tapahtumapuistossa, Tikkurilassa sekä Myyrmäessä. Kesälavat ovat tapansa mukaan tarjonneet monipuolista ja laadukasta kulttuuritarjontaa maksuttomasti pitkin kesää ja ovat yltäneet yleisöennätyksiin.

Lumosalin kevät huipentui oppilaitosten ja taiteen perusopetuksen kevätnäytöksiin ja -juhliin. Esityskauden jälkeen salin kattorakenteita kunnostettiin, ja sali on nyt jälleen esitysteknisesti ja työturvallisuuden osalta täydessä käyttökunnossa. Mosaiikissa Marja-Verkon toiminta vakiintui osaksi tilan toimintaa. Kesäkausi oli vilkas Kino Myyrissä. Elokuun alussa alkaneet leffapiknikit värikkäine oheisohjelmineen keräsivät satoja katsojia vantaalaisiin puistoihin.

Vantaan taidemuseo Artsin suurimman julkisen taiteen hankkeen, Ratikan taidekokonaisuuden toteutus on alkanut portfoliohaulla ja kansainvälisellä taidekilpailulla. Artsi sai museovirastolta avustusta innovatiiviselle hankkeelle Kokoelmapoisto performatiivisena eleenä. Hankkeen toteutusvaihe alkaa elokuussa 2026.

Håkansbölen päärakennuksen peruskorjaus valmistui aikataulussa ja museo avattiin toimintasuunnitelman mukaisesti kesäkuun alussa. Kaupunginmuseon kokoelmien muutto on käynnissä. Kaupunginmuseon perusnäyttelyn uudistaminen on toteutusvaiheessa. Museoviraston avustuksella toteutettava hanke “Osallisuus osaksi museoarkea” on käynnissä.

Kirjastopalveluissa asiointi kirjastoissa säilyi alkuvuonna vakaana. Lasten aineistojen lainaus kasvoi useissa kirjastoissa, kuten Koivukylässä, Lumossa, Hakunilassa, Mosaiikissa ja Martinlaaksossa. Samalla Vantaan ratikan työmaa vaikutti asiakkaiden liikkumiseen, mikä näkyi kävijä- ja lainausmäärien laskuna erityisesti Tikkurilassa.

Tilahankkeet etenivät suunnitellusti. Pointin kirjasto Kartanonkoskella suljettiin toukokuun alussa, ja toiminnan siirtämistä Jumboon valmisteltiin tiiviisti. Jumbon kirjaston tilat luovutettiin kaupungille kesäkuussa, ja kirjaston kalustaminen etenee. Uusi

kirjasto avataan lokakuussa 2026. Myös Tikkurilan kirjastotalon uudistamishanke eteni aikataulun mukaisesti, ja palvelut siirtyvät väistötiloihin vuoden 2027 aikana.

Helmet-kirjastojen järjestelmäuudistus eteni uuteen vaiheeseen, kun järjestelmätoimittajaksi valittiin tanskalainen Systematic. Uuden Cicero-järjestelmän käyttöönotto Helmet-kirjastoissa on suunniteltu syksylle 2027.

Lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden lastenkulttuurikeskus Pessissä juhlittiin sen olemassaolon 40-vuotispäivää Synttärit-näyttelyllä ja siihen liittyvillä tapahtumilla. Pyykkituvassa osallistuttiin Håkansbölen kartanon avajaisiin kesäkuun alussa ja järjestettiin maksutonta ohjelmaa koko kesän ajan. Toteemissa kokeiltiin kesällä tilan käyttöä taiteilijoiden harjoitus- ja työskentelytilana.

Lastenkulttuuri osallistui kevään ja kesän isoihin yleisötapahtumiin mm. Ylen kesäkonsertin, Lastenkulttuurin juhlaviikon ja puistoruokailujen yhteydessä järjestämällä ohjelmaa perheille ja kartoittamalla näiden toiveita uusien tilojen suhteen. Backaksen perhepäivä järjestettiin yhteistyössä ravintola Backaksen kanssa 1.7. ja se keräsi monipuolisella ohjelmallaan 2 001 hengen yleisön.

Liikuntapaikkojen ja -palveluiden käyttömäärä on pysynyt vakaana vastaten vuoden 2025 tasoa. Pääsylippu- ja käyttövuoromaksuista saatavat tulot ovat nousseet johtuen hinnankorotuksista.

Kaupungin liikkumisohjelman toimeenpano on hyvässä vauhdissa: kahden vuoden aikana yli puolet toimenpiteistä on toteutettu, ja yhteistyö muiden palvelualueiden kanssa on sujunut hyvin. Vuosina 2026–2027 toteutusta jatketaan ja samalla arvioidaan päivitystarpeita. Liikunnan palvelualue on vastannut muun muassa liikuntapaikkasuunnitelman ja soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelman laadinnasta. Liikuntapaikkasuunnitelma linjaa liikuntaolosuhteiden kehittämistarpeet vuosille 2026–2035, ja soveltavan liikunnan suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet ulottuvat vuoteen 2029.

Taitis-toiminta on jatkunut suunnitellusti osana Liikkuva päiväkoti -kokonaisuutta. Toiminta vahvistaa 3–7-vuotiaiden lasten motorisia perustaitoja yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja paikallisten voimisteluseurojen kanssa. Taitikseen sisältyy liikuntatuokioita, henkilöstön osaamisen kehittämistä sekä perheliikuntaa tukevia sisältöjä. Toiminta on saanut myönteistä palautetta osallistujilta ja tukee kaupungin tavoitteita lasten liikunnallisen elämäntavan edistämisessä. Osallistujia

toiminnassa on ollut kevätkaudelle 743 lasta 37 päiväkodista. Syyskaudella ilmoittautuneita on 960 lasta 45 päiväkodista.

Elinvoimaa ja toimintakykyä elintapaohjauksella- ekosysteemistä voimaa –hanke on käynnistynyt. Hankkeessa kehitetään julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyömalli, joka vahvistaa elintapaohjauksen palvelupolkua ja parantaa vähän liikkuvien ja elintapasairauksien riskissä olevien työikäisten ohjautumista terveyttä edistäviin liikuntapalveluihin.

Tilavarauspalveluiden uudistamishanke on edennyt alkuvuoden aikana toimintamallin periaatteiden suunnittelusta kohti järjestelmähankintaa. Projektissa määriteltiin kaupunkilaajuisen tilavarauspalvelun keskeiset periaatteet ja tarkennettiin tavoiteltavaa toimintaa, joiden pohjalta on käyty teknistä vuoropuhelua mahdollisten toimittajien kanssa.

Uudet liikunnan avustusehdot ovat lautakunnan päätöksenteossa syyskuussa. Avustusehtoihin sisältyy myös Vantaan kaupungin julkilausuma lasten urheiluharrastamisesta. Avustusehtojen valmistelussa on ollut mukana lautakunnan nimeämä poliittinen ohjausryhmä. Ehtojen on suunniteltu tulevan voimaan 1.11.2026.

Osana palvelualueen tasapainottamistoimia Sporttikortti muuttui maksulliseksi 1.4.2026. Keskeisimmät muutokset olivat ikärajan lasku 70-vuotiaista 65-vuotiaisiin sekä kortin maksullisuus – puolen vuoden kortti maksaa 25 euroa ja vuoden kortti 50 euroa. Kortin hankinta ei enää edellytä asiointia Vantaa-infossa, vaan sen voi ostaa suoraan uimahallien kassoilta tai verkkokaupasta. Kortteja on myyty 1.4.-6.9.2026 välisenä aikana 2 474. Verkkokaupan kautta oli ostettu 5 korttia.

Elmon uimahallin rakentaminen etenee suunnitellusti, ja saman alueen yksityinen jäähallihanke on edennyt hyvässä yhteistyössä kaupunkiorganisaation sisällä. Osallistuvan budjetoinnin ulkokuntosalihankkeet ovat valmistuneet kevään ja kesän aikana ja vahvistavat edelleen Vantaan lähiliikuntapaikkaverkostoa. Leppäkorven liikuntahalli valmistuu vuoden 2026 lopussa.

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden toiminnassa on edetty asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja palveluiden kysyntä on pysynyt korkealla. Kesän aikana saatiin päätökseen säästötoimina toteutetut toimitilamuutokset. Alueellisessa nuorisotyössä on tarkasteltu erilaisia nuorisotyön sisältöjä, ja erityisesti niiden saavutettavuutta, yhdenvertaisuutta ja tarvelähtöisyyttä. Lisäksi Alueellisen nuorisotyön

toimintasuunnitelmassa on tunnistettu ajankohtaisia ilmiöitä ja tehty toimipistetasoisia toimenpide- ja kehittämissuunnitelmia. Hakunilan ja Myyrmäen nuorisotilat ovat muuttaneet uusiin tiloihin aiempien tilojen sisäilmaongelmien vuoksi. Myös Kolohongan järjestötila muuttaa uuteen tilaan syksyn aikana entisen tilan käyttötarkoituksen muutoksen takia. Havukoskella on aloitettu yhteistyö Me-säätiön kanssa, joka vastaa syksyllä alueelle avautuvan nuorten toimintakeskuksen (HALO) toiminnasta. Yhteistyö Myyrmäellä toimivan Helsinki Mission Getto-Gymin kanssa on vakiintunut, monenlaista yhteistyötä tehdään mm. ohjausresurssien ja säännöllisen yhteistyöverkoston puitteissa. Valtakunnallisen Yhdenvertaisuuden osaamiskeskuksen kanssa on tehty yhteistyötä mm. erilaisten koulutusten tiimoilta ja koulunuorisotyöhön saatiin LVV:ltä rahoitusta erityisesti yhdenvertaisuuden kehittämiseksi.

Nuorten aikuisten palveluissa lisääntyneeseen palvelutarpeeseen on vastattu onnistuneesti. Etsivässä nuorisotyössä sekä nuorten työpajatoiminnassa ja yksilövalmennuksessa ilmoitus- ja asiakasmäärät ovat kasvaneet. Työpajatoiminnassa nuorten poissaolot ovat vähentyneet, ja toiminnan laajentamista tukevien paikkamäärien kasvattamisen valmistelu on käynnistetty. Työllistymisen ja koulutukseen siirtymisen tukea on vahvistettu tiivistämällä yhteistyötä työllisyys- ja kotoutumispalvelujen sekä aikuisten perusopetuksen kanssa. Erityistä huomiota on kiinnitetty vieraskielisten nuorten tavoittamiseen sekä heidän työllistymisensä ja koulutuspolkujensa tukemiseen.

Kohdennetussa katutyössä kohderyhmä on tarkentunut ja toimintamallia kehitetty rikoserityiseksi työksi yhteistyössä keskeisten kumppaneiden kuten RISEn ja poliisin kanssa. Oppilaitosnuorisotyössä ja nuorten aikuisten vapaa-ajan palveluissa on kehitetty vertaistoimintaa sekä vahvistettu matalan kynnyksen yhteisöllistä toimintaa nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin tukemiseksi. NEET-toimenpidesuunnitelmaa on toteutettu kaikissa Nuorten aikuisten palvelujen toimintayksiköissä tiiviissä monialaisessa yhteistyössä. Samalla on kehitetty palvelujen alueellista saavutettavuutta ja viestintää sekä vahvistettu nuorten asumiseen ja taloudenhallintaan liittyvää tukea. Vantaalla valmistelussa olevassa hyvinvointisuunnitelmassa ikäryhmän Nuoret aikuiset ja työikäiset keskeinen painopiste on 18–30-vuotiaissa nuorissa aikuisissa.

Yhteisöpalveluissa on alkuvuoden aikana panostettu kaupungin vapaaehtoistoiminnan koordinaatioon, yhteisönrakentajakursseihin,

työllisyyspolkujen suunnitteluun nuorten aikuisten palvelujen kanssa, valmius- ja varautumissuunnitteluun sekä turvallisuuskoulutuksiin. Asukastilojen osalta tavoitteena on edetä kohti yhteiskäyttöisempiä tiloja. Alkuvuonna on käynnistetty mm. Martinlaakson yhteisötilapilottia, luovuttu Tikkurilan asukastilasta ja siirretty asukastilatoiminta Liitoon. Järjestöjä on avustettu korvaavien tilojen löytämisessä olemassa olevista kaupungin toimipisteistä, luovuttu Rubiinin asukastilasta ja vakinaistettu toimintaa Mosaiikkiin. Koivukylän asukastilalla on yhteistyössä järjestelty perjantait Hyvän arjen rakentajien moninaisen järjestöjoukon käyttöön.

Alueellisten yhteisöjen toimijuutta ja aluemallia on tuettu osallisuustiimin kanssa kehittämällä Myönteisen aluekehitysohjelman asukasvuorovaikutusmalli ja yhteisöbudjetin käyttö aluejohtoryhmille sekä suunniteltu tähän liittyen Syödään yhdessä -illallinen. Martinlaakson yhteisötilan avajaisia vietettiin toukokuussa ja ne keräsivät runsaasti paikallista väkeä ja toimijoita juhlimaan uutta tilaa. Yhteisötilassa kaupungin eri toimijat kuten Aikuisopisto ja kulttuurinen nuorisotyö, kaksi kumppanijärjestöä ja useita muita järjestöjä sekä asukkaat tutustuvat toistensa toimintaan. Sovittelutoimiston siirtymistä oikeusministeriön hallinnonalalle Oikeuspalveluvirastoon on valmisteltu alkuvuoden aikana.

Yhteisessä pöydässä on hankittu uusia hävikkiruokaa lahjoittavia yrityksiä. Säännöllisesti lahjoittavien yritysten lukumäärä on noussut jo 67:ään, minkä vuoksi hävikkikilot ovat olleet kasvussa alkuvuoden aikana. Ruoka-apuverkoston kehittämistä on jatkettu uudistamalla palautekyselyä, verkostoon liittymisen prosessia ja verkostositoumusta. Verkostolle on suunniteltu kaksi koulutusta yhteisönrakentajakurssin lisäksi: ruoka-apu.fi -alustan käyttökoulutus ja elintarvikehygieniakoulutus ruoka-aputoimijoille. Yhteisöpalveluissa on kehitetty myös uudenlaista kestävän työllistämisen mallia, johon kuuluva uravalmennus aloitettiin Yhteisessä pöydässä. Malli on jo tuottanut ensimmäisen vakituisen työllistymisen.

Vuonna 2025 käynnistynyt Asunto kaikille –hanke yhdessä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa on jatkanut työtään pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi jatketaan myös asumisneuvontatyötä Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen (Varke) rahoituksella. Asumisneuvonnan kustannusvaikuttavuutta on selvitetty yhdessä kuuden muun suuren kaupungin kanssa yhteisellä tutkimushankkeella, jonka lopputuotoksena on sovellettava ja levitettävä malli. Ruoka-avun valtionavustushankkeessa

(THL) on raportoitu viime vuosi ja nyt valmistellaan tulevaa kaksivuotiskautta. Sen osana on luotu uusi osatoteuttajahakulomake Vantaan ja Keravan sisäiseen käyttöön. Hankkeeseen on palkattu korkeakouluharjoittelija 8 kuukaudeksi.

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden avustusten ehdot päivitettiin kevään aikana, ja uudet ehdot tulivat voimaan 1.7.2026. Järjestöille järjestetään syksyn aikana koulutusta oman toiminnan vaikutusten kuvaamisesta sekä keskustelu- ja verkostoitumistilaisuus yhteistyön edistämiseksi. Kohtaamispaikkatoiminta–konseptille on luotu tukimalli, ja järjestöt ovat toteuttaneet kohtaamispaikkoja yhtä lukuun ottamatta kaikilla suuralueilla. Palajärven leirikeskus on suljettu, ja kaikki leiritoiminta keskitetty Kukonnotkon leirikeskukseen. Heinäkuussa järjestettiin järjestyksessään toinen kesäleiri ukrainalaisen ystävyyskaupungin Boryspilin lapsille ja nuorille. Nuorisoalan yhdenvertaisuuden osaamiskeskuksen toiminta on ollut erittäin aktiivista ja antirasistista koulutusta sekä materiaaleja tarjotaan ammattilaisille ympäri Suomen. Osaamiskeskuksen toimikautta on pidennetty maaliskuun 2027 loppuun asti.

Elinikäisen oppimisen palvelualueella palveluita on uudistettu ja kehitetty vastaamaan kaupungin kasvun, väestörakenteen muutosten ja kotoutumisen tarpeisiin. Palvelualue on toimeenpannut kaupunkistrategiaa ja osallistunut kaupungin muutosohjelmien toteuttamiseen. Kansainvälistä yhteistyötä on jatkettu Unescon Learning Cities -verkostossa, jonka kautta hyödynnetään vertaisoppimista toiminnan ja palveluiden kehittämisessä.

Palvelualue on osallistunut aktiivisesti Oivallusten talon, Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon sekä Osaamiskampuksen suunnitteluun. Hankkeissa on tehty palvelumuotoilua sekä rakennettu uudenlaista toimintakulttuuria, joka perustuu tilojen yhteiskäyttöön, tiiviimpään yhteistyöhön ja asiakaslähtöisiin palvelukokonaisuuksiin.

Vantaan aikuisopiston opiskelijamäärät ovat jatkaneet kasvuaan erityisesti aikuisten perusopetuksessa ja maahanmuuttajataustaisille suunnatuissa koulutuksissa. Vuositasolla aikuisopisto järjestää noin 2 400 kurssia lähes 40 toimipisteessä ja tavoittaa noin 47 000 osallistujaa. Suomi toisena kielenä -kursseille osallistuu vuosittain yli 7 000 henkilöä, ja aikuisten perusopetuksessa opiskelee noin 300 opiskelijaa. Kasvava tarve on näkynyt erityisesti kotoutumista, osaamisen vahvistamista ja työelämävalmiuksia tukevien opintopolkujen kehittämisessä.

Taiteen perusopetuksessa on valmistauduttu uuden lainsäädännön toimeenpanoon käynnistämällä palvelukokonaisuuden, järjestämistapojen ja

avustusperiaatteiden uudistaminen. Valmistelua tukee yhdessä Helsingin ja Espoon kanssa toteutettu laatuselvitys, jonka tuloksia hyödynnetään päätöksenteossa ja toiminnan kehittämisessä. Uudistuksen yhteydessä selkiytetään toimijoiden rooleja ja vastuita sekä uudistetaan avustuskokonaisuutta siten, että se tukee nykyistä paremmin toiminnan laatua, yhdenvertaisuutta, alueellista saavutettavuutta ja kaupungin palvelutarjontaa täydentävää toimintaa. Tavoitteena on varmistaa lasten ja nuorten yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua laadukkaaseen taiteen perusopetukseen eri puolilla kaupunkia.

Palvelualueella on vahvistettu tiedolla johtamista kehittämällä yhteistä tietopohjaa toiminnan, talouden ja palveluiden vaikuttavuuden seurantaan. Musiikkiopisto, Kuvataidekoulu ja Harrastusten Vantaa kehittävät toimintaansa painottaen saavutettavuutta, osallisuutta ja pitkäjänteisiä harrastuspolkuja. Vuositasolla Harrastusten Vantaan toimintaan osallistuu yli 7 000 lasta ja nuorta noin 300 harrastusryhmässä. Vantaan musiikkiopistossa on vuosittain noin 2 000 oppilasta ja Vantaan kuvataidekoulussa noin 850 oppilasta. Kaupunkistrategian harrastamistavoitteen toimeenpanoa tukee laaja tiedonkeruu, jossa on kartoitettu lasten ja nuorten harrastustoiveita sekä harrastamattomuuden syitä. Tuloksia hyödynnetään harrastamisen saavutettavuuden parantamisessa, harrastuspolkujen kehittämisessä sekä palveluiden kohdentamisessa. Harrastamisen kehittäminen tukee kaupungin hyvinvoinnin, kotoutumisen ja myönteisen aluekehityksen tavoitteita.

14 Kaupunkiympäristö

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2025	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%	Ennuste 2026
TOIMINTATULOT	287 125	316 660	213 087	67	326 964
TOIMINTAMENOT	-259 514	-288 468	-179 580	62	-287 233
TOIMINTAKATE	27 611	28 192	33 507	119	39 730

Palvelualueittain toteuma

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%
Kaupunkiympäristö yhteensä			
Toimintatulot	**316 660**	**213 087**	**67**
Toimintamenot	**-288 468**	**-179 580**	**62**
Toimintakate	**28 192**	**33 507**	**119**
Kaupunkiympäristölautakunta yhteensä			
Toimintatulot	**6 236**	**3 628**	**58**
Toimintamenot	**-17 243**	**-10 393**	**60**
Toimintakate	**-11 007**	**-6 765**	**61**
Kaupunkiympäristölautakunta			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-182	-87	48
Toimintakate	-182	-87	48
Yhteiset palvelut			
Toimintatulot	0	17	0
Toimintamenot	-3 181	-1 740	55
Toimintakate	-3 181	-1 723	54
Kaupunkirakenne ja ympäristö			
Toimintatulot	6 236	3 611	58
Toimintamenot	-13 881	-8 567	62
Toimintakate	-7 645	-4 956	65
Kaupunkitilalautakunta yhteensä			
Toimintatulot	**310 424**	**209 459**	**67**
Toimintamenot	**-271 225**	**-169 186**	**62**
Toimintakate	**39 199**	**40 273**	**103**

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%
Kaupunkitilalautakunta, bruttoyksiköt yhteensä ilman Joukkoliikennettä			
Toimintatulot	65 775	52 986	81
Toimintamenot	-79 116	-53 245	67
Toimintakate	-13 341	-259	2
Kaupunkitilalautakunta			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-92	-46	50
Toimintakate	-92	-46	50
Kadut ja puistot			
Toimintatulot	30 979	28 520	92
Toimintamenot	-45 490	-32 850	72
Toimintakate	-14 511	-4 330	30
Joukkoliikenne			
Toimintatulot	11 954	9 382	78
Toimintamenot	-66 900	-43 239	65
Toimintakate	-54 946	-33 857	62
Kiinteistöt ja tilat			
Toimintatulot	34 796	24 467	70
Toimintamenot	-33 534	-20 349	61
Toimintakate	1 262	4 117	326
Kaupunkitilalautakunta, nettoyksiköt yhteensä			
Toimintatulot	232 695	147 091	63
Toimintamenot	-125 209	-72 703	58
Toimintakate	107 486	74 388	69
Kiinteistöt ja tilat netto			
Toimintatulot	226 648	142 044	63
Toimintamenot	-119 532	-68 681	57
Toimintakate	107 116	73 363	68
Varikko			
Toimintatulot	6 047	5 047	83
Toimintamenot	-5 677	-4 022	71
Toimintakate	370	1 025	277

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat taulukossa on rasteroitu.

Alkuvuonna maankäytössä ja rakentamisessa on tapahtunut orastavaa kasvua, ja maankäyttötulot ovat kehittyneet edellisvuotta paremmin erityisesti yritystonttien myynnin osalta. Taloussuhdanteen parantumisesta huolimatta asuntorakentaminen ja tonttikysyntä ovat selvästi pitkän ajan keskiarvon alapuolella. Vantaan ratikan rakentaminen on käynnissä eri puolilla kaupunkia ja rakennustyöt ovat edenneet

aikataulussa. Tikkurilan osaamiskampuksen oppilaitoskorttelin rakentaminen on käynnistynyt ja Aviapoliksen lukio edennyt harjakorkeuteen. Kuusijärven uudet savusaunat kilpailevat parhaillaan Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnosta.

Toimialan käyttötalouden toimintatuottojen ennustetaan ylittävän talousarvion yhteensä 10,3 milj. euroa ja toimintakulujen alittavan talousarvion yhteensä 1,2 milj. euroa. Investointimenojen arvioidaan ylittävän talousarvion 8,2 milj. euroa ja tulojen ylittyvän 4,7 milj. euroa. Toimialan sitovien tavoitteiden ennustetaan toteutuvan pääosin. Toimiala on jatkanut talouden tasapainotustoimien toteuttamista.

Talousarvion toteutuminen 2026

Asuntomarkkinoilla kysyntätilanne on jatkunut edelleen heikkona, mutta kaupungin asuntotonttien kysyntä on kuitenkin lisääntynyt vuoden aikana. Maanmyyntivoittoja on saatu elokuun 2026 loppuun mennessä noin 14,2 milj. euroa ja talousarvion ennustetaan toteutuvan. Suurin osa maanmyyntivoitoista on tullut yritystonttien myynnistä. Yritystontteja on alkuvuoden aikana myyty kahdeksan ja vuokrattu neljä kappaletta.

Maanvuokratulojen osalta talousarvion ennustetaan ylittyvän 0,5 milj. euroa. Kaupungin maanvuokratulot ovat yli kaksinkertaistuneet viimeisen kymmenen vuoden aikana. Maankäyttösopimuskorvaukset ovat ylittämässä talousarvion.

Myyntiin vapautetuista asunto-osakkeista on myyty elokuun 2026 loppuun mennessä yhteensä kuusi. Tänä vuonna on myyty Kiinteistö Oy Tikkurilan kauppatalon osakkeet, Kiinteistö Oy Tikkurilan kauppakeskuksen osakkeet ja Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman osakkeet. Tämän lisäksi on myyty Jokivarren entinen kansakoulu ja Söderbon rakennukset maanvuokraoikeudella.

Sote- ja Pela-kiinteistöihin on saatu neuvoteltua Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa pitkät vuokrasopimukset. Tällä hetkellä edistetään Sote- ja Pela -kiinteistöjen myyntiä. Kaupungin Peijaksen sairaalasta omistamien tilojen myyntiä HUS-yhtymälle on valmisteltu alkuvuonna 2026 ja kaupunkitilalautakunta teki päätöksen tilojen myynnistä 12.8.2026. Kaupat toteutunevat syyskuussa 2026. Myyntivoittoa kertyy noin 9,7 milj. euroa, ja käyttöomaisuusmyyntien talousarvion ennustetaan ylittyvän 4,4 milj. euroa.

Nuorisopalveluille on sisäilmahaasteiden vuoksi vuokrattu väistötilat Myyrmäessä Virtatalosta ja Hakunilasta Kivipyykintieltä ja Hiirakkotieltä. Tilojen vuokrauksiin ei ole varauduttu budjetissa.

Joukkoliikenteessä on ollut merkittäviä linjasto- ja aikataulumuutoksia junaratojen korjausten ja ratikan rakentamisen vuoksi. Joukkoliikenteen matkustajamäärät vaikuttavat pysyneen viimevuotisella tasolla Vantaan alueella. HSL ennustaa lipputulojen ylittävän talousarvion. HSL arvioi menojensa lisääntyvän Persianlahden tilanteen vuoksi, joka on nostanut polttoaineiden hintoja. Paine määrärahankorotuksille kohdistuu ennen kaikkea tuleviin vuosiin.

Toimiala on jatkanut vuodelle 2026 sovittujen tasapainotustoimien toteuttamista. Tasapainotustoimien odotetaan toteutuvan suunnitellusti. Vakansseja on jätetty täyttämättä ja täytetään jatkossa enää poikkeustapauksissa yhteistoimintaneuvottelujen alettua. Kilometrikorvauksista on siirrytty pääsääntöisesti käyttämään yhteiskäyttöautoja. Kadunvarsipysäköinnin ilmaisesta tunnista luopumisen toimet on aloitettu ja ilmaisen tunnin mahdollistavat kyltit poistetaan syksyn aikana. Hulevesimaksun keräämistä on valmisteltu ja laskutusjärjestelmä toteutettu kesän aikana. Maksun piirissä oleville kiinteistöille lähetetään syksyllä ensin ennakkotietokirje, jossa kerrotaan hulevesimaksun laskutusperusteet. Kiinteistön omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus tehdä korjauksia kiinteistön tietoihin, joita käytetään hulevesimaksun laskutukseen. Varsinaiset laskut lähetään tämän jälkeen vuoden 2026 aikana.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Elokuussa 2026 toimialalla käynnistettiin tuotantotapa- ja tuottavuustarkasteluja yhdessä ulkoisen konsulttitoimiston kanssa. Tarkasteluissa analysoidaan operatiivista toimintaa, prosesseja ja kustannusrakennetta sekä laaditaan toimenpidesuunnitelma tavoitetilasta. Tarkastelut koskevat kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueen osalta rakennusvalvontaa. Kiinteistöt ja tilat palvelualueen osalta tarkastellaan toimitilajohtaminen -palveluyksikköä sekä kiinteistöhallinta ja asuminen -palveluyksikön asuntovuokrauksen ja tilahallinnan toimintoja. Kadut ja puistot -palvelualueen osalta tarkastelu koskee kunnossapitoa. Selvityksen tuloksia tullaan hyödyntämään palveluiden kehittämisessä viimeistään vuoden 2027 aikana.

Asemaseutujen turvallisuuden ja viihtyisyyden parantamisen toimenpiteet etenevät Myyrmäessä ja ideasuunnitteluvaihe on toteutunut Koivukylässä. Tavoitteena on

esteetön ja turvallinen asema-alue. Asemanseutujen kehittämisen tueksi on vireillä ulkoisen rahoituksen EUI–hanke "MISA", joka keskittyy osallistavaan toimintaan. MISA-hankkeessa kumppaneina ovat Diakonissalaitos, Helsingin yliopisto, Metropolia, RaivioBumann. Katujen ja puistojen kunnossapitoon on otettu käyttöön puhelimella käytettävä karttapohjainen seuranta- ja raportointityökalu.

Lupien ja valvonnan palveluyksikkö on tehnyt yhteistyötä Itä-Uudenmaan poliisin kanssa. Lupavalvojat ovat valvoneet katutyömaiden turvallisuutta tehostetusti yhdessä poliisin kanssa. Lisäksi pysäköinninvalvonta on toteuttanut poliisin kanssa yhteisvalvontaa liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantamiseksi. Kokemukset yhteistyöstä ovat olleet myönteisiä, ja yhteistoimintaa on perusteltua jatkaa.

Rakentaminen on edelleen matalasuhdanteessa. Vantaalle on valmistunut 20.8.2026 mennessä 434 asuntoa, joista 302 kerrostaloihin ja 132 pientaloihin. Alkaneesta asuntotuotannosta 69 prosenttia on omistusasuntotuotantoa. Aloitetuista asunnoista 99 kappaletta on pientaloasuntoja. Valtion tukemia pitkän korkotuen vuokra-asuntoja on rakenteilla 146 kappaletta, mutta niitä ei valmistu yhtään vuoden 2026 aikana. Asumisoikeusasuntoja on valmistunut vuonna 2026 yhteensä 38 kappaletta. Uutta asuinkerrosalaa on kaavoitettu 27 546 k-m².

Asuntotonttien kysyntä on jatkunut heikkona, mutta yhtiömuotoisten pientalojen osalta kysyntä on hieman kasvanut. Elokuun loppuun mennessä on myyty rivitalotontit Hakunilasta ja Kuninkaanmäestä. Lisäksi on myyty kolme kerrostalotonttia ja huoneistohotellitontti Kivistön Colosseumin 3D-kiinteistöstä. Yhtiömuotoiseen rivitalorakentamiseen on vuokrattu kolme tonttia; kaksi Kivistöstä ja yksi Hämevaarasta. Lisäksi on vuokrattu tontti Tikkurilan osaamiskampukselle ja määräala tontista Nikinmäessä koulun laajennusosalle.

Pientalovaltaisia työn alla olevia kaavahankkeita ovat muun muassa Katrinebergin, Eteläkoivurinteen ja Piippilakin asemakaavat sekä Saarankylän kaavarunko. Keskustamaisempaa tiivistä pientaloasumista on suunnitteilla muun muassa Väritehtaan alueelle, Fazerilaan ja Hanhiniityn alueelle. Pientaloselvitys valmistuu syksyn aikana. Toimiala on osallistunut kaupunginjohtajan strategisen toimeksiannon mukaiseen yksityisten investointien kotiuttamisen prosessikuvauksen laadintaan. Myös asemakaavoituksen prosesseja on arvioitu ja uudistetaan hankkeiden edistämisen nopeuttamiseksi.

Keväällä 2026 käynnistettiin Korson raidehankkeiden vaiheyleiskaavan ja Petas-Piispankylä-osayleiskaavan valmistelu. Petas-Piispankylä-osayleiskaavassa tarkastellaan lähijunaliikenteen varikon sijoittumista Petakseen tai Keimolaan, työpaikkatoimintojen laajuutta ja luonnetta Petaksessa sekä kaupan sijoittumista Piispankylässä.

Rusokallion laaja asemakaava (60 500 k-m²) hyväksyttiin alkuvuodesta. Merkittäviä yritysten sijoittumista tukevia kaavahankkeita on käynnissä Korson keskustassa, Tikkurilassa Kuriiritiellä, Viinikkalan länsiosassa, Vehkalassa sekä tulossa vireille Mestarintiellä Kivistössä. Lisäksi kaavarunkotasoiset Myyrmäen innovaatiokaava ja Myyrmäen ydinkeskustasuunnitelma ovat etenemässä päätöksentekoon.

Tikkurilan osaamiskampuksen oppilaitoskorttelin rakentaminen on käynnistynyt ja alueen kaksi ensimmäistä sijoittajakorttelia on varattu rakentamiselle. Alueen asuntorakentamisen kehittämisen hanke Campunity on käynnistynyt Tampereen yliopiston koordinoimana. Tikkurilan osaamiskampusta on markkinoitu aktiivisesti sijoittajille ja yrityksille.

Ratikkakaupungin seurantaryhmän ja ohjausryhmän toiminta on jatkunut ja ratikkakaupungin suunnitteluperiaatteiden laadintaa on jatkettu. Ratikkakaupungin alueella on työn alla kahdeksan asemakaavaa tai asemakaavan muutosta. Uutta kerrosalaa ratikan kaavarungon vyöhykkeelle on 31.8. mennessä kaavoitettu 30 936 k-m², mikä on 31 prosenttia vuosittaisesta tavoitteesta.

Vakio-mallin mukaisia alueellisia kehittämissuunnitelmia valmisteltiin poikkihallinnollisesti kaikkien toimialojen ja vaikuttajaelimien kanssa kevään ja kesän aikana. Vantaan kaupungin palveluiden ja investointien suunnitelma 2026–2035 siirtyy päätöksentekoon syksykaudella samaan aikaan vuosittain laadittavan toimitilajohdon investointisuunnitelman kanssa. Kaupungin kaikkien toimialojen käyttöön tuleva palveluverkkosuunnittelun työkalu on kehitteillä Matti-järjestelmään.

Strategian luontoon ja viherrakenteeseen liittyviä tavoitteita toteutetaan. Kaavoitussuunnitelman 2026 mukaisten kaavojen luontoselvityksiä on tilattu. Selvityksissä edellytetään luonnon ja rakennetun ympäristön luontotyyppien ekologisen tilan määrittelyä. Saarankylän kaavarungosta on laadittu alueellisen viherkertoimen laskenta ja SAAVU-ohjeen mukainen viheralueiden määrä ja saavutettavuus on tarkistettu. Alueellisen viherkertoimen laskentoja on tekeillä useilla alueilla ja niitä

hyödynnetään mm. Väritehtaan kaavarungon alueella. Fazerilan alueen suunnittelussa hyödynnetään SAAVU-ohjetta.

10-kaupunkien yhteisen luonnontilan mittarin vaatimaa tietomallia kehitetään Vantaalla. Tietomalli tullaan jakamaan muille kaupungeille ja kunnille kaikkien yhteiseen käyttöön. Tietomalli on koekäytössä vuoden 2026 luontoselvityksissä. Lopullinen tietomalli pyritään yhteensovittamaan SYKE:n syksyn 2026 aikana aloittaman kuntien luontotietohankeen tietomallin kanssa.

Kaupunkistrategiaa toteuttavan ympäristöohjelman valmistelua on jatkettu, ja ohjelma on kaupunginhallituksen käsittelyssä 7.9. Ympäristövastuuraportti on valmistunut ja käsitelty kaupunkiympäristölautakunnassa 11.8. Pääkaupunkiseudun hiilitaseselvitys on valmistunut, ja jatkossa sen tuottamaa tietoa voidaan hyödyntää ohjaamaan rakentamista siten, että tärkeimmät hiilinielut ja -varastot säästyisivät.

Luonnonsuojelusuunnitelmaa on työstetty, ja se tuodaan päätöksentekoon vuoden 2026 aikana. KYLKI-hankkeen luontopositiivisuutta edistävien toimenpiteiden ja pilottien toteuttaminen on edennyt suunnitelmien mukaan, ja yritysyhteistyö on käynnistynyt. Mätäoja Balsam Elimination –hankkeessa on torjuttu jättipalsamia Mätäojalla EU-rahoituksella. Hankkeessa tarjottiin kesätyö seitsemälle alle 18-vuotiaalle vantaalaiselle nuorelle.

Rahastot

Kiinteistörahasto

Vantaan kaupungin kiinteistörahaston tarkoituksena on edistää pitkäaikaisen lainarahoituksen muodossa kiinteistöjen ja muun kiinteän omaisuuden rakentamista, hankintaa ja kehittämistä, vuokra-asuntotuotantoa, infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikalle kriittisten hankkeiden tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaan 108.025.294,83 euroa. Lainasaamisten määrä oli 56.835.934,85 euroa. Arvio vuoden 2026 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 2.577.605,45 euroa ja koroista 2.165.695,52 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä vuodelle 2026 on 51.189.359,98 euroa.

Alkuvuonna 2026 rahastosta on myönnetty yksi uusi laina määrältään 10.500.000 euroa, joka nostetaan loppuvuoden aikana.

Vahinkorahasto

Rahaston tarkoituksena on kattaa kaupungin omistamaa tai kaupungin vastuulla olevaa kokonaan tai osittain vakuuttamatonta omaisuutta kohdanneet vahingot sekä muut vahingot, joista kaupunki on voimassa olevan lainsäädännön, kaupunginhallituksen tai – valtuuston päätöksen tai sopimuksen perusteella vastuussa.

Toisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu noin 444 000 euroa, josta noin 39 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, noin 56 000 euroa vastuuvahinkoja ja noin 349 000 euroa vakuutusmaksuja.

Lasten ja nuorten juhlarahasto

Lasten ja nuorten juhlarahasto on perustettu 1.1.2025 alkaen kaupunginvaltuuston päätöksellä (KV 16.12.2024 § 11). Rahaston tarkoitus on mahdollistaa harrastustukea perheille, joilla on taloudellisia haasteita ja jotta perheiden 7–17-vuotiailla lapsilla olisi mahdollisuus osallistua ohjattuun vapaa-ajan toimintaan kuten urheiluun, musiikkiin, taiteeseen tai muihin harrastuksiin.

Rahasto koostuu kahdesta erillisestä rahastosta, oman pääoman rahastosta ja toimeksiantojen pääomien rahastosta. Lasten ja nuorten juhlarahaston oman pääoman rahaston alkupääoma muodostuu aiempien tilikausien ylijäämästä siirretystä 1 000 000 euron pääomasta. Vuosien 2025–2026 aikana oman pääoman rahastosta ei ole jaettu eikä ennakoida jaettavan tukea, sillä tuen jakamiseen käytetään toimeksiantojen pääomien rahastoa. Toimeksiantojen pääomien rahastossa on varoja tällä hetkellä 968 000 euroa. Rahaston varat ovat kasvaneet korkotuoton lisäksi kaupungille saatujen perintöjen seurauksena. Molempia rahastoja kartutetaan vuonna 2026 pääomalle maksettavalla korkotuotolla.

Toimeksiantojen pääoman rahastosta jaetaan harrastustukea, joka kohdistuu pienituloisten vantaalaisperheiden lasten harrastusten aloittamiseen tai jatkamiseen yhteistyössä kohtaavaa työtä tekevien tahojen ja alueellisten toimijoiden kanssa. Alkuvuoden aikana harrastustukihakemuksia on käsitelty 543 kpl ja tukea on jaettu 216 173 euroa (keskimääräinen tukisumma 380 euroa).

Investoinnit

1 000 €	TA 2026	TOT 1–8 2026	TOT-%	Ennuste 2026
INVESTOINTITULOT	**43 500**	**9 082**	**21**	**48 170**
Rakentaminen	**-110 200**	**-59 832**	**54**	**-103 430**
Uudisrakentaminen	-63 460	-34 732	55	-62 225
Korjausrakentaminen	-45 420	-24 893	55	-39 985
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-1 320	-207	16	-1 220
Aineeton omaisuus	**-6 000**	**-3 093**	**52**	**-6 000**
Julkinen käyttöomaisuus	**-225 000**	**-133 477**	**59**	**-240 000**
Liikennealueet	-33 135	-14 111	43	-31 315
Urheilualueet	-3 240	-684	21	-2 775
Virkistysalueet	-3 140	-55	2	-1 475
Ympäristörakentaminen	-4 660	-4 709	101	-9 040
Yhteishankkeet	-825	-385	47	-395
Vantaan ratikka	-180 000	-113 533	63	-195 000
Irtain omaisuus	**-8 628**	**-2 581**	**30**	**-7 732**
Kiinteä omaisuus	**-42 000**	**-34 903**	**83**	**-42 000**
Osakkeet ja osuudet	**-1 900**	**-635**	**33**	**-1 900**
INVESTOINTIMENOT	**-393 728**	**-234 521**	**60**	**-401 062**
INVESTOINNIT NETTO	**-350 228**	**-225 439**	**64**	**-352 892**

Rakentaminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.11.2025 vuoden 2026 toimitilainvestointeihin 110,2 milj. euron määrärahan. Määrärahoja ennustetaan käytettävän yhteensä noin 103,4 milj. euroa, mikä alittaa talousarvion 6,8 milj. euroa.

Uudisrakentaminen

Uudisrakentamiseen ennustetaan käytettävän 62,23 milj, euroa, jolloin investointikustannukset ylittäisivät määrärahat noin 1,24 milj. euroa. Alitukset selittyvät osin hankealoitusten siirtymisestä myöhempään ja osin myös odotuksista poikkeavista urakkahinnoista. Suurimmat poikkeamat ovat syntymässä seuraavissa hankkeissa: Ojapuiston koulu ja liikuntahalli, Elmon uimahalli, Muuran yhtenäiskoulu, liikuntahalli ja päiväkoti, Lentolan päiväkoti, Päiväkoti Silva sekä Itä-Hakkilan koulun laajennusosa.

Ojapuiston koulun, liikuntasalin ja aluekeittiön sekä Viertolan ja Itä-Hakkilan koulun laajennusosien urakkatarjoukset osoittautuivat ennakoitua edullisemmiksi. Päiväkotihankkeiden määrärahatarpeisiin ovat vaikuttaneet aikataulupoikkeamat, jotka ovat

syntyneet hankevalmistelu- ja suunnitteluvaiheen, urakkakilpailutusten tai rakentamisvaiheen pitkittyessä.

Uudisrakentamisen määrärahoilla kesällä valmistui Satulakujan paviljonkipäiväkoti, Lentolan, Puutarhatien, Karhunkierroksen ja Metsänhaltijan päiväkodit. Rakennusvaiheessa olivat Elmon uimahalli, Kontiopuiston ja Silvan päiväkodit. Ojapuiston koulun ja Sammakkolammen päiväkodin rakentamista edeltävät purkutyöt saatiin pääosin tehtyä.

Suunnitteluvaiheessa olivat Ojapuiston koulu, liikuntahalli ja päiväkoti, Rajakylän urheilupuiston huoltorakennus, Sammakkolammen päiväkoti ja Kivivuoren päiväkoti. Muuran kouluhanke keskeytettiin suunnittelusuunnitteluvaiheeseen ja hanketta jatketaan arviolta vuonna 2030.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa olivat Askiston koulun laajennus, Lehtikuusen koulun Kaarnan laajennus ja Myyrmäen uimahallin laajennus.

Seuraavien hankkeiden aloitusta tai jatkovaiheita on siirretty: Tikkurilan alueen päiväkoti, Tikkurilan III päiväkoti, Kivenkolon päiväkoti, Ruutulipun päiväkoti, Metsolanmäen päiväkodin laajennus, Vaaralan Talkootien päiväkoti, Hakunilan urheilupuiston tapahtuma- ja varastotila, Elmon urheilupuiston huoltorakennus, Tikkurilan urheilupuiston kenttien katsomo ja huoltotilat sekä Tikkurilan liikuntahalli.

VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista rakennusvaiheessa olivat Aviapoliksen uusi lukio Leppäkorven liikuntahalli ja Tikkurilan osaamiskampus kortteliin 62001. Myyrmäen Oivallustentalon ja Varia Hiekkahajun toimipisteen peruskorjauksen suunnittelua jatkettiin hyväksyttyjen hankesuunnitelmien pohjalta.

Kaupunkikonsernin ulkopuolisista vuokrahankkeista Nikinmäen koulun paviljonki valmistui. Siirrettävä moduulirakennus Keimolanmäen koululle oli suunnitteluvaiheessa. Tikkurilan kirjaston väistö- ja korvaavien tilojen tarveselvitys- hankesuunnitelma valmistui.

Tulevien vuosien investointiesitysten tarkistamiseksi käynnissä olivat seuraavat selvitykset: Keittiöiden palveluverkkosuunnitelma, Hakunilan keskustan vapaa-ajan palveluiden sijoittuminen - selvitys, Koivukylän keskustan kulttuuri- ja kirjastopalveluiden tilatarveselvitys, Myyrmäen alueen kouluverkkoselvitys ja Myyrmäen alueen väistöt -selvitys sekä Lukio- ja väistötilaselvitys, Itäinen Vantaa. Varia-Aviapolis – selvitys käynnistyi alkukesällä.

Korjausrakentaminen

Korjausrakentamiseen ennustetaan käytettävän 39,99 milj. euroa, jolloin investointikustannukset alittaisivat määrärahat noin 5,44 milj. euroa. Suurimmat poikkeamat talousarvioon verrattuna muodostavat Viertolan ja Simonkallion koulujen sekä Itä-Hakkilan koulun peruskorjauksista. Yleisesti ottaen poikkeamat selittyivät joko hankealoituksen siirtymisestä myöhempään tai saatujen tarjousten ennakoitua edullisemmista urakkatarjouksista. Hankkeita ovat viivästyttäneet mm. ennakoitua suuremmat korjaustarpeet. Päiväkotihankkeiden ajoitusta on pyritty aikatauluttamaan olemassa olevien väistötilojen ajallisen käytettävyyden mukaan.

Laajimmat pihakorjaushankkeet vuonna 2026 ovat Kytöpuiston ja Ilpolan koulu, Ankkalammen ja Hämevaaran päiväkoti sekä Håkansbölen pysäköintialueen laajennus.

Merkittävimmät rakennusvaiheessa olevat hankkeet olivat Itä-Hakkilan koulun peruskorjaus, Kivimäen koulun peruskorjauksen vaihe 2, Simonkallion koulun korjaus- ja muutostyöt, Kimaran päiväkodin palokorjaus sekä korjaukset Peltovuoren päiväkodissa.

Tikkurilan kulttuuritalon (aiemmin Tikkurilan kirjaston) muutos- ja korjaustyöt olivat suunnitteluvaiheessa. Metsolanmäen päiväkodin korjaushanketta päätettiin lykätä muuttuneen varhaiskasvatustilanteen johdosta.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat Askiston koulun ja lisärakennuksen peruskorjaus, Kaivokselan ja Dickursbyn päiväkotien osakorjaukset sekä Myyrmäen urheilutalon uimahallin peruskorjaus.

Sisäilmaongelmien korjaustyöt jatkuivat monessa toimitilassa suunniteltujen korjaustarpeiden mukaisesti ja resurssien sallimalla tavalla. Uusia sisäilmakorjauksia on suunnitteilla mm. Martinlaakson, Koivukylän ja Pähkinärinteen kouluihin sekä Malminniityn päiväkotiin. Sisäilmakorjaukset ennustetaan toteutuvan budjetoidun 3,5 milj. euron mukaisesti.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden määrärahoja on tähän mennessä käytetty hyvin vähän. Budjetti on koottu pääosin määrärahavarauksista pikaisia muutos- ja korjaustarpeita varten perustuen aikaisempien vuosien toteumiin, minkä vuoksi koko vuoden ennuste on vielä epävarma.

Määrärahoja tullaan käyttämään mm. kesällä tehtyihin Sanomalan koulutilojen välttämättömiin korjaus- ja muutostöihin. Määrärahojen ennustetaan alittuvan 0,1 milj. euroa.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investointien toteuma on 3,1 milj. euroa. ICT-investoinnit ovat edenneet valtaosin suunnitelmien mukaisesti. DigiOne on hyväksytty pilotointikäyttöön ensimmäisissä peruskouluissa.

Julkinen käyttöomaisuus

Julkisen käyttöomaisuuden määräraha ilman ratikkaa on 45 milj. euroa. Julkisen käyttöomaisuuden määrärahojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Vielä käynnissä olevia liikennealueiden hankkeita ovat mm. Tikkuraitti, Vihertie ja Vehkalan Kinkereiden kunnallistekniikan rakentaminen. Ympäristörakentamisen merkittävimpiä jatkuvia kohteita ovat Annefredin puisto ja Rälssipuisto sekä Vaskivuorentie ja Kahluuniityn baana. Käynnissä olevia urheilualueiden hankkeita ovat Kaivokselan kenttä ja kuntoportaat. Vielä alkava urheilualueiden hanke on Aerolankenttä. Virkistysalueiden osalta käynnissä on Vaaralan lampien ruoppaus yhteishankkeena Helsingin kanssa. Vielä alkavia virkistysalueiden hankkeita on Kuusijärven esteetön uimapaikka ja reitti. MAL-sopimuksen mukaisena yhteishankkeena valtion kanssa suunnitellaan Hosantien uuden kuormausalueen ratayhteyttä.

Vantaan ratikka

Ratikan toimintakuluiksi ennustetaan tälle vuodelle 195 milj. euroa, mikä ylittää talousarvion 15 milj. euroa. Vantaan ratikkaa rakennetaan tarkistetun hankesuunnitelman mukaisesti. Toteutussopimukset allekirjoitettiin kahdessa osassa, ensimmäinen sopimus allekirjoitettiin marraskuussa 2025 ja toinen toukokuussa 2026.

Rakentaminen on sujunut odotusten mukaisesti ja merkittäviä vastoinkäymisiä työmaa-alueilla ei ole tullut ilmi. Rakennustyöt ovat käynnissä laajalla alueella ratikkalinjan varrella. Asukkailta tulee säännöllisesti palautteita tilapäisistä liikennejärjestelyistä tai rakentamisen aiheuttamista häiriöistä. Aktiivisella viestinnällä pyritään tiedottamaan muuttuvista järjestelyistä ja työmaatilanteista hyvissä ajoin.

Rakentamisen lisäksi joitakin katusuunnitelmia ja asemakaavoja tarkennetaan paremmin toimivamman, turvallisemman, ympäristöystävällisemmän ja edullisemman

liikennejärjestelmän aikaansaamiseksi. Hallinnollisten suunnitelmien valitukset voivat muodostaa aikatauluriskin toteutusaikataululle. Lentokentän pään jatkon suunnitteleminen on alkanut läheisessä yhteistyössä maanomistajien kanssa. Rakennuskustannusten yleinen kustannustason nousu aiheuttaa merkittävän riskin kokonaiskustannusten nousulle.

Irtain omaisuus

Konsernijohdon ja elinvoiman toimialan irtaimeen omaisuuteen on varattu määrärahaa Työllisyyspalveluiden Vernissakadun toimitilojen kalustamiseen 200 000 euroa, josta on toteutunut elokuun loppuun mennessä noin 12 prosenttia.

Kasvatuksen ja oppimisen irtaimen omaisuuden ennustetaan alittavan talousarvion.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan irtaimen omaisuuden määrärahaan kohdistuu ylityspainetta. Syynä ovat kirjaston keskuslajittelijan uusiminen suunniteltua aiemmin, museopalveluiden näyttelytekniikkaan liittyvät hankintatarpeet sekä Kuusijärven talviuintilaituri.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden ennustetaan pysyvän talousarviossa. Varikon ajoneuvojen ja työkoneiden hankintasuunnitelma toteutunee talousarvion mukaisesti. Kaupunkiympäristön uuden toimitilan ensikertaisen kalustamisen arvioidaan alittavan talousarvion määrärahat. Toimitilajohtaminen käyttää kaluste- ja laitehankintoihin varattuja määrärahoja suunnitelmien mukaisesti.

Kiinteä omaisuus

Kiinteää maaomaisuutta on hankittu pääasiassa vapaaehtoisin kaupoin 24,7 milj. eurolla yhteensä noin 49,5 ha alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Vantaan ratikan vaikutusalueelta on toteutunut maanhankintoja myös katualuetoimituksella. Katualuetoimituksen maanhankinnan arvo oli 9,57 milj. euroa yhteensä 7,18 ha alueesta, mikä alitti alkuperäisen 12,5 milj. euron arvion. Noin 22 ha hankituista maa-alueista edistävät luonnon monimuotoisuutta. Kiinteän omaisuuden ostojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Myös maa-alueiden kunnostusmäärärahojen arvioidaan kuluvan budjetoidun mukaan.

Osakkeet ja osuudet

Toisen vuosikolmanneksen aikana osakkeita on myyty yhteensä 0,4 milj. eurolla. Osakkeiden hankintaan on elokuun loppuun mennessä käytetty yhteensä 0,6 milj. euroa. Hankinnat sisältävät 0,3 milj. euron sopimuksen mukaisen Lentorata Oy:n rahoitussitoumuksen erän sekä 0,4 milj. euroa yksittäisten osakkeiden hankintaan. Menojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä	31.8.2025	31.8.2026
Konsernijohto ja elinvoima	771	763
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	840	846
Kasvatus ja oppiminen	5 841	5 781
Kaupunkiympäristö	692	654
Yhteensä	**8 144**	**8 044**

Lähde: Henkilöstömäärät on raportoitu henkilöstöjärjestelmästä.

Henkilöstömäärän ja henkilöstökulujen kehitys

Kaupunkitasolla henkilöstömäärä laski 100 henkilöllä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Henkilöstömäärän laskua tapahtui jokaisella toimialalla lukuun ottamatta kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialaa, jossa kasvua tapahtui maltillisesti. Eniten henkilöstömäärä väheni kasvatuksen ja oppimisen toimialalla.

Kokonaishenkilöstökulut olivat vuonna 2026 311,8 milj. euroa, joka on 9,6 milj. euroa (3,2 %) enemmän kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana (302,2 milj. euroa).

Palkkakuluja kasvatti vuoden aikana kunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, viimeisempänä 1.8.2026 kaikkia sopimusaloja koskeva yleiskorotus, joka oli keskimäärin 2,27 prosenttia sopimusalasta riippuen.

Henkilöstön saatavuus

Hakijamäärien nousujohteinen kehitys jatkui vuoden 2026 aikana, vaikka haettavien tehtävien määrä oli laskusuunnassa. Elokuun lopussa kokonaishakijamäärä oli 43 355, kun vuoden 2025 lopussa hakijoita oli yhteensä 46 704. Elokuun lopussa

avoinna oli 1 668 työpaikkaa, kun vuoden 2025 lopussa avoimia tehtäviä oli 2 211. Kokonaismäärissä ovat mukana myös kesätyö- ja harjoitteluhaut. Tehtäviä ja virkoja jäi täyttämättä yhteensä 396, kun vuoden 2025 lopussa vastaava luku oli 658.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan lakisääteisiin tehtäviin haki alkuvuonna enemmän kelpoisia hakijoita kuin edellisvuonna. Lisäksi kelpoisten työntekijöiden osuus parani kaikissa nimikkeissä.

Opiskelijoille ja koululaisille tarjottiin kesäkauden aikana harjoittelu- ja kesätyöpaikkoja 366 nuorelle. Kesäkauden ulkopuolella harjoittelijoita on ollut 62. Myös kesätyö- ja harjoittelupaikkojen hakijamäärät kasvoivat. Hakijoita oli elokuun loppuun mennessä 7 265, kun vuonna 2025 hakijoita oli yhteensä 6 221.

Menestystekijät strategiassa onnistumiseksi ja osaamisen vahvistamista

Osana kaupungin uutta strategiaa hyväksyttiin menestystekijät: Vaikutamme inhimillisesti, uudistamme ja ratkaisemme, Erottaudumme ainutlaatuisuudella ja Toimimme systeemisesti. Kaupunginhallitus vahvisti henkilöstöperiaatteet 1.6.2026 edistämään kaupungin menestystekijöitä. Nämä suuntaavat kaupungin henkilöstön, johtamisen ja toimintakulttuurin kehittämistä sekä auttavat meitä onnistumaan strategian tavoitteissa. Vuoden 2026 alussa on menestystekijöitä edistetty edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi seuraavilla tavoilla:

- Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistaminen systeemisen johtamisen näkökulmasta, strategisten muutosohjelmien mallin luominen ja käynnistäminen.
- Henkilöstöperiaatteet ja johtamisen kulmakivet on johdettu keskeisistä menestystekijöistä, jotka tukevat strategian onnistumista.
- Esihenkilön strategiatyökalut päivitetty auttamaan strategian johtamista arjessa.
- Johtamisen valmennusten tarjontaa uudistetaan ja sisältöä kehitetään jatkuvasti sekä menestystekijöiden että johtamisen kulmakivien näkökulmasta.
- Esihenkilöille ja työyhteisöille on luotu Strategia tutuksi -materiaali, joka auttaa työyhteisöjä pohtimaan strategian merkitystä ja sen vaikutusta arjen työhön. Lisäksi tuotettiin "Strategia arkeen inhimillisellä johtamisella” –video, jolla apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske ja johdon neuvonantaja Paula Kilpinen antavat

esihenkilöille eväitä strategian toteuttamiseen inhimillisellä, henkilökohtaistavalla ja sydämellistävällä otteella.

- Uusien työntekijöiden perehdytys on päivitetty vastaamaan uutta strategiaa.
- Vuositason Osaamisen kehittämisen suunnitelma päivitetty painottaen strategiassa määriteltyjä menestystekijöitä.
- Toteutettu yhteistyössä innovaatio tiimin kanssa menestystekijä ja innovaatiokysely, jolla seurataan menestystekijöiden kehittymistä sekä innovaatioita ja innovaatiokyvykkyyttä.
- Osaamisen hallintajärjestelmä OSKU on valmisteltu käyttöönottoon ja eri käyttäjäryhmille tuotettu ohjeistukset ja kurssihallinnoijille järjestetty koulutusta.

Osaamisen kehittämistä edistetään strategisten tavoitteiden suuntaisesti menestystekijöitä ja ammattitaidon kehittymistä edistäen. Toimialat ja palvelualueet ovat työstäneet osaamisen kehittämissuunnitelmat, jotka päivitetään vielä muutostilanteen mukaisiksi marraskuussa. Kaupungin henkilöstön ammatillisen ja täydentävän koulutuksen kumppanina toimii Metropolia ammattikorkeakoulu.

Henkilöstön koulutuksen hallinnointia ja osaamisen kehittämistä ja tiedolla johtamista tukemaan on kilpailutettu uusi järjestelmä, minkä testaus ja käyttöönotto ja ohjeistus on valmisteltu toteutuvaksi 1.9.2026.

Koko henkilöstön osaamisen kehittämistä tukee Eduhouse-verkko-oppimisympäristö, johon on rakennettu esihenkilöille ja työntekijöille Vantaan polut strategian painopisteisiin kytkeytyvistä koulutuksista. Kaiken kaikkiaan vuoden 2026 alusta noin 765 työntekijää on aktiivisena käyttäjänä oppimisympäristössä ja suoritettuja koulutuksia on noin 2 601.

Työyhteisöjen, esihenkilötyön ja johtamisen kehittämisessä hyödynnetään kaupunkitasoisia, ulkoisia kumppaneita. Uusi, kilpailutettu sopimuskausi käynnistyi maaliskuussa 2026 ja kattaa palveluja työnohjauksen, coachingin, työyhteisösovittelun ja kehittäjäpoolien osa alueilla.

Kaikissa johdon ja esihenkilöiden valmennuksissa ja verkostotilaisuuksissa vahvistetaan yhteistä strategista ajattelua ja toimintaa strategian ja Vantaan johtamisen kulmakivien ja menestystekijöiden mukaisesti. Esihenkilöille on meneillään kolme **Esihenkilönä Vantaalla valmennusohjelmaa** sekä lyhempiä teematyöpajoja, luentoja ja ryhmäcoaching-kokonaisuuksia. Lisäksi keskijohdolle on valmisteltu Vantaan

ja Helsingin kaupunkien yhteinen noin vuoden kestävä tutkintotavoitteinen systeemilähtöinen verkostojohtamisen/ -vaikuttamisen kehitysohjelma. Ohjelman aikana Vantaan osallistujat tulevat suorittamaan Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon (JYET). Ohjelma on suunnattu strategisissa poikkihallinnollisissa johtamistehtävissä toimiville.

Ylimmän johdon verkostopäivä toteutettiin keväällä yhdessä päällikköfoorumin kanssa systeemisen johtamisen ja ohjelmajohtamisen teemoilla. Lisäksi valmisteltiin uusi ylimmän johdon foorumeiden eli verkostoitumispäivien konsepti ja kokonaisuuden valmisteluun nimettiin uusi työryhmä.

Vantaan kaupunkitasoisen muutoksen tueksi on valmisteltu ja aloitettu tukitoimet työntekijöille, työyhteisöille, esihenkilöille ja johdolle. Tukitoimena on materiaaleja, työpsykologin toteuttamaa virtuaalivalmennusta ja muutosjohtamisen kehittämiskumppaneiden kartoitus tulevaa käyttöä varten.

Työhyvinvoinnin ja työsuojelun arviointia ja tuloksia

Työterveysyhteistyö Terveystalon kanssa on syventynyt kuluneen vuoden 2026 aikana sekä käynnistynyt nyt tehokkaasti myös Terveystalolle uudempien toimi- ja palvelualueiden, Varhaiskasvatuksen ja Kaupunkiympäristön kanssa. Toiminta on edennyt toimintasuunnitelman mukaisesti.

Työnantaja on varmistanut yhteistoimintaneuvotteluihin liittyvää tukea tarjoamalla henkilöstölle työterveyshuollon ennaltaehkäiseviä palveluja, kuten Mielen chatin, työterveyslääkärin ja työterveyspsykologin palvelut sekä tarvittaessa jatko-ohjauksen esimerkiksi nettiterapiaan. Yhteistoimintaneuvottelujen aikana henkilöstön ja esihenkilöiden tueksi järjestettiin työterveyspsykologin asiantuntijaluentoja, joihin osallistui yhteensä 1 230 henkilöä (248 esihenkilöä ja 982 työntekijää), mikä osoittaa tuen laajan tavoittavuuden organisaatiossa. Lisäksi työkyvyn ja hyvinvoinnin tukemisessa on korostettu varhaisen välittämisen keskustelujen merkitystä muutostilanteessa.

Työhyvinvoinnin teemoja käsiteltiin myös HR:n ajankohtaisinfossa 8.5.2026. Tilaisuuden aiheena oli suru-uutisten käsittely ja viestiminen työyhteisössä, ja asiantuntijana mukana oli Terveystalon työterveyspsykologi.

Ajalla 1–8/2026 sairauspoissaoloprosentti oli 5,78, kun vastaavana ajankohtana vuonna 2025 se oli 5,50 prosenttia. Sairauspoissaoloprosentti nousi siten 0,28 prosenttiyksikköä. Mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen sairauspoissaoloprosentti oli 0,84, mikä oli samalla tasolla kuin vuotta aiemmin (lähde: Hertta).

Eniten sairauspoissaoloja aiheuttivat muut diagnoosit, joihin sisältyvät myös esihenkilön luvalla pidetyt sairauspoissaolot. Seuraavaksi yleisimmät poissaolojen syyt olivat mielenterveyden häiriöt sekä tuki- ja liikuntaelinsairaudet. Mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen osuus kaikista sairauspoissaoloista oli 14,6 prosenttia (14,47 % vuonna 2025) ja tuki- ja liikuntaelinsairauksien osuus 12,74 prosenttia.

Esihenkilön luvalla pidettyjen sairauspoissaolojen osuus kaikista sairauspoissaoloista oli 45,5 prosenttia, kun vastaava osuus vuonna 2025 oli 51,37 prosenttia. Osuus pieneni siten 5,87 prosenttiyksikköä, mikä viittaa siihen, että lyhyiden sairauspoissaolojen osuus suhteessa kaikkiin sairauspoissaoloihin on vähentynyt.

Työterveyspalveluja käytti 4 179 eri työntekijää (1–8/2026), mikä vastaa noin puolta henkilöstöstä. Erilaisia terveys- ja seurantakäyntejä oli 2 097, työfysioterapeutin käyntejä 1 300 ja työterveyspsykologin käyntejä 886. Työkykyneuvotteluja järjestettiin 209 kappaletta, joissa oli mukana 158 eri työntekijää. Sairauskäyntejä toteutui 7 426. Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus Kela-korvattavista kustannuksista oli 56 prosenttia, mikä tukee strategista painotusta työkyvyn ylläpitämiseen ja varhaiseen tukeen.

Työsuojelu

Vuoden 2026 alussa käynnistynyt työsuojelukausi 2026–2029 on ohjannut toimintaa tarkastelujaksolla erityisesti ennakoivaan työsuojeluun, psykososiaalisten kuormitustekijöiden tunnistamiseen sekä turvallisuustiedon hyödyntämiseen johtamisen tukena. Työsuojelun tavoitteena on ollut vahvistaa turvallisuusasioiden käsittelyä osana normaalia johtamista ja työolojen haitta- ja vaaratekijöiden arviointia toimialoilla.

Tarkastelujakson aikana työsuojelu on tukenut toimialoja työolojen arvioinnissa, työturvallisuusilmoitusten käsittelyssä sekä kehittämistoimenpiteiden kohdentamisessa. Erityistä huomiota on kiinnitetty psykososiaalisen kuormituksen hallintaan, työyhteisöjen toimivuuden tukemiseen sekä asiakastyöhön liittyvien turvallisuusriskien tunnistamiseen.

Hankintalain muutoksen vuoksi käynnistetty työturvallisuusjärjestelmän kilpailutus on edennyt suunnitellusti tarkastelujakson aikana. Samalla on jatkettu uuden järjestelmän käyttöönoton valmistelua sekä turvallisuustiedon hyödyntämisen kehittämistä osana työturvallisuuden johtamista.

Työturvallisuusjärjestelmä Tutka

Tutkaan tehtyjen ilmoitusten kokonaismäärä väheni tarkastelujaksolla 1–8/2026 yhteensä 434 ilmoituksella (-11,1 %) verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2025 (3 475 kpl, vertailukaudella 3 909 kpl).

Uhka- ja väkivaltatilanteet muodostivat edelleen suurimman yksittäisen ilmoitusluokan. Niitä kirjattiin yhteensä 2 324 kappaletta, mikä vastasi 66,9 prosenttia kaikista ilmoituksista. Määrä väheni edellisvuoteen verrattuna 145 ilmoituksella (-5,9 %).

Työtapaturmailmoitusten määrä kasvoi hieman vertailukauteen nähden (600 kpl, +25 ilmoitusta, +4,3 %). Ammattitautiepäilyjen määrä väheni 24,0 prosenttia ja muiden havaintojen sekä kehitysehdotusten määrä 48,5 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Vakuutusyhtiöön toimitettuja ilmoituksia oli tarkastelujaksolla yhteensä 434 kappaletta, kun vastaavana ajankohtana vuonna 2025 niitä oli 426 kappaletta (+1,9 %). Ilmoituksista valtaosa liittyi työtapaturmiin (381 kpl, 87,8 %). Uhka- ja väkivaltatilanteisiin liittyviä vakuutusilmoituksia oli 48 kappaletta, kun vastaavana ajankohtana vuonna 2025 niitä oli 40 (+20,0 %).

Veritapaturmia ilmoitettiin tarkastelujaksolla kuusi kappaletta, kun vastaavana ajanjaksona vuonna 2025 niitä oli viisi.

Vantaan kaupungin suurimmat tytäryhtiöt

Tytäryhtiöiden osavuosiraportissa raportoidaan näiden toimintaa ja taloutta ajalta 1.1.–30.8.2026. Raportin tiedot perustuvat konserniohjauksen lähettämiin, yhtiöiden talous- ja toimitusjohtajien elokuun 2026 loppuun mennessä palauttamien Targetor-raportoinnin tietoihin.

Yhtiöiden toimittamat tulos- ja tasetiedot ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä osin keskeneräisiä, minkä takia elokuun osalta toimitetut tiedot ovat ennusteita. Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien

toimittamien raporttien sisällöstä johtuen raportoinnissa on vaihtelua yhtiöiden välillä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konserniohjauksen ja -valvonnan yksikkö.

Julkaisija

Vantaan kaupunki

Konsernijohto ja elinvoima/Talous ja strategia

Vantaa

TYTÄRYHTIÖIDEN OSAVUOSIRAPORTTI 1-8/2026

Sisällysluettelo

Olennaiset tapahtumat Vantaan kaupunkikonsernissa ja kaupungin osakkuusyhteisöissä 3
Suurten tytäryhtiöiden tunnuslukuja 5
Vantaan Energia Oy 7
VAV Yhtymä Oy 14
VTK Kiinteistöt Oy 21
Vantaan tilapalvelut Vantti Oy 25
Mercuria kauppaoppilaitos Oy 29
Kiinteistöosakeyhtiöt 34

Julkaisija

Vantaan kaupunki

08/2026

Konserniohjaus ja -valvonta

Kansikuva: Vantaan kaupungin aineistopankki

Olennaiset tapahtumat Vantaan kaupunkikonsernissa ja kaupungin osakkuusyhteisöissä

Vuoden 2026 tammi–elokuussa Vantaa-konsernin yhtiöiden toiminta on jatkunut kokonaisuutena pääosin suunnitellusti. Yleinen talouskehitys on ollut edelleen maltillista: inflaatio on pysynyt selvästi aiempia vuosia rauhallisempana, mutta kustannustason, korkojen ja geopoliittisen epävarmuuden vaikutukset näkyvät edelleen erityisesti investointivaltaisten yhtiöiden riskienhallinnassa ja rahoituksen suunnittelussa. Syksyllä 2026 näkymät maailmantaloudessa ovat jälleen epävarmat, mutta Suomen taloudessa on ennakoitu ennusteita suurempaa kasvua. Rakentamisen markkinatilanne on hyödyttänyt yhtiöitä kilpailukykyisenä hintatasona ja kustannustehokkaina hankintoina.

Vantaan Energia Oy:n toiminnassa keskeistä on ollut strategisten investointien eteneminen ja vähäpäästöisen energiantuotannon vahvistaminen. Lämmön kausivarasto etenee louhintavaiheessa ja Vantaa Carbon Capture -hanke on esisuunnittelussa. Alkuvuoden kylmä sää lisäsi lämmön kysyntää ja kaasun käyttöä, mikä heikensi liikevoittoa suhteessa tavoitetasoon, mutta sähkön korkeampi hinta ja arvonalennusten palautukset ovat tukeneet tulosta. Koko vuoden liikevoiton ennustetaan olevan hieman yli tavoitetason, ja yhtiö jatkaa tulosparannusohjelmaa tulevien investointitarpeiden rahoittamiseksi. Jätevoimaloiden käytettävyydessä on ollut ongelmia, joiden ratkaiseminen on keskeistä liikevoittotason parantamiseksi.

VAV-konsernin vuokraustoiminta on jatkunut haastavasta markkinatilanteesta huolimatta vakaana. Käyttöaste on pysynyt korkealla, mutta on hieman tavoitetasoa alempi. Vuokralaisten taloustilanteen kiristyminen näkyy vuokravelkojen ja häätöjen kasvuna. Simonkylän vanhustenkeskus etenee aikataulussa luovutettavaksi alkuvuonna 2027. Hyvinvointialueen irtisanomien vuokrasopimusten osalta on saavutettu neuvotteluratkaisu. Myyntivalmistelut etenevät kohteiden osalta, joihin tehtiin kesän 2026 aikana pitkät

vuokrasopimukset. Keskeiset riskit liittyvät edelleen tulevien vuosien uudistuotannon rahoitusratkaisuihin ja korkotukilainavaltuuksien niukkuuteen.

VTK Kiinteistöt Oy:n merkittävät investointihankkeet ovat edenneet suunnitellusti raportointikaudella. Tikkurilan osaamiskampuksen rakentaminen on alkanut ja hankkeen arvioidaan valmistuvan lokakuussa 2028. Aviapoliksen lukion ja Leppäkorven liikuntahallin rakentaminen etenevät aikataulussa, ja Varia Tennistien peruskorjauksen sekä Myyrmäen Oivallusten talon suunnittelu on käynnissä. Euroopan unionin tuomioistuimen sidosyksikköjä koskeva ennakkoratkaisu vaikuttaa VTK Kiinteistöt -konserniin, minkä johdosta konserni on käynnistänyt yritysjärjestelyn. Vivamus-konserni siirtyy vuoden 2027 alusta Vantaan kaupungin suoraksi tytäryhtiöksi ja VTK Kiinteistöt Oy:n sisaryhtiöksi.

Kaupunki osti KELA:n osuuden Korson Toimistokeskus Oy:stä elokuussa 2026. Näin olleen yhtiö on kokonaisuudessaan kaupungin omistuksessa.

Hallitusarvioinnit toteutettiin konserniyhtiöissä kevään 2026 aikana, ja arviointien raportointi on tuotu konsernijaoston tiedoksi. Hallitusarvioinnin tuloksista on huomattavissa, että uudet hallitukset aloittivat yhtiöissä syksyllä 2025. Hallitustyöskentelyssä arvioidaan olevan vielä eri osa-alueilla kehitettävää. Hallitusosaajakoulutus konserniyhtiöiden hallitusten jäsenille käynnistyy jälleen syksyllä 2026.

Muut olennaiset tapahtumat konserniyhteisöissä raportoidaan yhteisökohtaisesti alla.

Suurten tytäryhtiöiden tunnuslukuja

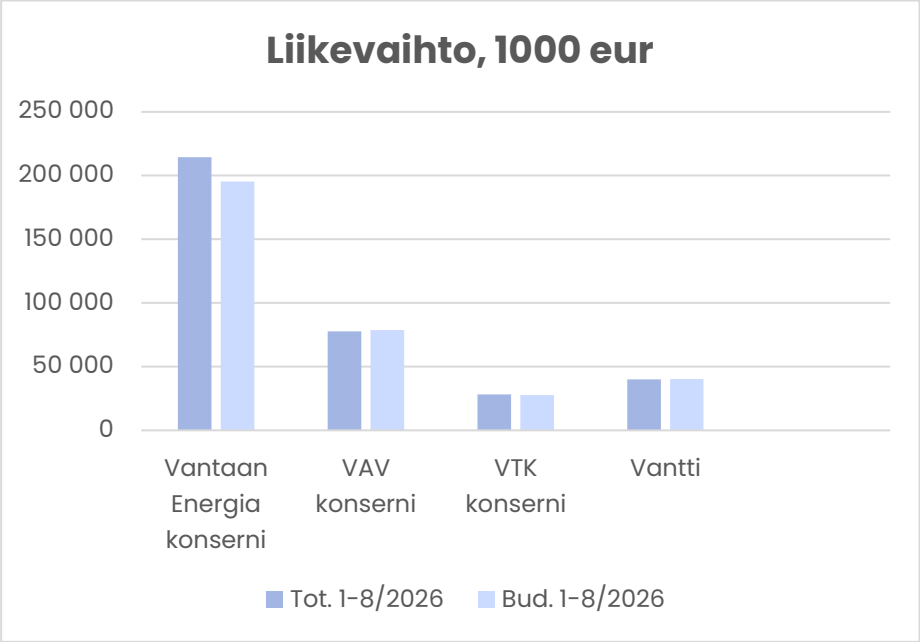

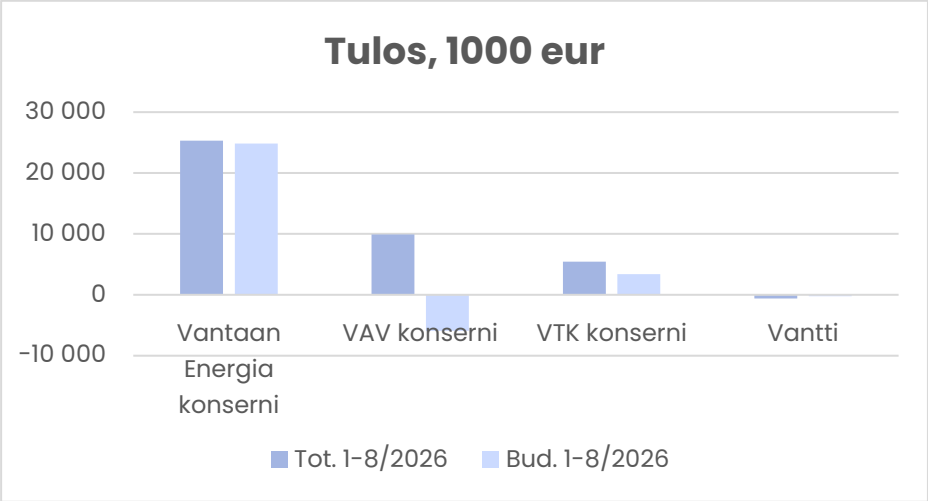

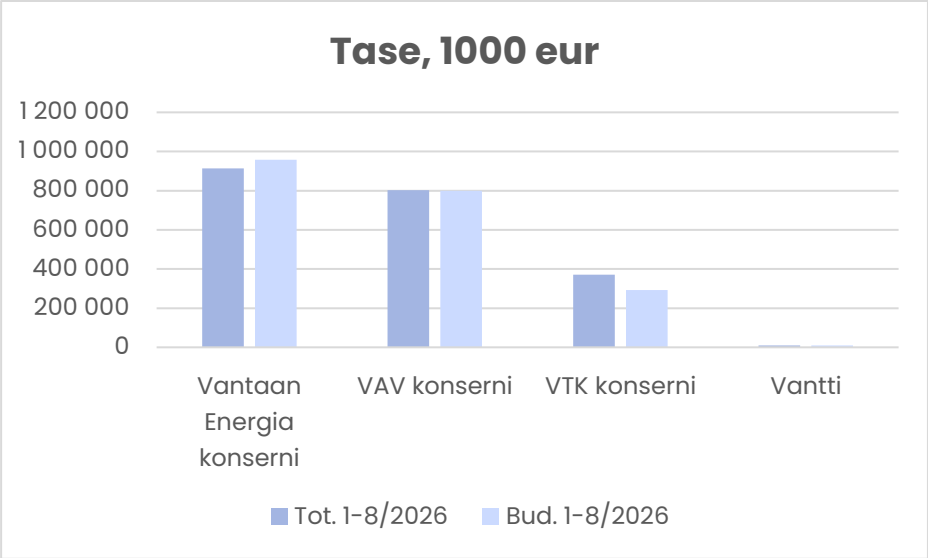

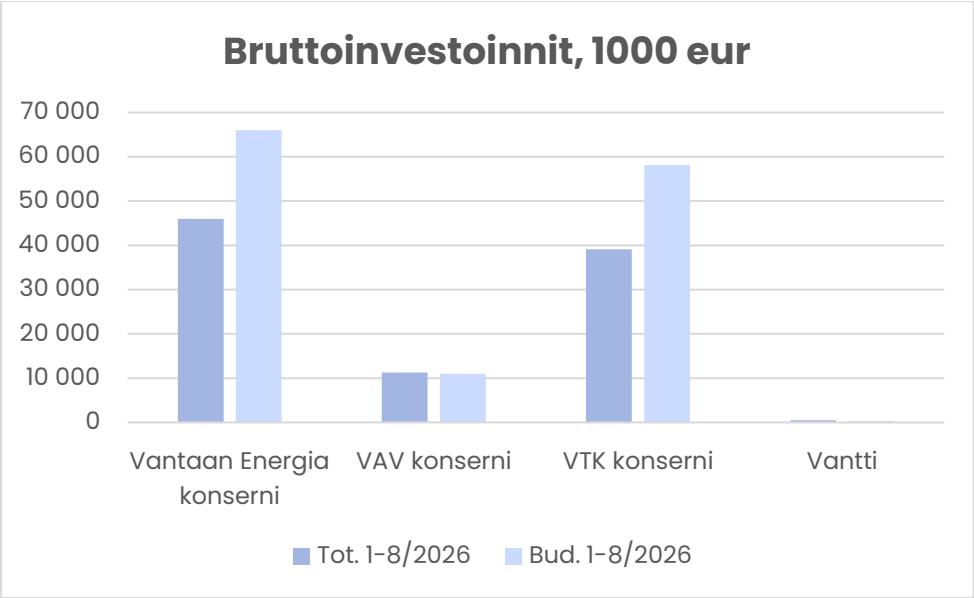
Bruttoinvestoinnit, 1000 eur
70 000
60 000
50 000
40 000
30 000
20 000
10 000
0
Vantaan Energia konserni
VAV konserni
VTK konserni
Vantti
Tot. 1-8/2026
Bud. 1-8/2026

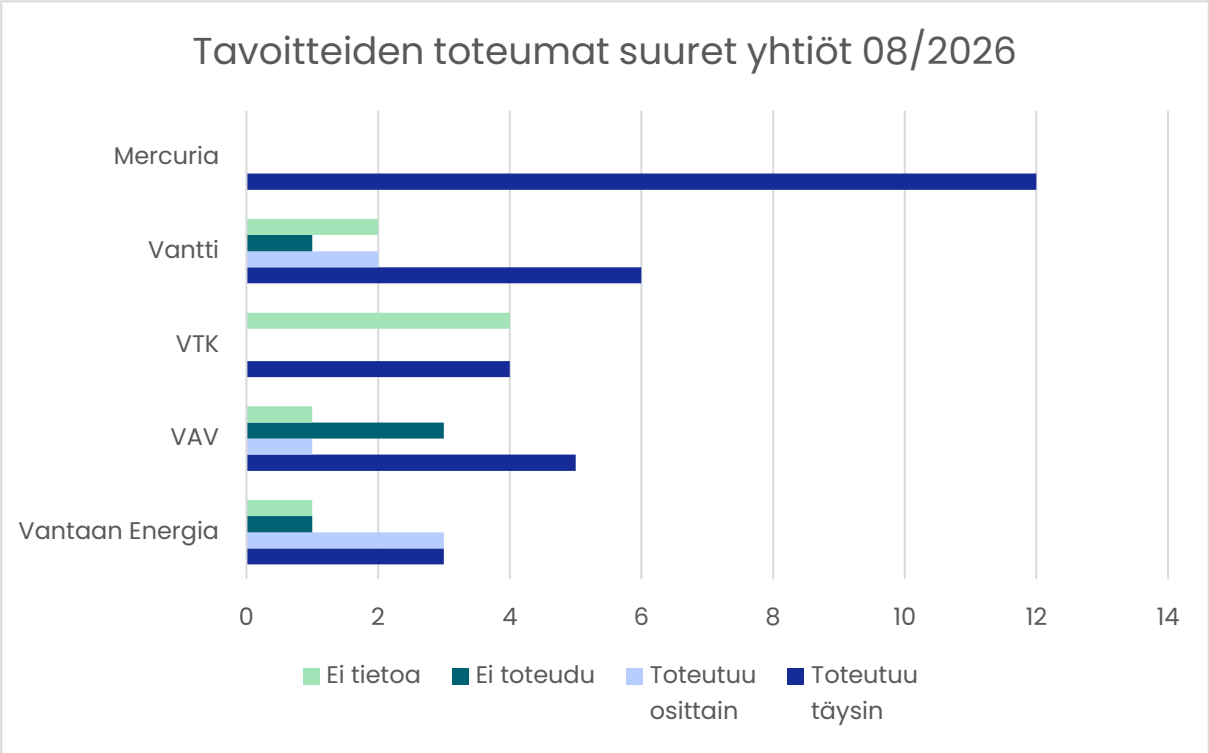
Tavoitteiden toteumat suuret yhtiöt 08/2026
Mercuria
Vantti
VTK
VAV
Vantaan Energia
0
2
4
6
8
10
12
14
Ei tietoa
Ei toteudu
Toteutuu osittain
Toteutuu täysin

Vantaan Energia Oy

Vantaan Energia on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä, joka tuottaa sähköä ja kaukolämpöä sekä myy lämpöpalveluita. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 prosenttia ja Helsingin kaupunki 40 prosenttia.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vantaan Energian tavoitteena on olla Pohjoismaiden johtava kierrätysenergiayhtiö vuonna 2035.

Tavoitteena on olla kilpailukykyisin kumppani niin lämmityksessä kuin kiertotalouden ratkaisuissa. Myös sähkönsiirrossa yhtiö on sitoutunut pysymään valtakunnan edullisimpien toimijoiden joukossa.
Yhtiö tarjoaa asiakkaille luotettavaa, edullista ja vähäpäästöistä energiaa nyt ja tulevaisuudessa, kehittäen samalla toimintaa vastuullisesti niin ympäristön, ihmisten kuin yhteiskunnan näkökulmasta.
Vantaan Energian keskeiset investointihankkeet etenevät suunnitellusti tukien yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista. Lämmön kausivarasto on louhintavaiheessa, ja hankkeen arvioidaan valmistuvan vuoden 2029 aikana. Valmistuttuaan lämpövarasto mahdollistaa energian talteen ottamisen edullisen tuotantokustannusten ajankohtina ja joustavan käytön sekä vähentää hiilidioksidipäästöjä.

Jätteen esikäsittelylaitos etenee perussuunnitteluvaiheessa kohti investointipäätöstä, jonka arvioidaan tapahtuvan aikaisintaan vuonna 2028. Ratkaisu tukee kiertotalouden tavoitteita ja mahdollistaa mm. muovin kierrättämisen tehostamisen sekä materiaalivirtojen paremman hyödyntämisen.

Hiilidioksidin talteenottoon ja varastointiin tähtäävä hanke Vantaa Carbon Capture etenee esisuunnittelu-vaiheessa. Tavoitteena on saada esisuunnitteluvaihe valmiiksi vuoden 2026 aikana, jonka jälkeen alkaa investointipäätökseen tähtäävä perussuunnittelu. Hanke voisi tämänhetkisen aikatauluarvion mukaan olla valmis 2030-luvun alkupuolella ja muodostaa merkittävän askeleen kohti hiilineutraalia energiantuotantoa.

Hukkalämpöjen hyödyntämistä edistävä KWH Freeze -hanke otettiin käyttöön vuoden aikana. Hanke vahvistaa Vantaan Energian vähäpäästöistä tuotantorakennetta ja tukee yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Lisäksi sähköjärjestelmän joustavuuden hyödyntämistä tehostaa Rekolaan huhtikuussa 2026 valmistunut sähköakku. Investointeja jatketaan tulevaisuudessa riittävän sähkönsiirtokapasiteetin turvaamiseksi sekä kaukolämpöverkon vahvistamiseksi.

Tuloskehitys ja investoinnit

Vuosi käynnistyi tavanomaista kylmempänä, mikä lisäsi lämmön kysyntää ja tuotantomääriä tammi-helmikuussa. Liikevoitto jäi kuitenkin tavoitetta alemmaksi erityisesti kylmästä säästä johtuneen lisääntyneen kaasun käytön ja siitä aiheutuneiden korkeampien polttoainekustannusten vuoksi. Liikevoittoon on vaikuttanut myös tuotantolaitosten käytettävyyden jääminen osin tavoitetasoa alemmaksi vuoden aikana. Sähkön korkeampi hinta on toisaalta lisännyt tuottoja budjettiin verrattuna. Öljyn hinnan nousu on mahdollistanut aiempina tilikausina tehtyjen arvonalennusten palautukset, mutta toisaalta kaasun korkeampi ennustettu hinta lisää kuluja loppuvuoden osalta. Koko vuoden ennuste liikevoiton osalta on hieman yli tavoitetason.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2026	TA 31.8.2026	TOT 31.8.2026
Liikevaihto	304 636	195 326	214 395
Liikevoitto	65 458	37 891	32 835
Tilikauden tulos	44 741	24 837	25 313
Taseen loppusumma	1 032 453	957 631	913 134
Henkilöstön lkm	379	383	372
Bruttoinvestoinnit	137 400	66 000	46 000
Quick ratio	0,7	0,60	0,57
Omavaraisuusaste sis. leasing vastuut	34 %	34%	36%
Pitkäaikainen vieras pääoma	525 416	511 192	443 135
Leasingvastuut	166 676	173 970	174 425

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Konsernin toimintaan kohdistuu riskejä, joista tärkeimmät on määritetty avainriskeiksi ja niille on laadittu hallintasuunnitelmat. Riskienhallinnassa näkyvät Iranin sodan ja muiden jatkuvien kriisien vaikutukset. Myös Venäjän ja Ukrainan sota on heijastunut Suomeen iskujen levittyä lähialueille. Yleisesti tilanne näkyy epävarmuuden kasvamisena sekä öljyn, öljytuotteiden ja maakaasun kallistumisena. Korkean hinnan vuoksi myös Euroopan kaasuvarastojen täyttöaste talvea kohti on normaalia matalampi. Epävarmuuden arvioidaan jatkuvan ainakin Iranin sodan osalta todennäköisesti USA:n marraskuisten välivaalien yli.

Vantaan Energian polttoainetilanne on varmennettu. Kuljetus- ja rahtikustannusten nousu vaikuttaa toimitusketjujen kautta bio- ja jätepolttoaineiden hankinnassa. Riski on tässä vaiheessa toimittajilla. Maakaasun merkittävä hinnannousu olisi myös haitallinen yhtiölle, sillä korkeampi maakaasun markkinahintataso nostaa myös yhtiön käyttämän biokaasun hintaa. Toisaalta myös sähkönhinnat olisivat tässä tilanteessa nousussa, mikä kompensoisi vaikutuksia. Sähkön futuurihinnat ovatkin talvea

kohti nousussa. Tähän vaikuttaa arvioita parempi talouskasvu kotimaassa ja yleisen epävarmuuden jatkuminen.

Kunnossapidon ja projektien näkökulmasta materiaalien, tiettyjen varaosien, laitteiden ja kriisin pitkittyessä myös palvelujen kustannukset ovat nousussa ja realisoituvat uusien hankintojen yhteydessä. Myös saatavuusongelmia on jo tunnistettu tietyissä tuotteissa. Tilannetta johdetaan aktiivisesti.
Jos käynnissä olevat kriisit muuttuvat pitkäkestoisiksi, ne voivat heikentää talouskasvua merkittävästi. Inflaation ja korkojen nousu aiheuttaisi taloudellisia vaikutuksia erityisesti rahoituskustannusten kasvun kautta. Vaikutuksia syntyy erityisesti asiakkaiden kautta.

Voimaloiden käytettävyys on keskeinen avainriski. Jätevoimaloiden käytettävyydessä on haasteita ja tilanteen parantamiseksi on tehty korjaavia toimenpiteitä ja suunnitelmia.

Riskienhallinnassa on erityisesti kiinnitetty huomiota huoltovarmuuteen ja turvallisuustason parantamiseen. Konsernin keskeiset avainriskit ovat jätteen saatavuuteen, laatuun ja hintatasoon sekä voimaloiden käytettävyyteen liittyvät riskit ja muut huoltovarmuutta uhkaavat riskit, tietoturvariskit sekä rahoituksen varmistaminen. Kyberriskin hallintaan tehdään paljon toimenpiteitä.
Yhtiössä on käynnissä tulosparannusohjelma, jolla varaudutaan tulevien investointitarpeiden rahoittamiseen.

Konsernissa tai toimialalla yleisesti voi toteutua myös riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai toimituksessa asiakkaille. Häiriöiden juurisyynä voi olla esim. luonnontapahtuma, konerikko, suuronnettomuus tai inhimillinen virhe.
Riskien hallinnan keinoina ovat tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu. Paloturvallisuuteen ja työturvallisuuteen on lisätty uusia riskienhallintatoimenpiteitä.

Vantaan Energia pyrkii omilla toimillaan vauhdittamaan puhdasta siirtymää ja hyödyntämään muun muassa asiakkaidensa hukkalämpöjä kaukolämmössä. Tuotannolliset kehityshankkeet ovat avainasemassa. Menestyäkseen energiamarkkinan suuressa murroksessa Vantaan Energian on oltava innovatiivinen, rohkea ja ketterä. Yhtiö on määrittänyt toiminnassa ratkaisevat strategiset kyvykkyydet, joita vahvistetaan. Menestyminen edellyttää vahvaa kumppaniverkostoa sekä osaavaa ja motivoitunutta henkilöstöä.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2025	Tavoitetaso 2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Tuloksellisuus: Konsernin liikevoitto M€ Pääomatehokkuus: Konsernin ROIC Vakavaraisuus: Omavaraisuusaste % (>30%) (luvut leasing oikaistuja)	55,5 M€ 6,2% 34,3%	65,5 M€ 6,2 % 34 %	65,9 M€ 6,7 % 35,6 %	Toteutuu täysin 🟩
Ennakoitava ja pitkällä aikavälillä kasvava osinkotuotto	Maksettava osingon määrä sisältäen lisäosingon (Vantaan osuus 60 % osingosta omistusosuuden mukaan)	22,0 M€	24,2 M€	24,2 M€	Toteutuu täysin 🟩
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Työturvallisuus	Työtapaturmien lukumäärä	7 työtapaturmaa	0	1	Ei toteudu lainkaan 🚫

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Great place to work - tutkimus Todella hyvä työpaikka - väittämä, samaa mieltä	87%	>80 %	73 %	Ei toteudu lainkaan
Sairauspoissaolot	%	2,4%	2,5%	2,5%	Toteutuu täysin
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Ilmastomuutoksen hillintä (Ympäristövastuu) SDG tavoite 13 - Ilmastotekoja ja SDG tavoite 9- kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja	Tuotannon ja hankinnan ominaispäästöt hiilidioksidin osalta, g/ kWh Fossiilisista polttoaineista luopuminen mahdollisimman nopeasti. 2035 Pohjoismaiden johtava kierrätysenergia yhtiö -strategian edistäminen.	112 Korkelämpötilalaitos sekä sähkökattilan + kaukolämpöakku valmistuivat vuonna 2025.	84 Lämmön kausivaraston rakentaminen. Jätteen esikäsittelylaitoksen suunnnittelu ja eteneminen kohti investointipäätöstä.	84 Lämmön kausivaraston rakentaminen etenee suunnitelman mukaisesti. Jätteen esikäsittelylaitoksen investointipäätös siirtyy eteenpäin ja tehdään aikaisintaan vuonna 2028.	Toteutuu osittain
Materiaalitehokkuuden parantaminen (ympäristövastuu) SDG 12 - vastuullista kuluttamista	Kaukolämmön lisäveden käytön vähentäminen Oman energiakulutuksen vähentäminen (vuotuinen polttoainekäyttö v.2022 2590 GWh)	Lisävettä meni 65 259 kuutiota. Toteutunut kerroin on 1,36 eli tavoite saavutettiin. Energiatehokkuustavoite on saavutettu. Tehdyistä parannustoimista syntyy säästöjä 84,3 GWh vuosittain.	Lisävettä max. 1,5 X kaukolämpöverkon tilavuus Noin 16 GWh energian säästö	Lisävettä on kulunut vuoden aikana vähemmän ja tämän hetken kerroin on 1,2 x verkon tilavuus.	Ei tietoa
Edullinen, vähäpäästöinen ja luotettava energia (sosiaalinen ja	Vähäpäästöisempi ja edullisempi lämmitys kuin suurissa suomalaisissa	Päästöt: Päästökerroin 145 ylittää keskiarvon 66 g CO_2/kWh	Päästöt: Vantaan kaukolämmön päästökerroin pienempi kuin 6 suurimman kaupungin	Sähkön toimituksen luotettavuus on toteutunut erittäin hyvälä tasolla.	Toteutuu osittain

taloudellinen vastuu) SDG 7 -edullista ja puhdasta energiaa ja SDG 11 -kestävät kaupungit ja yhteisöt	kaupungeissa keskimäärin Energiatoimituksen luotettavuus	Edullisuus: 6 suurimman keskiarvo oli 1,66 ja Vantaa 1,61, eli tavoite toteutui. Sähkön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,095 h/as/v. Eli tavoite toteutui. Lämmön keskeytysaika 0,38 h/as/lämmityskausi eli tavoite toteutui.	päästökertoimien keskiarvo Edullisuus: Kiinteistöliiton indeksitalovertailun 6 suurimman kaupungin keskiarvoa pienemmät lämmityskustannukset/m2 Sähkön ja lämmön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,2 h/as/v ja lämmön alle 0,8 h/as/lämmityskausi	Toimitushäiriöiden toteuma vuonna 2026 on 0,05 h/as/v. Lämmön keskeytysaikatoteuma on toistaiseksi 0,657 h/as ja koko vuoden ennuste 1,15 h/as/v	

VAV Yhtymä Oy

VAV Yhtymä Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. VAV-konserni koostuu emoyhtiö VAV Yhtymä Oy:stä sekä kolmesta tytäryhtiöistä: VAV Asunnot Oy, VAV Palvelukodit Oy ja VAV Hoiva-asunnot Oy:stä. VAV Asunnot Oy rakennuttaa ja hallinnoi valtion tukemia ara-asuntoja, jotka muodostavat enemmistön konsernin asuntokannasta. VAV Yhtymä Oy rakennuttaa ja hallinnoi muita kohtuuhintaisia asuntoja ja VAV Palvelukodit palveluasuntoja.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

VAV-konsernin alkuvuotta sävyttivät vuosittain toistuvat konsernikokonaisuuden tilinpäätös ja vastuullisuusraportointi sekä muista isoista asioista uudiskohteiden kilpailutukset, rahoituksen varmistaminen ja hankevalmistelu, sähköisten palvelujen uudistus, vuokrasopimusneuvottelut hyvinvointialueen kanssa rajoituslain nojalla irtisanottujen kohteiden jatkosopimuksista sekä laaja, henkilövahinkojakin aiheuttanut tulipalo VAV:n omistamassa talossa. Maaliskuussa tapahtui Pähkinärinteentie 26:n vakava, tuhopoltosta aikansa saanut tulipalo, jossa menehtyi saman perheen viisi jäsentä. Palo jälkitöineen on vaatinut pitkäkestoista kriisinhallintaa, viestintää ja korjaustoimia yhdessä vakuutusyhtiön kanssa.

VAV:n kilpailuttamissa hankinnoissa on saatu viime aikoina paljon tarjouksia ja tarjousten hintataso on ollut useimmiten aiempia sopimuskausia matalampi.

VAV on valmistellut yhdessä asiantuntijatahon kanssa tuloutusmahdollisuusselvitystä, jonka myötä tunnistetaan käytettävissä olevat tuloutusmahdollisuudet omistajalle. Selvitys on valmistunut ja Vantaan kaupunki on ottanut VAV-konsernin vuodesta 2027 aloittaman tuloutuksen huomioon talousarviovalmistelussaan.

Useampi iso kehityshanke on valmistunut tai valmistumassa. VAV on ottanut käyttöön Vantaan Energian tarjoaman energiaoptimointikokonaisuuden, jonka myötä saadaan vähennettyä energiankulutusta ja varmistettua kohtuullisempia asuinkustannuksia. Yhtiö on myös uudistanut sähköiset asiointipalvelunsa ja verkkosivunsa kokonaisuudessaan. Asuvien asukkaiden palvelu on julkaistu ja sitä käytetään jo yli 70%:ssa VAV-kodeista. Syyskuun lopulla yhtiö julkaisee asunnonhakijoille kokonaisuudessaan uudistetun asiointiratkaisun sekä uudet verkkosivut.

VAV Yhtymä Oy:n hallitus hyväksyi elokuussa konsernin uuden liiketoimintastrategian, jonka ytimessä on korkean käyttöasteen ylläpitämisen keskeisyys.

Tuloskehitys ja investoinnit

Vuokramarkkina jatkuu haastavana ja käyttöasteen pitäminen korkealla vaatii paljon työtä. VAV on onnistunut tässä toistaiseksi hyvin vaikeaan markkinatilanteeseen nähden. Vuoden 2026 kumulatiivinen käyttöaste on 97,9 prosenttia, joka on hieman tavoitetta (98,5%) matalampi. Asiakkaiden taloustilanne on edelleen kiristyvä: häädöt ja vuokravelat ovat aiempia vuosia korkeammalla tasolla ja asuntoa hakevien keskitulo on laskenut.

VAV saa tänä vuonna alkuun poikkeuksellisen paljon uudiskohteita, vähintään 364 asuntoa viiteen kohteeseen. Näistä asunnoista 155 rakennetaan pitkällä korkotukilainalla VAV Asunnot Oy:n kantaan ja 209 asuntoa VAV Yhtymä Oy:lle pääosin valtion takaamalla takauslainalla. Kun tähän yhdistetään VAV Palvelukodit Oy:lle rakenteilla oleva, tammikuussa 2027 käyttäjälleen hyvinvointialueelle luovutettava Simonmetsän vanhustenkeskus, on VAV:lla rakenteilla tänä vuonna yli 500 asuntoa. Lisäksi yhtiö toteutti tontin ja urakan hankintaa koskevan kilpailun kilpailullisella rajoitetulla neuvottelumenettelyllä, mutta kohde jäänee toteutumatta valtakunnallisen korkotukilainavaltuuksien vähyyden vuoksi.

Rakentamisen hintataso on pysynyt kilpailukykyisenä, ja käynnissä sekä suunnitteilla olevat hankkeet etenevät pääosin suunnitellusti. Simonkylän vanhustenkeskuksen rakentaminen jatkuu aikataulun mukaisesti, ja sen arvioitu valmistuminen on alkuvuonna 2027. Suunnitteilla on Hakunilan Kannuskujalle sijoittuva suuri peruskorjaus, joka kilpailutetaan vuoden aikana. Korjausten laajuuden vuoksi kohteen asukkaiden vuokrasopimukset joudutaan irtisanomaan. VAV pyrkii tarjoamaan asukkaille korvaavia asuntoja omasta kannastaan. Kesällä valmistui perusparannushanke Korson Mäyräkujalla. Kaikki kohteen asunnot saatiin vuokrattua ja niihin muutettiin heti korjauksen valmistuttua.

Korjaustoiminta etenee suunnitelmien mukaisesti. Tasaisesti kuukausille jaettuun talousarvioon nähden elokuun toteumatilanne on selvästi alle talousarvion. Korjaustoiminnan sopimusten osalta ollaan kuitenkin talousarvion mukaisessa aikataulussa, vaikka kustannukset kirjautuvat kirjanpitoon vasta loppuvuoteen painottuen. Korjaushankkeita on saatu tänä vuonna toteutettua budjetoitua alhaisemmilla hinnoilla, millä arvioidaan olevan vuoden 2026 tulosta parantava vaikutus. Tilikauden talousarvion mukaisessa tuloksessa näkyy budjetoituna aikaisempien vuosien Varke-rajoitusten alaisen kertyneen ylijäämän käyttö, minkä vuoksi koko vuoden tulostavoite on negatiivinen.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2026	TA 31.8.2026	TOT 31.8.2026
Liikevaihto	118 223	78 662	77 841
Liikevoitto	5 013	3 342	14 933
Tilikauden tulos	-8 837	-5 891	9 902
Taseen loppusumma	815 000	800 000	801 835
Henkilöstön lkm	67	66	65
Bruttoinvestoinnit		11 000	11 254
Quick ratio	2	2	6
Omavaraisuusaste sis. leasing vastuut	20	20	31,6
Pitkäaikainen vieras pääoma	521 000	528 000	527 399
Leasingvastuut	0	0	0

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Haastava vuokramarkkinatilanne on johtanut siihen, ettei kaikkiin tulostavoitteisiin ole aivan päästy. Yhtiössä jatketaan toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi, mutta yhtiö tulee tämän vuoden aikana hiukan jäämään tavoitteesta olla vähintään 30 % markkinavuokraa edullisempi. Myöskään asuntotuotantotavoite vuodelle 2026 ei tule toteutumaan, joskin aloituksia on vireillä yhteensä 364 asunnon verran.

Keskeiset riskit liittyvät tulevien vuosien uudistuotannon rahoitusratkaisuihin tilanteessa, jossa saatavilla olevat korkotukilainavaltuudet ovat joko varsin pieniä tai niitä ei ole ollenkaan. Keskeistä jatkon kannalta on, olisiko mahdollista muuttaa EU:n tilastoviranomaisen ohjeistuksen mukaisesti tehtyä korkotukilainojen laskemista mukaan valtion velkaan. Aiemmin riskinä nostetuista hyvinvointialueen irtisanomista VAV Hoiva-asunnot Oy:n vuokrasopimuksista saatiin touko-kesäkuussa neuvotteluratkaisu. Tähän kokonaisuuteen kuuluvaa kohteiden myyntiä on edistetty aktiivisesti.

Vuoden 2027 vuokranmääritykseen vaikuttavat jossain määrin myös muutamat uudet merkittävät menoerät, kuten VAV:n osalta yli 700 000 euroon vuodessa kohoava hulevesimaksu ja kaupungin aloittama tuoton tuloutus VAV-konsernista. Lisäksi niin VAV kuin muutkin kiinteistöjen omistajat ovat ryhtyneet viranomaisten kehotuksesta tarkastamaan lasirakenteisten parvekekaiteiden turvallisuutta. Vuoden 2026 aikana tehtävän tarkastuskierroksen jälkeen selviää tarvittavien korjaustoimenpiteiden laajuus.

Lokakuussa 2026 tulee voimaan uudistettu laki asuinhuoneiston vuokrauksesta (AHVL), joka vaikuttaa merkittävästi VAV:n vuokraustoimintaan ja kaikkiin VAV:n asukkaisiin. Uudistetun lain myötä lokakuusta lähtien on voimassa muun muassa takautuva tupakointikielto kaikissa asuntojen vuokrasopimuksissa.

Kesällä 2026 VAV jätti lausunnon ympäristöministeriön esitysluonnokseen valtion tukemien vuokra-asuntojen asukasvalinnasta ja asuntojen käyttöä koskevan sääntelyn kehittämisestä. Luonnoksessa ehdotetaan muun muassa, että valtion tukemia tavallisia vuokra-asuntoja omistavilla yhteisöillä olisi jatkossa velvollisuus seurata vuokrattuina olevien asuntojen tarvetta ja soveltumista vuokra-asuntoa eniten tarvitsevien hakijoiden käyttöön ja oikeus irtisanoa vuokrasopimus kohdentumiseen liittyvästä syystä.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2025	Tavoitetaso 2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Vuokrausaste (%), konserni Omavaraisuusaste, konserni	98,6 % 22,8 %	98,5 % 20 %	97,9 %	Toteutu osittain
Asuntotuotanto	Asuntotuotanto (360 as./v)	174	360	0	Ei toteudu lainkaan
Ylläpidon hoitokulujen muutos	Kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksi (2015 =100)	Alle indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Alle indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Toteutu täysin
Tuoton tuloutus kaupungille (kiinteistökehityshankkeet)	Tuoton tuloutuksen suunnitelma laadittu ja tuloutus suunnitelmaa noudattaen		Suunnitelma valmis ja tavoitetasot asetettu	Suunnitelma valmis ja tavoitetasot asetettu	Toteutu täysin
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Asuntokannan arvon ja vuokrattavuuden säilyminen	PTS:n toteuttaminen Toteutuneet kustannukset	Kulujen mukainen toteuma 71 %. Kuitenkin sopimukset tehty kaikista vuodelle 2025	95-105 % 95-105 %	Kulujen mukainen toteuma 71 %. Kuitenkin sopimukset tehty kaikista vuodelle 2026	Toteutu täysin

	suhteessa budjetoituun (%) Laajuus asuntoina: toteutuneet suhteessa budjetoituun (%)	budjetoiduista PTS-töistä. 71 % 75 %		budjetoiduista PTS-töistä. 71 % 78 %	
Asiakastyytyväisyys	NPS (Net Promote Score)	34,2	39,5	34,5	Ei toteudu lainkaan
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Työtyytyväisyys	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	3,57	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Työtyytyväisyyskysely toteutetaan loppu vuonna 2026	Ei tietoa
Terveysperusteiset poissaolot	%:a henkilöstöstä/v	2,3	3,5	2,5	Toteutu täysin
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Segregaation torjuminen tarjoamalla kohtuuhintaista asumista ja tukemalla asumisen haastavissa tilanteissa (SDG-tavoite 10: Eriarvoisuuden vähentäminen)	VAV Asunnot Oy:n keskivuokra suhteessa markkinavuokraan	VAV Asunnot Oy:n keskivuokra 30 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkina-vuokran	28 % alle markkinavuokran	Ei toteudu lainkaan
Lämmitysenergian kulutuksen vähentäminen (SDG-tavoite 11: Kestävät kaupungit ja yhteisöt sekä SDG-tavoite 13: Ilmastotekoja)	Lämmitysenergian normeerattu kulutus, kWh/m3	37,4	38,1	37,46 (arvio koko vuodesta 2026 perustuen toteumaan 1-7/2026)	Toteutu täysin

VTK Kiinteistöt Oy

VTK Kiinteistöt Oy vuokraa kaupungille peruspalveluiden käyttöön tiloja, kuten toisen asteen koulutiloja ja liikuntahalleja. Lisäksi yhtiön toimintaan kuuluu näiden tilojen rakennuttaminen ja ylläpito. Yhtiö toimii konsernin emoyhtiönä.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat sekä investintien eteneminen
VTK Kiinteistöjen keskeneräisten hankkeiden määrä oli raportointihetkellä 43,1 milj.€. Aviapoliksen lukion (arvo n. 36,5 milj.€) rakentaminen on käynnissä ja raportointihetkellä hankkeen kustannukset olivat 21,4 milj.€. Aviapoliksen lukio valmistuu 1/2027. Leppäkorven liikuntahallin (arvo 9,8 milj.€) rakentaminen etenee suunnitellusti ja kohde valmistuu 12/2026. Hankkeen kustannukset raportointihetkellä olivat 4,3 milj.€. Varia Tennistien vanhan puolen peruskorjauksen (arvo 50,8 milj. €) suunnittelu on käynnissä, ja hankkeen arvioidaan valmistuvan keväällä 2029. Peruskorjaushankkeen osaprojektina toteutettu Tennistien hitsausosaston muutostyöprojekti valmistui kesäkuussa 2026.

VTK:n suurimman hankkeen Tikkurilan osaamiskampuksen (arvo n. 105,3 milj. €) kertyneet kustannukset raportointihetkellä olivat 13,5 milj. €. Rakentaminen on alkanut 4/2026. Osaamiskampuksen arvioitu valmistumisaika on 10/2028. Myyrmäkeen suunniteltavan Oivallusten talon (arvo 56,9 milj.€) suunnittelu on alkanut. Hankkeen arvioitu valmistumisaika on kevät 2029.

Vivamus Kiinteistöt Oy keskittyy vuonna 2026 hankekehitykseen ja ylläpidon toimintamallien kehittämiseen tavoitteena kiinteistöjen toiminnallisuuden ja taloudellisen kestävyyden parantaminen sekä asiakkuudenhallinnan vahvistaminen. Vivamuksella on käynnissä aktiivinen kaavamuutoshanke Joukontie 42:ssa. Tuupakantie 4:n ja Pohjolantie 2:n kiinteistöjen kehittämissuunnitelmat ovat käynnissä.

Euroopan unionin tuomioistuin linjasi alkuvuodesta 2026 antamassaan ratkaisussa, että sidosyksikön toiminnan kohdistumista arvioitaessa sidosyksikön liikevaihtoa ja ulosmyyntiä tulee lähtökohtaisesti tarkastella konsernitasolla. Tämän seurauksena myös sidosyksikön tytäryhtiön markkinoille suuntautuva myynti katsotaan sidosyksikön ulosmyynniksi. Linjauksella on merkittävä vaikutus VTK Kiinteistöt -konserniin, ja konserni on käynnistänyt yritysjärjestelyn, jossa Vivamus-konserni siirtyy 1.1.2027 alkaen Vantaan kaupungin suoraksi tytäryhtiöksi ja VTK Kiinteistöt Oy:n sisaryhtiöksi.

Avainluvut (K) 1000 €	TOT 30.4.2026	TA 31.8.2026	TOT 31.8.2026
Liikevaihto	14 114	27 708	28 262
Liikevoitto	4 027	6 351	7 689
Tilikauden tulos	2 104	3 396	5 468
Taseen loppusumma	274 973	293 034	370 410
Henkilöstön lkm	15	15	16
Bruttoinvestoinnit	18 312	58 104	39 134
Quick ratio	1,5	2,4	9,3
Omavaraisuusaste sis. leasing vastuut	23,6 %	25,3 %	21,4 %
Pitkäaikainen vieras pääoma (lainat)	177 045	212 709	273 538
Leasingvastuut	24 386	24 392	24 387

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

VTK-konsernin johto arvioi, että vuoden 2026 tavoitteet tullaan saavuttamaan suunnitellusti.

VTK Kiinteistöt Oy:llä on toteutettavanaan vuosien 2026–2035 aikana noin 400 miljoonan euron investointiohjelma, joka kohdistuu toisen asteen oppilaitos- ja liikuntahallikohteisiin. Investointihankkeet on tarkoitus rahoittaa kaupungin myöntämillä 100-prosenttisilla omavelkaisilla takauksilla. Vivamuksen osalta vuosien 2026–2028 investointihankkeet rahoitetaan määräaikaisella konsernitilin limiitillä.

Yhtiöiden toimintaan liittyy merkittäviä taloudellisia riskejä, joista keskeisimpiä ovat korkoriski suuren lainapääoman vuoksi sekä rakennusindeksin muutoksiin liittyvä hankkeiden kustannusten nousuriski. Lisäksi osaamisen jatkuvuuteen ja avainhenkilöiden pysyvyyteen liittyy henkilöstöriski, joka on keskeinen hankkeiden onnistumiselle.

Konsernin rakennuskannasta huomattava osa on yli 20 vuotta vanhaa, mikä lisää kiinteistöjen ylläpitoon ja toiminnalliseen kuntoon liittyviä riskejä. Näitä riskejä hallitaan suunnitelmallisen pitkän tähtäimen kunnossapidon (PTS), ylläpitoinvestointien sekä vakuutusturvan avulla.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2025	Tavoitetaso 2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Vakavaraisuuden säilyttäminen	Konsernin omavaraisuusaste %	27,8	>20	26,6	Toteutuu täysin
Positiivinen ja kasvava tulos	Vivamus Kiinteistöt Oy:n tulos, milj. eur	2,4	1,5	3,4	Toteutuu täysin
Hyvän vuokrausasteen ylläpito ja kehittäminen	Ulkoisten vuokrakohteiden vuokrausaste (%) (Vivamus Kiinteistöt Oy)	97	95	97	Toteutuu täysin
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Terveelliset, turvalliset ja viihtyisät toimitilat (sisältäen sisäilmaparannukset)	Budjetoiduista peruskorjauksista 90-100% toteutuu	-	90-100 %	n/a	Ei tietoa
Asiakastyytyväisyys, konserni	Asteikko 1-5, vastausten keskiarvo	3,6	3,7	Toteutetaan syksyllä 2026	Ei tietoa

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Konsernin henkilöstön hyvinvointikysely	Asteikko 1-5, vastausten keskiarvo	4,4	4,5	Toteutetaan syksyllä 2026	Ei tietoa ☐
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Energiatehokkuuden parantaminen uudishankkeissa ja peruskorjauksissa (SDG-tavoite 11 Kestävät kaupungit ja yhteisöt)	Kaupungin hankesuunnitelmissa asettamien energiatehokkuuden vertailulukujen (E-luku) alittaminen	Varia Vehkala hanke: 78 kWhE/m2, vuosi.	Varia Vehkala hanke: alle 80 kWhE/m², vuosi	n/a	Ei tietoa ☐
VSME (Pienten ja keskisuurten yritysten vapaaehtoinen vastuullisuusraportointi)	Raportointikehyksen luonti 2025 (sis. sisältäen hiilijalanjäljenlaskenta)	Raportointikehys	VSME - raportin tuottaminen	VSME-raportti 2025 tehty	Toteutuu täysin ■

Vantaan tilapalvelut Vantti Oy

Vantti on Vantaan kaupungin kokonaan omistama in house -yhtiö, joka tuottaa ateria-, puhtaus-, kiinteistö- sekä aula- ja turvapalveluja Vantaan kaupungille.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Kaupunginhallituksen päätökseen 16.12.2024 kaupungin keittiöiden palveluverkkosuunnitelman laatimisen periaatteista liittyen sovittiin, että Vantti maksaa vuoden 2026 alusta käytössään olevista keittiötiloista vuokraa Vantaan kaupungille. Lähtökohtana on, että tuleva vuokra on kustannusneutraali Kasolle, joka maksoi vuokran keittiötiloista vuoteen 2025 saakka. Kaupunkitilalautakunta teki päätöksen vuokrauksesta 13.8.2025, ja konsernijaosto antoi ennakkosuostumuksen yhtiön käytössä olevien tilojen vuokraamiseen 8.12.2025.

Hallinnon ja palvelun tukien kokonaispalvelun jatko-organisoituminen tapahtui suunnitellusti elokuun 2026 alussa. Tämän jälkeen kokonaispalvelu on käytössä kaikkialla Vantissa. Kokonaispalvelun täysimääräiset hyödyt saadaan esiin vasta, kun koko organisaatio tukee kokonaispalvelua ja yhtiön kehittämistä. Tavoitteina on edelleen parantaa asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyttä sekä toiminnan tehokkuutta pidemmällä aikavälillä.

Alustavat hinnanmuutokset vuodelle 2027 annettiin maaliskuun lopulla. Hinnat tarkentuivat kevään aikana, ja lopulliset myyntihinnat annettiin tilaajalle toukokuun lopussa.

Tuloskehitys ja investoinnit

Vantin tulos elokuun jälkeen on -584 000 € ja budjetti -244 000 €. Yhtiön kassan määrä oli noin 5,6 m€ 11.8.2026 (6,9 m€ 11.8.2025).
Vantin investoinnit ovat elokuun jälkeen noin 470 000 €. Vuoden 2026 investointibudjetti on 500 000 €. Osavuosikatsauksen 2 avainluvut pitävät

sisällään heinäkuun toteumat + elokuun budjetin. Taseen avainluvut ovat pelkästään heinäkuun toteumat.

Avainluvut 1000 €	TA 2026	TA 31.8.2026	TOT 31.8.2026
Liikevaihto	63 198	40 277	39 999
Liikevoitto	98	-368	-637
Tilikauden tulos	165	-244	-584
Taseen loppusumma	13 900	10 300	10 073
Henkilöstön lkm	980	980	984
Bruttoinvestoinnit	500	343	470
Quick ratio	1,35	1,35	1,31
Omavaraisuusaste sis. leasing vastuut	34,5	35	36
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0
Leasingvastuut	93	61	76

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Yhtiön tilikauden tulostavoite on 0,25 % liikevaihdosta, heinäkuun jälkeen ennuste on 0,24 %. Asiakastyytyväisyyttä kuvaavan NPS - mittauksen tulos koko yhtiön osalta on tällä hetkellä +59. Ateriapalveluiden laatuarvio 1-5 asteikolla on raportointihetkellä 4,37. Puhtauspalveluiden tehokkuusprosentti on 1,04 % vuoden 2026 osalta, joten tavoitetaso 1,00 % saavutettiin.

Heinäkuun jälkeen biojätteen tilanne on 45 g per / ruokailija. Ruokatuotannon hiilijalanjälkitieto vuoden 2026 osalta saadaan vasta tammikuussa 2027. Vantille toimitetaan syksyllä 2026 kymmenen uutta sähköautoa, mutta vuoden 2026 tavoitteen saavuttaminen on epätodennäköistä.

Henkilöstötyytyväisyyden osalta tulos saadaan loppuvuodesta 2026.
eNPS (henkilöstön suositteluindeksi) tulos oli heinäkuun jälkeen +29. Mittauksia tehdään 3-4 kpl vuoden 2026 aikana. Oppisopimuskoulutettavien määrä on jo heinäkuussa 42 kpl, joten vuoden 2026 tavoite on jo ylitetty tässä vaiheessa.

Riskit ja tulevaisuuden näkymät

Liiketoimintaympäristössä ei ole tunnistettu merkittäviä muutoksia riskeihin liittyen ja riskienhallintatoimenpiteet ovat olleet riittäviä.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2025	Tavoitetaso 2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Positiivinen tilikauden tulos	Tilikauden tulos vähintään 0,25 % liikevaihdosta.	0,20	0,25 %	0,24 %	Toteutuu osittain
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS)	NPS pisteluku	+48	+27	+59	Toteutuu täysin
Kehittämisohjelma: Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyyden positiivinen kehittyminen	Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyys 1-5	4,18	3,90	4,37	Toteutuu täysin
Kehittämisohjelma: Puhtauspalveluiden kustannustehokkuus	Kustannustehokkuus vähintään 1 %-yksikkö (Hinnankorotus alittaa yleisen kustannustason nousun)	1,00	1,00	1,04	Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1-5	4,20	4,15		Ei tietoa
Sairauspoissaolot	%	4,98	5,60	5,23	Toteutuu täysin

Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Kokonaisbiojätteen määrän vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	Kokonaisbiojätteen määrä grammaa/ruokailija	44	43	45	Toteutuu osittain
Ruokatuotannon hiilijalanjäljen vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	CO2-mittari (GHG protokolla) Elintarvikkeiden päästöt / Ateriamäärä	0,71 kgCO2e/ateria	0,67 kgCO2e/ateria		Ei tietoa
Aiheutettujen CO2-päästöjen vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	Aiheutetut CO2-päästöt (t) / tuotantoauto	0,45	0,30	0,44	Ei toteudu lainkaan
eNPS (työntekijöiden nettosuositteluindeksi) positiivinen kehittyminen SDG-tavoite 3. Terveyttä ja hyvinvointia (sosiaalinen vastuullisuus)	eNPS (työntekijöiden nettosuositteluindeksi)	+26	+15	+29	Toteutuu täysin
Henkilöstön osaamisen kehittäminen SDG-tavoite 3. Terveyttä ja hyvinvointia (sosiaalinen vastuullisuus)	Oppisopimuskoulutettavien määrä	87	30	42	Toteutuu täysin

Mercuria kauppaoppilaitos Oy

Mercuria kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin ja Helsingin Kauppiaitten Yhdistys ry:n omistama yhtiö, joka ylläpitää liiketalouden alan koulutusta tarjoavaa Mercuriaa. Vantaan kaupungin omistusosuus on 95,5 %.

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Kuluva vuosi on sujunut yhtiössä hyvin. Merkittävä tapahtuma oli 17.3.2026, jolloin allekirjoitettiin kauppakirja oppilaitoksen nykyisestä tontista. Yhtiö osti vuokraamansa tontin Vantaan kaupungilta 3 miljoonan euron kauppahintaan.

Yhtiön mukanaolo opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämässä toiminnanohjauksen kokeilussa on ollut myös isossa roolissa. Kokeilun edellyttää tiiviimpää yhteistyötä paikallisten toimijoiden (elinvoima- ja työllisyyspalvelut ja yritykset) kanssa. Yhtiö onkin tavannut ahkerasti eri toimijoita. Sopimusneuvottelu OKM:ssä pidettiin yhtiön osalta torstaina 21.5.2026.

Kevään 2026 yhteishaussa saavutettiin hyvä hakijamäärä. Ensisijaisia hakijoita oli 257/192 aloituspaikkaa ja kaikkia hakijoita yhteensä 798. Kaksoistutkinnot ovat erittäin suosittuja ja niitä toivoi ensisijaisista hakijoita jopa 178 hakijaa. Toukokuussa Mercuriasta valmistui yhteensä 121 nuorta liiketoiminnan perustutkintoon, merkonomi. Heistä 81 suoritti samanaikaisesti myös ylioppilastutkinnon. Määrä oli kaksinkertaistunut, kun vuonna 2025 kaksoistutkinnon suoritti 40 opiskelijaa.

Tuloskehitys ja investoinnit

Tässä raportoinnissa esitettyihin tulostietoihin on laskettu toteutumatiedot 1-7/2026, joihin on lisätty elokuun talousarviotiedot. Yhtiön taloustilanne on pysynyt vakaana. Tilikauden tulos on edellisen vuosikolmanneksen tavoin hieman arvioitua parempi. Liikevaihto on pysynyt ennakoidulla tasolla, mutta kustannuksia on toteutunut budjetoitua vähemmän. Tonttikaupan vaikutus

näkyy maksuvalmiustunnusluvun hienoisena laskemisena johtuen rahoitusomaisuuden pienenemisestä. Quick ratio on kuitenkin edelleen erittäin hyvällä tasolla. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt yhtiölle toiminnanohjauksen kokeilun käynnistämisvaiheeseen lisärahoitusta 109 700 euroa. Lisärahoitus maksetaan syksyn 2026 aikana muun valtionosuusrahoituksen yhteydessä. Lisärahoitus kasvattaa vuoden 2026 liikevaihtoa ja parantaa tulosta.

Omistajaohjauksessa asetettujen tavoitteiden tilanne on myös hyvä. Tulokset ovat tavoitetasossa tai hieman sen yläpuolella.

Vuodelle 2026 on suunniteltu 650 000 euron investointiohjelma. Merkittävimmät investoinnit ovat oppilaitoksen luentosalien peruskorjaus sekä ulkoalueilla tehtävät muutostyöt. Pääosa hankkeista toteutettiin kesän aikana. Urakoitsijoilta odotetaan vielä loppulaskuja ja tällä hetkellä koko vuoden investointiohjelmasta on toteutunut noin 75 %. Investointitalousarvioon ei ole odotettavissa merkittäviä ylityksiä. Keväällä tapahtunut tontin osto Vantaan kaupungilta on tehty ennalta sovitun investointiohjelman ulkopuolelta. Tontti (3 000 000) ja siihen liittyvä varainsiirtovero (90 000) on kirjattu taseessa maa-alueisiin ja siitä ei tehdä poistoja. Tontin osto mukaan lukien investointeja on tehty yhteensä noin 3,6 miljoonalla eurolla.

Avainluvut 1000 €	TA 2026	TA 31.8.2026	TOT 31.8.2026
Liikevaihto	9 609	6402	6421
Liikevoitto	402	220	515
Tilikauden tulos	501	220	517
Taseen loppusumma	24 800	24 800	24 941
Henkilöstön lkm	64	64	65
Bruttoinvestoinnit	650	650	493
Quick ratio	10	10	8
Omavaraisuusaste sis. leasing vastuut	95	95	94
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0
Leasingvastuut	320	320	320

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Ammatillisen koulutuksen rahoitusmalli muuttui vuoden 2026 alusta. Mercuria on pärjännyt hyvin myös uusissa rahoitusperusteissa. Kilpailu on kuitenkin selvästi aikaisemmasta kiristynyt. Aikuiskouluttajina tunnetut toimijat ovat käynnistäneet myös nuorten koulutusta. Muuttunut tilanne näkyy erityisesti pääkaupunkiseudulla. Koulutuksenjärjestäjät parantavat toimintaprosessejaan, mikä osaltaan tasoittaa kilpailuasetelmia rahoituksessa.

Ammatilliselta koulutukselta vaaditaan entistä parempaa vaikuttavuutta. Toiminnanohjauksen kokeilun myötä Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa Mercurian tuloksia tarkasti. Kokeilussa mukana olo tuo yhtiölle myös uusia mahdollisuuksia. Jatkossa Mercuria voi esimerkiksi yhdistää liiketoiminnan koulutuksiin myös muiden alojen tutkinnon osia. Räätälöinneillä voidaan parantaa opiskelijoiden työllistymistä ja kasvualojen työvoiman saantia.

Kriittisten tietojärjestelmien häiriöt ja tietoturva on luokiteltu Mercurian riskienhallintasuunnitelmassa edelleen merkittäväksi riskiksi. Yhtiössä on toteutettu vuoden aikana ulkopuolinen tietoturva-auditointi (Insta Advance Oy) ja käynnistetty koko henkilöstöä koskeva koulutuskokonaisuus (Navisec).

Tavoite	Mittari	Toteuma 2025	Tavoitetaso 2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Positiivinen tilikauden tulos	Nettotulos, Euroa Tulokseen vaikuttavat heikentävästi vuodesta 2025 alkaen valtionosuusrahoituksen	894799	200 000	517 268	Toteutuu täysin

	leikkaukset ja uusi rahoituslaki.				
Toteutuneet oppivelvollisten opiskelijavuodet	Valtionosuusrahoituksen perusteena oleva oppivelvollisten opiskelijoiden määrä opiskelijavuosina, kpl		510	256	Toteutuu täysin
Rakennuksen PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla huomioiden rakennuksen tuleva käyttöikä	Toteutusaste %	100	100	100	Toteutuu täysin
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Opiskelijapalaute (amispalaute, päättökysely)	nps-indeksi	81	66	79	Toteutuu täysin
Työelämäpalaute työpaikkaohjaajakysely	Tyytyväisyys 1-5	4,5	4,3	4,6	Toteutuu täysin
Työllistyminen ja jatko-opinnot	Työllistyneiden ja jatko-opintoihin siirtyneiden osuus valmistuneista opiskelijoista %		85	85	Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstön työfiilis	Tyytyväisyys 1-5	4,1	4,1	4,2	Toteutuu täysin
Sairauspoissaolot	%		2,0	1,8	Toteutuu täysin
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Hyvän koulutuksen ylläpito ja kehittäminen	Opiskelijapalaute, (amispalaute) tyytyväisyys koulutukseen, kokonaisarvosana 1-5	4,5	4,5	4,6	Toteutuu täysin

(SDG-tavoite 4 "Hyvä koulutus")					
Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen (SDG-tavoite 3 ”Terveyttä ja hyvinvointia”)	Vuotuinen opiskelijakysely, keskiarvo osiosta ilmapiiri ja hyvinvointi 1-5	4,3	4,3	4,3	Toteutuu täysin
Sukupuolten tasa-arvon edistäminen (SDG-tavoite 5 ”Sukupuolten tasa-arvo”)	Vuotuinen opiskelijakysely, tasa-arvoa koskeva kysymys 1-5	4,3	4,3	4,3	Toteutuu täysin
Ruokahävikin vähentäminen (SDG-tavoite 12 ”Vastuullista kuluttamista”)	Ruokahävikki, g/myyty annos	37	36	32	Toteutuu täysin

Kiinteistöosakeyhtiöt

1. KOy Tiedepuisto
1988

2. KOy Tikkurilan Terveysasema
1979/1982

3. VanPark Oy 2012

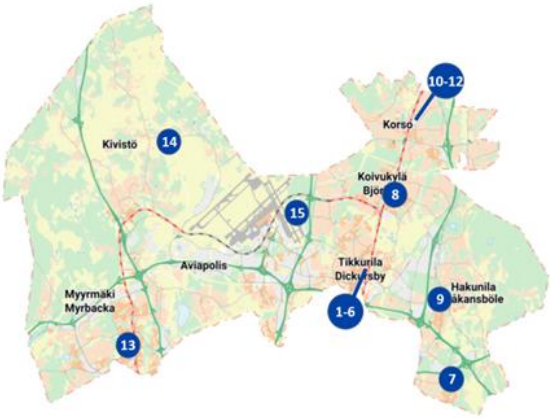

8. Hakopolun Liikekiinteistö Oy
1981

12. Korson Pienteollisuustalo Oy 1965

9. KOy Hakucenter
1986

13. Ruukkukujan Autopaikat
1987

10. KOy Korson Toimistokeskus
1992/1997

14. As Oy Vantaan Katriinanrinne
1991

4. Ratakujan Pysäköinti Oy
2013

5. KOy Lehdokkitien virastotalo
1983

6. As Oy Vantaan Sepänpuisto
1990

7. Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy 1977

11. KOy Vantaan Maakotkantie 10 1989

15. KOy Vantaan Helikopteritukikohta
2009

Tavoitteiden toteutuminen	Ylläpito-kustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä.	PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssä	Energian käytön tehostamistoimien kartoitus	Selite
K Oy Tiedepuisto 100 %	Ei asetettu	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Muut tavoitteet: Tulos ilman poistoja positiivinen Toteutuu täysin Peruskorjauksissa ja investoinneissa saavutetaan vähintään kustannusarviot Toteutuu täysin Yhtiö saavuttaa tavoitteensa kuluvana vuotena. Energiankäyttöön liittyvät selvityksiä tehdään yhdessä Tiedekeskussäätiön kanssa. Yhtiö valmistelee kattoremontin aloitusta loppuvuonna 2026, jolloin yhtiön on tarve käyttää limiittiä. Kattoremontin tarkennettu kustannusarvio on 2,8 m€
K Oy Tikkurilan Terveysasema 62,2/73,8 %	Ei tietoa	Ei tietoa	Ei asetettu	Muut tavoitteet: Elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoite Ei tietoa Rakennuksen tulevaisuus on ollut epäselvä, mutta oletus on, että terveysasema toimii tiloissa ainakin vuoteen 2031 ja mahdollisesti vielä sen jälkeen. Tämän lisäksi rakennukseen tulee väistöön Tikkurilan kirjasto. Korjauksia on tehty aikaisemmin vähäisesti, mutta nyt on

				saatettu rakennuksen tekniikka paremmin vastaamaan käyttäjien toiveita. Yhtiö teettää rakennushistoriaselvityksen vuonna 2026, joka vastaa osin mahdollisiin suojelukysymyksiin.
Ratakujan Pysäköinti Oy 100 %	Toteutuu osittain	Toteutuu täysin	Ei tietoa	Muut tavoitteet: Vuokrausaste suurempi kuin 110 %:ia (sisältäen lyhytaikaisen vuokrauksen) Ei tietoa Yhtiön tavoitteena positiivinen tulos ei ole mahdollinen, kun huomioidaan poistot. Yhtiön vuokrausaste on noussut merkittävästi ja lyhytaikaisen pysäköinnin tulot ovat myös hyvällä tasolla. Yhtiön riskinä on suurasiakkuuden menetys viimeistään silloin kun ratikkahanke päättyy, sillä ratikkahankkeelle on vuokrattu n. 48 % autopaikoista.
K Oy Korson Toimistokeskus 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	Tulevaisuudessa yhtiön on varauduttava mm. hissin uusimiseen ja sähköjärjestelmän korjauksiin. Energiankäytön tehostamistoimena valaisimien päivitys led-valaisimiin ja suurempana ilmanvaihtokoneiden uusiminen.
K Oy Lehdokkitien Virastotalo 85/100 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Kuluvan tilikauden ylläpitokustannusten arvioidaan nousevan hiukan edellisvuoden toteumaa suuremmiksi. Mm. lämmityskustannukset ovat nousseet arvioitua korkeammiksi kylmästä alkuvuodesta johtuen. Rakennus puretaan ja tontti myydään Vantaan kaupungille vuonna 2026. Riskinä purkukustannusten mahdollinen nousu.
As Oy Vant. Katriinanrinne 100 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	Yhtiössä on tarve tulevina vuosina tehdä enemmän korjauksia, mutta niiden ajoitusta suhteessa kassatilanteeseen on arvioitava tarkasti. Energiatehokkuuden

				parantamistoimina on valaistuksen uudistaminen ja uuden energiatodistuksen teettäminen. Pihan parannuksista saatu tarjoukset ja korjaukset tehdään 2026 aikana.
Korson Pienteollisuustalo Oy 83,1 %	Toteutuu osittain	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Rakennukset on tarkoitus purkaa vuonna 2028.
VanPark Oy 100 %, Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy 100 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Muut tavoitteet: Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy Tulos ilman poistoja positiivinen-Toteutuu täysin Emoyhtiön tulos 1-3 / 2026 aikavälillä ja huomioiden tytäryhtiön VanPark Oy:n tulos ilman poistoja (74.817,48 euroa) yhteensä 45.803,28 euroa.
K Oy Vantaan Helikopteritukikohta 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Yhtiö on pyrkinyt pienentämään kassaa, johon on aikaisemmin kerätty varoja yhtiön rakennuksen purkamista varten maanvuokrasopimuksen päättyessä. Purkukustannusten arvioidaan olevan pienemmät kuin kassaan kerättyjen varojen määrä. Yhtiöstä muodostetaan v. 2027 alussa K Oy Vantaan Sote-tilat, jonne yhtiöitetään hyvinvointialueelle vuokratut tilat.
K Oy Vantaan Maakotkantie 10 33,1/88,3 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu osittain	Ylläpidon kustannukset nousevat korjaustarpeen myötä. Yhtiössä on riskinä alapohjan lisäksi yläkerran heikossa kunnossa olevan viemäriputkistossa olevat tukokset, jotka voivat lisätä korjaustarvetta. Yhtiö päätti tilata uuden kuntoarvion varmistaakseen tulevaa korjaustarvetta. Yhtiössä on jo aiemmin energiatodistuksen uusimisen yhteydessä kartoitettu tehostamistoimia.
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy 52,4 %	Toteutuu täysin	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	Yhtiö suunnittelee alakerran ilmanvaihdon saneerausta, jonka katsotaan tuovan säästöjä energian

				kulutuksessa. Alustavassa kartoituksessa ei havaittu merkittäviä energiansäästökohteita. Yhtiö sijaitsee Vantaan ratikan vaikutusalueella.
Ruukkukujan Autopaikat Oy 87,2/88,3 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Yhtiössä on aloitettu piirivartiointi, joten ylläpidon kustannukset nousevat suunnitellusti edelliseen tilikauteen verrattuna. Yhtiön tiloissa on havaittu häiriökäyttäytymistä, mikä vuoksi yhtiö on aloittanut piirivartioinnin.
Hakopolun Liikekiinteistö Oy 88,4 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Yhtiön rakennuksessa alkuvuodesta 2026 tapahtuneista vuotovahingoista aiheutui ennakoimattomia korjaus-kustannuksia. Tästä johtuen yhtiön ylläpitokustannukset tulevat olemaan edellisvuotta korkeammat. Yhtiön keskeisenä riskinä on rakennuksen teknisten järjestelmien rikkoontuminen ja niiden välttämättömistä korjauksista aiheutuvat ennakoimattomat kustannukset. Yhtiö noudattaa vuonna 2022 tehdyn kuntoarvion sisältämää pts-suunnitelmaa soveltuvin osin tehden nk. pakolliset työt.
K Oy Hakucenter 59,2 %	Toteutuu täysin	Toteutuu osittain	Toteutuu täysin	Merkittävimpiä riskejä ovat mm. rakennuksen teknisten järjestelmien rikkoutuminen ja alueen yleinen levottomuus sekä niistä aiheutuvat ennakoimattomat kustannukset. Yhtiön tulevaisuuteen vaikuttaa merkittävästi pääomistajien kehityshankkeen eteneminen.

Kiinteistöyhtiöiden avainluvut

KIINTEISTÖYHTIÖ JA KAUPUNGIN OMISTUS% AVAINLUVUT 1000 euroa	Laajuus m2	Tase 2025	Oma pääoma 2025	Tuotot 1–8/2026	%-osuus tuotot budjetoi-dusta	Hoitokulut 1–8/2026	%-osuus hoitokulut budjetoidusta	Arvioidut poistot 2026	Ennustettu tilikauden tulos 2026	Kassa 8/2026	Quick Ratio*
K Oy Tiedepuisto 100 %	10 883	16265	12503	1233	67	-183	84	-978	379	+171	2,0
K Oy Tikkurilan Terveysasema 78,4/97,8 %	5657	6256	5566	365	64	-496	74	-417	-222	+6	+0,09
Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy 100 %		9462	9426	0	0	-38	28	0	-109	+1018	270
VanPark Oy 0 / 100 %	13530	8270	8222	266	62	-162	60	-299	-170	+572	33,2
K Oy Korson Toimistokeskus 77,1 %	3775	5992	5963	202	63	-191	59	0	0	+168	4,6
K Oy Lehdokkitien Virastotalo 85/100 %	3678	859	822	140	9	-209	69	-4	1217	+2173	48
As Oy Vant. Katriinanrinne 100 %	2400	1864	1612	174	65	-165	61	0	0	+111	2,9
Korson Pienteollisuustalo Oy 83,1 %	3590	579	100	148	65	-111	41	0	-61	+599	30
Ratakujan Pysäköinti Oy 100 %	9983	2209	2195	87	0	-81	0	0	0	-17	-1,2
K Oy Vantaan Helikopteritukikohta 100 %	961	1791	1779	38	66	-73	56	-66	-145	+391	56,1
K Oy Vantaan Maakotkantie 10 33,1/88,3 %	768,5	923	915	90	72	-74	69	-36	-20	+24,2	3,8
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy 52,4 %	1606	1502	1473	92	66	-56	40	0	0	+116	23,3
Ruukkukujan Autopaikat Oy 86,4 %/87,5 %	10 036	784	581	52	66	-49	66	-61	-30	+123	8,5
Hakopolun Liikekiinteistö Oy 88,4 %	3498,5	2 605	2 552	264	62	-273	64	-274	-233	+90	11,3
K Oy Hakucenter 46,99/65,15 %	4840	5 036	4 995	336	66	-275	59	0	32	+233	6,3

Kiinteistö- ja pysäköintiyhtiöille asetettavat tavoitteet 2026 –2029

1. Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä. (pl. K Oy Tiedepuisto: rakennukseen liittyvä ylläpito kuuluu vuokralaiselle)

   Pysäköintiyhtiöiden Ratakujan Pysäköinti Oy:n ja Vantaan Pysäköintiratkaisut -konsernin lisätavoitteet:
   1.1. Ratakujan Pysäköinti Oy:n vuokrausaste suurempi kuin 110 %:ia (sisältäen lyhytaikaisen vuokrauksen)
   1.2. Vantaan Pysäköintiratkaisut -konsernin tulos ilman poistoja positiivinen
   K Oy Tiedepuistoa koskevat varsinaisen liiketoiminnan tulostavoitteet
   1.3. Tulos ilman poistoja positiivinen
   1.4. Peruskorjauksissa ja investoinneissa saavutetaan vähintään kustannusarviot

2. PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssä

3. Energiankäytön tehostamistoimien kartoituksessa havaittujen toimenpiteiden suorittaminen (ei elinkaaren loppuvaiheessa olevat)

   3.1. Elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoitteet (yhtiö valitsee itselleen sopivan tavoitteen seuraavista)
   3.1.1. Kiertotalouden edistäminen kestävän purkamisen elementein: purkumateriaalien uudelleenkäyttö ja kierrättäminen
   3.1.2. Kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen esim. kaavoituksen kautta
   3.1.3. Rakennuksen elinkaaren loppuajan PTS:n toteuttaminen resurssiviisaalla tavalla

Vantaa
Vanda

Julkaisija
Vantaan kaupunki
05/2026
Konserniohjaus ja -valvonta

Vantaa

Sitovat tavoitteet OVK 2/2026

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
Hyvän elämän Vantaa							
1. Kehitämme kaupunkikeskuksia niiden turvallisuutta ja elinvoimaa edistäen ja osallisuutta vahvistaen	EKK - Elävät kaupunkikeskustat ry:n valtakunnallinen elinvoimalaskennan tulos	Kokonaiselinvoimaluku: 3,895	Kokonaiselinvoimaluku: 3,900	Tero Anttila	Keskustojen kehittäminen jatkuu ja sitä toteutetaan mm. useilla keskustoissa käynnissä olevilla asemakaavahankkeilla. Kaupalliset palvelut kehittyvät Korsossa (Kesko, Tokmanni), Koivukylässä (Prisma) ja Länsimäessä (S-Market) kun kaupan hankkeille myönnettiin suunnitteluvaraukset. Tikkurilassa mm. K-Citymarketin mahdollistama kaavamuutos alkaa. Kivistössä valmistui K-Citymarket –vetoinen liikekeskus ja Tokmanni on rakenteilla.	Viimeisin tieto v. 2025: 3,871. Vuoden 2026 elinvoimalaskennan tulokset tilataan syyskuussa ja raportoidaan vuoden lopussa.	Tavoite toteutunee osittain.
	Työpaikkarakentamisen määrän kehitys kaupunkikeskustoissa (kem2)	Työpaikkarakentamisen määrää kaupunkikeskustoissa kem2 ei ole eritelty. Lähtötaso lasketaan ja seuranta kehitetään vuoden 2026 alussa.	Työpaikkarakentamisen määrä kaupunkikeskustoissa ei vähene eli kem2 -muutos > 0.		Työpaikkamäärän kehityksen ohjausta valmistellaan yleiskaavoituksen työpaikka-alueselvityksen pohjalta. Työpaikka-aluelinjaukset on valmisteltu ja niistä on tarkoitus päättää elinvoima- ja työllisyysjaostossa 7.9. Kaupunkikeskuskohtaiset työpaikkaselvitykset on käynnistetty mm. Myyrmäessä.	Työpaikkakerrosalan muutos 31.8. mennessä kaupunkikeskustoissa on 0 k-m2.	
	Yhden asemanseudun kunnostaminen per vuosi 2027-2029. Vuonna 2026 suunnitelmien laatiminen.	Aseman ympäristöjä ei ole tavoitteellisesti kunnostettu.	Aseman ympäristöjen kehittämissuunnitelma on laadittu, kiireelliset toimenpiteet Myyrmäessä, Koivukylässä ja Kivistössä ovat käynnissä. Myyrmäen asema-alueen parannustyöt on suunniteltu ja		Aseman ympäristöjen kunnostaminen etenee vaiheittain. Toteutusvaihe käynnissä Myyrmäessä. Koivukylässä valmistuneet ideasuunnitelmat ja Koivukylän osalta toteutus ajoittuu vuodelle 2027. Kivistön tarkempi suunnittelu ja toteutus on vuorossa Koivukylän jälkeen.	Mittaroitu tavoite etenee suunnitellusti.	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
			toteutettu vuoden 2026 aikana.				
	Turvallisuuskyselyn kysymys "Kuinka turvalliseksi koet a) oman naapuruston, b) oman asuinalueen ja c) Vantaan kaupungin?" (vastausasteikko 1-5)	a) 3,86 b) 3,38 c) 2,76 Lähde: turvallisuuskysely v.2024	a) 4,0 b) 3,6 c) 3,0	Leena Rusanen	Kaupunkitilan viihtyisyys ja koettu turvallisuus ovat turvallisuusohjelman yhtenä painopisteenä. Tämän vuoden toimenpiteinä mm. kohennetaan turvattomiksi koettuja ympäristöjä ja vahvistetaan läsnäoloa asema-alueilla.	Kysely toteutetaan loppuvuodesta.	
	Vantaalla henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, omaisuusrikokset sekä huumausainerikokset suhteutettuna asukaslukuun (Lisätieto: Tilastokeskuksesta saatava julkinen data saadaan reilun vuoden viiveellä. Vuoden 2026 raportointi osavuosikatsausrytmillä edellyttää päätöksen Itä-Uudenmaan poliisilta.)	93,11 ilmoitettua rikosta/1000 asukasta Lähde: Tilastokeskus v.2024	88,0 ilmoitettua rikosta/1000 asukasta		Nuorten rikollisuuden ennaltaehkäisy on turvallisuusohjelman yhtenä painopisteenä. Viranomaisyhteistyön kautta on kohdennettu resursseja mm. Myyrmäen asemaseudulle.	98,44 ilmoitettua rikosta/1000 asukasta Lähde: Tilastokeskus v.2025	
2. Lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta	Vihertehokkuuden alueellinen arviointi laskentatyökalulla (ARVO) merkittävästi kaupunkivihreän määrään tai laatuun vaikuttavissa kaavarungoissa ja asemakaavoissa	Alueellista vihertehokkuutta ei ole arvioitu.	Alueellisen vihertehokkuuden arviointi on käytössä.	Tero Anttila	Alueellisen viherkertoimen laskentaa tehdään palvelualueella viherrakenteen määrään tai laatuun merkittävästi vaikuttavissa kaavatöissä. 5 henkilöä on koulutettu tekemään paikkatietopohjaista laskentaa. Saarankylän kaavarungon laskenta on valmis ja useita muita on tekeillä. Laskennalle lähtökohdan antavia luontoselvityksiä on tilattu ja ne valmistuvat viimeistään vuoden 2026 loppuun mennessä.	Etenee suunnitellusti.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
	Tonttikohtaisen vihertehokkuuden tavoitetasojen toteutuminen asemakaavoissa ja rakentamisluvissa (%)	Asemakaavoissa on määritelty vuodesta 2020 alkaen tonttikohtainen vihertehokkuus.	Tonttikohtaisen vihertehokkuuden tavoitetasot toteutuvat asemakaavoissa 100 % ja rakentamisluvissa 90 %. Yksittäisissä kohteissa voi olla perusteltu syy raja-arvosta poikkeamiselle.		Asemakaavoissa vihertehokkuusluku määritellään korttelialueille pääkäyttötarkoitusalueittain, jolloin se toteutuu tonttikohtaisesti jatkosuunnittelussa.	Kaikissa paitsi yhdessä hyväksytyssä asemakaavassa on vihertehokkuusvaatimus. Rakentamisluvissa toteuma on ollut 100 %.	
	Viheralueiden mitoitus- ja saavutettavuustarkastelujen (SAAVU) tulokset	Viheralueiden mitoitus- ja saavutettavuusohjetta on käytetty vuodesta 2023 alkaen.	Lähiluonto on helposti saavutettavissa kaikista asuinnoista. Viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohjeen (SAAVU) mukaiset minimiarvot täyttyvät niissä kaavarungoissa ja asemakaavoissa, jotka muuttavat merkittävästi viheralueverkostoa.		Saarankylän kaavarunkoon on tarkistettu, että SAAVU-ohjeen mukaiset minimiarvot täyttyvät. Fazerilan viitesuunnitteluun on annettu konsultille ohjeeksi SAAVU-ohje.	Toteutuu suunnitellusti.	
3. Parannamme lasten ja nuorten fyysistä toimintakykyä	Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (Move! mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	5. luokkalaiset pojat 32 % ja tytöt 39,6 % 8. luokkalaiset pojat 39,3 % ja tytöt 54 %	Osuudet laskevat.	Riikka Åstrand	KouluPT:t järjestäneet Move! -treenejä 4. luokkalaisille oppilaille. Treeneissä harjoiteltu taitoja, joita mitataan seuraavan vuoden mittauksissa. Treenien myötä luokanopettajat saaneet työkaluja omien liikuntatuntien järjestämiseen. Pilotoitu liikuntaläksymallia tavoitteena aktivoida oppilaita vapaa-ajalla. Move! -treenejä järjestetty 20 koululla yhteensä 67 luokalle. Move-mittausten keskitetyn mallin toteuttamista pilotoitu Myyrmäen suuraluella.	Niiden oppilaiden osuus, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia haittaavalla tasolla, oli 5. luokalla pojilla 34,9 % ja tytöillä 39,3 % sekä 8. luokalla pojilla 42,7 % ja tytöillä 48,7 %. Tyttöjen osuudet laskivat molemmissa ikäryhmissä: 5. luokalla muutos edellisvuodesta oli 0,3 prosenttiyksikköä (39,6 % → 39,3 %) ja 8.	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
						luokalla 5,3 prosenttiyksikköä (54,0 % → 48,7 %). Poikien osuudet kasvoivat molemmissa ikäryhmissä: 5. luokalla 2,9 prosenttiyksikköä (32,0 % → 34,9 %) ja 8. luokalla 3,4 prosenttiyksikköä (39,3 % → 42,7 %). Muutoksista vain kahdeksasluokkalaisten tyttöjen paraneminen on suuruudeltaan selvästi vuosivaihtelua suurempi.	
4. Tuemme vantaalaisia 7-17 -vuotiaita lapsia ja nuoria löytämään oman harrastuksensa ja vahvistamme harrastamisen mahdollisuuksia yhdessä	Osuus peruskoululaisista, jotka harrastavat ohjatusti ja yhdessä muiden kanssa (Vantaan harrastustutkimus)	Määritellään harrastustutkimuksella lokakuussa 2025	Osuus peruskoululaisista, jotka harrastavat ohjatusti ja yhdessä, kasvaa. Tavoitetaso täsmennetään, kun käynnissä olevan harrastustutkimuksen tulokset valmistuvat vuoden loppuun mennessä.	Riikka Åstrand	Vantaan Harrastustoivekysely toteutettiin 03/26 ja vastauksia saatiin 8016 kpl, mikä on noin 1000 vastausta enemmän kuin edelliskeväänä. Kyselyn perusteella harrastavien taso on 79,6 %. Tulosten perusteella suunnitellaan maksutonta, seuraavan lukuvuoden harrastustoimintaa kouluille, sekä koulujen mahdollisesti itse toteuttamaa kerhotoimintaa. Lisäksi harrastamattomuuteen keskittyvä lisätiedonkeruu on toteutettu 04/26.	Lähtötilanne 2024: 78 % Tilanne 2026: 79,6 %	Tavoite toteutunee täysin.
5. Teemme vaikuttavaa työtä asunnottomuuden ehkäisemiseksi yhteistyössä Vaken kanssa	Kaupunki on yhdessä Vaken kanssa muodostanut realistisen tilannekuvan asunnottomien määrästä ja asunnottomuuden riskitekijöistä Vantaalla.	Asunnottomien määrästä ei ole luotettavaa tilastoa ja tilannekuva ei ole täysin selkeä.	Luotettava arvio asunnottomien määrästä ja tilannekuvasta on luotu.	Riikka Åstrand	Asunto kaikille -hankkeen tuotoksena on valmistunut tilannekuva asunnottomuudesta Vantaalla: kokonaisvaltainen katsaus asunnottomuuteen ja asunnottomuusriskeihin. Asunnottomuuslaskentaa on tarkennettu vuoden 2025 osalta (384 asunnotonta). Kaupungin ja Vaken yhteistä toimintamallia asunnottomuuslaskentaan on alettu kehittää. Vantaa on kutsunut koolle monialaisen johdon tason verkoston asumisen	Tilannekuva on tehty, asunnottomien määrästä on aiempaa luotettavampi arvio.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
					turvaamiseksi ja asunnottomuuden poistamiseksi.		
	Häätöjen lisääntyminen pysäytetään vuonna 2026.	Häätöjen määrä on kasvanut 10-30 %:lla joka vuosi vuodesta 2022 alkaen.	Häätöjen määrä ei kasva vuonna 2026.		VAV on jatkanut vuokravalvonnan ja asumisneuvonnan ohjaavaa tukea, monipuolista asukasviestintää, omien prosessiensa kehittämistä sekä kehittävää yhteistyötä hyvinvointialueen sekä kaupungin kanssa. Vantaan asumisneuvonta on sopinut yhteistyön kehittämisestä vapaarahoitteisten vuokranantajayhtiöiden kanssa. Yksityisille vuokranantajille suunnataan viestintää.	Ulosottolaitoksen tietojen perusteella toimitetut häädöt ovat vähentyneet Vantaalla vuonna 2026 (1.1.-31.8.2026) 14 % verrattuna samaan aikaväliin viime vuonna.	
Vetovoimainen Vantaa							
6. Ohjaamme alueiden asuntotarjontaa ja omistusmuotoja monipuolisempaan suuntaan	Omistus- ja osaomistusasuntojen osuus asuntotuotannosta (%)	Omistusasuntojen osuus asuntotuotannosta vuonna 2024: 41,2 %. Osaomistusasuntoja ei valmistunut.	Omistusasuntojen osuus asuntotuotannosta: 50 %. (Osaomistusasuntoja ei ole rakenteilla.)	Tero Anttila	Tehty asuntotuotannon monipuolistamisen ja vauhdittamisen toimenpidepaketit, jotka viedään tiedoksi päättäjille.	Alkaneesta asuntotuotannosta 69 % on omistusasuntotuotantoa (99 asuntoa kaikista 144 aloitetusta asunnosta).	Tavoite toteutunee osittain.
	Pientaloasuntojen ja valtion tukemien vuokra-asuntojen osuus asuntotuotannosta (aloitukset, kpl:t)	Pientaloasuntojen osuus asuntotuotannon aloituksista vuonna 2024: 33,7 % ja 136 kpl. Valtion tukemien vuokra-asuntojen osuus asuntuotannon aloituksista vuonna 2024: 53 % ja 215 kpl.	Pientaloasuntojen osuus asuntotuotannon aloituksista: 300 kpl. Valtion tukemien vuokra-asuntojen osuus asuntuotannon aloituksista: 25 %.		Elokuun loppuun mennessä on myyty kaksi rivitalotonttia: toinen Hakunilasta ja toinen Kuninkaanmäestä. Lisäksi on myyty kolme kerrostalotonttia ja huoneistohotellitontti Kivistön Colosseumin 3D-kiinteistökokonaisuudesta. Yhtiömuotoiseen rivitalorakentamiseen on vuokrattu kolme tonttia; kaksi Kivistöstä ja yksi Hämevaarasta. Lisäksi on vuokrattu tontti Tikkurilan osaamiskampukselle ja määräala tontista Nikimäessä koulun laajennusosalle. Loppuvuodesta on mahdollisesti odotettavissa vielä kaksi kerrostalotonttien myyntiä ja	Pientalojen osuus alkaneesta asuntotuotannosta on 69 %. Alkaneita pientaloasuntoja on 99 kpl. Valtion tukemia vuokra-asuntoja (pitkä korkotuki) ei ole lähtenyt rakenteille vuonna 2026, mutta VAV Asunnoilla on todennäköisesti lähdössä syksyllä rakenteille kaksi kerrostalokohdetta.	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
					vuokrausta sekä yksittäisiä pientalotonttien kauppoja. Kaavoituksessa on valmistumassa pientaloselvitys, jossa on tarkasteltu mm. kaupunkipientalojen lisäämisen mahdollisuutta. Pientalokaavoitus on käynnissä mm. Katrinebergissä, Eteläkoivurinteessä, Piippilakin alueella ja Saarankylän kaavarunkoalueella. Jatkuvassa myynnissä on omakotitontteja ja yhtiömuotoisia pientalotontteja eri puolilta Vantaata.		
	Uudesta asuntokerrosalasta kestävän kasvun vyöhykkeelle sijoittuva osuus (%)	79,1 % uudesta asuntokerrosalasta sijoittui yleiskaavan kestävän kasvun vyöhykkeelle.	80 % uudesta asuntokerrosalasta sijoittuu yleiskaavan kestävän kasvun vyöhykkeelle.		Suuri osa kaavoitussuunnitelman mukaisista asemakaavahankkeista sijoittuu yleiskaavan kestävän kasvun vyöhykkeelle. Vuoden 2026 aikana ei vielä ole hyväksytty yhtään asuntokerrosalaa tuottavaa asemakaavaa kestävän kasvun vyöhykkeelle.	Toteuma: 0 % Ennusteen mukaan 82,2 % vuoden kuluessa hyväksyttävästä asuntokerrosalasta sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle.	
7. Rakennamme ratikkaa ja edistämme ratikan mahdollistamaa kaupunkikehitystä	Ratikan rakentamisen tavoiteaikataulu ja tavoitekustannus	Ratikan rakentaminen ajoittuu vuosille 2025–2029. Valtuuston marraskuussa 2025 hyväksymässä päivitetyssä hankesuunnitelmassa Vantaan osuus rakentamiskustannuksista (huomioiden valtion tuki) on 541 milj. euroa.	Ratikan rakentaminen etenee tavoiteaikataulussa eikä ylitä tavoitekustannusta.	Tero Anttila	Ratikan rakentamisen 1. tilaus tehtiin marraskuussa ja huhtikuussa kaupunkitilalautakunta hyväksyi 2. tilausvaiheen. Sen myötä koko Vantaan osuuden työt ovat toteutusvaiheessa toukokuusta 2026 alkaen, jolloin Ratikka pysyy tavoiteaikataulussaan. Tilausten tavoitekustannus on valtuuston hyväksymän kustannusraamin 750 M€ mukaisessa budjetissa sisältäen lisäksi allianssien tekemiä katujen saneerauksia arvoltaan noin 10 M€ vuodessa. Ratikan katualuetoimituksen 1. vaiheen loppukokous pidettiin 16.6.2026. Lunastettujen alueiden pinta-ala on n. 7,18 ha ja lunastusyksiköitä 123 kpl. Korvauksia	Rakentamisen kustannusennuste vastaa tässä vaiheessa tavoitekustannusta. Yleinen kustannustason nousu muodostaa riskin. Ratikan rakentaminen etenee aikataulussa. Helsinki ei ole vielä tilannut omaa osuuttaan, mikä muodostaa aikatauluriskin. Ratikkavaunujen hankinta-aikataulu muodostaa riskin liikennöinnin aloitusajankohdalle.	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
					maanluovuttajille määrättiin maksettavaksi n. 9,57 M€.		
	Ratikan kaavarungon alueelle kaavoitettu kerrosala (kem2)	Ratikan kaavarungon alueelle kaavoitettu uusi kerrosala vuoden 2024 aikana on 77206 k-m² k-m2 (netto). Uutta asumisen kerrosalaa alueelle on vuoden 2024 aikana kaavoitettu 114 970 k-m2.	Uutta kerrosalaa ratikan kaavarungon alueelle 100 000 k-m2 (netto)		Ratikan kaavarungon alueella on vireillä useita asemakaavoja ja asemakaavan muutoksia, jotka tuottavat vuoden 2026 loppuun mennessä ennusteen mukaan 92 627 k-m².	30 936 k-m², eli 31 % tavoitteesta	
	Ratikan kaavarungon alueelta saatavat maankäytön tulot (maanmyyntivoitot, maanvuokratulot ja maankäyttösopimuskorvaukset yhteenlaskettuna)	Ratikan kaavarungon alueelta saatuja maankäyttötuloja ei ole eritelty. Seuranta kehitetään vuoden 2026 alussa.	40 milj. euroa valtuustokauden 2026-2029 aikana eli keskimäärin 10 milj. euroa vuonna 2026.		Ratikan vaikutusalueen tulonmuodostuksesta on laadittu uusi kaupunkistrategiaa palveleva tilannekuva, johon kirjautuu vuodesta 2023 lähtien maankäyttösopimustulot (rahana ja maana), maanmyyntivoitot, maanvuokratulot sekä maankäyttölupien tulot.	Ratikan kaavarunkoalueen paikkatietopohjainen tulojen seuranta on valmistunut Matti-järjestelmään. Tänä vuonna ratikan vaikutusalueelta on saatu maankäytön tuloja 3,73 milj. euroa, josta maanmyyntivoittoa 2,46 milj. euroa, maanvuokratuloa 1,26 milj. euroa ja maankäyttölupien tuloja 0,014 milj. euroa.* *MATTI-tilannekuvan tuottojen jaksotus voi poiketa kirjanpidosta.	
8. Lisäämme työllistävien yritysten ja yhteisöjen määrää Vantaalla	Tontin luovutusten ja laajennushankkeiden mahdollistama yhteenlaskettu työpaikkamäärä	Uusia työpaikkoja 250 kpl	Uusia työpaikkoja 400 kpl	Tero Anttila	Työpaikkatontteja on myyty 8 kpl ja vuokrattu 4 kpl.	Luovutettujen tonttien yhteenlaskettu uusi työpaikkamäärä on noin 240.	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
	Uuden työpaikkakerrosalan määrä hyväksytyissä kaavoissa (netto) k-m2	Työpaikkakerrosalaa kaavoitettiin vuonna 2024 kaiken kaikkiaan 213 766 k-m2 (brutto). Uutta työpaikkakerrosalaa kaavoitettiin vuonna 2024 -95 105 k-m2.	Tavoite saada työpaikkakerrosala nousuun (> 0).		Käynnissä olevia ja vuoden 2026 aikana vireillä olevia ja käynnistyviä merkittäviä yrityskaavoja ovat mm. Vehkalan länsiosa 2, Kivistön Mestarintie, Viinikkalan länsiosa. Lisäksi työpaikkoja kaavoitetaan keskustoihin sekä aluekehityshankkeiden alueille (Fazerila-Santamalmi sekä Väritehdas).	Uutta työpaikkakerrosalaa (netto) on 31.8. mennessä kaavoitettu 43 204 k-m2 eli tavoite on toteutumassa. Mikäli Väritehtaan ensimmäinen asemakaavan muutos saadaan hyväksyttyä, voi luku kuitenkin vielä laskea noin 20 000 k-m2. Ennusteen mukaan tavoite noususta kuitenkin täyttyy. Kokonaisuudessaan työpaikkakerrosalaa on kaavoitettu 31.8. mennessä 45 846 k-m2 (brutto).	
	Yritysneuvonnan kautta perustettujen uusien yritysten määrä kasvaa	486	500	Tommo Koivusalo ja Mikko Nousiainen	Vastuullinen liiketoiminta ja kiertotalous liiketoimintamahdollisuutena on otettu näkyvämmin osaksi yritysneuvontaa. Liiketoimintasuunnitelmapohjaan on lisätty vastuullisuusosio, päivitetty yritysneuvojien osaamista asiasta sekä järjestetty teemasta neljä koulutusta asiakkaille. Tekoälyn käyttömahdollisuuksia ja yhteistyökumppanuuksia on kartoitettu, työkalujen pilotointi 2.-3. tertiilillä. Pilotoitu pop up -yritysneuvontaa Vernissakadulla ja Ohjaamolla. Raportointikaudella valmistauduttiin kaupungin yhteisen asiakkuudenhallintajärjestelmän (CRM) käyttöönottoon 7.9.2026.	Yritysneuvontakäynnit tammi-elokuussa 1570 kpl. Yritysneuvonnan kautta perustettuja yrityksiä 288 kpl. CRM-uudistuksen vuoksi tarkkoja tilastoja yritysneuvonnan kautta perustetuista yrityksistä ei saada koko vuodelta.	
	Yritysten uudet sijoittumiset Vantaalle / kpl	1440 kpl (sisältää pääkonttorit ja sivutoimipisteet, ei yksityisiä elinkeinoharjoittajia, lähde: Vainu)	1500 kpl (sisältää pääkonttorit ja sivutoimipisteet, ei yksityisiä elinkeinoharjoittajia)		Yritysten houkuttelutyön systemaattisen toimintamallin laadinta on käynnistetty. Vantaan yritystonttien myyntihinnasto julkaistiin alkuvuodesta. Tonttimyynnissä on edistetty 45 tontin myyntiä ja	Yritysten uusien sijoittumisten määräksi arvioidaan noin 1137 yritystä tarkastelujaksolla 2.9.2025 - 2.9.2026.	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
					löydetty potentiaalisia asiakkaita. Toimitilojen täyttämisen edistämistyössä on tunnistettu 42 potentiaalista asiakasta. Alkuvuoden aikana on toteutettu yli 200 henkilökohtaista yritystapaamista ja näitä tapaamisia jatketaan suunnitelman mukaan syyskaudella. Tammikuussa toteutettiin yrityksille suunnattu Vaihda Vantaalle -houkuttelukampanja.		
9. Teemme lukemisesta säännöllisen osan arkea – lukemisen määrä lisääntyy	Varhaiskasvatus: Kirjapakettien lainausmäärä Digitaalisen kirjapalvelun luettujen kirjojen määrä	Varhaiskasvatus: Kirjapakettien lainausmäärä 80+130, yhteensä 210 Digitaalisen kirjapalvelun lähtötaso: Vuonna 2024 lukukertoja on ollut 82 000.	Varhaiskasvatus: Kirjapakettien lainauskerrat ovat lisääntyneet. Digitaalisen kirjapalvelun käyttö on lisääntynyt.	Katri Kalske	Palvelualue- ja palveluyksikköpäivissä on käyty keskustelua lukemisen tavoitteisiin liittyen. Koulutusta lukemiseen liittyen on käynnistetty. Kieli- ja kulttuurikoordinaattorit ovat opastaneet henkilöstöä sanalistojen käyttöön ja vuorovaikutukselliseen sadun lukemiseen.	Varhaiskasvatus: Lainattujen kirjapakettien lukumäärä on kasvanut vuodessa 48 % (yhteensä 129 kirjapakettia kevät 2026). Digitaalisen kirjapalvelun käyttö on lisääntynyt alkuvuodesta. Lukukertoja on ollut n. 10.000 / kk, (+33 %).	Arviointi tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.
	Perusopetus: Lukudiplomi luokilla 2-6 Yläkoulussa luettujen kirjojen määrä/oppilas	Perusopetus: Systemaattista seurantaa luetun kirjallisuuden määrästä ei ole.	Perusopetus: 80 % oppilaista lukee vähintään viisi kirjaa vuodessa.		Koulut laativat lukuvuoden 2026 - 2027 lukuvuosisuunnitelmat kevään 2026 aikana. Tavoite on käynnistetty kalenterivuoden 2026 alussa. Tilasto kerätään vuoden 2026 lopussa.	Tieto saadaan vuoden lopussa.	
	Toiseen asteen koulutus: Toiseen asteen oppilaitoksissa luettujen kirjojen määrä/opiskelija	Toiseen asteen koulutus: Lähtötaso ei ole saatavilla.	Toiseen asteen koulutus: Jokainen toiseen asteen opiskelija lukee vuoden aikana vähintään kaksi kirjaa.		Rehtorit ovat laatineet oppilaitoskohtaiset suunnitelmat tavoitteen toteutumisen varmistamiseksi. Huhtikuussa järjestetyissä lukio-opettajien pedagogisessa iltapäivässä ja lukiokohtaisissa työpajoissa teemana oli lukutaidon vahvistaminen. Marraskuulle on sovittu lukioiden lukukuukauden toteuttamisesta. Ammatillisessa koulutuksessa on kerätty tietopohjaa lukutaitoon liittyen.	Tieto saadaan vuoden lopussa.	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
	Lainattujen kirjojen määrä kasvaa	2 276 364 lainaa	2 300 000 lainaa	Riikka Åstrand	Lukutaitotyön kohderyhmänä kouluikäiset lapset, lasten aineistojen lainauksessa paikoin kasvua. Myös e-kirjastoa on markkinoitu ja käyttö on kasvussa.	1 560 428 lainaa 1.1.-31.8.2026. Tavoitteen toteutuminen on todennäköistä.	
10. Lisäämme elinvoimaa tapahtumilla ja ainutlaatuisilla elämyskohteilla	Käytetyn rahan määrä (keskiostos) tapahtumissa	59,48 e/kävijä	65 euroa per kävijä	Riikka Åstrand	Mittaria ja mittausta kehitetään edelleen. Urheilutapahtumat mukaan seurantaan.	Tieto saadaan loppuvuonna 2026.	Tavoite toteutunee osittain.
	Kävijämäärät elämyskohteissa (Kuusijärvi, Håkansböle, Martinus)	Kuusijärvi: 450 000 käyntiä Håkansböle: (ulkonäyttely) 15 000 Martinus: 35 000 kävijää	Kävijämäärät kasvavat kaikissa kohteissa. Kuusijärvi: 550 000 käyntiä Håkansböle: 20 000 kävijää Martinus: 40 000 kävijää		Håkansbölen avajaiset pidettiin 10.6. Kaikkien kohteiden kaupunkitasoinen markkinointi.	Kuusijärvi: 397 200 käyntiä Håkansböle: 28 225 kävijää Martinus: 26 000 kävijää	
	Tulot omista elämyskohteista (Kuusijärvi, Håkansböle, Martinus)	Kuusijärvi: 900 000 e Håkansböle: 0 e Martinus: 107 000 e	Tulot kasvavat kaikissa kohteissa. Kuusijärvi: 1,6 milj. euroa Vantaan kaupungille Håkansböle: 80 000 euroa Martinus: 150 000 euroa		Kuusijärven uuden palvelutuottajan kilpailutus	Kuusijärvi: 850 000 euroa Håkansböle: 31 726 euroa Martinus: 70 000 euroa	
	Vantaa houkuttelee uusia elämyskohteita ja tapahtumia	3 yli 100 000 kävijän vierailukohdetta (Flamingo Spa, Heureka ja Fazer Experience Vierailukeskus)	1 uusi yli 100 000 kävijää vuodessa tavoittava käyntikohde on vireillä.	Tommo Koivusalo Vantaa houkuttelee uusia	Kaupunki on myötävaikuttanut valmisteilla olevan yksityisen, yli 100 000 kävijää vuodessa tavoittavan käyntikohdehankkeen, toimintaedellytyksien mahdollistumiseksi. Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 17.6.2026 varata Aviapolis Live	Molempien mittarien tiedot on raportoitavissa tilinpäätöksen yhteydessä.	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
			2 uutta yli 50 000 kävijän tapahtumaa on vireillä.	elämyskohteita ja tapahtumia: Kaku, Epa	Kiinteistöosakeyhtiölle suunnitteluvarauksen Aviapoliksen alueella sijaitsevan tonttikokonaisuuden suunnittelua, asemakaavan kehittämistä sekä hankkeen toteuttamisedellytysten valmistelua varten.		
	Matkailutulo kasvaa	278 milj. euroa (koko matkailutulo) 26 milj. euroa (virkistys- ja muut palvelut)	300 milj. euroa (koko matkailutulo) 30 milj. euroa (virkistys- ja muut palvelut)		VisitVantaa on tehnyt kotimaahan ja valituille kansainvälisille markkinoille kohdentuvaa kuluttajamarkkinointia sekä aktiivista verkostotyötä: osallistuminen kuluttaja- ja ammattilaismessuille (mm. Matka 2026, Kongressi meetings & events), ryhmämyyntitapahtumiin sekä Southeast Finland -yhteistyön kautta toteutettuihin toimenpiteisiin. Vantaata on tuotu esille matkanjärjestäjille suunnatulla tutustumisvierailuilla sekä kahdessa julkaisussa kansainvälisissä ammattilehdissä KOKEMO -hankkeen toimenpiteenä.	Matkailutulon euromäärä on raportoitavissa tilinpäätöksen yhteydessä. Majoitusmyynnin kokonaisarvo on kasvanut 1-7/2026 4,5 %. Kasvu kotimaisista matkailijoista on 15 %, mutta ulkomaalaisten matkailijoiden määrä on laskenut 7 %.	
11. Parannamme Vantaan veto- ja pitovoimaa	Kaupunkien maine-/vetovoimatutkimus	Vetovoima: 3.10 Pitovoima: 3.43	Vetovoima: 3.20 (+0.10) Pitovoima: 3.53 (+0.10)	Mari Kalmari	Kaupunkistrategian toteutus. Elinvoima- ja työllisyysohjelman valmistelu. Kaupungin viestinnän ja markkinoinnin mainetyö.	Tavoitteen toteuma arvioidaan alkuvuodesta 2027 (kaupunkien vetovoima- ja pitovoimatutkimus).	Arviointi tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.
Tasapainoisen kasvun Vantaa							
12. Saamme vantaalaisen laajan työttömyyden selkeään laskuun	Laaja työttömyys laskee	23 777 (työttömät työnhakijat 17767, palveluissa 6010)	Laaja työttömyys: 22 300	Susanna Taipale-Vuorinen	Työllisyys- ja elinvoimaohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa. Verkosto- ja oppilaitosyhteistyötä on lisätty. Varian ja elinvoimapalveluiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.	25 537 (7/2026) (työttömät työnhakijat 20 998, palveluissa 4 539)	Tavoite ei toteutune lainkaan.
	Työllisyysaste kasvaa	Työllisyysaste: 72,8 %	Työllisyysaste: 73 %		Alle 25-vuotiaiden nuorten kouluttamattomien tueksi on otettu käyttöön nuorille räätälöity uusi valmennuspalvelu.	Työllisyysaste 70,8 % (uusin tieto 4/2026, Tilastokeskus kokeelliset tilastot)	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
					Nuorten rekrytointituki on otettu käyttöön ja sen ehtoja väljennettiin 1.7.2026 alkaen. Lisäksi nuorten yrittäjyyden polkua on selkeytetty yhteistyössä elinvoimapalveluiden kanssa. Toimialapohjaisen työnvälityksen malli on rakennettu yhteistyötahojen kuten Varian ja elinvoimapalveluiden kanssa. Työkioski-hankkeen (ESR+) avulla kehitetään ennaltaehkäiseviä työllisyyspalveluja esimerkiksi loppuvaiheen opiskelijoille, osa-aikatyössä oleville sekä alueelle muuttaville.		
	Pitkäaikaistyöttömien määrä	7729 (9/2025)	Pitkäaikaistyöttömien määrä ei kasva.		Asiakkaille, joilla on työkyvyn ja elämänhallinnan haasteita, on kuvattu ja selkeytetty palvelupolkuja työelämään tai oikeille etuuksille ja palveluille. Poistuvan kuntouttavan työtoiminnan tilalle on haettu vaikuttavia palveluratkaisuja yhteistyössä hankekumppanien sekä hyvinvointialueen kanssa. Yhteistyössä Kelan ja hyvinvointialueen kanssa on tarkennettu asiakasymmärrystä yhteisistä asiakkaista, joilla on työkyvyn ja elämänhallinnan haasteita, sekä kehitetty tiedonkulkua ja palveluohjausta viranomaisten välillä. Pitkäaikaistyöttömien tulosperusteinen valmennuspalvelu -hankinnan valmistelua on jatkettu. Hankinta on tarkoitus julkaista syksyn 2026 aikana. Koulutukset työnantajien tarpeisiin -työvoimakoulutusten kokonaisuus pääkaupunkiseudun työvoimaviranomaisille -hankinnan tarjoukset on vastaanotettu	8 630 (7/2026)	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
					ja hankintapäätökset tehdään syksyn 2026 aikana.		
	Asiakastyytyväisyyden mittaus	Asiakastyytyväisyyden mittauksen palveluntuottaja on kilpailutuksessa.	Asiakastyytyväisyyden mittaus aloitettu ja tulokset raportoitu.		Kaupunkitasoinen kilpailutus asiakastyytyväisyyden mittauksen palveluntuottajasta on toteutettu ja sopimustoimittaja valittu.	Asiakastyytyväisyyden mittaus toteutetaan syksyn aikana.	
13. Teemme uudesta kasvun ja investointien ohjausmallista koko kaupunkiorganisaation yhteisen tavan toimia.	Suuraluekohtaisten tilannekuvien laatiminen	Suuralueittaisia kokonaistarkasteluja eli tilannekuvia alueiden kaavoituksen, rakentamisen, investointien tilanteesta ja väestömuuttujista ei ole tehty. Kaupungin investoinnit eivät ole pysyneet asuntotuotannon ja asukasmäärän kasvun mukana eivätkä asunto- ja asukasrakenteen muutokset ole olleet viime vuosikymmenen aikana kestävällä pohjalla.	Suuralueittaiset tilannekuvat on tehty ja niitä sovelletaan kasvun ja investointien ohjauksessa.	KOJE: Matti Ruusula KATO: Tero Anttila, Antti Kari, Sampo Perttula, Jarno Köykkä KASO: Katri Kalske, Raakel Tiihonen KAKU: Riikka Åstrand, Jussi Perämäki	Tilannekuvien pilottiversiot on tehty ja ne toimivat alueellisten kehittämissuunnitelmien valmistelun pohjana. Jatkokehityksenä valmistellaan MATTI-pohjaista palveluverkkosuunnittelutyökalua, joka tarjoaa ajantasaista tietoa suuralueittain palveluverkkosuunnittelun pohjaksi.	Tilannekuvien pilottiversiot laadittu. Jatkokehitys MATTI-järjestelmässä on käynnissä.	Tavoite toteutunee osittain.
	Uusi kasvun ja investointien ohjausmalli on otettu käyttöön.	Malli tarvitaan, koska kaavoitusta ja investointiohjelmia ei valmistella riittävän synkronoidusti ja toimialarajat ylittäviä hanke-esityksiä palvelukokonaisuuksista syntyy niukasti.	Vuoden 2027 investointiohjelmat ja kaavoitusohjelma on valmisteltu uuden mallin mukaisesti (vuoden 2026 aikana).		Vantaan kasvun ja investointien ohjaus toteutuu vuoden 2026 aikana maankäytön toteutuksen ohjausryhmän (MTO) kautta tapahtuvan ohjauksen alla. Yhteistyötä maankäytönsuunnittelun ja investointien yhteensovittamiseksi on tiivistetty ja suuraluekohtaiset kehittämissuunnitelmat on hyväksytty valmistelun osalta hankejohtoryhmässä ja ovat valmiina päätöskäsittelyyn.	Työ MTO-ryhmän ohjauksessa aloitettu. Suuraluekohtaisia kehittämissuunnitelmia ja investointiohjelmia vuodelle 2027 on valmisteltu yhteistyössä. Vuoden 2026 kaavoitussuunnitelma hyväksyttiin alkuvuonna ja siinä kokeiltiin ensimmäistä kertaa	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
						pilottimaisesti investointimallin mukaista toimintatapaa. Vuoden 2027 kaavoitussuunnitelman valmistelu on käynnissä.	
	Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Kaavoitusta ja investointiohjelmia ei valmistella riittävän synkronoidusti ja toimialarajat ylittäviä hanke-esityksiä palvelukokonaisuuksista syntyy niukasti.	Johtamisjärjestelmä tukee mallin mukaista toimintatapaa.		VAKIO-mallin johtamisjärjestelmä on kuvattu ja hyväksytty hankejotossa. Keskeinen kasvun ja investointien ohjausta ja valmistelun synkronointia koordinoiva ryhmä on poikkihallinnollinen MTO, eli maankäytön toteutuksen ohjausryhmä. Tilojen yhteiskäyttöä ja palvelukokonaisuuksien konseptointia valmistellaan Kaku-Kaso -tilojen yhteiskäytön työryhmässä.	Johtamisjärjestelmä on päivitetty ja sen mukainen toiminta on käynnistynyt. Investointien valmistelun ylintä ohjausta käyttää kaupunginjohtajan vetämä hankejohtoryhmä, jossa aloitettiin investointi- (VAKIO) mallin mukaisen uuden yhteistyön ohjaus heti tammikuussa 2026.	
14. Vähennämme kasvihuonekaasujen määrää hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi	CO_2 päästöt (aluperustaiset ja tuotesidonnaiset päästöt)	Alueelliset kokonaispäästöt (Hsy:n laskenta): 790 kt CO2-ekv. (-27 % (1990-2024)) Alueelliset asukaskohtaiset (Hsy:n laskenta): 3,1 t CO2-ekv./asukas (-55 % (1990-2024)) Kuluttamisen (KULMA-laskenta): 8,34 t CO2-ekv./asukas	Kokonaispäästöt 683 kt CO2-ekv. Tuotesidonnaiset päästöt laskevat.	Tero Anttila	Valmisteltiin Ympäristöohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä päästöjen vähentämiseksi. Vantaa liittyi julkisen alan energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2026–2035. Sähköautojen julkiset latauspalvelut käynnistyivät kaupungin yleisillä pysäköintialueilla Kuusijärvellä ja Hakunilan urheilupuistossa. Päätettiin poistaa kadunvarsipysäköinnin maksuton ensimmäinen tunti. Rakennusten hiilijalanjäljen paikallinen raja-arvo asuinkerrostaloille otettiin käyttöön asemakaavoissa ja tontinluovutuksissa. Asemakaavoituksessa otettiin käyttöön Planect-työkalu asemakaavojen ilmastovaikutusten arviointiin. HSY:n laatima pk-seudun maankäyttösektorin hiilitaseselvitys valmistui.	Alueelliset kokonaispäästöt 2025 (HSY:n laskenta): 747 kt CO_2-ekv. (-31 % vuodesta 1990). Alueelliset asukaskohtaiset 2025 (HSY:n laskenta): 3,0 t CO_2-ekv./asukas (-58 % vuodesta 1990). Kuluttamisen päästöjen laskenta valmistuu keväällä 2027 vuoden 2026 osalta (tehdään kahden vuoden välein).	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
15. Lisäämme luonnon monimuotoisuutta luontopositiivisuuden saavuttamiseksi	Tavoitteena on aina mahdollisimman pieni haitta. Mitataan asemakaavakohtaisesti luonnolle koituvan haitan suuruutta sekä hyvitettyjen luontoarvojen määrää: Luonnon heikentymättömyyden toteutuminen luontoarvohehtaareilla mitattuna. Rakennetun ympäristön ekologisen tilan muutos luontoarvohehtaareilla mitattuna.	Luontoarvohehtaareja ei ole laskettu aiemmin.	Kaikissa uusissa asemakaavoissa edellytetään luontotyypeille aiheutetun haitan hyvittämistä luonnon heikentymättömyyden saavuttamiseksi. Rakennetun ympäristön ekologinen tila paranee kokonaisuutena Vantaalla. Tavoitteen systemaattinen seuranta on aloitettu ja se raportoidaan päättäjille säännöllisesti.	Tero Anttila	Vuoden 2026 alusta kaikkiin uusiin asemakaavoihin on otettu mukaan luontohaitan hyvittäminen tilanteissa, joissa kaavan mukainen rakentaminen aiheuttaa luonnon luontotyyppien tilassa heikennystä. Alkuvuodesta lähtien uudet luontoselvitykset sisältävät strategian mukaiset selvitykset, joiden avulla voidaan selvittää sekä luonnon että rakennetun ympäristön luonnontyyppien tilan muutosta luonnonarvohehtaareissa mitattuna. Tavoitteen systemaattinen seuranta on alkanut ja mittarin mukaista aineistoa kerätään raportoitavaksi. Luonnon monimuotoisuutta tukevia luonnonsuojelu-. lähiviher-, retkeily-, ulkoilu- sekä maatalousalueita on hankittu kaupungin omistukseen n. 22 ha.	Mittarin mukaista aineistoa on jo kerättynä ja sitä kerätään koko ajan lisää. Mittarin vaatima paikkatietomalli ja luontotiedon tietokanta on kehitteillä. Tavoitteen ja mittarin mukaista paikkatietomallia ja tietokantaa tarvitaan, jotta tavoitteen etenemistä voidaan raportoida. Tavoitteena on raportoida tavoitteen etenemisestä vuoden loppuun mennessä.	Tavoite toteutunee osittain.
	Luonnonsuojelualueiden lisääminen (kpl)	Luonnonsuojelualueita: 54 kpl (Syken aineisto)	Viisi (5) luonnonsuojelualue-esitystä Elykeskukselle.		Valmistelutyöt aloitettu, rauhoitusesitykset on tarkoitus tehdä yleiskaavan suojelualuevarauksista: mm. Kistolannotko, Tyttömäki-Karhusuo, Krakanoja, Myyraksensuo, Österbackenin laajennukset	Valmistellaan edelleen rauhoitusesityksiä. Ei vielä valmiita esityksiä.	
	Luonnon ja rakennetun ympäristön ekologisen tilan muutos luonnonarvohehtaareilla mitattuna	Kymmenen suurinta kaupunkia kehittävät yhdessä luonnontilaa kuvaavaa mittaria (yksikkönä luonnonarvohehtaari). Lähtötaso ei ole vielä tiedossa.	Luonnontilaa kuvaava mittari otettu käyttöön ja raportoidaan säännöllisesti. Luonnontilassa paraneva kehityssuunta.		10-kaupunkien yhteisen luonnontilan mittarin (nykyisin nimellä luonnonarvohehtaarien tilinpito) luonti etenee ja sen vaatimaa tietomallia kehitetään Vantaalla. Tietomalli tullaan jakamaan muille kaupungeille ja kunnille kaikkien yhteiseen käyttöön.	Luonnon tilan alkutilanteen selvitykset etenevät suunnitellusti. Tavoitteena aloittaa mittarin mukainen seuranta vuoden loppuun mennessä.	
	Suojeltujen ja arvokkaiden luontokohteiden osuus kunnan maa-alasta %	Suojeltuja ja arvokkaita alueita yhteensä 7 % kunnan maa-	Suojeltujen ja luonnon monimuotoisuutta tukevien alueiden (OECM) osuus kasvaa.		Tammikuussa kaupunginhallitus päätti hakea Ladaunmetsän, Syväojanmetsän, Lamminsuon laajennuksen ja Palokallion laajennuksen luonnonsuojelulain	Suojeltujen ja arvokkaiden luontokohteiden osuus kunnan maa-alasta: Luonnonsuojelualue: 7,2 %	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
		alasta (vuoden 2025 taso)	Tavoitetaso 10 % (vuonna 2030). Raportoidaan toimenpiteet vuosittain		mukaista rauhoitusta. Rauhoitettavien alueiden pinta-ala on yht. noin 80,9 hehtaaria. Vuoden 2026 alun aikana on alettu valmistella viiden uuden suojelualueen rauhoitusta.	OECM-alue: 2,6 % Luonnonsuojelualuevaraus: 2,2 % Luo-alue: 0,6 % Yhteensä: 12,6 %	
	Kaupunkipuuston ja viheralueiden kattavuus %	Kaupunkipuuston kattavuus (vuoden 2025 taso): Koko Vantaan rakennetun alueen latvuspeitto kaupunkimaisella alueella 19 prosenttia	Kaupunkipuuston kattavuus kasvaa. Koko Vantaan rakennetun alueen latvuspeittoa kasvatetaan aktiivisesti kaupunkimaisella alueella. Pitkän aikavälin tavoite (30 vuotta) on kasvattaa latvuspeittoa 30 prosenttiin. Raportoidaan toimenpiteet vuosittain.		Latvuspeiton nykytila, kehityssuunnat ja käytössä olevat latvuspeittoa tukevat menetelmät on koostettu vastaukseen valtuustoaloitteeseen VD/6993/00.02.00.03/2025. Latvuspeittävyydestä on laadittu tilannekuva siten, että latvuspeittoa lasketaan EU:n ennallistamisasetuksen mukaiselta kaupunkiekosysteemialueelta HSY:n maanpeiteaineiston pohjalta. Puuston latvuspeittävyys kaupunkiekosysteemialueella oli vuonna 2020 33 %, 2022 27 % ja 2024 26 %. Alueellisen viherkertoimen laskentoja laaditaan. Asemakaavoissa ja rakennusluvissa tarkistetaan tonttikohtaisen vihertehokkuuden toteutuminen. Vantaan rakennusjärjestyksen muutetussa muutosehdotuksessa 10.3.2026 on esitetty uusia pykäliä 31§ Puiden säilyttäminen ja lisääminen tontilla ja 32§ Vihertehokkuus.	HSY:n maanpeiteaineisto on vuodelta 2024. Latvuspeittoprosentti kaupunkimaisella alueella lasketaan uudelleen, kun saadaan uusi HSY:n maanpeiteaineisto. Tieto saadaan viimeistään vuoden loppuun mennessä.	
	Läpäisemättömien pintojen prosenttiosuus (%)	Tiedon keruutavan kehittäminen ja prosessin rakentaminen	Läpäisemättömien pintojen prosenttiosuuden kartoitustapa käytössä		MATTI-tilannekuva läpäisevistä pinnoista on tekeillä.	Tieto saadaan viimeistään vuoden loppuun mennessä.	
16. Edistämme hyviä väestösuhteita lisäämällä väestöryhmien välistä	Väestökyselyyn osallistuvien ihmisten määrä	Määritellään syksyllä 2025.	Kyselyyn osallistuvien määrä minimissään 500 vastaajaa	Riikka Åstrand	Kysely on avattu, vastauksia kerätty erilaisissa yleisötilaisuuksissa ympäri kaupunkia. Sidosryhmiä kutsuttu mukaan toteutukseen.	Väestökysely avattiin toukokuussa ja vastauksia oli 31.8.2026 mennessä kertynyt 158 kpl.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
vuorovaikutusta ja alueellinen kattavuus	Kohtaamispaikkatoimintaa järjestävien tahojen määrä	Tahojen määrä: Lähtötaso otetaan marraskuun 2025 tilanteesta. Alueellinen kattavuus: Kohtaamispaikkoja on aiempaa useammassa kaupunginosassa	Tahojen määrä: Marraskuun 2025 tilanteen pohjalta +30 % Alueellinen kattavuus: Kohtaamispaikkoja on aiempaa useammassa kaupunginosassa.		Kohtaamispaikka-avustuksia myönnetään säännöllisesti ja avustusta markkinoidaan aktiivisesti osana yhteisötyötä. Avustusmäärärahoista jaettu 36 %.	Tilanne 08/2026 yhteensä 17 kohtaamispaikkaa, 14 eri tahoa ja 11 kaupunginosassa. Kohtaamispaikkojen määrä kasvanut 89 % ja tahojen määrä 56 %. (Lähtötilanne 11/2025 yhteensä 9 kohtaamispaikkaa, 9 eri tahoa ja 7 eri alueella.)	
17. Edistämme kotoutumista palveluilla ja kielikoulutuksella	Tavoitettujen asiakkaiden määrä kotoutumispalveluissa	Uusi toiminto, lähtötaso määritellään vuoden 2025 joulukuusta.	5000	Susanna Taipale-Vuorinen	Uudet kotoutumisajalla olevat työnhakija-asiakkaat on ohjattu työnhaun tuen palveluun. Työvoiman ulkopuolisten kotoutujien palveluiden tavoitettavuutta ja näkyvyyttä on lisätty mm. Tervetuloa Vantaalle –tapahtumassa 7.5.2026.	4179 henkilöä tavoitettuna aikajaksolla 1.1.-24.8. (palvelutarpeen arviointi 230, palvelujen tuki 1088, aluetyö 2861). Lähtötaso (joulukuun 2025 luku): 136 henkilöä.	Tavoite toteutunee osittain.
	Kotoutumiskoulutuksessa (sisältää kielikoulutuksen) olevien asiakkaiden määrä vuositasolla	Kotoutumiskoulutuksessa olevien asiakkaiden määrä vuositasolla arviolta 2000 hlö	Kotoutumiskoulutuksessa (sisältää kielikoulutuksen) olevien asiakkaiden määrä vuositasolla: kasvaa		Kotoutumiskoulutukseen ohjaamista on tehostettu ja seurattu asiakaspalvelussa. Jono koulutukseen on pysynyt kohtuullisena noin kahdessa kuukaudessa.	Kotoutumiskoulutuksen osallistujamäärät per kuukausi 2026: (viimeisin toteuma kesäkuulta): tammikuu 1572, helmikuu 1561. maaliskuu 1621. huhtikuu 1560, toukokuu 1647, kesäkuu 1570	
	Kuinka suuri osa kotokoulutuksen osallistujista saavuttaa kielitasotavoitteen	Kuinka suuri osa kotokoulutuksen osallistujista saavuttaa kielitasotavoitteen (10/2025 tilanne)	Kuinka suuri osa kotokoulutuksen osallistujista saavuttaa kielitasotavoitteen: kasvaa		Kielitasokehityksen aktiivinen seuranta on aloitettu. Raportoidaan osana kotoutumiskoulutuksen seurantaprosessia, johon saadaan ajantasaisempaa tietoa myös Keha-keskukselta.	Saavutetut kielitaidon tasot, tammi-kesäkuu: A2.2: hidas polku 15 %, peruspolku 48 %, B1.1 hidas polku 10 %, peruspolku 27 %. Lähtötaso 2025 koulutusten toteuma: Hidas polku 2025: A2.2-tason saavutti 43 %	

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
						asiakkaista ja B1.1-tason 10 % Perus polku 2025: A2.2-tason saavutti 35 % asiakkaista ja B1.1-tason 44 %	
	Yhteiskuntaorientaatiossa olevien asiakkaiden määrä	Yhteiskuntaorientaatiossa olevien asiakkaiden määrä 125 (nykytilanne 9.2025) arvio koko vuodelta 350	Yhteiskuntaorientaatiossa olevien asiakkaiden määrä: kasvaa		Ohjausta on tehostettu ja on varmistettu, että jokaisella uudella kotoutujalla on päivitetty suunnitelma, joka on sisältänyt ohjauksen yhteiskuntaorientaatioon. Kotivanhemmille on tarjottu yhteiskuntaorientaatiopalveluita.	188 YKO-opiskelijaa 1.1.-30.6.2026 välisenä aikana. Viimeisen PKS-tason tilasto kattaa ko. aikavälin.	
Vakaa ja kestävä talous							
18. Tasapainotamme kaupungin taloutta	Toimintakatteen muutos-% vuonna 2026	Toimintakate v. 2024 toteutui 3,9 % talousarviota heikompana.	Talousarvion 2026 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Matti Ruusula	Käyttösuunnitelman toteutus. Toimialojen tuottavuustoimet. Talousohjelman toteutus.	Mittari on toteutumassa talousarviota parempana. Talousarvion 2026 muutosprosentti on 6,7 % ja ennusteen muutosprosentti 2,3 %.	Tavoite toteutunee osittain.
	Tulevien vuosien talouden suunnittelussa talouden tasapainotus etenee	Tilikauden alijäämä TA 2025 -49,9 milj. euroa	Käyttötalous tasapainossa tai ylijäämäinen vuoden 2027 talousarvion taloussuunnitelmassa vuonna 2029		Kehys- ja talousarvioprosessi. Talousohjelman toteuttaminen.	Valmistelu käynnissä tavoitteen mukaisesti. Arviointi tehdään talousarvion valmistuttua.	
19. Automatisoimme toimintoja	Toimintojen automatisointi tuottaa kustannussäästöjä toimialoilla (meno- ja rakenneohjelmaan kirjatut hankkeet ja niihin liittyvät ICT-investoinnit ja toiminnan säästöt toteutuvat) valtuustokauden aikana	Kattavaa kaupunkitasoista suunnitelmaa toimintojen automatisoinnista ei ole tehty.	Keskeiset automatisoitavat toiminnot tunnistettu, arvioitu saavutettavat kustannussäästöt toimialojen toiminnassa ja ICT-investointien valmistelu näihin liittyen käynnistynyt.	Apulaiskaupunginjohtajat, Riikka Kiljander-Kiiskinen	Laadimme vuoden loppuun mennessä Vantaan digivision, jossa määritämme yhdessä Vantaalle periaatteet ja tavoitteet digitalisaation ja palveluiden kehittämiselle. Tästä on luonnos valmiina, jota käydään läpi toimialajohtojen kanssa.	Digivisio valmistelussa. Säästötavoitteiden toteumaa seurataan osana ICT-investoinnin seurantaa.	Arviointi tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
20. Johdamme hankintoja strategisesti	Hankintojen strategisella johtamisella saavutetaan kustannussäästöjä toimialoilla valtuustokauden aikana	Hankintojen strategista ohjausta ei tehdä kaupunkitasoisesti.	Hankintojen kustannussäästömahdollisuudet kartoitettu ja suunniteltu säästötoimenpiteet liittyen (i) hankkeisiin/yksittäisiin hankintoihin, (ii) toimialojen toiminnassa hankintojen avulla saavutettaviin säästöihin ja (iii) sopimushallintaan/-sopimusvalvontaan liittyen.	Apulaiskaupunginjohtajat, Riikka Kiljander-Kiiskinen	Hankintakohtaisten säästöjen/tavoitteiden seurannan manuaalinen prosessi luotu ja tietoja alettu kerätä. Toimialojen tavara- ja palveluostojen kehitys raportoitu ensimmäisen kerran johtoryhmälle ja seuranta jatkuu. Kategoriamallin luominen etenee aikataulussa. Sähköisen tilaamisen käytön lisäämisen toimenpiteet käynnissä.	Ostodatan perusteella ei voida vielä 08/2026 havaita merkittävää kustannusten laskua vrt. 08/2025 tilanne.	Arviointi tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.
21. Lisäämme ulkoisen rahoituksen kehittämishankkeiden määrää	Ulkoisen rahoituksen projektien määrä euroina	Ulkoisen rahoituksen projektien määrä arvioita n. 2 milj. euroa	Ulkoisen rahoituksen projektien määrä yhteensä 6,5 milj. euroa	Apulaiskaupunginjohtajat ja Kimmo Viljamaa	Projektitoimisto on toteuttanut strategiaa tukevan kaupunkitasoisen projektiaiheiden listauksen (n. 220 projektiaihetta), josta on koostettu toimialoittain projektiaiheiden prioriteettilistaus. Työpajassa 21.8.2026 ohjelmajohtajat ja projektitoimiston toimialojen yhteyshenkilöt käynnistivät ulkoisen projektiaiheiden suunnitelman, ja 1.9. on ensimmäisen suunnitelman esitys ulkoisen rahoituksen tuesta muutosohjelmittain. Projektitoimisto on edistänyt projektien omarahoitusosuuksien varmistamista. Innovaatioverkostolle on järjestetty tilaisuuksia, työpajoja ja rahoitusinfotilaisuuksia. Alkuvuoden aikana projektitoimisto on osallistunut 26 projektihakemuksen valmisteluun.	Projektivolyymi (BI-raportti) vuodelta 2025 yhteensä 7 231 958 €. Sisältää projektisalkun vaiheet rahoitushaku, toteutus, päättäminen, valmis, keskeytetty pysyvästi eli ei saanut rahoitusta. Projektivalmistelu (€), johon projektitoimisto osallistunut 31.8.2026 mennessä: 4 971 907 €	Tavoite toteutunee täysin

Sitova tavoite vuodelle 2026	Mittari	Lähtötaso v:n 2024 loppu	Tavoitetaso 2026	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2026	Mittarien tilanne 1.1. - 31.8.2026	Tavoitteen toteutumisarvio
Henkilöstö ja menestystekijät							
22. Parannamme henkilöstön työturvallisuutta ja työhyvinvointia	Mielenterveysperustaisten sairauspoissaolojen määrä (%-osuus) laskee.	Mielenterveysperusteinen sairauspoissaoloprosentti 0,97 %	0,87 %	Apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Tiina Harju-Kukkula	Työterveyshuollon palveluntuottajana vain yksi palveluntuottaja, jonka kanssa yhtenäiset prosessit. Työhyvinvoinnin johtamisen vuosikellon käyttöönotto toimialoilla. Lähiesihenkilötyön tukeminen ja lähiesihenkilötyön parantuminen.	Mielenterveysperusteinen sairauspoissaoloprosentti on 0,84 %.	Tavoite toteutunee täysin.
23. Kehitämme johtamisjärjestelmäämme edistämään toimialojen yhteistyötä	Kaupunkitasoinen systeemistä toimintatapaa tukeva johtamisjärjestelmä kuvattu ja käytössä.	Ko. kuvausta ei ole laadittu.	Toteutunut mittarin mukaisesti.	Apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Tiina Harju-Kukkula	Ohjausryhmät, ohjelmajohtajat ja ohjelmien omistajat on nimetty. Ohjelmakortit (what ja how) on laadittu ohjausryhmissä.	Tavoite osittain toteutunut.	Tavoite toteutunee täysin.
	Kaikki toimialat ovat mukana johtamisen aluemallin työskentelyssä, työskentely on alkanut kaikilla alueilla ja sille on luotu aluekohtaiset tavoitteet.	Tarve mallille tunnistettu.	Toteutunut mittarin mukaisesti.		Aluemallin laajentaminen kaikille alueille. Kaikki aluejohtoryhmät ovat aloittaneet toimintansa.	Kaikki toimialat osallistuvat aluemallin ja aluejohtoryhmien toimintaan ja kehittämiseen osana kaupungin johtamisjärjestelmää. Kaikissa aluejohtoryhmissä on edustus kaikilta toimialoilta ja hyvinvointialueelta.	

9 Vuoden 2025 arviointikertomuksesta aiheutuneet toimenpiteet

VD/1468/00.03.00.00/2026

PT/MR/AT/JK

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lautakunnan on myös hankittava tilintarkastuskertomuksessa kohdistetuista muistutuksista asianomaisten selvitykset ja kaupunginhallituksen lausunto sekä tehtävä tämän jälkeen oma päätösehdotuksensa valtuustolle niistä toimenpiteistä, joihin tilintarkastuskertomus, siinä tehdyt muistutukset sekä hankitut selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen. Arviointikertomus on yhteenveto arviointimuistioista ja tilinpäätöksen johdosta tehtävistä havainnoista ja arvioista kyseistä toiminta- ja varainhoitovuotta koskien. Valtuustokauden päättyessä laadittavassa arviointikertomuksessa tarkastellaan myös valtuustokauden tavoitteiden toteutumista mukaan lukien taloussuunnittelukauden tavoitteiden yleinen linja.

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2025 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 25.5.2026 § 4 ja se lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 1.6.2026 § 5 lähettää valtuuston päätöksen ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Talouden ja strategian palvelualue on pyytänyt toimialoilta ja eräiltä konsernijohto ja elinvoima -toimialan palvelualueilta selvitykset niitä koskevista arviointikertomuksen kohdista. Lautakuntakäsittelyssä toimialojen selvitykset ovat olleet seuraavasti: kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 15.9.2026 § 9, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 15.9.2026 § 6, kaupunkitilalautakunta 16.9.2026 § 6 ja kaupunkiympäristölautakunta 15.9.2026 § 10

Talouden ja strategian palvelualue on koostanut lautakuntien sekä konsernijohto ja elinvoima -toimialan omien vastuualueidensa osalta antamista selvityksistä yhteenvedon, jossa on käsitelty arviointikertomuksen tiivistelmässä ja sisältökohdissa esiintuodut aiheet. Lautakuntien selvitykset kokonaisuudessaan ovat toisena liitteenä.

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 16

Vs. kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä liitteenä oleva selvitys vuoden 2025 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä ja
b) esittää se kaupunginhallituksen selvityksenä tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi selvitys vuoden 2025 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä.

Liitteet:
- Selvitys vuoden 2025 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä
- Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2025
- Arviointikertomus 2025

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:
Talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Yhteenveto vuoden 2025 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä

Tässä yhteenvedossa on vastaukset arviointikertomuksen tiivistelmäkohtiin (kohdat 1–13) sekä johtopäätöksiin ja suosituksiin.

Toimialojen vastaukset on kirjoitettu ao. kohtien jälkeen. Yhteenvedon lopussa ovat tavoitekohtaiset sitoviin tavoitteisiin annetut selvitykset.

Arviointikertomuksen tiivistelmän huomioihin sekä johtopäätöksiin ja suosituksiin esitetään annettavaksi seuraavat selvitykset

Tarkastuslautakunta:
1. Tarkastuslautakunnan tulkinnan mukaan vuodelle 2025 asetetuista 30 tavoitteesta kymmenen toteutui täysin, kahdeksan osittain ja 12 ei lainkaan. Toteutumatta jäi erityisesti talouteen, työllisyyteen ja rakentamiseen kohdistuneita tavoitteita. Kokonaistoteuma oli hieman edellisvuotta heikompi. Suurten tytäryhtiöiden tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Mittareiden tavoitetasot tulisi sovittaa vallitsevaan taloustilanteeseen.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 1 sekä johtopäätöksiin s. 18, 23–24 ja 28 ja suosituksiin s. 19 ja 24 (sitovien tavoitteiden tavoitekohtaiset selvitykset lopussa kohdassa sitovat tavoitteet):

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:
Vuonna 2025 valtuuston asettamista 30 sitovasta tavoitteesta 4 oli vastuutettu ensisijaisesti kasvatuksen ja oppimisen toimialalle. Tavoitteiden tilinpäätösraportoinnin mukaan näistä 1 toteutui täysin, 2 osittain ja 1 ei lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kahden kasvatuksen ja oppimisen toimialan raportointivastuulla olleen tavoitteen toteutumisesta. Lisäksi se kiinnitti huomiota kaikkia toimialoja koskevan tavoitteen 10.3 toteutumiseen. Näihin on selvitykset kohdassa sitovat tavoitteet.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala:
Toimialan selvitys on tavoitekohtaisesti kohdassa sitovat tavoitteet.

Kaupunkiympäristön toimiala:
Tarkastuslautakunnan tulkinnan mukaan vuodelle 2025 asetetuista 30 kaupunkitasoisesta sitovasta tavoitteesta kymmenen toteutui täysin, kahdeksan osittain ja 12 ei lainkaan. Toteutumatta jäi erityisesti talouteen, työllisyyteen ja rakentamiseen kohdistuneita tavoitteita. Näistä rakentamiseen liittyvät tavoitteet

oli vastuutettu kaupunkiympäristön toimialalle, ja toteutumatta jäivät maankäytön tuloihin, sotekiinteistöjen myyntiin, yritysten sijoittumiseen, asuntotuotantoon ja pientalojen lisäämiseen liittyvät tavoitteet. Näihin kaikkiin vaikutti edellisvuosien tapaan yleinen talouden epävarmuus sekä rakennusalan pitkittynyt matalasuhdanne.

Talous ja strategia:
Tavoitteiden ja mittarien sekä raportoinnin selkeyden ja täsmällisyyden kehittämistä jatketaan. Tavoitteita ja mittareita valmisteltaessa on syytä myös jatkossa varmistaa, että mittarit mittaavat oikeaa asiaa tavoitteen toteuman arvioinnin kannalta ja raportointi vastaa mittaria.

Työllisyys- ja kotoutuminen:
Vantaan työllisyysalueen työmarkkinatilanne oli monella mittarilla haastava. Talouden heikko suhdanne on ollut erityisen haastava Vantaan kaupungin osalta. Työllisyysaste alitti maakunnan, mutta ylitti koko maan tason, työttömyysaste oli korkeampi kuin vertailualueilla. Laaja työttömyys kasvoi suhteellisesti enemmän kuin koko maassa, mutta vähemmän kuin maakunnassa keskimäärin. Virrat yli kolmen ja kahdentoista kuukauden työttömyyteen olivat koko maahan verrattuna korkeita, mutta lähes maakunnan tasolla. Virta yli 12 kuukauden työttömyyteen oli koko maan 3. korkein. Työttömyysjaksojen keskimääräiset kestot olivat alueella kuitenkin huomattavasti lyhyempiä kuin Uudellamaalla ja samalla tasolla koko maan kanssa.

Tarkastuslautakunta:
2. Vantaan kaupungin taloudellinen asema jatkoi heikkenemistään vuonna 2025 toista vuotta peräkkäin. Talouskehitystä heikensivät erityisesti verotulojen heikko kehitys, työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu sekä maanmyyntitulojen merkittävä vähentyminen. Samaan aikaan investointitaso pysyi korkeana, minkä seurauksena kaupungin lainakannan ennakoidaan kasvavan tuntuvasti tulevina vuosina. Talouden heikentyminen ulottui myös konsernitasolle. Päätösten ennakkoarvioinnin merkitys korostuu etenkin vaikeassa taloustilanteessa.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 2 sekä johtopäätöksiin s. 43–44 ja suosituksiin s. 44–45

Talous ja strategia:
Vantaan kaupungin vuosikate tilinpäätöksessä 2025 oli vain 35,0 milj. euroa, kun se tilinpäätöksessä 2024 oli 58,8 milj. euroa. Vuosikate vuonna 2025 on 35,1 milj. euroa heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 39,4 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa. Vuosikate heikkeni 59,5 prosenttia vuoden 2024

vuosikatteeseen nähden. Toimintatuotot kasvoivat vuoteen 2024 verrattuna noin 15,5 milj. euroa, mutta toimintakulut kasvoivat huomattavasti enemmän, noin 83,6 milj. euroa. Kulujen kasvusta 35,5 milj. euroa oli henkilöstömenojen kasvua ja 27,0 milj. avustusmenojen kasvua. TE-uudistus astui voimaa vuoden 2025 alusta, jolloin työllisyydenhoidon kustannukset kasvoivat huomattavasti. Uudistuksen lisäksi korkeat työttömyysluvut nostivat mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden kuluja, joka kasvoikin peräti 19,9 milj. eurolla.

Kaupungin toimintatuotot alittivat alkuperäisen talousarvion 15,2 milj. eurolla. Suurin syy tuottojen tasoon on rakentamisen hiljaiselon jatkuminen, erityisesti asuntorakentamisen kysyntä ei kasvanut vuoden 2025 aikana oletusten mukaisesti. Rakentamisen heikko suhdanne näkyy maanmyyntitulojen, maankäyttösopimuskorvausten sekä muiden rakentamiseen liittyvien tulokertymien heikkona kehityksenä. Maanmyyntivoitot alittivat talousarvion 21,1 milj. eurolla.

Kaupungin toimintakulut alittivat alkuperäisen talousarvion 5,9 milj. eurolla. Toimintakulut alittuivat yleishallinnossa sekä kaupunkiympäristön toimialalla, mutta ylittyivät hieman muilla toimialoilla. Kaiken kaikkiaan alkuperäisessä talousarviossa pysyttiin tältä osin hyvin, vaikka menot ylittyivätkin tietyissä toiminnoissa. Suurin yksittäinen menoylitys liittyi työmarkkinatuen kuntaosuuteen, jota maksetaan yli 100 päivää työttömänä olevista työnhakijoista. Vantaan heikon työllisyystilanteen vuoksi työmarkkinatuen kuntaosuus ylitti alkuperäisen talousarvion 15 milj. eurolla.

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 568,7 milj. euroa vuonna 2025. Verotulot laskivat edellisvuoteen nähden 16,5 milj. eurolla eli 2,8 prosenttia. Kunnallisverot alittivat alkuperäisen talousarvion 34,3 milj. eurolla, yhteisöverot 8,0 milj. eurolla ja kiinteistöverot 4,0 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan verotulot alittivat talousarvion 46,3 milj. eurolla. Vantaan kaupungin verotulokertymän ennuste on laskenut jokaisessa Kuntaliiton laatimassa ennusteessa vuosien 2024 ja 2025 ajan. Verotulot laskivat vuoteen 2023 verrattuna jopa 70,0 milj. eurolla. Verotulojen laskua vuoteen 2023 verrattuna selittää hyvinvointialueuudistus, joka toi kertaluonteisia verotuloja lähes 60 milj. euroa vuodelle 2023. Kun hyvinvointialueuudistuksen vaikutus eliminoidaan verotulokertymästä, niin Vantaan verotulot ovat laskeneet vuodesta 2023 lähtien.

Vantaan kaupunki on vuosina 2023–2025 kasvanut ja palvelutarve on sen vuoksi lisääntynyt kasvattaen kaupungin menoja. Samanaikaisesti verotulojen lasku on

heikentänyt kaupungin taloutta huolestuttavasti. Alhaiseen kunnallisverotuottoon vaikutti erityisesti nopeasti kasvanut ja ennätyskorkealle noussut työttömyys. Vantaalaisten palkkatulot kasvoivat vuonna 2025 heikosti, vain reilu 2 prosenttia, vaikka ansiotasoindeksi kasvoi noin 3 prosenttia. Yhteisöverotulokertymään vaikutti yleinen heikko taloussuhdanne, joka vaikutti yritysten näkymiin. Myös kiinteistöverojen kertymä oli heikkoa, johtuen rakentamisen, erityisesti asuntorakentamisen, hiljaiselosta.

Kaupungin vuoden 2025 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat 18,5 milj. euroa, menot 253,6 milj. euroa ja investointiosan netto 235,1 milj. euroa. Vuonna 2025 tuloarviota pienennettiin 2,8 milj. eurolla kiinteän omaisuuden tulojen osalta. Määrärahoja nostettiin yhteensä 5,2 milj. eurolla Vantaan ratikan rakentamisen lähtiessä liikenteeseen. Vuoden 2025 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 229,0 milj. euroa ja ne alittivat alkuperäisen talousarvion 24,6 milj. eurolla. Talousarvion mukaiset investointimäärärahat alittuivat kaikissa hankeryhmissä. Suurin alitus oli rakentamishankkeissa, 17,7 milj. euroa. Määrärahat alittuivat erityisesti rakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden edullisempien urakkahintojen vuoksi.

Tulevina vuosina investointitason ennustetaan pysyvän korkeana. Rakentamisinvestointien tarve pysyy suunnitelmavuosien ajan suhteellisen tasaisena, mutta Vantaan ratikan rakentamisen kustannukset nostavat investointikustannuksia vuosien 2026–2029 ajan. Vuoden 2029 jälkeen investointitason ennustetaan laskevan.

Vuonna 2025 kaupungin pitkäaikainen lainakanta kasvoi 198,4 milj. eurolla ja ylitti miljardin euron rajan pitkäaikaisen lainan ollessa 1 060 milj. euroa vuoden 2025 lopussa.

Kaupungin heikentyneen taloustilanteen vuoksi vuonna 2025 on aloitettu talouden tasapainottamisen ohjelma. Talousarvio 2026 sisältää vajaa 18 milj. ja talousarviokehys vuodelle 2027 yli 32 milj. euroa tasapainotustoimenpiteitä, joista pysyvien toimenpiteiden osuus on noin 22 milj. euroa. Elokuussa 2026 alkaneilla yhteistoimintaneuvotteluilla tähdätään lisäksi maksimissaan 15 milj. euron säästöihin.

Myös investointeja on tarkasteltu erityisen kriittisesti. Rakentamisinvestointitarve vuosille 2026–2029 oli noin 800 milj. euroa, mutta taso on saatu laskettua jo 640

milj. euroon. Tarkoitus on päästä vielä tätäkin alemmalle investointitasolle valtuustokauden 2026–2029 toteumissa. Kaupungissa on myös käynnistetty päätöksentekoon liittyen vaikutusten ennakkoarviointi, jonka pilottivaihe toteutetaan vuoden 2026 aikana ja joka on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2027 alusta. Vaikutusten ennakkoarvioinnissa keskitytään kolmeen kärkeen, jotka ovat taloudellinen, ekologinen sekä sosiaalinen ja kulttuurinen vaikuttavuus.

Konsernipalvelut:
Konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumista sekä taloudellista tilannetta ja keskeisiä tunnuslukuja seurataan säännöllisesti tilikauden aikana osavuosiraportoinnin yhteydessä. Talouden seuranta ei perustu yksittäisiin tunnuslukuihin, vaan kokonaisarvioon, jossa tarkastellaan muun muassa kannattavuutta, vakavaraisuutta, investointeja, velkaantumista ja maksuvalmiutta yhtiöiden toiminnan erityispiirteet huomioiden.

Kaupungin talousarviossa on asetettu merkittävimmille konserniyhtiöille taloudellisia tavoitteita, joihin sisältyy muun muassa omavaraisuusastetta koskevia tavoitearvoja. Lisäksi talousarviossa esitetään taloussuunnitelmakaudelle suurimpien konserniyhtiöiden investointisuunnitelmat sekä lainakannan kehitys kaupungin omistusosuus huomioiden. Näiden tietojen avulla kaupungilla on ajantasainen kokonaiskuva konserniyhtiöiden taloudellisesta asemasta ja tulevista rahoitustarpeista.

Arviointikertomuksessa esille nostetun maksuvalmiussuhteen osalta on tärkeää huomioida eri toimialojen rahoitusrakenteiden ja liiketoimintamallien vaikutus tunnuslukujen tulkintaan. Kuten arviointikertomuksessa todetaan, esimerkiksi energia-alalla tunnusluvun tarkastelu yksinään ei välttämättä anna oikeaa kuvaa yhtiön maksuvalmiudesta tai taloudellisesta asemasta. Vantaan Energia Oy:n osalta maksuvalmiuden kannalta keskeistä on yhtiön kyky varmistaa joustava ja kilpailukykyinen rahoituksen saatavuus. Yhtiöllä ei ole ollut haasteita rahoituksen hankinnassa, ja sillä on käytössään useita pitkä- ja lyhytaikaisen rahoituksen instrumentteja, joiden avulla se pystyy turvaamaan toimintansa ja investointiensa rahoituksen. Näin ollen maksuvalmiuden arvioinnissa on perusteltua tarkastella tunnuslukujen ohella myös yhtiön rahoitusasemaa, käytettävissä olevia rahoitusjärjestelyjä sekä kykyä hankkia rahoitusta markkinoilta. Konserniraportoinnin lisäksi näitä kysymyksiä käsitellään omistajaohjaustapaamisissa.

Kaupungin näkökulmasta konserniyhtiöiden talouden seurannan tavoitteena on varmistaa, että yhtiöiden taloudellinen kehitys, vakavaraisuus, investointikyky ja rahoituksen saatavuus pysyvät omistajan asettamien tavoitteiden mukaisina.

Tämän kokonaisarvion perusteella suurimpien tytäryhtiöiden taloudellista tilannetta voidaan pitää hallittuna.

Kaupunkiympäristön toimiala:
Tarkastuslautakunta toteaa, miten tarkistetun hankesuunnitelman mukaan ratikan pitkän aikavälin kustannuksia voidaan kattaa suurelta osin kiinteistötaloudellisilla tuloilla. Lisäksi hankkeen arvioidaan tuottavan välillisiä taloushyötyjä elinvoiman, saavutettavuuden ja maankäytön tehostumisen kautta. Näiden hyötyjen toteutuminen on ratkaisevaa ratikkahankkeen taloudellisen kestävyyden kannalta.

Ratikan vaikutusalueen tulonmuodostuksesta on laadittu uusi kaupunkistrategiaa palveleva tilannekuva, johon kirjautuu vuodesta 2023 lähtien maankäyttösopimustulot (rahana ja maana), maanmyyntivoitot, maanvuokratulot sekä maankäyttölupien tulot.

Tarkastuslautakunta:
3. Rahoitustoiminnan keskeinen tavoite on varmistaa kohtuuhintaisen ja pitkäaikaisen lainarahoituksen saatavuus lähivuosien mittavien investointien rahoittamiseksi. Rahoitusmarkkinoiden epävakaus korostaa ennakoivan varainhankinnan tärkeyttä, jotta rahoitus voidaan järjestää oikea-aikaisesti ja kilpailukykyisin ehdoin.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 3 sekä johtopäätöksiin s. 49–50 ja suosituksiin s. 50

Talous ja strategia:
Kaupungin lainakannan merkittävä kasvu vuosikymmenen loppuun mennessä yhdistettynä markkinakorkojen normalisoitumiseen nostavat korkomenojen osuuden kaupungin budjetista 2020-luvun alun lähes nollatasolta yli 50 miljoonaan euroon, mikä altistaa kaupungin talouden enenevässä määrin korkoriskille.

Kuntien ml. Vantaan rahoittajapohja on kaventunut finanssikriisin seurauksena, jolloin moni aiemmin kuntia rahoittanut pankki lopetti toimintansa. Kaupungin lainasalkun perustan muodostaa Euroopan Investointipankin kanssa allekirjoitetut pitkäaikaiset rahoituslimiitit, Euroopan Neuvoston Kehityspankin rahoituslimiitit sekä Kuntarahoituksesta nostetut pitkäaikaiset lainat. Rahoitusyksikkö pyrkii voimassa olevan rahoitus- ja korkoriskipolitiikan mukaisesti laajentamaan rahoituspohjaa aina kun se on taloudellisesti perusteltua. Kaupunki laskee ajoittain liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja silloin, kun niiden hinnoittelu on kilpailukykyistä verrattuna muihin mahdollisiin rahoituslähteisiin. Kaupunki laski

viimeksi kesäkuussa 2026 liikkeeseen pohjoismaisille sijoittajille kohdennetun 100 milj. euron joukkovelkakirjalainan. Riittävän likviditeetin avulla lainojen nostot voidaan ajoittaa rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta optimaalisesti.

Kaupungilla on ollut vuodesta 2008 lähtien kaupunginhallituksen hyväksymä rahoitus- ja korkoriskipolitiikka, jota päivitettiin viimeksi vuonna 2012. Kaupungin rahoitus- ja korkoriskiä on hallinnoitu systemaattisesti politiikan asettamat rajat huomioiden, ja lainasalkun riskiasemasta ja sen muutoksista raportoidaan säännöllisesti. Korkosuojauksia lainasalkulle on tehty aina silloin, kun se on ollut kokonaistaloudellisesti perusteltua. Korkoriskiaseman poikkeamista on raportoitu kaupunginhallitukselle riskipolitiikan edellyttämällä tavalla. Korkosuojaukset ovat keskeisessä asemassa lainasalkun hallinnassa, ja uusien suojausten määrää ja ajoitusta arvioidaan jatkuvasti.

Rahoitusyksiköllä on käytössään lainanhallintajärjestelmä, joka mahdollistaa lainasalkun riskiaseman jatkuvan seurannan ja jonka avulla voidaan tuottaa organisaatiolle tarvittavat raportit. Koska korkoriskin merkitys kaupungin taloudelle kasvaa merkittävästi, rahoitus- ja korkoriskipolitiikka päivitetään kuluvan vuoden aikana.

Tarkastuslautakunta:
4. Talouspalveluissa automatisointi on edennyt pitkälle ja tekoälyn hyödyntämistä valmistellaan. Uuteen teknologiaan liittyvät riskit ja riippuvuudet tulee huomioida kaupunkitasoisesti. Sidosyksikkösääntelyn muutosten ei arvioida vaikuttavan suoraan yksikön toimintaan.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 4 sekä johtopäätöksiin s. 53 ja suosituksiin s. 53

Talous ja strategia:
Talouspalvelut pitää selvityksessä esitettyä kokonaiskuvaa kattavana. Vuoden 2025 toiminnassa keskeistä oli perustyön laadukas ja aikataulussa toteutunut hoitaminen sekä samanaikainen kehittämistyö. Tilinpäätös valmistui suunnitellusti, tuloskorttiin kirjatut tavoitteet toteutuivat ja taloushallinnon keskeiset palvelut tuotettiin asiakkaille toimintavarmasti.

Talouspalveluissa kehitetään toimintaa jatkuvan parantamisen periaatteella. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi ostolasku- ja myyntilaskuprosessien sujuvoittamista, sähköisen laskutuksen lisäämistä, automaattisen reitityksen ja tiliöinnin hyödyntämistä, taloushallinnon ohjeistuksen selkeyttämistä sekä palvelupyyntöjen ja asiakasyhteydenottojen käsittelyn kehittämistä. Lisäksi konserniyhtiöille tuotettavia palveluja on kehitetty pitkäjänteisesti keskittämisen hyötyjen varmistamiseksi.

TE-uudistukseen liittyvien talousprosessien vakiinnuttaminen on ollut merkittävä osa vuoden 2025 kehittämistyötä. Prosesseja on täsmennetty käytännön kokemusten perusteella, ja automaation mahdollisuuksia on hyödynnetty siellä, missä se on ollut toiminnan laadun, tehokkuuden ja valvonnan näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Henkilöstön osalta talouspalvelut tunnistaa arvioinnissa esiin nostetun eläköitymisen merkityksen. Osaamisen siirtämiseen, perehdytyksen kehittämiseen ja työnjaon selkeyttämiseen kiinnitetään jatkossakin erityistä huomiota. Tämä on erityisen tärkeää lähivuosina toteutettavan talousjärjestelmien uudistamisen vuoksi. Talouspalvelujen uudistettu perehdytysmateriaali, yhteiset tilaisuudet ja koulutuspäivät tukevat osaamisen vahvistamista sekä varmistavat toiminnan jatkuvuutta muuttuvassa toimintaympäristössä.

Talouspalvelut yhtyy tarkastuslautakunnan johtopäätökseen siitä, että tuloskorttitavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Tavoitteiden toteutuminen osoittaa, että toiminta on ollut suunnitelmallista ja että kehittämistoimenpiteitä on viety eteenpäin osana normaalia palvelutuotantoa.

Uudistetut tuottavuuden ja vaikuttavuuden tunnusluvut parantavat talouspalvelujen mahdollisuuksia seurata toiminnan tuloksellisuutta entistä systemaattisemmin. Tunnuslukujen avulla kehittämistoimenpiteiden vaikutuksia voidaan arvioida aiempaa paremmin, ja niitä voidaan hyödyntää myös toiminnan johtamisessa, resurssien kohdentamisessa ja palvelun laadun seurannassa.

Talouspalvelut pitää tärkeänä, että henkilöstön työhyvinvointia seurataan säännöllisesti ja että Kunta10-tulosten perusteella sovitut toimenpiteet kytketään yksikön tuloskorttiin. Työhyvinvoinnin, osaamisen ja hyvän esihenkilötyön kehittäminen on keskeistä erityisesti tilanteessa, jossa osa henkilöstöstä eläköityy lähivuosina ja taloushallinnon tehtävät muuttuvat järjestelmäkehityksen sekä automaation myötä.

Asiakaspalautteen uudelleen käynnistäminen on talouspalvelujen näkökulmasta tärkeä osa palvelujen kehittämistä. Palautteen perusteella voidaan tunnistaa sekä hyvin toimivat käytännöt että ne kohdat, joissa ohjeistusta, viestintää, palveluprosesseja tai järjestelmien käytettävyyttä on tarpeen kehittää.

Automatisoinnin edistäminen on keskeistä talouspalvelujen toiminnan tuottavuuden ja vaikuttavuuden kehittämisessä. Automatisoinnin tavoitteena on vähentää manuaalista työtä, parantaa prosessien läpimenoaikoja, vahvistaa

tiedon laatua ja vapauttaa henkilöstön työaikaa asiantuntijatyöhön, neuvontaan ja poikkeamien selvittämiseen.

Tekoälyn hyödyntämistä tarkastellaan talouspalveluissa hallitusti ja käyttötarkoituskohtaisesti. Mahdollisuuksia voidaan arvioida esimerkiksi laskujen käsittelyssä, asiakaspalvelun tukena, ohjeistuksen löydettävyyden parantamisessa, raportoinnin valmistelussa ja poikkeamien tunnistamisessa. Samalla huomioidaan tietosuojaan, tietoturvaan, sisäiseen valvontaan, päätöksenteon läpinäkyvyyteen, osaamiseen ja järjestelmäriippuvuuksiin liittyvät riskit. Talouspalveluissa toimitaan kaupunginhallituksen 22.6.2026 hyväksyttyjen tekoälyperiaatteiden mukaisesti.

Asiakaspalautteen säännöllinen keruu vakiinnutetaan osaksi talouspalvelujen johtamista ja kehittämistä. Talouspalvelut hyödyntää jatkossa palautetta palveluprosessien kehittämisessä, viestinnän selkeyttämisessä, ohjeiden ajantasaistamisessa ja asiakaspalvelun laadun seurannassa. CES-mittarin käyttöönotto asiakaslaskutuksen puhelinpalvelussa on yksi konkreettinen askel asiakaskokemuksen systemaattisessa mittaamisessa. Myös sisäisille asiakkaille suunnattu asiakastyytyväisyyskysely tehdään jatkossa säännöllisesti vuosittain.

Tarkastuslautakunta:
5. Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin varmistamista, ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja sairauspoissaolojen hallintaa tulee vahvistaa. Ennakoiviin toimintamalleihin tulee panostaa, jotta työkykyhaasteisiin voidaan puuttua oikea-aikaisesti. Työyhteisöjen monimuotoisuuden johtamista on tarpeen tukea ja ratkaista erityisesti kielitaitoon liittyviä haasteita.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 5 sekä johtopäätöksiin s. 58–59 ja suosituksiin s. 59

Henkilöstöpalvelut:
Työhyvinvoinnin, työkyvyn tukemisen ja sairauspoissaolojen hallinnan vahvistaminen on tunnistettu keskeiseksi kehittämiskohteeksi. Ennakoiviin toimintamalleihin panostetaan, jotta työkykyhaasteet tunnistetaan ja niihin voidaan puuttua oikea-aikaisesti.

Työhyvinvoinnin johtamista ja seurantaa vahvistetaan työhyvinvoinnin vuosikellon avulla, joka tukee suunnitelmallista toimintaa ja tavoitteiden toteutumisen seurantaa. Lisäksi henkilöstön tietoisuutta työterveyssopimuksen sisällöstä ja työkyvyn tukemisen mahdollisuuksista on lisätty aktiivisella viestinnällä.

Työhyvinvointitoimenpiteiden vaikuttavuuden seurannassa edistetään tiedolla johtamista hyödyntämällä Terveystalon työkykyjohtamisen Sirius-järjestelmää. Sen avulla johto ja esihenkilöt saavat ajantasaista tietoa työkyvyn tilasta, sairauspoissaoloista ja tukitoimenpiteiden vaikuttavuudesta, mikä mahdollistaa entistä ennakoivamman ja vaikuttavamman johtamisen.

Vantaa tukee työyhteisöjen monimuotoisuuden johtamista osana henkilöstöperiaatteiden toimeenpanoa, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyötä sekä henkilöstön ja esihenkilöiden osaamisen kehittämistä. Henkilöstöpalvelut osallistuu tehtävänsä mukaisesti myös kotoutumisen ohjelman toteuttamiseen tulevina vuosina, jossa vahvistetaan kielitietoisen organisaation toimintatapoja. Toimialoilla ja palvelualueilla on mahdollisuus hyödyntää Metropolian tuottamia koulutuksia monimuotoisuudesta, kulttuurienvälisestä vuorovaikutuksesta ja monikielisistä työyhteisöistä. Lisäksi Vantaan aikuisopisto tarjoaa suomen kielen koulutusta henkilöstön kielitaidon vahvistamiseksi.

Tarkastuslautakunta:
6. Työllisyyspalvelut aloitti toimintansa vaikeassa työmarkkinatilanteessa. Vuonna 2025 Vantaan työttömyys oli maan keskiarvoa korkeampi ja kasvoi kaikissa seuratuissa ryhmissä. Palvelujen sujuvuutta pyrittiin varmistamaan tiiviillä yhteistyöllä hyvinvointialueen ja pääkaupunkiseudun toimijoiden kanssa, mutta työ- ja toimintakyvyn arviointeihin liittyi paljon haasteita. Kuntien rahoitusvastuun kasvu nosti Vantaan työmarkkinatuen kuntaosuutta huomattavasti. Lautakunta painottaa edunvalvonnan tärkeyttä valtion rahoitusperiaatteen toteutumisen varmistamiseksi.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 6 sekä johtopäätöksiin s. 64 ja suosituksiin s. 65

Työllisyys- ja kotoutuminen:
Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue tunnistaa tarkastuslautakunnan esiin nostamat havainnot ja pitää niitä perusteltuina. Vuosi 2025 oli palvelualueelle poikkeuksellinen, koska työ- ja elinkeinopalvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnille samaan aikaan, kun työllisyystilanne heikkeni ja kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista kasvoi. Muutos lisäsi kaupungin vastuuta sekä palvelujen järjestämisestä että työttömyyden taloudellisista vaikutuksista. Vantaalla tämä näkyi erityisesti työmarkkinatuen kuntaosuuden merkittävänä kasvuna sekä paineena kohdentaa palveluja aiempaa vaikuttavammin niihin asiakasryhmiin, joissa työttömyyden pitkittyminen ja palvelutarpeiden kasautuminen ovat suurimpia.

Kaupungin ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen välinen yhdyspintatyö on edennyt vuoden 2025 aikana ja yhteistyörakenteita on pyritty vahvistamaan.

Työllisyys- ja kotoutumispalvelujen näkökulmasta keskeistä on, että asiakkaat ohjautuvat oikea-aikaisesti oikeisiin palveluihin silloin, kun palvelutarve liittyy työllistymisen lisäksi terveyteen, toimintakykyyn, sosiaaliseen kuntoutumiseen, päihde- tai mielenterveyspalveluihin tai etuustilanteen selvittämiseen. Yhteistyötä on kehitetty erityisesti työ- ja toimintakyvyn arviointiin, työttömien terveystarkastuksiin, TYM-yhteistyöhön sekä asiakkaiden etuus- ja kuntoutuspolkuihin liittyvissä kysymyksissä.

Työ- ja toimintakyvyn arviointiprosessi on palvelualueen näkökulmasta edelleen yksi tärkeimmistä kehittämiskohteista. Asiakaskunnassa on merkittävä määrä henkilöitä, joiden työttömyyden pitkittymiseen vaikuttavat työ- ja toimintakyvyn ongelmat. Kaikki asiakkaat eivät ole ohjautuneet riittävän sujuvasti työkyvyn arviointiin, terveystarkastuksiin tai tarvittaviin jatkopalveluihin. Tämän vuoksi palvelualue on yhdessä hyvinvointialueen kanssa kehittänyt toimintamalleja, joilla asiakkaiden tilanteet tunnistetaan aikaisemmin ja palvelupolkuja sujuvoitetaan. Vuoden 2026 alussa käynnistyneen työkykytiimin odotetaan parantavan erityisesti niiden asiakkaiden tilanteen selvittämistä, joiden kohdalla työllistymisen esteet liittyvät terveydellisiin tai toimintakykyyn liittyviin tekijöihin. Samalla on tunnistettu, että työkykytiimin nykyinen volyymi ei yksin riitä vastaamaan koko asiakaskunnan tarpeeseen, minkä vuoksi yhteistyön rakenteita ja palveluketjuja on edelleen vahvistettava.

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut pitää tärkeänä, että asiakkaat ohjautuvat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa työhön, koulutukseen, kuntoutukseen, työkykyä selvittäviin palveluihin tai oikealle etuudelle. Tämä on sekä asiakkaan tilanteen että kaupungin talouden kannalta keskeistä. Pitkittynyt työttömyys kasvattaa asiakkaiden palvelutarpeita ja lisää kaupungin työttömyysetuuksien rahoitusvastuuta. Tämän vuoksi palvelualueen toiminnan painopistettä siirretään entistä vahvemmin varhaiseen palvelutarpeen tunnistamiseen, työnantajalähtöiseen työnvälitykseen, osaamisen kehittämiseen sekä monialaiseen asiakasohjaukseen.

Kuntouttavan työtoiminnan muutokset vaikuttavat merkittävästi työllisyyspalvelujen ja hyvinvointialueen yhdyspintaan. Kuntouttavan työtoiminnan lakkauttamisen ja korvaavien palvelujen valmistelun myötä työnjakoa työllisyyspalvelujen ja hyvinvointialueen välillä on tarkennettava. Työllisyyspalvelujen tehtävänä on edistää asiakkaiden työllistymistä ja työmarkkinoille etenemistä. Niille asiakkaille, joilla on realistinen mahdollisuus edetä kohti työtä, koulutusta tai muuta työllistymistä edistävää ratkaisua, tulee rakentaa toimivia valmennus-, koulutus- ja työnvälityspolkuja. Niiden asiakkaiden kohdalla, joiden ensisijainen palvelutarve liittyy toimintakyvyn ylläpitämiseen,

sosiaaliseen kuntoutumiseen tai terveys- ja sosiaalipalveluihin, on varmistettava sujuva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.

Palvelualue yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että kuntouttavan työtoiminnan siirtoon ja korvaavien palvelujen rakentamiseen liittyy rahoitusriski. Uusien vastuiden ja palvelutarpeiden edellyttämä rahoitus on varmistettava valtion rahoitusperiaatteen mukaisesti. Vantaan tavoitteena on vaikuttaa aktiivisesti siihen, että kunnille ei siirry uusia tehtäviä ilman riittäviä voimavaroja. Edunvalvontaa jatketaan yhteistyössä kaupungin johdon, muiden suurten kaupunkien, kuntaverkostojen ja valtion toimijoiden kanssa.

Työllisyyden edistämiseksi Vantaa on valmistellut kaupunkitasoista elinvoima- ja työllisyysohjelmaa sekä sitä konkretisoivaa työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen toimeenpanosuunnitelmaa. Ohjelmatyön tavoitteena on koota kaupungin työllisyyttä edistävät toimenpiteet yhteiseen suuntaan ja vahvistaa toimialojen, elinvoimapalvelujen, koulutustoimijoiden, hyvinvointialueen, työnantajien ja järjestöjen yhteistyötä. Keskeisiä painopisteitä ovat työnantajalähtöinen työnvälitys, vantaalaisten osaamistason nostaminen, nuorten työllisyyden vahvistaminen, kansainvälisten kuntalaisten työllistymisen edistäminen sekä työkykyyn ja pitkäaikaistyöttömyyteen liittyvien palvelupolkujen parantaminen.

Palvelualue kehittää myös työllisyyden johtamista ja seurantaa. Tavoitteena on vahvistaa tiedolla johtamista siten, että toimenpiteiden vaikutuksia voidaan arvioida työttömyyden, työllisyysasteen, pitkäaikaistyöttömyyden, nuorten työttömyyden, vieraskielisten työttömyyden, asiakastyytyväisyyden ja työttömyysturvakustannusten näkökulmasta. Samalla palvelualue kehittää raportointia niin, että tavoitteiden toteutumista voidaan kuvata aiempaa täsmällisemmin ja vertailukelpoisemmin. Tämä vastaa tarkastuslautakunnan yleiseen huomioon mittareiden ja raportoinnin kehittämistarpeesta.

Yhteenvetona työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue toteaa, että tarkastuslautakunnan esiin nostamat kehittämiskohteet ovat palvelualueen vuoden 2026 työn keskiössä. Yhdyspintatyötä hyvinvointialueen kanssa jatketaan, työ- ja toimintakyvyn arviointiin liittyviä palvelupolkuja vahvistetaan, kuntouttavan työtoiminnan muutokseen varaudutaan ja työllisyysohjelman toimeenpanolla pyritään vaikuttamaan työttömyyden pitkittymiseen sekä kaupungin kasvaviin työttömyysturvakustannuksiin. Palvelualue pitää tärkeänä, että työllisyyden hoitoa tarkastellaan jatkossa koko kaupungin yhteisenä tehtävänä, jossa työllisyyspalvelujen, elinvoimapalvelujen, koulutuksen, hyvinvointialueen ja työnantajien yhteistyö ratkaisee vaikuttavuuden.

Tarkastuslautakunta:
7. Vantaan ammattiopisto Variassa otettiin vuonna 2025 käyttöön uusi toimipiste Vehkalassa ja tiivistettiin yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa. Varia valmistautui aktiivisesti tulevaan oppimisen tukea koskevaan lakimuutokseen ja ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutokseen. Varia on myös valittu ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun, jota on tarkoitus toteuttaa tiiviissä yhteistyössä työllisyys- ja elinvoimapalveluiden kanssa.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 7 sekä johtopäätöksiin s. 70–71 ja suosituksiin s. 71

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että tarkastuslautakunnan toive hyödyntää rohkeasti ammatillisen koulutuksen kokeilulupaa on huomioitu. Varia muun muassa aloitti heti kokeiluluvan saatuaan kaupungin toiveena olleen kasvatus- ja ohjausalan perustutkintokoulutuksen, jota ei ollut aiemmin järjestämisluvassa. Varian tärkeänä roolina on olla asiakaslähtöinen ammatillisen koulutuksen järjestäjä ja ottaa huomioon alueelliset työelämän tarpeet suunniteltaessa koulutuksia ja hyödynnettäessä Varian saamaa ammatillisen koulutuksen kokeilulupaa.

Tarkastuslautakunta:
8. Elinikäisen oppimisen palvelualueen toiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kaikissa ikäryhmissä ja auttaa ehkäisemään segregaatiota. Aikuisopistolla on tärkeä rooli maahanmuuttajien kotouttamisessa. Maksuttomat palvelut, kuten Harrastusten Vantaa, madaltavat osallistumisen kynnystä, ja Lasten ja nuorten juhlarahaston tuki parantaa pienituloisten perheiden lasten mahdollisuuksia harrastaa. Tukien vaikuttavuutta tulee seurata.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 8 sekä johtopäätöksiin s. 77–78 ja suosituksiin s. 78

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala:
Elinikäisen oppimisen palvelualueella jatketaan palvelujen kehittämistä ja saavutettavuuden vahvistamista alueelliset tarpeet huomioiden. Lasten ja nuorten juhlarahaston toimeenpanoa ja tukien vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti yhteistyössä SOS-Lapsikylän kanssa kuukausi- ja vuosiraportoinnin avulla. Toimintaa seurataan lisäksi juhlarahaston poliittisessa ohjausryhmässä, ja seurantatietoa hyödynnetään toiminnan ja tukien kehittämisessä.

Tarkastuslautakunta:

9. Vantaalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä fyysisen aktiivisuuden näkökulmasta toteutetaan laajana poikkihallinnollisena yhteistyönä eri toimijoiden kesken. Hyvinvointityön vaikuttavuusseuranta osoittaa, että toimivista prosesseista huolimatta väestörakenteen nopea muutos heikentää tulosten kehittymistä. Tämä korostaa järjestelmällisen seurannan sekä tiiviimmän yhteistyön tarvetta hyvinvointialueen kanssa.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 9 sekä johtopäätöksiin s. 83–84 ja suosituksiin s. 84

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala:
Valmisteilla olevassa hyvinvointisuunnitelmassa 2026–2030 kuntalaisten fyysisen aktiivisuuden edistäminen on mukana merkittävällä painotuksella kaikissa ikäryhmissä: lapset, nuoret ja lapsiperheet; nuoret aikuiset ja työikäiset sekä ikääntyneet. Hyvinvoinnista ja terveydestä raportoidaan valtuutetuille, viranhaltijoille ja kuntalaisille vuosittaisissa hyvinvointikatsauksissa sekä tätäkin tiheämmin hyte-johtoryhmälle.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteena on jalkauttaa sen muutostavoitteet, mukaan lukien fyysisen aktiivisuuden lisääminen, suoraan linjaorganisaatioon toimialoille. Fyysisen aktiivisuuden sekä muiden terveellisten elintapojen lisääminen on tärkeä tavoite myös hyte-kertoimen ja sitä kautta saatavien valtionosuuksien kannalta.

Tarkastuslautakunta:
10. Rakennusvalvonta vastaa Vantaan rakentamisen ohjauksesta ja lupamenettelyistä, ja palvelun laatu on pysynyt hyvänä lainsäädäntömuutoksista ja rakentamisen matalasuhdanteesta huolimatta. Lupamäärien lasku ja suurten hankkeiden vähäisyys ovat heikentäneet rakennusvalvonnan taloutta, ja uudet lakisääteiset velvoitteet lisäävät työmäärää. Osaajapula ja pitkä perehdytysaika korostavat tarvetta varmistaa riittävät resurssit ja henkilöstön pysyvyys, jotta viranomaistehtävät voidaan hoitaa laadukkaasti ja toimintavarmuus turvata myös tulevina vuosina.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 10 sekä johtopäätöksiin s. 90–91 ja suosituksiin s. 91

Kaupunkiympäristön toimiala:
Rakentamisessa näkyy piristymisen merkkejä, lupamaksutuotot ovat huomattavasti suuremmat kuin edellisvuonna vastaavaan ajankohtaan. Toiminnan ennustetaan kuitenkin edelleen jäävän alijäämäiseksi ja taksaan suunnitellaan vuodelle 2027 maltillista korotusta. Samoin rakentamisluvan saaneiden asuntojen määrä on huomattavasti kasvanut, erityisesti

kerrostaloasuntojen osalta. Luvan saaneiden pientaloasuntojenkin määrä on kasvussa, joskaan rakennusvalvonta ei voi niiden kysyntään vaikuttaa muuten kuin sujuvilla ja asiakaslähtöisillä lupaprosesseilla.

Vilkastunut rakentaminen ja vuoden 2026 alusta voimaan tullut käsittelyaikatakuu yhdistettynä rakennusvalvonnan henkilöstötilanteeseen asettaa haastetta. Elokuun 2026 loppuun mennessä käsittelyajan ylityksiä on ollut seitsemässä pientalorakentamiseen liittyvässä luvassa, joista 1 kk:n maksupalautus kohdistuu yhteen laajennushankkeeseen. Rakennusvalvonnasta on eläköitymässä lähivuosina runsaasti henkilöitä. Kaupungin talouden säästö- ja sopeuttamistoimista johtuen ennakoivia rekrytointeja ei pystytä tekemään. Myös korvaavia rekrytointeja joudutaan osin jättämään tekemättä, täyttölupia saamatta. Edellä mainittu on huomattava riskitekijä rakennusvalvonnan työn tuloksellisuuden kannalta, huomioiden rakennusvalvontatyöhön vaadittava pitkä perehtymisaika.

Tarkastuslautakunta:
11. Kiinteistöt ja tilat -palvelualueella käynnistyi vuonna 2025 asiakkuuksien kehittämisprojekti, jolla yhdenmukaistetaan toimintatapoja ja parannetaan asiakaslähtöisyyttä. Palvelualueen taloutta heikensivät tonttikysynnän lasku, epävarma markkinatilanne ja lunastuslain muutoksen tuomat kustannusnousut. Yritysten houkutteleminen Vantaalle edellyttää riittävää ja tarpeisiin sopivaa tonttitarjontaa, jota on vahvistettava tiiviillä yhteistyöllä asemakaavoituksen, infrarakentamisen ja elinvoimapalvelujen kanssa.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 11 sekä johtopäätöksiin s. 98–99 ja suosituksiin s. 99–100

Kaupunkiympäristön toimiala:
Vantaan yritystonttitarjonta ei ole pystynyt vastaamaan kysyntään isojen (yli 2 ha) tonttien osalta. Yritystonttitarjonta on paranemassa merkittävästi aktiivisessa vaiheessa olevan asemakaavoituksen myötä. Kaupungin omistuksessa olevien yritysalueiden (mm. Vehkalan aseman länsipuoli) lisäksi on muodostumassa uusia yritysalueita yhteistyösopimusten kohdealueille (Övre-Månsas ja Viinikkalan länsiosa). Yhteistyötä kiinteistöt ja tilat –palvelualueen ja elinvoimapalveluiden välillä on kehitetty aktiivisesti.

Matti-järjestelmää kehitetään erillisen kehittämissuunnitelman mukaisesti myönnetyn rahoituksen puitteissa. Kehittämissuunnitelma pitää sisällään useita pienkehittämishankkeita, jotka tehostavat työtä. Yhtenä kaikkia toimialoja palvelevana kehittämiskohteena on palveluverkkotyökalun rakentaminen

järjestelmään, joka toteutuessaan tehostaa VAKIO-mallin mukaista palveluverkon suunnittelua.

Yhteistyötä elinvoimapalveluiden kanssa on kehitetty sijoittumispalvelut -tiimin toimintaa kehittämällä. Lisäksi on osallistuttu kaupungin asiakkuudenhallintajärjestelmän (CRM) määrittelyyn ja kehittämiseen, joka otetaan käyttöön syksyllä 2026. Päätöksentekoon on viety maankäytön elinkeinopoliittiset linjaukset, jotka täydentävät elinvoima- ja elinkeinopoliittisia linjauksia maankäytön osalta. Seuraavaksi on tavoitteena määritellä yhteistyössä yrityspalveluprosessi, jonka tuloksia käytetään edelleen CRM-järjestelmän kehitystyössä, jotta asiakaspalvelu yritysten suuntaan saadaan yhtenäiseksi ja samalla tehostettua työtä (päällekkäisyyksien välttäminen).

Tyhjien toimitilojen osalta kartoitusta on jo tehty ja tavoitteena on purkaa määrärahojen puitteissa sellaisia kohteita, joille kaupungilla ei ole enää omaa käyttöä ja joiden kunto on hyvin heikko. Samalla säästetään kunnossapito- ja korjauskustannuksista tulevina vuosina. Lisäksi osakeomisteisia tiloja myydään mahdollisuuksien mukaan pois. Tyhjien tilojen markkinointia tullaan myös tarkastelemaan ja palveluverkon suunnitteluprosessia täsmentämään siten, että jatkossa tyhjiä tiloja syntyisi mahdollisimman vähän. Niiden tilojen osalta, jotka kaupunki päättää pitää omistuksessaan, tehostetaan uuden käyttäjän löytämistä edellisen irtisanoessa tilan.

Tarkastuslautakunta:
12. Kaupungilla on laadittu sisäilma-asioihin menettelytapaohje, jossa on kuvattu sisäilmaprosessin vaiheet ja eri tahojen vastuut. Sisäilmaongelmien syiden selvittäminen ja hoitaminen edellyttävät moniammatillista yhteistyötä. Korjattujen tilojen sisäilman laadun lisäksi koettuja terveyshaittoja tulisi seurata. Laajempaa korjausta vaativien kohteiden määrä on viime vuosina vähentynyt. Tiedotusta on edelleen kehitettävä.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 12 sekä johtopäätöksiin s. 104–105 ja suosituksiin s. 105

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että varhaiskasvatuksessa on panostettu siihen, että henkilöstö tekisi aktiivisesti sisäilma- ja Tutka-ilmoituksia sisäilmaoireilua kokiessaan. Päiväkodin johtajien tietoisuutta siitä, miten tulee toimia sisäilmaan liittyvissä ongelmaepäilyissä, on vahvistettu yhteisen keskustelun kautta. Yhteistyötä työsuojelun kanssa on vahvistettu sisäilmaoireilua koskien. Työsuojelu tukee henkilöstöä menettelytavoissa, jos sisäilmaoireilua esiintyy.

Pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen väistötilat ovat hyviä ja varhaiskasvatuksen käyttöön suunniteltuja tai remontoituja. Lapsimäärien pienentyessä huonokuntoisista väistötiloista on pystytty luopumaan (mm. Leiritie). Aktiivisessa käytössä olevat väistötilat ovat mukana säännöllisesti kokoontuvan varhaiskasvatuksen sisäilmatyöryhmän listoilla.

Perusopetuksessa koulujen sisäilmatilannetta seurataan säännöllisesti toimialan sisäilmatyöryhmässä sekä tarvittaessa kohdekohtaisissa kokouksissa. Koulujen johdolta kerätään tilannepäivityksiä oireilusta, huolenaiheista, puhtaanapidosta ja toteutetuista tai suunnitelluista toimenpiteistä. Henkilöstöä ja huoltajia ohjataan käyttämään sovittuja ilmoitus- ja yhteydenottokanavia, ja oppilaiden oireilutilanteissa hyödynnetään kouluterveydenhuollon sekä sisäilmaterveydenhoitajan tukea. Sisäilmatilanteiden käsittelyssä painottuvat varhainen reagointi, asiantuntijayhteistyö, avoin tiedottaminen ja terveellisten sekä turvallisten oppimis- ja työskentelyolosuhteiden varmistaminen.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala:
Toimialan sisäilmatyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti neljä kertaa vuodessa puheenjohtajanaan toimialan toimitilaverkon kokonaisuudesta vastaava kehittämispäällikkö. Kokouksiin ovat osallistuneet edustajat kaikilta palvelualueilta, sisäilmatiimistä, toimitilajohtamisesta, tilahallinnasta, VTK Kiinteistöiltä, työsuojelusta ja työterveydenhuollosta. Toimiala kehittää osaltaan viestintää sisäilma-asioissa.

Kaupunkiympäristön toimiala:
Vantaan kaupunki on panostanut pitkäjänteisesti sisäilmaprosessien kehittämiseen, sisäilmatutkimuksiin, korjauksiin ja viestintään. Panostuksista huolimatta sisäilmaongelmia koetaan useissa kohteissa, mikä vaatii riittäviä henkilö- ja taloudellisia resursseja myös jatkossa.

Avoimena ollut sisäilma-asiantuntijan vakanssi saatiin täytettyä keväällä ja nykyiset resurssit riittävät sisäilmaongelmien selvittämiseen. Kaupungin taloudellisesta tilanteesta johtuen, olemassa olevien rakennusten kunnossapidon merkitys kasvaa, kun korvaavien uudisrakennusten toteuttamiseen tarvittavia määrärahoja vähennetään. Oleellista on silloin entistä huolellisempi kiinteistöjen kunnon seuranta sekä tehokkaat ja vaikuttavat kunnossapidon toimenpiteet. Näillä toimenpiteillä on suurempi merkitys tilojen käyttäjien kokemuksiin ja luottamukseen kuin viestinnän lisäämisellä, jota toki pyritään jatkamaan hyvällä tasolla.

Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen väheneminen mahdollistaa tarkoituksenmukaisemmat väistötilajärjestelyt ja antaa paremmat mahdollisuudet rakennusten korjaustoimenpiteiden toteuttamiselle. Uusien oppilaitoshankkeiden viivästyttäminen taloudellista syistä sen sijaan vaikeuttaa vanhojen koulujen korjausten toteuttamista ja haasteita sisäilmaolosuhteiden hallintaan. Joka tapauksessa myös mahdolliset tilapäiset tilat suunnitellaan ja järjestetään ko. toiminnan edellyttämät vähimmäisvaatimukset täyttäen.

Täsmennyksenä tarkastuslautakunnan johtopäätöksiin s.105 todettakoon, että sisäilmailmoituksia on tehty 2023–2025 *vuosittain* noin 50–60 eri kohteesta, joista suurin osa kouluja ja päiväkoteja.

Tarkastuslautakunta:
13. Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen kysyntä on korkealla tasolla ja jonot VAV:n asuntoihin ovat pitkät. Asuntotuotantoa on hidastanut erityisesti tonttipula. Vuonna 2025 valmistui 174 uutta asuntoa. Jatkossa tuotantoa vähentävät valtion tekemät leikkaukset tuetun asuntotuotannon korkotukilainavaltuuksiin. Tarkastuslautakunta on huolissaan muutoksen vaikutuksesta segregaatioon ja asunnottomuuteen. Asukkaiden maksuvaikeuksien ja häätöjen lisääntyminen ovat huolestuttava kehityssuunta.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 13 sekä johtopäätöksiin s. 114–115

Konsernipalvelut:
On tärkeää, että VAV-konserni pystyy jatkossakin toteuttamaan kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa ja siten tukemaan kaupungin kasvua, asuntotarjonnan monipuolisuutta sekä segregaation ehkäisyä. Kaupungin asettamat asuntotuotantotavoitteet ovat kunnianhimoisia, ja niiden saavuttamiseen liittyy toimintaympäristöstä johtuvia haasteita.

Kaupunki edistää tavoitteiden toteutumista jatkuvalla vuoropuhelulla VAV-konsernin sekä asuntotonttien luovutuksesta vastaavan kaupunkiympäristön toimialan välillä. Tavoitteena on varmistaa, että VAV:lla on edellytykset käynnistää uusia hankkeita kaupungin asuntopoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Samalla on kuitenkin tunnistettava, että uudistuotannon toteutuminen riippuu merkittävästi myös valtakunnallisesta asuntopolitiikasta ja valtion tukijärjestelmistä.

Valtion ilmoittamat muutokset korkotukijärjestelmiin ja muuhun tuettuun asuntotuotantoon vaikuttavat olennaisesti siihen, millaisia mahdollisuuksia VAV-konsernilla on toteuttaa uutta kohtuuhintaista asuntotuotantoa tulevina vuosina. Muutosten vaikutuksia arvioidaan osana taloussuunnittelu- ja omistajaohjausprosessia, ja niiden perusteella tarkastellaan myös sitä,

minkälaisia tuotantotavoitteita VAV-konsernille voidaan asettaa taloussuunnitelmakauden loppupuolella.

Tarkastuslautakunnan huoli siitä, että valtion tukeman asuntotuotannon vähenemisellä voi olla kielteisiä vaikutuksia kohtuuhintaisen asumisen tarjontaan, asunnottomuuden ehkäisyyn sekä alueiden tasapainoiseen kehitykseen, on aiheellinen. Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että valtio ylläpitää toimivaa ja ennakoitavaa rahoitus- ja tukijärjestelmää. Kaupungin mahdollisuudet korvata valtion tukijärjestelmiä ovat rajalliset, eikä kaupungilla ole mahdollisuutta järjestää VAV-konsernin uudistuotannon rahoitusta esimerkiksi takauksilla siten, että valtion nykyisiä rahoitusinstrumentteja voitaisiin korvata. Siksi kohtuuhintaisen asumisen pitkäjänteiset toimintaedellytykset edellyttävät jatkossakin valtakunnallisesti toimivaa rahoitusjärjestelmää. Kaupungin tulee pitää asia esillä edunvalvonnassaan valtion suuntaan.

Sitovat tavoitteet

Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2025 tavoitteiden toteutumisesta

Tavoitekohtaiset sitoviin tavoitteisiin annetut selvitykset.

Tarkastuslautakunta:
Toteutumattomat taloustavoitteet (1.1–1.3, 2.1–2.2 ja 3.1–3.2):
Talouteen, työllisyyteen ja rakentamiseen liittyvät tavoitteet jäivät merkittävästi toteutumatta. Tulosten heikkous liittyy laajaan talouden matalasuhdanteeseen sekä rakentamisen poikkeuksellisen voimakkaaseen hiipumiseen. Kaupungin heikko taloudellinen asema johtui erityisesti tulopohjan olennaisesta heikentymisestä. Verotulot jäivät noin 46 miljoonaa euroa talousarviota pienemmiksi ja maanmyyntitulot noin 21 miljoonaa euroa ennakoitua alemmiksi. Rakentamisen pysähtyminen heikensi tonttimarkkinoita. Työttömyys nousi ennätykselliselle tasolle, lähes 15 prosenttiin, ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset kasvoivat noin 20 miljoonalla eurolla. Kokonaisarviona kaupungin talouden tasapainottamisen tarve on erittäin kriittinen. Taloustilannetta arvioidaan laajemmin arviointikertomuksen talousosiossa.

Talous- ja strategia:
Talouden osalta selvitys on tiivistelmäkohdan 2 kohdalla.

Kaupunkiympäristön toimiala:

Tarkastuslautakunta huomioi, että mittareiden tavoitetasot tulisi sovittaa vallitsevaan taloustilanteeseen. Yleisesti Suomessa rakentamisen suhdanteen uskottiin kääntyvän nousuun nopeammin. Maankäytön nettotulotavoitetta laskettiin vuoden 2024 32,5 miljoonan euron tavoitetasosta 25,4 miljoonaan euroon vuodelle 2025. Asuntotuotannon tavoitetasot tulevat MAL-sopimuksesta. Pientalotuotannon tavoitetason pitäminen 400 pientalossa vuonna 2025 oli talousarvioneuvotteluissa kaupunginhallituksen ja –valtuuston tahtotila. Vuodelle 2026 tavoitetta laskettiin 300 pientaloon, joskin toimialan esitys oli 200 pientaloa. Sotekiinteistöjen myyntiin vaikutti hyvinvointialueen valmius pitkien vuokrasopimusten solmimiseen, jotka ovat vaatimus kohteiden onnistuneelle myynnille.

Työllisyys- ja kotoutuminen:
Vantaan työllisyysalueen työmarkkinatilanne oli monella mittarilla haastava. Talouden heikko suhdanne on ollut erityisen haastava Vantaan kaupungin osalta. Työllisyysaste alitti maakunnan, mutta ylitti koko maan tason, työttömyysaste oli korkeampi kuin vertailualueilla. Laaja työttömyys kasvoi suhteellisesti enemmän kuin koko maassa, mutta vähemmän kuin maakunnassa keskimäärin. Virrat yli kolmen ja kahdentoista kuukauden työttömyyteen olivat koko maahan verrattuna korkeita, mutta lähes maakunnan tasolla. Virta yli 12 kuukauden työttömyyteen oli koko maan 3. korkein. Työttömyysjaksojen keskimääräiset kestot olivat alueella kuitenkin huomattavasti lyhyempiä kuin Uudellamaalla ja samalla tasolla koko maan kanssa.

Tarkastuslautakunta:
Sitova tavoite 3.4 Vantaan vetovoima ja pitovoima paranee.
Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- *Vetovoima: Lähtötaso 3,10, tavoitetaso 3,20 ja toteuma 3,14.*
- *Pitovoima: Lähtötaso 3,43, tavoitetaso 3,53 ja toteuma 3,37.*

Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Vetovoima parani hieman lähtötasoon nähden, mutta tavoitetasoa ei saavutettu. Pitovoiman osalta tavoitetasoa ei saavutettu, ja mittarin toteuma heikkeni lähtötasosta. Kummankaan mittarin tavoitetasoa ei saavutettu, ja kehitys jäi kokonaisuutena tavoitteen edellyttämästä.

Viestintä:
Vaikka tutkimuksen tulos parani tällä kertaa hiukan, niin tarkastuslautakunta on oikeassa siinä, että emme kuitenkaan päässeet tavoitetasoon.

Tarkastuslautakunta:
Sitova tavoite 4.1 Kuntalaisten fyysinen aktiivisuus lisääntyy.
Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- *Terveysliikuntasuositusten mukaan liikkuvien %-osuus nousee.*
- *Hyvinvointivalmennukseen osallistuneiden toimintakyky paranee.*

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteen raportointiin. Tarkastuslautakunta arvioi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä vuoden 2025 arviointisuunnitelman mukaisesti erityisesti fyysisen aktiivisuuden näkökulmasta. Arvioinnin yhteydessä havaittiin, että tilinpäätöksen sitovien tavoitteiden raportoinnissa on ensimmäisen mittarin osalta virheellisesti esitetty kansalliset toteumat Vantaan tietoina. Raportointivirhe ei kuitenkaan vaikuta tavoitteen kokonaistoteuman arviointiin. Terveysliikuntasuositusten mukaan liikkuvien osuus oli hieman kasvanut 8.–9. luokkalaisten ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla, lukiolaisilla osuus oli laskenut. Toisen mittarin osalta tavoitetaso ylittyi. Tarkastuslautakunta katsoo, että sitova tavoite toteutui osittain, mutta korostaa jatkossa raportoinnin oikeellisuuden merkitystä.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala:
Raportoinnin oikeudellisuuteen kiinnitetään jatkossa huomiota. Tulevina vuosina raportointi ja mittareiden seuranta keskitetään yhdelle henkilölle, joka raportoi liikunnan palvelualueen tuloksista. Osoitettu vastuu ja selkeä roolitus kokonaiskoordinaatiosta parantaa raportoinnin oikeudellisuutta.

***Tarkastuslautakunta*:**
Sitova tavoite 6.1 Perusopetuksen oppilaiden luku- ja matemaattiset taidot paranevat.
Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- *Lukuseula-testi (2. luokka ja 7. luokka).*
- *Funa-matemaattisten perustaitojen arviointi (3. luokka ja 7. luokka).*

Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Lukutaidon osalta tavoitetaso saavutettiin vain 2.-luokkalaisten S2-oppilaiden osalta. Matemaattisten taitojen kehittymistä ei voida arvioida mittarin mukaisesti koska Funa-testi ei ole enää käytössä Vantaalla.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoiteraportointi on vaikeaselkoinen. Tavoitteen lähtötasoksi on asetettu Kuntaraportin 6/2024 tulokset, jotka on esitetty tavoitteen yhteydessä. Tavoitetasona on, että vuonna 2025 tulokset paranevat 2. ja 7. luokkalaisilla kahdella prosenttiyksiköllä verrattuna Kuntaraportin 6/2024 tuloksiin. Toteumaraportoinnissa vuoden 2025 tuloksia on kuitenkin verrattu elokuun 2024 Kuntaraportin tuloksiin eikä tavoitteessa esitettyyn lähtötasoon. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota raportoinnin vertailukelpoisuuteen ja kehottaa jatkossa panostamaan raportoinnin oikeellisuuteen. Tuloksissa toisen luokan oppilaiden lukutaito on hieman parantunut, mutta seitsemännen luokan oppilaiden lukutaito heikentynyt. Lukutaidon parantamiseen tulee siis jatkossakin panostaa voimakkaasti.

Matemaattisia taitoja koskevassa raportoinnissa on tuotu esiin Vantaan koulujen sijoittumista kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvin toteuttamassa 7. luokkalaisten matemaattisten taitojen arvioinnissa. Tämän mittauksen perusteella matemaattinen osaaminen ei ole parantunut. Kolmannen vuosiluokan osalta mittauksia ei ole tehty vuoden 2023 jälkeen.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan lukutaidon ja matemaattisten taitojen arviointiin tulisi jatkossa löytää kuvaavat ja pysyvät mittarit, joita käytetään systemaattisesti pidemmän aikasarjan muodostamiseksi toimialan päätöksenteon tukena.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että tarkastuslautakunta on oikeassa siinä, että perusopetuksen oppilaiden luku- ja matemaattiset taidot eivät ole parantuneet odotusten mukaisesti sekä siinä, että tulosten paranemisen seuranta nykyisillä mittareilla on haastavaa. Vantaan kaupungin Targetor-työkalu ei myöskään tue selkeää vuosittaista raportointia, vaikka Lukuseulan tulosodotukset asetetaan seuraavalle lukuvuodelle. Lukuseula-mittarin skaalautuva data ei ole Vantaan kaupungin omistuksessa, minkä takia kuntaraportin ja skaalautuvan datan tiedoissa voi olla heittoa.

Yhden yksittäisen testin perusteella ei voida tehdä suoria johtopäätöksiä, vaikkakin suunnan seuraaminen on olennaista. Lukuseulan työkalussa on myös runsaasti mahdollisuutta virheisiin S1- ja S2-oppimäärää suorittavien oppilaiden erottelussa. Näistä työkaluun liittyvistä vaikeuksista huolimatta voidaan todeta, ettei osaamisen edistymistä ole myöskään tapahtunut.

Toimenpiteitä, joihin koulussa voidaan vaikuttaa, on lisätty merkittävästi. Esi- ja alkuopetuksen nivelvaihetta varten on laadittu sitovat tavoitteet osaamisen edistämiselle, S2-opettajien ja luokanopettajien sekä S2-opettajien ja aineopettajien yhteistyötä on kehitetty koko ajan, ja opetussuunnitelmaan on edellisen tarkastelukauden aikana lisätty vuosiviikkotunteja yhteensä 2 äidinkieleen ja 1 matematiikkaan. Lukutaidon kehittymiseen vaikuttavat merkittävästi myös koulun ulkopuoliset tekijät.

Tulevan strategiakauden aikana osaamistason mittaus tilataan Karvista (kansallinen koulutuksen arviointikeskus) 3., 7. ja 9. luokalle. Karvin aineisto on laaja ja perustuu valtakunnallisiin opetussuunnitelman tavoitteisiin. Kattava kansallinen vertailuaineisto mahdollistaa myös selkeämmän ja luotettavamman normituksen. Lisäksi lukutaito säilyy strategisena tavoitteena, minkä puitteissa

yritämme vaikuttaa myös lukuintoon ja perheiden rooliin lukutaitotyön tukemisessa.

Matematiikassa Vantaan perusopetus aloitti yhteistyön Turun yliopiston kanssa ja hyödynsi FUNA-arviointia 3. luokille. Valitettavasti tälle ei kuitenkaan yliopiston puolelta ollut halua eikä tarvetta jatkaa. Näin ollen matematiikassa ei ole vuoden 2022 jälkeen tehty systemaattista arviointia. Vantaan 7. luokan oppilaat osallistuivat kuitenkin Karvin kansalliseen matematiikan arviointiin syksyllä 2025. Vantaan keskiarvo tässä arvioinnissa oli hiukan alle valtakunnallisen keskiarvon. Jatkossa myös matematiikan osaamisen arviointi tilataan Karvilta samassa syklissä kuin äidinkielen arviointi.

Tarkastuslautakunta:
Sitova tavoite 9.1 Lasten ja nuorten turvallisuuden tunne lisääntyy ja kiusaaminen vähenee.
Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- *Viikoittain kiusaamista kokeneet (%) (KTK).*
- *Kartoitetaan lasten ja nuorten turvattomiksi kokemat paikat ja tilanteet.*

Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota mittareiden keskinäiseen painoarvoon. Tavoitteen on tilinpäätöksessä arvioitu toteutuneen osittain. Tarkastuslautakunta kiinnitti käymässään keskustelussa huomiota mittareiden painoarvoon suhteessa toisiinsa. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan ensimmäinen mittari on painoarvoltaan merkittävämpi ja vastaa paremmin suoraan tavoitteeseen. Koska kiusaaminen ei ole vähentynyt tavoitellulla tavalla, vaan on pikemminkin heikentynyt lähtötasosta, lautakunta arvioi tavoitteen jääneen toteutumatta kokonaan. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan jatkossa voisi harkinta, olisiko mittareiden välillä syytä tehdä painotuksia sellaisten tavoitteiden kohdalla, joihin liittyy useita mittareita.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa pitävänsä tarkastuslautakunnan huolta kiusaamiskokemusten kehityksestä perusteltuna. Tilinpäätöksessä tavoitteen arvioitiin toteutuneen kuitenkin osittain, koska seurannassa oli kaksi mittaria. Viikoittain kiusaamista kokeneiden osuus ei saavuttanut tavoitetasoa, mutta lasten ja nuorten turvattomiksi kokemien paikkojen ja tilanteiden kartoittaminen toteutui suunnitellusti ja tuotti tietoa turvallisuustyön kehittämiseen.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan kiusaamisen vastaiseen työhön on luotu ammattilaisille vahvat työn rakenteet, joiden puitteissa tapahtuu aktiivista kehittämistä. Vuoden 2026 alussa käyttöön otettu Vantaan kiusaamisen

vastainen suunnitelma on päivitetty laajan arviointitiedon pohjalta. Sen toimeenpanoa tuetaan henkilöstön koulutuksilla, koulujen kiusaamiseen puuttumisen tiimeillä, kohdennetulla tuella, viestinnällä sekä kiusaamiseen puuttumisen erityisasiantuntijan koordinaatiolla. Lisäksi K-0-toiminta tukee pitkittyneiden kiusaamistilanteiden selvittämistä.

Vuoden 2026 perusopetuksen hyvinvointi- ja huoltajakyselyt antavat varovaisen myönteisiä signaaleja: raportoitujen kiusaamisen kokemusten lukemat ovat 1–2 prosenttiyksikköä alempana, kiusaaminen tulee huomattavasti useammin aikuisen tietoon, ja selvitetyt tilanteet ovat monen vastaajan mukaan helpottuneet tai päättyneet. Myös huoltajien raportoima kiusaamisen määrä on hieman vähentynyt, ja tyytyväisyys koulun toimintamalleihin ja puuttumisen johdonmukaisuuteen on vahvistunut.

Mittareiden osalta jatkossa pyritään tarkemmin arvioimaan, kuvaavatko mittarit tavoitteen keskeistä vaikuttavuutta, ja tulisiko painotuksia määritellä selkeämmin. On olennaista seurata kiusaamiskokemuksia, mutta koska niiden yleisyyteen vaikuttaa koulun toimintakulttuurin lisäksi yhteiskuntaan ja perheiden hyvinvointiin kytkeytyvät tekijät, on tärkeää seurata myös, miten ammattilaiset ja oppimisyhteisöt pystyvät näihin haasteisiin vastaamaan ja antamaan ehkäisevän työn lisäksi kiusaamistapauksiin koululla apua ja tukea.

Tarkastuslautakunnan huoli kaupungin taloudellisen aseman heikentymisestä ja sen vaikutuksista palveluihin on aiheellinen. Kiusaamisen ehkäisy ja turvallinen oppimisympäristö ovat kuitenkin toimialan keskeisiä perustehtäviä, joihin tulee kohdentaa tarvittavat resurssit myös jatkossa. Toimiala jatkaa työn vaikuttavuuden ja mittaroinnin kehittämistä myös laadullisen tiedonkeruun kautta, jotta tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida entistä läpinäkyvämmin ja tarkoituksenmukaisemmin. Muutokset kiusaamisen vastaisessa työssä eivät ole nopeita, vaan edellyttävät pitkäjänteistä ja johdonmukaista yhteistyötä.

Tarkastuslautakunta:
Segregaatioon liittyvät sitovat tavoitteet 9.3, 10.3 ja 12.1.
Tavoitteet ovat yhteydessä toisiinsa ja lähestyvät samaa ongelmaa eri näkökulmista. Joiltakin osin eri tavoitteiden mittareissa esiintyy myös samoja elementtejä. Ilmiön monimuotoisuus edellyttää laajoja selvityksiä ja arviointeja, joita on nyt aloitettu. Kokonaisuutena työ on vielä kesken. Tarkastuslautakunta suosittelee jatkokehittämään mittareita niin, että ne mittaisivat mahdollisimman täsmällisesti segregaatiota ilmiönä ja mahdollistaa pidemmän aikavälin vaikuttavuuden seurannan. Tavoitteen 10.3 toteutumista on vaikea arvioida sen laajuuden takia.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että lukiokoulutuksessa on otettu käyttöön tarveperusteisen resurssijaon malli 1.1.2026 alkaen. Tarveperusteista resurssia jaettaessa otetaan huomioon oppilaitoksen KOTA-indeksi, suomi toisena kielenä (S2) -opiskelijoiden määrä sekä alle kahdeksan (8,0) keskiarvolla opintonsa aloittaneet.

Toisen asteen koulutuksen palvelualueella on käytössä kattavasti tietoa oppimistuloksiin liittyen. Tiedot pitävät sisällään lukiokohtaisesti oppiaineiden arvosanatietoa, oppiaineiden opintojaksojen arvosanatietoja sekä ylioppilaskokeiden arvosanatietoja. Tarveperusteisella resurssilla on mahdollista lisätä muun muassa opintojaksojen määrää ja tukiopetusta. Tarveperusteisen resurssin vaikuttavuus näkyy viiveellä, ja resurssin vaikuttavuutta seurataan tulevan strategiakauden ajan.

Perusopetuksessa on koko perusopetuksen toiminnan ajan palveluverkkosuunnittelulla ja oppilaaksiottoprosesseilla tietoisesti toimittu siten, että koulujen välinen segregaatiokehitys olisi mahdollisimman pieni. Kun alueiden väliset erot ovat kasvaneet asteittain, jolloin osin koulujen oppilaspohjan erilaisuuden vuoksi myös koulujen välille on tullut eroavaisuuksia, on perusopetuksessa otettu käyttöön tarveperustainen rahoitus.

Perusopetus käyttää valtiolta saatavia taloudellisia panostuksia (KOTA-raha, oman äidinkielen ja suomi toisena kielenä -opetus) noin 9 miljoonaa euroa ja kaupungin omaa taloudellista panostusta noin 10 miljoonaa euroa vuosittain. Tarveperusteisella rahoituksella muun muassa pienennetään opetusryhmäkokoja, lisätään erityisopettajia ja koulunkäynninohjaajia, järjestetään suomi toisena kielenä- ja oman äidinkielen opetusta sekä läksykerhotoimintaa ja tukiopetusta.

Varhaiskasvatuksen palvelualueella tarveperusteinen resurssijako on ollut käytössä vuodesta 2018. Tarveperusteisen resurssin kohdennuksissa painotetaan KOTA-indeksejä huomioiden yksiköiden kelpoisen henkilöstön määrä ja prosentuaalinen osuus, yksikön koko sekä yksikön muut lisäresurssit. Ministeriön myöntämällä koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustuksella on palkattu lisähenkilöstöä niihin yksiköihin, joiden toimintaympäristö on haastava, ja joilla sosioekonomiset tekijät voivat altistaa heikommille oppimistuloksille ja hyvinvoinnin haasteille.

Avustuksella tuetaan toimia, joilla edistetään lasten kehitystä ja oppimista, laadukkaita oppimistuloksia ja koulutuksellista tasa-arvoa ja hyvinvointia sekä vähennetään ja ennaltaehkäistään sosioekonomista eriarvoistumista. Avustusta

on käytetty kehittäjäopettajien ja kehittäjäsosionomien palkkaamiseen. Vuonna 2027 käytössä on 27 kehittäjäresurssia.

Vantaan varhaiskasvatus on osallistunut TAR-hankkeeseen, jossa tarkoituksena on tutkia valtion erityisavustuksen (tarveperusteinen rahoitus, TAR) koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden vaikuttavuutta varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Loppuraportti julkaistaan loppuvuodesta 2027. Hanke on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala:
Segregaatio on ilmiö, jossa monet eri tekijät voivat vaikuttaa kehityskulkuun ja vasta useiden tekijöiden summa itseasiassa yleensä alkaa kiihdyttämään segregaatiota. Muuttoliike yleisesti on ilmiötä eniten kiihdyttävä tekijä, johon taas voi vaikuttaa esimerkiksi turvallisuus, palveluiden saatavuus, rakennetun ympäristön viihtyisyys ja asuntorakenne. Toisaalta taas lapset ja nuoret tutkimusten mukaan kärsivät eniten segregaatiosta, vaikka heidän vaikutusmahdollisuutensa itse ilmiöön ovat varsin pienet. Tämän takia täsmällistä ilmiön ja vaikuttavuuden seurannan mittaria on melkein mahdotonta tehdä. Yleisesti segregaatiota seurataan ns. sosioekonomisella summaindeksillä (niin myös Vantaalla). Se ei kuitenkaan anna oikeastaan muuta tietoa kuin sen, kuinka eriytynyt kaupunginosa on kaupungin keskiarvosta. Jotta löydämme oikeat toimenpiteet, jotka eivät ole välttämättä ollenkaan samat eri kaupunginosissa, pitää ilmiötä seurata laajasti ja tutkia, minkälaiset keinot voisivat toimia missäkin kaupunginosassa. Vantaalla segregaatiota seurataan kolmen eri teeman ja niihin liittyvän datan kautta. Nämä teemat ovat asuminen ja rakennettu ympäristö, koulutus ja työllisyys sekä turvallisuus.

Koska ilmiö kietoo toisiinsa niin voimakkaasti eri kysymyksiä, esim. koulutus, turvallisuus ja asuntorakenne, syntyy vaikuttavuuskin suhteessa segregaatioon vasta useiden tekijöiden kokonaisuudesta. Yksittäisten toimenpiteiden vaikuttavuutta itse segregaatioon on lähes mahdotonta arvioida, mutta vaikuttavuutta voidaan arvioida toimenpiteen vaikutuksista johonkin segregaation osatekijään esimerkiksi alueellisiin oppimistuloksiin. Työn toimenpiteisiin pyritäänkin liittämään aina tutkimus tai vähintään data-analyysi sen vaikutuksista segregaation osatekijöihin.

Talous- ja strategia:
Segregaatio on monimutkainen ilmiö, jossa monet eri tekijät ruokkivat toisiaan. Segregaatiokehitystä mitataan perinteisesti sosioekonomisella summaindeksillä, jonka kautta nähdään kaupunginosan eriytyminen koko kaupungin kehityksestä. Indeksiluku on sinänsä hyvä, jos halutaan nähdä mitkä kaupunginosat ovat

eriytymässä, mutta se ei kerro juuri sen enempää. Tämän takia tämän lisäksi tarvitaan paljon erilaisia mittareita, jotta nähdään mitkä tekijät juuri kyseisessä kaupunginosassa kiihdyttävät segregaatiokehitystä. Sosioekonominen summaindeksi ja samaa asiaa hieman eri logiikalla kuvaava sosioekonominen summaluku on kaupungilla olemassa n. 10 vuoden historiatiedolla. Niiden seuraamista jatketaan muiden mittareiden ohella.

Segregaation mittaamisen kaupungilla on jo todella laaja mittareiden kirjo, jota koko ajan kehitetään eteenpäin. Torjunnan ja haittavaikutusten hallintaan liittyvät vaikuttavimmat ohjauskeinot eivät kuitenkaan ole sellaisia, että samat asiat toimivat kaikilla. Tämän takia erilaisia toimenpiteitä ja interventioita niin itse segregaatioilmiöön, kuin sen vaikutusten hillintään suunnitellaan ja kehitetään paikkakuntakohtaisesti. Käytössä olevien interventioiden toteuttamiseen vaikuttaa kuitenkin myös vahvasti rahoitus, jonka takia pitää olla vaihtoehtoisia lähestymistapoja, joita voidaan kehittää ja muokata sen kautta minkälaisia rahoituksia on käytettävissä.

Tarkastuslautakunta:
Sitova tavoite 10.2 Vantaan kaupunkikeskusten palvelutaso paranee lisäten elinvoimaa ja vähentäen alueellista eriytymistä.
Tavoitetta seurattiin yhdellä mittarilla:

- *Keskustojen elinvoimaluku (Vantaan kaikki kaupunkikeskukset): Lähtötaso 1,942, tavoitetaso 2 ja toteuma 1,929.*

Keskustojen elinvoimaluvussa ei saavutettu tavoitetasoa, ja toteuma heikkeni myös lähtötasoon verrattuna. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan sitova tavoite ei toteutunut.

Elinvoimapalvelut:
Tarkastuslautakunta on oikeassa huomiossaan tavoitteen toteuma-arviosta, ja että emme saavuttaneet tavoitetasoa.

Kaupunkiympäristön toimiala:
Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan sitova tavoite ei toteutunut lainkaan, sillä keskustojen elinvoimaluvussa ei saavutettu tavoitetasoa ja toteuma heikkeni myös lähtötasoon verrattuna.

Tarkastuslautakunnan huomio tavoitteen toteutumisen tasosta on oikea ja raportoinnissa on tapahtunut virhe.
Elinvoimaluku lasketaan kullekin Vantaan keskustalle siten, että kauppojen ja ravintoloiden kokonaismäärästä vähennetään tyhjillään olevat liiketilat ja tulos suhteutetaan kaupungin asukasmäärään. Elinvoimaluku kertoo asioimisen keskustahakuisuudesta. Kaupungin toimien vaikutukset usein yksityisessä

omistuksessa oleviin liiketiloihin ovat välillisiä. Lisäksi kaupunkikehityksen tuottamat muutokset aiheutuvat monista myös keskustojen ulkopuolisista toimista ja kehityssuunnista ja vaikutukset näkyvät usein vasta pitkällä aikavälillä. EKK:n elinvoimalukuun perustuva mittari ei ole kovin hyvin palvellut elinvoiman seurannassa ja olemme toimialalla arvioineet, löytyisikö jokin paremmin seurantaa palveleva mittari. Keskustojen kaupallinen elinvoima on ollut koetuksella viime vuosien talouden suhdanteesta johtuen. Lisäksi Vantaalla kaupan keskittymät (Vantaanportti, Tammisto, Petikko-Varisto sekä Porttipuisto) ovat viiden vuoden tarkastelujaksolla vahvistuneet. On mahdollista, että osa keskustojen kaupallisesta aktiivisuudesta on siirtynyt kaupan keskittymiin, vaikka kaupan sääntelyllä keskustojen kaupallista vahvuutta pyritään ylläpitämään. Elinvoimalaskenta perustuu sähköiselle karttapohjalle kerättyyn tietoon. Elinvoimaluvun lasku voi Kaupunkikeskustat ry:n mukaan johtua asioinnin keskustapakoisuudesta ja lisääntyvästä henkilöautoriippuvuudesta. Asukkaiden lisääminen ns. vartin keskustan alueelle, eli kävelyetäisyydelle keskustan palveluista, voi parantaa keskustojen asiointitiheyttä. Vapaiden liiketilojen vähentäminen on yksinkertaisin keino kasvattaa elinvoimalukua.

Tarkastuslautakunta:
Sitova tavoite 22.1 Vantaan ratikkakaupungin toteuttaminen etenee kokonaisvaltaisesti kaupunginvaltuuston hyväksymien reunaehtojen mukaisesti.
Tavoitetta seurattiin yhdellä mittarilla:

- *Vantaan ratikan allianssien rakentamisvaiheen (TAS-vaihe) toteuttamisesta on päätetty.*

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan tarkistetun hankesuunnitelman marraskuussa 2025. Tarkistetussa suunnitelmassa Vantaan rahoitusosuus kasvoi noin 90 miljoonalla eurolla aiempaan verrattuna. Kyseessä on Vantaan historian suurin yksittäinen investointi, joka lisää merkittävästi kaupungin lainakantaa sekä pitkän aikavälin rahoitus- ja korkokustannuksia. Hankkeen arvioidaan kuitenkin tuottavan kiinteistötaloudellisia hyötyjä, jotka kattavat suurelta osin ratikan pitkän aikavälin kustannuksia. Tarkastuslautakunta katsoo, että ratikkahankkeen laajuus ja taloudellinen merkitys edellyttävät pitkäjänteistä kustannus- ja tulonmuodostuksen seurantaa sekä valtuuston ajantasaisen tiedonsaannin varmistamista.

Kaupunkiympäristön toimiala:
Tarkastuslautakunta katsoo, että ratikkahankkeen laajuus ja taloudellinen merkitys edellyttävät pitkäjänteistä kustannus- ja tulonmuodostuksen seurantaa sekä valtuuston ajantasaisen tiedonsaannin varmistamista.

Vantaan ratikan ja ratikkakaupungin toteuttamista säännöllisesti seuraa kaupunginhallituksen asettama poliittinen seurantaryhmä. Tämän lisäksi valtuustoinfoissa on ratikka- ja ratikkakaupunkikatsaukset noin puolivuosittain. Ratikan ja ratikkakaupungin toteutumista raportoidaan kaupunkiympäristön toimialalla säännönmukaisesti osana vuotuista raportointia osavuosi- ja vuosikatsauksissa.

Ratikkakaupungin toteuttamisen keskeinen työkalu on MATTI-järjestelmä, jonne on toteutettu tilannekuvia kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun tarpeisiin sekä ratikan tulojen seurantaan. Ratikan tulonmuodostuksen jatkuvasti päivittyvä tilannekuva on valmistunut kesällä 2026. Maankäytönsuunnittelun osalta tilannekuva on vielä osin kesken. On myös arvioitava, onko keskeneräisiin asemakaavahankkeisiin perustuva kaavoituksen tilannekuva sellainen, josta voidaan tehdä julkinen, vai raportoidaanko sen tiedot ratikkakaupungin ohjausryhmän ja seurantaryhmän kautta.

Tarkastuslautakunta:
Sitova tavoite 24.1 Vantaalaisten tunne asuinalueensa turvallisuudesta paranee.
Tavoitetta seurattiin yhdellä mittarilla:

- *Turvallisuuskyselyn kysymys "kuinka turvalliseksi koet oman naapuruston, oman asuinalueen ja Vantaan kaupungin?" (vastausasteikko 1–5).*

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteen raportointiin. Vuoden 2025 tavoitteena oli mittarissa tapahtuva myönteinen kehitys. Vuoden 2025 kyselyn perusteella 58 prosenttia vastaajista koki oman naapurustonsa turvalliseksi, 43 prosenttia oman asuinalueensa turvalliseksi ja 20 prosenttia Vantaan kaupungin turvalliseksi asuinympäristöksi. Koska mittarin lähtötasoa ei ole raportoitu, kehityksen suuntaa on vaikea arvioida vertailukelpoisesti. Raportoinnin mukaan turvallisuuden tunne on heikentynyt.

Kuntademokratia:
Tarkastuslautakunta on oikeassa huomiossaan, että mittarin kehityssuunnan arvioimiseksi olisi myös v. 2024 lähtötason vastaavat luvut ollut syytä raportoida v. 2025 toteuman rinnalla, kuten ohessa:
Turvallisuuskyselyn kysymyksen tulos (valittu 4-5 asteikolla 1-5) 2024 vrt. 2025
Kuinka turvallisena koet
oman naapuruston: 70 % (2024), 58 % (2025)
oman asuinalueen: 51 % (2024), 43 % (2025)
Vantaan kaupungin alueena: 21 %, (2024), 20 % (2025)
Turvallisuuden tunne Vantaalla on mittareiden mukaan heikentynyt.

Tarkastuslautakunta:

Sitova tavoite 30.1 Kaikki sairauspoissaolot vähenevät ja erityisesti mielenterveysperusteiset poissaolot vähenevät.

Tavoitetta seurattiin yhdellä mittarilla:

- *Sairauspoissaoloprosentti: kokonaistilanne ja mielenterveysperusteiset poissaolot.*

Tarkastuslautakunta on tavoitteen toteumasta samaa mieltä. Henkilöstökertomuksen mukaan sairauspoissaolot ovat hieman laskeneet kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialalla, mutta nousseet kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla sekä konsernijohdon ja elinvoiman toimialalla. Mielenterveysperusteiset sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien aiheuttamat poissaolot ovat vähentyneet edellisvuoteen verrattuna. Mielenterveysperusteiset poissaolot laskivat merkittävästi.

Henkilöstöpalvelut:

Työkykyvuosikellon ja työkykyjohtamisen mallin ja toimintatavan laajeneminen eri toimialoille ja palvelualueille sekä työterveyshuoltopalvelujen keskittäminen ja Terveystalon kanssa tehtävä jatkuva yhteistyö toisi tähän myös parannusta.

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2025 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 25.5.2026 § 4 ja se lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 1.6.2026 § 5 lähettää valtuuston päätöksen ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2025
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 15.9.2026 § 9
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 15.9.2026 § 6
Kaupunkitilalautakunta 16.9.2026 § 6
Kaupunkiympäristölautakunta 15.9.2026 § 10

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta
VD/1468/00.03.00.00/2026

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan selvitys tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2025

Vantaan tarkastuslautakunta on laatinut vuoden 2025 Vantaan kaupungin arviointikertomuksen, joka on merkitty tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 25.5.2026 § 4 ja lähetetty kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus on 1.6.2026 § 5 päättänyt lähettää arviointikertomuksen toimialoille toimenpiteitä varten.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on laadittu tarkastuslautakunnan huomioiden perusteella seuraava selvitys, jonka kasvatuksen ja oppimisen lautakunta osaltaan hyväksyy.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa selvityksenään arviointikertomuksesta seuraavaa:
Vuonna 2025 valtuuston asettamista 30 sitovasta tavoitteesta 4 oli vastuutettu ensisijaisesti kasvatuksen ja oppimisen toimialalle. Tavoitteiden tilinpäätösraportoinnin mukaan näistä 1 toteutui täysin, 2 osittain ja 1 ei lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kahden kasvatuksen ja oppimisen toimialan raportointivastuulla olleen tavoitteen toteutumisesta. Lisäksi se kiinnitti huomiota kaikkia toimialoja koskevan tavoitteen 10.3 toteutumiseen. Näihin otetaan alla kantaa erikseen.

Sitova tavoite 6.1. Perusopetuksen oppilaiden luku- ja matemaattiset taidot paranevat

Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- Lukuseula-testi (2. luokka ja 7. luokka)
- Funa-matemaattisten perustaitojen arviointi (3. luokka ja 7. luokka)

Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Lukutaidon osalta tavoitetaso saavutettiin vain 2.-luokkalaisten S2-oppilaiden osalta. Matemaattisten taitojen kehittymistä ei voida arvioida mittarin mukaisesti koska Funa-testi ei ole enää käytössä Vantaalla.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoiteraportointi on vaikeaselkoinen. Tavoitteen lähtötasoksi on asetettu Kuntaraportin 6/2024 tulokset, jotka on esitetty tavoitteen yhteydessä. Tavoitetasona on, että vuonna 2025 tulokset paranevat 2. ja 7. luokkalaisilla kahdella prosenttiyksiköllä verrattuna Kuntaraportin 6/2024 tuloksiin. Toteumaraportoinnissa vuoden 2025 tuloksia on kuitenkin verrattu elokuun 2024 Kuntaraportin tuloksiin eikä tavoitteessa esitettyyn lähtötasoon. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota raportoinnin vertailukelpoisuuteen ja kehottaa jatkossa panostamaan raportoinnin oikeellisuuteen. Tuloksissa toisen luokan oppilaiden lukutaito on hieman parantunut, mutta seitsemännen luokan oppilaiden lukutaito heikentynyt. Lukutaidon parantamiseen tulee siis jatkossakin panostaa voimakkaasti.

Matemaattisia taitoja koskevassa raportoinnissa on tuotu esiin Vantaan koulujen sijoittumista kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvin toteuttamassa 7. luokkalaisten matemaattisten taitojen arvioinnissa. Tämän mittauksen perusteella matemaattinen osaaminen ei ole parantunut. Kolmannen vuosiluokan osalta mittauksia ei ole tehty vuoden 2023 jälkeen.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan lukutaidon ja matemaattisten taitojen arviointiin tulisi jatkossa löytää kuvaavat ja pysyvät mittarit, joita käytetään systemaattisesti pidemmän aikasarjan muodostamiseksi toimialan päätöksenteon tukena.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että tarkastuslautakunta on oikeassa siinä, että perusopetuksen oppilaiden luku- ja matemaattiset taidot eivät ole parantuneet odotusten mukaisesti sekä siinä, että tulosten paranemisen seuranta nykyisillä mittareilla on haastavaa. Vantaan kaupungin Targetor-työkalu ei myöskään tue selkeää vuosittaista raportointia, vaikka Lukuseulan tulosodotukset asetetaan seuraavalle lukuvuodelle. Lukuseula-mittarin skaalautuva data ei ole Vantaan kaupungin omistuksessa, minkä takia kuntaraportin ja skaalautuvan datan tiedoissa voi olla heittoa.

Yhden yksittäisen testin perusteella ei voida tehdä suoria johtopäätöksiä, vaikkakin suunnan seuraaminen on olennaista. Lukuseulan työkalussa on myös runsaasti mahdollisuutta virheisiin S1- ja S2-oppimäärää suorittavien oppilaiden erottelussa.
Näistä työkaluun liittyvistä vaikeuksista huolimatta voidaan todeta, ettei osaamisen edistymistä ole myöskään tapahtunut.

Toimenpiteitä, joihin koulussa voidaan vaikuttaa, on lisätty merkittävästi. Esi- ja alkuopetuksen nivelvaihetta varten on laadittu sitovat tavoitteet osaamisen edistämiselle, S2-opettajien ja luokanopettajien sekä S2-opettajien ja aineopettajien yhteistyötä on kehitetty koko ajan, ja opetussuunnitelmaan on edellisen tarkastelukauden aikana lisätty vuosiviikkotunteja yhteensä 2 äidinkieleen ja 1 matematiikkaan. Lukutaidon kehittymiseen vaikuttavat merkittävästi myös koulun ulkopuoliset tekijät.

Tulevan strategiakauden aikana osaamistason mittaus tilataan Karvista (kansallinen koulutuksen arviointikeskus) 3., 7. ja 9. luokalle. Karvin aineisto on laaja ja perustuu valtakunnallisiin opetussuunnitelman tavoitteisiin. Kattava kansallinen vertailuaineisto mahdollistaa myös selkeämmän ja luotettavamman normituksen. Lisäksi lukutaito säilyy

strategisena tavoitteena, minkä puitteissa yritämme vaikuttaa myös lukuintoon ja perheiden rooliin lukutaitotyön tukemisessa.

Matematiikassa Vantaan perusopetus aloitti yhteistyön Turun yliopiston kanssa ja hyödynsi FUNA-arviointia 3. luokille. Valitettavasti tälle ei kuitenkaan yliopiston puolelta ollut halua eikä tarvetta jatkaa. Näin ollen matematiikassa ei ole vuoden 2022 jälkeen tehty systemaattista arviointia. Vantaan 7. luokan oppilaat osallistuivat kuitenkin Karvin kansalliseen matematiikan arviointiin syksyllä 2025. Vantaan keskiarvo tässä arvioinnissa oli hiukan alle valtakunnallisen keskiarvon. Jatkossa myös matematiikan osaamisen arviointi tilataan Karvilta samassa syklissä kuin äidinkielen arviointi.

Sitova tavoite 9.1 Lasten ja nuorten turvallisuuden tunne lisääntyy ja kiusaaminen vähenee

Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- Viikoittain kiusaamista kokeneet (%) (KTK)
- Kartoitetaan lasten ja nuorten turvattomiksi kokemat paikat ja tilanteet

Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota mittareiden keskinäiseen painoarvoon. Tavoitteen on tilinpäätöksessä arvioitu toteutuneen osittain. Tarkastuslautakunta kiinnitti käymässään keskustelussa huomiota mittareiden painoarvoon suhteessa toisiinsa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan ensimmäinen mittari on painoarvoltaan merkittävämpi ja vastaa paremmin suoraan tavoitteeseen. Koska kiusaaminen ei ole vähentynyt tavoitellulla tavalla, vaan on pikemminkin heikentynyt lähtötasosta, lautakunta arvioi tavoitteen jääneen toteutumatta kokonaan. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan jatkossa voisi harkinta, olisiko mittareiden välillä syytä tehdä painotuksia sellaisten tavoitteiden kohdalla, joihin liittyy useita mittareita.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa pitävänsä tarkastuslautakunnan huolta kiusaamiskokemusten kehityksestä perusteltuna. Tilinpäätöksessä tavoitteen arvioitiin toteutuneen kuitenkin osittain, koska seurannassa oli kaksi mittaria. Viikoittain kiusaamista kokeneiden osuus ei saavuttanut tavoitetasoa, mutta lasten ja nuorten turvattomiksi kokemien paikkojen ja tilanteiden kartoittaminen toteutui suunnitellusti ja tuotti tietoa turvallisuustyön kehittämiseen.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan kiusaamisen vastaiseen työhön on luotu ammattilaisille vahvat työn rakenteet, joiden puitteissa tapahtuu aktiivista kehittämistä. Vuoden 2026 alussa käyttöön otettu Vantaan kiusaamisen vastainen suunnitelma on päivitetty laajan arviointitiedon pohjalta. Sen toimeenpanoa tuetaan henkilöstön koulutuksilla, koulujen kiusaamiseen puuttumisen tiimeillä, kohdennetulla tuella, viestinnällä sekä kiusaamiseen puuttumisen erityisasiantuntijan koordinaatiolla. Lisäksi K-0-toiminta tukee pitkittyneiden kiusaamistilanteiden selvittämistä.

Vuoden 2026 perusopetuksen hyvinvointi- ja huoltajakyselyt antavat varovaisen myönteisiä signaaleja: raportoitujen kiusaamisen kokemusten lukemat ovat 1–2 prosenttiyksikköä alempana, kiusaaminen tulee huomattavasti useammin aikuisen tietoon, ja selvitetyt tilanteet ovat monen vastaajan mukaan helpottuneet tai päättyneet. Myös huoltajien raportoima kiusaamisen määrä on hieman vähentynyt, ja tyytyväisyys koulun toimintamalleihin ja puuttumisen johdonmukaisuuteen on vahvistunut.

Mittareiden osalta jatkossa pyritään tarkemmin arvioimaan, kuvaavatko mittarit tavoitteen keskeistä vaikuttavuutta, ja tulisiko painotuksia määritellä selkeämmin. On olennaista seurata kiusaamiskokemuksia, mutta koska niiden yleisyyteen vaikuttaa koulun toimintakulttuurin lisäksi yhteiskuntaan ja perheiden hyvinvointiin kytkeytyvät tekijät, on tärkeää seurata myös, miten ammattilaiset ja oppimisyhteisöt pystyvät näihin haasteisiin vastaamaan ja antamaan ehkäisevän työn lisäksi kiusaamistapauksiin koululla apua ja tukea.

Tarkastuslautakunnan huoli kaupungin taloudellisen aseman heikentymisestä ja sen vaikutuksista palveluihin on aiheellinen. Kiusaamisen ehkäisy ja turvallinen oppimisympäristö ovat kuitenkin toimialan keskeisiä perustehtäviä, joihin tulee kohdentaa tarvittavat resurssit myös jatkossa. Toimiala jatkaa työn vaikuttavuuden ja mittaroinnin kehittämistä myös laadullisen tiedonkeruun kautta, jotta tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida entistä läpinäkyvämmin ja tarkoituksenmukaisemmin. Muutokset kiusaamisen vastaisessa työssä eivät ole nopeita, vaan edellyttävät pitkäjänteistä ja johdonmukaista yhteistyötä.

Sitova tavoite 10.3 Arvioidaan segregaation purkamisen keinojen vaikuttavuutta Vantaalla ja tehdään kansallista sekä kansainvälistä vertailua. Työn tulee sisältää ainakin kaavoitus- ja asuntopolitiikka, elinkeinopolitiikka, työllisyyspolitiikka, positiivisen erityiskohtelun ohjelman arviointi ja koulujen tasa-arvorahoituksen sekä kotoutumispalveluiden vaikuttavuuden arviointi. Tavoitteena on löytää vaikuttavimmat keinot asuinalueiden välisen segregaation purkamiseksi

Segregaatioon liittyvät sitovat tavoitteet 9.3, 10.3 ja 12.1. ovat yhteydessä toisiinsa ja lähestyvät samaa ongelmaa eri näkökulmista. Joiltakin osin eri tavoitteiden mittareissa esiintyy myös samoja elementtejä. Ilmiön monimuotoisuus edellyttää laajoja selvityksiä ja arviointeja, joita on nyt aloitettu. Kokonaisuutena työ on vielä kesken. Tarkastuslautakunta suosittelee jatkokehittämään mittareita niin, että ne mittaisivat mahdollisimman täsmällisesti segregaatiota ilmiönä ja mahdollistaa pidemmän aikavälin vaikuttavuuden seurannan. Tavoitteen 10.3 toteutumista on vaikea arvioida sen laajuuden takia.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että lukiokoulutuksessa on otettu käyttöön tarveperusteisen resurssijaon malli 1.1.2026 alkaen. Tarveperusteista resurssia jaettaessa otetaan huomioon oppilaitoksen KOTA-indeksi, suomi toisena kielenä (S2) -opiskelijoiden määrä sekä alle kahdeksan (8,0) keskiarvolla opintonsa aloittaneet.

Toisen asteen koulutuksen palvelualueella on käytössä kattavasti tietoa oppimistuloksiin liittyen. Tiedot pitävät sisällään lukiokohtaisesti oppiaineiden arvosanatietoa, oppiaineiden opintojaksojen arvosanatietoja sekä ylioppilaskokeiden arvosanatietoja. Tarveperusteisella resurssilla on mahdollista lisätä muun muassa opintojaksojen määrää ja tukiopetusta.

Tarveperusteisen resurssin vaikuttavuus näkyy viiveellä, ja resurssin vaikuttavuutta seurataan tulevan strategiakauden ajan.

Perusopetuksessa on koko perusopetuksen toiminnan ajan palveluverkkosuunnittelulla ja oppilaaksiottoprosesseilla tietoisesti toimittu siten, että koulujen välinen segregaatiokehitys olisi mahdollisimman pieni. Kun alueiden väliset erot ovat kasvaneet asteittain, jolloin osin koulujen oppilaspohjan erilaisuuden vuoksi myös koulujen välille on tullut eroavaisuuksia, on perusopetuksessa otettu käyttöön tarveperustainen rahoitus.

Perusopetus käyttää valtiolta saatavia taloudellisia panostuksia (KOTA-raha, oman äidinkielen ja suomi toisena kielenä -opetus) noin 9 miljoonaa euroa ja kaupungin omaa taloudellista panostusta noin 10 miljoonaa euroa vuosittain. Tarveperusteisella rahoituksella muun muassa pienennetään opetusryhmäkokoja, lisätään erityisopettajia ja koulunkäynninohjaajia, järjestetään suomi toisena kielenä- ja oman äidinkielen opetusta sekä läksykerhotoimintaa ja tukiopetusta.

Varhaiskasvatuksen palvelualueella tarveperusteinen resurssijako on ollut käytössä vuodesta 2018. Tarveperusteisen resurssin kohdennuksissa painotetaan KOTA- indeksejä huomioiden yksiköiden kelpoisen henkilöstön määrä ja prosentuaalinen osuus, yksikön koko sekä yksikön muut lisäresurssit. Ministeriön myöntämällä koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustuksella on palkattu lisähenkilöstöä niihin yksiköihin, joiden toimintaympäristö on haastava, ja joilla sosioekonomiset tekijät voivat altistaa heikommille oppimistuloksille ja hyvinvoinnin haasteille.

Avustuksella tuetaan toimia, joilla edistetään lasten kehitystä ja oppimista, laadukkaita oppimistuloksia ja koulutuksellista tasa-arvoa ja hyvinvointia sekä vähennetään ja ennaltaehkäistään sosioekonomista eriarvoistumista. Avustusta on käytetty kehittäjäopettajien ja kehittäjäsosionomien palkkaamiseen. Vuonna 2027 käytössä on 27 kehittäjäresurssia.

Vantaan varhaiskasvatus on osallistunut TAR-hankkeeseen, jossa tarkoituksena on tutkia valtion erityisavustuksen (tarveperusteinen rahoitus, TAR) koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden vaikuttavuutta varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Loppuraportti julkaistaan loppuvuodesta 2027. Hanke on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialaa koskevat vuoden 2025 arviointikertomuksen muut tarkastelukohteet

Sitovien tavoitteiden ohella vuoden 2025 arviointikertomuksessa on tarkasteltu kasvatuksen ja oppimisen toimialan alaista toimintaa koskien erityisesti Vantaan ammattiopisto Variaa sekä koulujen ja päiväkotien sisäilmatilannetta.

Ammattiopisto Varia (tiivistelmäkohta 7): Vantaan ammattiopisto Variassa otettiin vuonna 2025 käyttöön uusi toimipiste Vehkalassa ja tiivistettiin yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa. Varia valmistautui aktiivisesti tulevaan oppimisen tukea koskevaan lakimuutokseen ja ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutokseen. Varia on myös valittu ammatillisen

koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun, jota on tarkoitus toteuttaa tiiviissä yhteistyössä työllisyys- ja elinvoimapalveluiden kanssa.

Johtopäätökset:
Varian toiminnassa keskeisiä asioita olivat yhteistyön tiivistäminen työllisyyspalvelujen kanssa, varautuminen ammatillisen koulutuksen oppimisen tukea koskeviin lakimuutoksiin ja uuden ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin huomioiminen toiminnassa.

Varian ja työllisyyspalvelujen yhteistyössä luotiin erilaisia työllistämistä edistäviä koulutuksia työttömille. Vantaalaisten työnhakijoiden sujuva ohjaus työllispalveluista koulutukseen ja työhön oli toiminnan kehittämisen keskiössä. Vantaalaisille työnhakijoille suunnattuja, työllistymistä edistäviä ja maksimissaan kuusi kuukautta kestäviä koulutuksia järjestettiin 2025 vuoden aikana eri aloilla. Vantaalaisten työnhakijoiden ohjautumiseen suunniteltiin ja käynnistettiin ohjausväylä, jota hyödyntämällä työllisyysasiantuntijat pystyvät ohjaamaan työnhakijoita Varian koulutuksiin sekä Variassa toteutettavaan alkukartoitukseen.

Varian uusi Vehkalan toimipiste on osa laajempaa Varian toimitilaverkon kehittämistä ja keskittämistä. Tiloissa toimii monta eri opetusalaa ja tilat on suunniteltu erilaisiin tarpeisiin helposti muunneltaviksi. Tilat mahdollistavat myös opiskelijoiden yhteistä toimintaa ja tukevat yhteisöllisyyttä. Opiskelijoilta ja opettajilta on saatu tiloista hyvää palautetta.

Ammatillisen koulutuksen oppimisen tukea koskevan, 1.8.2026 voimaantulevan, lakimuutoksen mukaisesti jokainen opiskelija on oikeutettu oppimisen tukeen. Varia on valmistautunut muutokseen kehittämällä 1.8.2026 käyttöönotettavan Variaattori-mallin. Mallin mukaan varataan aikaa erityisesti oppimisen tukeen, asioiden kertaamiseen ja lisäharjoitteluun. Oppimiseen saa tukea kaikessa opetuksessa.

Varia on reagoinut vuoden 2026 alusta voimaan tulleen ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutokseen ennakoivasti ja ottanut rahoitusmallin vaikutukset huomioon toiminnassaan. Toiminnan kehittämistavoitteissa on huomioitu uudessa mallissa painottuvat vaikuttavuus- ja laatuelementit sekä lisätty resursseja työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen varmistamiseen.

Varia on päässyt mukaan Opetus- ja Kulttuuriministeriön järjestämään ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun, joka alkaa vuonna 2026. Kokeiluun päässeet voivat järjestää nykyistä vapaammin lähes kaikkia ammatillisia tutkintoja ja koulutuksia. Varia tulee toteuttamaan kokeilun yhteistyössä Vantaan elinvoimapalveluiden sekä työllisyys- ja kotoutumispalveluiden kanssa. Kokeilu lisää Varian mahdollisuuksia kehittää koulutuksiaan vastamaan entistä nopeammin ja joustavammin oman toiminta-alueensa osaamis- ja koulutustarpeisiin.

Suositukset:
Tarkastuslautakunta katsoo, että Varia on valmistautunut tuleviin ammatillisen koulutuksen laki- ja rahoitusmuutoksiin hyvin. Varialla on tärkeä rooli työllistämisen edistämisessä ja rooli korostuu jatkossa yhä enemmän työllisyyspalvelujen kanssa tehtävän tiiviin yhteistyön myötä. Tarkastuslautakunta kannustaakin Variaa hyödyntämään rohkeasti ammatillisen koulutuksen

toiminnanohjauksen kokeilulupaa ja aktiivisesti kokeilemaan uusia tapoja tuottaa laadukasta ja työmarkkinoiden tarpeisiin vastaavaa koulutusta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että tarkastuslautakunnan toive hyödyntää rohkeasti ammatillisen koulutuksen kokeilulupaa on huomioitu. Varia muun muassa aloitti heti kokeiluluvan saatuaan kaupungin toiveena olleen kasvatus- ja ohjausalan perustutkintokoulutuksen, jota ei ollut aiemmin järjestämisluvassa. Varian tärkeänä roolina on olla asiakaslähtöinen ammatillisen koulutuksen järjestäjä ja ottaa huomioon alueelliset työelämän tarpeet suunniteltaessa koulutuksia ja hyödynnettäessä Varian saamaa ammatillisen koulutuksen kokeilulupaa.

Koulujen ja päiväkotien sisäilmatilanne (tiivistelmäkohta 12): Kaupungilla on laadittu sisäilma-asioihin menettelytapaohje, jossa on kuvattu sisäilmaprosessin vaiheet ja eri tahojen vastuut. Sisäilmaongelmien syiden selvittäminen ja hoitaminen edellyttävät moniammatillista yhteistyötä. Korjattujen tilojen sisäilman laadun lisäksi koettuja terveyshaittoja tulisi seurata. Laajempaa korjausta vaativien kohteiden määrä on viime vuosina vähentynyt. Tiedotusta on edelleen kehitettävä.

Johtopäätökset:
Sisäilma-asioihin liittyvää toimintaa koordinoidaan ja kehitetään kaupungissa kaupunki- ja toimialakohtaisissa ryhmissä. Sisäilma-asioiden hoitamiseen on laadittu menettelytapaohje, jossa on kuvattu sisäilmaprosessin menettelytavat sekä eri tahojen tehtävät sisäilmaongelman havaitsemisesta korjausten vaikutusten seurantaan. Sisäilmaprosessi vaatii tiivistä yhteistyötä eri alojen ammattilaisilta. Korjatuissa tiloissa sisäilman laatu ja olosuhteet ovat pääsääntöisesti parantuneet. Prosessin eri vaiheista tiedotetaan kohderyhmille.

Koulu- ja päiväkotitilojen sisäilman aiheuttamia terveydellisiä ongelmia hoidetaan hyvinvointialueella ja työterveyshuollossa.

Korjausten jälkeen tiloihin voidaan asentaa olosuhdeseurantajärjestelmä, joka auttaa myös monen muun huoltokorjauksen onnistumisen todentamisessa. Viime vuosina tilojen käyttäjien kokemuksia olosuhdehaittoihin on kysytty, mutta terveystiedoiksi luokitellut oireet eivät enää ole mukana kyselyssä. Valtaosa kyselyihin vastanneista on pitänyt työpaikan sisäilmaa hyvänä tai neutraalina.

Sisäilmailmoituksia on tehty 2023–2025 noin 50–60 eri kohteesta, joista suurin osa on kouluja ja päiväkoteja. Vuoden 2025 sisäilmakorjauksiin budjetoitiin 3,5 miljoonaa euroa. Korjausmääräraha on tämän hetken korjaustarpeisiin ja niistä vastaaviin resursseihin nähden riittävä. Laajempaa korjausta vaativien kohteiden määrä on viime vuosina vähentynyt.

Kaupungissa tehdään säännöllisesti erilaista tilojen terveydellisiä olosuhteita käsitteleviä tarkastuksia ja selvityksiä, joissa käsitellään myös sisäilma-asioita. Terveydensuojeluviranomainen tekee valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia kaikkiin kouluihin ja päiväkoteihin, ja työterveyshuolto tekee työpaikkaselvitykset kaikkiin työpaikkoihin. Rakennusten sisäilmaolosuhteita on seurattu vuodesta 2021 alkaen jatkuvatoimisten mittausten

avulla. Mittauksissa havaittuihin vikoihin on reagoitu nopeasti ja mittaustulosten kautta on voitu seurata myös korjaustoimen onnistumista.

Vantaan kaupungin suunnittelu- ja rakennusohjeet tukevat hyvin tilojen tarkoituksenmukaisuutta. Tilojen toiminnallisuutta ja muunneltavuutta sekä huollettavuutta toteutetaan erilaisilla ratkaisuilla. Vanhempiin rakennuksiin toteutetaan mahdollisuuksien mukaan korjausten yhteydessä tarkoituksenmukaisuutta parantavia ratkaisuja.

Suositukset:
Lautakunta pitää myönteisenä viestintään panostamista ja kaupungin systemaattista menettelytapaa sisäilmaongelmien selvittämisessä. Myönteistä on lisäksi, että laajempia sisäilmaan liittyviä korjauksia vaativien kohteiden määrä vähenee. Huolestuttavana tarkastuslautakunta näkee kaupungin sisäilmatiimin resurssivajeen, joka pitkittää sisäilmaongelmien selvittämistä.

Sisäilman aiheuttamien terveyshaittojen minimointi on oleellista tilan käyttäjien hyvinvoinnin kannalta. Käyttäjien kokemasta terveyshaitasta tarvitaan ajantasaista tietoa, joten on tärkeää, että toimijoiden välisestä tiedonkulusta huolehditaan.

Tiedottamista on kehitettävä edelleen luottamuksen lujittamiseksi.

Lautakunta korostaa myös, että väistötilojen soveltuvuuteen opetus- tai päiväkotitiloiksi on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että varhaiskasvatuksessa on panostettu siihen, että henkilöstö tekisi aktiivisesti sisäilma- ja Tutka-ilmoituksia sisäilmaoireilua kokiessaan. Päiväkodin johtajien tietoisuutta siitä, miten tulee toimia sisäilmaan liittyvissä ongelmaepäilyissä, on vahvistettu yhteisen keskustelun kautta. Yhteistyötä työsuojelun kanssa on vahvistettu sisäilmaoireilua koskien. Työsuojelu tukee henkilöstöä menettelytavoissa, jos sisäilmaoireilua esiintyy.

Pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen väistötilat ovat hyviä ja varhaiskasvatuksen käyttöön suunniteltuja tai remontoituja. Lapsimäärien pienentyessä huonokuntoisista väistötiloista on pystytty luopumaan (mm. Leiritie). Aktiivisessa käytössä olevat väistötilat ovat mukana säännöllisesti kokoontuvan varhaiskasvatuksen sisäilmatyöryhmän listoilla.

Perusopetuksessa koulujen sisäilmatilannetta seurataan säännöllisesti toimialan sisäilmatyöryhmässä sekä tarvittaessa kohdekohtaisissa kokouksissa. Koulujen johdolta kerätään tilannepäivityksiä oireilusta, huolenaiheista, puhtaanapidosta ja toteutetuista tai suunnitelluista toimenpiteistä. Henkilöstöä ja huoltajia ohjataan käyttämään sovittuja ilmoitus- ja yhteydenottokanavia, ja oppilaiden oireilutilanteissa hyödynnetään kouluterveydenhuollon sekä sisäilmaterveydenhoitajan tukea. Sisäilmatilanteiden käsittelyssä painottuvat varhainen reagointi, asiantuntijayhteistyö, avoin tiedottaminen ja terveellisten sekä turvallisten oppimis- ja työskentelyolosuhteiden varmistaminen.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta
VD/1468/00.03.00.00/2026

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan selvitys tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2025

Vastaukset sitoviin tavoitteisiin

Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2025 sitovien tavoitteiden toteutumisesta (tiivistelmäkohta 1 sekä luvut 1.1 Vuoden 2025 sitovien tavoitteiden toteutuminen ja 1.2 Strategiakauden 2022–2025 yhteenvetoa)

Sisältökohdat ja huomiot kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kannalta:

Sitova tavoite 4.1 Kuntalaisten fyysinen aktiivisuus lisääntyy**.**
Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- Terveysliikuntasuositusten mukaan liikkuvien %-osuus nousee.
- Hyvinvointivalmennukseen osallistuneiden toimintakyky paranee.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteen raportointiin. Tarkastuslautakunta arvioi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä vuoden 2025 arviointisuunnitelman mukaisesti erityisesti fyysisen aktiivisuuden näkökulmasta. Arvioinnin yhteydessä havaittiin, että tilinpäätöksen sitovien tavoitteiden raportoinnissa on ensimmäisen mittarin osalta virheellisesti esitetty kansalliset toteumat Vantaan tietoina. Raportointivirhe ei kuitenkaan vaikuta tavoitteen kokonaistoteuman arviointiin. Terveysliikuntasuositusten mukaan liikkuvien osuus oli hieman kasvanut 8.–9. luokkalaisten ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla, lukiolaisilla osuus oli laskenut. Toisen mittarin osalta tavoitetaso ylittyi. Tarkastuslautakunta katsoo, että sitova tavoite toteutui osittain, mutta korostaa jatkossa raportoinnin oikeellisuuden merkitystä.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa sitovan tavoitteen 4.1 osalta seuraavaa:
Raportoinnin oikeudellisuuteen kiinnitetään jatkossa huomiota. Tulevina vuosina raportointi ja mittareiden seuranta keskitetään yhdelle henkilölle, joka raportoi liikunnan palvelualueen tuloksista. Osoitettu vastuu ja selkeä roolitus kokonaiskoordinaatiosta parantaa raportoinnin oikeudellisuutta.

Segregaatioon liittyvät sitovat tavoitteet 9.3, 10.3 ja 12.1.
Tavoitteet ovat yhteydessä toisiinsa ja lähestyvät samaa ongelmaa eri näkökulmista. Joiltakin osin eri tavoitteiden mittareissa esiintyy myös samoja elementtejä. Ilmiön monimuotoisuus edellyttää laajoja selvityksiä ja arviointeja, joita on nyt aloitettu. Kokonaisuutena työ on vielä kesken. Tarkastuslautakunta suosittelee jatkokehittämään mittareita niin, että ne mittaisivat mahdollisimman täsmällisesti segregaatiota ilmiönä ja mahdollistaa pidemmän aikavälin vaikuttavuuden seurannan. Tavoitteen 10.3 toteutumista on vaikea arvioida sen laajuuden takia.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa segregaatioon liittyvien sitovien tavoitteiden 9.3, 10.3 ja 12.1 osalta seuraavaa:
Segregaatio on ilmiö, jossa monet eri tekijät voivat vaikuttaa kehityskulkuun ja vasta useiden tekijöiden summa itseasiassa yleensä alkaa kiihdyttämään segregaatiota. Muuttoliike yleisesti

on ilmiötä eniten kiihdyttävä tekijä, johon taas voi vaikuttaa esimerkiksi turvallisuus, palveluiden saatavuus, rakennetun ympäristön viihtyisyys ja asuntorakenne. Toisaalta taas lapset ja nuoret tutkimusten mukaan kärsivät eniten segregaatiosta, vaikka heidän vaikutusmahdollisuutensa itse ilmiöön ovat varsin pienet. Tämän takia täsmällistä ilmiön ja vaikuttavuuden seurannan mittaria on melkein mahdotonta tehdä. Yleisesti segregaatiota seurataan ns. sosioekonomisella summaindeksillä (niin myös Vantaalla). Se ei kuitenkaan anna oikeastaan muuta tietoa kuin sen, kuinka eriytynyt kaupunginosa on kaupungin keskiarvosta. Jotta löydämme oikeat toimenpiteet, jotka eivät ole välttämättä ollenkaan samat eri kaupunginosissa, pitää ilmiötä seurata laajasti ja tutkia, minkälaiset keinot voisivat toimia missäkin kaupunginosassa. Vantaalla segregaatiota seurataan kolmen eri teeman ja niihin liittyvän datan kautta. Nämä teemat ovat asuminen ja rakennettu ympäristö, koulutus ja työllisyys sekä turvallisuus.

Koska ilmiö kietoo toisiinsa niin voimakkaasti eri kysymyksiä, esim. koulutus, turvallisuus ja asuntorakenne, syntyy vaikuttavuuskin suhteessa segregaatioon vasta useiden tekijöiden kokonaisuudesta. Yksittäisten toimenpiteiden vaikuttavuutta itse segregaatioon on lähes mahdotonta arvioida, mutta vaikuttavuutta voidaan arvioida toimenpiteen vaikutuksista johonkin segregaation osatekijään esimerkiksi alueellisiin oppimistuloksiin. Työn toimenpiteisiin pyritäänkin liittämään aina tutkimus tai vähintään data-analyysi sen vaikutuksista segregaation osatekijöihin.

VASTAUKSET LUKUIHIN (JA TIIVISTELMÄKOHTIIN)

Luku 8 Elinikäinen oppiminen (Tiivistelmäkohta 8)
Elinikäisen oppimisen palvelualueen toiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kaikissa ikäryhmissä ja auttaa ehkäisemään segregaatiota. Aikuisopistolla on tärkeä rooli maahanmuuttajien kotouttamisessa. Maksuttomat palvelut, kuten Harrastusten Vantaa, madaltavat osallistumisen kynnystä, ja Lasten ja nuorten juhlarahaston tuki parantaa pienituloisten perheiden lasten mahdollisuuksia harrastaa. Tukien vaikuttavuutta tulee seurata.

Johtopäätökset:
Elinikäisen oppimisen palvelualue tarjoaa erilaisia ja osittain myös maksuttomia harrastusmahdollisuuksia vantaalaisille lapsille ja nuorille. Aikuisopiston vapaan sivistystyön kurssien kautta aikuisille on tarjolla mahdollisuuksia osallistua erilaiseen harrastustoimintaan ja itsensä kehittämiseen. Aikuisopisto on tiiviisti mukana myös maahanmuuttajien kotouttamisessa tarjoamalla eritasoisia suomen kielen kursseja. Uusi kotouttamislaki ja työllisyyspalvelujen siirto kunnille tiivistää aikuisopiston yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa entisestään. Palvelualueella tehdään myös vuoden 2025 alusta perustetun Lasten ja nuorten juhlarahaston tukipäätökset. Rahastosta myönnetyllä tuella mahdollistetaan ohjatut ja tavoitteelliset harrastukset myös pienituloisten perheiden lapsille.

Palvelualueen tavoitteena oli kasvattaa asiakasmääriään ja kehittää palveluja niin, että palvelutarjonnassa otetaan entistä paremmin huomioon Vantaan suuralueiden alueelliset tarpeet sekä yleisesti muuttuvat palvelutarpeet. Lisäksi erilaisten palvelujen kehittämistä ja asiakkaan palvelujen hyödyntämistä edistävien palvelu- tai harrastuspolkujen luominen oli tavoitteena. Asiakasmäärät nousivat tavoitellusti ja palvelukokonaisuuden kartoitusten myötä

suuralueiden erilaiset palvelutarpeet saadaan otettua paremmin huomioon. Palvelu- ja harrastuspolkujen kehittäminen jatkuu edelleen.

Suositukset:
Tarkastuslautakunta korostaa elinikäisen oppimisen palvelualueen merkitystä yhteisöllisyyden, osallisuuden ja kotoutumisen vahvistajana sekä maksuttomien palvelujen saavutettavuutta. Lautakunta suosittelee palvelujen kehittämisen jatkamista sekä Lasten ja nuorten juhlarahaston tukien vaikuttavuuden seurantaa, erityisesti tuen saajien määrän ja harrastamisen lisääntymisen sekä segregaation ehkäisyn osalta.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa, että
Elinikäisen oppimisen palvelualueella jatketaan palvelujen kehittämistä ja saavutettavuuden vahvistamista alueelliset tarpeet huomioiden. Lasten ja nuorten juhlarahaston toimeenpanoa ja tukien vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti yhteistyössä SOS-Lapsikylän kanssa kuukausi- ja vuosiraportoinnin avulla. Toimintaa seurataan lisäksi juhlarahaston poliittisessa ohjausryhmässä, ja seurantatietoa hyödynnetään toiminnan ja tukien kehittämisessä.

Luku 9 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen fyysisen aktiivisuuden näkökulmasta (Tiivistelmäkohta 9)
Vantaalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä fyysisen aktiivisuuden näkökulmasta toteutetaan laajana poikkihallinnollisena yhteistyönä eri toimijoiden kesken. Hyvinvointityön vaikuttavuusseuranta osoittaa, että toimivista prosesseista huolimatta väestörakenteen nopea muutos heikentää tulosten kehittymistä. Tämä korostaa järjestelmällisen seurannan sekä tiiviimmän yhteistyön tarvetta hyvinvointialueen kanssa.

Johtopäätökset:
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutuu Vantaalla laajana poikkihallinnollisena yhteistyönä, johon osallistuvat kaupungin toimialat, hyvinvointialue, järjestöt sekä muut kumppanit. Työtä ohjaavat muun muassa hyvinvointisuunnitelma ja liikkumisohjelma, joiden tavoitteena on muun muassa lisätä kaiken ikäisten fyysistä aktiivisuutta ja kaventaa hyvinvointieroja. Viime vuosien toimenpiteet – kuten liikuntaneuvonnan laajentaminen, Move! -prosesseja tukevat toimintamallit ja hyvinvointivalmennuksen vakiinnuttaminen – ovat parantaneet erityisesti aikuisväestön hyvinvointia. Sen sijaan peruskoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden fyysinen aktiivisuus ei ole kokonaisuutena parantunut, vaikka yksittäisissä ryhmissä on havaittavissa myönteistä kehitystä.

Kokonaisuutena Vantaa tekee laaja-alaista, tavoitteellista ja suunnitelmallista fyysisen aktiivisuuden edistämistyötä, mutta väestörakenteen muutokset ja jatkuva muuttoliike haastavat tulosten näkyväksi tekemistä. Väestön vaihtuvuus tuo mukanaan uusia tuen tarpeita ja voi osittain peittää toteutettujen toimien vaikutuksia.

Suositukset:
Tarkastuslautakunta korostaa tarvetta vahvistaa erityisesti lasten, nuorten ja ikääntyneiden fyysistä toimintakykyä tukevia palveluja, sillä näiden väestöryhmien hyvinvoinnin haasteet ovat lisääntyneet. Toimia tulee kohdentaa erityisesti haavoittuvimmassa asemassa oleviin.

Lisäksi HYTE-työn seurantaa ja raportointia on tarpeen vahvistaa, jotta toimenpiteiden vaikutuksia voidaan arvioida luotettavasti nopeasti muuttuvassa väestörakenteessa. Keinovalikoimaan tulee edelleen lisätä laaja-alaisia, vaikuttavaksi todettuja yksilön hyvinvointia edistäviä menetelmiä.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen tulee integroida johdonmukaisesti varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle asti, jotta lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky vahvistuu kokonaisvaltaisesti ja pitkäjänteisesti

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa, että
Valmisteilla olevassa hyvinvointisuunnitelmassa 2026–2030 kuntalaisten fyysisen aktiivisuuden edistäminen on mukana merkittävällä painotuksella kaikissa ikäryhmissä: lapset, nuoret ja lapsiperheet; nuoret aikuiset ja työikäiset sekä ikääntyneet. Hyvinvoinnista ja terveydestä raportoidaan valtuutetuille, viranhaltijoille ja kuntalaisille vuosittaisissa hyvinvointikatsauksissa sekä tätäkin tiheämmin hyte-johtoryhmälle.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteena on jalkauttaa sen muutostavoitteet, mukaan lukien fyysisen aktiivisuuden lisääminen, suoraan linjaorganisaatioon toimialoille. Fyysisen aktiivisuuden sekä muiden terveellisten elintapojen lisääminen on tärkeä tavoite myös hyte-kertoimen ja sitä kautta saatavien valtionosuuksien kannalta.

Luku 12 Koulujen ja päiväkotien sisäilmatilanne (Tiivistelmäkohta 12)
Kaupungilla on laadittu sisäilma-asioihin menettelytapaohje, jossa on kuvattu sisäilmaprosessin vaiheet ja eri tahojen vastuut. Sisäilmaongelmien syiden selvittäminen ja hoitaminen edellyttävät moniammatillista yhteistyötä.

Korjattujen tilojen sisäilman laadun lisäksi koettuja terveyshaittoja tulisi seurata. Laajempaa korjausta vaativien kohteiden määrä on viime vuosina vähentynyt. Tiedotusta on edelleen kehitettävä.

Johtopäätökset:
Sisäilma-asioihin liittyvää toimintaa koordinoidaan ja kehitetään kaupungissa kaupunki- ja toimialakohtaisissa ryhmissä. Sisäilma-asioiden hoitamiseen on laadittu menettelytapaohje, jossa on kuvattu sisäilmaprosessin menettelytavat sekä eri tahojen tehtävät sisäilmaongelman havaitsemisesta korjausten vaikutusten seurantaan. Sisäilmaprosessi vaatii tiivistä yhteistyötä eri alojen ammattilaisilta. Korjatuissa tiloissa sisäilman laatu ja olosuhteet ovat pääsääntöisesti parantuneet. Prosessin eri vaiheista tiedotetaan kohderyhmille.

Koulu- ja päiväkotitilojen sisäilman aiheuttamia terveydellisiä ongelmia hoidetaan hyvinvointialueella ja työterveyshuollossa.

Korjausten jälkeen tiloihin voidaan asentaa olosuhdeseurantajärjestelmä, joka auttaa myös monen muun huoltokorjauksen onnistumisen todentamisessa. Viime vuosina tilojen käyttäjien kokemuksia olosuhdehaittoihin on kysytty, mutta terveystiedoiksi luokitellut oireet eivät enää ole mukana kyselyssä. Valtaosa kyselyihin vastanneista on pitänyt työpaikan sisäilmaa hyvänä tai neutraalina.

Sisäilmailmoituksia on tehty 2023–2025 noin 50–60 eri kohteesta, joista suurin osa on kouluja ja päiväkoteja. Vuoden 2025 sisäilmakorjauksiin budjetoitiin 3,5 miljoonaa euroa. Korjausmääräraha on tämän hetken korjaustarpeisiin ja niistä vastaaviin resursseihin nähden riittävä. Laajempaa korjausta vaativien kohteiden määrä on viime vuosina vähentynyt.

Kaupungissa tehdään säännöllisesti erilaista tilojen terveydellisiä olosuhteita käsitteleviä tarkastuksia ja selvityksiä, joissa käsitellään myös sisäilma-asioita. Terveydensuojeluviranomainen tekee valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia kaikkiin kouluihin ja päiväkoteihin, ja työterveyshuolto tekee työpaikkaselvitykset kaikkiin työpaikkoihin. Rakennusten sisäilmaolosuhteita on seurattu vuodesta 2021 alkaen jatkuvatoimisten mittausten avulla. Mittauksissa havaittuihin vikoihin on reagoitu nopeasti ja mittaustulosten kautta on voitu seurata myös korjaustoimen onnistumista.

Vantaan kaupungin suunnittelu- ja rakennusohjeet tukevat hyvin tilojen tarkoituksenmukaisuutta. Tilojen toiminnallisuutta ja muunneltavuutta sekä huollettavuutta toteutetaan erilaisilla ratkaisuilla. Vanhempiin rakennuksiin toteutetaan mahdollisuuksien mukaan korjausten yhteydessä tarkoituksenmukaisuutta parantavia ratkaisuja.

Suositukset:
Lautakunta pitää myönteisenä viestintään panostamista ja kaupungin systemaattista menettelytapaa sisäilmaongelmien selvittämisessä. Myönteistä on lisäksi, että laajempia sisäilmaan liittyviä korjauksia vaativien kohteiden määrä vähenee. Huolestuttavana tarkastuslautakunta näkee kaupungin sisäilmatiimin resurssivajeen, joka pitkittää sisäilmaongelmien selvittämistä.

Sisäilman aiheuttamien terveyshaittojen minimointi on oleellista tilan käyttäjien hyvinvoinnin kannalta. Käyttäjien kokemasta terveyshaitasta tarvitaan ajantasaista tietoa, joten on tärkeää, että toimijoiden välisestä tiedonkulusta huolehditaan.

Tiedottamista on kehitettävä edelleen luottamuksen lujittamiseksi.

Lautakunta korostaa myös, että väistötilojen soveltuvuuteen opetus- tai päiväkotitiloiksi on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa, että
Toimialan sisäilmatyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti neljä kertaa vuodessa puheenjohtajanaan toimialan toimitilaverkon kokonaisuudesta vastaava kehittämispäällikkö. Kokouksiin ovat osallistuneet edustajat kaikilta palvelualueilta, sisäilmatiimistä, toimitilajohtamisesta, tilahallinnasta, VTK Kiinteistöiltä, työsuojelusta ja työterveydenhuollosta. Toimiala kehittää osaltaan viestintää sisäilma-asioissa.

Kaupunkiympäristölautakunta
VD/1468/00.03.00.00/2026

Kaupunkitilalautakunta
VD/1468/00.03.00.00/2026

Kaupunkiympäristön toimialan selvitys tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2025

Vantaan tarkastuslautakunta on laatinut vuoden 2025 Vantaan kaupungin arviointikertomuksen, joka on merkitty tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 25.5.2026 § 4 ja lähetetty kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus on 1.6.2025 § 5 lähettänyt päätöksen toimialoille toimenpiteitä varten. Kaupunkiympäristön toimialalla on laadittu tarkastuslautakunnan huomioiden perusteella seuraava selvitys, jonka toimialan molemmat lautakunnat, kaupunkiympäristö- ja kaupunkitilalautakunta, osaltaan hyväksyvät.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa selvityksenään arviointikertomukseen seuraavaa:
Luku 1.1. vuoden 2025 sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan tulkinnan mukaan vuodelle 2025 asetetuista 30 kaupunkitasoisesta sitovasta tavoitteesta kymmenen toteutui täysin, kahdeksan osittain ja 12 ei lainkaan. Toteutumatta jäi erityisesti talouteen, työllisyyteen ja rakentamiseen kohdistuneita tavoitteita. Näistä rakentamiseen liittyvät tavoitteet oli vastuutettu kaupunkiympäristön toimialalle, ja toteutumatta jäivät maankäytön tuloihin, sotekiinteistöjen myyntiin, yritysten sijoittumiseen, asuntotuotantoon ja pientalojen lisäämiseen liittyvät tavoitteet. Näihin kaikkiin vaikutti edellisvuosien tapaan yleinen talouden epävarmuus sekä rakennusalan pitkittynyt matalasuhdanne.

Tarkastuslautakunta huomioi, että mittareiden tavoitetasot tulisi sovittaa vallitsevaan taloustilanteeseen. Yleisesti Suomessa rakentamisen suhdanteen uskottiin kääntyvän nousuun nopeammin. Maankäytön nettotulotavoitetta laskettiin vuoden 2024 32,5 miljoonan euron tavoitetasosta 25,4 miljoonaan euroon vuodelle 2025. Asuntotuotannon tavoitetasot tulevat MAL-sopimuksesta. Pientalotuotannon tavoitetason pitäminen 400 pientalossa vuonna 2025 oli talousarvioneuvotteluissa kaupunginhallituksen ja –valtuuston tahtotila. Vuodelle 2026 tavoitetta laskettiin 300 pientaloon, joskin toimialan esitys oli 200 pientaloa. Sotekiinteistöjen myyntiin vaikutti hyvinvointialueen valmius pitkien vuokrasopimusten solmimiseen, jotka ovat vaatimus kohteiden onnistuneelle myynnille.

Sitova tavoite 10.2. Vantaan kaupunkikeskusten palvelutaso paranee lisäten elinvoimaa ja vähentäen alueellista eriytymistä.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan sitova tavoite ei toteutunut lainkaan, sillä keskustojen elinvoimaluvussa ei saavutettu tavoitetasoa ja toteuma heikkeni myös lähtötasoon verrattuna.

Tarkastuslautakunnan huomio tavoitteen toteutumisen tasosta on oikea ja raportoinnissa on tapahtunut virhe.
Elinvoimaluku lasketaan kullekin Vantaan keskustalle siten, että kauppojen ja ravintoloiden kokonaismäärästä vähennetään tyhjillään olevat liiketilat ja tulos suhteutetaan kaupungin asukasmäärään. Elinvoimaluku kertoo asioimisen keskustahakuisuudesta. Kaupungin toimien vaikutukset usein yksityisessä omistuksessa oleviin liiketiloihin ovat välillisiä. Lisäksi kaupunkikehityksen tuottamat muutokset aiheutuvat monista myös keskustojen ulkopuolisista toimista ja kehityssuunnista ja vaikutukset näkyvät usein vasta pitkällä aikavälillä. EKK:n elinvoimalukuun perustuva mittari ei ole kovin hyvin palvellut elinvoiman seurannassa ja olemme toimialalla arvioineet, löytyisikö jokin paremmin seurantaa palveleva mittari. Keskustojen kaupallinen elinvoima on ollut koetuksella viime vuosien talouden suhdanteesta johtuen. Lisäksi Vantaalla kaupan keskittymät (Vantaanportti, Tammisto, Petikko-Varisto sekä Porttipuisto) ovat viiden vuoden tarkastelujaksolla vahvistuneet. On mahdollista, että osa keskustojen kaupallisesta aktiivisuudesta on siirtynyt kaupan keskittymiin, vaikka kaupan sääntelyllä keskustojen kaupallista vahvuutta pyritään ylläpitämään. Elinvoimalaskenta perustuu sähköiselle karttapohjalle kerättyyn tietoon. Elinvoimaluvun lasku voi Kaupunkikeskustat ry:n mukaan johtua asioinnin keskustapakoisuudesta ja lisääntyvästä henkilöautoriippuvuudesta. Asukkaiden lisääminen ns. vartin keskustan alueelle, eli kävelyetäisyydelle keskustan palveluista, voi parantaa keskustojen asiointitiheyttä. Vapaiden liiketilojen vähentäminen on yksinkertaisin keino kasvattaa elinvoimalukua.

Sitova tavoite 22.1 Vantaan ratikkakaupungin toteuttaminen etenee kokonaisvaltaisesti kaupungin valtuuston hyväksymien reunaehtojen mukaisesti.

Tarkastuslautakunta katsoo, että ratikkahankkeen laajuus ja taloudellinen merkitys edellyttävät pitkäjänteistä kustannus- ja tulonmuodostuksen seurantaa sekä valtuuston ajantasaisen tiedonsaannin varmistamista.

Vantaan ratikan ja ratikkakaupungin toteuttamista säännöllisesti seuraa kaupunginhallituksen asettama poliittinen seurantaryhmä. Tämän lisäksi valtuustoinfoissa on ratikka- ja ratikkakaupunkikatsaukset noin puolivuosittain. Ratikan ja ratikkakaupungin toteutumista raportoidaan kaupunkiympäristön toimialalla säännönmukaisesti osana vuotuista raportointia osavuosi- ja vuosikatsauksissa.

Ratikkakaupungin toteuttamisen keskeinen työkalu on MATTI-järjestelmä, jonne on toteutettu tilannekuvia kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun tarpeisiin sekä ratikan tulojen seurantaan. Ratikan tulonmuodostuksen jatkuvasti päivittyvä tilannekuva on valmistunut kesällä 2026. Maankäytönsuunnittelun osalta tilannekuva on vielä osin kesken. On myös arvioitava, onko keskeneräisiin asemakaavahankkeisiin perustuva kaavoituksen tilannekuva sellainen, josta voidaan tehdä julkinen, vai raportoidaanko sen tiedot ratikkakaupungin ohjausryhmän ja seurantaryhmän kautta.

Kaupunkiympäristön toimialaa koskevat vuoden 2025 arviointikertomuksen tarkastelukohteet
Sitovien tavoitteiden lisäksi vuoden 2025 arviointikertomuksessa on tarkasteltu kaupunkiympäristön toimialan alaisesta toiminnasta erityisesti ratikkahankkeen

talousvaikutuksia, rakennusvalvonnan ja kiinteistöt ja tilat -palvelualueen toimintaa sekä koulujen ja päiväkotien sisäilmatilannetta.

Ratikkahankkeen talousvaikutukset (luku 2.3)
Tarkastuslautakunta toteaa, miten tarkistetun hankesuunnitelman mukaan ratikan pitkän aikavälin kustannuksia voidaan kattaa suurelta osin kiinteistötaloudellisilla tuloilla. Lisäksi hankkeen arvioidaan tuottavan välillisiä taloushyötyjä elinvoiman, saavutettavuuden ja maankäytön tehostumisen kautta. Näiden hyötyjen toteutuminen on ratkaisevaa ratikkahankkeen taloudellisen kestävyyden kannalta.

Ratikan vaikutusalueen tulonmuodostuksesta on laadittu uusi kaupunkistrategiaa palveleva tilannekuva, johon kirjautuu vuodesta 2023 lähtien maankäyttösopimustulot (rahana ja maana), maanmyyntivoitot, maanvuokratulot sekä maankäyttölupien tulot.

Rakennusvalvonta (luku 10)
Rakentamisessa näkyy piristymisen merkkejä, lupamaksutuotot ovat huomattavasti suuremmat kuin edellisvuonna vastaavaan ajankohtaan. Toiminnan ennustetaan kuitenkin edelleen jäävän alijäämäiseksi ja taksaan suunnitellaan vuodelle 2027 maltillista korotusta. Samoin rakentamisluvan saaneiden asuntojen määrä on huomattavasti kasvanut, erityisesti kerrostaloasuntojen osalta. Luvan saaneiden pientaloasuntojenkin määrä on kasvussa, joskaan rakennusvalvonta ei voi niiden kysyntään vaikuttaa muuten kuin sujuvilla ja asiakaslähtöisillä lupaprosesseilla.

Vilkastunut rakentaminen ja vuoden 2026 alusta voimaan tullut käsittelyaikatakuu yhdistettynä rakennusvalvonnan henkilöstötilanteeseen asettaa haastetta. Elokuun 2026 loppuun mennessä käsittelyajan ylityksiä on ollut seitsemässä pientalorakentamiseen liittyvässä luvassa, joista 1 kk:n maksupalautus kohdistuu yhteen laajennushankkeeseen. Rakennusvalvonnasta on eläköitymässä lähivuosina runsaasti henkilöitä. Kaupungin talouden säästö- ja sopeuttamistoimista johtuen ennakoivia rekrytointeja ei pystytä tekemään. Myös korvaavia rekrytointeja joudutaan osin jättämään tekemättä, täyttölupia saamatta. Edellä mainittu on huomattava riskitekijä rakennusvalvonnan työn tuloksellisuuden kannalta, huomioiden rakennusvalvontatyöhön vaadittava pitkä perehtymisaika.

Kiinteistöt ja tilat (luku 11)
Vantaan yritystonttitarjonta ei ole pystynyt vastaamaan kysyntään isojen (yli 2 ha) tonttien osalta. Yritystonttitarjonta on paranemassa merkittävästi aktiivisessa vaiheessa olevan asemakaavoituksen myötä. Kaupungin omistuksessa olevien yritysalueiden (mm. Vehkalan aseman länsipuoli) lisäksi on muodostumassa uusia yritysalueita yhteistyösopimusten kohdealueille (Övre-Månsas ja Viinikkalan länsiosa). Yhteistyötä kiinteistöt ja tilat – palvelualueen ja elinvoimapalveluiden välillä on kehitetty aktiivisesti.

Matti-järjestelmää kehitetään erillisen kehittämissuunnitelman mukaisesti myönnetyn rahoituksen puitteissa. Kehittämissuunnitelma pitää sisällään useita pienkehittämishankkeita, jotka tehostavat työtä. Yhtenä kaikkia toimialoja palvelevana kehittämiskohteena on palveluverkkotyökalun rakentaminen järjestelmään, joka toteutuessaan tehostaa VAKIO-mallin mukaista palveluverkon suunnittelua.

Yhteistyötä elinvoimapalveluiden kanssa on kehitetty sijoittumispalvelut -tiimin toimintaa kehittämällä. Lisäksi on osallistuttu kaupungin asiakkuudenhallintajärjestelmän (CRM) määrittelyyn ja kehittämiseen, joka otetaan käyttöön syksyllä 2026. Päätöksentekoon on viety maankäytön elinkeinopoliittiset linjaukset, jotka täydentävät elinvoima- ja elinkeinopoliittisia linjauksia maankäytön osalta. Seuraavaksi on tavoitteena määritellä yhteistyössä yrityspalveluprosessi, jonka tuloksia käytetään edelleen CRM-järjestelmän kehitystyössä, jotta asiakaspalvelu yritysten suuntaan saadaan yhtenäiseksi ja samalla tehostettua työtä (päällekkäisyyksien välttäminen).

Tyhjien toimitilojen osalta kartoitusta on jo tehty ja tavoitteena on purkaa määrärahojen puitteissa sellaisia kohteita, joille kaupungilla ei ole enää omaa käyttöä ja joiden kunto on hyvin heikko. Samalla säästetään kunnossapito- ja korjauskustannuksista tulevina vuosina. Lisäksi osakeomisteisia tiloja myydään mahdollisuuksien mukaan pois. Tyhjien tilojen markkinointia tullaan myös tarkastelemaan ja palveluverkon suunnitteluprosessia täsmentämään siten, että jatkossa tyhjiä tiloja syntyisi mahdollisimman vähän. Niiden tilojen osalta, jotka kaupunki päättää pitää omistuksessaan, tehostetaan uuden käyttäjän löytämistä edellisen irtisanoessa tilan.

Koulujen ja päiväkotien sisäilmatilanne (luku 12)
Vantaan kaupunki on panostanut pitkäjänteisesti sisäilmaprosessien kehittämiseen, sisäilmatutkimuksiin, korjauksiin ja viestintään. Panostuksista huolimatta sisäilmaongelmia koetaan useissa kohteissa, mikä vaatii riittäviä henkilö- ja taloudellisia resursseja myös jatkossa.

Avoimena ollut sisäilma-asiantuntijan vakanssi saatiin täytettyä keväällä ja nykyiset resurssit riittävät sisäilmaongelmien selvittämiseen. Kaupungin taloudellisesta tilanteesta johtuen, olemassa olevien rakennusten kunnossapidon merkitys kasvaa, kun korvaavien uudisrakennusten toteuttamiseen tarvittavia määrärahoja vähennetään. Oleellista on silloin entistä huolellisempi kiinteistöjen kunnon seuranta sekä tehokkaat ja vaikuttavat kunnossapidon toimenpiteet. Näillä toimenpiteillä on suurempi merkitys tilojen käyttäjien kokemuksiin ja luottamukseen kuin viestinnän lisäämisellä, jota toki pyritään jatkamaan hyvällä tasolla.

Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen väheneminen mahdollistaa tarkoituksenmukaisemmat väistötilajärjestelyt ja antaa paremmat mahdollisuudet rakennusten korjaustoimenpiteiden toteuttamiselle. Uusien oppilaitoshankkeiden viivästyttäminen taloudellista syistä sen sijaan vaikeuttaa vanhojen koulujen korjausten toteuttamista ja haasteita sisäilmaolosuhteiden hallintaan. Joka tapauksessa myös mahdolliset tilapäiset tilat suunnitellaan ja järjestetään ko. toiminnan edellyttämät vähimmäisvaatimukset täyttäen.

Täsmennyksenä tarkastuslautakunnan johtopäätöksiin s.105 todettakoon, että sisäilmailmoituksia on tehty 2023–2025 *vuosittain* noin 50–60 eri kohteesta, joista suurin osa kouluja ja päiväkoteja.

Vantaa

Vantaan kaupunki ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Tarkastuslautakunta 6.5.2026

Sisällysluettelo

Tiivistelmä ... 3

Puheenjohtajan tervehdys ... 7

1. Tavoitteiden toteutuminen ... 9

1.1 Vuoden 2025 sitovien tavoitteiden toteutuminen ... 9

1.2 Strategiakauden 2022–2025 yhteenvetoa ... 19

1.3 Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutuminen ... 24

2. Kaupungin ja konsernin talous ... 28

2.1 Kaupungin talouden ja tunnuslukujen kehitys ... 29

2.2 Kaupungin investoinnit ja lainakannan kehitys ... 33

2.3 Ratikkahankkeen talousvaikutukset ... 36

2.4 Kaupunkikonsernin talous ... 37

2.5 Suurten kaupunkikonsernien vertailua ... 40

2.6 Kuntatalouden kestävyys muuttuvassa ja epävarmassa toimintaympäristössä 42

3. Kaupungin rahoitus- ja sijoitustoiminta sekä varallisuuden hoito ... 45

4. Talouspalvelut ... 50

5. Henkilöstöjohtaminen ja henkilöstöpalvelut ... 54

6. Yhdyspinnat ja yhteistyö työ- ja elinkeinopalveluissa ... 59

7. Ammattiopisto Varia ... 65

8. Elinikäinen oppiminen ... 72

9. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen fyysisen aktiivisuuden näkökulmasta ... 78

10. Rakennusvalvonta ... 85

11. Kiinteistöt ja tilat ... 91

12. Koulujen ja päiväkotien sisäilmatilanne ... 100

13. VAV-konserni ... 107

14. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toiminta ... 115

Lyhenteet ja termit: ... 120

Tiivistelmä

1. Tarkastuslautakunnan tulkinnan mukaan vuodelle 2025 asetetuista 30 tavoitteesta kymmenen toteutui täysin, kahdeksan osittain ja 12 ei lainkaan. Toteutumatta jäi erityisesti talouteen, työllisyyteen ja rakentamiseen kohdistuneita tavoitteita. Kokonaistoteuma oli hieman edellisvuotta heikompi. Suurten tytäryhtiöiden tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Mittareiden tavoitetasot tulisi sovittaa vallitsevaan taloustilanteeseen.

2. Vantaan kaupungin taloudellinen asema jatkoi heikkenemistään vuonna 2025 toista vuotta peräkkäin. Talouskehitystä heikensivät erityisesti verotulojen heikko kehitys, työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu sekä maanmyyntitulojen merkittävä vähentyminen. Samaan aikaan investointitaso pysyi korkeana, minkä seurauksena kaupungin lainakannan ennakoidaan kasvavan tuntuvasti tulevina vuosina. Talouden heikentyminen ulottui myös konsernitasolle. Päätösten ennakkoarvioinnin merkitys korostuu etenkin vaikeassa taloustilanteessa.

3. Rahoitustoiminnan keskeinen tavoite on varmistaa kohtuuhintaisen ja pitkäaikaisen lainarahoituksen saatavuus lähivuosien mittavien investointien rahoittamiseksi. Rahoitusmarkkinoiden epävakaus korostaa ennakoivan varainhankinnan tärkeyttä, jotta rahoitus voidaan järjestää oikea-aikaisesti ja kilpailukykyisin ehdoin.

4. Talouspalveluissa automatisointi on edennyt pitkälle ja tekoälyn hyödyntämistä valmistellaan. Uuteen teknologiaan liittyvät riskit ja riippuvuudet tulee huomioida kaupunkitasoisesti. Sidosyksikkösääntelyn muutosten ei arvioida vaikuttavan suoraan yksikön toimintaan.

5. Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin varmistamista, ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja sairauspoissaolojen hallintaa tulee vahvistaa. Ennakoiviin

toimintamalleihin tulee panostaa, jotta työkykyhaasteisiin voidaan puuttua oikea-aikaisesti. Työyhteisöjen monimuotoisuuden johtamista on tarpeen tukea ja ratkaista erityisesti kielitaitoon liittyviä haasteita.

6. Työllisyyspalvelut aloitti toimintansa vaikeassa työmarkkinatilanteessa. Vuonna 2025 Vantaan työttömyys oli maan keskiarvoa korkeampi ja kasvoi kaikissa seuratuissa ryhmissä. Palvelujen sujuvuutta pyrittiin varmistamaan tiiviillä yhteistyöllä hyvinvointialueen ja pääkaupunkiseudun toimijoiden kanssa, mutta työ- ja toimintakyvyn arviointeihin liittyi paljon haasteita. Kuntien rahoitusvastuun kasvu nosti Vantaan työmarkkinatuen kuntaosuutta huomattavasti. Lautakunta painottaa edunvalvonnan tärkeyttä valtion rahoitusperiaatteen toteutumisen varmistamiseksi.

7. Vantaan ammattiopisto Variassa otettiin vuonna 2025 käyttöön uusi toimipiste Vehkalassa ja tiivistettiin yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa. Varia valmistautui aktiivisesti tulevaan oppimisen tukea koskevaan lakimuutokseen ja ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutokseen. Varia on myös valittu ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun, jota on tarkoitus toteuttaa tiiviissä yhteistyössä työllisyys- ja elinvoimapalveluiden kanssa.

8. Elinikäisen oppimisen palvelualueen toiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kaikissa ikäryhmissä ja auttaa ehkäisemään segregaatiota. Aikuisopistolla on tärkeä rooli maahanmuuttajien kotouttamisessa. Maksuttomat palvelut, kuten Harrastusten Vantaa, madaltavat osallistumisen kynnystä, ja Lasten ja nuorten juhlarahaston tuki parantaa pienituloisten perheiden lasten mahdollisuuksia harrastaa. Tukien vaikuttavuutta tulee seurata.

9. Vantaalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä fyysisen aktiivisuuden näkökulmasta toteutetaan laajana poikkihallinnollisena yhteistyönä eri toimijoiden kesken. Hyvinvointityön vaikuttavuusseuranta osoittaa, että toimivista prosesseista huolimatta väestörakenteen nopea muutos heikentää tulosten

kehittymistä. Tämä korostaa järjestelmällisen seurannan sekä tiiviimmän yhteistyön tarvetta hyvinvointialueen kanssa.

10. Rakennusvalvonta vastaa Vantaan rakentamisen ohjauksesta ja lupamenettelyistä, ja palvelun laatu on pysynyt hyvänä lainsäädäntömuutoksista ja rakentamisen matalasuhdanteesta huolimatta. Lupamäärien lasku ja suurten hankkeiden vähäisyys ovat heikentäneet rakennusvalvonnan taloutta, ja uudet lakisääteiset velvoitteet lisäävät työmäärää. Osaajapula ja pitkä perehdytysaika korostavat tarvetta varmistaa riittävät resurssit ja henkilöstön pysyvyys, jotta viranomaistehtävät voidaan hoitaa laadukkaasti ja toimintavarmuus turvata myös tulevina vuosina.

11. Kiinteistöt ja tilat -palvelualueella käynnistyi vuonna 2025 asiakkuuksien kehittämisprojekti, jolla yhdenmukaistetaan toimintatapoja ja parannetaan asiakaslähtöisyyttä. Palvelualueen taloutta heikensivät tonttikysynnän lasku, epävarma markkinatilanne ja lunastuslain muutoksen tuomat kustannusnousut. Yritysten houkuttelemisen Vantaalle edellyttää riittävää ja tarpeisiin sopivaa tonttitarjontaa, jota on vahvistettava tiiviillä yhteistyöllä asemakaavoituksen, infrarakentamisen ja elinvoimapalvelujen kanssa.

12. Kaupungilla on laadittu sisäilma-asioihin menettelytapaohje, jossa on kuvattu sisäilmaprosessin vaiheet ja eri tahojen vastuut. Sisäilmaongelmien syiden selvittäminen ja hoitaminen edellyttävät moniammatillista yhteistyötä. Korjattujen tilojen sisäilman laadun lisäksi koettuja terveyshaittoja tulisi seurata. Laajempaa korjausta vaativien kohteiden määrä on viime vuosina vähentynyt. Tiedotusta on edelleen kehitettävä.

13. Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen kysyntä on korkealla tasolla ja jonot VAV:n asuntoihin ovat pitkät. Asuntotuotantoa on hidastanut erityisesti tonttipula. Vuonna 2025 valmistui 174 uutta asuntoa. Jatkossa tuotantoa vähentävät valtion tekemät leikkaukset tuetun asuntotuotannon

korkotukilainavaltuuksiin. Tarkastuslautakunta on huolissaan muutoksen vaikutuksesta segregaatioon ja asunnottomuuteen. Asukkaiden maksuvaikeuksien ja häätöjen lisääntyminen ovat huolestuttava kehityssuunta.

Puheenjohtajan tervehdys

Hyvät kuntalaiset, viranhaltijat, luottamushenkilöt ja muut lukijat. Tarkastuslautakunnan yhtenä tehtävänä on tuottaa kuntalaisille ja päätöksentekijöille tietoa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta ja kaupungin toiminnan tuloksellisuudesta. Samalla se tuo kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttävälle valtuustolle taustatietoa päätöksenteon tueksi.

Maailmantilanteen epävarmuus sekä Suomen ja Vantaan heikko taloustilanne näkyvät valtuustokauden 2025–2029 tarkastuslautakunnan ensimmäisessä arviointikertomuksessa.

Vuoden 2025 sitovista 30 talousarviotavoitteesta jäivät kokonaan toteutumatta muun muassa talouteen, asuntotuotantoon ja työttömyyden vähentämiseen liittyvät tavoitteet. Koulukiusaamisen vähentämiseen ja lukutaidon kehittymiseen liittyvät tavoitteet etenivät jälleen heikosti. Kaupungin taloudellinen asema jatkoi heikkenemistään vuonna 2025 toista vuotta peräkkäin. Talouskehitystä heikensivät erityisesti verotulojen heikko kehitys, työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu sekä maanmyyntitulojen merkittävä vähentyminen. Samaan aikaan investointitaso pysyi korkeana, minkä seurauksena kaupungin lainakanta kasvoi.

On selvää, että erityisesti vaikeassa taloustilanteessa tarvitaan taloutta tasapainottavia toimia. Päätöksiä tulee tehdä aiempaa tietopohjaisemmin ja tutkittuun tietoon perustuen sekä epävarmaa toimintaympäristöä ennakoiden. Päätöksenteon taustaksi on siksi tarpeen tehdä vaikutusten ennakkoarviointia, kulloisenkin päätöksen kannalta tarkoituksenmukaisessa laajuudessa, sekä pyrkiä tunnistamaan erityisesti taloutta tasapainottavien toimien pidemmän aikavälin vaikutuksia.

Tarkastuslautakunta tulee tällä valtuustokaudella kiinnittämään huomiota muun muassa tiedolla johtamisen pitkäjänteiseen kehittämiseen, strategisen ohjauksen vaikuttavuuteen ja talouden tasapainottamisen etenemiseen. Lautakunta tulee lisäksi esimerkiksi tarkastelemaan, miten työllisyys- ja kotoutumispalveluiden vaikuttavuus kehittyy ja miten kaupungin historian suurimman investoinnin, Vantaan ratikan, rakennusvaihe toteutuu.

Tia Seppänen, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. Tavoitteiden toteutuminen

1.1 Vuoden 2025 sitovien tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2025 oli asetettu 30 sitovaa tavoitetta. Alla olevassa kuviossa on esitetty tavoitteiden tilinpäätösraportoinnin mukaiset toteumat painopistealueittain. Lisäksi esitetään kokonaistoteuma.

Kuvio: Sitovien tavoitteiden raportointi vuoden 2025 tilinpäätöksessä.

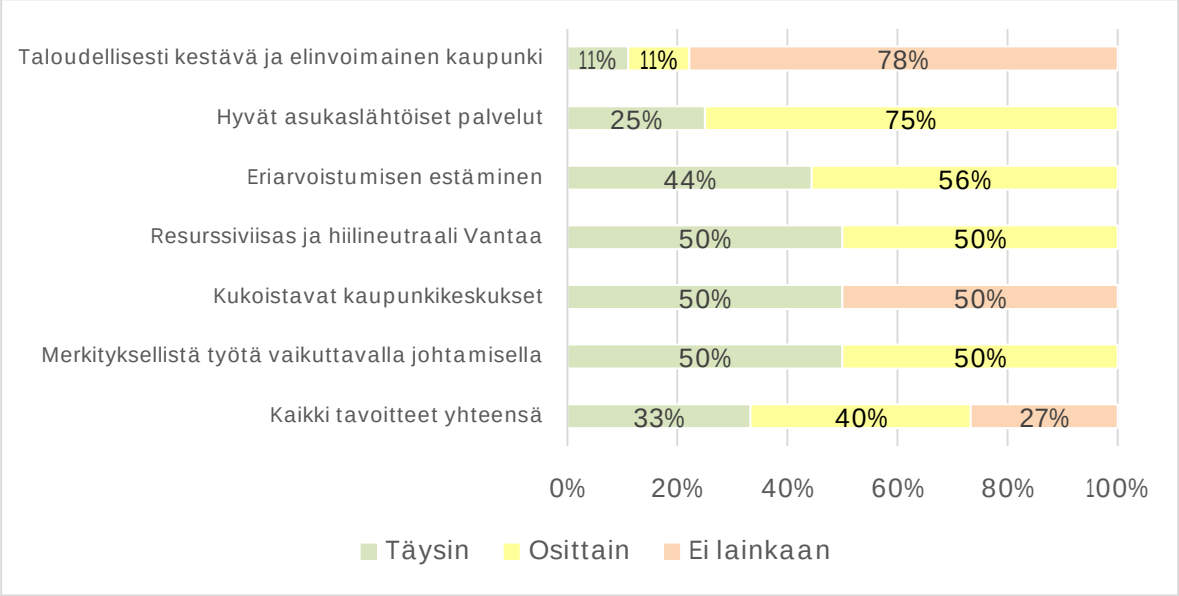

Tavoitteista kokonaan toteutuneeksi raportoitiin 33 prosenttia, osittain toteutuneeksi 40 prosenttia ja ei lainkaan toteutuneeksi 27 prosenttia. Tavoitteiden toteumatilanne on heikompi kuin vuotta aiemmin.

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki		
Sitova tavoite vuodelle 2025	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunta
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Muu havainto
1.2 Maanluovutuksen ja maankäyttösopimusten nettotulot vuodelle 2025 25,4 milj. euroa	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Muu havainto

1.3 Sote- ja Pela -kiinteistöjen, asunto-omaisuuden sekä ulkopaikkakunnilla sijaisevien kiinteistöjen myynnit etenevät markkinatilanne huomioon ottaen	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Muu havainto
2.1 Työttömyys vähenee taloussuunnitelmakaudella 2024–2027 koronaa edeltävälle vuoden 2019 tasolle	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Muu havainto
2.2 Työpaikkamäärältään merkittävien yritysten tai muiden organisaatioiden Vantaalle sijoittumis- tai laajentumispäätöksien määrä kasvaa	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Muu havainto
3.1 MAL-asuntotavoitteet toteutuvat	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Muu havainto
3.2 Valmistuvien pientaloasuntojen määrä 400 asuntoa	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Muu havainto
3.3 Tapahtumat lisäävät kaupungin elinvoimaa ja viihtyvyyttä	Tavoite toteutui täysin.	
3.4 Vantaan vetovoima ja pitovoima paranee	Tavoite toteutui osittain.	Ei toteutunut lainkaan.

Toteutumattomat taloustavoitteet (1.1–1.3, 2.1–2.2 ja 3.1–3.2):

Talouteen, työllisyyteen ja rakentamiseen liittyvät tavoitteet jäivät merkittävästi toteutumatta. Tulosten heikkous liittyy laajaan talouden matalasuhdanteeseen sekä rakentamisen poikkeuksellisen voimakkaaseen hiipumiseen. Kaupungin heikko taloudellinen asema johtui erityisesti tulopohjan olennaisesta heikentymisestä. Verotulot jäivät noin 46 miljoonaa euroa talousarviota pienemmiksi ja maanmyyntitulot noin 21 miljoonaa euroa ennakoitua alemmiksi. Rakentamisen pysähtyminen heikensi tonttimarkkinoita. Työttömyys nousi ennätykselliselle tasolle, lähes 15 prosenttiin, ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset kasvoivat noin 20 miljoonalla eurolla. Kokonaisarviona kaupungin talouden tasapainottamisen tarve on erittäin kriittinen. Taloustilannetta arvioidaan laajemmin arviointikertomuksen talousosiossa.

Sitova tavoite 3.4 Vantaan vetovoima ja pitovoima paranee.

Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- Vetovoima: Lähtötaso 3,10, tavoitetaso 3,20 ja toteuma 3,14.
- Pitovoima: Lähtötaso 3,43, tavoitetaso 3,53 ja toteuma 3,37.

Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Vetovoima parani hieman lähtötasoon nähden, mutta tavoitetasoa ei saavutettu. Pitovoiman osalta tavoitetasoa ei saavutettu, ja mittarin toteuma heikkeni lähtötasosta. Kummankaan mittarin tavoitetasoa ei saavutettu, ja kehitys jäi kokonaisuutena tavoitteen edellyttämästä.

Hyvät asukaslähtöiset palvelut		
Sitova tavoite vuodelle 2025	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunta
4.1 Kuntalaisten fyysinen aktiivisuus lisääntyy	Tavoite toteutui osittain.	Huomio
4.2 Kootaan systemaattinen malli lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönottoon	Tavoite toteutui täysin.	
6.1 Perusopetuksen oppilaiden luku- ja matemaattiset taidot paranevat	Tavoite toteutui osittain.	Ei toteutunut lainkaan.
7.1 Tikkurilan osaamiskampushankkeessa yhteiskehitetään asiakaslähtöistä palvelukokonaisuutta yritys- ja henkilöasiakkaiden tarpeisiin. Palvelukokonaisuudella on yhteinen palvelukartta ja valmius yhteiseen, organisaatiorajat ylittävään asiakasohjaukseen	Tavoite toteutui osittain.	

Sitova tavoite 4.1 Kuntalaisten fyysinen aktiivisuus lisääntyy.

Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- Terveysliikuntasuositusten mukaan liikkuvien %-osuus nousee.
- Hyvinvointivalmennukseen osallistuneiden toimintakyky paranee.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteen raportointiin. Tarkastuslautakunta arvioi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä vuoden 2025 arviointisuunnitelman mukaisesti erityisesti fyysisen aktiivisuuden näkökulmasta. Arvioinnin yhteydessä havaittiin, että tilinpäätöksen sitovien tavoitteiden raportoinnissa on

ensimmäisen mittarin osalta virheellisesti esitetty kansalliset toteumat Vantaan tietoina. Raportointivirhe ei kuitenkaan vaikuta tavoitteen kokonaistoteuman arviointiin. Terveysliikuntasuositusten mukaan liikkuvien osuus oli hieman kasvanut 8.–9. luokkalaisten ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla, lukiolaisilla osuus oli laskenut. Toisen mittarin osalta tavoitetaso ylittyi. Tarkastuslautakunta katsoo, että sitova tavoite toteutui osittain, mutta korostaa jatkossa raportoinnin oikeellisuuden merkitystä.

Sitova tavoite 6.1 Perusopetuksen oppilaiden luku- ja matemaattiset taidot paranevat.

Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- Lukuseula-testi (2. luokka ja 7. luokka).
- Funa-matemaattisten perustaitojen arviointi (3. luokka ja 7. luokka).

Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Lukutaidon osalta tavoitetaso saavutettiin vain 2.-luokkalaisten S2-oppilaiden osalta. Matemaattisten taitojen kehittymistä ei voida arvioida mittarin mukaisesti koska Funa-testi ei ole enää käytössä Vantaalla.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoiteraportointi on vaikeaselkoinen. Tavoitteen lähtötasoksi on asetettu Kuntaraportin 6/2024 tulokset, jotka on esitetty tavoitteen yhteydessä. Tavoitetasona on, että vuonna 2025 tulokset paranevat 2. ja 7. luokkalaisilla kahdella prosenttiyksiköllä verrattuna Kuntaraportin 6/2024 tuloksiin. Toteumaraportoinnissa vuoden 2025 tuloksia on kuitenkin verrattu elokuun 2024 Kuntaraportin tuloksiin eikä tavoitteessa esitettyyn lähtötasoon. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota raportoinnin vertailukelpoisuuteen ja kehottaa jatkossa panostamaan raportoinnin oikeellisuuteen. Tuloksissa toisen luokan oppilaiden lukutaito on hieman parantunut, mutta seitsemännen luokan oppilaiden lukutaito heikentynyt. Lukutaidon parantamiseen tulee siis jatkossakin panostaa voimakkaasti.

Matemaattisia taitoja koskevassa raportoinnissa on tuotu esiin Vantaan koulujen sijoittumista kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvin toteuttamassa 7. luokkalaisten matemaattisten taitojen arvioinnissa. Tämän mittauksen perusteella matemaattinen osaaminen ei ole parantunut. Kolmannen vuosiluokan osalta mittauksia ei ole tehty vuoden 2023 jälkeen.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan lukutaidon ja matemaattisten taitojen arviointiin tulisi jatkossa löytää kuvaavat ja pysyvät mittarit, joita käytetään systemaattisesti pidemmän aikasarjan muodostamiseksi toimialan päätöksenteon tukena.

Eriarvoistumisen estäminen		
Sitova tavoite vuodelle 2025	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunta
9.1 Lasten ja nuorten turvallisuuden tunne lisääntyy ja kiusaaminen vähenee.	Tavoite toteutui osittain.	Ei toteutunut lainkaan.
9.2 NEET-nuorten määrän kasvu kääntyy laskuun.	Tavoite toteutui täysin.	
9.3 Rakennetaan kaupungille vaikuttava segregaatiota ehkäisevä ohjelma.	Tavoite toteutui osittain.	Muu havainto.
10.1 Business Vantaa -yrityspalvelut edesauttavat maahanmuuttajataustaisten yrittäjyyttä ja sitä kautta edesauttavat segregaation torjuntaa	Tavoite toteutui täysin.	
10.2 Vantaan kaupunkikeskusten palvelutaso paranee lisäten elinvoimaa ja vähentäen alueellista eriytymistä	Tavoite toteutui osittain.	Ei toteutunut lainkaan.
10.3 Arvioidaan segregaation purkamisen keinojen vaikuttavuutta Vantaalla ja tehdään kansallista sekä kansainvälistä vertailua. Työn tulee sisältää ainakin kaavoitus- ja asuntopolitiikka, elinkeinopolitiikka, työllisyyspolitiikka, positiivisen erityiskohtelun ohjelman arviointi ja koulujen tasa-arvorahoituksen sekä kotoutumispalveluiden vaikuttavuuden	Tavoite toteutui osittain.	Muu havainto

arviointi. Tavoitteena on löytää vaikuttavimmat keinot asuinalueiden välisen segregaation purkamiseksi		
12.1 Asuinalueiden eriarvoistuminen vähenee	Tavoite toteutui täysin.	Muu havainto
13.1 Äänestysaktiivisuus kunta- ja aluevaaleissa kasvaa	Tavoite toteutui osittain.	
14.1 Kaupungin palvelut ja toimialat toteuttavat kotoutumista	Tavoite toteutui täysin.	

Sitova tavoite 9.1 Lasten ja nuorten turvallisuuden tunne lisääntyy ja kiusaaminen vähenee.

Tavoitetta seurattiin kahdella mittarilla:

- Viikoittain kiusaamista kokeneet (%) (KTK).
- Kartoitetaan lasten ja nuorten turvattomiksi kokemat paikat ja tilanteet.

Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota mittareiden keskinäiseen painoarvoon. Tavoitteen on tilinpäätöksessä arvioitu toteutuneen osittain. Tarkastuslautakunta kiinnitti käymässään keskustelussa huomiota mittareiden painoarvoon suhteessa toisiinsa. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan ensimmäinen mittari on painoarvoltaan merkittävämpi ja vastaa paremmin suoraan tavoitteeseen. Koska kiusaaminen ei ole vähentynyt tavoitellulla tavalla, vaan on pikemminkin heikentynyt lähtötasosta, lautakunta arvioi tavoitteen jääneen toteutumatta kokonaan. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan jatkossa voisi harkinta, olisiko mittareiden välillä syytä tehdä painotuksia sellaisten tavoitteiden kohdalla, joihin liittyy useita mittareita.

Segregaatioon liittyvät sitovat tavoitteet 9.3, 10.3 ja 12.1.

Tavoitteet ovat yhteydessä toisiinsa ja lähestyvät samaa ongelmaa eri näkökulmista. Joiltakin osin eri tavoitteiden mittareissa esiintyy myös samoja elementtejä. Ilmiön monimuotoisuus edellyttää laajoja selvityksiä ja arviointeja, joita on

nyt aloitettu. Kokonaisuutena työ on vielä kesken. Tarkastuslautakunta suosittelee jatkokehittämään mittareita niin, että ne mittaisivat mahdollisimman täsmällisesti segregaatiota ilmiönä ja mahdollistaa pidemmän aikavälin vaikuttavuuden seurannan. Tavoitteen 10.3 toteutumista on vaikea arvioida sen laajuuden takia.

Sitova tavoite 10.2 Vantaan kaupunkikeskusten palvelutaso paranee lisäten elinvoimaa ja vähentäen alueellista eriytymistä.

Tavoitetta seurattiin yhdellä mittarilla:

- Keskustojen elinvoimaluku (Vantaan kaikki kaupunkikeskukset): Lähtötaso 1,942, tavoitetaso 2 ja toteuma 1,929.

Keskustojen elinvoimaluvussa ei saavutettu tavoitetasoa, ja toteuma heikkeni myös lähtötasoon verrattuna. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan sitova tavoite ei toteutunut.

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa		
Sitova tavoite vuodelle 2025	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunta
18.1 Edistetään päästövähennystoimia hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi viimeistään vuonna 2030	Tavoite toteutui osittain.	
20.1 Edistetään luonnon monimuotoisuutta Resurssiviisauden tiekartan Monimuotoinen luonto -kaistan toimenpiteitä toteuttamalla	Tavoite toteutui täysin.	
22.1 Vantaan ratikkakaupungin toteuttaminen etenee kokonaisvaltaisesti kaupunginvaltuuston hyväksymien reunaehtojen mukaisesti.	Tavoite toteutui täysin.	Muu havainto
22.2 Kestävien liikkumismuotojen osuus kasvaa	Tavoite toteutui osittain.	

Sitova tavoite 22.1 Vantaan ratikkakaupungin toteuttaminen etenee kokonaisvaltaisesti kaupunginvaltuuston hyväksymien reunaehtojen mukaisesti.

Tavoitetta seurattiin yhdellä mittarilla:

- Vantaan ratikan allianssien rakentamisvaiheen (TAS-vaihe) toteuttamisesta on päätetty.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan tarkistetun hankesuunnitelman marraskuussa 2025. Tarkistetussa suunnitelmassa Vantaan rahoitusosuus kasvoi noin 90 miljoonalla eurolla aiempaan verrattuna. Kyseessä on Vantaan historian suurin yksittäinen investointi, joka lisää merkittävästi kaupungin lainakantaa sekä pitkän aikavälin rahoitus- ja korkokustannuksia. Hankkeen arvioidaan kuitenkin tuottavan kiinteistötaloudellisia hyötyjä, jotka kattavat suurelta osin ratikan pitkän aikavälin kustannuksia. Tarkastuslautakunta katsoo, että ratikkahankkeen laajuus ja taloudellinen merkitys edellyttävät pitkäjänteistä kustannus- ja tulonmuodostuksen seurantaa sekä valtuuston ajantasaisen tiedonsaannin varmistamista.

Kukoistavat kaupunkikeskukset		
Sitova tavoite vuodelle 2025	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunta
24.1 Vantaalaisten tunne asuinalueensa turvallisuudesta paranee	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Huomio
27.1 Kaupunkikeskustojen houkuttelevuus paranee	Tavoite toteutui täysin.	

Sitova tavoite 24.1 Vantaalaisten tunne asuinalueensa turvallisuudesta paranee.

Tavoitetta seurattiin yhdellä mittarilla:

- Turvallisuuskyselyn kysymys ”kuinka turvalliseksi koet oman naapuruston, oman asuinalueen ja Vantaan kaupungin?” (vastausasteikko 1–5).

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteen raportointiin. Vuoden 2025 tavoitteena oli mittarissa tapahtuva myönteinen kehitys. Vuoden 2025 kyselyn perusteella 58 prosenttia vastaajista koki oman naapurustonsa turvalliseksi, 43 prosenttia oman asuinalueensa turvalliseksi ja 20 prosenttia Vantaan kaupungin turvalliseksi asuinympäristöksi. Koska mittarin lähtötasoa ei ole raportoitu, kehityksen suuntaa on vaikea arvioida vertailukelpoisesti. Raportoinnin mukaan turvallisuuden tunne on heikentynyt.

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella		
Sitova tavoite vuodelle 2025	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunta
29.1 Saatavuuden toimenpideohjelmassa (2023–24) tunnistettujen vaikuttavien toimintatapojen varmistaminen ja jatkokehittäminen kaupunkitasoisesti ja toimialoittain	Tavoite toteutui täysin.	
30.1 Kaikki sairauspoissaolot vähenevät ja erityisesti mielenterveysperusteiset poissaolot vähenevät.	Tavoite toteutui osittain.	Muu havainto

Sitova tavoite 30.1 Kaikki sairauspoissaolot vähenevät ja erityisesti mielenterveysperusteiset poissaolot vähenevät.

Tavoitetta seurattiin yhdellä mittarilla:

- Sairauspoissaoloprosentti: kokonaistilanne ja mielenterveysperusteiset poissaolot.

Tarkastuslautakunta on tavoitteen toteumasta samaa mieltä. Henkilöstökertomuksen mukaan sairauspoissaolot ovat hieman laskeneet kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialalla, mutta nousseet kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla sekä konsernijohdon ja elinvoiman toimialalla. Mielenterveysperusteiset sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien aiheuttamat poissaolot ovat vähentyneet edellisvuoteen verrattuna. Mielenterveysperusteiset poissaolot laskivat merkittävästi.

Johtopäätökset:

Tarkastuslautakunta oli tilinpäätösraportoinnin kanssa eri mieltä ja katsoi, etteivät seuraavat sitovat tavoitteet toteutuneet lainkaan:

3.4 Vantaan vetovoima ja pitovoima paranee,

6.1 Perusopetuksen oppilaiden luku- ja matemaattiset taidot paranevat,

9.1 Lasten ja nuorten turvallisuuden tunne lisääntyy ja kiusaaminen vähenee,

10.2 Vantaan kaupunkikeskusten palvelutaso paranee lisäten elinvoimaa ja vähentäen alueellista eriytymistä.

Lisäksi lautakunta esitti kahden tavoitteen osalta huomion raportointiin liittyen. Lautakunta teki myös muita havaintoja 12 tavoitetta koskien.

Vuodelle 2025 asetettujen sitovien tavoitteiden määrää on vähennetty noin kolmanneksella, mitä tarkastuslautakunta pitää myönteisenä kehityssuuntana. Tavoiteasetannassa tulisi jatkossa keskittyä toiminnan kannalta keskeisimpiin tavoitteisiin ja panostaa niiden selkeään ja luotettavaan mittarointiin. Lisäksi tavoitetasoja olisi syytä suhteuttaa väestönkasvuun niissä mittareissa, joihin väestönkehityksellä on merkittävä vaikutus.

Tavoiteraportoinnin perusteella tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan lukutaidon kehityssuunnasta sekä koulukiusaamisen yleisyydestä. Vaikka toisen luokan oppilaiden lukutaito on hieman parantunut, on vastaavasti seitsemännen luokan oppilaiden lukutaito heikentynyt. Samoin koulukiusaamisen osalta kehitys ei ole ollut tavoitellun suuntaista: kiusaaminen ei ole vähentynyt, ja 8.–9.-luokkalaisten osalta se on jopa lisääntynyt panostuksista huolimatta. Lisäksi tarkastuslautakunta esittää huolensa kaupungin taloudellisen aseman heikentymisestä ja sen vaikutuksesta asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Suositukset:

Lukutaidon ja matemaattisten taitojen arviointiin tulisi löytää kuvaavat ja pysyvät mittarit, joita käytetään systemaattisesti pidemmän aikasarjan muodostamiseksi toimialan päätöksenteon tukena.

Tarkastuslautakunta nostaa harkittavaksi voisiko saman tavoitteen eri tasoisille mittareille määritellä painoarvot.

Segregaatiokehityksen hidastaminen ja purkaminen sekä haittavaikutusten torjuminen on tärkeää. On oleellista saada luotua segregaatiokehityksen torjuntaan ja haittavaikutusten hallintaan vaikuttavat ohjauskeinot ja sopivat mittarit.

1.2 Strategiakauden 2022–2025 yhteenvetoa

Strategian valmistelu ja hyväksyminen

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia valmisteltiin poliittisen- ja virkamiesjohdon tiiviissä yhteistyössä. Lisäksi valmisteluun osallistuivat vaikuttamistoimielimet, yritykset, järjestöt ja kuntalaiset. Myös koko kaupungin henkilöstölle tehtiin strategiaan liittyvä arvokysely keväällä 2021. Vantaan kaupungin strategia 2022–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.1.2022.

Strategian sisällöstä ja toteutuksesta

Vantaan strategian keskeisen sisällön muodostivat visio ja arvot sekä kuuteen painopisteeseen jäsennetyt valtuustokauden strategiset tavoitteet ja niille asetetut mittarit. Valtuustokaudelle asetettiin yhteensä 30 strategista tavoitetta.

Strategiaa toteutettiin valtuustotasoisten sitovien vuositavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tuloskorttien avulla. Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n mukaisia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Sitovilla tavoitteilla edistetään valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteuttamista. Kaikista strategisista tavoitteista ei aseteta sitovia vuositavoitteita, mutta näitäkin tavoitteita edistetään toimialojen ja palvelualueiden omilla tavoitteilla ja tuloskorteilla. Valtuusto seurasi sitovien tavoitteiden edistymistä kolme kertaa vuodessa osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Jatkossa tarkastellaan sitovien vuositavoitteiden toteutumista koko strategiakaudella 2022–2025.

Sitovat vuositavoitteet

Sitovia vuositavoitteita asetettiin valtuustokaudella 2022–2025 yhteensä 154. Oheisessa taulukossa koottuna vuositavoitteiden määrät jaoteltuna strategian painopistealueisiin. Tavoitteiden määrän vaihteluväli oli 30–45.

Taulukko: Valtuustokauden 2022–2025 vuositavoitteiden määrä.

Strategian painopistealueet	2022	2023	2024	2025	Painopistealue yhteensä
Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki	12	16	15	9	52
Hyvät asukaslähtöiset palvelut	8	6	11	4	29
Eriarvoistumisen estäminen	5	6	8	9	28
Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa	3	5	4	4	16
Kukoistavat kaupunkikeskukset	5	5	3	2	15
Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella	5	3	4	2	14
Kaikki tavoitteet yhteensä	38	41	45	30	154

Eniten vuositavoitteita kohdistui painopisteeseen *Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki* ja vähiten painopisteeseen *Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella*.

Sitovien vuositavoitteiden toteutuminen valtuustokaudella

Kaavio: Strategisten vuositavoitteiden toteuma valtuustokaudella.

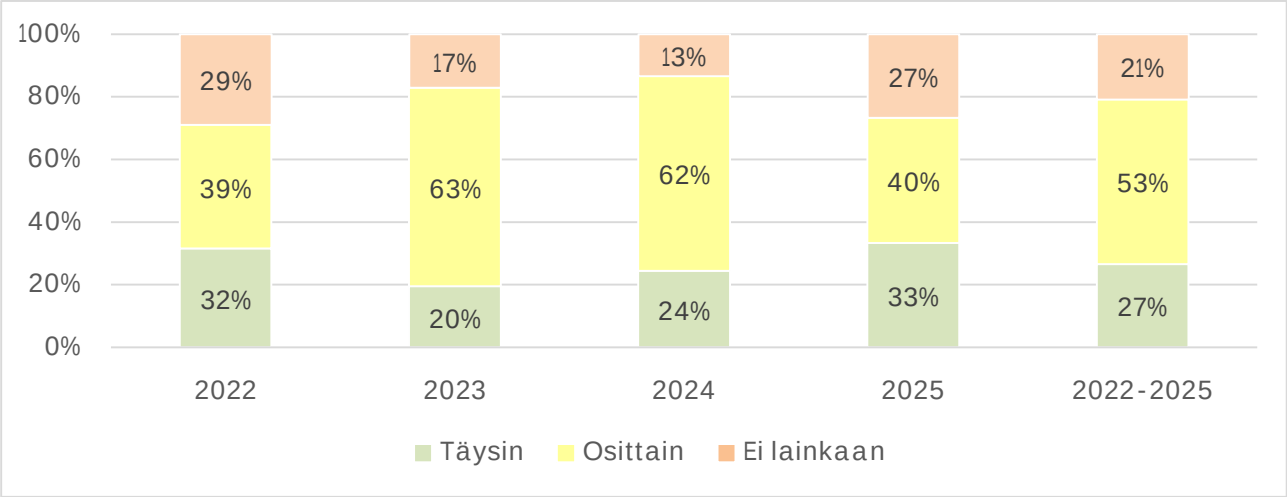

Valtuustokaudella vuositavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan 27 prosenttia, osittain 53 prosenttia ja 21 prosenttia tavoitteista ei toteutunut lainkaan. Joka vuosi yli 70 prosenttia vuositavoitteista raportoitiin kokonaan tai osittain toteutuneeksi.

Vuositavoitteiden toteuma painopistealueittain

Kuvio: Strategiakauden 2022–2025 vuositavoitteiden toteuma painopistealueittain.

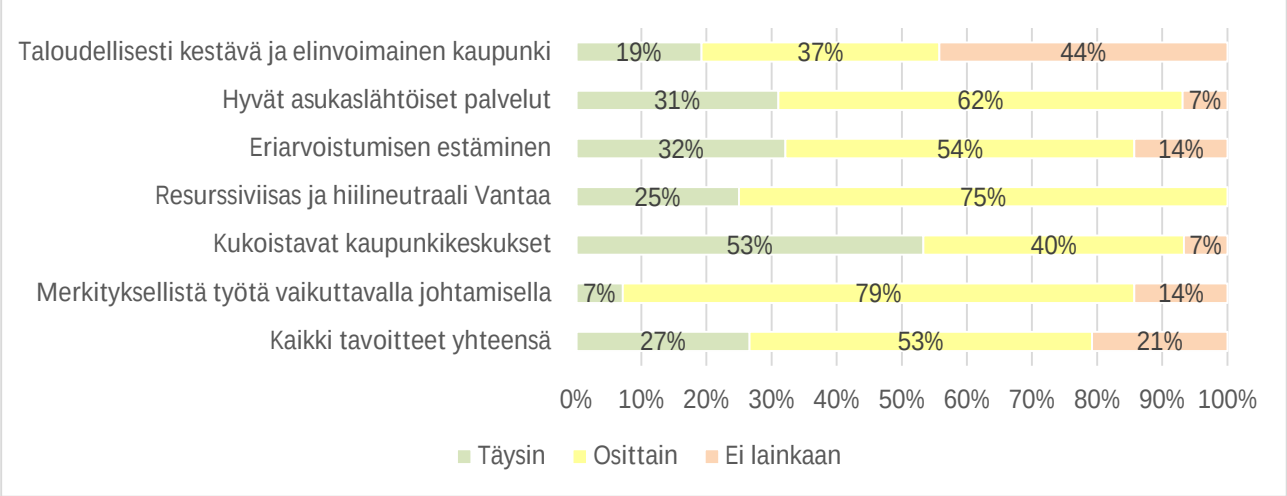

Parhaiten toteutuivat painopisteen *Kukoistavat kaupunkikeskukset* painopisteen tavoitteet, joista 53 prosenttia raportoitiin kokonaan toteutuneeksi. *Resurssiviisas*

ja hiilineutraali Vantaa oli ainoa kokonaisuus, jossa yhtäkään tavoitetta ei raportoitu kokonaan toteutumattomaksi.

Selvästi heikoiten toteutuivat *Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki* painopisteen tavoitteet, joista 44 prosenttia raportoitiin kokonaan toteutumattomiksi. Koko maan talous- ja työttömyysluvut heikkenivät voimakkaasti etenkin strategiakauden loppupuolella, joka heijastui negatiivisena vaikutuksena kaupungin talouteen ja vaikutti merkittävästi tämän painopistealueen tavoitteiden toteumiin.

Haastavaksi osoittautui myös vuosina 2023–2025 tavoitteena ollut 2. ja 7. luokkalaisten lukutaidon parantaminen (S1 ja S2 oppilaita verrattiin erikseen). Lukutaitotestien tulokset vaihtelivat vuosittain mutta selvää paranemista eri ryhmien lukutaidossa ei saavutettu ja vuonna 2025 tulokset pääosin heikentyivät. Vuosina 2023–2025 tavoitteena oli myös 3. ja 7. luokkalaisten matemaattisten taitojen parantaminen, mutta matemaattisista taidoista ei saatu vuosittaisia Vantaata koskevia vertailutuloksia, vaan vain valtakunnallista vertailua.

Tarkastuslautakunnan arviointi vuositavoitteiden 2022–2025 toteutumisesta

Seuraavassa taulukossa on tavoitemäärät vuosilta 2022–2025, joista tarkastuslautakunta oli eri mieltä toteumasta, ei voinut arvioida tavoitetta, huomautti mittarista tai raportoinnista tai teki jonkun muun havainnon. Suluissa oleva prosenttiluku kertoo, kuinka suureen osaan tavoitteista huomiot kohdistuivat.

	2022	2023	2024	2025	Yhteensä 2022–2025
Eri mieltä toteutumasta	2	2	3	4	11 (7 %)
Ei voi arvioida	0	2	1	0	3 (2 %)
Huomautus mittari tai raportointi	8	5	2	2	17 (11 %)
Muu havainto	4	2	4	12	22 (14 %)
Yhteensä	14	11	10	18	53 (34 %)

Tarkastuslautakunta oli eri mieltä 11 tavoitteen raportoidusta toteumasta. Raportoinnista tai mittaroinnista huomautettiin 17 tavoitetta, joista kolmen osalta lautakunta totesi, että tavoitetta ei puutteellisen mittarin tai raportoinnin perusteella voi arvioida. Raportoinnin huomiot koskivat epätäsmällistä tai vajaaksi jäänyttä raportointia, vertailutietojen tai mittarin lähtötason puuttumista. Muissa havainnoissa tarkastuslautakunta esimerkiksi ilmaisi huolensa tavoitteiden toteuman osoittamasta asian tilasta. Vuonna 2025 lautakunta nosti havainnoissaan taloustavoitteiden toteutumattomuuden yhteydessä esiin kaupungin talouden heikon tilanteen. Strategiakaudella tapahtui raportoinnissa myös positiivista kehitystä. Esimerkiksi raportointia kehitettiin kirjaamalla monta mittaria sisältäviin tavoitteisiin mittarikohtaiset toteumat.

Johtopäätökset:

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 kaupunkistrategia valmisteltiin laajassa yhteistyössä. Strategian toteuttamiseen kytkettiin laaja joukko sitovia vuositavoitteita. Toimialojen, palvelualueiden ja palveluyksiköiden tuloskorteissa kaupunkitasoiset tavoitteet jaoteltiin oman toimialan, palvelualueen tai palveluyksikön tavoitteiksi. Valtuusto seurasi strategian vuositavoitteiden toteutumista osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suurin osa strategiakaudella asetetuista vuositavoitteista raportoitiin kokonaan tai osittain toteutuneeksi. Parhaiten toteutuivat kaupunkikeskuksen kehittämiseen liittyvät tavoitteet ja heikommin talouteen ja työllisyyteen liittyvät tavoitteet. Talous- ja työllisyystavoitteiden huonoon toteumaan oli pääsyynä valtuustokauden loppua kohti voimakkaasti koko maassa heikentynyt talous- ja työllisyystilanne.

Tarkastuslautakunta korosti vuosittaisissa tavoitearvioinneissaan täsmällisen raportoinnin ja mittarien selkeyden ja ajantasaisuuden merkitystä.

Suositukset:
Tarkastuslautakunta toteaa tavoitteiden mittarien ja raportoinnin kehittämisen olevan jatkuva kehityskohde. Tavoitteet tulisi määritellä täsmällisemmin. Mittareiden tulee olla selkeitä ja aidosti mitata asetettua tavoitetta, ja tavoitetasot on asetettava realistisesti huomioiden vallitseva taloustilanne.

1.3 Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.11.2024 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Näillä tavoitteilla ohjataan tytäryhteisöjen omaa tavoitteenasettelua, ja valtuuston ohjaus on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon ilmaisemista.

Suuret tytäryhtiöt
Suurille tytäryhtiöille asetetut tavoitteet on jaoteltu talouteen, toiminnallisuuteen ja laatuun, henkilöstöön sekä vastuullisuuteen. Vastuullisuustavoitteet perustuvat yhtiöiden omiin vastuullisuusohjelmiin, jotka huomioivat kaupungin omistajapoliittiset linjaukset, resurssiviisauden tiekartan sekä kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen.

Alla olevaan taulukkoon on koottu suurten tytäryhtiöiden vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaiset toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat. Taulukkoa seuraavassa tekstissä tavoitteiden toteutumista käsitellään yhtiöittäin.

Taulukko: Suurten tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen.

Yhtiö	Toteutui täysin	Toteutui osittain	Ei toteutunut lainkaan	Ei tietoa	Tavoitteita yhteensä
Vantaan Energia	2 (33 %)	2 (33 %)	1 (17 %)	1 (17 %)	6
VAV	8 (73 %)	1 (9 %)	2 (18 %)		11
Vantti	8 (73 %)	2 (18 %)		1 (9 %)	11
VTK	7 (88 %)	1 (12 %)			8
Mercuria	9 (90 %)		1 (10 %)		10
Yhteensä	34 (74 %)	6 (13 %)	4 (9 %)	2 (4 %)	46

Vantaan Energia Oy

Yhtiölle oli asetettu kuusi tavoitetta. Talouteen liittyvä kestävän ja vastuullisen taloudenpidon kokonaistavoite toteutui osittain: liikevoitto jäi tavoitetasosta ja heikkeni edellisvuodesta, mutta pääomatehokkuus, osingonjako ja vakavaraisuus saavutettiin. Henkilöstöön liittyvä tyytyväisyystavoite toteutui ja parani edellisvuodesta. Toiminnallisuuden ja laadun osalta työturvallisuustavoite ei toteutunut; työtapaturmia sattui seitsemän, mikä oli enemmän kuin edellisvuonna. Vastuullisuustavoitteista materiaalitehokkuus toteutui täysin ja ilmastonmuutoksen hillintään liittyvä tavoite osittain. Lämmityksen edullisuustavoite saavutettiin, mutta päästölaskennan tulokset valmistuvat myöhemmin. Energiatoimitukset olivat luotettavia sekä sähkön että lämmön osalta.

VAV Yhtymä Oy

VAV:lle oli asetettu 11 tavoitetta. Taloustavoitteet toteutuivat kokonaan: keskivuokra alitti markkinavuokran tavoitteen mukaisesti, asuntotuotantotavoite saavutettiin ja kiinteistöjen ylläpitokustannusten kasvu jäi tavoitetta pienemmäksi. Toiminnallisuuden ja laadun osalta asuntokannan arvon ja vuokrattavuuden

tavoite toteutui osittain, ja asiakastyytyväisyystavoite ei toteutunut. Tulos parani, mutta jäi tavoitetasosta. Henkilöstötavoitteista terveysperusteiset poissaolot toteutuivat, mutta työtyytyväisyys jäi alle tavoitetason ja alle alan vertailuarvojen. Neljä vastuullisuustavoitetta toteutuivat kokonaisuudessaan. VAV oli myös erillisarvioinnin kohteena, ja arvioinnista voi lukea arviointikertomuksen kohdasta 13.

Vantaan tilapalvelut Vantti Oy

Yhtiölle asetettiin 11 tavoitetta. Tilikauden tulos oli positiivinen, mutta jäi tavoitetasosta ja toteutui siten osittain. Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet toteutuivat täysin: asiakastyytyväisyys parani tavoitetta enemmän ja puhtauspalvelujen kustannustehokkuus oli tavoitteen mukainen. Henkilöstötavoitteet toteutuivat kokonaan; työtyytyväisyys saavutti tavoitetason ja sairauspoissaolot alittivat sen. Vastuullisuustavoitteista kolme toteutui täysin ja yksi osittain. Ruokatuotannon hiilijalanjälkimittarin käyttöönotto siirtyi vuoteen 2025, eikä tuloksia ollut vielä tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä saatavilla.

VTK Kiinteistöt Oy

Yhtiölle asetetuista kahdeksasta tavoitteesta taloustavoitteet toteutuivat kokonaan. Omavaraisuusaste, Vivamus Kiinteistöjen tulos ja vuokrausaste ylittivät tavoitetasonsa ja kehittyivät myönteisesti edellisvuoteen verrattuna. Toiminnallisuus- ja laatutavoitteet toteutuivat kokonaan: peruskorjauksiin käytettiin määritelty osuus liikevaihdosta ja asiakastyytyväisyys oli tavoitetason mukainen. Henkilöstön työhyvinvointi oli asetetulla tasolla. Vastuullisuustavoitteista energiatehokkuus toteutui täysin, mutta energiakatselmusten toimenpiteitä ei saatu toteutettua kaikilta osin.

Mercuria kauppaoppilaitos Oy

Yhtiölle asetettiin kymmenen tavoitetta, jotka yhtä lukuun ottamatta toteutuivat täysin. Nettotulos ylitti tavoitetason, ja rakennusten vuosittaiset toimenpiteet toteutettiin hiilineutraalisti ja resurssiviisaasti rakennusten tuleva käyttöikä huomioiden. Opiskelija- ja työelämäpalautteet ylittivät tavoitteet. Tavoitteelliset opiskelijavuodet jäivät hieman alle tavoitteen ja laskivat edellisvuodesta. Henkilöstön

tyytyväisyys saavutti asetetun tason. Vastuullisuustavoitteet toteutuivat kokonaan, mukaan lukien opiskelijoiden tyytyväisyys koulutukseen, tasa-arvon edistäminen ja opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen. Myös ruokahävikin vähentämistavoite saavutettiin.

Kiinteistöyhtiöiden tavoitteet

Kiinteistöyhtiöille oli asetettu kolme tavoitetta. Ensimmäinen tavoite koski kiinteistöjen ylläpitokustannusten hillitsemistä siten, että kustannusten kasvu ei ylitä yleisen kustannustason nousua. Tilastokeskuksen mukaan kustannukset nousivat vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä 2,2 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna, ja nousu johtui erityisesti veden ja jäteveden kustannuksista. Koko vuoden tietoja ei ollut vielä saatavilla. Viimeisimmän tiedon perusteella tavoite ei toteutunut yhdeksässä (64 prosenttia) yhtiössä, toteutui neljässä (29 prosenttia) ja yhdelle yhtiölle ei ollut asetettu tavoitetta. Kokonaisuutena toteuma heikkeni hieman edellisvuodesta.

Toinen tavoite liittyi pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttamiseen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennusten käyttöiän huomioimiseen suunnittelussa. Tavoite toteutui täysin kymmenessä (71 prosenttia) yhtiössä ja osittain neljässä (29 prosenttia).

Kolmantena tavoitteena oli energiankäytön tehostamistoimien kartoittaminen niissä kiinteistöissä, jotka eivät ole elinkaarensa loppuvaiheessa, sekä elinkaaren loppuvaiheessa oleville yhtiöille tarkoituksenmukaisen vastuullisuustavoitteen määrittäminen. Tavoite toteutui 12 yhtiössä (86 prosenttia) ja kahdessa se ei toteutunut. Vastuullisuustavoitteet saattoivat tarkoittaa esimerkiksi kiertotalouden edistämistä purkukohteissa, toimenpiteitä uuden käyttötarkoituksen mahdollistamiseksi tai jäljellä olevan elinkaaren aikaisen PTS:n toteuttamista resurssiviisaasti.

Johtopäätökset:

Suurille tytäryhtiöille asetetut tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena hyvin. Asetetuista 46 tavoitteesta 34 (74 prosenttia) toteutui täysin, kuusi (13 prosenttia) osittain ja neljä (yhdeksän prosenttia) ei toteutunut. Kahden tavoitteen toteumaa ei voitu arvioida. Kiinteistöyhtiöissä tavoitteiden toteutuminen heikkeni hieman edellisvuodesta, mutta valtaosa (63 prosenttia) toteutui edelleen täysin.

2. Kaupungin ja konsernin talous

Kuva: Joose Zanasi

Vantaan kaupungin taloudellinen tilanne heikkeni vuonna 2025 toista vuotta peräkkäin. Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja eikä investointeja, ja investoinneista pystyttiin rahoittamaan tulorahoituksella vain pieni osa. Talouden heikkenemiseen vaikuttivat erityisesti verotulojen väheneminen, työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu sekä maanmyyntitulojen merkittävä väheneminen.

Investointitaso pysyi korkeana, minkä seurauksena lainakannan ennakoidaan kasvavan selvästi tulevina vuosina.

Heikko kehitys heijastui myös kaupunkikonsernin talouteen. Konsernin vuosikate jäi riittämättömäksi, velkaantuminen lisääntyi ja taloudellinen liikkumavara kaventui. Kuusikkokaupunkien vertailussa Vantaa sijoittui useilla keskeisillä talouden tunnusluvuilla vertailuryhmän heikompaan päähän, erityisesti omavaraisuusasteen, suhteellisen velkaantuneisuuden ja laskennallisen lainanhoitokyvyn osalta.

Kokonaisuutena kehitys osoittaa tulorahoituksen heikentymistä, investointipaineiden kasvua ja velkaantumisen kiihtymistä. Talouden tasapainon saavuttaminen ja turvaaminen edellyttävät jatkossa ennakoivia ja pitkäjänteisiä tasapainottamistoimia, selkeitä priorisointeja sekä päätösten taloudellisten ja pitkän aikavälin vaikutusten huolellista arviointia.

2.1 Kaupungin talouden ja tunnuslukujen kehitys

Taloudellinen kehitys ja tulos

Vantaan kaupungin taloudellinen asema heikkeni vuonna 2025 merkittävästi jo toista vuotta peräkkäin. Tilikauden tulos oli noin 78 miljoonaa euroa alijäämäinen, eikä vuosikate riittänyt kattamaan poistoja. Investoinneista kyettiin rahoittamaan tulorahoituksella vain noin 17 prosenttia, mikä osoittaa selkeää epätasapainoa kaupungin tulopohjan sekä meno- ja investointitason välillä. Talouden heikentymiseen vaikuttivat erityisesti työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu, verotulojen ennakoitua heikompi kehitys sekä asuntorakentamisen hiljentymisestä seurannut maanmyyntitulojen ja sopimuskorvausten vähentyminen.

Talousarvion toteutuminen ja riskit

Vuoden 2025 talousarvion merkittävimmät poikkeamat johtuivat maanmyyntitulojen alittumisesta (-21 miljoonaa euroa), työmarkkinatuen kuntaosuuden ylittymisestä (+16 miljoonaa euroa) sekä verotulojen alittumisesta (-46 miljoonaa euroa). Valtionosuuksien 18 miljoonan euron kasvu lievensi osittain verotulojen heikkenemisen vaikutuksia. Tilinpäätöksen perusteella keskeisiä taloudellisia riskejä ovat verotulojen kehityksen epävarmuus sekä menojen ennakoitua nopeampi kasvu.

Taulukko: Talousarvion tuloslaskelman toteutumisvertailu (1 000 euroa).

	Alkuperäinen talousarvio 2025	Muutettu talousarvio 2025	Tilinpäätös 2025	Tilinpäätös 2024	Erotus edelliseen vuoteen
Tulot	368 682	341 229	353 449	337 931	15 518
Menot	-1 143 855	-1 166 879	-1 137 943	-1 054 371	-83 572
Toimintakate	-775 173	-825 650	-784 494	-716 440	-68 054
Verotulot	615 000	574 000	568 699	585 163	-16 464
Valtionosuudet	220 000	237 000	237 853	179 142	58 711
Rahoitustulot ja -menot	10 278	10 278	12 924	10 972	1 952
Vuosikate	70 105	-4 372	34 982	58 837	-23 855
Poistot ja arvonalentumiset	-118 951	-118 951	-112 643	-114 183	1 540
Satunnaiset erät	0	0	0	-3 446	3 446
Tilikauden tulos	-48 846	-123 323	-77 661	-58 792	-18 869
Varausten ja rahastojen muutos	-1 061	-1 061	-2 073	-2 461	388
Tilikauden yli-/alijäämä	-49 907	-124 384	-79 734	-61 253	-18 481

Vuosikate, investoinnit ja velkaantuminen

Vuosikate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä poistojen ja investointien kattamiseen. Vuosina 2020–2023 vuosikate oli vahva ja kattoi poistot sekä lähes kaikki investoinnit. Vuonna 2025 vuosikate kattoi enää noin kolmanneksen poistoista ja vain noin 17 prosenttia investoinneista. Investointipaineet ovat poikkeuksellisen suuret erityisesti ratikkahankkeen sekä vireillä olevien koulu- ja päiväkotihankkeiden vuoksi. Taloussuunnitelmakaudella investointeja joudutaan rahoittamaan yhä enemmän velalla, mikä kasvattaa pitkäaikaista velkaa. Näissä olosuhteissa

vuosikatteen vahvistaminen on keskeistä talouden tasapainon ja kestävyyden turvaamiseksi. Kaupungin tunnuslukujen kehitys ja tulevia vuosia koskevat arviot on esitetty alla olevassa aikasarjataulukossa.

Taulukko: Kaupungin tunnuslukujen kehitys vuosina 2020–2025 sekä arvio tulevista vuosista.

Tunnusluku	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
TULOSLASKELMA										
Toimintatuotot/toimintakulut, %	16,2	21,1	17,0	19,1	17,0	16,1	31,0	31,0	31,0	31,0
Vuosikate/poistot, %	149,1	158,3	111,7	144,8	51,5	31,1	42,0	65,0	88,0	104,0
Vuosikate, euroa/asukas	702,9	696,5	508,9	654,6	234,2	138,1	191,0	299,0	413,0	502,0
Asukasmäärä	237 231	239 206	242 819	247 443	251 269	253 314	257 199	260 955	265 205	269 447
Asukasmäärän kasvu edellisestä vuodesta	3 456	1 975	3 613	4 624	3 826	2 045	3 885	3 756	4 250	4 242
Asukasmäärän kasvu edellisestä vuodesta, %	1,5	0,8	1,5	1,9	1,5	0,8	1,5	1,5	1,6	1,6
RAHOITUSLASKELMA										
Investointien tulorahoitus, %	116,7	142,9	94,1	99,7	39,9	16,5	14,0	21,0	27,0	65,0
Lainanhoitokate	1,0	2,1	1,7	1,0	0,6	1,0	-	-	-	-
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,5	1,2	1,6	0,6	0,4	1,2	1,6	1,2	1,5
Kassan riittävyys, päivää	26,4	28,7	25,6	22,9	19,2	17,7	21,0	21,0	21,0	22,0
TASE										
Omavaraisuusaste, %	46,2	47,9	49,3	52,6	49,4	42,4	-	-	-	-
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	67,2	62,4	57,9	94,2	108,1	126,0	-	-	-	-
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 936,0	2 180,7	2 275,9	2 437,6	2 160,7	1 829,0	-	-	-	-
Lainakanta, euroa/asukas	3 820,4	3 721,3	3 324,3	3 199,1	3 427,6	4 183,2	5 474,0	6 479,0	7 303,0	7 166,0
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	6 160,6	6 467,9	6 000,1	4 555,4	5 004,4	6 340,2	-	-	-	-

Lainanhoitokyky

Velkarahoituksen kasvu heijastui myös lainanhoitokykyyn. Vantaan lainanhoitokate oli vuonna 2025 tasolla 1,0 (2024: 0,6), mikä tarkoittaa, että tulorahoitus riitti lainojen hoitoon vain niukasti. Kuntataloudessa lainanhoitokyky on:

- hyvä, kun tunnusluku on yli 2,
- tyydyttävä, kun se sijoittuu välille 1–2 ja
- heikko, kun arvo on alle 1.

Laskennallinen lainanhoitokate oli heikko kahtena peräkkäisenä vuonna (2025: 0,4 ja 2024: 0,6), mikä osoittaa lainanhoidon edellyttäneen lisärahoitusta. Kehitys korostaa tarvetta hillitä velkaantumista ja vahvistaa tulorahoitusta tulevina vuosina.

Verotulot ja valtionosuudet

Heikko talous- ja työllisyystilanne heijastui vuonna 2025 sekä kunnallis- että yhteisöveron kertymään. Kiinteistöverot kasvoivat hieman, mutta kokonaisuutena verotulot laskivat lähes kolme prosenttia edellisvuodesta. Kunnallisveron kertymää heikensivät poikkeukselliset jaksotustekijät, erityisesti vuodelle 2024 aiemmin kohdistetun, perusteettomaksi todetun 150 miljoonan euron ryhmäoikaisun purku vuonna 2025.

Taulukko: Verot ja valtionosuudet (1 000 euroa).

	Alkuperäinen talousarvio 2025	Muutettu talousarvio 2025	Tilinpäätös 2025	Tilinpäätös 2024	Erotus edelliseen vuoteen
Kunnan tulovero	422 000	394 000	387 711	398 766	-11 055
Kiinteistövero	118 000	114 000	113 961	111 625	2 336
Osuus yhteisöveron tuotosta	75 000	66 000	67 027	74 772	-7 745
Verotulot yhteensä	615 000	574 000	568 699	585 163	-16 464
Valtionosuudet	220 000	237 000	237 853	179 142	58 711
Verot ja valtionosuudet yhteensä	835 000	811 000	806 552	764 305	42 247

Valtionosuuksien kehitykseen vaikuttivat merkittävästi hyvinvointialueuudistus sekä rahoitusjärjestelmän muutokset. Uudistuksen on jälkikäteen arvioitu jääneen valtakunnallisesti noin 100 miljoonaa euroa alirahoitetuksi. Vuoden 2025 alussa kunnille siirtyneet TE-palvelut kasvattivat valtionosuuksia laskennallisesti, mutta lisäsivät samanaikaisesti menoja, eivätkä siten vahvistaneet kuntatalouttа. Lisäksi ammatillisen koulutuksen ja kotoutumisen rahoitusleikkaukset heikensivät rahoituspohjaa valtakunnallisesti.

Pitkään valmisteltu valtionosuusjärjestelmän uudistus kariutui poliittisiin erimielisyyksiin loppuvuodesta 2025. Uudistukseen liittyvä 75 miljoonan euron vähennys peruspalvelujen valtionosuuteen toteutetaan kuitenkin vuodesta 2027 alkaen.

Nykyisten määräytymisperusteiden arvioidaan olevan voimassa vähintään vuoteen 2030 asti.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusjärjestelmän uudistus huomioi aiempaa paremmin oppimisen tuen ja toisen asteen koulutuksen tarpeet, mutta oppilaskohtainen vaikutus jää vähäiseksi eikä rahoitus kata sivistystoimen kustannusten kasvua erityisesti suurissa kaupungeissa. Tämä heikentää kuntien mahdollisuuksia vastata kasvaviin palvelutarpeisiin ilman lisäpanostuksia omasta rahoituspohjasta. Joukko Suomen suurimpia kaupunkeja luovutti huhtikuussa 2026 kunta- ja alueministerille asiantuntijalausunnon, jossa esitettiin sote-siirtoeriin liittyvien järjestelyjen tarkistamista rahoitusperiaatteen ja alueellisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Lausunto, jonka laatimiseen myös Vantaa osallistui, korostaa, että nykyiset rahoitusratkaisut eivät kaikilta osin vastaa kaupunkien tosiasiallista kustannus- ja palveluvastuuta.

2.2 Kaupungin investoinnit ja lainakannan kehitys

Vantaan kaupunki investoi vuonna 2025 lähes 230 miljoonaa euroa. Investointitaso säilyi korkeana, mutta tulorahoituksen osuus jäi noin 17 prosenttiin kokonaisinvestoinneista, mikä osoittaa kaupungin kasvavaa riippuvuutta lainarahoituksesta. Tilinpäätöksen investointiluvut koskevat emokaupungin investointeja eivätkä sisällä tytäryhtiöiden toteuttamia hankkeita.

Tarkastelujaksoa leimaa merkittävä yksittäinen investointi, Vantaan ratikkahanke, jonka päivitetyn hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi syksyllä 2025. Taloussuunnitelmakaudella kaupungin lainakannan ennakoidaan kasvavan noin 870 miljoonalla eurolla, mikä lisää pitkän aikavälin rahoitus- ja korkokustannuksia. Ratikkahankkeeseen liittyvien kiinteistötaloudellisten hyötyjen

toteutuminen on siten keskeistä kaupungin tulevan tulopohjan ja velkakehityksen hallinnan kannalta.

Investointien tulorahoitus

Investointien tulorahoitusprosentti kuvaa, kuinka suuri osa investoinneista voidaan kattaa kaupungin omalla tulorahoituksella. Vuonna 2025 tulorahoituksella katettiin vain noin kuudennes investoinneista, ja valtaosa rahoitettiin velalla tai muilla rahoitusjärjestelyillä. Vuosina 2020–2023 tilanne oli selvästi parempi. Investoinnit pystyttiin rahoittamaan lähes kokonaan tulorahoituksella ja koronavuosina tulorahoitus ylitti investointitarpeen mahdollistaen myös lainakannan supistamisen.

Investointien kohdentuminen ja talousarvion toteutuminen

Vuonna 2025 investoinneista runsaat 40 prosenttia kohdistui rakennusinvestointeihin, kuten koulujen ja päiväkotien perusparannuksiin, korjausrakentamiseen ja sisäilmahankkeisiin. Lähes yhtä suuri osuus suuntautui julkiseen käyttöomaisuuteen, kuten liikenne-, urheilu- ja virkistysalueisiin, puistorakentamiseen sekä valtion kanssa toteutettaviin yhteishankkeisiin, mukaan lukien Vantaan ratikka. Kolmanneksi suurimman kokonaisuuden muodostivat maanhankinnat ja maankäyttöön liittyvät sopimuskorvaukset. Irtaimen ja aineettoman omaisuuden sekä osakkeiden ja osuuksien hankinnat olivat yhteensä noin kahdeksan prosenttia investoinneista.

Talousarvion mukaiset investointimäärärahat alittuivat kaikissa hankeryhmissä. Alituksiin vaikuttivat erityisesti hankkeiden aikataulujen siirtymiset sekä ennakoitua pienemmät kustannukset. Hankeryhmittäiset toteumat ja niiden osuudet kaupungin investointikokonaisuudesta on esitetty alla olevassa taulukossa.

Taulukko: Talousarvion investointiosan toteutumisvertailu (1 000 euroa).

	Talousarvio 2025	Muutettu talousarvio 2025	Tilinpäätös 2025	Toteuma-prosentti	Osuus investoinneista
Rakentaminen	116 403	116 403	98 657	85 %	43 %
Aineeton omaisuus	7 000	7 000	5 392	77 %	2 %
Julkinen käyttöomaisuus	95 040	100 240	94 987	95 %	41 %
Irtain omaisuus	15 063	15 063	11 338	75 %	5 %
Kiinteä omaisuus	18 000	18 000	17 101	95 %	7 %
Osakkeet ja osuudet	2 100	2 100	1 554	74 %	1 %
Yhteensä	253 606	258 806	229 029	88 %	100 %

Lainakanta

Kaupungin lainakannan ennakoidaan kasvavan taloussuunnitelmakaudella yhteensä noin 870 miljoonalla eurolla. Alla oleva kuvio havainnollistaa investointien, lainakannan ja vuosikatteen kehitystä vuosina 2020–2029. Investoinnit on esitetty omahankintamenona, jossa saadut rahoitusosuudet on huomioitu. Vuosien 2026–2029 lainakantaa koskevat tiedot perustuvat taloussuunnitelmaan.

Kuvio: Kaupungin lainakanta, investointien omahankintameno ja vuosikate vuosina 2020–2029 (miljoonaa euroa).

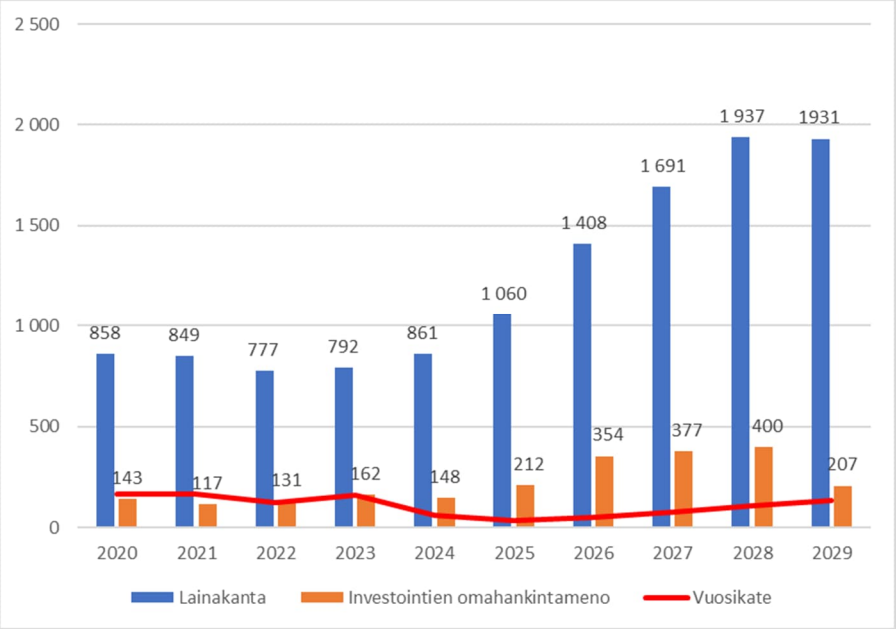

2.3 Ratikkahankkeen talousvaikutukset

Vantaan ratikan rakentamista koskeva päätös tehtiin keväällä 2023, ja tarkistettu hankesuunnitelma hyväksyttiin marraskuussa 2025. Päivitetyn suunnitelman mukaan hankkeen kokonaisinvestointi on 750 miljoonaa euroa. Päivityksen yhteydessä Vantaan rahoitusosuus kasvoi noin 90 miljoonalla eurolla verrattuna aiempaan suunnitelmaan.

Vuonna 2025 ratikkahankkeeseen käytettiin 53,5 miljoonaa euroa. Hankkeen rahoittamiseksi kaupunki nostaa lainaa yhteensä 541 miljoonaa euroa. Rahoituskustannusten arvioidaan olevan noin 292 miljoonaa euroa 25 vuoden lainaajalla ja 3,5 prosentin laskennallisella korolla. Hanke kasvattaa merkittävästi kaupungin lainakantaa sekä pitkän aikavälin rahoitus- ja korkokustannuksia.

Tarkistetun hankesuunnitelman mukaan ratikan pitkän aikavälin kustannuksia voidaan kattaa suurelta osin kiinteistötaloudellisilla tuloilla. Lisäksi hankkeen arvioidaan tuottavan välillisiä taloushyötyjä elinvoiman, saavutettavuuden ja maankäytön tehostumisen kautta. Näiden hyötyjen toteutuminen on ratkaisevaa ratikkahankkeen taloudellisen kestävyyden kannalta. Alla oleva taulukko kuvaa ratikkahankkeen talousvaikutuksia Vantaan näkökulmasta.

Taulukko: Ratikkahankkeen talousvaikutukset Vantaalle (miljoonaa euroa).

Menot	
Rakentamiskustannus	-540,8
Kunnossapitokustannukset	-144,3
Rahoituskustannukset	-292,0
Tulot	
Kiinteistötaloudelliset tulot	913,5
HSL-talous (liikennöinti, vaunut, varikko)	72,6
Verovaikutukset	51,2
Ratikan talousvaikutukset yhteensä 40 vuoden ajalta	60,2

2.4 Kaupunkikonsernin talous

Vantaan kaupunkikonsernin talous heikkeni vuonna 2025. Konsernin tulos oli negatiivinen, eikä vuosikate enää riittänyt kattamaan poistoja. Investoinneista pystyttiin rahoittamaan tulorahoituksella vain noin neljännes, mikä lisäsi riippuvuutta velkarahoituksesta. Samanaikaisesti lainakanta kasvoi ja suhteellinen velkaantuneisuus nousi tarkastelujakson 2020–2025 korkeimmalle tasolle, mikä heijastaa tulojen riittämättömyyttä suhteessa kasvaviin menoihin ja investointeihin.

Tulorahoituksen heikkeneminen kavensi konsernin taloudellista liikkumavaraa. Konsernin laskennallinen lainanhoitokate heikkeni selvästi ja oli 0,7. Tämä tarkoittaa, että tulorahoitus ei riitä kattamaan vieraan pääoman hoitoa ilman lisärahoitusta. Kun lainanhoitokate jää alle yhden, lainanhoito edellyttää käytännössä lisälainanottoa, omaisuuden myyntiä tai rahavarojen käyttöä.

Samanaikaisesti konsernin suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi lainakannan voimakkaan nousun seurauksena. Kehitys viittaa kasvavaan pitkän aikavälin rahoitusriskiin, ja tilanteen jatkumista on syytä seurata tarkasti, jotta velkaantuminen ei muodostu pysyväksi uhaksi kaupungin taloudelliselle kantokyvylle. Alla olevassa taulukossa on esitetty kaupunkikonsernin keskeisten taloudellisten tunnuslukujen kehitys vuosina 2020–2025.

Taulukko: Vantaan kaupunkikonsernin keskeisten tunnuslukujen kehitys vuosina 2020–2025.

Tunnusluku	2020	2021	2022	2023	2024	2025
KONSERNITULOSLASKELMA						
Toimintatuotot/toimintakulut, prosenttia	50,6	53,2	50,0	62,2	59,5	57,4
Vuosikate/poistot, prosenttia	163,9	147,5	117,0	151,0	98,3	88,0
Vuosikate, euroa/asukas	1 514,7	1 344,3	1 064,9	1 335,5	871,6	804,0
KONSERNIRAHOITUSLASKELMA						
Investointien tulorahoitus, prosenttia	80,1	79,0	61,4	79,5	38,0	24,8
Lainanhoitokate	1,5	2,2	1,5	1,3	1,0	1,1
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	1,3	1,0	1,3	0,9	0,7
Kassan riittävyys, päivää	29,9	32,3	33,5	36,6	46,9	36,6
KONSERNITASE						
Omavaraisuusaste, prosenttia	35,7	36,2	35,4	40,0	37,2	34,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia	105,2	100,8	101,9	145,9	168,8	180,3
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	3 163,2	3 462,1	3 588,4	3 830,2	3 625,5	3 362,1
Lainakanta, euroa/asukas	8 292,2	8 259,4	8 600,2	7 609,8	8 361,6	9 245,7
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	9 960,4	10 091,4	10 353,8	9 138,4	9 622,4	10 378,1

Alla olevassa taulukossa tarkastellaan suurimpien tytäryhtiöiden tunnuslukuja, jotka perustuvat kaupunginhallituksen 23.3.2026 käsittelemään tilinpäätökseen. Maksuvalmiussuhde kuvaa yhtiön kykyä hoitaa lyhytaikaiset velkansa nopeasti realisoitavilla varoilla. Tunnusluvun tulkinnassa on huomioitava toimialakohtaiset erityispiirteet, sillä esimerkiksi energiantuotannossa matala maksuvalmiussuhde ei välttämättä viittaa maksuvaikeuksiin. Yleisen tulkinnan mukaan tunnusluku on hyvä, kun se on yli yhden, tyydyttävä välillä 0,5–1,0 ja heikko alle 0,5.

Taulukko: Suurten tytäryhtiöiden tunnuslukuja vuonna 2025.

Tunnusluku	Vantaan Energia Oy	VAV Yhtymä Oy	VTK Kiinteistöt Oy	Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Mercuria kauppaoppilaitos Oy	Keskiarvo
Tilikauden tulos, 1 000 euroa	31 979	4 924	4 653	93	797	8 489
Taseen loppusumma, 1 000 euroa	942 893	763 134	276 903	13 785	24 250	404 193
Bruttoinvestoinnit, 1 000 euroa	119 700	32 071	36 406	585	487	37 850
Maksuvalmiussuhde	0,61	3,00	2,10	1,36	12,00	3,81
Omavaraisuusaste, %	33,9	23,0	27,8	34,0	95,0	42,7
Pitkäaikainen vieras pääoma, 1 000 euroa	440 399	557 662	180 063	0	0	235 625
Leasingvastuut, 1 000 euroa	181 274	0	25 705	1 032	320	41 666
Omistusosuus, %	60,0	100,0	100,0	100,0	95,5	91,1

Kriisikuntakriteerit ja Vantaan tilanne

Kuntalain 118 §:n mukainen arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta täyttää laissa säädetyt erityisen vaikeaa taloudellista asemaa kuvaavat kriisikuntakriteerit. Kriteerit jakautuvat alijäämään perustuviin sekä rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta kuvaaviin tunnuslukuihin.

Alijäämään perustuvat kriteerit:

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos vähintään yksi alijäämään liittyvistä kriteereistä täyttyy. Näitä ovat:

- kertyneen alijäämän kattamatta jättäminen määräajassa tai
- asukaskohtaisen kertymän ylittäminen säädetyillä raja-arvoilla.

Vantaalla alijäämään perustuvat kriteerit eivät täyty. Kaupungin taseessa oli kertynyttä ylijäämää noin 543 miljoonaa euroa vuonna 2025, ja asukaskohtainen ylijäämä oli 3 362 euroa, mikä antaa kaupungille edelleen vahvan taloudellisen puskurin.

Rahoitusta ja vakavaraisuutta koskevat kriteerit:

Arviointimenettely voidaan käynnistää myös silloin, kun kaikki neljä rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta kuvaavaa tunnuslukua alittavat niille asetetut raja-arvot kahtena peräkkäisenä vuotena. Näitä tunnuslukuja ovat:

- konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde,
- kunnan tuloveroprosentin taso,
- konsernin lainojen ja vuokravastuiden asukaskohtainen määrä sekä
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate.

Rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta koskevista neljästä tunnusluvusta kolme pysyivät raja-arvojen sisällä. Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde oli edelleen hyväksyttävällä tasolla, tuloveroprosentti selvästi alle valtakunnallisen keskiarvon, eikä asukaskohtainen velka- ja vuokravastuukuorma ylittänyt säädettyä raja-arvoa. Sen sijaan konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate alitti vuonna 2025 kriisikuntakriteerin raja-arvon (0,8). Arviointimenettelyn käynnistyminen edellyttää kuitenkin, että kaikki neljä tunnuslukukriteeriä alittuvat kahtena peräkkäisenä vuotena. Yhden tunnusluvun alittuminen ei siten vielä johda toimenpiteisiin.

Arvio:

Vaikka Vantaa ei täytä kriisikuntakriteerejä, konsernin lainanhoitokyvyn heikkeneminen on merkittävä varoitussignaali. Tunnuslukujen kehitystä on syytä seurata erityisen tarkasti lähivuosina, kun suuret investoinnit ja kasvava velkaantuminen lisäävät painetta kaupungin taloudelliseen liikkumavaraan ja rahoituskykyyn.

2.5 Suurten kaupunkikonsernien vertailua

Suurten kaupunkikonsernien vertailussa Vantaa sijoittui useilla keskeisillä talouden tunnusluvuilla vertailuryhmän heikompaan päähän. Omavaraisuusaste oli

kuutoskaupunkien toiseksi alhaisin ja suhteellinen velkaantuneisuus toiseksi korkein, mikä heijastaa kohonnutta rahoitus- ja velkariskiä. Myös konsernitaseen asukaskohtainen ylijäämä oli toiseksi pienin, mikä kaventaa taloudellista puskuria suhdanne- ja rahoitusvaihteluille.

Tulorahoituksen riittävyyttä kuvaavat tunnusluvut vahvistavat kokonaiskuvaa Vantaan heikentyneestä asemasta. Konsernin laskennallinen lainanhoitokate oli vertailukaupungeista toiseksi heikoin, mikä viittaa tulorahoituksen niukkuuteen suhteessa velanhoitomenoihin. Lisäksi Vantaan väestönkasvu oli toiseksi alhaisinta, mikä rajoittaa pitkän aikavälin verotulopohjan kasvumahdollisuuksia. Tuloveroprosentti oli kuutoskaupungeista Helsingin ja Espoon jälkeen kolmanneksi alhaisin, mikä tukee verokilpailukykyä, mutta samalla kaventaa mahdollisuuksia vahvistaa tulopohjaa veroratkaisuin.

Alla olevassa taulukossa esitetään kuuden suurimman kaupunkikonsernin keskeiset talouden tunnusluvut vuodelta 2025. Tiedot perustuvat kaupunginhallitusten käsittelemiin vuoden 2025 tilinpäätöksiin.

Taulukko: Kuuden suurimman kaupunkikonsernin talouden tunnuslukuja 2025.

Tunnusluku	Helsinki	Espoo	Tampere	Vantaa	Oulu	Turku	Keskiarvo
KONSERNITULOSLASKELMA							
Toimintatuotot/toimintakulut, prosenttia	56,7	45,9	68,0	57,4	54,4	62,1	57,4
Vuosikate/poistot, prosenttia	142,3	106,7	93,0	88,0	130,4	82,7	107,2
Vuosikate, euroa/asukas	2 112,0	1 271,0	937,0	804,0	1 041,0	597,0	1 127,0
Asukasmäärä	695 526	326 280	263 526	253 314	217 556	209 809	327 669
Asukasmäärän muutos 2025/2024, prosenttia	1,7	1,7	1,2	0,8	0,6	1,8	1,3
KONSERNIRAHOITUSLASKELMA							
Investointien tulorahoitus, prosenttia	66,3	107,4	52,0	24,8	68,3	27,0	57,6
Lainanhoitokate	3,2	1,8	1,7	1,1	2,8	-	2,1
Laskennallinen lainanhoitokate	-	0,9	0,8	0,7	1,7	0,5	0,9
Kassan riittävyys, päivää	42,0	193,0	29,0	36,6	69,0	31,0	66,8
KONSERNITASE							
Omavaraisuusaste, prosenttia	57,3	45,9	35,0	34,2	55,0	33,7	43,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia	105,5	183,4	176,0	180,3	113,0	162,6	153,5
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	11 896,0	3 941,0	3 744,0	3 362,1	5 704,0	2 429,0	5 179,4
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	12 753,0	11 227,0	10 281,0	9 245,7	4 792,0	10 045,0	9 724,0
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	14 801,0	14 203,0	12 606,0	10 378,1	5 713,0	12 392,0	11 682,2
MUUT							
Tuloveroprosentti 2025	5,3	5,3	7,6	6,4	8,1	7,1	6,6

Vakavaraisuutta ja rahoituksen kestävyyttä kuvaavat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus ja laskennallinen lainanhoitokate viittaavat siihen, että Vantaan taloudellinen liikkumavara on kaventunut muita suuria kaupunkeja enemmän. Näillä mittareilla Vantaa sijoittui järjestelmällisesti alle kuutoskaupunkien keskiarvon.

Konsernilainojen ja vuokravastuiden asukaskohtainen määrä oli Vantaalla kuutoskaupungeista toiseksi alhaisin, ja sijoitus säilyi ennallaan vertailussa. Tämä ei kuitenkaan muuta kokonaisarviota kaupungin rahoitusaseman heikentymisestä, jota selittävät erityisesti omavaraisuusasteen lasku ja lainanhoitokyvyn heikkeneminen.

2.6 Kuntatalouden kestävyys muuttuvassa ja epävarmassa toimintaympäristössä

Työllisyys- ja elinkeinopalvelujen siirto valtiolta kunnille oli vuonna 2025 merkittävin yksittäinen kuntatalouteen vaikuttanut uudistus. On todennäköistä, että uudistukseen osoitettu valtionrahoitus jää useilla alueilla todellisia kustannuksia pienemmäksi. Tämän seurauksena nimellinen valtionosuuksien tasokorotus peittää alleen kuntatalouden rahoitusaseman tosiasiallisen heikentymisen, jonka arvioidaan korostuvan tulevina vuosina.

Uudistus toteutettiin epäedullisessa suhdannetilanteessa, jossa työttömyys oli jo kasvussa. Samanaikaiset työllisyysmäärärahojen leikkaukset sekä palkkatuen käytön rajoitukset heikentävät kuntien edellytyksiä vastata kasvavaan palvelutarpeeseen ja edistää työllistymistä.

Lisäksi keväällä 2026 voimaan tullut toimeentulotuen uudistus lisää kuntien kustannusriskiä, kun tuensaajia ohjautuu aiempaa enemmän työllisyyspalvelujen asiakkaiksi ja työttömyysturvan piiriin. Erityisesti pitkään työmarkkinoiden ulkopuolella olleiden henkilöiden kohdalla kuntien kustannusosuus voi kasvaa nopeasti.

Talouden tasapainottaminen edellyttää jatkossa pitkäjänteisiä ja rakenteellisia toimia. Vuonna 2025 käynnistettiin tulojen ja menojen rakennetarkastelu, ja sen seurantaa varten perustettiin luottamushenkilöpohjainen talous- ja strategiatoimikunta. Vuoden 2026 aikana arvioidaan edelleen yleistä talouskehitystä, kuntatalouden näkymiä ja Vantaan oman talouden tilaa ja määritellään valtuustokauden talouden tasapainotuksen euromääräinen tarve. Lisäksi valtion mahdolliset toimet julkisen talouden tasapainottamiseksi voivat vaikuttaa merkittävästi kuntatalouden edellytyksiin tulevina vuosina. Myös epävarman maailmantilanteen vaikutuksia tulee pyrkiä ennakoimaan.

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin tilikauden tulos oli vuonna 2025 negatiivinen toista vuotta peräkkäin. Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja, ja investoinneista kyettiin rahoittamaan tulorahoituksella vain noin 17 prosenttia. Tulosta heikensivät erityisesti työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu, verotulojen heikentyminen sekä asuntorakentamisen hiljenemisestä johtunut maanmyyntitulojen ja sopimuskorvausten väheneminen. Taloussuunnitelmakaudella kaupungin lainakannan ennakoidaan kasvavan noin 870 miljoonalla eurolla, mikä lisää pitkän aikavälin rahoitus- ja korkopaineita. Ratikkahankkeen odotetaan pitkällä aikavälillä tuottavan kiinteistötaloudellisia hyötyjä, joiden toteutuminen on keskeistä talouden tasapainottamisen ja velkamäärän hallinnan kannalta.

Myös kaupunkikonsernin tilikauden tulos jäi negatiiviseksi. Konsernin vuosikate ei enää kattanut poistoja, ja investoinneista pystyttiin rahoittamaan tulorahoituksella vain noin neljännes. Samalla konsernin lainakanta ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvoivat edelleen, mikä kavensi taloudellista liikkumavaraa ja lisäsi rahoitusriskejä.

Kuutoskaupunkien vertailussa Vantaan taloudellinen asema oli useilla keskeisillä tunnusluvuilla heikko. Omavaraisuusaste oli toiseksi alhaisin ja suhteellinen velkaantuneisuus toiseksi korkein. Konsernitaseen asukaskohtainen ylijäämä oli toiseksi pienin, ja laskennallinen lainanhoitokate vertailuryhmän toiseksi heikoin. Vantaan väestönkasvu oli toiseksi alhaisinta, mikä rajoittaa pitkän aikavälin verotulopohjan kasvua. Tuloveroprosentti oli sen sijaan kuutoskaupungeista kolmanneksi alhaisin Helsingin ja Espoon jälkeen, mikä tukee verokilpailukykyä, mutta samalla rajaa mahdollisuuksia tulopohjan vahvistamiseen veroratkaisuin.

Suositukset:

Lautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin taloutta on tasapainotettava ennakoivasti ja suunnitelmallisesti, jotta kuntalaisten palvelut ja kaupungin taloudellinen kantokyky voidaan turvata myös tulevina vuosina. Kaupungin ottamat taloudelliset riskit on suhteutettava kulloiseenkin kantokykyyn. Vaikutusten ennakkoarviointi on oleellista, jotta vältytään negatiivisilta vaikutuksilta muihin toimintoihin.

Päätöksenteon ennakointia ja vaikutusten arviointia tulee vahvistaa esimerkiksi skenaariotarkasteluin. Taloudelliset, toiminnalliset ja pitkän aikavälin riskit on arvioitava systemaattisesti ennen merkittäviä investointi- ja linjapäätöksiä. Näin varmistetaan, että investoinnit ja talouden tasapainottamistoimet perustuvat kestävään rahoituspohjaan ja tukevat kaupungin taloudellista vakautta pitkällä aikavälillä.

Tietopohjaisen ja ketterämmän päätöksenteon tukemiseksi on varmistettava, että valtuutetuilla on käytössään ajantasainen ja kattava tilannekuva kaupungin ja kaupunkikonsernin taloudellisesta tilanteesta.

Lautakunta painottaa edunvalvonnan tärkeyttä valtion rahoitusperiaatteen toteutumisen varmistamiseksi.

3. Kaupungin rahoitus- ja sijoitustoiminta sekä varallisuuden hoito

Kaupungin rahoitusyksikkö vastaa kaupunkikonsernin lyhyt- ja pitkäaikaisesta rahoituksesta, sijoitustoiminnasta, likviditeetin hallinnasta sekä rahoitus- ja korkoriskien hallinnasta. Lisäksi yksikkö huolehtii leasingrahoituksesta, rahoittajasuhteista ja vakuutusturvan ylläpidosta.

Rahoitustoiminnan tavoitteet ja toimintaympäristö

Rahoitustoiminnan keskeinen tavoite on varmistaa kaupungin ja konserniyhteisöjen investointien edellyttämä kohtuuhintainen pitkäaikainen rahoitus ja riittävä likviditeetti kaikissa markkinaolosuhteissa. Lähivuosien merkittävä velkaantuminen korostaa ennakoivan varainhankinnan, monipuolisten pankkisuhteiden ja riittävien likviditeettipuskureiden merkitystä. Konsernitasolla painopiste on rahoituksen saatavuuden turvaamisessa sekä korkoriskien hallinnassa.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan ohjausperiaatteet

Sijoitus- ja varallisuustoimintaa ohjaavat kaupunginvaltuuston hyväksymät periaatteet ja hallintosääntö. Rahoitustoimintaa ohjaavat talousarvio, hallintosääntö ja kaupunginhallituksen hyväksymä rahoitus- ja korkoriskipolitiikka.

Konserniyhteisöjen toimintaa ohjaavat konserniohje sekä kaupungin sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteet. Kaikessa toiminnassa noudatetaan EU:n valtiontukisääntelyä ja kansallista lainsäädäntöä. Lyhytaikaista rahoitusta käytetään vain tilapäisesti, ja investoinnit rahoitetaan ensisijaisesti pitkäaikaisella lainalla tai muilla kilpailukykyisillä rahoitusratkaisuilla.

Kaupungin sijoitustoiminta jakautuu kolmeen osa-alueeseen:

1. Toimialasijoittaminen

Sijoitusten tulee tukea palvelutuotantoa, elinkeinopolitiikkaa tai henkilöstön saatavuutta. Tämä arvioidaan jokaisen sijoituspäätöksen yhteydessä erikseen.

2. Kassavarojen sijoittaminen (alle vuoden aikajänne)

Tavoitteena on maksuvalmiuden turvaaminen ja maksuhäiriöriskin vähentäminen. Kassavarat sijoitetaan matalariskisesti ja tuottavasti pääoman säilyttäminen etusijalla. Konsernitili on konsernin (pois lukien Vantaan Energia Oy) ensisijainen sijoitusmuoto.

3. Pitkäaikainen sijoitustoiminta (yli vuoden aikajänne)

Ylimääräiset varat voidaan sijoittaa hajautetusti tuotto-riski-suhdetta arvioiden. Kaupunki noudattaa YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita, huomioiden ympäristö-, sosiaaliset- ja hallinnolliset tekijät sijoituskohteiden ja yhteistyökumppaneiden valinnassa.

Kaupunki ei toimi aktiivisena markkinasijoittajana. Pitkäaikaisia sijoitusvaroja ei ole 2000-luvulla ollut, ja likviditeetin turvaaminen on ollut etusijalla. Konserniyhteisöjen sijoitustoiminta hoidetaan keskitetysti talouden ja strategian palvelualueella tai sen ohjeiden mukaisesti, lukuun ottamatta Vantaan Energia Oy:tä, jolla on omat sijoitusohjeet.

Kaupungin rahoitustoiminta

Rahoitustoiminnan tehtävä on varmistaa maksuvalmius ja tukea kaupungin strategisia tavoitteita. Vuoden 2025 lopussa konsernin pitkäaikainen lainakanta oli noin 2,46 miljardia euroa, josta kaupungin osuus oli 1,02 miljardia euroa.

Rahoituskokonaisuus kattaa sekä kaupungin oman että konserniyhteisöjen, pois lukien Vantaan Energia, lyhyt- ja pitkäaikaisen varainhankinnan ja likviditeetinhallinnan sekä vastapuoli- ja rahoitusriskien hallinnan. Vantaan Energia Oy:n rahoitus hoidetaan yhteistyössä yhtiön kanssa, muut yhteisöt keskitetysti talouden ja strategian palvelualueella. Kaupunginvaltuusto voi myöntää pitkäaikaista lainaa, oman pääoman ehtoista tai välipääomarahoitusta, kuten pääomalainaa. Rahoitusjohtaja voi myöntää konserniyhteisöille lyhytaikaista lainaa, mukaan lukien konsernitilin luottolimiitin. Lainaa tai limiittiä myönnettäessä noudatetaan EU:n valtiontukisääntelyä ja kansallista lainsäädäntöä. Kaupunki ei pääsääntöisesti myönnä lainaa konsernin ulkopuolisille yhteisöille. Konserniyhteisöjen keskinäinen lainananto, omaisuuden panttaus ja takaukset eivät ole sallittuja, lukuun ottamatta alakonsernien sisäisiä järjestelyjä, jotka edellyttävät konsernijaoston ennakkosuostumusta.

Takaukset ja muut vakuudet

Takauksista säädetään EU:n valtiontukisääntelyssä ja kansallisessa lainsäädännössä. Takauksia ei myönnetä, jos niihin liittyy merkittävä taloudellinen riski tai ne vaarantavat lakisääteisten tehtävien hoitamista. Takauksia on myönnetty pääosin tytär- ja osakkuusyhteisöihin. Vuoden 2026 alussa valtuusto täsmensi linjauksia siten, että kaupunki voi myöntää takauksen tai muun vakuuden myös markkinoilla toimivalle yhteisölle, jos se edistää kaupungin kulttuuri-, liikunta-, museo, teatteri-, orkesteri- tai nuorisopalveluja tai perustuu hyväksyttyyn tukiohjelmaan.

Rahoitusnäkymät ja varautuminen lainakannan kasvuun

Talousarviossa määritellään talousarviovuoden ja suunnitelmakauden brutto- ja nettolainanotto, mikä ohjaa varainhankintaa ja määrittelee lainakannan kehityksen. Lainojen nostot ajoitetaan pääosin likviditeettitilanteen mukaan. Kaupunki on neuvotellut merkittävän suuruiset rahoituslimiitit Euroopan investointipankin (EIB) ja Euroopan neuvoston kehityspankin (CEB) kanssa, minkä lisäksi hyödynnetään muita rahoituskanavia.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta

Rahoitusriskillä tarkoitetaan rahoituksen saatavuuteen tai sen ehtoihin liittyvää poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden tai kaupungin oman luottokelpoisuuden mahdollisen heikkenemisen luomaa maksukyvyttömyyden tai lainanhoitomenojen äkillisen kohtuuttoman kasvun uhkaa. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttämällä jälleenrahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti tai varainhankintalähteittäin sekä riittävällä likviditeettipuskurilla.

Nollakorkojen aikana kaupungin vaihtuvakorkoisia lainoja muunnettiin kiinteäkorkoisiksi tai uusia lainoja nostettiin suoraan kiinteäkorkoisina. Tämä ei ole tavanomaisissa markkinaolosuhteissa kustannustehokkain tapa suojautua korkoriskeiltä, mutta negatiivisten korkojen aikana korkojohdannaisilla tehty korkosuojaus olisi ollut poikkeuksellisesti kalliimpaa kuin kiinteäkorkoinen laina.

Vantaan kaupungin korkoriskin hallinnan tavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia markkinakoroissa tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Näin ollen pyrkimyksenä on valita sellainen lainasalkun korkoasema, joka pitkällä aikavälillä tuottaa mahdollisimman alhaisen korkokustannuksen ilman, että kaupungin korkomenot kasvavat kestämättömällä tavalla korkotason odottamattoman nousun vuoksi. Korkosuojausten tasoa seurataan ja arvioidaan jatkuvasti. Suojausaste laskee ajan kuluessa, jos uusia suojauksia ei tehdä, minkä lisäksi

uudet lainat, jotka nostetaan vaihtuvakorkoisina kiihdyttävät suojausasteen laskua. Kaupungin lainakannan kasvaessa voimakkaasti tulee todennäköisesti tarve jatkaa korkosuojauksia.

Ajantasaisen vakuutusturvan varmistaminen

Vakuutukset kilpailutetaan säännöllisesti, ja ennen kilpailutusta tehdään laaja kartoitus konsernin (pois lukien Vantaan Energia Oy) vakuutustarpeista. Vakuutusturva koostuu lakisääteisistä ja vapaaehtoisista vakuutuksista, ja sen kattavuutta arvioidaan jatkuvasti kustannustehokkuus huomioiden. Kaikkea omaisuutta ei ole taloudellisesti tarkoituksenmukaista vakuuttaa; vakuutustaso suhteutetaan aina omaisuuden arvoon ja riskitasoon.

Johtopäätökset:

Kaupungin varallisuuden hoito ja sijoitustoiminta perustuvat kaupunginvaltuuston hyväksymiin periaatteisiin sekä hallintosääntöön, ja rahoitustoimintaa ohjaavat lisäksi talousarvio sekä kaupunginhallituksen hyväksymä rahoitus- ja korkoriskipolitiikka. Tytäryhteisöjen rahoitus- ja sijoitustoimintaa ohjaavat konserniohje ja kaupungin sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteet, jotka muodostavat koko konsernia koskevan yhtenäisen ohjausjärjestelmän.

Kaupungilla ja sen yhteisöillä on edessään huomattava velkaantuminen, mikä lisää pitkäaikaisen rahoituksen tarvetta ja korostaa suunnitelmallisen varainhankinnan merkitystä. Rahoitustoiminnan kannalta keskeistä on varmistaa:

- kohtuuhintaiset ja vakaat rahoitusjärjestelyt,
- riittävä likviditeetti,
- laaja rahoittajapohja sekä
- tehokas korkoriskien hallinta.

Rahoitusmarkkinoilla ajoittain tapahtuvat kriisit korostavat vahvojen pankkisuhteiden, ennakoivan suunnittelun ja kattavan riskienhallinnan tärkeyttä.

Valtuuston vuosittain talousarvion yhteydessä tekemä lainamäärän määrittely luo raamit velkaantumisen tasolle ja ohjaa kaupungin rahoitusstrategiaa. Velkamäärän kasvu lisää korkomenoja ja kaventaa taloudellista liikkumavaraa, mikä korostaa tasapainon tarvetta investointien, rahoituskustannusten ja riskienhallinnan välillä. Kasvavien investointitarpeiden myötä myös korkoriskien merkitys kasvaa, ja korkosuojauksen jatkuva arviointi on välttämätöntä. Koska suojaustoimet yleensä nostavat rahoituskustannuksia, päätöksenteossa on arvioitava harkiten suojausten laajuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Suositukset:
Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin kasvava lainakanta edellyttää huolellista rahoituskulujen hallintaa ja rahoitusjärjestelyjen optimointia. Ennakoiva suunnittelu, hajautettu rahoittajapohja ja monipuoliset pankkisuhteet tukevat rahoitustarpeiden hallintaa ja kaupungin pitkän aikavälin taloudellista kestävyyttä. Takauspäätöksiä tehdessä tulee kertoa läpinäkyvästi olemassa olevien takausten kokonaismäärä ja tehtävän takauspäätöksen vaikutus kokonaismäärään ja riskitasoon.

4. Talouspalvelut

Talouspalveluyksikkö vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin kirjanpidosta, tilinpäätöksestä sekä osto- ja myyntilaskujen käsittelystä. Yksikkö kehittää lisäksi taloushallinnon järjestelmiä ja prosesseja. Konserniyhtiöiden taloushallinnon keskittämistä on tehty vuodesta 2012 alkaen, ja vuonna 2025 yksikön asiakkaina oli 22 tytäryhtiötä.

Toiminnan keskeiset tavoitteet

Tuloskorttiin kirjatut tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. TE-uudistuksen talousprosessit on vakiinnutettu ja niiden automaatiota on kehitetty. Talousjärjestelmäuudistuksen valmistelu eteni kustannushyötyanalyysin pohjalta, ja perintäpalvelun sekä sanomavälitysoperaattorin kilpailutusten käyttöönottoprojektit etenivät aikataulun mukaisesti.

Henkilöstön hyvinvointiin liittyvät Kunta10-toimenpiteet edistyivät tuloskortin mukaisesti. Tiimien yhteistyötä on vahvistettu muun muassa uudella perehdytysmateriaalilla ja yhteisillä tilaisuuksilla, ja osaamisen kehittämiseen varatut koulutuspäivät toteutuivat hyvin. Johtoryhmätyötä tukivat erilliset suunnittelupäivät.

Tilinpäätös valmistui suunnitellussa aikataulussa, ja tilintarkastajan suosituksia toteutettiin. Vuoden 2026 talousarvion yhteydessä uudistettiin tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavia tunnuslukuja, mikä parantaa toiminnan tuloksellisuuden seurantaa tulevina vuosina.

Henkilöstö

Yksikössä työskentelee 57 henkilöä (vakansseja 59). Automaatio on vähentänyt resurssitarvetta siten, että kahta vakanssia ei ole tarvinnut täyttää. Pitkän aikavälin lähtövaihtuvuus on noin kuusi prosenttia. Lähivuosien eläköityminen on merkittävää: yli 60-vuotiaiden osuus on 28 prosenttia ja henkilöstön keski-ikä 51,4 vuotta.

Työtyytyväisyyttä seurataan kahden vuoden välein toteutettavalla Kunta10-tutkimuksella. Vuoden 2024 kyselyn vastausprosentti oli 91, ja yksikön kokonaissijoitus säilyi hyvällä tasolla. Tulosten pohjalta määritellään kehityskohteet, joita seurataan tuloskortissa ja joista viestitään säännöllisesti myös henkilöstölle. Syksyn 2026 kysely antaa tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta ja sijoituksen kehittymisestä.

Asiakaspalaute

Asiakastyytyväisyyttä mitataan kaupungin sisäisiltä asiakkailta ja konserniyhtiöiltä. Vuonna 2025 asiakastyytyväisyyskyselyt käynnistettiin uudelleen. Sisäisten asiakkaiden antama keskiarvo oli 4,5 (asteikko 1–6), mikä vastaa edellisen, vuonna 2020 toteutetun kyselyn tasoa. Konserniyhtiöiden antama keskiarvo oli 5,5 (asteikko 1–6), ja tulos on parantunut edelliseen vuonna 2019 toteutettuun kyselyyn verrattuna. Palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Kaupungin yhteiseksi asiakaspalvelun laatumittariksi on otettu CES, joka otettiin käyttöön syksyllä 2025 asiakaslaskutuksen puhelinpalvelussa.

Sidosyksikkösääntelyn muutosten vaikutukset

Hallitusohjelman tavoite on tehostaa julkisen sektorin toimintaa ja vahvistaa yrittäjyyttä rajaamalla sidosyksiköissä tuotettavia tukipalveluja, joille on toimivat markkinat. Tällaisiin palveluihin kuuluvat myös taloushallinnon palvelut. Sidosyksikkösääntelyn muutokset olivat eduskuntakäsittelyssä helmikuussa 2026, ja lakien on tarkoitus tulla voimaan kevätkaudella 2026 ja laajemmin kesällä 2027. Muutoksilla ei ole suoria vaikutuksia Vantaan talouspalveluyksikköön, sillä palvelut tuotetaan omana toimintana. Välillisiä vaikutuksia voi syntyä esimerkiksi järjestelmäliittymien ja kilpailutusvaatimuksien kautta.

Taloushallinnon automatisaatio

Automatisointi on edennyt erityisesti ostolaskujen reitityksessä ja tiliöinnissä hyödyntäen järjestelmien sisäistä automaatiota ja digitalisointia. Vuonna 2025 ostolaskuista 96 prosenttia oli sähköisiä. Sähköisten myyntilaskujen osuus oli 71 prosenttia, ja asiakkaita ohjataan edelleen sähköisen laskutuksen käyttöön. Hyvinvointialueuudistus on vähentänyt osto- ja myyntilaskujen kokonaismääriä. Seuraavaksi selvitetään tekoälyn hyödyntämismahdollisuuksia automaation laajentamisessa.

Johtopäätökset:

Talouspalveluyksikön kymmenen tuloskorttitavoitetta toteutuivat suunnitellusti. Vuoden 2026 talousarvioon uudistetut tuottavuuden ja vaikuttavuuden tunnusluvut tukevat toiminnan tuloksellisuuden aiempaa tarkempaa seurantaa.

Henkilöstön työtyytyväisyys on Kunta10-tulosten perusteella hyvällä tasolla, toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan seuraavassa kyselyssä. Asiakaspalautteen keruu käynnistettiin uudelleen vuonna 2025, ja tulokset vastaavat aiempaa hyvää tasoa sekä sisäisten asiakkaiden että konserniyhtiöiden osalta.

Automatisointi on edennyt järjestelmien sisäisen automaation ja digitalisoinnin avulla, ja tekoälyn mahdollisuudet ovat seuraava kehitysvaihe.

Sidosyksikösääntelyn muutosten ei arvioida vaikuttavan suoraan yksikön toimintaan.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnan tuottavuuden ja vaikuttavuuden kehittämisessä automatisoinnin edistäminen on keskeistä. On myönteistä, että digitalisaatiota hyödynnetään ja tekoälyn käyttöönottoa valmistellaan. Samanaikaisesti tulee huomioida uuteen teknologiaan liittyvät riskit ja riippuvuudet kaikissa kaupungin toiminnoissa.

Lautakunta korostaa asiakaspalautteen säännöllistä keruuta, jotta kehittämistyö perustuu ajantasaiseen ja luotettavaan tietoon.

5. Henkilöstöjohtaminen ja henkilöstöpalvelut

Kuva: Sakari Manninen

Henkilöstöpalvelut toimivat kaupungin henkilöstöjohtamisen strategisena kumppanina. Yksikön keskeisiä tehtäviä ovat palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmien kehittäminen, johdon tukeminen palvelussuhdeasioissa ja rekrytoinneissa, työterveyshuollon ohjaaminen sekä Kunta10-kyselyjen koordinointi. Lisäksi yksikkö vastaa työoloihin liittyvästä riskienhallinnasta. Tavoitteena on vahvistaa kaupungin pito- ja vetovoimaa sekä varmistaa osaavan työvoiman saatavuus etenkin aloilla, joilla on rekrytointihaasteita. Tätä tuetaan kehittämällä palkkausta, johtamista, työyhteisöjen toimintaa ja kaupungin työnantajakuvaa. Vuonna 2025 käyttöön otettiin kumppanuusmalli, jossa jokaiselle toimialalle nimettiin oma HR-yhteyshenkilö tukemaan toimialajohtoa ja varmistamaan henkilöstöpalvelujen koordinaation. Yhteyshenkilöiden taustalla toimii koko HR-verkosto.

Talousarvion sitovat henkilöstötavoitteet

Vuoden 2025 talousarvio sisälsi kaksi sitovaa henkilöstötavoitetta: henkilöstön saatavuuden parantamisen ja sairauspoissaolojen vähentämisen.

Ensimmäinen sitovista tavoitteista koski saatavuuden toimenpideohjelmassa (2023–2024) tunnistettujen vaikuttavien toimintatapojen varmistamista ja jatkokehittämistä kaupunkitasolla ja toimialoittain. Tavoite toteutui täysin. Työnantajamielikuvaa vahvistettiin, nopea rekrytointiprosessi vakiinnutettiin ja oppilaitosyhteistyötä lisättiin. Varhaiskasvatuksessa kelpoisuusasteet paranivat kaikissa henkilöstöryhmissä: opettajista 59 prosenttia (57 prosenttia vuonna 2024), sosionomeista 65 prosenttia (42 prosenttia vuonna 2024) ja erityisopettajista 76 prosenttia (67 prosenttia vuonna 2024) täyttivät kelpoisuusvaatimukset.

Toinen sitovista tavoitteista liittyi sairauspoissaolojen ja erityisesti mielenterveyssyistä johtuvien poissaolojen vähentämiseen. Tavoite toteutui osittain. Sairauspoissaoloprosentti oli 5,98 (6,02 prosenttia vuonna 2024) ja mielenterveysperusteisten poissaolojen osalta 0,84 prosenttia (0,97 prosenttia vuonna 2024). Mielenterveyssyistä johtuvien poissaolojen osuus kaikista poissaoloista oli 13,96 prosenttia (16,17 prosenttia vuonna 2024), mikä viittaa kuormituksen kevenemiseen. Molemmat luvut laskivat, mutta sairauspoissaolojen kokonaistavoite 4,3 % ei täysin toteutunut.

Kaupungin henkilöstörakenne

Vantaan kaupungilla työskentelee yli 8 000 henkilöä, joista noin 75 prosenttia on vakituisessa palvelussuhteessa. Henkilöstöstä lähes 80 prosenttia ja esihenkilöistä 69 prosenttia on naisia. Kasvatus ja oppiminen on selkeästi naisvaltaisin toimiala (85 prosenttia naisia), kun taas kaupunkiympäristön toimialalla enemmistö on miehiä (56 prosenttia). Ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä on noin kymmenen prosenttia. Kaupunki edistää monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta pitkäjänteisellä henkilöstöpolitiikalla.

Johtamisen ja työyhteisöjen kehittäminen

Johtamisosaamista vahvistetaan laajalla valmennus- ja koulutustarjonnalla, jota henkilöstöpalvelut koordinoivat yhdessä kumppaneiden kanssa. Tarjontaan kuuluvat muun muassa esihenkilöiden HR-verkkoperehdytys, Esihenkilönä Vantaalla -valmennus sekä erilaiset teemakoulutukset ja työpajat. Johtamista

arvioidaan 360-arvioinnilla ja itsearvioinnilla, jotka kytkeytyvät valmennusohjelmiin. Valtuuston myöntämää kehittämisrahoitusta on kohdennettu yksiköihin, joissa on ollut henkilöstön saatavuushaasteita tai heikkoja työhyvinvointituloksia. Toimenpiteisiin on kuulunut muun muassa työnohjausta, valmennuksia ja prosessikehitystä, joiden on koettu parantaneen arjen sujuvuutta.

Henkilöstökokemukset ja palautteet

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan Kunta10-tutkimuksella kahden vuoden välein. Kunta10-vastausprosentti nousi vuonna 2024 merkittävästi, 59 prosentista 70 prosenttiin, mikä lisää tulosten luotettavuutta. Tulokset osoittavat työkuormituksen ja stressin vähentyneen, palautumisen parantuneen ja lähijohtamisen onnistuneen. Lisäksi Vantaan työnantajakuva on vahvistunut, ja 81 prosenttia henkilöstöstä suosittelisi Vantaata työnantajana.

Lähtöpalautteen antaa vuosittain noin neljännes lähtijöistä, ja heistä lähes 80 prosenttia olisi valmis palaamaan kaupungin palvelukseen. Palautteissa korostuvat esihenkilösuhteet, työn merkityksellisyys ja myönteinen työyhteisön ilmapiiri. Vuonna 2024 lähtövaihtuvuus oli 8,3 prosenttia ja laski edellisvuosista, mutta erityisesti varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa esiintyi edelleen haasteita henkilöstön saatavuudessa.

Vuonna 2025 kaupunki palkkasi lähes 300 kesätyöntekijää, ja hakemuksia saatiin yli 6 000. Kesätyöntekijöiden palautteissa korostuivat hyvä ilmapiiri, riittävä perehdytys ja työtehtävien monipuolisuus. Kehityskohteiksi nousivat palautteenannon määrä ja tiedonkulku.

Henkilöstön saatavuuden turvaaminen ja vetovoiman vahvistaminen

Henkilöstön saatavuus on heikentynyt sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, mihin Vantaa on vastannut toteuttamalla vuosina 2022–2024 henkilöstön saatavuusohjelmaa. Ohjelma sisälsi 11 toimenpidettä, jotka liittyivät muun muassa palkkaukseen ja palkitsemiseen, koulutukseen, johtamiseen, rekrytointiin ja työnantajamielikuvan kehittämiseen. Toimenpiteitä on toteutettu toimialojen ja

henkilöstöpalvelujen yhteistyönä, ja niiden painotus on vaihdellut yksiköittäin. Pitkäjänteiset panostukset työhyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen vahvistavat henkilöstön sitoutumista ja parantavat kaupungin vetovoimaa työnantajana.

Rekrytointi ja monimuotoisuuden edistäminen

Monimuotoisuus työelämässä voidaan määrittää seuraavasti: henkilöstön erilaisuus esimerkiksi iän, sukupuolen, etnisen taustan, kielen, uskonnon, terveydentilan, seksuaalisen suuntautumisen tai osaamisen suhteen. Kaupunki edistää yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta muun muassa anonyymillä rekrytoinnilla, jota käytettiin vuonna 2025 lähes 50 haussa. Menetelmä toimii hyvin monissa tehtävissä, mutta esimerkiksi varhaiskasvatuksessa hakijoihin on oltava yhteydessä nopeasti jo hakuaikana, mikä rajoittaa menetelmän käyttöä. Työelämässä monet yhdenvertaisuuden haasteet liittyvät usein riittävään suomen tai ruotsin kielen taitoon. Työyhteisöjä tuetaan monimuotoisuuden johtamisessa ja kielitaidon kehittämisessä.

Osaajien tavoittamista vahvistetaan näkyvyystyöllä, sujuvilla rekrytointimalleilla ja avoimilla hauilla. Varhaiskasvatuksessa avoin haku ja massarekrytoinnit ovat parantaneet kelpoisuusasteita. Myös pätevöitymiskoulutusten lisääntyminen on tukenut osaajatilannetta. Sosiaalisen median kampanjat, kesätyöntekijöiden ja harjoittelijoiden tarinat sekä opiskelijoille suunnattu avoin harjoitteluhaku vahvistavat työnantajamielikuvaa.

Työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukeminen sekä työterveyspalvelut

Henkilöstön hyvinvointia tuetaan monipuolisilla eduilla, kuten 200 euron kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointiedulla, liikuntapalvelujen alennuksilla ja maksuttomalla liikuntaviikolla. Lisäksi tarjolla on sopimushintaisia liikuntapalveluja ja SATS Online -kokeilu. Psyykkistä työkykyä vahvistetaan erilaisilla valmennuksilla.

Varhaisen tuen ja aktiivisen välittämisen mallin vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti esimerkiksi sairauspoissaolotilastojen, työkykykeskustelujen ja henkilöstöpalautteen avulla. Seuranta on osa työhyvinvoinnin vuosikelloa, jonka

tavoitteena on työkykyongelmien ennaltaehkäisy. Hyvinvointikyselyissä työn mielekkyyden ja palautumisen koetaan parantuneen, ja työperäinen stressi on vähentynyt. Työkyvyn tueksi on käytössä matalan kynnyksen palveluja, kuten Mielen voimalinja ja työkykyvalmentaja, joita henkilöstö hyödyntää aktiivisesti ja oikea-aikaisesti.

Vuonna 2026 työterveyspalvelut keskitettiin Terveystalolle, mikä mahdollistaa yhdenvertaiset palvelut, toiminnan kehittämisen sekä vahvistaa työkykyjohtamista ja raportointia. Uusia palveluja ovat muun muassa chat-yhteys lääkärille ja hoitajalle, viisi uutta toimipistettä sekä laajennetut digiasioinnin mahdollisuudet.

Johtopäätökset:
Henkilöstöpalveluyksikkö tukee toimialojen strategista henkilöstöjohtamista ja auttaa sen kehittämisessä. Vuonna 2025 käyttöön otettu kumppanuusmalli on vahvistanut palvelujen koordinaatiota, yhtenäisiä toimintatapoja ja toimialojen johtamisen tukea. Talousarvion sitovista tavoitteista henkilöstön saatavuuden parantaminen on toteutunut hyvin, ja erityisesti varhaiskasvatuksen kelpoisuusasteet ovat nousseet. Sairauspoissaolot ja mielenterveysperusteiset poissaolot ovat vähentyneet, vaikka tavoitetasoon ei kaikilta osin vielä päästy.

Työhyvinvoinnissa on nähtävissä selkeä myönteinen kehitys. Kunta10-tulokset osoittavat työkuormituksen keventyneen, palautumisen parantuneen ja työnantajamielikuvan vahvistuneen. Henkilöstöstä 81 prosenttia suosittelisi Vantaata työnantajana, mikä kertoo vetovoiman kasvusta. Rekrytoinnissa on otettu käyttöön uusia toimintamalleja, kuten avoin haku ja massarekrytoinnit, ja työnantajakuvaa on vahvistettu viestinnällä ja opiskelijayhteistyöllä. Monimuotoisuutta edistetään erityisesti anonyymin rekrytoinnin avulla, mutta kielitaitoon liittyvät haasteet edellyttävät edelleen kohdennettua tukea työyhteisöille. Työkyvyn tukemista on vahvistettu monipuolisilla palveluilla ja varhaisen tuen käytännöillä. Työterveyspalvelujen keskittäminen mahdollistaa yhdenvertaiset palvelut, tiiviimmän kumppanuuden ja aiempaa paremman tiedolla johtamisen. Nämä

toimenpiteet kokonaisuutena tukevat henkilöstön työkykyä ja vahvistavat kaupungin asemaa kilpailukykyisenä ja houkuttelevana työnantajana.

Suositukset:
Tarkastuslautakunta suosittelee, että henkilöstön saatavuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä jatketaan ja kehitetään edelleen yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Työhyvinvoinnin varmistamista, ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja sairauspoissaolojen hallintaa tulee vahvistaa. Ennakoiviin toimintamalleihin tulee panostaa, jotta työkykyhaasteisiin voidaan puuttua oikea-aikaisesti. On tärkeää viestiä työntekijöille työterveyssopimuksen sisällöstä.

Työhyvinvointitoimenpiteiden vaikuttavuutta on tärkeää seurata systemaattisesti ja hyödyntää seurantatietoa johtamisen kehittämisessä kaikilla organisaatiotasoilla.

Työyhteisöjen monimuotoisuuden johtamista on tarpeen tukea ja ratkaista erityisesti kielitaitoon liittyviä haasteita esimerkiksi kohdennetulla kielikoulutuksella.

6. Yhdyspinnat ja yhteistyö työ- ja elinkeinopalveluissa

Vuoden 2025 alusta työllisyys- ja kotoutumispalvelut siirtyivät kuntien vastuulle, ja Vantaan työllisyysalueesta tuli työvoiman määrällä mitattuna Suomen kuudenneksi suurin. Siirto toteutui poikkeuksellisen haastavassa työmarkkinatilanteessa, jossa työttömyysluvut olivat korkealla ja avoimia työpaikkoja vähän.

Työttömyyden vähentäminen oli yksi kaupungin talousarviotavoitteista. Tavoitteen toteutuminen on kuitenkin vaikeutunut, sillä pitkäaikaistyöttömien, alle 30-vuotiaiden ja vieraskielisten työttömien määrä ja osuus ovat kasvaneet.

Joulukuussa 2025 pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi 24,1 prosenttia, alle 30-vuotiaiden 9,9 prosenttia ja vieraskielisten 11,2 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Vantaan kokonaistyöttömyysaste oli 14,9 prosenttia, mikä on korkeampi kuin Espoossa (11,5 prosenttia) ja Helsingissä (13,8 prosenttia); koko maan työttömyysaste oli 13,0 prosenttia. Joulukuussa työttömyys nousi Vantaalla kuukauden takaiseen verrattuna nopeammin kuin naapurikaupungeissa.

Kuvio: Vantaan työllisyystilanteen kehitys vuosina 2020–2025.

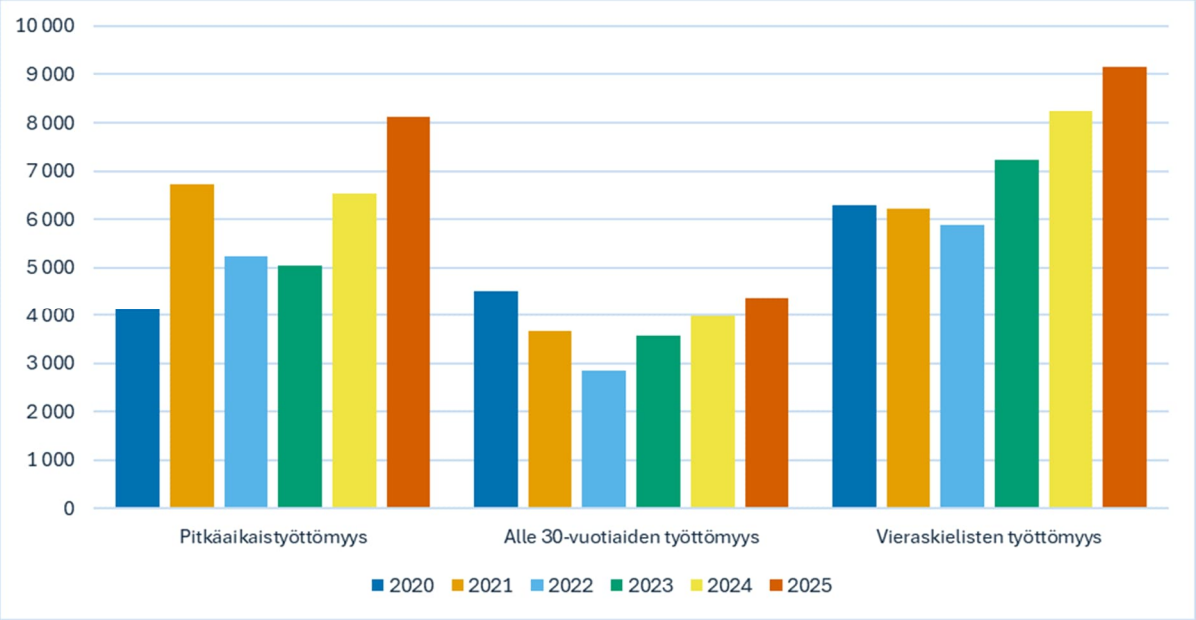

Yhdyspinnat ja yhteistyörakenteet

Laajat toimijaverkostot ja niukat resurssit korostavat sujuvan yhteistyön merkitystä. Vantaa on sopinut hyvinvointialueen kanssa työllisyyden edistämistä koskevasta yhteistyösopimuksesta. Sopimuksen tavoitteena on varmistaa palvelujen yhteensovittaminen erityisesti silloin, kun asiakkaan palvelutarve ylittää organisaatiorajat.

Käytännön yhteistyörakenteita on vahvistettu: kaupungin ja hyvinvointialueen yhteinen ohjausryhmä on kokoontunut keväästä 2025 lähtien. Elokuussa 2025 solmittiin TYM-sopimus Kelan, hyvinvointialueen ja Vantaan kaupungin kesken, ja TYM-johtoryhmä aloitti toimintansa lokakuussa 2025. Myös pääkaupunkiseudun

työllisyysalueet tekevät yhteistyötä esimerkiksi palveluhankinnoissa, joilla tavoitellaan kustannussäästöjä ja palvelujen vakaampaa saatavuutta.

Asiakastyö ja palvelutarpeen arviointi

Asiakastyö on jatkunut keskeytyksettä vuodenvaihteen muutoksista huolimatta. Työttömien terveystarkastusten määrä ylittää valtakunnallisen keskiarvon, ja vuoden 2025 tavoite täyttyi. Asiakasohjausta kehitetään hyvinvointialueen kanssa, jotta asiakkaat ohjautuvat tarkoituksenmukaisiin palveluihin, kuten työkyvyn arviointiin ja kuntoutukseen. Pitkäaikaistyöttömien palvelutarpeet ovat moninaiset, ja moni tarvitsee tuekseen kuntouttavaa työtoimintaa, jonka järjestämisestä vastaa toistaiseksi hyvinvointialue. Haasteena on ollut asiakkaiden ohjautuminen työ- ja toimintakyvyn arviointeihin, ja vain osa arviointia tarvitsevista pääsee palveluun. Vuoden 2026 alussa toimintansa aloittanut työkykytiimi pyrkii sujuvoittamaan palvelupolkuja ja parantamaan arviointeihin pääsyä. Samalla on kuitenkin todettava, ettei kaikkia pitkäaikaistyöttömiä voida kouluttaa tai kuntouttaa työmarkkinoiden nykyisiin vaatimuksiin; arvioinnin tulee olla realistinen ja asiakkaat tulee ohjata viiveettä oikeiden etuuksien ja palvelujen piiriin. Vantaalla valmistellaan kaupungin työllisyysohjelmaa, joka linjaa työllisyyden edistämisen toimenpiteet ja tuodaan päätöksentekoon keväällä 2026.

Kunnan rahoitusvastuu

Vuoden 2025 alusta kuntien rahoitusvastuu laajeni koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa. Rahoitusvastuu alkaa 100 työttömyyspäivän jälkeen ja kasvaa enimmillään 50 prosenttiin. Vantaalla työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi 8,4 miljoonaa euroa yli talousarvion ja nousi yhteensä 49,5 miljoonaan euroon talouden heikkenemisen ja avoimien työpaikkojen vähäisyyden seurauksena. Alla olevassa kuviossa on esitetty työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys Vantaalla vuodesta 2019 alkaen. Eduskunta on hyväksynyt yleistukea koskevan lain, joka korvaa työmarkkinatuen ja peruspäivärahan toukokuusta 2026 alkaen. Ansiopäivärahaa uudistus ei koske.

Kuvio: Vantaan työmarkkinatuen kuntaosuus vuosina 2019–2025 (miljoonaa euroa).

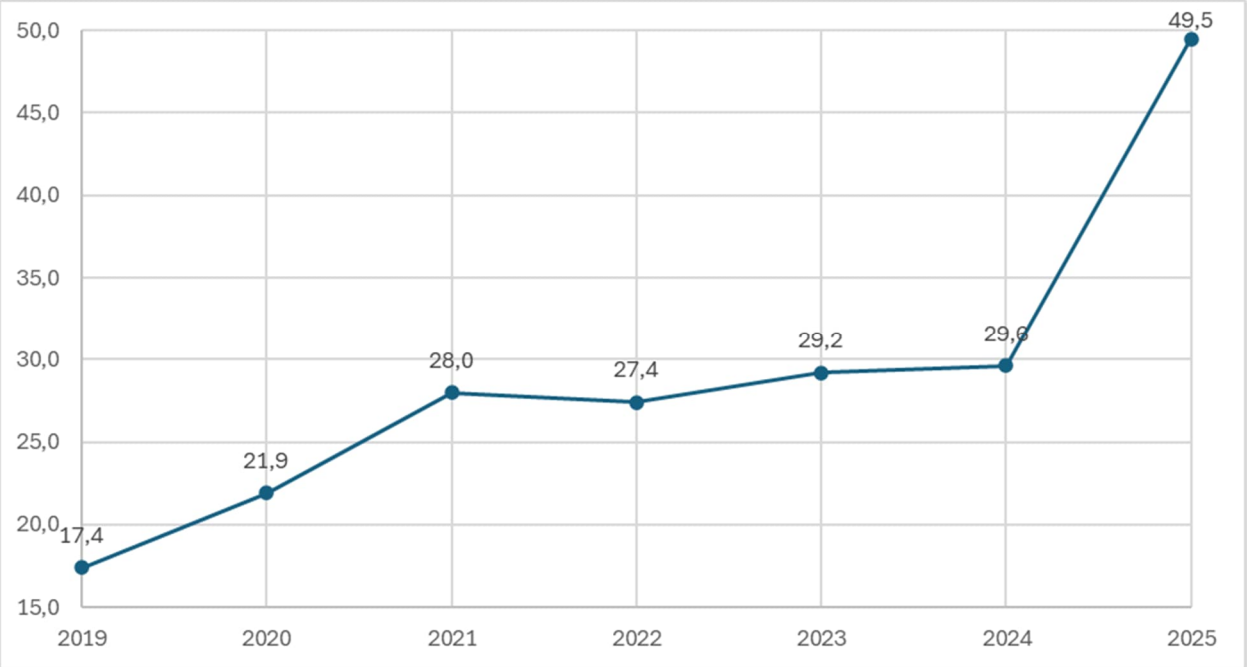

Uusien tehtävien rahoitus

Työvoimapalvelujen järjestämisestä on tullut kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus on jo alkuvaiheessa osoittautunut riittämättömäksi työllisyystilanteen heikentymisen vuoksi. Rahoituksen jakoperusteina käytetään työikäisen väestön määrää (45 prosenttia), työttömien määrää (45 prosenttia) sekä vieraskielisten määrää (10 prosenttia). Vantaan TE-kriteereihin perustuva valtionosuus vuonna 2025 oli 44,4 miljoonaa euroa, josta 34,2 miljoonaa euroa kohdistui työvoimapalvelujen järjestämiseen ja 10,2 miljoonaa euroa työttömyysetuusmenojen kompensointiin. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteista rahoitusta, joten kunta voi itse päättää sen käytöstä ja kohdentamisesta. Kuntien rooli on muuttunut merkittävästi sote-uudistuksen ja sitä seuranneen TE-uudistuksen myötä, minkä vuoksi valtionosuusjärjestelmää uudistetaan vastaamaan kuntien muuttuneita tehtäviä ja vastuita. Uudistuksen eteneminen on käytännössä siirtynyt seuraavalle hallituskaudelle.

Palkkatuki, starttiraha ja nuorten työllistymisseteli

Palkkatuella edistetään työnhakijoiden, myös alentuneesti työkykyisten, työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Starttiraha tukee uuden yritystoiminnan käynnistämistä. Keväällä 2025 kaupunki sai valtiolta korvauksia tukipäätöksistä, minkä perusteella määrärahoja lisättiin. Rahoitus riitti kattamaan toiminnasta aiheutuneet kustannukset.

Nuorten työllistymissetelillä tuetaan alle 30-vuotiaiden työllistymistä taloudellista toimintaa harjoittaviin yrityksiin. Tuen tarkoituksena on alentaa työnantajien rekrytointikustannuksia vuosina 2026 ja 2027, sillä yritykselle maksettava avustus kattaa puolet nuoren palkasta puolen vuoden ajan, kuitenkin enintään 1 500 euroa kuukaudessa. Valtion talousarvioon on varattu nuorten työllistämisen tukemiseen 30 miljoonaa euroa, joka jaetaan valtionavustuksina. Tavoitteena on kannustaa työnantajia palkkaamaan nuoria ja erityisesti helpottaa heidän ensimmäisen työpaikkansa saamista.

Kuntouttava työtoiminta

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toimii viisi kuntouttavan työtoiminnan yksikköä, joista kolme sijaitsee Vantaalla. Toimintaa järjestetään myös työpaikoilla. Vuoden 2026 alussa hyvinvointialueelle perustettu työkyvyn tuen tiimi vastaa osatyökykyisten palvelupolkujen suunnittelusta, ja tarvittaessa asiakkaita ohjataan Helsingin työkykyselvitysyksikköön. Hallituksen linjauksen mukaan kuntouttava työtoiminta siirtyy kunnille ja kehittyy työllistymistä tukevaksi palveluksi. Kuntouttava työtoiminta jatkuu vuoden 2026 alussa kevennetyllä mallilla, mutta palvelu nykyisessä muodossaan on todennäköisesti päättymässä. Uutta korvaavaa mallia valmistellaan, ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa syyskuussa 2026. Rahoitusperiaatteen toteutuminen on epävarmaa ja edellyttää aktiivista edunvalvontaa suhteessa valtioon. Rahoitusperiaate edellyttää, että valtio vastaa kunnille säädettyjen uusien tehtävien ja laajennettujen velvoitteiden rahoituksesta, mutta sen toteutuminen käytännössä voi vaihdella.

Johtopäätökset:

Vuoden 2025 alusta työllisyyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnille, ja samalla kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista kasvoi. Kyseessä on uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus on jo alkuvaiheessa osoittautunut riittämättömäksi työllisyystilanteen heikentymisen vuoksi. Vantaalla työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset olivat vuonna 2025 yhteensä 49,5 miljoonaa euroa, mikä merkitsee noin 20 miljoonan euron kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Työttömyyden vähentäminen oli yksi kaupungin talousarviotavoitteista. Tavoitteen toteutumista seurataan erityisesti pitkäaikaistyöttömien, alle 30-vuotiaiden sekä vieraskielisten työttömien määrän ja osuuden avulla. Vuonna 2025 työttömyys kasvoi kaikissa näissä seurantaryhmissä. Kaupungin työllisyyden edistämisen toimenpiteet kokoava työllisyysohjelma on tarkoitus tuoda päätöksentekoon keväällä 2026.

Laajat toimijaverkostot ja niukat resurssit korostavat sujuvan yhteistyön merkitystä. Haasteena on ollut asiakkaiden ohjautuminen työ- ja toimintakyvyn arviointeihin, ja vain osa asiakkaista on päässyt palveluun. Kaupungin ja hyvinvointialueen välisen yhteistyösopimuksen tavoitteena on varmistaa palvelujen yhteensovittaminen erityisesti silloin, kun asiakkaan palvelutarve ylittää organisaatiorajat. Palveluohjauksen näkökulmasta on myös hyvä huomioida, että riittävä kielitaito tukee työllistymistä. Asiakasohjausta kehitetään, jotta asiakkaat ohjautuvat tarkoituksenmukaisiin palveluihin, kuten työkyvyn arviointiin ja kuntoutukseen. Vuoden 2026 alussa toimintansa aloittaneen työkykytiimin odotetaan sujuvoittavan palvelupolkuja ja parantavan arviointeihin pääsyä.

Hallituksen linjauksen mukaan kuntouttava työtoiminta siirtyy kunnille ja kehittyy työllistymistä tukevaksi palveluksi. Rahoitusperiaatteen toteutuminen on kuitenkin epävarmaa, ja sen varmistaminen edellyttää aktiivista edunvalvontaa sekä tiivistä vuoropuhelua valtion kanssa.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspintatyö työ- ja elinkeinopalveluissa on edennyt ja yhteistyörakenteita on vahvistettu.

Työ- ja toimintakyvyn arviointiprosessi on keskeinen kehittämiskohde.

Kuntouttavan työtoiminnan siirto kunnille on mahdollisuus laajentaa ja vahvistaa työllistymistä edistäviä palveluja, mutta samalla lautakunta näkee riskin siirtyvän rahoituksen riittävyydessä. Lautakunta korostaa kaupungin aktiivisen edunvalvonnan merkitystä, jotta uusien vastuiden edellyttämä riittävä rahoitus voidaan varmistaa valtion rahoitusperiaatteen mukaisesti.

7. Ammattiopisto Varia

Vantaan ammattiopisto Varia tarjoaa ammatillista koulutusta noin 6 000 opiskelijalle. Varian järjestämislupa kattaa jatkossa lähes kaikki ammattitutkinnot. Varia toimii tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten ja työelämän kanssa. Yhteistyö kaupungin sisällä on jatkuvaa, erityisesti työllisyys- ja kotoutumispalvelujen sekä elinvoimapalvelujen kanssa. Varian omissa vuoden 2025 tavoitteissa korostuivat erityisesti yhteistyö työllisyyspalveluiden kanssa ja oppimisen tukea koskevaan lakimuutokseen valmistautuminen. Tavoitteina olivat myös Variaan ohjattujen työelämän ulkopuolella olevien osaamisen ja työllistymisen vahvistaminen sekä monikielisten opiskelijoiden suomen kielen osaamisen vahvistaminen. Kaikki tavoitteet edistyivät. Talouden osalta vuosi 2025 oli Varialle hyvä. Varian toimintakate oli noin -46 miljoonaa euroa eli hieman yli 2 miljoonaa euroa talousarviossa arvioitua parempi.

Yhteistyö työllisyyspalvelujen kanssa

Vuoden 2025 alusta voimaan astuneen työllisyyspalvelujen uudistuksen myötä Varia on edelleen tiivistänyt yhteistyötä Vantaan työllisyyspalvelujen kanssa. Valmistautuminen muutokseen aloitettiin jo ennen uudistuksen käynnistymistä yhdessä Vantaan ja Keravan työllisyyden kuntakokeilun kanssa. Varian työelämäpalveluiden toimintaa kohdennettiin työllisyyden ja työnhakijoille suunnattujen koulutusten edistämiseen sekä työllisyyspalvelujen kanssa tehtävään yhteistyöhön. Kaikkiin Varian opetustiimeihin nimettiin työllisyysvastaava. Työllisyysvastaavan vastuualueita ovat muun muassa vantaalaisille työnhakijoille suunnattujen koulutusten edistäminen opetustiimissä, opiskelijoiden työllistymispolkujen kehittäminen ja työelämäyhteistyö.

Vantaalaisille työnhakijoille suunnattuja, työllistymistä edistäviä ja maksimissaan kuusi kuukautta kestäviä koulutuksia lähdettiin pilotoimaan vuoden 2025 aikana laajasti eri aloilla. Vantaalaisille työnhakijoille suunniteltiin ja käynnistettiin myös ohjausväylä. Ohjausväylää hyödyntämällä työllisyysasiantuntijat pystyvät ohjaamaan vantaalaisia työnhakijoita Varian koulutuksiin sekä Variassa toteutettavaan alkukartoitukseen. Alkukartoituksissa työnhakijoille etsitään ratkaisuja ensisijaisesti Varian toteuttamista koulutuksista, mutta tarvittaessa myös laajemmin asiakaslähtöisesti. Ohjausväylän kautta tulleita ohjauksia saatiin noin 900. Suoraan työllistymiseen tähtääviin ”Variasta töihin” -lyhytkoulutuksiin osallistui 400 henkilöä vuoden 2025 aikana.

Koulutusten, ohjausväylän sekä alkukartoitusten suunnittelu, toteutus ja kehittäminen on edellyttänyt tiivistä viestintää ja yhteistyömallien rakentamista työllisyyspalvelujen asiantuntijoiden ja Varian välillä. Työllisyyttä edistävää kaupunkitasoista yhteistyötä elinkeinopalveluiden, työllisyyspalvelujen sekä Varian kesken tehdään arjessa päivittäin. Kaupungin sisäisen verkostotyön lisäksi kaikkien toimijoiden jatkuva vuoropuhelu yritysten ja työantajien kanssa on tärkeää.

Keskeistä yhteistyössä on myös alueen lyhyen ja pitkän aikavälin ennakointitiedon kerääminen, jonka pohjalta voidaan tuottaa oikein kohdennettuja palveluita alueen työvoima- ja osaamistarpeisiin.

Vehkalan toimipiste

Kuva: Sari Hännikäinen

Vehkalan toimipiste on osa laajempaa ammattiopisto Varian toimitilaverkon kehitystä. Vehkalan toimipisteen rakentaminen toteutettiin kaupungin omistaman VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeena. Hankkeen suunnittelu alkoi 2022, rakennusvaihe kesäkuussa 2023 ja tilat luovutettiin Varian käyttöön elokuussa 2025. Varian esihenkilöt ja Vehkalaan siirtyneiden alojen avainhenkilöt olivat mukana suunnittelussa jo esiselvitysvaiheessa.

Vehkalan toimipisteen rakennuksen laajuus on noin 23 830 neliömetriä ja tontin koko 56 000 neliömetriä. Oppilaitokseen on rakennettu tilat 2 130 opiskelijalle ja 250 työntekijälle. Vehkalassa opiskellaan useita eri aloja, joista varsinkin tekniikan alojen koulutus tarvitsee suuria tiloja. Toimipiste muodostaa monialaisen oppimisyhteisön, jossa tiloja, opettajia ja opetusvälineitä voidaan hyödyntää alakohtaiseen, alojen yhteiseen tai mahdollisten uusien alojen opetukseen ja ohjaukseen. Tilat mahdollistavat myös opiskelijoiden yhteistä toimintaa, tapaamisia ja tukevat yhteisöllisyyttä.

Toiminta uusissa tiloissa on käynnistynyt hyvin. Opiskelijoilta ja opettajilta on tullut pääosin hyvää palautetta ja tilat on koettu turvallisiksi ja toimiviksi. Kritiikkiä tuli aluksi lähinnä siitä, että kalusteiden ja opetusvälineistön asennukset viivyttivät opetuksen ja ohjauksen järjestelyjä.

Oppimisen tuen muutokseen valmistautuminen

Ammatillisen koulutuksen oppimisen tukea koskeva lakimuutos tulee voimaan 1.8.2026. Jatkossa uuden lain mukaisesti jokainen opiskelija on oikeutettu oppimisen tukeen. Oppimisen tuki järjestetään lain mukaan osana tutkintokoulutusta. Oppimisen tuki sisältää sekä opettajan tukiopetusta että opetus- ja ohjaushenkilöstön tarjoamaa tukea ja ohjausta.

Varia on valmistautunut muutokseen olemalla mukana Opetushallituksen oppimisen tuen vahvistaminen Variassa –hankkeessa 2024–2025. Hankkeen aikana kehitettiin oppimisen tuen uusi Variaattori-malli, joka otetaan käyttöön 1.8.2026 alkaen. Variaattori-mallin mukaan keskiviikot varataan erityisesti oppimisen tukeen ja asioiden kertaamiseen ja lisäharjoitteluun. Oppimiseen saa tukea kaikessa opetuksessa ja jatkuvasti kehitetään laadukasta peruspedagogiikkaa, joka perustuu positiiviseen psykologiaan ja vahvuusajatteluun. Tavoitteena on

palvella opiskelijoiden tarpeita oppimisessa ja mahdollistaa jokaiselle yksilöllinen väylä kokoamalla yhteisiä opintoja kaikkien saataville toimipisteittäin. Samalla enemmän tukea tarvitseville mahdollistuu opiskelu pienemmissä ryhmissä, kun osa ryhmän opiskelijoista osallistuu muuhun opetukseen.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusmalli muuttuu

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen perusteet muuttuvat vuoden 2026 alusta. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen painopiste siirtyy opiskelijavuosista suoritettuihin tutkintoihin, tutkinnon osiin, työllistymiseen ja jatko-opintoihin. Varia on ollut aktiivinen rahoitusmallin muutoksen valmistelussa ja esimerkiksi työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen varmistamiseen on jo lisätty resursseja. Uudessa rahoitusmallissa on Varian rahoitukseen sekä positiivisesti että negatiivisesti vaikuttavia elementtejä. Opiskelijan aiemman koulutustaustan huomioiminen suosii Variaa, sillä jatkuvassa haussa Varian koulutuksiin hakeutuvien lähtötaso on Vantaalla valtakunnan keskiarvoa matalampi. Toisaalta uudessa rahoitusmallissa painotetaan aiempaa enemmän opiskelijoiden työllistymistä, mikä saattaa pienentää rahoitusta, jos Vantaan heikko työllisyystilanne jatkuu.

Toiminnanohjauksen kokeilu alkaa

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilun tarkoituksena on selvittää, miten ammatillisen koulutuksen järjestämislupien laajentamisella ja neuvottelumenettelyyn perustuvalla toiminnanohjauksella voidaan vahvistaa ammatillisen koulutuksen laatua, vaikuttavuutta ja saavutettavuutta. Kokeilu toteutetaan 1.1.2026–31.12.2033. Opetus ja kulttuuriministeriö valitsi kokeiluun 40 järjestäjää Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) tekemän pisteytyksen perusteella. Karvin arvioinnissa Varian vahvuuksia olivat erityisesti laadunhallinta, työelämäyhteistyö sekä koulutuksen järjestämisedellytykset ja uudistamiskyky. Mukana olevat koulutuksen järjestäjät saavat kokeiluluvat, joiden perusteella ne voivat järjestää nykyistä vapaammin lähes kaikkia ammatillisia tutkintoja ja

koulutuksia. Varia tulee toteuttamaan kokeilun tiiviissä yhteistyössä Vantaan elinvoimapalveluiden sekä työllisyys- ja kotoutumispalveluiden kanssa.

Johtopäätökset:

Varian toiminnassa keskeisiä asioita olivat yhteistyön tiivistäminen työllisyyspalvelujen kanssa, varautuminen ammatillisen koulutuksen oppimisen tukea koskeviin lakimuutoksiin ja uuden ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin huomioiminen toiminnassa.

Varian ja työllisyyspalvelujen yhteistyössä luotiin erilaisia työllistämistä edistäviä koulutuksia työttömille. Vantaalaisten työnhakijoiden sujuva ohjaus työllispalveluista koulutukseen ja työhön oli toiminnan kehittämisen keskiössä. Vantaalaisille työnhakijoille suunnattuja, työllistymistä edistäviä ja maksimissaan kuusi kuukautta kestäviä koulutuksia järjestettiin 2025 vuoden aikana eri aloilla. Vantaalaisten työnhakijoiden ohjautumiseen suunniteltiin ja käynnistettiin ohjausväylä, jota hyödyntämällä työllisyysasiantuntijat pystyvät ohjaamaan työnhakijoita Varian koulutuksiin sekä Variassa toteutettavaan alkukartoitukseen.

Varian uusi Vehkalan toimipiste on osa laajempaa Varian toimitilaverkon kehittämistä ja keskittämistä. Tiloissa toimii monta eri opetusalaa ja tilat on suunniteltu erilaisiin tarpeisiin helposti muunneltaviksi. Tilat mahdollistavat myös opiskelijoiden yhteistä toimintaa ja tukevat yhteisöllisyyttä. Opiskelijoilta ja opettajilta on saatu tiloista hyvää palautetta.

Ammatillisen koulutuksen oppimisen tukea koskevan, 1.8.2026 voimaantulevan, lakimuutoksen mukaisesti jokainen opiskelija on oikeutettu oppimisen tukeen. Varia on valmistautunut muutokseen kehittämällä 1.8.2026 käyttöönotettavan Variaattori-mallin. Mallin mukaan varataan aikaa erityisesti oppimisen tukeen,

asioiden kertaamiseen ja lisäharjoitteluun. Oppimiseen saa tukea kaikessa opetuksessa.

Varia on reagoinut vuoden 2026 alusta voimaan tulleen ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutokseen ennakoivasti ja ottanut rahoitusmallin vaikutukset huomioon toiminnassaan. Toiminnan kehittämistavoitteissa on huomioitu uudessa mallissa painottuvat vaikuttavuus- ja laatuelementit sekä lisätty resursseja työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen varmistamiseen.

Varia on päässyt mukaan Opetus- ja Kulttuuriministeriön järjestämään ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun, joka alkaa vuonna 2026. Kokeiluun päässeet voivat järjestää nykyistä vapaammin lähes kaikkia ammatillisia tutkintoja ja koulutuksia. Varia tulee toteuttamaan kokeilun yhteistyössä Vantaan elinvoimapalveluiden sekä työllisyys- ja kotoutumispalveluiden kanssa. Kokeilu lisää Varian mahdollisuuksia kehittää koulutuksiaan vastamaan entistä nopeammin ja joustavammin oman toiminta-alueensa osaamis- ja koulutustarpeisiin.

Suositukset:
Tarkastuslautakunta katsoo, että Varia on valmistautunut tuleviin ammatillisen koulutuksen laki- ja rahoitusmuutoksiin hyvin. Varialla on tärkeä rooli työllistämisen edistämisessä ja rooli korostuu jatkossa yhä enemmän työllisyyspalvelujen kanssa tehtävän tiiviin yhteistyön myötä. Tarkastuslautakunta kannustaakin Variaa hyödyntämään rohkeasti ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilulupaa ja aktiivisesti kokeilemaan uusia tapoja tuottaa laadukasta ja työmarkkinoiden tarpeisiin vastaavaa koulutusta.

8. Elinikäinen oppiminen

Elinikäisen oppimisen palvelualue aloitti toimintansa 1.1.2023. Palvelualue vastaa vapaan sivistystyön, aikuisten perusopetuksen, maahanmuuttajakoulutuksen, taiteen perusopetuksen ja Harrastusten Vantaa -toiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä. Palvelualue vastaa lisäksi yksityisten taiteen perusopetuksen toimijoiden avustusten valmistelusta sekä Lasten ja nuorten juhlarahaston tukipäätöksistä. Palvelualueeseen kuuluvat Vantaan aikuisopisto, Vantaan musiikkiopisto, Vantaan kuvataidekoulu ja vuoden 2024 alusta Harrastusten Vantaa -toiminta.

Aikuisopisto

Kuva: Pekka Turtiainen

Aikuisopisto tarjoaa laajaa kansalaisopisto-opetusta, aikuisten perusopetusta ja monimuotoista maahanmuuttajien kotoutumista edistävää koulutusta. Kansalaisopistokursseille on paljon kysyntää ja viime vuosina yli 9 000 henkilöä on jäänyt jonopaikoille. Erityisesti taideaineiden kurssit ovat suosittuja. Aikuisopiston vapaan sivistystyön kurssitarjontaa on lisätty ja laajennettu jatkuvasti kysynnän kasvaessa. Jotkut kursseista ovat opintopistekursseja, eli niistä saatuja opintopisteitä voi hyödyntää jatko-opinnoissa.

Aikuisopiston maahanmuuttajien kotoutumista edistävän koulutuksen ytimessä ovat suomen kielen koulutukset. Aikuisopiston suomen kielen koulutustarjonta on laaja ja opisto tarjoaa kielikoulutuksia alkeistasosta aina vaativimpiin tasoihin saakka. Lisäksi tarjolla on kohdennettuja kielikoulutuksia esimerkiksi kotiäideille. Aikuisten perusopetus taas tarjoaa mahdollisuuden yli 17-vuotiaille suorittaa peruskoulun oppimäärä ja saada peruskoulun päättötodistus. Kotouttamiskoulutuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä työllisyys- ja kotouttamispalveluiden kanssa.

Taulukko: Aikuisopisto, opetustunnit, kurssit ja opiskelijamäärät vuosina 2024 ja 2025.

	2024	2025
Opetustuntien määrä	56 304	58 308
Kurssien määrä	2 482	2 495
Aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	45 331	48 442
Kotouttamiskoulutuksen opiskelijat	2 148	3 347
Aikuisten perusopetuksen opiskelijat	204	282

Musiikkiopisto

Musiikkiopiston kurssit tarjoavat kaikenikäisille mahdollisuuden laajapohjaiseen musiikinharrastukseen ja yksilölliseen soiton ja laulun opetukseen. Opetukseen voivat osallistua kaikki halukkaat ilman pääsykokeita. Opinnot antavat valmiudet hakeutua musiikin ammatillisiin opintoihin ja tarjoavat taitoja, joista on hyötyä laajasti eri aloilla.

Taulukko: Musiikkiopisto, kurssien ja opiskelijoiden määriä vuosina 2024 ja 2025.

	2024	2025
Opetustuntien määrä	48 156	51 072
Taiteen perusopetuksen oppilaat	1 913	1 973

Kuvataidekoulu

Kuvataidekoulu tarjoaa monipuolista kuvataideopetusta eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Opetusta tarjotaan 20 ikävuoteen asti ja kuvataidekoulun opetukseen voivat osallistua kaikki halukkaat ilman pääsykokeita. Viime vuosina on lisätty erityisesti lyhytkursseja, kuten viikonloppukursseja perheille eri taidesisällöistä. Opetus valmentaa taidealan ammatillisiin opintoihin ja tarjoaa taitoja, joita voi hyödyntää laajasti eri aloilla, kuten arkkitehtuurissa, muotoilussa, viestinnässä, kasvatuksessa ja kulttuurialoilla.

Taulukko: Kuvataidekoulu opetustunnit ja oppilaat vuosina 2024 ja 2025.

	2024	2025
Opetustuntien määrä	6 750	6 770
Taiteen perusopetuksen oppilaat	742	778

Harrastusten Vantaa -toiminta

Toiminta on osa valtakunnallista Harrastusten Suomi mallia. Harrastusten Vantaa -toiminta tarjoaa peruskouluikäisille lapsille ja nuorille maksutonta harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä. Vuonna 2025 noin 6 800 lasta ja nuorta osallistui Harrastusten Vantaan järjestämiin erilaisiin harrastustoimintoihin. Tarjonta perustuu lasten ja nuorten omiin toiveisiin. Vuodesta 2025 alkaen Vantaalla on rakennettu harrastuspolkua, jossa kuvataan vaiheittain, miten harrastustoiminnan pohjalta voi edetä tavoitteellisiin vaihtoehtoihin.

Lasten ja nuorten juhlarahasto

Rahasto perustettiin kaupunginvaltuuston päätöksellä 1.1.2025. Sen tavoitteena on vähentää eriarvoisuutta mahdollistamalla maksulliset ja tavoitteelliset

harrastukset myös pienituloisten perheiden lapsille. Vantaalaiset 7–17-vuotiaat lapset ja nuoret voivat hakea rahaston tukea harrastusten osallistumismaksuihin. Vuonna 2025 tukea sai 800 lasta ja nuorta yhteensä noin 300 000 euroa. Kaikki hakijat saivat tukea ja kaikki varatut määrärahat käytettiin. Suosituin laji oli kulttuuritaustasta riippumatta jalkapallo, johon kohdistui lähes puolet tuesta. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta nimesi rahaston tueksi lautakunnan jäsenistä koostuvan poliittisen ohjausryhmän. Ryhmä ohjaa ja kehittää tuen jakamista, päättää vuosittain jaettavan rahan määrän, seuraa viranhaltijapäätöksiä sekä vie asioita tarvittaessa lautakunnan käsittelyyn.

Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

Elinikäisen oppimisen palvelualueen tavoitteita vuodelle 2025 olivat asiakasmäärän kasvattaminen ja saada palvelutarjonta vastaamaan entistä paremmin kaupunkilaisten tarpeita määrällisesti ja alueellisesti. Lisäksi lähdettiin kehittämään yksiköiden välistä yhteistyötä ja kuvaamaan ja rakentamaan harrastus- tai palvelupolkuja, joilla kuvataan mahdollisuudet ja vaiheet edetä harrastuksista tavoitteelliseen toimintaan.

Palvelualueen eri yksiköiden osallistujamäärät olivat edelleen kasvussa, joten palvelujen määrätavoite toteutui. Aikuisopistossa kurssien suosio kasvoi voimakkaasti ja kursseille jonottajien määrä (9 000) on viime vuosina ollut poikkeuksellisen suuri. Myös musiikkiopiston opiskelijamäärä kasvoi. Kuvataidekoulun taiteen perusopetuksen oppilasmäärä pysyi lähes ennallaan, mutta kuvataidekoulun lyhytkurssit lisäsivät suosiotaan. Harrastusten Vantaa -toimintamalli tavoitti lähes 6 800 vantaalaista lasta ja nuorta.

Palvelukokonaisuuden sijoittumista suuralueittain kartoitettiin ja palveluja kehitettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tämän myötä suuralueiden erilaiset palvelutarpeet saadaan otettua paremmin huomioon. Yhteistyö eri yksiköiden, palvelualueiden ja toimialojen kesken sekä eri toimijoiden roolit on nyt määritelty selkeästi keskeisissä yhteistyömuodoissa ja kehitystyötä jatketaan. Palvelu- ja harrastuspolkujen rakentaminen ja kuvaaminen jatkuu edelleen.

Palvelualueen käyttötalouden toteuma oli talousarviossa arvioitua parempi. Palvelualueen menot olivat 14 273 000 euroa, tulot 3 882 000 euroa ja toimintakate 10 391 000 euroa. Toimintakate oli noin 700 000 euroa arvioitua parempi. Elinikäisen oppimisen palveluiden rahoitusrakenne poikkeaa muiden kaupungin palvelujen rahoituksesta siten, että kaupungin rahoitusosuus palveluissa on noin 30 prosenttia. Musiikkiopisto, kuvataidekoulu ja aikuisopisto saavat noin 70 prosenttia rahoituksestaan kurssimaksuista ja valtionosuuksista. Harrastusten Vantaa saa 70 prosenttia rahoituksestaan aluehallintoviraston vuosittain haettavana hankerahoituksena.

Henkilöstö

Palvelualueen yksiköissä on yhteensä 121 vakituista vakanssia ja 477 osa-aikaista vakanssia. Osa-aikaisista vakansseista suurin osa on aikuisisopistossa, jossa on paljon osa-aikaisia tuntiopettajia. Vakanssien täyttöaste on noin 90 prosenttia. Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys on ollut pääosin hyvällä tasolla. Määräaikaisten ja tuntiopettajien vaihtuvuus on suurempaa. Aikuisten perusopetuksessa palkkataso suhteessa työn vaativuuteen heikentää henkilöstön saatavuutta. Henkilöstön työhyvinvointi on ollut hyvällä tasolla, ja sairauspoissaoloprosentti on ollut kaupungin keskitasoa pienempi.

Toiminnan kehittäminen, tilahankkeet ja lakimuutos

Palvelujen alueellinen kehitystyö sekä palvelujen yleinen kehittäminen vastaamaan kysyntää jatkuu, samoin kuin palvelu- ja harrastuspolkujen rakentaminen ja kuvaaminen. Aikuisopiston ja työllisyyspalvelujen yhteistyö tiivistyy jatkossa. Vuoden 2026 alussa aikuisopistossa aloittaa palveluesihenkilö, joka vahvistaa kotouttamistyön koordinointia ja yhteistyötä työllisyys- ja kotouttamispalveluiden kanssa.

Vantaalla on suunnitteluvaiheessa kolme isoa tilahanketta, jotka valmistuessaan tuovat muutoksia elinikäisen oppimisen palveluverkkoon. Tikkurilan kirjaston peruskorjaus tuo uusia tiloja musiikkiopistolle. Myyrmäen Oivallusten taloon tulee

tiloja aikuisopistolle, musiikkiopistolle ja kuvataidekoululle. Tikkurilan osaamiskampukselle taas tulee tiloja aikuisopistolle ja musiikkiopistolle. Uusiin tiloihin tulee teemallisesti jäsenneltyjä ja yhteiskäyttöisiä tiloja, jotka tukevat asukaslähtöistä ja yhteisöllistä toimintaa. Uudet tilaratkaisut mahdollistavat entistä vaikuttavammat palvelut. Tilahankkeiden valmistuminen ajoittuu suunnitelmien mukaan vuosille 2028–2029.

Vuonna 2027 on tulossa voimaan taiteen perusopetuksen lainsäädäntömuutos, joka selkiyttää koulutuksen järjestämisen vastuita. Taiteen perusopetusta ei voi järjestää ilman Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää järjestämislupaa. Muutos tulee koskemaan niitä yksityisiä oppilaitoksia, joilla lupaa ei ole. Tästä syystä Vantaalla on tarkasteltava taiteen perusopetuksen kokonaisuutta uudelleen, mikä vaikuttaa myös taiteen perusopetuksen avustuksiin. Lakiehdotuksessa uutena pykälänä tuodaan esille yhteistyö, mikä joustavoittaa opetuksen toteutusta ja helpottaa oppimispolkujen muodostamista.

Johtopäätökset:
Elinikäisen oppimisen palvelualue tarjoaa erilaisia ja osittain myös maksuttomia harrastusmahdollisuuksia vantaalaisille lapsille ja nuorille. Aikuisopiston vapaan sivistystyön kurssien kautta aikuisille on tarjolla mahdollisuuksia osallistua erilaiseen harrastustoimintaan ja itsensä kehittämiseen. Aikuisopisto on tiiviisti mukana myös maahanmuuttajien kotouttamisessa tarjoamalla eritasoisia suomen kielen kursseja. Uusi kotouttamislaki ja työllisyyspalvelujen siirto kunnille tiivistää aikuisopiston yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa entisestään. Palvelualueella tehdään myös vuoden 2025 alusta perustetun Lasten ja nuorten juhlarahaston tukipäätökset. Rahastosta myönnetyllä tuella mahdollistetaan ohjatut ja tavoitteelliset harrastukset myös pienituloisten perheiden lapsille.

Palvelualueen tavoitteena oli kasvattaa asiakasmääriään ja kehittää palveluja niin, että palvelutarjonnassa otetaan entistä paremmin huomioon Vantaan suuralueiden alueelliset tarpeet sekä yleisesti muuttuvat palvelutarpeet. Lisäksi erilaisten palvelujen kehittämistä ja asiakkaan palvelujen hyödyntämistä

edistävien palvelu- tai harrastuspolkujen luominen oli tavoitteena. Asiakasmäärät nousivat tavoitellusti ja palvelukokonaisuuden kartoitusten myötä suuralueiden erilaiset palvelutarpeet saadaan otettua paremmin huomioon. Palvelu- ja harrastuspolkujen kehittäminen jatkuu edelleen.

Suositukset:
Tarkastuslautakunta korostaa elinikäisen oppimisen palvelualueen merkitystä yhteisöllisyyden, osallisuuden ja kotoutumisen vahvistajana sekä maksuttomien palvelujen saavutettavuutta. Lautakunta suosittelee palvelujen kehittämisen jatkamista sekä Lasten ja nuorten juhlarahaston tukien vaikuttavuuden seurantaa, erityisesti tuen saajien määrän ja harrastamisen lisääntymisen sekä segregaation ehkäisyn osalta.

9. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen fyysisen aktiivisuuden näkökulmasta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeinen tehtävä, jota toteutetaan laajana yhteistyönä kaupungin toimialojen, hyvinvointialueen, seurakuntien, järjestöjen sekä muiden kumppaneiden kanssa. Työ perustuu valtuuston hyväksymään hyvinvointisuunnitelmaan. Hyvinvointi rakentuu useista toisiinsa kytkeytyvistä ulottuvuuksista, kuten terveydestä, yhteisöllisyydestä, elinympäristöstä, oppimisesta sekä työstä ja toimeentulosta. Arvioinnissa painottuvat erityisesti kuntalaisten fyysisen toimintakyvyn vahvistaminen ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen.

Kuva: Sakari Manninen, Kuusijärven luonto- ja virkistysalue

Hyvinvoinnin tila Vantaalla

Hyvinvointikertomus kokoaa ajantasaisen tiedon vantaalaisten hyvinvoinnin tilasta sekä arvioi toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta. Vantaalle ovat tyypillisiä kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus sekä alueellinen eriytyminen, jotka näkyvät hyvinvointieroina. Harrastustoimintaan osallistumiseen vaikuttavat kielitaidon lisäksi myös kulttuuriset käsitykset vapaa-ajasta ja harrastamisesta. Vaikka elintavoissa on havaittavissa myös myönteistä kehitystä, fyysinen aktiivisuus on monilla edelleen vähäistä. Fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn mittareilla Vantaa sijoittuu kuutoskaupunkien vertailussa heikoimpaan päähän.

Liikkumattomuudella on paitsi merkittäviä terveysvaikutuksia myös huomattavia taloudellisia seurauksia. Vantaalla liikkumattomuuden ja paikallaanolon yhteiskustannukset vuositasolla ovat noin 123 miljoonaa euroa. Arvio perustuu UKK-instituutin liikkumattomuuden ja paikallaanolon kustannuslaskuriin.

Lasten ja nuorten kestävyyskunto on heikentynyt ja sukupuolten väliset erot ovat poikkeuksellisen suuria. Erityisesti tyttöjen liikkuminen on vähentynyt digitalisaation ja lisääntyneen ruutuajan myötä. Lukiolaisten vähäinen liikkuminen on ollut pitkään tunnistettu haaste. Sen sijaan työikäisten sekä ammatillisen opiskelijoiden fyysinen aktiivisuus on kehittynyt myönteiseen suuntaan. Ikääntyneen väestön osalta keskeisiä haasteita ovat toimintakyvyn ylläpito ja arjessa selviytyminen, ja merkittävä osa ikääntyneistä alittaa terveysliikuntasuositukset. Väestörakenteen muutokset ja jatkuva muuttoliike vaikeuttavat tulosten tulkintaa, sillä Vantaalle muuttaa paljon väestöä, jonka hyvinvointi on keskimääräistä heikompi. Tämä korostaa tarvetta pitkäjänteiselle seurannalle ja kohdennetuille toimenpiteille.

Liikkuminen hyvinvoinnin edistäjänä

Vuonna 2024 hyväksytty liikkumisohjelma tarkastelee fyysistä aktiivisuutta eri ikäryhmissä ja huomioi myös toimintarajoitteiset asukkaat. Ohjelman tavoitteena on lisätä liikkumista ja vähentää liikkumisen esteitä arjessa. Se on valmisteltu laajassa yhteistyössä liikuntaseurojen, yhdistysten, asukkaiden ja päättäjien kanssa, ja sitä toteutetaan vuosina 2024–2027.

Ohjelman toteutumisen seuranta ohjaa seuraavan ohjelmakauden valmistelua. Liikkumista tukevat myös muut kaupungin linjaukset, kuten vuodelle 2025 laadittu vammaispoliittinen ohjelma, jossa on huomioitu soveltavan liikunnan kehittäminen.

HYTE-työn koordinointi on keskitetty kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalle. Koordinointiin on käytettävissä kahden henkilön työpanos. HYTE-työtä tehdään kaikilla toimialoilla:

- kasvatus ja oppiminen tukee hyvinvointia varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle,
- vapaa-ajan palvelut edistävät liikuntaa ja kulttuuria,
- kaupunkiympäristö vastaa fyysisistä puitteista ja
- elinvoima vastaa työllisyydestä ja kotoutumisesta.

Koordinoinnista vastaavan toimialan mukaan resurssit riittävät lakisääteisten tehtävien hoitamiseen (esimerkiksi liikuntapaikkojen ylläpito), mutta vaikuttavuutta edistävät rakenteellisemmat toimet edellyttäisivät lisäresursseja. Käytännössä tämä tarkoittaa, että liikkumisohjelman yksilötason toimenpiteet, kuten hyvinvointimentorointi tai kouluPT-toiminta, saavuttavat täyden potentiaalinsa vasta kytkeytyneinä liikuntapaikkasuunnitelman infrastruktuuri-investointeihin, lähiliikuntapaikkaverkoston tihentämiseen ja kaupunkiympäristön kehittämiseen liikkumismyönteiseksi.

Kuntalaisten fyysisen aktiivisuuden lisääminen

Vuoden 2025 sitovana tavoitteena oli lisätä kuntalaisten fyysistä aktiivisuutta kahden mittarin perusteella:

- terveysliikuntasuositusten mukaisen liikkumisen lisääntyminen 5., 8. ja 9. luokkalaisilla sekä toisen asteen opiskelijoilla, ja
- hyvinvointivalmennukseen osallistuneiden toimintakyvyn paraneminen siten, että fyysinen aktiivisuus ja koettu terveys lisääntyvät vähintään puolella osallistujista.

Edistämistoimien kokonaisuus oli laaja: Move your koulu -hanke peruskouluissa, liikuntaneuvonta toisen asteen oppilaitoksissa, ryhmämuotoinen ohjaus unesta, ravitsemuksesta ja fyysisestä aktiivisuudesta sekä mahdollisuus liikuntatilojen käyttöön opetuspäivän aikana. Toimet toteutettiin yhteistyössä hyvinvointialueen opiskeluhuollon kanssa. Terveysliikuntasuositusten mukaan liikkuvien osuus

mainituista luokka-asteista on pysynyt muilta osin ennallaan, lukuun ottamatta lukiolaisia, joiden kohdalla tilanne on heikentynyt.

Mittari	Lähtötaso	Tavoite 2025	Toteuma 2025	Arvio
Move!-summaindikaattori (5. ja 8 luokka)	40,7 %	Laskee	41,3 % (+0,6 %-yksikköä)	Ennallaan
Yläkoulu (8.–9. luokka, KTK)	28,2 %	Laskee	28,0 % (-0,2 %-yksikköä)	Ennallaan
Ammatilliset (KTK)	34,4 %	Laskee	34,0 % (-0,4 %-yksikköä)	Ennallaan
Lukio (KTK)	28,6 %	Laskee	30,0 % (+1,4 %-yksikköä)	Heikentynyt

Sen sijaan hyvinvointivalmennuksen ja elintapaneuvonnan tulokset olivat selvästi myönteisiä:

- 66 prosenttia asiakkaista koki fyysisen aktiivisuutensa lisääntyneen ja
- 84 prosenttia asiakkaista koki terveydentilansa parantuneen.

Toinen mittari saavutettiin kokonaan.

Vaikka sitovan tavoitteen mittaroinnissa korostuvat lapset ja nuoret, on fyysisen aktiivisuuden edistämisessä huomioitu kaikki ikäryhmät, esimerkiksi ohjatun liikunnan tarjonnasta löytyy vaihtoehtoja kaiken ikäisille. Lisäksi tarjolla on myös maksuttomia, kaikille avoimia virtuaalijumppia, joihin osallistuminen on mahdollista suoraan kotoa. Erityisesti ikääntyneille suunnattu palvelu on sporttikortti, jolla yli 65-vuotiaat pääsevät Vantaan kaupungin uimahalleihin ja kuntosaleille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin (HYTE-kerroin)

Kuntien hyte-työtä tukee HYTE-kerroin, jonka tarkoituksena on kannustaa kuntia pitkäjänteiseen hyvinvoinnin edistämiseen. HYTE-kerroin muodostuu 21 indikaattorista, jotka jakautuvat kahteen ryhmään:

- Prosessi-indikaattorit (15 kappaletta): kuvaavat kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
- Tulosindikaattorit (6 kappaletta): kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Niissä huomioidaan kahden viimeisimmän vuoden välinen muutos.

Vantaan HYTE-kertoimen tulokset vuosilta 2022–2025 (taulukko alla) osoittavat, että erityisesti prosessi-indikaattorien keskiarvot ovat laskeneet vuoden 2023 jälkeen. Tulosindikaattorit puolestaan paranivat hieman vuonna 2025, mutta väestötason muutokset eivät kokonaisuudessaan vielä vastaa tehtyjä toimenpiteitä. HYTE-kertoimen kautta jaetaan valtakunnallisesti yli 100 miljoonaa euroa vuodessa. Vantaan osuus oli vuonna 2025 noin 5,2 miljoonaa euroa.

Taulukko: Vantaan HYTE-kerroin vuosina 2022–2025.

Indikaattori	2022	2023	2024	2025
Prosessi-indikaattorit	85	85	77	77
Tulosindikaattorit	69	60	53	57
Kokonaiskerroin	77	72	65	67

Johtopäätökset:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutuu Vantaalla laajana poikkihallinnollisena yhteistyönä, johon osallistuvat kaupungin toimialat, hyvinvointialue, järjestöt sekä muut kumppanit. Työtä ohjaavat muun muassa hyvinvointisuunnitelma ja liikkumisohjelma, joiden tavoitteena on muun muassa lisätä kaiken ikäisten fyysistä aktiivisuutta ja kaventaa hyvinvointieroja. Viime vuosien

toimenpiteet – kuten liikuntaneuvonnan laajentaminen, Move! -prosesseja tukevat toimintamallit ja hyvinvointivalmennuksen vakiinnuttaminen – ovat parantaneet erityisesti aikuisväestön hyvinvointia. Sen sijaan peruskoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden fyysinen aktiivisuus ei ole kokonaisuutena parantunut, vaikka yksittäisissä ryhmissä on havaittavissa myönteistä kehitystä.

Kokonaisuutena Vantaa tekee laaja-alaista, tavoitteellista ja suunnitelmallista fyysisen aktiivisuuden edistämistyötä, mutta väestörakenteen muutokset ja jatkuva muuttoliike haastavat tulosten näkyväksi tekemistä. Väestön vaihtuvuus tuo mukanaan uusia tuen tarpeita ja voi osittain peittää toteutettujen toimien vaikutuksia.

Suositukset:
Tarkastuslautakunta korostaa tarvetta vahvistaa erityisesti lasten, nuorten ja ikääntyneiden fyysistä toimintakykyä tukevia palveluja, sillä näiden väestöryhmien hyvinvoinnin haasteet ovat lisääntyneet. Toimia tulee kohdentaa erityisesti haavoittuvimmassa asemassa oleviin.

Lisäksi HYTE-työn seurantaa ja raportointia on tarpeen vahvistaa, jotta toimenpiteiden vaikutuksia voidaan arvioida luotettavasti nopeasti muuttuvassa väestörakenteessa. Keinovalikoimaan tulee edelleen lisätä laaja-alaisia, vaikuttavaksi todettuja yksilön hyvinvointia edistäviä menetelmiä.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen tulee integroida johdonmukaisesti varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle asti, jotta lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky vahvistuu kokonaisvaltaisesti ja pitkäjänteisesti.

10. Rakennusvalvonta

Kuva: Sakari Manninen

Rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo Vantaalla tapahtuvaa rakentamista ja siihen liittyviä lupamenettelyjä. Sen tehtävänä on varmistaa terveellinen, turvallinen, ekologisesti kestävä ja kaupunkikuvallisesti laadukas rakennettu ympäristö sekä tukea sujuvaa ja kestävää rakentamista. Rakennusvalvonta osallistuu pientalotuotantoa lisäävien suunnitelmien valmisteluun ja edistää kaupungin resurssiviisaus- ja Hiilineutraali Vantaa 2030 -tavoitteita sekä yhtenäisten käytäntöjen kehittämistä suurten kaupunkien Topten-verkoston kautta.

Tehtäviin kuuluvat rakentajien neuvonta, rakentamis- ja maisematyölupien käsittely, niihin liittyvät tarkastukset sekä rakennetun ympäristön kunnon ja ylläpidon valvonta. Lisäksi rakennusvalvonta vastaa rakentamisen arkisto- ja

tietopalveluista. Rakentamisen laadusta vastaa hankkeeseen ryhtyvä, kun taas rakennusvalvonta toimii riippumattomana viranomaisena. Toiminta perustuu ensisijaisesti oikeusharkintaan: lupa on myönnettävä, jos lain edellytykset täyttyvät. Tarkoituksenmukaisuusharkintaa sovelletaan erityisesti suunnittelutarvealueiden sijoittamisedellytyksissä ja poikkeamislupien käsittelyssä.

Tuloskortti- ja taloustavoitteet

Vuonna 2025 valmistui 163 pientaloasuntoa, mikä jäi selvästi 400 asunnon tavoitteesta. Uuden lainsäädännön toimeenpano ja prosessien päivitykset etenivät, mutta lupakäsittelyn määräaikatavoitteet eivät toteutuneet kaikilta osin. Vuotta leimasivat myös lausuntotyöt RYTJ-asetuksesta ja alueidenkäyttölain luonnoksesta. Rakennusjärjestyksen uudistaminen on edennyt, ja uudistettu rakennusjärjestys on tulossa voimaan vuoden 2026 aikana.

Kiertotalouden periaatteet on sisällytetty kaavoitukseen, ja uuteen rakennusjärjestykseen valmistellaan määräyksiä niiden edistämiseksi. Kiilan kiertotalousalueen selvitykset valmistuivat, ja merkittävissä kaavoissa ohjataan kiertotalouteen. Henkilöstö- ja johtamisnäkökulmasta Kunta10-tuloksiin perustuvat kehittämistoimet ja yhteisöllisyyttä vahvistavat käytännöt toteutuivat, ja valmentava johtaminen on vahvistunut.

Toimintakate heikkeni vuodesta 2023 vuoteen 2024, jolloin se painui miljoona euroa alijäämäiseksi. Vuonna 2025 toimintakate parani hieman, mutta jäi edelleen selvästi alijäämäiseksi, noin -0,8 miljoonaa euroa.

Tilastot ja resurssit

Seuraaviin taulukoihin on koottu keskeisiä tilastotietoja vuosilta 2023–2025. Vertailutietona on esitetty kymmenen vuoden keskiarvo, joka antaa kokonaiskuvan pidemmän aikavälin tasosta.

Taulukko: Tilastotietoa lupahakemuksista.

Tilastotietoa lupahakemuksista	2023	2024	2025	10:n vuoden keskiarvo	2025 ero prosentteina keskiarvoon
Erilaisia hakemuksia, joista	821	784	616	949	-35
rakennuslupia	392	342	334	517	-35
muutoslupia tai pidennyksiä	129	139	146	130	12
toimenpidelupia	300	303	136	302	-55

Taulukko: Tilastotietoa myönnetyistä luvista.

Tilastotietoa myönnetyistä luvista	2023	2024	2025	10:n vuoden keskiarvo	2025 ero prosentteina keskiarvoon
Asuntojen lukumäärä, josta	1 128	537	388	2 774	-86
1 huone	212	84	58	951	-94
2 huonetta	394	153	56	880	-94
3 huonetta	314	179	111	592	-81
4 huonetta	170	90	107	264	-59
5 huonetta	33	25	46	68	-32
6 huonetta tai enemmän	5	6	10	19	-47
Pientaloasuntojen lukumäärä yhteensä, josta	270	135	198	429	-54
Omakotitalo-, paritalo- ja erillistaloasuntojen lukumäärä	215	110	154	331	-53
Rivitaloasuntojen lukumäärä	55	25	44	98	-55

Vuonna 2024 uudisrakentamislupien keskimääräiset käsittelyajat olivat Espoossa valittujen vertailukaupunkien lyhyimmät ja Helsingissä pisimmät, ja Vantaa sijoittui tältä osin lähelle Tampereen tasoa. Henkilöresursseihin suhteutettuna Vantaan käsittelyajat vastaavat muiden suurten kaupunkien tasoa. Vuonna 2025 Vantaalla uudis-, korjaus- ja maisematyöluvat ratkaistiin keskimäärin 120 päivässä. Käsittelyaikoihin vaikuttivat hakijoista johtuvat viiveet, kuten puutteelliset suunnitelmat ja täydennysten myöhästyminen. Rakennusvalvonnassa työskentelee Vantaalla 42 henkilöä, joista kolme tehtävää on täyttämättä. Päällikkö-, lupakäsittely- ja valvontatehtävissä toimii 39 asiantuntijaa. Vertailun vuoksi Helsingissä vastaavaa henkilöstöä on 90 ja Espoossa 46, ja Helsingin henkilöstömäärän arvioidaan kasvavan vuoden 2026 aikana vielä 18 henkilöllä. Koska tehtäviin ei ole suoraan pätevöittäviä koulutusohjelmia, toiminnan laatu perustuu pitkälti työssä oppimiseen ja kokeneen henkilöstön pysyvyyteen. Seuraavassa kuviossa esitetään vertailu uudisrakentamislupien keskimääräisistä käsittelyajoista valituissa kaupungeissa vuonna 2024.

Kuvio: Uudisrakentamislupien käsittelyaikavertailu vuodelta 2024 (prosenttia).

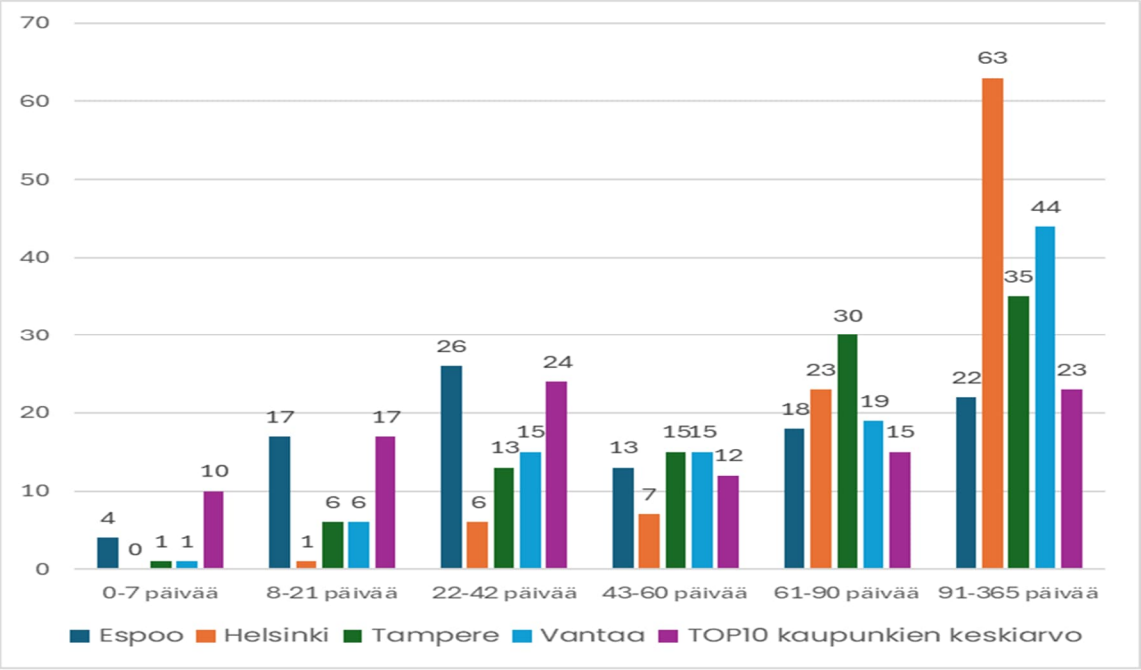

Asiakaspalaute

Asiakaspalautetta kerätään automaattisilla kyselyillä rakennusluvan myöntämisen ja katselmusten jälkeen. Vuonna 2025 palautteita saatiin 266, ja tulokset olivat hyviä: kysymysten keskiarvot vaihtelivat välillä 3,7–4,2 asteikolla 1–5 (1=heikoin, 5=paras). Palautteiden erittely hanketyypeittäin (esimerkiksi pientalo, kerrostalo, uudis- tai korjaushanke) ja vastaajaryhmittäin (luvanhakija, suunnittelija, työnjohtaja) tukee toiminnan kehittämistä. Kyselyissä on mahdollisuus myös avoimeen palautteeseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus

Uusi rakentamislaki tuli voimaan vuoden 2025 alussa, ja osa sen säännöksistä astui voimaan vuoden 2026 alussa. Samalla maankäyttö- ja rakentamislaista poistettiin rakentamista koskevat säännökset, ja jäljelle jäävä osa nimettiin alueidenkäyttölaiksi, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 aikana. Lain toimeenpano edellyttää kunnissa muun muassa hallintosäännön ja taksojen päivittämistä sekä uuden rakennusjärjestyksen laatimista 1.1.2027 mennessä. Laki muutti myös luvanvaraisuutta, mikä on vähentänyt lupamääriä ja lisännyt neuvonnan tarvetta. Vuoden 2026 alussa voimaan tulleita uusia vaatimuksia ovat muun muassa:

- rakennuslupahakemusten toimittaminen tietomallina tai muuna koneluettavana tietona
- rakennusten vähähiilisyyttä ja hiilijalanjäljen raja-arvoja koskevat säännökset
- rakentamislupien käsittelyaikatakuu ja siihen liittyvät seuraamukset määräajan ylityksestä.

Rakentamislupa vaaditaan jatkossa kaikille asuinrakennuksille, mutta alle 30 neliömetrin rakennuksille ja alle 50 neliömetrin katoksille lupaa ei edellytetä. Lupamenettelyä on yksinkertaistettu siten, että käytössä on vain rakentamislupa; toimenpidelupa ja ilmoitusmenettely ovat poistuneet. Maisematyö-, purkamis- ja poikkeamisluvat säilyivät ennallaan. Pienten rakennusten lupavaatimuksen poistuminen vähentää rakennusvalvonnan tulokertymää arviolta 3–5 prosenttia, ja

suurten hankkeiden väheneminen vaikuttaa tuloihin tätäkin enemmän. Talouden tasapainottamiseksi kaupunkiympäristölautakunta päätti maltillisista taksankorotuksista tammikuussa 2026, mutta niistä huolimatta tulot eivät riitä kattamaan menoja vuonna 2026.

Vuoden 2026 alussa voimaan tullut käsittelyaikatakuu velvoittaa ratkaisemaan rakentamislupahakemuksen kolmen kuukauden (vaativissa hankkeissa kuuden kuukauden) kuluessa siitä, kun hakemusaineisto on riittävä. Mikäli määräaika ylittyy kunnasta johtuvista syistä, kunnalla on velvollisuus palauttaa 20 prosenttia lupamaksusta jokaiselta viivästyskuukaudelta. Lainsäädäntö lisää rakennusvalvonnan dokumentointitarvetta, sillä viivästysten syyt on pystyttävä osoittamaan selkeästi. Tämä voi johtaa siihen, että lupia myönnetään aiempaa useammin ehdollisina, mikä korostaa prosessien sujuvuuden ja riittävien resurssien merkitystä.

Vantaan uusi rakennusjärjestys

Vantaa uudistaa rakennusjärjestyksensä vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Valmistelussa korostuvat vihertehokkuus, puiden säilyttäminen, lintuturvallisuus, vettä läpäisevät materiaalit, työmaiden hule- ja kuivatusvesien hallinta sekä rakennusten muunneltavuus. Rakennusjärjestys tuodaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi touko-kesäkuussa 2026.

Johtopäätökset:

Laajat lainsäädäntömuutokset, rakentamisen matalasuhdanne ja talouden heikentyminen ovat muodostaneet merkittäviä haasteita rakennusvalvonnalle. Näistä paineista huolimatta viranomaistehtävät on hoidettu asianmukaisesti, ja asiakaspalautteen perusteella palvelun laatu on pysynyt hyvällä tasolla.

Tuloskorttitavoitteista erityisesti kiertotalouden edistäminen ja työyhteisöä koskevat kehittämistoimet ovat edenneet suunnitellusti. Sen sijaan pientalotuotannon lisääminen jäi asetetusta tavoitteesta.

Rakennusvalvonnan talous on heikentynyt selvästi viime vuosina. Lupahakemusten vähäisyys, lupakynnyksen nousu ja suurten hankkeiden määrän lasku ovat johtaneet alijäämäiseen toimintakatteeseen. Talouden tasapainottamiseksi on päätetty maltillisista taksankorotuksista. Uusi lainsäädäntö lisää työmäärää muun muassa tietomallivaatimusten ja käsittelyaikatakuun vuoksi, mikä korostaa riittävien resurssien tärkeyttä.

Henkilöstöresurssien osalta keskeinen haaste on osaajapula ja perehdyttämisen pitkä kesto. Koska tehtäviin ei ole suoraan pätevöittäviä koulutusohjelmia, uuden henkilöstön osaamisen kehittyminen vie vuosia. Tämä korostaa kilpailukykyisten työolojen, henkilöstön pysyvyyden ja toiminnan jatkuvuuden merkitystä rakennusvalvonnan laadun turvaamisessa.

Suositukset:
Tarkastuslautakunta toteaa, että rakentamislupahakemusten käsittelyaikatakuu on yksi uuden lainsäädännön keskeisimmistä velvoitteista, ja määräaikojen ylityksistä aiheutuvat taloudelliset seuraamukset voivat olla merkittäviä. Lisäksi viivästysten syihin liittyvä näyttövelvollisuus lisää huomattavasti rakennusvalvonnan dokumentointitarvetta. Lautakunta korostaa tämän vuoksi riittävien resurssien turvaamisen tärkeyttä sekä toiminnan tarkoituksenmukaista organisointia ja tehokkuutta, jotta tehtävät voidaan hoitaa asianmukaisesti ja viivästysriskit minimoiden.

11. Kiinteistöt ja tilat

Kiinteistöt ja tilat palvelualue vastaa Vantaan toimitiloista sekä asumisen, kiinteistöjen ja maanhallinnan palveluista. Palvelualueen sisällä mittaus- ja geopalvelut vastaavat kaupungin kartta- ja paikkatietoaineistoista, niiden ylläpidosta ja katselupalveluista sekä rakennustöiden valvonta- ja maastomittauksista, maaperätutkimuksista ja geoteknisistä asiantuntijapalveluista. Toimitilajohtaminen tuottaa toimialoille tarkoituksenmukaisia toimitilaratkaisuja, vastaa kiinteistöjen

kunnossapidosta ja osallistuu rakentamisen investointiohjelman laatimiseen. Kiinteistöjen operatiivinen hoito on pääosin Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n vastuulla. Kiinteistöhallinta ja asuminen puolestaan vastaa kaupungin maa- ja asuntopolitiikan toteuttamisesta, maanhankinnasta ja -luovutuksesta, kiinteistökehityksestä sekä asunto- ja toimitilavuokrauksesta. Kiinteistöhallinnan ja asumisen yksiköstä tilahallinta ja asuntovuokraus ovat nettobudjetoituja.

Vuoden 2025 tuloskorttitavoitteet

Palvelualueen tuloskortti sisältää toiminnan kannalta keskeiset tavoitteet, jotka painottuvat sitovien talousarviotavoitteiden toteuttamiseen, strategisten kärkihankkeiden edistämiseen ja johtamisen kehittämiseen. Tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena myönteisesti: noin 65 prosenttia tavoitteista toteutui täysin tai osittain. Toteutumatta jääneet tavoitteet liittyivät pääosin talouteen, erityisesti maanmyyntitulojen merkittävään alitukseen ja asuntotuotannon jäämiseen tavoitteesta. Myös pientaloasuntojen valmistumismäärät jäivät selvästi tavoitellusta.

Talouden toteutuminen

Talousarvion toteutumaa tarkastellaan brutto- ja nettoyksiköittäin. Bruttoyksikön sitova taloustavoite asetetaan lautakuntatasolla (kaupunkitilalautakunta), kun taas nettoyksikössä sitova tavoite on toimintakate. Talousvertailut vuosilta 2023–2025 esitetään taulukoissa A ja B.

Taulukko A: Kiinteistöt ja tilat palvelualueen bruttoyksikön talousvertailu (1 000 euroa).

	2023	2024	2025	TA2025
Toimintatulot	18 493	22 115	14 092	34 296
Toimintamenot	-29 773	-29 864	-32 297	-31 483
Toimintakate	-11 280	-7 749	-18 205	2 813

Taulukko B: Kiinteistöt ja tilat palvelualueen nettoyksikön talousvertailu (1 000 euroa).

	2023	2024	2025	TA2025
Toimintatulot	191 256	206 947	216 912	225 258
Toimintamenot	-89 355	-100 385	-103 458	-108 237
Toimintakate	101 901	106 562	113 454	117 021

Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna tulot jäivät selvästi odotettua heikommiksi tonttimyynnin vähäisyyden vuoksi: bruttoyksikössä tulot alittuivat 20,2 miljoonaa euroa ja menot ylittyivät 0,8 miljoonaa euroa. Nettoyksikössä tulot alittuivat 8,3 miljoonalla eurolla ja menot 4,8 miljoonalla eurolla, mikä johti 3,5 miljoonaa euroa tavoiteltua heikompaan toimintakatteeseen. Kaupungin taloustilanne edellyttää toimialalta vuodelle 2026 yhteensä kahdeksan miljoonan euron sopeutusta, joka sisältää lisätuloja (hulevesimaksut, taksankorotukset), menoleikkauksia sekä toiminnan priorisointia ja toimintatapojen uudistamista. Tämä vaikuttaa väistämättä myös palvelutasoon.

Keskeisiä tunnuslukuja

Toiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat keskeiset tunnusluvut vuosilta 2023–2025 on koottu taulukoihin C ja D.

Taulukko C: Toiminnan tunnuslukuja (bruttoyksikkö).

Tunnusluku	2023	2024	2025	TA2025
Valmistuneet asunnot	3 115	901	573	1 010
Valtion tukemia vuokra-asuntoja (sisältyy valmistuneiden asuntojen yhteismäärään)	440	164	174	221
Maanmyyntivoitot, 1 000 euroa	8 790	11 714	3 398	24 500
Maanvuokratulot, 1 000 euroa	7 232	8 458	8 657	8 000
Tonttijaon laadinnan kestoaika, vuorokautta	55	55	54	50
Uudisrakentaminen*), brm²	7 249	5 477	8 135	9 330

*) Ei sisällä leasing- ja vuokrapaviljonkihankkeita. Tilinpäätökset 2023–2024 eivät sisällä pysäköintirakennuksia ja väistötiloja.

Valmistuneiden asuntojen määrä laski voimakkaasti vuodesta 2023 vuoteen 2025. Valtion tukemien vuokra-asuntojen määrä väheni, mutta niiden suhteellinen osuus valmistuneista kasvoi. Maanmyyntivoitot vaihtelivat voimakkaasti ja laskivat selvästi vuonna 2025. Maanvuokratulot pysyivät vakaalla tasolla. Tonttijaon laadinnan kesto lyheni hieman vuosien 2023–2025 aikana.

Taulukko D: Toiminnan tunnuslukuja (nettoyksikkö).

Tunnusluku	2023	2024	2025	TA2025
Toimitilamäärä, m²	812 304	818 605	853 205	839 908
Konserniyhtiöiltä vuokrattuja tiloja	139 790	137 829	160 554	155 174
Konsernin ulkopuolelta vuokratut tilat	71 791	81 123	76 555	76 604
Vuokrattavissa olevat tyhjät tilat, m²	5 909	8 581	10 751	6 628

Toimitilamäärä kasvoi tarkastelukaudella tasaisesti ja tyhjien tilojen lisääntyminen korostaa käyttöasteen seurantaa. Vuokrattujen tilojen määrässä oli vuosittaisia vaihteluita, erityisesti konserniyhtiöiltä vuokratuissa tiloissa.

Henkilöstö

Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys ovat parantuneet, vaikka vaihtuvuus on tavanomaisella tasolla. Uudet etätyölinjaukset ja muutto uusiin toimitiloihin ovat lisänneet työhyvinvointia parantuneen sisäilman ja lisääntyneiden kohtaamisen kautta. Samalla vetäytymistilojen puute ja työrauhan heikentyminen ovat aiheuttaneet haasteita. Syksyllä 2026 toteutettava Kunta10-kysely ohjaa tulevia kehittämistoimia.

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Kaupunginvaltuuston vuonna 2022 hyväksymät maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ohjaavat Vantaan vastuullista ja taloudellisesti kestävää maankäyttöä sekä asuntotuotantoa. Linjausten tavoitteena on tukea vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita sekä varmistaa tasapuolinen ja kilpailua edistävä tontinluovutus. Toimenpiteitä on yhteensä 74, joista vuosina 2020–2024 toteutui kokonaan 76 prosenttia ja osittain 19 prosenttia. Vain viisi prosenttia jäi toteutumatta, pääosin matalasuhdanteen ja heikon markkinatilanteen vuoksi asuntorakentamiseen liittyvissä toimissa. Muut osa-alueet, kuten maapolitiikka, kaavoitus ja tontinluovutus, etenivät pääosin suunnitellusti.

Lunastuslain muutos

1.8.2025 voimaan tullut lunastuslain uudistus nosti lunastuskorvauksia huomattavasti. Markkina-arvon lisäksi maksettava kiinteä 25 prosentin korotus kasvattaa suoraan kaupungin maanhankinnan kustannuksia ja heikentää talousarvion ennustettavuutta. Muutoksella on laajat vaikutukset investointiohjelmiin sekä kaavoituksen ja infrarakentamisen aikatauluihin. Käytännössä kustannusnousu on näkynyt esimerkiksi Vantaan ratikan katualueiden maanhankinnan lisäkuluina.

Kiinteistöjärjestelyt hyvinvointialueen kanssa

Hyvinvointialueuudistus muutti kaupungin tilatarpeita ja edellyttää laajojen kiinteistöjärjestelyjen toteuttamista. Valmistelu tehdään tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Pitkäaikaisten vuokrasopimusten valmistelu jatkuu, mutta osa sopimuksista viivästyi vuonna 2025. Niiden odotetaan valmistuvan kevään ja kesän 2026 aikana, mikä on edellytys kaupungin kiinteistöjen tehokkaalle myynnille ja parhaiden mahdollisten myyntihintojen saavuttamiselle. Valmistelutyö tuottaa samalla tarkemman kokonaiskuvan hyvinvointialueen palveluverkon tulevista tilatarpeista.

Yhteistyö ja asiakaspalautteen hyödyntäminen

Kiinteistöihin ja tiloihin liittyvä yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on kokonaisuutena vakiintunutta ja toimivaa, vaikka yksittäisillä osa-alueilla on edelleen kehittämistarpeita. Myös rakennuttajien kanssa tehtävä yhteistyö jatkuu heikosta markkinatilanteesta huolimatta, ja sitä kehitetään osapuolten tarpeiden ja toimintaympäristön muutosten mukaisesti.

Kaupungin palautekanavaan saapuu vuosittain yli 10 000 palautetta, joista suuri osa kohdistuu kaupunkiympäristön toimialaan. Palaute tukee päätöksentekoa ja asukasvuoropuhelua, ja sitä täydennetään rakennuttajilta vuosittain kerättävällä palautteella. Palauteaineistoa hyödynnetään suunniteltaessa koulutuksia ja muita kehittämistoimia.

Vuonna 2025 käynnistettiin asiakkuuksien kehittämisprojekti, jossa kartoitettiin sisäisten asiakkaiden ja kumppanuuksien nykytilaa haastattelujen, kyselyjen ja toimialafoorumin avulla. Projektin tavoitteena on vahvistaa asiakasymmärrystä, yhdenmukaistaa yhteistyökäytäntöjä ja luoda asiakaslähtöinen toimintamalli. Kehittämistoimet sisältävät johdon ja esihenkilöiden työpajoja, palvelualuekohtaisia tilaisuuksia sekä toimialafoorumeja. Kiinteistöt ja tilat -palvelualueella on keskeinen rooli kokonaisuuden edistämisessä.

Yritysten houkuttelu Vantaalle

Yritysten houkutteleminen sijoittumaan Vantaalle on keskeinen osa kaupungin elinvoiman vahvistamista. Tämä edellyttää riittävää ja yritysten tarpeisiin sopivaa tonttitarjontaa. Uusi kaavoitusohjelma tukee tavoitetta avaamalla uusia työpaikka-alueita. Työpaikkatonttien tiedot ovat selkeästi löydettävissä kaupungin verkkosivuilla, ja tonttikyselyihin vastataan nopeasti sekä yritysten tarpeisiin ratkaisuja etsien. Lisäksi varmistetaan asiakaspalvelun riittävät resurssit. Tavoitetta edistetään tiiviissä yhteistyössä asemakaavoituksen, infrarakentamisen ja elinvoimapalvelujen kanssa, ja oma toiminta tukee Vantaan myönteisen imagon vahvistamista.

Digitalisaatio

MATTI-järjestelmä on palvelualueen digitalisaation keskeinen kehittämiskohde. Se yhdistää paikkatiedon ja toiminnanohjauksen, vähentää päällekkäistä työtä ja parantaa prosessien tehokkuutta sekä sidosryhmäviestintää. Järjestelmä tukee myös ajantasaisen tilannekuvan muodostamista ja vahvistaa tiedolla johtamista.

Uusi investointien ohjausmalli

Kaupungin kasvunhallintaa haastavat muun muassa asuntotuotannon hiipuminen, muuttajien sosioekonomisen rakenteen painottuminen alempiin tuloluokkiin sekä investointien jääminen jälkeen väestönkasvusta. Lisäksi yritystontteja kaavoitetaan niukasti ja palveluverkon ohjauksessa on ollut puutteita. Aiemmin investointeja on tarkasteltu toisistaan erillisinä kokonaisuuksina, mikä on johtanut ratkaisuihin, joissa konserniyhtiöitä ja ulkoisia vuokrahankkeita on käytetty investointikattoa kiertävinä vaihtoehtoina.

Uuden investointien ohjausmallin tavoitteena on ohjata kaupungin kasvua aiempaa ennakoivammin ja kestävämmin sekä lisätä investointien vaikuttavuutta ja yhteiskäyttöä. Malli kokoaa yhteen kaupungin omat investoinnit, konserniyhtiöiden hankkeet ja ulkopuoliset vuokravastuut, mikä mahdollistaa kaupunkitasoisen ja läpinäkyvän kokonaiskuvan investointitasosta.

Strategiakaudella 2022–2025 valmisteltu malli on otettu vuoden 2026 osalta laaja-alaisesti yhteistyön pohjaksi. Mallia kehitetään edelleen valtuustokauden 2026–2029 aikana.

Vuosisuunnittelua uudistetaan siten, että rakennushankkeita johdetaan jatkossa yhtenä kokonaisuutena riippumatta toteutusmuodosta. Hankkeet priorisoidaan uuden mallin avulla ja niille valitaan taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisin toteutustapa. Jatkossa palvelut määrittävät kaupungin kasvun suunnan ja sen reunaehdot. Palveluverkon suunnittelussa korostuvat alueellinen tarkastelu ja tiivis yhteensovittaminen kaavoituksen ja infran suunnittelun kanssa. Hankkeita tarkastellaan aiempaa laajempina kokonaisuuksina, ja tiedolla johtaminen vahvistuu ajantasaisen tilannekuvan avulla.

Johtopäätökset:
Tuloskorttitavoitteista noin 65 prosenttia toteutui täysin tai osittain. Talouden toteumaa heikensivät epävarma markkinatilanne ja tonttikysynnän jyrkkä lasku, mikä vaikutti merkittävästi tulojen kertymiseen. Vuodelle 2026 asetettu kahdeksan miljoonan euron sopeutustarve edellyttää sekä lisätuloja että menoleikkauksia, mikä korostaa toiminnan priorisointia, palvelutason tarkastelua sekä toimintatapojen uudistamista ja työn organisoinnin kehittämisen tarvetta. Hyvinvointialueen kanssa valmistellaan edelleen pitkäaikaisia vuokrasopimuksia, joiden valmistuminen on edellytys kiinteistöjen tehokkaalle myynnille ja parhaiden mahdollisten myyntihintojen saavuttamiselle.

Uudet etätyölinjaukset ja muutto uusiin toimitiloihin ovat lisänneet työhyvinvointia parantuneen sisäilman ja lisääntyneiden kohtaamisten myötä, mutta samalla vetäytymistilojen puute ja työrauhan heikkeneminen ovat tuoneet haasteita. Syksyllä 2026 toteutettava Kunta10-kysely ohjaa tarvittavia jatkotoimia.

Lunastuslain muutos on lisännyt yksityisen maan lunastuskustannuksia ja heikentänyt talousarvion ennustettavuutta, mikä kasvattaa maanhankinnan riskejä ja vaikuttaa investointiohjelmien toteutukseen sekä kaavoituksen ja

infrarakentamisen aikatauluihin. Kustannusten nousu näkyy jo esimerkiksi Vantaan ratikan katualueiden maanhankinnan lisäkuluina.

Vuonna 2025 käynnistettiin asiakkuuksien kehittämisprojekti, jonka tavoitteena on vahvistaa asiakasymmärrystä ja yhdenmukaistaa yhteistyökäytäntöjä. Yritysten houkutteleminen Vantaalle edellyttää riittävää ja yritysten tarpeisiin soveltuvaa tonttitarjontaa. Riittävät asiakaspalveluresurssit sekä tiivis yhteistyö asemakaavoituksen, infrarakentamisen ja elinvoimapalvelujen kanssa on keskeistä. Lisäksi kaupungin oma toiminta, kuten nopea vastaaminen tonttikyselyihin, tukee myönteisen imagon vahvistamista.

Digitalisaation merkitys kasvaa, ja MATTI-järjestelmä parantaa prosessien tehokkuutta yhdistämällä paikkatiedon ja toiminnanohjauksen. Järjestelmä tuottaa reaaliaikaisen tilannekuvan, joka vahvistaa tiedolla johtamista ja tehostaa sidosryhmäviestintää.

Aiemmin investointeja on tarkasteltu toisistaan erillisinä kokonaisuuksina, mikä on johtanut ratkaisuihin, joissa konserniyhtiöitä ja ulkoisia vuokrahankkeita on käytetty investointikattoa kiertävinä vaihtoehtoina. Uusi investointien ohjausmalli kokoaa yhteen kaupungin omat investoinnit, konserniyhtiöiden hankkeet ja ulkopuoliset vuokravastuut, mikä mahdollistaa kaupunkitasoisen ja läpinäkyvän kokonaiskuvan investointitasosta. Mallia kehitetään edelleen kuluvan valtuustokauden aikana.

Suositukset:
Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan talouden sopeutustarve sekä lunastuslain muutoksesta aiheutuvat kustannusvaikutukset edellyttävät kaupungilta vahvaa taloudenhallintaa ja investointien selkeää priorisointia. Henkilöstön työhyvinvointia tulee tukea suunnitelmallisesti, ja palautetietoa on hyödynnettävä johdonmukaisesti toiminnan kehittämisessä.

Lautakunta korostaa myös digitalisaation, erityisesti MATTI-järjestelmän, laajempaa hyödyntämistä prosessien tehostamiseksi sekä yhteistyön tiivistämistä hyvinvointialueen ja muiden keskeisten kumppaneiden kanssa palvelujen yhteensovittamiseksi.

Lisäksi lautakunta suosittaa varmistamaan yritysten tarpeisiin soveltuvan tonttitarjonnan ja sujuvat verkko- ja asiakaspalvelut sekä vahvistamaan kaupungin sisäistä yhteistyötä asemakaavoituksen, infrarakentamisen ja elinvoimapalvelujen välillä, jotta yritysten sijoittumisedellytykset ja kaupungin myönteinen imago vahvistuvat. Kaupungin omistamien tyhjillään olevien tilojen käyttömahdollisuuksia esimerkiksi pienyritystoiminnassa tulee tarkastella.

12. Koulujen ja päiväkotien sisäilmatilanne

Koulujen ja päiväkotien sisäilmasta huolehtiminen

Kiinteistöjen sisäilma-asioista vastaa Vantaan kaupungilla kiinteistöt ja tilat -palvelualue, joka toimii kaupungin toimitilojen omistajana ja vuokranantajana. Sisäilmaongelmien ratkaisemisesta vastaa erityisesti sisäilmatiimi, johon kuuluu sisäilma-asiantuntijoita sekä LVI-asiantuntija. Yhden vakanssin (LVI-asiantuntija) täyttämättä jääminen on hidastanut reagointiaikoja sisäilmailmoituksiin.

Hyvin monenlaiset asiat vaikuttavat sisäilman laatuun, joten sisäilmaongelmien syiden selvittäminen ja ongelmien hoitaminen vaativat monialaista yhteistyötä. Sen lisäksi on tärkeää, että sisäilman aiheuttamia oireita hoidetaan terveydenhuollossa. Sisäilma-asioihin liittyvää toimintaa koordinoidaan ja kehitetään kaupunki- ja toimialakohtaisissa ryhmissä.

Kaupungin sisäilmaryhmässä on edustajat kaikilta toimialoilta. Ryhmä koordinoi koko kaupungin sisäilmatilannetta, kehittää yhteisiä toimintatapoja ja

prosesseja sisäilma-asioissa sekä vastaa yleisestä tiedottamisesta. *Toimialan sisäilmaseurantaryhmä* koordinoi toimialansa toimitilojen sisäilmatilannetta sekä seuraa korjausten ja muiden toimenpiteiden vaikuttavuutta. Toimialan sisäilmaseurantaryhmä voi päättää *kohdekohtaisen ryhmän* perustamisesta. Näin voidaan tehdä, jos tilanteeseen liittyy voimakas oireilu, poikkeuksellisen laajat vauriot tai olosuhdehaitat tai jos aikataulu tutkimusten, korjausten tai väistötilojen järjestelyn osalta on erityisen pitkä.

Kaupungin sisäilmaprosessi

Tavoitteena on, että kaupungin toimitilat ovat terveellisiä ja turvallisia. Kaupungilla on vuonna 2023 hyväksytty menettelytapaohje sisäilma-asioissa, johon on koottu yhteisesti hyväksytyt menettelytavat. Kaupungin sisäilmaprosessi voidaan jakaa työpaikan, terveydenhuollon ja tilahallinnan vastuulla oleviin osa-alueisiin.

Sisäilmaongelmien ehkäisy lähtee *ennakoivista toimista*. Ennakoiviin toimiin kuuluu:

- riskien huomioiminen uudisrakennus- ja korjaussuunnittelussa, materiaalivalinnoissa sekä rakentamisen eri vaiheissa,
- tilojen kuntotarkastukset ja olosuhdeseuranta,
- sisäilmakatselmoinnit kaupungille vuokrattavissa tiloissa,
- käyttäjäpalautteen kerääminen sekä
- huollon ja siivouksen ylläpito ja kehittäminen.

Työpaikalla ilmoitus esihenkilölle käynnistää sisäilmaongelman selvittämisen. Esihenkilö ohjaa oireilevat terveydenhuoltoon ja tekee tarvittaessa kirjaukset työturvallisuuden ilmoitusjärjestelmään. Jos ongelma ei ratkea tilojen huoltotoimenpiteillä, tehdään sisäilmailmoitus. Tarvittaessa tehdään henkilö- tai ryhmäkohtaisia tilajärjestelyjä.

Terveydenhuollossa kouluterveydenhuolto seuraa oireilua oppilaitoksittain ja toimii yhteyshenkilönä sisäilmaterveydenhoitajan kautta. Oireilevat ohjataan tarvittaessa terveysasemalle jatkotutkimuksiin. Varhaiskasvatuksessa lapsen sisäilmaoire-epäilyissä huoltajia kehotetaan ottamaan asia esille terveydenhoidossa lääkärin kanssa ja kertomaan asiasta päiväkodinjohtajalle. Henkilöstön osalta työterveyshuolto arvioi oireiden ja rakennuslöydösten välistä yhteyttä, ohjaa jatkotutkimuksiin ja tukee työjärjestelyissä. Sisäilmaoire-epäilyjä seurataan työpaikkaselvitysten yhteydessä.

Kiinteistöt- ja tilat palvelualueelle tehty sisäilmailmoitus käynnistää toimenpiteet. Ensikartoituksessa arvioidaan riskejä, tarkastellaan ilmanvaihdon toimivuutta ja määritellään tutkimustarve. Reagointiaika sisäilmailmoitukseen on ollut noin kaksi viikkoa mutta syksyllä 2025 sisäilmatiimin henkilöstövaje on aiheuttanut viivästymisiä. Tarvittavat olosuhde- ja rakennetutkimukset tilataan kaupungin kilpailuttamilta sopimuskumppaneilta. Tutkimusten perusteella päätetään kiireellisistä turvaavista toimenpiteistä, jotka usein liittyvät huollon tai pienkorjausten toteuttamiseen. Tutkimukset vievät aikaa 2–12 kuukautta. Laajemmat sisäilmakorjaukset käynnistyvät yleensä 1–5 vuoden kuluessa tutkimuksista, mediaanin ollessa noin 20 kuukautta. Korjausten suunnittelussa ja priorisoinnissa hyödynnetään tutkimustuloksia, tietoa vaurioiden laajuudesta sekä työterveyshuollon arvioita oireilijoista. Sisäilmailmoituksia tehdään vuosittain noin 50–60 eri kohteesta. Vuosina 2020–2025 tutkimuksia on aloitettu 38 koulussa ja 60 päiväkodissa. Sisäilmakorjauksiin osoitettu määräraha on vaihdellut 3,25–5 miljoonan euron välillä vuosina 2020–2025. Vuoden 2025 sisäilmakorjauksiin budjetoitiin 3,5 miljoonaa euroa. Laajojen korjausten tarve on viime vuosina vähentynyt.

Kaupunki toteuttaa sisäilma-asioissa laajaa ja systemaattista viestintää. Sisäilmaan liittyvien tutkimusten ja korjaustoimenpiteiden eri vaiheista (tutkimusten

aloitus, tulokset, käyttöä turvaavat toimet, korjausten aikataulut ja valmistuminen) laaditaan tiedote. Vuosittain laaditaan 150–200 tiedotetta lähes sataan kohteeseen. Tiedotteet jaetaan henkilöstölle, oppilaille ja huoltajille Wilman kautta tai sähköpostitse. Tiedotteet julkaistaan myöhemmin vantaa.fi-sivustolla. Tarvittaessa järjestetään henkilöstöinfoja ja huoltajainfoja. Koulujen ja päiväkotien sisäilmatiedotteet ja raportit ovat luettavissa Vantaan verkkosivulla.

Korjaustoimenpiteiden vaikuttavuus

Korjausten jälkeen tiloihin asennetaan hyvin usein olosuhdeseurantajärjestelmä, jonka avulla voidaan varmistaa korjauksen onnistuminen ja havaita mahdolliset uudet viat. Vuosina 2021 ja 2022 yhteistyössä työterveyshuollon kanssa toteutettiin hankeseurantakyselyt tilojen käyttäjille ennen ja jälkeen sisäilmakorjauksen. Kyselyiden tulosten perusteella sisäilmaan liitetty oireilu ja koetut olosuhdehaitat yleisesti vähenivät. Viime vuosina tilojen käyttäjien kokemuksia olosuhdehaittoihin on kysytty, mutta terveystiedoiksi luokiteltavat oireet eivät enää ole mukana kyselyssä. Kyselyt on kohdistettu vain niihin kohteisiin, jotka ovat olleet kokonaisuudessaan korjauksessa. Valtaosa kyselyihin vastanneista on pitänyt työpaikan sisäilmaa hyvänä tai neutraalina. Kyselyissä on tuotu esille myös yksittäisiä tiloja, joissa vielä koetaan haittoja. Näitä on voitu lähteä selvittämään saadun palautteen perusteella tarkemmin.

Sisäilmakorjausten onnistuminen vaatii huolellisuutta kaikissa vaiheissa tutkimuksista toteutukseen. Pääsääntöisesti sisäilman laatu ja olosuhteet paranevat aina tiloissa, joihin korjaukset ovat kohdistuneet ja merkittävää parannusta on saavutettu, kun toimenpiteet ovat olleet riittävän laajoja.

Sisäilman laadun seuranta

Terveydensuojeluviranomainen tekee kaikkiin kouluihin ja päiväkoteihin muutaman vuoden välein valvontasuunnitelman mukaisen säännöllisen tarkastuksen.

Tarkastuksessa käsitellään muun muassa tilojen terveydellisiä olosuhteita. Työterveyshuolto tekee työpaikkaselvitykset kaikkiin työpaikkoihin ja ohjaa tarvittaessa sisäilmaprosessin käynnistämiseen. Jos tarkastuksissa tulee esille puutteita tai sisäilmaan liittyvää huolta, kiinteistön johtajaa ohjeistetaan tekemään sisäilmailmoitus, jonka jälkeen varsinainen sisäilmaprosessi käynnistyy.

Vuodesta 2021 lähtien rakennusten sisäolosuhteita on seurattu noin sadassa kohteessa, joista pääosa on kouluja ja päiväkoteja. Mittaukset kattavat lämpötilan, suhteellisen kosteuden, hiilidioksidipitoisuuden ja paine-eroa sisä- ja ulkoilman välillä. Havaittuihin vikoihin on reagoitu nopeasti ja mittaustulosten kautta on voitu seurata myös korjaustoimen onnistumista. Sisäilman radonpitoisuutta mitataan Vantaan kaupungilla suunnitelmallisesti, Säteilyturvakeskuksen ohjeistuksen mukaisesti yleensä 5–10 vuoden välein mittaustuloksesta riippuen. Viitearvojen ylitykset ovat harvinaisia.

Tilojen tarkoituksenmukaisuus

Arvioinnin yhteydessä sivuttiin myös tilojen tarkoituksenmukaisuuden varmistamista. Vantaan kaupunki huomioi suunnittelu- ja rakennusohjeissaan koulu- ja päiväkotitilojen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvät asiat: toiminnallisuuden, muunneltavuuden, teknisen kunnon, ilmanvaihdon, lämmityksen, esteettömyyden ja turvallisuuden. Uusissa rakennuksissa pyritään tilojen muuntojoustavuuteen ja talotekniikka mitoitetaan riittävän väljästi, jotta erilaisia tarpeita voidaan toteuttaa myös jälkikäteen. Vanhemmissa rakennuksissa talotekniikan uudistaminen ja esimerkiksi esteettömyyden huomioiminen on haastavampaa, mutta peruskorjausten yhteydessä vanhempien tilojen toimivuutta parannetaan mahdollisimman kattavasti.

Johtopäätökset:

Sisäilma-asioihin liittyvää toimintaa koordinoidaan ja kehitetään kaupungissa kaupunki- ja toimialakohtaisissa ryhmissä. Sisäilma-asioiden hoitamiseen on laadittu menettelytapaohje, jossa on kuvattu sisäilmaprosessin menettelytavat sekä eri tahojen tehtävät sisäilmaongelman havaitsemisesta korjausten vaikutusten seurantaan. Sisäilmaprosessi vaatii tiivistä yhteistyötä eri alojen ammattilaisilta. Korjatuissa tiloissa sisäilman laatu ja olosuhteet ovat pääsääntöisesti parantuneet. Prosessin eri vaiheista tiedotetaan kohderyhmille.

Koulu- ja päiväkotitilojen sisäilman aiheuttamia terveydellisiä ongelmia hoidetaan hyvinvointialueella ja työterveyshuollossa.

Korjausten jälkeen tiloihin voidaan asentaa olosuhdeseurantajärjestelmä, joka auttaa myös monen muun huoltokorjauksen onnistumisen todentamisessa. Viime vuosina tilojen käyttäjien kokemuksia olosuhdehaittoihin on kysytty, mutta terveystiedoiksi luokitellut oireet eivät enää ole mukana kyselyssä. Valtaosa kyselyihin vastanneista on pitänyt työpaikan sisäilmaa hyvänä tai neutraalina.

Sisäilmailmoituksia on tehty 2023–2025 noin 50–60 eri kohteesta, joista suurin osa on kouluja ja päiväkoteja. Vuoden 2025 sisäilmakorjauksiin budjetoitiin 3,5 miljoonaa euroa. Korjausmääräraha on tämän hetken korjaustarpeisiin ja niistä vastaaviin resursseihin nähden riittävä. Laajempaa korjausta vaativien kohteiden määrä on viime vuosina vähentynyt.

Kaupungissa tehdään säännöllisesti erilaista tilojen terveydellisiä olosuhteita käsitteleviä tarkastuksia ja selvityksiä, joissa käsitellään myös sisäilma-asioita. Terveydensuojeluviranomainen tekee valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia kaikkiin kouluihin ja päiväkoteihin, ja työterveyshuolto tekee työpaikkaselvitykset kaikkiin työpaikkoihin. Rakennusten sisäilmaolosuhteita on seurattu vuodesta

2021 alkaen jatkuvatoimisten mittausten avulla. Mittauksissa havaittuihin vikoihin on reagoitu nopeasti ja mittaustulosten kautta on voitu seurata myös korjaustoimen onnistumista.

Vantaan kaupungin suunnittelu- ja rakennusohjeet tukevat hyvin tilojen tarkoituksenmukaisuutta. Tilojen toiminnallisuutta ja muunneltavuutta sekä huolettavuutta toteutetaan erilaisilla ratkaisuilla. Vanhempiin rakennuksiin toteutetaan mahdollisuuksien mukaan korjausten yhteydessä tarkoituksenmukaisuutta parantavia ratkaisuja.

Suositukset:
Lautakunta pitää myönteisenä viestintään panostamista ja kaupungin systemaattista menettelytapaa sisäilmaongelmien selvittämisessä. Myönteistä on lisäksi, että laajempia sisäilmaan liittyviä korjauksia vaativien kohteiden määrä vähenee. Huolestuttavana tarkastuslautakunta näkee kaupungin sisäilmatiimin resurssivajeen, joka pitkittää sisäilmaongelmien selvittämistä.

Sisäilman aiheuttamien terveyshaittojen minimointi on oleellista tilan käyttäjien hyvinvoinnin kannalta. Käyttäjien kokemasta terveyshaitasta tarvitaan ajantasaista tietoa, joten on tärkeää, että toimijoiden välisestä tiedonkulusta huolehditaan.

Tiedottamista on kehitettävä edelleen luottamuksen lujittamiseksi.

Lautakunta korostaa myös, että väistötilojen soveltuvuuteen opetus- tai päivä-kotitiloiksi on kiinnitettävä erityistä huomiota.

13. VAV-konserni

Kuva: Jyri Huhtala

VAV-konserni koostuu Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistamasta emo-yhtiö VAV Yhtymä Oy:stä sekä kolmesta tytäryhtiöstä: VAV Asunnot Oy, VAV Palvelukodit Oy ja VAV Hoiva-asunnot Oy. VAV Palvelukodit Oy:n ja VAV Hoiva-asunnot Oy:n asunnot on vuokrattu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle, joka tekee asukasvalinnat kyseisiin kohteisiin.

Oheisessa kuvassa VAV-konsernin rakenne.

Talouden ja toiminnan tavoitteet

VAV-konsernin liikevaihto on viime vuosina ollut tasaisessa kasvussa ja nousi myös vuonna 2025 ollen yli 113 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 VAV-konsernin tulos, 4,9 miljoonaa euroa, oli talousarviossa ennakoitua parempi. Parempaa tulosta selitti yhden suuren peruskorjaushankkeen ja muutaman pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmaan kuuluvan korjaushankkeen siirtyminen vuodelle 2026. Rahoitusasemaa kuvaava omavaraisuusaste oli 22,8 prosenttia, tavoitetasona oli 20 prosenttia. Pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2025 lopussa noin 521 miljoonaa euroa. Konsernin lainakanta on suurimmalta osalta valtion korkotukemia lainoja, mikä madaltaa korkoriskiä. Talouden kannalta olennainen asuntojen käyttö/vuokrausaste oli 98,6 prosenttia, joka oli yli tavoitetason. Taloudessa pyritään pitkäjänteisellä taloudenpidolla pitämään kustannustaso tasapainossa, jotta pystytään turvaamaan kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonta.

Vantaan kaupunki asetti vuodelle 2025 VAV-konsernille yksitoista tavoitetta. Oheiseen taulukkoon on koottuna tavoitteet ja niiden toteumat vuodelta 2025.

Taloustavoitteet				
Tavoite	*Mittari*	*Tavoitetaso*	*Mittarin toteuma*	*Toteutuminen*
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	VAV Asunnot Oy:n keskivuokra suhteessa markkinavuokraan Vuokrausaste (%) konserni Omavaraisuusaste (konserni)	Vähintään 30 % alle markkinavuokran 98,50 % 20 %	Keskivuokra oli 30 % alle markkinavuokran 98,6 % 22,8 %	Tavoite toteutui täysin
Asuntotuotanto	Asuntotuotanto vuodessa	174 asuntoa	174	Tavoite toteutui täysin
Ylläpidon hoitokulujen muutos	Ylläpidon hoitokulujen kustannusindeksi (2015=100)	Maksimi indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Kustannustason nousu oli alle indeksin.	Tavoite toteutui täysin
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet				
Tavoite	*Mittari*	*Tavoitetaso*	*Mittarin toteuma*	*Toteutuminen*
Asuntokannan arvon ja vuokrattavuuden säilyminen (2 mittaria)	PTS:n toteuttaminen. Toteutuneet kustannukset suhteessa budjetoituun % Laajuus asuntoina: toteutuneet suhteessa budjetoituun	95–105 %	Kulujen mukainen toteuma 71 %. Sopimukset tehty kaikista vuodelle 2025 budjetoiduista PTS-töistä 75 %	Tavoite toteutui osittain
Asiakastyytyväisyys	NPS (Net Promoter Score)	39	34,2 %	Tavoite ei toteutunut lainkaan

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet				
Tavoite	*Mittari*	*Tavoitetaso*	*Mittarin toteuma*	*Toteutuminen*
Työtyytyväisyys	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon 3,84	3,57	Tavoite ei toteutunut lainkaan
Terveysperusteiset poissaolot	Prosenttia henkilöstöstä	3,5 %	2,3 %	Tavoite toteutui täysin
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet				
Tavoite	*Mittari*	*Tavoitetaso*	*Mittarin toteuma*	*Toteutuminen*
Segregaation torjuminen tarjoamalla kohtuuhintaista asumista ja tukemalla asumisen haastavissa tilanteissa.	VAV Asunnot Oy:n keskivuokra suhteessa markkinavuokraan	Vähintään 30 % alle markkinavuokran	VAV Asunnot Oy:n keskivuokra oli 30 % alle markkinavuokran	Tavoite toteutui täysin
Hiilineutraali VAV	Hiilineutraali VAV 2030	Vuoden aikana tehdään ilmastotiekartta, jossa polkuja kohti hiilineutraaliutta tunnistetaan ja mittaroidaan.	Ilmastotiekartan päästövähennyspolkuja on tunnistettu ja mittaroitu	Tavoite toteutui täysin
Lämmitysenergian kulutuksen vähentäminen	Lämmitysenergian kulutus kWh/m^3	38,9	37,4	Tavoite toteutui täysin
Vastuulliset hankinnat	VAV kehittää vastuullisia hankintoja yhdessä kumppaniverkostonsa kanssa	Kestävyys ja vastuullisuusteema nostetaan erikseen esiin kaikissa VAV:n markkinavuoropuheluissa.	Kestävyys ja vastuullisuus on nostettu erikseen esiin kaikissa VAV:n markkinavuoropuheluissa	Tavoite toteutui täysin

Asetetuista 11 tavoitteesta talouteen ja vastuullisuuteen liittyvät seitsemän tavoitetta toteutuivat täysin. Henkilöstön sairauspoissaoloihin liittyvä tavoite toteutui, työtyytyväisyyteen liittyvä tavoite ei. Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvistä tavoitteista asiakastyytyväisyys oli parantunut edellisestä mittauksesta, mutta ei saavuttanut asetettua tavoitetasoa. Asuntokannan arvon ja vuokrattavuuden säilyttämiseen liittyvä tavoite toteutui osittain.

Asuntotuotanto ja kiinteistöjen kunnossapito

VAV:lle valmistui 174 uutta ARA-rahoitteista asuntoa. Vuonna 2025 oli käynnissä urakkakilpailut kolmesta uudiskohteesta, joihin valmistuu sekä ARA-rahoitteisia että vapaarahoitteisia asuntoja. Lisäksi VAV Palvelukodit Oy:llä on rakenteilla Tikkurilan vanhustenkeskus, jonka rakentaminen on edennyt aikataulussa. Vanhustenkeskus tulee valmistumaan arvion mukaan alkuvuodesta 2027.

VAV:n uusasuntotuotantotavoitteet ovat tulleet Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksista. Vuosina 2017–2024 tavoite on vuosittain ollut 320–350 valtion tukemaa asuntoa ja 50–100 vapaarahoitteista asuntoa. Tavoite on ollut vaativa ja siihen on päästy tällä aikavälillä vain kahdesti. Yhtiön keskimääräinen asuntotuotanto on ollut viimeisenä 15 vuotena noin 180 asuntoa. Vuosien 2024–2035 MAL-sopimus ei enää sisällä ARA-asuntotuotannon vähimmäisosuustavoitetta. Keskeisin hidaste asuntotuotannolle on ollut tonttien saatavuus. Parina viimeisenä vuotena rakennusalan heikentynyt tilanne on hieman suosinut yhtiötä, sillä VAV on saanut urakkatarjouksiinsa enemmän kohtuuhintaisia tarjouksia ja myös onnistunut hankkimaan yksityisiltä omistajilta tontteja.

VAV on varautunut kiinteistöjen kunnossapitoon jokaiselle kiinteistölle laaditulla pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmalla (PTS). Pitkän tähtäimen korjaussuunnitelman vuosittaisten korjausmenojen on arvioitu vaihtelevan vuosina 2025–2030 hieman yli 20 miljoonasta hieman yli 25 miljoonaan euroon. Vuonna 2025 suunnitellut korjausmenot jäivät ennustettua alemmaksi, koska kaikkia suunniteltuja korjauksia ei ehditty aloittamaan vuoden 2025 puolella.

Vuokrataso ja asunnonhakijat

VAV Asunnot Oy:n ARA-rahoitteisten asuntojen vuokria korotettiin vuonna 2025 keskimäärin 3,6 prosenttia vuonna 2025 johtuen huolto- ja korjausmenojen hintojen noususta. Keskimääräinen vuokra yhtiön ARA-asunnoissa vuonna 2025 oli 13,39 euroa/neliömetri.

VAV:n asuntoihin on jatkuvasti hakijajonossa yli 4 000 hakijaa ja uusia hakemuksia tulee yli 1 000 kuukaudessa. Eniten hakemuksia tuli pieniin asuntoihin, yksiöihin ja kaksioihin. Valtio kiristi asumisen tukia vuonna 2024, mutta tämä ei ole juurikaan näkynyt VAV:n asuntojen hakijamäärissä. Myös tulorajat asukasvalinnassa otettiin taas käyttöön vuoden 2025 alusta. Tällä ei ole ollut merkittävää vaikutusta asukasvalintaan, asunnot ovat kohdistuneet jo ennen tulorajojen käyttöönottoakin oikeille kohderyhmille.

Vuokravelat ja häädöt

Vuokravelkojen ja häätöjen osalta tilanne on vuonna 2025 huonontunut. Poismuuttavien vuokravelat ovat vuoteen 2024 verrattuna tuplaantuneet ja myös muiden asukkaiden vuokravelat ovat kasvussa. Oheisessa kaaviossa on vuosittaiset häätöjen määrät VAV:in asunnoista vuosilta 2022–2025.

Kaavio: VAV:n häätöjen määrät 2022–2025.

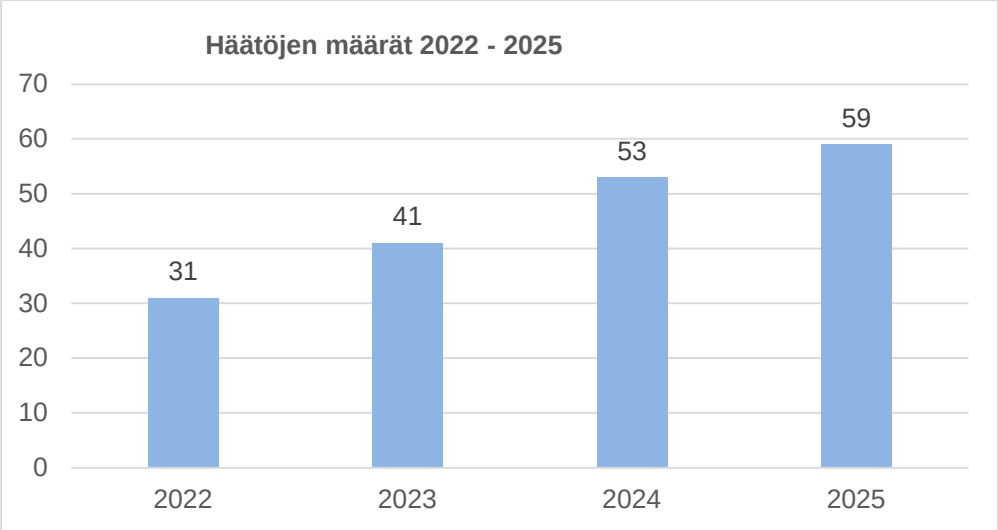

Häätöjen määrä kasvoi vuonna 2025 noin 11 prosenttia vuodesta 2024 ja on kasvanut tarkastelujaksolla vuosittain. Häätöön päädytään myös aiempaa nopeammin, sillä lähes 40 prosenttia häädöistä tulee alle vuoden asuneille asukkaille.

VAV hakee jatkuvasti uusia keinoja häätöjen ehkäisemiseksi. Yhtiön asumisneuvojat auttavat asukasta taloudellisen tilanteen selvittämisessä ja auttavat tukien hakemisessa. VAV-vuokravalvonta on helposti tavoitettavissa. Vuokravalvonta yrittää tavoittaa maksuvaikeuksissa olevat asiakkaat mahdollisimman nopeasti ja auttaa etsimään ratkaisua vuokranmaksuongelmiin ennen kuin tilanne pahenee.

VAV tekee yhteistyötä myös Kelan kanssa. Jos asukkaalla on esimerkiksi rästissä kahden kuukauden vuokrat, VAV pyytää vuokranantajana Kelaa maksamaan asumisen tuet suoraan sille. Yhtiö tekee yhteistyötä myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa maksuvaikeuksissa olevien asiakkaiden tukemiseksi, jotta asiakkaiden asuminen ja vuokranmaksu voidaan turvata. Jos näyttää siltä, että asuminen on vaarassa päättyä, VAV tekee aina huoli-ilmoituksen sosiaalityöhön.

Omistajaohjaus

Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä periaatteita ja käytäntöjä, joilla kaupunki ohjaa ja valvoo omistamiensa yhtiöiden toimintaa. Vantaan kaupunki on asettanut VAV Yhtymä Oy:n toiminnalle tavoitteet konserniohjeistuksessaan omistajaohjauksen mukaisesti ja niiden pohjalta laaditaan yhtiön hallituksen hyväksymä strategia sekä talous- ja toimintasuunnitelma. Yhtiö raportoi vuosittain kaupungin osavuosikatsausten yhteydessä ja tilinpäätöksessään taloustilanteestaan ja tavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi VAV käy vuosittain omistajaohjauskeskustelun kaupungin kanssa. Keskustelussa on tarkoituksena varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa sekä saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä.

Ajankohtaista

Valtion Asumisen rahoitus ja kehittämiskeskus ARA lakkautettiin vuoden 2025 alusta. ARA:n tehtävät siirtyivät Valtion tukeman asuntorahoittamisen keskukselle (Varke). Muutos oli hallinnollinen ja toiminta jatkui keskeytyksettä. Valtion asuntorahasto, josta korkotukilainojen korkotuet on maksettu, lakkautetaan 2026 ja korkotuet lainavaltuusmääreineen siirtyvät valtion budjettitalouteen.

Valtion korkotukilainoihin on tulossa muutoksia. Vireillä olevan lakiesityksen mukaan korkotukilainoihin tulee vuonna 2026 alkava 0,5 prosentin takausmaksu, mikä hieman lisää lainakuluja. Lisäksi vuodesta 2027 lähtien valtion tukeman asuntotuotannon vuotuista korkotukilainavaltuutta ollaan leikkaamassa yli 300 miljoonalla eurolla. Tämä tulee vähentämään selvästi korkotuettujen asuntojen rakentamista.

Johtopäätökset:

VAV-konserni koostuu neljästä yhtiöstä, joista kaksi hallinnoi ja rakennuttaa kohtuuhintaisia tai valtion korkotuella rakennettavia asuntoja. Kaksi yhtiötä hallinnoi palveluasuntoja ja palvelukiinteistöjä. Palveluasunnot ja palvelukiinteistöt on vuokrattu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle, joka myös tekee niihin asukasvalinnat.

Vantaan kaupungin VAV-konsernille asettamat talouden ja toiminnan tavoitteet vuodelle 2025 toteutuivat suurelta osin. Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksissa asetetut asuntotuotannon tavoitteet ovat olleet korkeat ja niihin on päästy vain harvoin. Vuonna 2025 valmistui 174 korkotuettua asuntoa ja alulle on saatu kolme kohdetta, joihin tulee sekä korkotuettuja että vapaarahoitteista asuntoa. Asuntotuotannon suurin hidaste on ollut tonttipula.

VAV Asunnot Oy:n ARA-asuntojen keskivuokrat ovat selvästi alle keskimääräisen markkinavuokran. Yhtiön asuntoihin on pitkät jonot ja vain pieni osa hakijoista saa asunnon. Vuonna 2025 huolestuttavaa on ollut häätöjen ja vuokravelkojen kasvun jatkuminen. VAV on kehittänyt prosessejaan ja lisännyt eri tahojen

kanssa yhteistyötä tukeakseen maksuvaikeuksissa olevia asukkaitaan. Yhtiön asumisneuvojat ja vuokravalvonta auttavat asukkaita taloudellisen tilanteen selvittämisessä ja maksuongelmiin yritetään aina etsiä joustava ratkaisu. VAV tekee myös yhteistyötä Kelan sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa häätöjen ja vuokaravelkaisten asukkaiden tilanteen auttamiseksi. Lautakunta pitää toimenpiteitä hyvinä häätöjen, vuokravelkojen ja asunnottomuuden kasvun hillinnässä.

Valtion antamaan asuntotuotannon tukeen on tulossa leikkauksia vuoden 2027 alusta. Tämä tulee vähentämään korkotuettujen asuntojen rakentamista. Tarkastuslautakunta on huolissaan muutoksen vaikutuksesta segregaatioon ja asunnottomuuteen.

14. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toiminta

Tehtävät ja kokoonpano

Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta. Lautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä valvoo kuntalaissa määritellyn sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden täyttymistä.

Hallintosäännön mukaan lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Muiden lautakunnan jäsenten tulee olla valtuutettuja tai kunkin valtuustoryhmän varalletulojärjestyksessä ensimmäisiä tai toisia varavaltuutettuja.

Kaupunginvaltuusto nimesi 16.6.2025 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2025–2029. Lautakunnassa on 13 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

Jäsen	Varajäsen
Seppänen Tia, puheenjohtaja	Tawasoli Eva
Suoniemi Juha, varapj.	Karhu Suvi
Borg Patrik	Kaira Lauri
Eklund Tarja	Kiljunen Kimmo
Järä Juha	Liukkonen Pasi
Kauppinen Sirpa	Alasuutari Jenni (KV 26.1.2026 asti)
	Norrena Vaula (KV 26.1.2026 alkaen)
Kllokoqi Drilon	Kähärä Sirkka-Liisa
Kopra Ulla-Maija	Shire Mohamuud
Kotiranta Matti	Hynninen Mari
Lehmuskallio Paula	Holmberg Hanna
Nykyri Elina	Eerola Antero
Orpana Anitta	Liutu Topi
Phull Manav	Raja-Aho Maarit

Esteellisyyden vuoksi käsittelyyn ja päätöksentekoon eivät ole osallistuneet seuraavat jäsenet ja varajäsenet: Juha Suoniemi Vantaan tilapalvelut Vantti Oy:n, Tarja Eklund, Matti Kotiranta ja Vaula Norrena kaupunkiympäristölautakunnan, Sirpa Kauppinen, Hanna Holmberg, Pasi Liukkonen ja Mohamuud Shire kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan, Drilon Kllokoqi kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan, Mari Hynninen kaupunkitilalautakunnan ja Suvi Karhu kaupunkitilalautakunnan ja VAV-yhtymä Oy:n osalta.

Tarkastuslautakunnan toiminta

Arvioinnin suunnittelu ja toteuttaminen

Edellisen kauden tarkastuslautakunnan tehtäväkausi päättyi, kun kaupunginvaltuusto 12.5.2025 merkitsi arviointikertomuksen vuodelta 2024 tiedoksi ja hyväksyi tilinpäätöksen. Uusi tarkastuslautakunta hyväksyi arviointisuunnitelman vuodelle 2025 kokouksessaan 13.8.2024. Vuotuinen arviointisuunnitelma on osa valtuustokauden arviointisuunnitelmaa. Tarkastuslautakunta perehtyy arviointityössään kaupungin eri toimialojen toimintaan ja palvelutuotantoon. Perehtyminen tapahtuu tutustumalla asiakirjoihin, kuulemalla vastuuhenkilöitä, käymällä tutustumiskäynneillä toimialoilla sekä haastattelemalla virkamiehiä. Tarkoituksena on arvioida sitovien tavoitteiden sekä strategisen ohjauksen toteuttamista. Samalla selvitetään toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Arviointi on toiminnan ohjausta ja kehittämistä. Tarkoitus on, että arviointia hyödynnetään osana taloussuunnittelu-, toiminta- ja strategiaprosessia. Tarkastuslautakunta on strategisen ohjauksen, demokratian sekä tilivelvollisuuden toteutumisen väline. Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma on toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Tilintarkastus

Kuntalain mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Kaupungin tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö, jollei poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä. Kaupungin ja konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastaja on KPMG Oy Ab ja kaupungin vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, KHT Juha Huuskonen.

Sidonnaisuusilmoitukset

Tarkastuslautakunta on valvonut kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattanut ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Ilmoitusvelvollisuus koskee kunnanhallituksen ja alueidenkäyttölaissa tai rakentamislaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä ja varajäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää ja esittelijän sijaista. Jaostojen osalta ilmoitusvelvollisuus määräytyy samoin kuin sen toimielimen, jonka alaisia ne ovat.

Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä luottamushenkilön tai viranhaltijan johtotehtävistä sekä luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Lisäksi ilmoitus tehdään merkittävästä varallisuudesta ja muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa.

Muu toiminta

Tarkastuslautakunta on jatkanut PKS-kaupunkien Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kanssa yhteistyötä koulutuksen merkeissä. Toimintaa koordinoi tarkastuslautakunnan puheenjohtajista koostuva ohjausryhmä. Kaupunkien yhteinen iltapäiväseminaari järjestettiin 30.10.2025 Vantaalla. Vuonna 2025 ei tehty yhteistä arviointia.

Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tarkastuslautakuntien yhteisen iltaseminaarin aiheena 5.11.2025 oli työllisyydenhoidon resurssit ja palvelujen yhdyspinnat.

Tiedotus

Vantaan kaupungin verkkosivuilla osoitteessa Ulkoinen tarkastus | Vantaa (https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/organisaatio/ulkoinen-

tarkastus) esitellään kaupungin tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus sekä sen vuosittaiset arviointikertomukset toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Tarkastuslautakunnan esityslistat ja pöytäkirjat ovat saatavilla osoitteessa www.vantaa.fi/paatoksenteko. Tarkastuslautakunta raportoi ja tiedottaa tehtäviinsä liittyvistä asioista ensisijaisesti kaupunginvaltuustolle. Tiedotuksessa noudatetaan soveltuvin osin kaupunginhallituksen hyväksymiä yleisiä ohjeita kaupungin tiedottamisen periaatteista.

Vantaalla 6.5.2026
Tarkastuslautakunta

Lyhenteet ja termit:

Ansiopäiväraha	Maksetaan työttömälle, joka on työttömyyskassan jäsen. Maksajana toimii työttömyyskassa. Ansiopäiväraha koostuu peruspäivärahan suuruisesta perusosasta ja hakijan palkan mukaan määräytyvästä ansio-osasta.
ARA	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
CEB	Euroopan neuvoston kehityspankki
CES	Customer Effort Score eli Kuinka helppoa asiointi on ollut asiakkaalle.
EIB	Euroopan investointipankki
HR	Henkilöstöhallinto
HYTE	Hyvinvointi ja terveys
EU	Euroopan unioni
Funa-testi	Toiminnallisten laskutaitojen arviointi (functional numeracy assessment)
JHT	Julkishallinnon ja -talouden tarkastaja
Karvi	Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
Kela	Kansaneläkelaitos
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
KouluPT	Kouluilla toimiva henkilökohtainen valmentaja (personal trainer)
KTK	Kouluterveyskysely
Kunta10	Työterveyslaitoksen toteuttama valtakunnallinen seurantatutkimus, joka selvittää kunta-alan henkilöstön työhyvinvointia, työoloja ja niissä tapahtuvia muutoksia
Lainanhoitokate	Mittaa tulorahoituksen riittävyyttä velkojen korkoihin ja lyhennyksiin (todellinen kassavirran tilanne)
Laskennallinen lainanhoitokate	Lainanhoitokatteeseen verrattuna laskennallinen versio tasoittaa lyhennysten heilahtelua ja antaa kuvan pitkän aikavälin kestävyydestä
Likviditeetti	Kuvaa kuinka nopeasti varat voidaan muuttaa käteiseksi

Lukuseula	Digitaalinen lukutaidon arviointiväline
LVI	Lämmitys, vesi ja ilmanvaihto
Maksuvalmiussuhde	Kuvaa yrityksen lyhyen aikavälin maksuvalmiutta
MAL	Maankäyttö, asuminen ja liikenne
MATTI	Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä
MEK	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma
Move	Perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä
NEET	Nuori, joka ei ole työelämässä, opiskele tai suorita ase- tai siviilipalvelusta (Not in Employment, Education or Training)
NPS-luku	Palvelun nettosuositteluindeksi (net promoter score)
Omahankintameno	Investoinnit vähennettynä saaduilla rahoitusosuuksilla
Omavaraisuusaste	Kuvaa yrityksen vakavaraisuutta
Oy	Osakeyhtiö
Palkkatuki	Työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi tarkoitettu harkinnanvarainen tuki, jonka myöntää ja maksaa työvoimaviranomainen.
Pela	Pelastustoimi
Peruspäiväraha	Maksetaan työttömälle, joka ei ole työttömyyskassan jäsen. Maksajana toimii Kansaneläkelaitos.
PKS	Pääkaupunkiseutu
PTS	Pitkän tähtäimen suunnitelma
RYTJ	Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä
S1	Suomi äidinkielenä
S2	Suomi toisena kielenä
Segregaatio	Alueellinen eriytyminen tarkoittaa kaupungin asuinalueiden väestörakenteen demografista, sosioekonomista tai etnistä eriytymistä
Sote	Sosiaali- ja terveystoimi
Starttiraha	Aloittavalle yrittäjälle suunnattu harkinnanvarainen tuki, joka tukee toimeentuloa päätoimisen yritystoiminnan alkuvaiheessa.

Suhteellinen velkaantuneisuus	Tunnusluku, joka ilmaisee kunnan velan määrän suhteessa sen toimintatuloihin
TAS-vaihe	Toteutusvaiheen allianssisopimus
TE	Työ- ja elinkeino
Topten-verkosto	Suomen kymmenen suurimman kaupungin muodostama verkosto
TYM	Työllistymistä edistävä monialainen yhteistoimintamalli
Työmarkkinatuki	Työttömän toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu tuki, jolla edistetään tuen saajan työmarkkinoille hakeutumisen tai palaamisen edellytyksiä
UKK-instituutti	Valtakunnallinen terveysliikunnan tutkimus- ja asiantuntijakeskus
Vantti	Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy
Varia	Vantaan ammattiopisto Varia
Varke	Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus
VAV	Vantaan vuokra-asunnot
VTK	Vantaan teollisuuskiinteistöt
Wilma	Tietojärjestelmä, jota käytetään kodin ja koulun väliseen tiedonvaihtoon
Yleistuki	Uusi, Kelan maksama työttömyysturvaetuus, joka korvasi työmarkkinatuen ja peruspäivärahan 1.5.2026 alkaen.

Julkaisija
Vantaan kaupunki
5/2026
Tarkastuslautakunta/Ulkoinen tarkastus

Kannen kuva: Aliisa Alatossava

10 Asemakaavamuutos 002634, 22 Keimola / Keimolan Ruutulippu

VD/996/10.02.04.00/2025

TeA/SP/MYL/TES/PPK/VIK

Asemakaavamuutoksella Keimolanmäen korttelin 22009 käyttötarkoitus muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueesta (AK) yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Ruutulipunpuiston (VP) rajoja ei muuteta ja Ajolenkin puoleiseen osaan korttelin 22009 pohjoispuolella osoitetaan ajo/ur -merkintä. Yleisten rakennusten korttelialueen rakennusoikeudeksi osoitetaan 2800 kerrosalaneliömetriä (tonttitehokkuus e=0,67) ja suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi 3.

Asemakaavan muutos koskee korttelia 22009 ja osaa Ruutulipunpuistosta (VP), kaupunginosassa 22 Keimola.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 22009 ja osaa Ruutulipunpuistosta (VP).

Alue sijaitsee Keimolan kaupunginosassa Keimolanmäessä Ajolenkin ja Lincolninaukion risteyksessä, osoitteessa Ajolenkki 3–5. Alue rajautuu lännessä Ruutulipunpuistoon, pohjoisessa Ruutulipunpuistoon ja kortteliin 22010. Idässä ja etelässä alue rajautuu Ajolenkin katualueeseen.

Hakija
Kaavamuutoksen hakijana on Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Alue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Kaavaan liitetyt hakemukset
Kaavanumerolle 002634 on yhdistetty 25.8.2025 saapunut kaavamuutoshakemus.

Yleiskaava
Vantaan yleiskaavassa 2020 suunnittelualue on osoitettu asuinalueeksi (A), joka varataan monipuoliseen asumiseen. Yleiskaavamääräyksen mukaan alueelle saa sijoittaa asuinympäristöön sopivia palveluita ja asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys.

Asemakaava
Kaava-alue sijaitsee keskeisellä sijainnilla Keimolanmäen asuinalueella. Alue on voimassa olevassa asemakaavassa asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK), alueen rakennusoikeus on 3400 kerrosalaneliömetriä ja suurin sallittu kerrosluku on 4. Alue on esirakennettu, mutta alueelle ei ole rakentunut rakennuksia.

Tarve päiväkodin kaavoittamiselle aiheutuu alueen lapsimäärän kasvusta. Suunnittelualueen pohjoispuolella Varikkokaarteen varressa on lähipalvelurakennusten tontti korttelissa 22005, jolle päiväkotia on alueella alun perin suunniteltu. Tätä tonttia ei voida toistaiseksi ottaa päiväkotikäyttöön, koska sen pihamelun ohjearvot eivät mahdollista päiväkotitoimintaa ennen Keimolanmäentien varrelle sijoittuvien asuinrakennusten rakentamista. Kortteli 22009 on katsottu sopivaksi päiväkotikäyttöön sen sijainnin

tarjotessa mm. synergiaetuja viereisen kaupungin koulutontin toimintojen ja pysäköintijärjestelyjen suhteen.

Asemakaavan muutoksella asuinkerrostalojen korttelialue (AK) muuttuu yleisten rakennusten korttelialueeksi. Yleisten rakennusten korttelialueen rakennusoikeudeksi osoitetaan 2800 kerrosalaneliömetriä ja suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi 3. Rakentaminen tulee osoittaa kiinni Ajolenkin katualueen rajaan. Rakentamisen tulee olla värikästä ja rakennusten tulee ilmentää lapsille sopivaa pienipiirteistä mittakaavaa katosten, kuistien tai muiden pienimittakaavaisten rakennusosien avulla. Päiväkodin leikkipiha tulee aidata kaupunkikuvallisesti korkeatasoisella aidalla. Korttelialueen puiston puoleiselta rajalta tulee toteuttaa kulkuyhteys Ruutulipunpuistoon. Kortteliin 22009 tulee osoittaa yksi liikuntaesteisten pysäköintipaikka. Kortteliin ei saa osoittaa muita autopysäköintipaikkoja. Tarvittaessa päiväkodin pysäköintipaikkoja voidaan toteutussuunnittelun yhteydessä osoittaa Ajolenkin katualueelle ja Keimolanmäen koulun korttelin 22013 alueelle. Kortteliin 22009 tulee osoittaa yksi polkupyöräpaikka jokaista 85 kerrosalaneliömetriä kohden. Kaikki polkupyöräpaikat tulee olla runkolukittavia ja vähintään 30% paikoista tulee sijoittaa katettuun tilaan.

Kaava-alueeseen sisältyvä Ruutulipunpuiston (VP) osa säilyy rajoiltaan muuttumattomana. Ruutulipunpuiston Ajolenkin puoleiseen reunaan osoitetaan ajo/ur merkintä, joka mahdollistaa puistoalueen osan käytön päiväkodin huoltoajoneuvon kääntymiseen. Ratkaisulla saadaan maksimoitua päiväkodin leikkipihan koko.

Asemakaavamuutoksella edistetään kaupungin strategisia linjauksia muun muassa mahdollistamalla päiväkodin rakentaminen, jolloin lapsille voidaan antaa vahvat eväät elämään, kun alueelle tarjotaan hyvät ja turvalliset ympäristöt kasvamiseen ja oppimiseen. Investoimalla Keimolanmäkeen rakennettavaan päiväkotiin Vantaan kaupunki parantaa Keimolanmäen palvelutarjontaa, joka osaltaan ehkäisee alueellista eriytymistä.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 4.9.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty 11.12.2025, jolloin asemakaavamuutoksen aluerajaukseen otettiin mukaan osa Ruutulipunpuistosta.

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin kolme kappaletta.
Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa esiteltiin 13.9.2025 Kivistön kyläjuhlilla.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin omistamalle maalle. Kaava ei tuota uutta asuntokerrosalaa, työpaikkatontteja tai pientalojen rakennuspaikkoja (0 kpl).

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 10.3.2026 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.3.2026 päivätty asemakaavaehdotus 002634, 22 Keimola / Keimolan Ruutulippu
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavaehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaan nähtävillä 25.3.-24.4.2026.

Kaavalausunnot
Kaupunkiympäristölautakunta päätti 10.3.2026 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 15 kappaletta ja saatiin 7 kappaletta. Lausunnon jättivät Fingrid Oyj (2kpl), Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY), Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Lupa- ja valvontavirasto (LVV), Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry sekä Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy. Lupa- ja valvontaviraston lausunnon johdosta asemakaavaselostuksen perus- ja tunnistetiedot kohtaan tehtiin korjaus koskien muutettavan asemakaavan kerroslukua ja asemakaavaehdotuksen rakennusoikeutta.

Tehdyt tarkistukset
Asemakaavaratkaisuun ei ole tehty muutoksia.
Asemakaavaselostuksen kohtaa perus- ja tunnistetiedot on korjattu Lupa- ja valvontaviraston lausunnon pohjalta.

Kaupunkiympäristölautakunta 15.9.2026 § 17

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) esittää kaupunginhallitukselle, että saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 10.3.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002634, 22 Keimola / Keimolan Ruutulippu.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi 10.3.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002634, 22 Keimola / Keimolan Ruutulippu.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 10.3.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002634, 22 Keimola / Keimolan Ruutulippu.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 10.3.2026
- Asemakaavamuutoksen selostus 10.3.2026, tarkistettu 15.9.2026
- Lausunnot ja vastineet 15.9.2026
- Asiaan liittyvä muu aineisto

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Tuomas Eskola, p. 040 547 1428,
asemakaava-arkkitehti Panu-Petteri Kujala, p. 050 312 4370
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

002634 - KEIMOLAN RUUTU-LIPPU

KEIMOLA

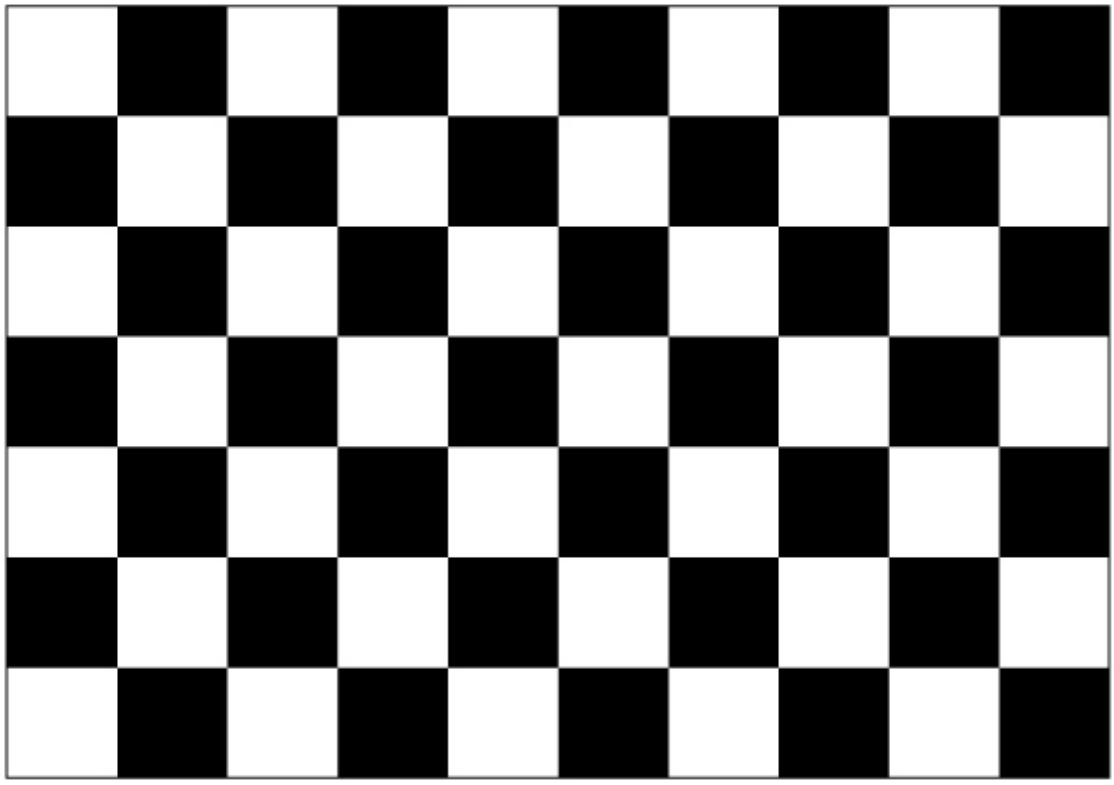

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 10.3.2026 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002634. Selostusta on tarkistettu 15.9.2026. Kaavoitus on tullut vireille 4.9.2025.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Koskee kumoutuvan asemakaavan korttelia 22009 ja kortteleiden 22009 ja 22010 välistä Ruutulipunpuiston osaa kaupunginosassa 22 Keimola.

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan 10 ryhmäisen päiväkodin rakentaminen Keimolanmäen alueelle. Asemakaavamuutoksella asuinkerrostalojen korttelialue (AK) muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Rakennusoikeus muutetaan 3400 k-m^2:stä 2800 k-m^2:iin ja suurin sallittu kerrosluku lasketaan IV kerroksesta III kerrokseen.

Asemakaavamuutos on käynnistetty maanomistajan eli Vantaan kaupungin toimesta. Kaavaan ei liity maankäyttö- tai toteuttamissopimuksia.

Kaavan laatija: Kujala Panu-Petteri (Asemakaava-arkkitehti), Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh +358 50 312 4370

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Keimolanmäessä Ajolenkin ja Lincolninaukion risteyksessä, osoitteissa Ajolenkki 3-5. Alue rajautuu lännessä Ruutulipunpuistoon ja pohjoisessa Ruutulipunpuistoon sekä asuinkerrostalokortteliin 22010. Idässä ja etelässä alue rajautuu Ajolenkin katualueeseen. Kaavoitettava alue on rakentamaton. Alue sijaitsee noin yhden kilometrin päässä Kehäradan Kivistön juna-asemalta.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 25.8.2025.
- Kaavoitus tuli vireille 4.9.2025 ja sai numeron 002634.
- Hankeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa esiteltiin 13.9.2025 Kivistön kyläjuhlilla.
- Mielipiteet pyydettiin 5.10.2025 mennessä (AKL 62 §) ja niitä saatiin 3 kappaletta.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 11.12.2025, kun kaava-alueeseen lisättiin osa Ruutulipunpuistosta.
- Kaupunkiympäristölautakunta päätti 10.3.2026 asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaavamuutosehdotus on ollut nähtävillä 25.3. - 23.4.2026 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 15 kappaletta ja vastaanotettiin 7 kappaletta. Muistutuksia saatiin 0 kappaletta.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
2.2 Suunnittelutilanne 8
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 11
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 11
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 11
3.3. Asemakaavan tavoitteet 13
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 15
4. Asemakaavan kuvaus 17
4.1 Kaavan rakenne 17
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 18
4.3 Aluevaraukset 18
4.4 Kaavan vaikutukset 19
4.5 Ympäristön häiriötekijät 22
4.6 Nimistö 22
5. Asemakaavan toteutus 23
6. Kaavatyöhön osallistuneet 23
7. Asemakaavan seurantalomake 24
8. Asemakaavakartta ja -määräykset 26
9. Muu suunnitelma-aineisto 31

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Liite 1: Pihasuunnitelma
- Liite 2: Vihertehokkuus, tuloskortti

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- 002634 Ilmastoviisas asemakaava -selvitys 10.3.2026
- 002634 Mielipiteet ja vastineet 10.3.2026
- 002634 Lausunnot ja vastineet 15.9.2026
- Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. Faunatican raportteja 1/2020 (Manninen, O. & Nieminen, M., 2020)
- Vantaan liito-oravan suojelusuunnitelma (Ramboll Finland Oy, 26.5.2022)
- Vantaan hulevesiohjelma (Vantaan kaupunki, 2023)
- Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli 2014

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutoksella Keimolanmäen korttelin 22009 käyttötarkoitus muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueesta (AK) yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Ruutulipunpuiston (VP) Ajolenkin puoleiseen osaan korttelin 22009 pohjoispuolella osoitetaan ajo -merkintä, jolla varmistetaan kortteliin 22009 huoltoliikenteen toiminta. Kortteli 22009 sijoittuu Ajolenkin katualueen varteen. Ajolenkin katualue on rakennettu ja sen alle on toteutettu kunnallistekniikka, jota korttelin tuleva rakentaminen voi hyödyntää. Korttelin pinta-ala on 4207 m^2 ja sille osoitetaan yksi tontti päiväkodin rakentamista varten. Päiväkotitontin rakennusoikeudeksi osoitetaan 2800 kerrosalaneliömetriä (tonttitehokkuus e=0,67) ja suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi 3.

Asemakaavalla määrätään rakentaminen kiinni Ajolenkin katualueen reunaan. Korttelin huoltopihan toiminnot voivat hyödyntää Ruutulipunpuiston ajo/ur -merkinnällä osoitettua aluetta huoltoajoneuvon kääntymistilana. Ruutulipun puiston osa, jota hyödynnetään korttelin huoltoliikenteen käytössä, tulee toteuttaa ympäröivien yleisten alueiden laatutasoa mukaillen. Päiväkodin leikkipiha tulee aidata kaupunkikuvallisesti korkeatasoisella aidalla. Korttelin puiston puoleiselta rajalta tulee toteuttaa kulkuyhteys Ruutulipunpuistoon.

Päiväkodin tontille tulee sijoittaa yksi liikuntaesteisten pysäköintipaikka. Kaavatyön yhteydessä on tehty tarkasteluja, joissa korttelin 22009 pysäköintipaikkoja sijoitetaan Vantaan kaupungin omistaman Keimolanmäen koulun käytössä olevan korttelin 22013 alueelle. Päiväkodin pysäköintipaikkojen sijainti ja määrä tarkentuu päiväkodin toteutussuunnittelun yhteydessä. Polkupyöräpysäköintipaikkoja tulee toteuttaa vähintään 1 pp / 85 k-m^2. Kaikki polkupyöräpaikat tulee varustaa runkolukitusmahdollisuudella ja vähintään 30 % paikoista tulee sijoittaa katettuun tilaan.

Asemakaavaratkaisun pohjana käytetyn vaihtoehto VE2 asemapiirros.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Keimolanmäessä entisen Keimolan moottoriurheilukeskuksen alueella. Alue sijaitsee Valtatie 3:n länsipuolella Kehäradan Kivistön asemalta noin yksi kilometri linnuntietä luoteeseen. Keimolanmäki on kerrostalovaltaista asuinaluetta, jonka länsireunalla on myös pientalorakentamista. Alue on osin rakentumaton. Suunnittelualueen eteläpuolella olevalla tontilla toimii väliaikaisissa tiloissa peruskoulu (1.–6. luokat) ja päiväkoti.

Karttaesitys suunnittelualueen nykytilasta.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keimolanmäen asuinalueen keskivaiheille Lincolninaukion ja Ajolenkin risteykseen. Suunnittelualue lähiympäristöineen on esirakennettu ja osin rakennettu valmiiksi. Keimolanmäen eteläosa on pääosin toteutunut kerrostalovaltaisena asuinalueena. Alueen länsireunalla on toteutunut pientalorakentamista ja itäreunalla kerrostaloja. Kerrostalojen korkeudet vaihtelevat 5-8 kerroksen välillä. Suunnittelualueen eteläpuolella on yleisten rakennusten korttelialue (Y), jossa väliaikaisissa paviljonkitiloissa toimivat Keimolan koulu- ja päiväkoti.

Alue rajautuu pohjois- ja länsireunalta Ruutulipunpuistoon, jonka rakennussuunnitelma on hyväksytty 2025. Osa Ruutulipunpuistosta sisältyy asemakaavamuutoksen suunnittelualueeseen.

Luonnonympäristö

Asemakaavamuutosalue on puustoinen ja pensoittunut alue, jonka alkuperäinen puusto on poistettu vuoden 2019 aikana. Alue on muokattua ja esirakennettua aluetta, joka ei ole enää luokiteltavissa luonnon luontotyypiksi. Alueen luonto kuuluu rakennetun ympäristön luontotyyppeihin. Alue on ollut esirakentamisvaiheen jälkeen aluksi joutomaa, ruderaatti, joka on sukkession myötä kehittynyt rakennetun ympäristön luontotyyppinä kohti puustoista puistoa. Alueen

kadunpuoleiset reunat ovat rakennetun ympäristön luontotyypiltään enemmän ruderaattia, mutta on selkeä osa kokonaisuutta ja luettavissa alueen vallitsevaan luontotyyppiin, puustoiseen puistoon.

Puustoiset puistot ovat melko kattava rakennetun ympäristön luontotyyppi, joka sisältää erilaisia puustoisia viheralueita. Rakennetun ympäristön luontotyyppinä puustoiset puistot käsittävät erilaiset metsittymät, jotka ovat syntyneet viher-, jouto- tai muulle rakennetulle alueelle, mutta joita ei voida laskea metsäluontotyypeiksi.

Kaavamuutosalueen puustoisen puiston luontotyypin kasvillisuus on suhteellisen monilajista melko tiheästä puustoisuudesta huolimatta. Ruohovartinen kasvillisuus on osin tyypillistä joutomaiden ja pientareiden kasvilajistoa ja puustoisimmissa osissa esiintyy myös yleisiä metsämaan kasvilajeja. Kasvillisuus ei kuitenkaan täytä luontotyypin ideaalitilanteen kaikkia ominaispiirteitä tai edustavaa kerroksellisuutta. Puusto on melko samanikäistä ja nuorta, alle kymmenvuotiasta taimikkoa, ja suhteellisen monilajista. Puustossa esiintyy yleisiä lehtipuita ja pensaita. Puusto on tiheä, peittäen lähes koko alueen. Lahopuuta alueella ei ole, pois lukien pieniläpimittaiset lehtilahopuut, jota alueelle tiheässä puustossa on jonkin verran paikoittain syntynyt. Pieniläpimittaisella lehtilahopuulla ei ole sitä monimuotoisuusvaikutusta kuin esimerkiksi järeällä ja monilajisella lahopuulla on.

Alueen luontoarvot ovat selvästi heikentyneet ja rakennetun ympäristön luontotyypin, puustoisen puiston, ekologinen tila on huomattavasti alentunut tilamittariston arvoon 0,4 (asteikolla 0,1-1). Puustoisen puiston luontotyypin luonnonarvoa kaavamuutosalueella on yhteensä 0,16 luonnonarvohehtaaria (luontotyypin ollessa ideaalitilassa alueen luonnonarvo olisi 0,421 luonnonarvohehtaaria).

Vesistöt ja vesitalous

Asemakaavamuutosalue on esirakennettua aluetta. Alue ei ole pohjavesialuetta. Kaava-alueen ollessa nykytilanteessa kokonaan nuorta, hoitamatonta kasvillisuutta, tulee vettä läpäisemättömän pinnan osuus alueella kasvamaan. Sitä kautta myös muodostuvien hulevesien määrä kasvaa. Vaikutuksia pyritään minimoimaan hallitsemalla hulevesiä tontti- tai korttelikohtaisesti.

Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että alueelta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva rakentamisen myötä. Hulevesimäärän kasvun vaikutuksia pyritään minimoimaan viivyttämällä syntyviä hulevesiä tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiviemäriin. Hulevesiviemärissä vedet ohjataan pohjoisessa sijaitsevaan ojaan.

Maaperä

Alue on Vantaan kaupungin maalajikartan mukaan kokonaisuudessaan täyttöaluetta. Pohjatutkimusten mukaan maaperä on täyttöä, hiekkaa ja moreenia. Kairaukset ovat ulottuneet syvimmillään 3,35 m syvyydelle maanpinnasta päättyen tiiviiseen maakerroksen, kiveen tai kallioon.

Kaava-alueella ei ole mitattu pohjaveden tasoa. Kaava-alue ei sijaitse määritellyllä pohjavesialueella.

Topografia

Alueen topografia hahmottuu tasaisena. Alueen pohjoislaidalla Ajolenkin reunalla korkoasema on enimmillään +62,8 ja alueen länsireunalla Ajolenkin katualueen puoleinen korkoasema on alimmillaan +60,8.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Keimolanmäki kuuluu Keimolan kaupunginosaan (kaupunginosa 22), jossa asui vuonna 1980 173 asukasta, vuonna 2015 183 asukasta. Keimolanmäen asemakaava hyväksyttiin vuonna 2009, joka on mahdollistanut kaupunginosan asukasmäärän voimakkaan kasvun. Keimolan kaupunginosan väkiluvun suhteellisen voimakas kasvu on alkanut vuoden 2015 jälkeen. 2024 Keimolassa asui

2566 asukasta. Keimolanmäen alueella on vielä rakentamattomia asuintontteja, joten kaupunginosan väkiluku tullee nousemaan myös lähivuosina.

Asuminen

Asemakaavamuutoksen suunnittelualueella ei ole asuntoja. Alue on voimassa olevassa asemakaavassa (Keimolanmäki 220200) asuinkerrostalojen korttelialue. Alueella ei ole rakennuksia.

Sosiaalinen ympäristö

Vuonna 2024 vain 5 % Keimolan väestöstä oli yli 65-vuotiaita, kun alle 15-vuotiaita oli 16 % ja 16–29-vuotiaita 30 %. Perheväestön osuus Keimolan alueella oli 2024 61 %.

Palvelut ja työpaikat

Keimolanmäki on asuntovaltaista aluetta eikä siellä ole juurikaan työpaikkoja koulu- ja päiväkotipalveluihin liittyvien työpaikkojen lisäksi.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Keimolanmäen keskeisellä sijainnilla Lincolninaukion ja Ajolenkin kulmauksessa. Ajolenkin eteläpuolella sijaitsee Keimolanmäen koulu ja itäpuolella pysäköintilaitos, jonka vieressä oleva rakentamattoman tontin asemakaava mahdollistaa mm. kaupallisten palveluiden toteuttamisen. Korttelialueesta pohjoiseen sijaitsee rakentamaton lähipalvelurakennusten korttelialue, joka on mukana 2026 asemakaavoituksen kaavoitussuunnitelmassa alueen muuttamiseksi asuinrakentamisen kortteliksi. Muuten lähialueet ovat asuinkerrostaloille ja erilaisille asuinpientaloille kaavoitettuja alueita, joista etenkin alueen länsi- ja pohjoispuolella olevilla alueilla on rakentamattomia tontteja. Suunnittelualueen pohjoispuolella on 5-kerroksinen asuinkerrostalo. Suunnittelualueeseen osin sisältyvän ja alueeseen rajautuvan Ruutulipunpuiston rakentamissuunnitelma on hyväksytty vuonna 2025.

Kaupunkikuva

Keimolanmäen alueen kaavaratkaisun katuverkko on saanut inspiraationsa alueella aikaisemmin toimineesta Keimolan moottoriurheiluradasta. Rakentaminen sijoittuu pääkatujen varsille. Alueen erityispiirteinä ovat moottoriurheiluradan linjauksia mukaileva katuverkko ja Valtatie 3:n reunalla mutkitteleva kerrostalolamelli. Alueen koillisreunalla kerrostalojen kerrosluvut vaihtelevat 5-8 välillä, Ajolenkin sisälle jäävällä alueella rakentamisen korkeus vaihtelee 4-6 kerroksen välillä ja alueen länsi- sekä lounaisreunalla rakentaminen on pääosin kaksi kerroksista.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Alueella ei ole kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia eikä tiedossa olevia muinaismuistoja.

Virkistys

Alue rajautuu Ruutulipunpuistoon, joka kytkeytyy osaksi alueen laajempaa viheralueverkostoa. Keimolanmäen länsipuolella on Petikon luontovirkistysalue, jossa on monipuolisesti virkistysmahdollisuuksia.

Liikenne

Suunnittelualue rajautuu Ajolenkin katualueeseen. Kadun pohjoispuolella on jalkakäytävä ja eteläpuolella kulkee yhdistetty jalankulun- ja pyöräilyn väylä. Keimolanmäen alueen jalankulku- ja pyöräily yhteydet ovat laadukkaat ja kattavat, ja alueella on hyvät yhteydet sekä alueen sisällä että Kivistön alueelle. Ruutulipunpuiston toteuttaminen monipuolistaa Keimolanmäen sisäistä jalankulkuympäristöä ja parantaa alueen virkistysyhteyksiä.

Suunnittelualueelta on kävelyn ja pyöräilynväylää pitkin noin 1,5 kilometrin etäisyys Kivistön juna-asemalle. Kivistön juna-aseman ja Keimolanmäen välillä liikennöi bussilinja 434 arkisin kello 6–21, 3–6 vuoroa tunnissa. Lähin bussipysäkki sijaitsee noin 40 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta,

mikä mahdollistaa joukkoliikenteen sujuvan käytön. Suunnittelualue sijaitsee Valtatien 3 välittömässä läheisyydessä, minkä asioista alue on hyvin saavutettavissa myös yksityisautolla.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Yleiseen vesihuoltoon liittyminen tapahtuu Ajolenkiltä.

Keimolan alue kuuluu Kivistön painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen yläsäiliö, jonka tilavuus on 4500 m3. Vedensyöttö Myyrmäen painepiiriin tapahtuu Helsingistä, Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kaivokselan ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Myyrmäen painepiiristä vesi johdetaan Kivistön painepiiriin Kivistön paineenkorotusaseman kautta.

Painevälivaihtelu alueella +98 m…-+99m…, tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Yleiseen vesihuoltoon liittyminen tapahtuu Ajolenkiltä.

Jätevedet johdetaan etelässä sijaitsevalle jätevedenpumppaamolle, joka sijaitsee noin osoitteessa Ajolenkki 22b. Sieltä jätevedet pumpataan Vanhalle Hämeenlinnantielle, josta viettoviemärillä itään Ruusumäentielle ja kehäradan ali Tikkurilantien jäteveden pumppaamolle. Tikkurilantien viemäri johtaa jätevesiä lounaan suuntaan, Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n alitse kohti Espoon viemäriverkostoa ja edelleen puhdistettavaksi Blominmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Yleiseen hulevesiviemäriin liittyminen tapahtuu Ajolenkiltä.

Hulevedet johdetaan putkessa pohjoiseen, jossa ne puretaan ojaan noin osoitteessa Ajolenkki 22b. Ojasta vedet johdetaan Keimolan isosuolle, josta edelleen etelään Kynikenojaan, josta lopulta Pitkäjärveen. Pitkäjärvi purkaa vetensä lopulta Suomenlahteen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Kaukolämpöverkkoon liittyminen tapahtuu Ajolenkiltä.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Ajolenkin katualueella.

Ympäristöhäiriöt

Alue on lentomeluvyöhykettä 3 (LDEN 50-55dB).

2.1.4 Maanomistus

Suunnittelualue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Maakuntakaava

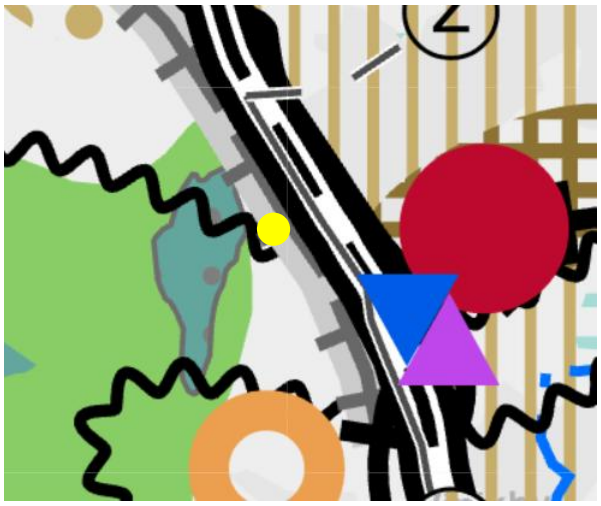

Ote maakuntakaavayhdistelmästä. Keltainen piste osoittaa suunnittelualueen likimääräisen sijainnin.

Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-aluetta koskee maakuntakaavan yleismääräykset.

MAL 2023 -suunnitelma

MAL 2023 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2023–2040. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Hiilineutraaliuden tavoitteena on seudun kasvu vähentäen hiilidioksidipäästöjä tehokkaasti kestävän yhdyskuntarakenteen, asumisen ja liikenteen keinoin. Menestys syntyy siten, että seutu tarjoaa houkuttelevan asuin- ja toimintaympäristön asukkaille ja elinkeinoelämän toimijoille. Hyvinvoivan seudun laadukas elinympäristö mahdollistaa hyvän ja onnellisen elämän kaikille asukkaille.

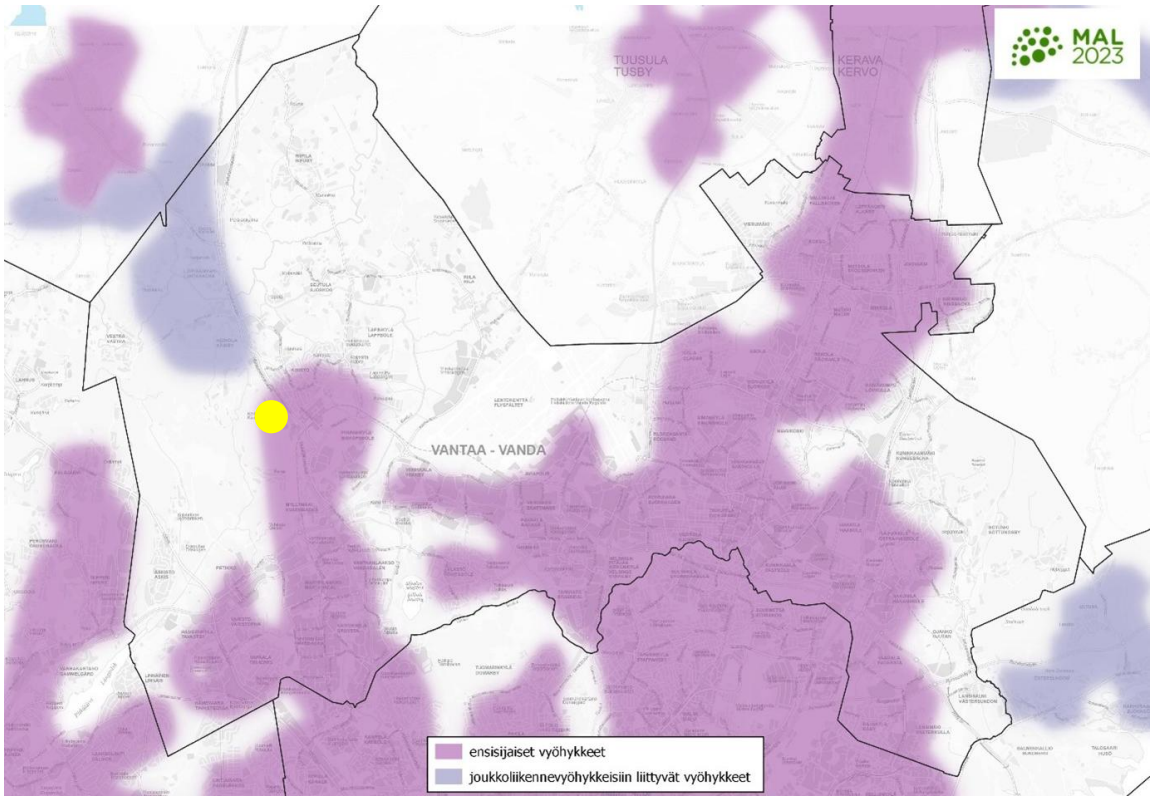

MAL 2023 suunnitelman ensisijaiset vyöhykkeet ja joukkoliikennevyöhykkeisin liittyvät vyöhykkeet. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti esitetty keltaisella pisteellä.

Maankäytön suunnittelussa jatketaan yhdyskuntarakenteen tiivistämistä erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen. Seudun uudesta asuntotuotannosta 95 % kohdistetaan ensisijaisille vyöhykkeille (oheinen kartta). Suunnittelulla mahdollistetaan maankäytön tiivistyminen ja ehkäistään alueellista eriytymistä kaupunkiuudistuksen keinoin. MAL 2023 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 12.9.2023 (liikenne) ja Vantaan kaupunginvaltuustossa 13.11.2023. Osaa tavoitteista on täsmennetty kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 21.10.2024.

Yleiskaava

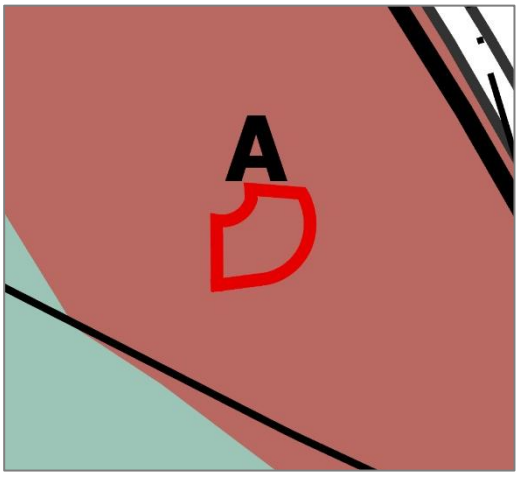

Alue on merkitty asuinalueeksi (A), joka varataan monipuoliseen asumiseen. Yleiskaavamääräyksen mukaan alueelle saa sijoittaa asuinympäristöön sopivia palveluita ja asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

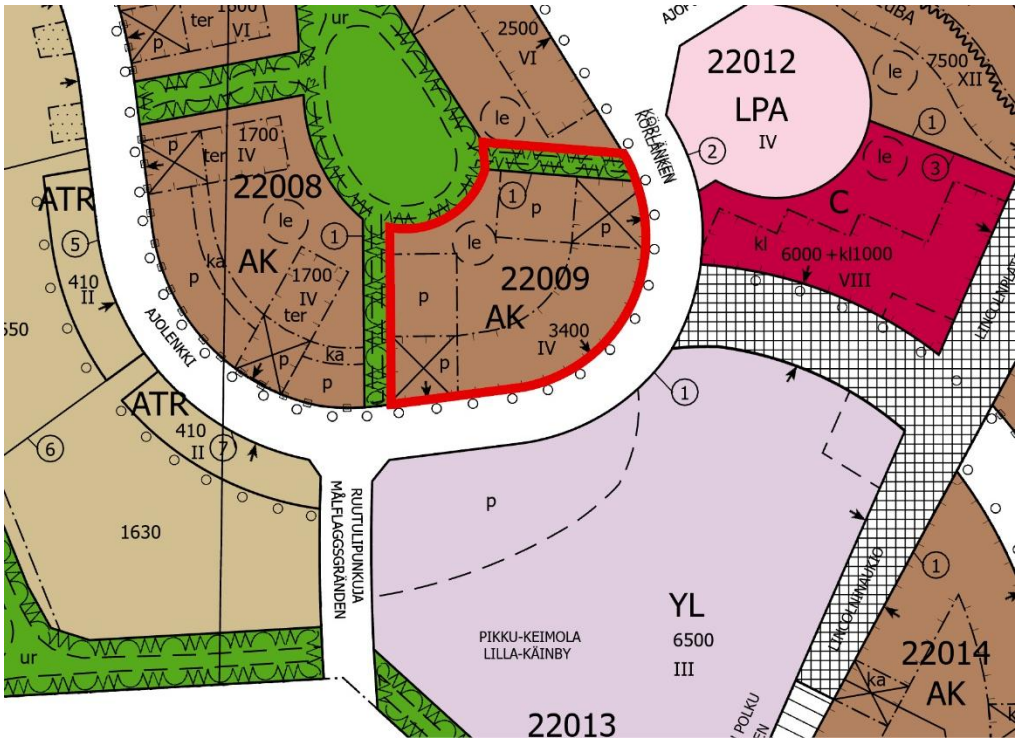

Suunnittelualueella on voimassa Keimolanmäki asemakaava 220200 (lainvoimainen 9.2.2011). Voimassa olevassa asemakaavassa alue on asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK) ja puistoaluetta (VP). Korttelialueen rakennusoikeus on 3400 k-m^2 ja suurin sallittu kerrosluku on 4. Rakennus tulee rakentaa kiinni Ajolenkin katualueeseen ja pysäköinti tulee sijoittaa korttelialueen pohjois- ja länsireunoille. Puistoalueella kulkee ohjeellinen ulkoilureitti (ur).

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Asemakaavatyö on mukana vuonna 2025 julkaistussa kaavoitusohjelmassa. Vantaan kaupungin jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 25.8.2025. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002634 ja kaavoitus tuli vireille 4.9.2025.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty 11.12.2025. Aluerajausta on muutettu siten, että kortteleiden 22009 ja 22010 väliin jäävä osa Ruutulipunpuistosta (VP) on otettu osaksi asemakaavamuutoksen suunnittelualuetta.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja -ympäristö (kiinteistöt ja tilat, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Lupa- ja valvontavirasto, HSL, HSY, Vantaan Energia Oy, Vantaan Energia Sähköverkko Oy, tietoliikenneverkkoa ylläpitävät yhtiöt.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (AKL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin nähtävilläoloaikana (4.9.2025-5.10.2025) kolme mielipidettä.

Finavia Oyj muistutti mielipiteessään, että suunnittelualue sijaitsee Helsinki-Vantaa lentoaseman 50-55 dB lentokonemelualueella ja kiitotien 22R lentoonlähtöreitin välittömässä läheisyydessä. Finavia katsoo, että alueella päiväkodin ulkokuorelle tulee asettaa vähintään 35 dB ääneneristävyysvaatimus.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä toteaa mielipiteessään, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi ja asemakaavamuutos ei edellytä niiden siirtämistä.

Vantaan Energia Sähköverkko Oy ja Vantaan Energia Oy toteavat yhteisessä mielipiteessään, että alueelle on rakennettu kaukolämpöverkko ja keski- ja pienjännitekaapelit. Yhtiöt haluavat, että asemakaavamuutosehdotuksessa huomioidaan toteutetut kaukolämpö- ja sähköverkot.

Hankeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa esiteltiin 13.9.2025 Kivistön kyläjuhlilla.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 10.3.2026 asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville asettamisesta 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavan muutosehdotus oli nähtävillä (MRA 27 §) 25.3. - 23.4.2026 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 15 kappaletta ja vastaanotettiin 7 kappaletta. Muistutuksia saatiin 0 kappaletta.

Lausunnot ja vastineet:

Fingrid Oyj:ltä saatiin kaksi lausuntoa, joissa molemmissa todettiin, että Fingrid Oyj:llä ei ole huomautettavaa asemakaavamuutosehdotukseen.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) toi esiin lausunnossaan, että alueelle on rakennettu vesijohdot ja viemäri eikä kaavaratkaisu edellytä niiden siirtämistä.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) toi esiin lausunnossaan, että kestävän liikkumisen huomioinen myös jatkosuunnittelussa sisältäen sujuvat yhteydet bussipysäkeiltä. Kestävän liikkumisen kannalta on hyvä, ettei pysäköintiä tai saattoa sijoiteta tontille. Pyöräpysäköinti on kaavaselostuksen aineistossa toteutettu hyvin, runkolukittavuus ja paikkojen kattaminen parantaisi palvelutasoa. Myös lastenvaunuvarastojen huomioiminen jatkosuunnittelussa helpottaisi matkaketjujen suunnittelua.

Vastine: Asemakaavaratkaisu mahdollistaa lausunnossa esitetyt suunnitteluratkaisut. Kaavamääräysten mukaan polkupyöräpaikat on toteutettava runkolukittuina. Sisäänkäyntien ja pyöräpysäköinnin tarkempi sijoittuminen sekä vaunuvaraston tarve ja sijoittuminen ratkaistaan jatkosuunnittelussa päiväkodin toteutukseen tähtäävän suunnittelun yhteydessä.

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) toi esiin lausunnossaan, että kaavaratkaisu on yleiskaavan mukainen. Lisäksi LVV nosti esiin kaavaselostuksen alussa olevat virheelliset tiedot koskien kaavaratkaisun rakennusoikeutta ja voimassa olevan asemakaavan suurinta sallittua kerroslukua.

Vastine: Lausunnossa esitetyt virheelliset tiedot korjataan asemakaavaselostukseen.

Suomen luonnonsuojeluliton Vantaan yhdistys ry:llä ei ole lausuttavaa asemakaavaehdotuksesta.

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy toi esiin lausunnossaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit.

Vastine: Asemakaavaratkaisussa on huomioitu maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit.

Lausuntojen ja muistutusten pohjalta tehdyt muutokset kaavaratkaisuun ja kaavaselostukseen

Lausuntojen pohjalta ei tehty muutoksia kaavakarttaan tai -määräyksiin.

Lupa- ja valvontaviraston lausunnon pohjalta on tarkistettu asemakaavaselostuksen perus- ja tunnistetiedot kohtaa. Asemakaavassa suurin sallittu kerrosluku laskee neljästä kerroksesta kolmeen, mutta selostuksessa oli virheellisesti ilmoitettu kerrosluvun laskevan kuudesta kerroksesta kolmeen. Samassa kohdassa oli virheellisesti ilmoitettu kaavan rakennusoikeudeksi 3000 k-m2. Kirjaus on korjattu kaavaratkaisun mukaiseksi 2800 k-m2.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Kaavatyön tavoitteena on mahdollistaa 10 ryhmäisen päiväkodin eli noin 2800–2900 k-m2 laajuisen päiväkotirakennuksen toteuttamisen tarvittavine piha-alueineen kortteliin 22009. Puistoalueelle on tavoitteena mahdollistaa päiväkodin huoltoliikennettä palveleva ajoyhteys. Tavoitteena on, että puistoalueen rajoja ei muuteta.

Tarve päiväkodin kaavoittamiselle aiheutuu alueen lapsimäärän kasvusta. Suunnittelualueen pohjoispuolella Varikkokaarteen varressa on lähipalvelurakennusten tontti korttelissa 22005, jolle päiväkotia on alueella alun perin suunniteltu. Tätä tonttia ei voida toistaiseksi ottaa päiväkotikäyttöön, koska sen pihamelun ohjearvot eivät mahdollista päiväkotitoimintaa ennen Keimolanmäentien varrelle sijoittuvien asuinrakennusten rakentamista. Kortteli 22009 on katsottu sopivaksi päiväkotikäyttöön sen sijainnin tarjotessa mm. synergiaetuja viereisen kaupungin koulutontin toimintojen ja pysäköintijärjestelyjen suhteen.

Vantaan valtuustokauden 2026–2029 strategia (Kv 26.1.2026):

Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategian mukaan tulevaisuudessa asukkaat, yritykset ja ideat löytävät kotinsa Vantaalta. Uudet ratkaisut asumisessa, liikkumisessa, kestävässä kehityksessä, oppimisessa ja elinvoiman rakentamisessa ovat parantaneet ihmisten arkea, kaupungin ilmettä ja mainetta. Tulevaisuuden Vantaa on turvallinen, viihtyisä ja jatkuvasti kehittyvä ympäristö elää, opiskella ja tehdä töitä. Strategiassa on määritetty kolme tärkeää päämäärää: Hyvän elämän Vantaa, Vetovoimainen Vantaa ja Tasapainoisen kasvun Vantaa.

Hyvän elämän Vantaan päämäärän osalta tavoitellaan muun muassa sitä, että Vantaa antaa lapsille ja nuorille vahvat eväät elämään. Vetovoimainen Vantaa päämärän osalta strategiassa tavoitellaan muun muassa päiväkotien ja oppilaitosten tarjoavan yhtä hyvät ja turvalliset ympäristöt kasvamiseen ja oppimiseen joka puolella kaupunkia. Tasapainoisen kasvun Vantaa päämäärän tavoitteena on muun muassa alueellisen eriytymisen pysäyttäminen, ekologisen kestävyyden varmistaminen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen varautuminen.

MAL-tavoitteet:

Asemakaavalla edistetään muun muassa seuraavaa MAL-tavoitetta:

- Rakennetaan Helsingin seudun asukkaiden tarpeisiin monipuolisia ja laadukkaita asumisen vaihtoehtoja ja uudistetaan määrätietoisesti asuinalueita, jotka uhkaavat jäädä kehityksestä jälkeen.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022 § 7[SA1])

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 (Kv 15.12.2025):

Vantaan arkkitehtuuriohjelma linjaa suunnittelemaan ja toteuttamaan kaupunkia, jossa korostuu paikalliset tilat ja pitkäikäiset talot. Asemakaavan kannalta keskeisiä tavoitteita on:

Edistetään kollektiivisten tarinoiden kaupunkia eli vahvistetaan alueellisia erityispiirteitä.

- Arkkitehtuuri sopeutuu paikan kaupunkimaisemaan ja ympäristöön.

Tuetaan kävelijän vauhdilla koettavaa kaupunkia eli luodaan liikenteeltään hidastettuja paikkoja.

- Liikkuminen on suunniteltu jalankulkijan ja pyöräilijän ehdoilla.

Suunnitellaan rakennuksia ja kortteleita, jotka tuovat “silmiä kaduille” – eli mahdollistavat kohtaamisia, luonnollista valvontaa ihmisten läsnäolon kautta sekä moninaista toimintaa, joka synnyttää liikettä ja näkyy kadulle.

- Rakennuksen maantasokerros on avoin, joustava ja toiminnallisesti monipuolinen.
- Suunnitelma kytkeytyy toiminnallisesti ja visuaalisesti ympäröivään julkiseen tilaan.

Edistetään ihmisen mittakaavaista kaupunkia eli luodaan visuaalista ja toiminnallista vaihtelua.

- Suunnitelma on sidottu alueen identiteettiin ja olemassa olevaan rakenteeseen selkeällä ja johdonmukaisella tavalla.
- Suunnitelman rakennukset ovat mittakaavaltaan, muodoltaan ja materiaaleiltaan ympäristöönsä sopivia.
- Suunnitelmassa on visuaalista ja toiminnallista vaihtelua rakennus- ja korttelitasolla, esimerkiksi massoittelu, julkisivut, värit, toiminnot.

Luodaan joustavuutta taloihin ja tiloihin eli huomioidaan rakennusten ja kaupunkitilojen jatkuva käyttö ja muuttuvat tarpeet.

- Suunnitelman uudisrakennus mahdollistaa osin tai kokonaan erilaisia käyttäjäryhmiä tai käyttötarkoituksia tulevaisuudessa.
- Suunnitelmassa on huomioitu vuorokäyttö. Suunnitelma tuottaa sisä- ja/tai ulkotilaa muiden toimijoiden tai asukkaiden käyttöön.

Huomioidaan kaupunkiympäristössä käytön jäljet eli korostetaan kerroksellista kaupunkia.

- Suunnitellaan ilmastonmuutokseen sopeutuvaa luontoa ja kaupunkirakennetta.
- Siniviherrakenteelle eli kookkaalle puustolle, kasvulliselle maanpinnalle ja/tai hulevesien viivyttämiselle on varattu tilaa.
- Tonttikohtaisen vihertehokkuuden minimiarvot täyttyvät.
- Suunnitelma sopeutuu osaksi päästötöntä energiajärjestelmää eli se parantaa energiatehokkuutta tai edistää uusiutuvan energian tuotantoa.

Huomioidaan villiintyvä kaupunkiluonto eli luodaan kaupunkiympäristössä edellytyksiä hyvinvoiville lajeille ja ihmisille.

- Kaava-alueen viheralueet ovat saavutettavia.
- Luonnon kokonaisheikentymättömyys on huomioitu.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.

- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.
- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

3.3.2 Muut tavoitteet

Osallisten palautteista tulleet tavoitteet

Hyödynnetään olemassa olevaa kunnallisteknistä verkostoa ja vältetään verkoston siirtotarpeet. Huomioidaan lentoliikenteestä aiheutuva melu rakennuksen ulkokuoren ääneneristyksessä.

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita. Yleisten alueiden korttelialueella vihertehokkuuden tavoitetasona Kivistön suuralueella on 0,9–1,0.

Viheralueiden saavutettavuus- ja mitoitusohje SAAVU

Viheralueiden saavutettavuus- ja mitoitusohjeen (Kala 5.9.2023) tavoitteena on riittävät ja saavutettavat viheralueet. Asemakaavoituksen yhteydessä tehdään SAAVU-analyysi tai -tarkastelu, jos kaavalla vaikutetaan viheralueisiin. Kaavaratkaisulla ei muuteta viheralueiden rajoja, eikä käytettävyyttä, joten SAAVU-analyysiä ei ole tarpeen tehdä tämän asemakaavan osalta.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavatyön tavoitteena on mahdollistaa 10-ryhmäisen päiväkodin toteuttaminen. Tarkempi päiväkodin suunnittelu tehdään kaavan vahvistumisen jälkeen, joten vaihtoehtotarkasteluissa päiväkotirakennusta on käsitelty karkeana tilavarauksena. Kaavatyön yhteydessä tehdyissä vaihtoehtotarkasteluissa on tutkittu erityisesti päiväkodin huoltopihan toimintaa ja pysäköinnin sijoittelua, joilla on merkittävä vaikutus päiväkodin leikkipihan kokoon ja siten päiväkotitoiminnan soveltumiseen asemakaava-alueelle.

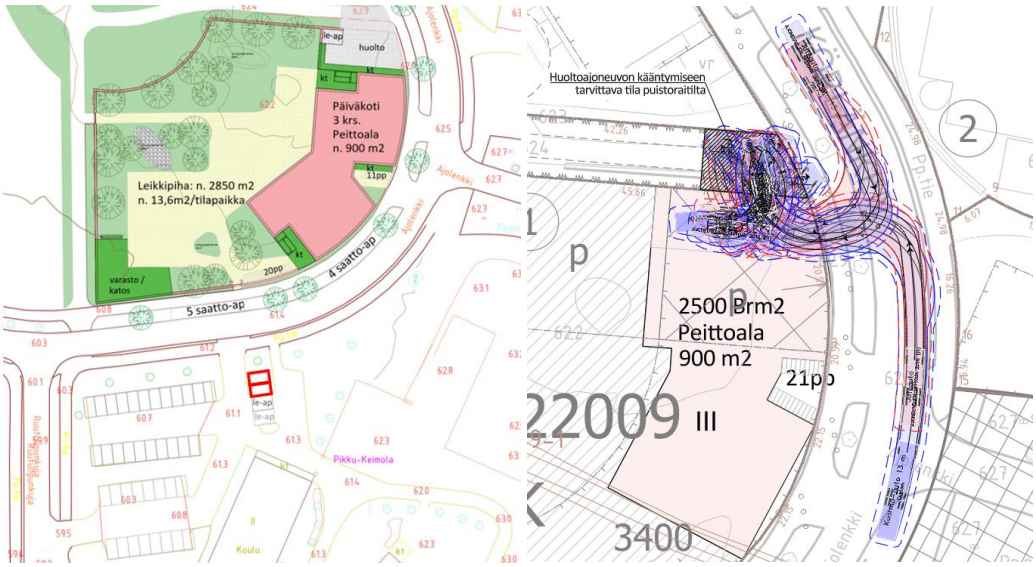

Kuva vasemmalla: Pysäköinnin tarkastelu. Kuva oikealla: Huoltoajoneuvon ajouratarkastelu. Kuvat: Vantaan kaupunki

Pysäköintiä on tarkasteltu kahden vaihtoehtotarkastelun kautta. Vaihtoehdossa VE1 kaikki pysäköinti on esitetty sijoitettavaksi päiväkodin tontille kortteliin 22009. Vaihtoehdossa VE2 (katso pysäköintitarkastelu yllä) korttelialueelle on esitetty sijoitettavan yksi liikuntaesteisten autopysäköintipaikka huoltopihan yhteyteen ja muut autopaikat on esitetty korttelialueen ulkopuolelle. Korttelialueen ulkopuolelle sijoitettavia autopaikkoja on esitetty Ajolenkin kadunvarteen (9 saattoliikenteen autopaikkaa) ja kortteliin 22013 (11 saattoliikenteen ja 14 henkilökunnan autopaikkaa). Tarkastelun perusteella kortteliin 22013 tulee toteuttaa kaksi uutta autopysäköintipaikkaa, joiden suuntaa antava sijoittuminen on esitetty yllä olevassa kuvassa punaisella viivalla.

Huoltopihaa on tarkasteltu vaihtoehtotarkasteluin (katso huoltoajoneuvon ajouratarkastelu yllä). Tilatehokkain huoltotaskuratkaisu ei ole liikenneturvallisuuteen liittyvistä syistä mahdollinen korttelialueelle, koska huoltotaskun käyttö edellyttäisi huoltoajoneuvon peruuttamista Ajolenkin jalkakäytävän yli. Vaihtoehtoina on tutkittu huoltopihaa Ajolenkin kadun varteen (VE1) sekä huoltotaskua, jonka ajoyhteytenä hyödynnetään Ruutulipunpuiston Ajolenkin puoleista osaa kortteleiden 22009 ja 22010 välisellä alueella (VE2).

Vaihtoehdossa VE1 kaikki päiväkodin toiminnot on esitetty sijoitettavaksi päiväkodin tontille kortteliin 22009. Päiväkodin pihan kooksi muodostuu 3-kerroksisella päiväkotirakennuksella toteutettuna noin 1750 m^2 eli noin 8,3 m^2 päiväkodin tilapaikkaa kohden. Vaihtoehdossa VE2 huoltoajoneuvo hyödyntää Ruutulipunpuiston osaa ajoyhteytenä ja päiväkodin tontille on osoitettu vain 1 liikuntaesteisten autopysäköintipaikka ja 31 polkupyöräpysäköintipaikkaa. Muut autopysäköintipaikat on esitetty sijoitettavaksi korttelialueen ulkopuolelle. Päiväkodin leikkipihan kooksi muodostuu noin 2850 m^2 eli 13,6 m^2 / päiväkodin tilapaikka.

Vaihtoehdossa VE1 (kuva vasemmalla) päiväkodin kaikki toiminnot on esitetty sijoitettavaksi korttelialueelle, jolloin leikkipihan koko muodostuu melko pieneksi. Vaihtoehdossa VE2 (kuva oikealla) Osaa Ruutulipun puistosta hyödynnetään huoltoajoneuvon kääntöpaikkana ja korttelialueelle osoitetaan vain yksi liikuntaesteisten pysäköintipaikka.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavaratkaisun pohjaksi esitetään vaihtoehtoa VE2, koska vaihtoehdolla päiväkodin leikkipihan koko pystytään toteuttamaan lähes päiväkotimitoitusohjeen mukaisen tavoitetason (15–20 m^2 / tilapaikka) kokoisena.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen rakentamaton asuinkerrostalojen korttelialue yleisten rakennusten korttelialueeksi, jolla mahdollistetaan päiväkodin rakentaminen kortteliin 22009. Ruutulipunpuiston puistoalueen (VP) rajoja ei muuteta ja kortteleiden 22009 ja 22010 väliin Ajolenkin katualueen reunaan osoitetaan ajoyhteys ja ulkoilureitti -merkintä (ajo/ur) sekä ohjeellinen ulkoilureitti -merkintä (ur), joilla mahdollistetaan puiston osan hyödyntäminen päiväkodin huoltoajoneuvon kääntöpaikkana ja huomioidaan Ruutulipun puiston ulkoilureitit laadittujen suunnitelmien mukaisina. Korttelin 22009 autopysäköintipaikkojen osalta asemakaavassa velvoitetaan toteutettavan yksi liikuntaesteisten pysäköintipaikka korttelialueelle. Kaavatyön yhteydessä on tehty tarkasteluita pysäköinnistä. Tarkasteluilla on osoitettu, että Vantaan pysäköinnin mitoitusohje (kaupunkiympäristölautakunta 8.4.2025) ja Päiväkotitonttien mitoitusohje maankäytönsuunnittelua varten 25.10.2024 (päivitys hankejohtoryhmä 23.1.2025) huomioituna Keimolanmäen koulun tontilla ja Ajolenkin katualueella on löydettävissä riittävästi tilaa pysäköintipaikkojen toteuttamiseksi sekä Keimolanmäen koulun, että uuden Ruutulipun päiväkodin käyttöön. Pysäköintipaikkojen tarkempi määrä ja sijainti ratkaistaan päiväkodin toteutussuunnittelun yhteydessä.

4.1.1 Mitoitus

Kaavassa osoitetaan yksi noin (Y) 0,42 hehtaarin kokoinen yleisten rakennusten korttelialue, jonka rakennusoikeus on 2800 k-m^2 ja tehokkuusluku noin e= 0,67.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet rakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua koskevia määräyksiä.

Asemakaavalla määrätään vihertehokkuuden tavoitetasoksi 0,9. Tavoitetasoa on havainnollistettu kaavaselostuksen liitteenä olevassa pihasuunnitelmassa ja vihertehokkuuslaskelmassa. Rakentamislupavaiheessa suunnitelmaa voidaan tarkentaa, kunhan kaavavaiheen vihertehokkuuden tavoiteluku ja kaavamääräykset toteutuvat. Vihertehokkuuden toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

4.3 ALUEVARAUKSET

Pääosa asemakaava-alueesta on osoitettu yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Asemakaava-alueeseen sisältyvä Ruutulipunpuiston (VP) osa säilyy puistoalueena.

4.3.1 Korttelialueet

Y, yleisten rakennusten korttelialue

Ajolenkin katualueen ja Ruutulipun puiston rajaama kortteli 22009 osoitetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Alueen rakennusalueena on koko korttelialue. Asemakaava ohjaa rakentamista sijoittumaan kiinni Ajolenkin katualueen rajaan.

Korttelialueen rakennusoikeus on 2800 kerrosalaneliömetriä. Suurin sallittu kerrosluku on 3, jonka lisäksi rakennuksen katolle saa rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita.

Kaupunkikuvallisilla tavoitteilla ohjataan korttelialueen rakentamista Keimolanmäen ympäristöön sopivaksi. Keskeisen sijaintinsa vuoksi Lincolninaukion päätteenä sijaitseva korttelialue on erityisen tärkeässä asemassa alueen kaupunkikuvallisessa kokonaisuudessa. Tavoitteena on, että alueelle toteutettava julkinen rakennus soveltuu kaupunkikuvallisesti ympäristöönsä siten, että se tuo kaupunkikuvallista ja toiminnallista vaihtelua asuinrakennusvaltaiselle alueelle.

Korttelialueelle tulee toteuttaa yksi liikuntaesteisten pysäköintipaikka. Korttelialueelle ei saa sijoittaa muita autopysäköintipaikkoja. Polkupyöräpysäköintipaikkoja tulee toteuttaa 1pp / 85 k-m^2 ja vähintään 30 % pyöräpaikoista tulee sijoittaa katettuun tilaan. Kaikki polkupyöräpaikat tulee olla runkolukittavia.

Piha-alueelle istutetaan monilajista, kerroksellista ja kukkivaa kasvillisuutta. Päiväkodin leikkipiha tulee aidata kaupunkikuvallisesti korkeatasoisella suoja-aidalla. Korttelialueen puiston puoleiselta rajalta tulee rakentaa korttelin haltijan toteutus- ja hoitovastuulla kulkuyhteys Ruutulipunpuistoon. Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,9.

Asemakaavassa on mm. melunsuojausta ja arkkitehtuurin laatua koskevia määräyksiä. Päiväkodin ja muiden vastaavien tilojen ulkokuoren äänitasoeron ΔL lento-, raide- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

4.3.2 Muut alueet

VP, puisto

Kaavamuutosalueeseen kuuluu kortteleiden 22009 ja 22010 välinen osa Ruutulipunpuistoa. Ruutulipunpuiston rajaus pysyy nykyisellään. Asemakaavamuutoksessa Ruutulipunpuistoon osoitetaan ajoyhteys ja ulkoilureitti -merkintä (ajo/ur) sekä ohjeellinen ulkoilureitti -merkintä (ur), joilla mahdollistetaan puiston osan hyödyntäminen päiväkodin huoltoajoneuvon kääntöpaikkana ja huomioidaan Ruutulipun puiston ulkoilureitit laadittujen suunnitelmien mukaisina. Tarvittavat muutostyöt Ruutulipunpuiston alueella tulee toteuttaa ympäröivien kaupunkitilojen laatutason mukaisesti.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Yhdyskuntarakenne

Päiväkotitontti sijoittuu keskeiselle paikalle Keimolanmäen alueella. Alueella ei sijaitse rakennuksia. Esitetty rakentaminen sopeutuu alueen kaupunkikuvaan ja ympäristöön. Asemakaavaratkaisu huomioi ympäröivän rakennuskannan mittakaavan.

Kaupunkikuva

Asemakaavamuutos mahdollistaa päiväkodin rakentamisen keskeiselle paikalle ja tuo alueelle asuinrakennuksista poikkeavana rakennustyyppinä kaupunkikuvallista vaihtelua. Asemakaavamääräyksillä ohjataan rakennus sijoittumaan Ajolenkin katualueen rajaan, jolloin se liittyy luontevasti Keimolanmäen kaupunkirakenteeseen ja jäsentää katutilaa selkeästi. Rakentamisen mittakaava on sovitettu ympäröivään rakennuskantaan määräämällä suurimmaksi sallituksi kerroslukuksi 3.

Kaupunkikuvallista laatua varmistetaan kaavamääräyksillä, jotka ohjaavat rakennuksen arkkitehtuuria, mittakaavaa ja värien käyttöä siten, että ne ovat ilmeeltään eloisia mutta ympäristöönsä sopeutuvia. Korttelille asetettu vihertehokkuusvaatimus 0,9 varmistaa vehreän ja viihtyisän ympäristön toteutumisen. Maantasokerroksen avoin ja toiminnallinen toteutus sekä pihan luonteva kytkeytyminen Ruutulipunpuistoon parantavat alueen käytettävyyttä ja kaupunkitilan jatkuvuutta. Rakentamisen pienimittakaavaisuutta korostetaan katoksilla, kuisteilla ja muilla vastaavilla rakennusosilla, mikä tukee lapsille soveltuvaa mittakaavaa ja alueen kokonaisilmettä.

Asuminen

Asemakaavamuutoksen myötä alueelta poistuu 3400 k-m^2 asuinkerrostalojen rakennusoikeutta, joka mahdollistaisi alueelle rakennettavan koteja noin 68 asukkaalle.

Palvelut ja työpaikat

Kaavaratkaisu mahdollistaa 10-ryhmäisen päiväkodin rakentamisen alueelle, mikä parantaa alueen julkisia palveluita merkittävästi. Päiväkoti työllistää noin 30 henkilöä.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttaminen ei edellytä kunnallisteknisiä investointeja. Kustannuksia aiheutuu päiväkodin rakentamisesta.

Sosiaalinen ympäristö

Asemakaava mahdollistaa alueen julkisia palveluita parantavan merkittävän investoinnin toteuttamisen alueelle. Uudet palvelut kohdistuvat etenkin alueen nykyisille ja tuleville lapsiperheille, mutta yleensä päiväkodit tarjoavat iltakäytön mahdollisuuksia kaiken ikäisille. Palveluiden parantuminen voi lisätä alueen houkuttelevuutta erilaisissa asukasryhmissä ja tuoda pidemmällä aikavälillä alueen asukaspohjaan monipuolisuutta. Palvelutarjontaa parantamalla edistetään sosiaalista kestävyyttä. Toteutuessaan päiväkoti vastaa Kivistön suuralueen varhaiskasvatuspaikkatarpeeseen. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Asemakaavamuutoksen myötä Ruutulipunpuiston rajat eivät muutu. Asemakaavalla mahdollistetaan Ruutulipunpuiston osan hyödyntämistä ajoyhteytenä. Asemakaavaratkaisulla ei ole vaikutusta puiston käyttöön, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Koska puistoalueen kokoon tai käytettävyyteen ei tule muutoksia ei asemakaavalla ole vaikutuksia alueen viheralueiden saavutettavuuteen tai mitoitukseen. Siksi asemakaavatyön yhteydessä ei ole laadittu SAAVU-analyysiä.

Liikenne

Asemakaavalla mahdollistetaan 10-ryhmäisen päiväkodin toteuttaminen alueelle, mikä lisää alueen liikennettä erityisesti arkiaamuisin ja -iltapäivisin. Laskennallisesti 10-ryhmäisen päiväkodin käyttöön tullaan osoittamaan yhteensä 35 autopaikkaa, joista 15 palvelee henkilökuntaa ja 20 saattoliikennettä. Nykytilanteessa alue mahdollistaa 3400 k-m^2 laajuisen asuinkerrostalon toteuttamisen, jota varten voimassa oleva asemakaava määrää arviolta noin 45–50 autopaikkaa (1ap/asunto). Korttelissa 22013 sijaitsee nykyisellään päiväkoti sekä koulu. Asiantuntija-arvion mukaan Keimolanmäen oleva katuverkko on riittävä hankkeen synnyttämän liikenteen välittämiseen.

Päiväkodin saattoliikennettä on kaavatyön yhteydessä tutkittu sijoitettavaksi Ajolenkin kadunvarsipysäköintipaikoille, ja henkilökunnan pysäköintiä on tarkasteltu Keimolanmäen koulun pysäköintialueelle. Päiväkodin tontille tulee sijoittaa yksi liikuntaesteisen pysäköintipaikka. Lopullinen autopysäköintipaikkojen määrä ja sijainti tarkentuu toteutussuunnittelun yhteydessä. Asemakaavamuutos ei aiheuta muutostarpeita alueen jalankulun- ja pyöräilyn yhteyksille. Huoltoliikenteen liikenneturvallisuutta parannetaan osoittamalla Ruutulipunpuistosta alue huoltoliikenteen kääntymistä varten, jolloin huoltoajoneuvojen ei tarvitse peruuttaa Ajolenkin jalkakäytävän yli.

Vesihuolto

Kaava-alue sijaitsee rakennetun vesihuollon piirissä, yleisestä vesihuollosta ei siis synny kustannuksia. Liittyminen yleiseen vesihuoltoon tapahtuu Ajolenkiltä.

Ympäristöhäiriöt

Alue on lentomeluvyöhykettä 3 (LDEN 50-55dB). Tieliikenteen osalta potentiaalinen melun lähde on Valtatie 3. Valtatien 3 melu ei ulotu kaava-alueelle melumuurina toimivan kerrostalorivistön ansiosta. Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu. Melu huomioidaan asemakaavamääräyksin. Päiväkoti- ja muiden vastaavien tilojen ulkokuoren äänitasoeron ΔL lento-, raide- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB. Suunnittelualue on osa kaupunkihiljaiset alueet lentomelun laajenemisvyöhykkeellä -aluetta.

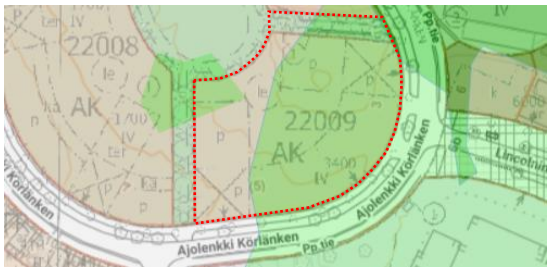

Suunnittelualueen päiväaikainen tiemelutaso on alle 50 dB (Tiemelu päivällä 2021). Tiemelu ei muodostu mitoittavaksi melulähteeksi suunnittelualueella. Suunnittelualueen raja merkitty kuvaan punaisella pisteviivalla.

Alueella on toiminut Keimolan moottorirata vuosina 1966–1978. Alueella on ollut aikaisemman toiminnan takia pilaantuneita maita. Pilaantuneet maa-ainekset on kunnostettu.

Merkittävin ilmanlaatuun vaikuttava tekijä alueella on Valtatien 3 autoliikenne. Etäisyys suunnittelualueelta Valtatien 3 liikennealueelle on yli 200 metriä. Valtatien 3 ja suunnittelualueen välissä on lisäksi melumuurina toimiva asunkerrostalorivistö, joka estää osin myös pienhiukkasten kulkeutumista alueelle. Kaavamuutosalue on riittävällä etäisyydellä merkittävimmistä päästölähteistä (Valtatie 3) HSY:n ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määrittelemien ilmanlaatuvyöhykkeiden perusteella.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavan mukaisen rakentamisen luontovaikutukset rajoittuvat pääosin vain kaavan alueelle, eikä merkittäviä negatiivisia muutoksia luonnon tilassa synny, sillä alue on aikaisemman maankäytön ja esirakentamisen myötä muuttunut oleellisesti luonnonympäristöstä. Kaava-alueella ei ole lain nojalla suojeltavia lajeja tai luontotyyppejä.

Kaavan mukaisen rakentamisen myötä vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön kohdistuvat pääosin vain alueen rakennetun ympäristön luontotyyppiin puustoiseen puistoon. Luontohaittaa alueen rakentamisesta syntyy puustoisen puiston luontotyyppiin yhteensä 0,16 luonnonarvohehtaaria. Kaavan mukaisen rakentamisen myötä osa rakennetun ympäristön luontotyyppien luonnonarvoista saadaan tuotettua alueen vihertehokkuuden mukaisen viherrakentamisen myötä, jolloin kokonaishaitta rakennetun ympäristön luonnonarvoihin jää pienemmäksi kuin 0,16 luonnonarvohehtaaria.

Laadittujen selvitysten perusteella alueen rakentamisella ei ole vaikutuksia liito-oravan tai lahokaviosammalen elinympäristöihin.

Asemakaavassa määrätään vihertehokkuuden tavoitetasoksi 0,9. Lisäksi asemakaavamääräysten mukaan piha-alueelle on istutettava monilajista, kerroksellista ja kukkivaa kasvillisuutta.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavan mukaisen rakentamisen toteuttaminen lisää vettä läpäisemättömän pinnan määrää alueella. Asemakaavassa määrätään, että tontilla tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Hulevesien käsittelyssä tulee noudattaa voimassa olevia vaatimuksia. Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että alueelta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva rakentamisen myötä. Näin pyritään välttämään mahdollisia hulevesitulvia.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavan ilmastovaikutuksia on arvioitu ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen näkökulmista Planect-laskentatyökalulla laaditun ilmastoviisas asemakaavaselvityksen perusteella. Arviointi kattaa kaavan toteuttamisen aikaiset elinkaarivaikutukset 50 vuoden ajanjaksolla. Selvityksessä on tarkasteltu kahta toteuttamiskelpoista skenaariota: tavanomaista rakentamista kuvaavaa BAU-skenaariota sekä vähähiilisiä ratkaisuja sisältävää minimiskenaariota. Merkittävimmät kasvihuonekaasupäästöt syntyvät liikenteestä, jonka osuus kokonaispäästöistä on noin puolet, sekä rakennuksista ja tonteista, joiden osuus on noin 40 prosenttia.

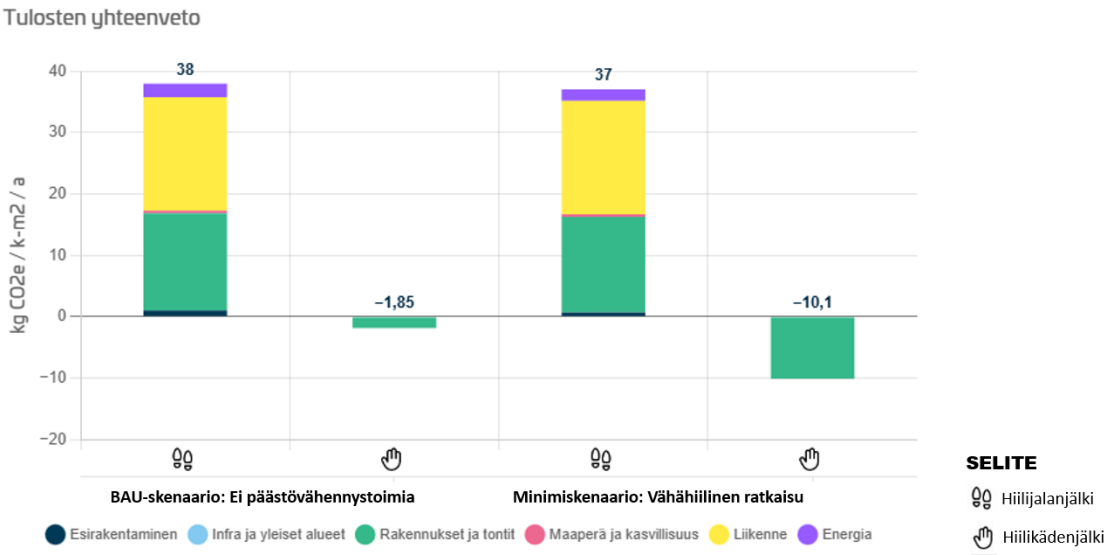

Ilmastovaikutusten arvioinnin tulosten yhteenveto ilmastoviisas asemakaava selvityksen mukaan. Kuva: Vantaan kaupunki.

Alue on esirakennettu ja se tukeutuu olemassa olevaan infraan, mikä vähentää infra- ja esirakentamisen päästöjä merkittävästi. Rakentamisen päästöjä voidaan hillitä materiaalitehokkaalla suunnittelulla ja vähähiilisillä rakennusmateriaaleilla, kuten puurakentamisella. Hiilipäästöjä voidaan

vähentää myös asettamalla päiväkotihankkeelle hiilijalanjäljen tavoite 16 kg $CO_2e/k\text{-}m^2/a$ jatkosuunnittelussa.

Energian osalta päästöjä vähennetään tiukalla energiatehokkuusvaatimuksella, josta kaupunki on tehnyt erillisen linjauksen päiväkotien osalta. Myös uusiutuvan energian tuottaminen vähentää energian hiilipäästöjä. Tätä on mahdollista tutkia tarkemmin toteutusvaiheessa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista edistetään vihertehokkuusvaatimuksella 0,9, hulevesien viivyttämisellä tonteilla sekä kaavamääräyksellä monilajisesta kasvillisuudesta, jotka parantavat pienilmastoa, vähentävät tulvariskejä ja lieventävät lämpösaarekeilmiötä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Asemakaavamuutos ei aiheuta muutoksia alueen nimistöön.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaava-alue on esirakennettu. Korttelin rakentaminen käynnistyy toimitilajohtamisen määrittelemän aikataulun mukaan asemakaavan saatua lain voiman.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan.

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Tuomas Eskola	aluearkkitehti
	Panu-Petteri Kujala	asemakaava-arkkitehti
	Noora Laak	asemakaava-arkkitehti
	Ville Leppänen	asemakaava-arkkitehti
	Oona Länsisalmi	asemakaava-arkkitehti
	Riikka Mattila	kaavatekninen koordinaattori
	Veli-Pekka Ristimäki	asemakaava-arkkitehti
	Agon Shala	asemakaava-arkkitehti
	Kai Zukale	asemakaavainsinööri
Yleiskaavoitus:	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti (31.12.2025 saakka)
	Jonna Kurittu	yleiskaavasuunnittelija (1.1.2026 alkaen)
Kadut ja puistot:	Aapeli Turunen	liikenteen alueinsinööri (16.11.2025 saakka)
	Laura Kilpeläinen	liikenteen alueinsinööri 17.11.2025 alkaen)
	Satu Kauppila	liikenneinsinööri
	Juuso Smolander	vesihuollon suunnittelu (28.02.2026 saakka)
	Marja Kivelä	vesihuollon suunnittelu (01.03.2026 alkaen
Rakennusvalvonta:	Petri Isokoski	lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Eira Linko	ympäristöinsinööri
Toimitilajohtaminen:	Merja Ryytty	rakennuttaja-arkkitehti

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 15. päivänä syyskuuta 2026

Panu-Petteri Kujala
asemakaava-arkkitehti

Tuomas Eskola
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	**Täyttämispvm**	16.2.2026
Kaavan nimi	002634 Keimolan Ruutulippu 22 Keimola		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	4.9.2025
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	092002634
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,4560	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,4560

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,4560**	**100,00**	**2800**	**0,61**	**0,0000**	**-600**
A yhteensä	0,0000	0,0	0		-0,4207	-3400
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4207	92,3	2800	0,67	0,4207	2800
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0353	7,7	0	0,00	0,0000	0
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,0000**	**0,00**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,4560**	**100,00**	**2800**	**0,61**	**0,0000**	**-600**
A yhteensä	0,0000	0,0	0		-0,4207	-3400
AK	0,0000	0,0	0		-0,4207	-3400
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4207	92,3	2800	0,67	0,4207	2800
Y	0,4207	100,0	2800	0,67	0,4207	2800
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0353	7,7	0	0,00	0,0000	0
VP	0,0353	100,0	0	0,00	0,0000	0
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

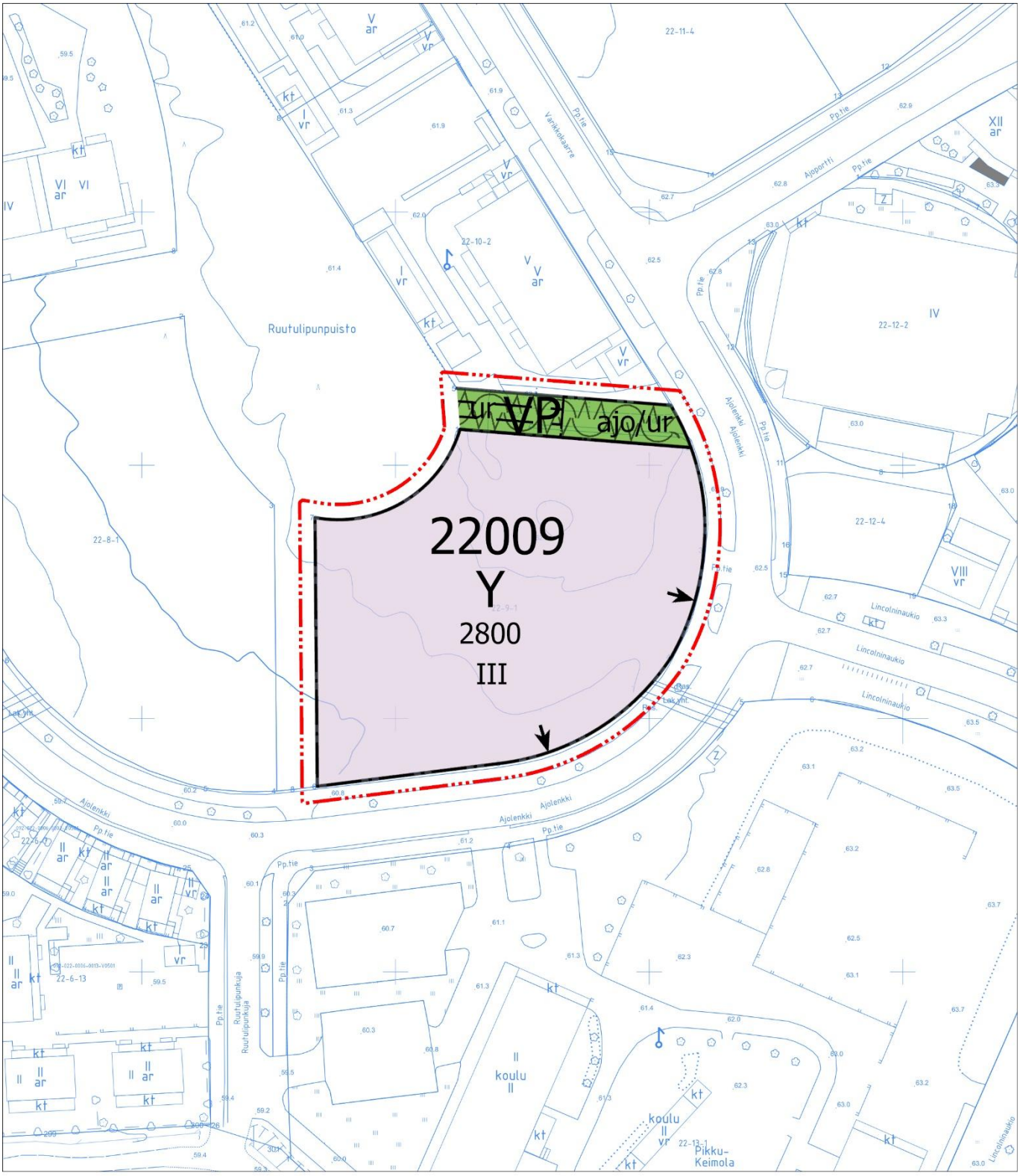

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
1:1000

0 12,5 25 50 m

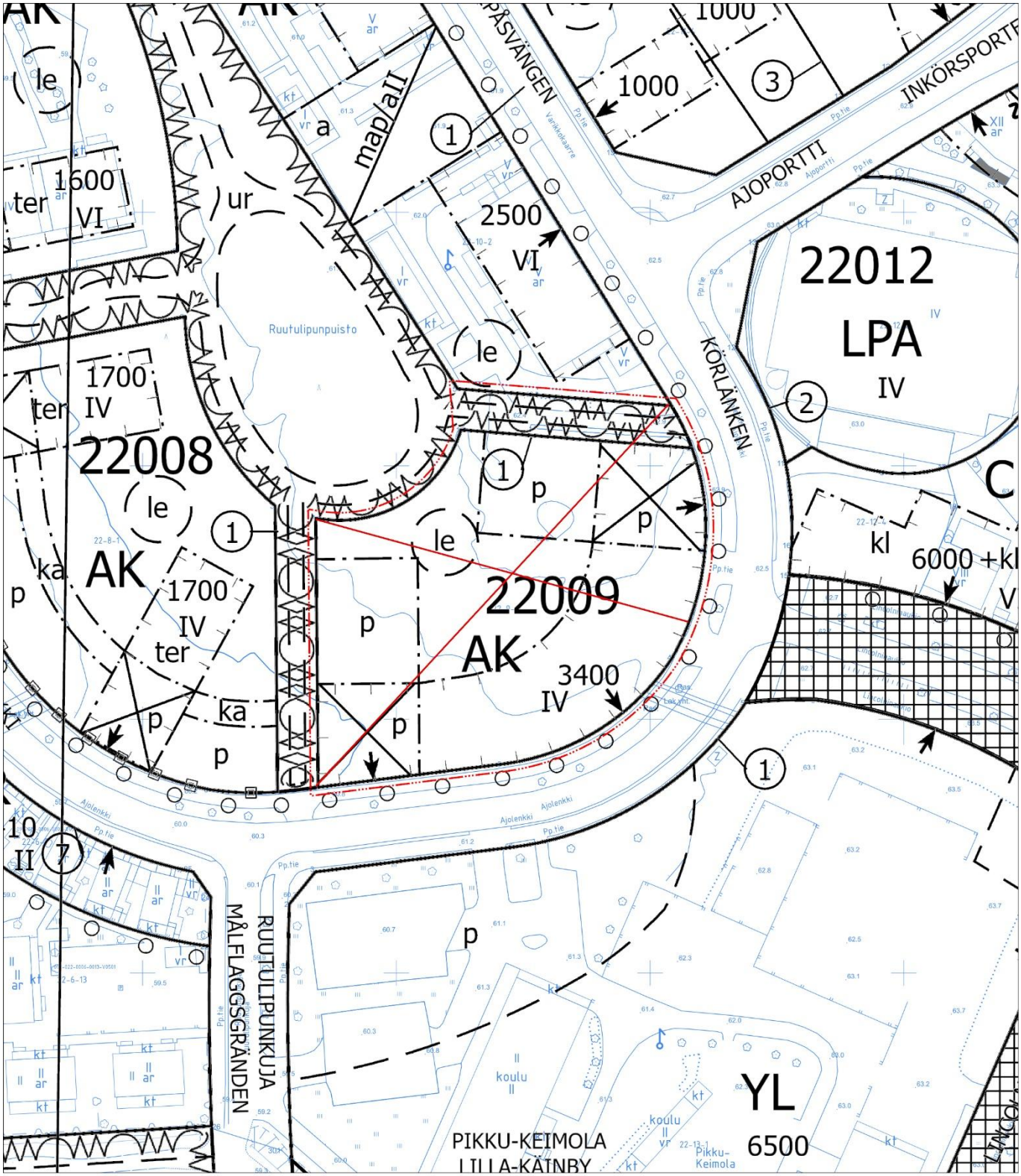

POISTUVAT KARTTAMERKINNÄT
1:1000

0 12,5 25 50 m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002634	10.3.2026

Vantaan kaupunki

KEIMOLAN RUUTULIPPU

Kaupunginosa 22, KEIMOLA

Asemakaavamuutos
Kortteli 22009 sekä virkistysaluetta.

1:1000

Vanda stad

KÄINBYS MÅLFLAGGA

Stadsdel 22, KÄINBY

Ändrinng av detaljplan
Kvarter 22009 samt rekreationsområde.

1:1000

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Y

Yleisten rakennusten korttelialue.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

Rakennusten arkkitehtuurin on oltava korkeatasoista, värikästä ja leikkisää.

Byggnadernas arkitektur ska vara av hög kvalitet, färggrann och lekfull.

Rakennuksen maantasokerroksen tulee olla avoin ja toiminnallinen.

Byggnadens markplansvåning ska vara öppen och funktionell.

Rakennusten tulee ilmentää lapsille sopivaa pienipiirteistä mittakaavaa esimerkiksi katosten kuistien tai muiden pienimittakaavaisten rakennusosien avulla.

Byggnaderna ska ha en småskalig utformning som lämpar sig för barn, till exempel genom skärmtak, verandor eller andra byggnadsdelar i liten skala.

Julkisivujen tulee olla värikkäitä. Päävärinä ei voi käyttää valkoista, mustaa tai harmaan sävyjä. Julkisivuvärit tulee sovittaa yhteen lähialueen rakennusten värien kanssa.

Fasaderna ska vara färgglada. Vitt, svart eller gråa nyanser får inte användas som huvudfärg. Fasad-färgerna ska anpassas till färgerna på byggnaderna i närområdet.

Julkisivuissa ei sallita näkyvia vaakasuuntaisia elementtisaumoja. Mahdollisten pystysuuntaisten elementtisaumojen on oltava oleellinen osa rakennuksen arkkitehtuuria.

I fasaderna tillåts inga synliga vågräta elementfogar. Eventuella lodräta elementfogar ska utgöra en väsentlig del av byggnadens arkitektur.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Päiväkodin pääsisäänkäynti tulee osoittaa Ajolenkin puoleiselle julkisivulle. Pääsisäänkäynnin yhteyteen saa toteuttaa sisäänkäyntiä korostavan sisäänkäyntipihan.

Entréerna ska framhävas med arkitektoniska medel. Daghemmets entréer ska i mån av möjlighet placeras på fasaden mot Körlänken.

Katolle saa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita ja ne tulee huolitella rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuviksi.

På taket får man utöver våningstalet och byggrätten bygga tekniska utrymmen och installera tekniska anordningar och de ska anpassas till byggnadens arkitektur.

Huolto on näkö- ja melusuojattava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisesti esim. katoksia, aitoja, muureja ja viherrakenteita hyödyntäen.

Den plats som är avsedd för underhåll ska insyns- och bullerskyddas på ett stadsbildmässigt högklassigt sätt, t.ex. med hjälp av takkonstruktioner, staket, murar och grönkonstruktioner.

Tontilla olevien rakennusten, varastojen, katosten, aitojen ja muiden rakenteiden tulee muodostaa materiaaleiltaan ja rakennustavaltaan yhtenäinen arkkitehtoninen kokonaisuus.

De byggnader, förråd, skärmtak, stängsel och andra konstruktioner som finns på tomten ska till material och utförande bilda en enhetlig arkitektonisk helhet.

Päiväkoti- ja muiden vastaavien tilojen ulkokuoren äänitasoeron ΔL lento-, raide- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

I daghemslokalers och motsvarande utrymmens ytterhölje ska ljudnivåskillnaden ΔL mot flyg-, spår- och vägtrafikbuller vara minst 35 dB.

Piha-alue

Piha-alueelle istutetaan monilajista, kerroksellista ja kukkivaa kasvillisuutta.

Päiväkodin leikkipiha tulee aidata kaupunkikuvallisesti korkeatasoisella suoja-aidalla.

Pihan pääportin tulee sijoittua Ajolenkin vastaiselle tontin reunalle. Pääportin on oltava arkkitehtonisesti korkealaatuinen ja sen on erotuttava muista pihan porteista.

Korttelialueen puiston puoleiselta rajalta tulee rakentaa korttelin haltijan toteutus- ja hoitovastuulla kulkuyhteys Ruutulipunpuistoon. Yhteyden suunnittelu ja toteutus tulee yhteensovittaa Ruutulipunpuiston suunnitelmien kanssa siten, että puiston olemassa olevaa kasvillisuutta ei turhaan vahingoiteta eikä puiston maanpinnan korkoja turhaan muuteta.

Huoltopiha on suunniteltava siten, että huoltopihan käyttö ei edellytä peruuttamista Ajolenkin jalkakäytävän ylitse.

Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,9. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Tonteilla tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

Gårdsområdet

På gårdsområdet ska blommande växtlighet med flera arter och skikt planteras.

Daghemmets gårdsplan skall inhägnas med ett skyddsstaket som är av hög klass med avseende på stadsbilden.

Gårdens huvudport ska placeras vid den tomtgräns som vetter mot Körlänken. Huvudporten ska hålla hög arkitektonisk kvalitet och den ska skilja sig från gårdens övriga portar.

Från kvartersområdets gräns som vetter mot parken ska en gångförbindelse till Målflaggsparken an-läggas, och den som innehar kvarteret ansvarar för både utförande och skötsel. Planeringen och ge-nomförandet av förbindelsen ska samordnas med planerna för Målflaggsparken så att parkens befint-liga växtlighet inte skadas i onödan och parkens marknivåer inte ändras i onödan.

Servicegården ska utformas så att dess användning inte kräver backning över gångbanan på Körlänken.

Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 0,9. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

På tomterna ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Pyöräliikenne ja -pysäköinti

Vähintään 30% polkupyöräpaikoista tulee sijoittaa katettuun tilaan. Kaikki polkupyöräpaikat tulee olla runkolukittavia.

Polkupyöräpaikkoja on toteuttava vähintään 1 pp / 85 k-m².

Cykeltrafik och -parkering

Minst 30 procent av cykelplatserna ska placeras i ett täckt utrymme. Alla cykelplatser ska vara ramlåsbara.

Cykelplatser ska byggas så att det är minst 1 cp / 85 m²-vy.

Autoliikenne ja -pysäköinti

Kortteliin 22009 tulee sijoittaa yksi liikuntaesteisten autopysäköintipaikka.

Korttelialueelle ei saa sijoittaa muita autopysäköintipaikkoja.

Biltrafik och -parkering

För den parkering som reserverats för rörelsehindrade ska en bilplats byggas i kvarteret 22009.

Andra bilparkeringsplatser får inte placeras på kvartersområdet.

VP	**Puisto.**	**Park.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
22	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
KEIM	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
22009	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
2800	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
III	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**

Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.

Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.

ajo/ur

Ajoyhteys ja ulkoilureitti.

Alue tulee toteuttaa ympäröivien julkisten alueiden laatutasoa vastaavasti.

Körförbindelse och friluftsled.

Området ska utföras med en kvalitet som motsvarar de omgivande offentliga områdena.

ur

Ohjeellinen ulkoilureitti.

Riktgivande friluftsled.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto	Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,	ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä	höjdsystemet
N2000.	N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

9.1. Pihasuunnitelma, Vantaan kaupunki

9.2. Vihertehokkuus tuloskortti, Vantaan kaupunki

Tuloskortti

Päivämäärä 16.2.2026

Osoite ja kaupunginosa Ajolenkki 3-5, Keimola

Kaavan numero ja kortteli 002634 / Keimolan Ruutulippu / Y

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	**1,1**
Tavoiteluku	**0,9**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	5	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	4	8
Pinnoitteet	3	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**13**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
14,5	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
14,5	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	**17,0**
Läpäisemättömän pinnan osuus	
11 %	

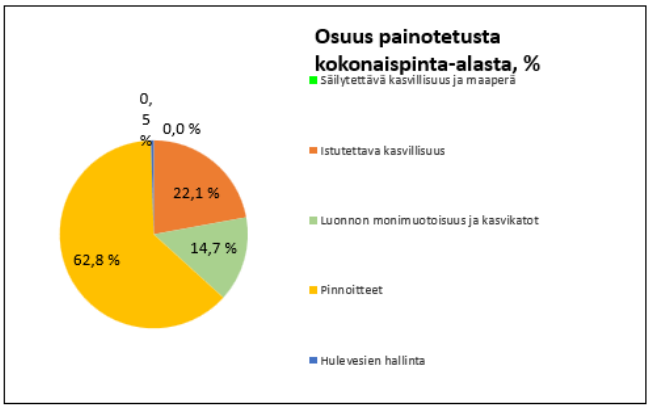

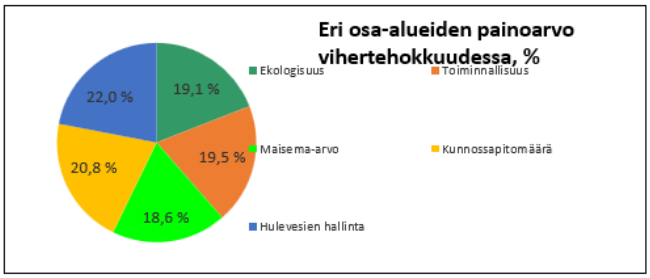

LISÄÄ "PIHASUUNNITELMA.JPG" SILLE VARATULLE VÄLILEHDELLE

◉ KAAVAVAIHE
○ RAKENNUSLUPAVAIHE

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
002634 - Keimolan Ruutulippu
LAUSUNNOT JA VASTINEET
15.9.2026

Asemakaavoitus TE, PPK

Kaupunkiympäristölautakunta 10.3.2026 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **002634** /**Keimolan Ruutulippu**. Lausuntoja pyydettiin 15 kpl ja saatiin 7 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 1.4.2026 Fingrid Oyj	Ei lausuttavaa.	Ei vaikutuksia asemakaavaan.
NRO 2, 15.4.2026 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)	Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi v.2018. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.	Ei vaikutuksia asemakaavaan.
NRO 3, 17.4.2026 Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä (HSL)	Kestävän liikkumisen huomioinen myös jatkosuunnittelussa sisältäen sujuvat yhteydet bussipysäkeiltä. Kestävän liikkumisen kannalta on hyvä, ettei pysäköintiä tai saattoa sijoiteta tontille. Pyöräpysäköinti on kaavaselostuksen aineistossa toteutettu hyvin, runkolukittavuus ja paikkojen kattaminen parantaisi palvelutasoa. Myös lastenvaunuvarastojen huomioiminen jatkosuunnittelussa helpottaisi matkaketjujen suunnittelua.	Ei vaikutuksia asemakaavaan.
NRO 4, 22.4.2026 Lupa- ja valvontavirasto (LVV)	Kaavaehdotusratkaisu on LVV:n mukaan yleiskaavan mukainen. Kaavaselostuksesta on virheellisesti mainittu voimassa olevan asemakaavan suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi kuusi kerrosta. Lisäksi kaavaselostuksessa mainitaan virheellisesti kaavaehdotuksen mukaiseksi rakennusoikeudeksi 3000 k-m2.	Asemakaavaselostusta on korjattu lausunnon pohjalta. Virheelliset maininnat voimassa olevan kaavan kerrosluvusta, sekä kaavaratkaisun rakennusoikeudesta on korjattu kaava-aineistoon. Lausunto ei muilta osin anna aihetta muuttaa asemakaavaa.

	Kaavaselostuksen virheelliset tiedot tulee korjata.	
NRO 5, 22.4.2026 Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry	Ei lausuttavaa.	Ei vaikutuksia asemakaavaan.
NRO 6, 23.4.2026 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Olevat maakaapelit ja kaukolämpöputket huomioitava kaavaratkaisussa.	Ei vaikutuksia asemakaavaan.

NRO 1
Fingrid Oyj, 1.4.2026

Lausunto:
Tiedoksi, että Fingrid ei lausu asemakaavasta asemakaavamuutos 003634, Keimolan Ruutulippu, 22. Keimola. Kyseisellä asemakaava-alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

Vastine:
Ei vaikutusta asemakaavaratkaisuun.

Tarkistukset:
Lausunto ei anna aihetta tarkistaa asemakaavaratkaisua.

NRO 2
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), 15.4.2026

Lausunto:
Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi v.2018. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Vastine:
Ei vaikutusta asemakaavaratkaisuun.

Tarkistukset:
Lausunto ei anna aihetta tarkistaa asemakaavaratkaisua.

NRO 3
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), 17.4.2026

Lausunto:
HSL pitää kaavamuutosta hyvänä ja haluaa kannustaa jatkosuunnittelussa huomioimaan edelleen kestävää liikkumista. Erityisesti sisäänkäyntien sijoittaminen kävellen ja pyöräillen parhaiten saavutettaviksi, huomioiden myös yhteydet Keimolankaarteella sijaitsevilta bussipysäkeiltä Ajolenkki (V2208 ja V2230), olisi toivottavaa. Kestävän liikkumisen kannalta on myös hyvä, ettei pysäköintiä tai saattoa sijoiteta tontille.

Kaavasuunnitelmassa esitetyssä Pihasuunnitelma -kuvassa (sivu 29), oli luonnosteltu pyöräpysäköintiä Ajolenkin kaarteeseen, jossa on toivottavasti myös sisäänkäynti. Sijainti vaikuttaa erittäin kätevältä, varsinkin jos pyöräpysäköinti pystytään toteuttamaan runkolukittuna ja mahdollisesti säältä suojattuna. Jatkosuunnittelussa kannattaisi tutkia myös mahdollisuutta vaunuvarastoon, jonne lastenvaunut voi jättää päivän ajaksi ja jatkaa matkaketjua esimerkiksi joukkoliikenteellä.

Vastine:

Asemakaavaratkaisu mahdollistaa lausunnossa esitetyt suunnitteluratkaisut. Kaavamääräysten mukaan polkupyöräpaikat on toteutettava runkolukittuina. Sisäänkäyntien ja pyöräpysäköinnin tarkempi sijoittuminen sekä vaunuvaraston tarve ja sijoittuminen ratkaistaan jatkosuunnittelussa päiväkodin toteutukseen tähtäävän suunnittelun yhteydessä.

Tarkistukset:
Lausunto ei anna aihetta tarkistaa asemakaavaratkaisua.

NRO 4
Lupa- ja valvontavirasto (LVV), 22.4.2026

Lausunto:
Vantaan kaupunki on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa Keimolan Ruutulipun asemakaavaehdotuksesta (002634) 23.4.2026 mennessä.

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan uuden päiväkodin rakentaminen Keimolanmäen alueelle. Kaavamuutoksessa asuinkerrostalojen korttelialue (AK) muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Rakennusoikeus pienenee 3400 k-m2:stä 3000 k-m2:iin.

Kaava-alue on Vantaan yleiskaavassa 2020 asuinaluetta (A), joka varataan monipuoliseen asumiseen. Kaavamääräyksen mukaan alueelle saa sijoittaa asuinympäristöön soveltuvia palveluita. Lupa- ja valvontavirasto katsoo kaavamuutoksen olevan yleiskaavan mukainen.

Kaavassa suurin sallittu kerrosluku lasketaan neljästä kerroksesta kolmeen, mutta kaavaselostuksen alussa on todettu, että kerrosluku laskee kuudesta kerroksesta kolmeen. Lisäksi selostuksen mukaan kaavan rakennusoikeus olisi 3000 k-m2, mutta oikea rakennusoikeus on 2800 k-m2. Nämä on syytä korjata selostukseen.

Vastine:
Lausunnossa esitetyt virheelliset tiedot korjataan asemakaavaselostukseen.

Tarkistukset:
Asemakaavaselostusta on korjattu lausunnon pohjalta. Virheelliset maininnat voimassa olevan kaavan kerrosluvusta, sekä kaavaratkaisun rakennusoikeudesta on korjattu kaava-aineistoon.

Lausunto ei muilta osin anna aihetta muuttaa asemakaavaa.

NRO 5
Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry, 22.4.2026

Lausunto:
Kiitokset lausuntopyynnöstä. SLL Vantaa ei jätä tähän kaavaan lausuntoa.

Vastine:
Ei vaikutusta asemakaavaratkaisuun.

Tarkistukset:
Lausunto ei anna aihetta tarkistaa asemakaavaratkaisua.

NRO 6
Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 23.4.2026

Lausunto:

Sähköverkko:

Ei huomioitavaa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1–2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko:

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta. Kiinteistö on liitettävissä kaukolämpöön.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Asemakaavaratkaisussa on huomioitu maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit.

Tarkistukset:
Lausunto ei anna aihetta tarkistaa asemakaavaratkaisua.

Asiaan liittyvä muu aineisto

Asiaan liittyvä muu aineisto:

- Ilmastoviisas asemakaava -selvitys_002634 Keimolan Ruutulippu_2026, linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1326341-1403807-002634%20Ilmastoviisas%20asemakaava%20-selvitys%2C%2010.3.2026.pdf
- Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. Faunatican raportteja 1/2020 (Manninen, O. & Nieminen, M., 2020), linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1326362-1403829-002634%20Lahokaviosammal%20Vantaalla%20esiintymisselvitys%20ja%20suojelusuunnitelma%20%28Faunatica%20Oy%2C%202020%29.pdf
- Vantaan liito-oravan suojelusuunnitelma (Ramboll Finland Oy, 26.5.2022), linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1326363-1403830-002634%20Vantaan%20liito-oravan%20suojelusuunnitelma%20%28Ramboll%20Finland%20Oy%2C%202022%29.pdf
- Vantaan hulevesiohjelma (Vantaan kaupunki, 2023), linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1326365-1403832-002634%20Vantaan%20hulevesiohjelma%20%282023%29.pdf
- Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli 2014, linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1326364-1403831-002634%20Vantaan%20kaupungin%20hulevesien%20hallinnan%20toimintamalli%20%282014%29.pdf

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002634

Päiväys
Datum

10.3.2026

Vantaan kaupunki

KEIMOLAN RUUTULIPPU

Kaupunginosa 22, KEIMOLA

Asemakaavamuutos
Kortteli 22009 sekä virkistysaluetta.

1:1000

Vanda stad

KÄINBYS MÅLFLAGGA

Stadsdel 22, KÄINBY

Ändrinng av detaljplan
Kvarter 22009 samt rekreationsområde.

1:1000

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Y

Yleisten rakennusten korttelialue.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

Rakennusten arkkitehtuurin on oltava korkeatasoista, värikästä ja leikkisää.

Byggnadernas arkitektur ska vara av hög kvalitet, färggrann och lekfull.

Rakennuksen maantasokerroksen tulee olla avoin ja toiminnallinen.

Byggnadens markplansvåning ska vara öppen och funktionell.

Rakennusten tulee ilmentää lapsille sopivaa pienipiirteistä mittakaavaa esimerkiksi katosten kuistien tai muiden pienimittakaavaisten rakennusosien avulla.

Byggnaderna ska ha en småskalig utformning som lämpar sig för barn, till exempel genom skärmtak, verandor eller andra byggnadsdelar i liten skala.

Julkisivujen tulee olla värikkäitä. Päävärinä ei voi käyttää valkoista, mustaa tai harmaan sävyjä. Julkisivuvärit tulee sovittaa yhteen lähialueen rakennusten värien kanssa.

Fasaderna ska vara färgglada. Vitt, svart eller gråa nyanser får inte användas som huvudfärg. Fasad-färgerna ska anpassas till färgerna på byggnaderna i närområdet.

Julkisivuissa ei sallita näkyvia vaakasuuntaisia elementtisaumoja. Mahdollisten pystysuuntaisten elementtisaumojen on oltava oleellinen osa rakennuksen arkkitehtuuria.

I fasaderna tillåts inga synliga vågräta elementfogar. Eventuella lodräta elementfogar ska utgöra en väsentlig del av byggnadens arkitektur.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Päiväkodin pääsisäänkäynti tulee osoittaa Ajolenkin puoleiselle julkisivulle. Pääsisäänkäynnin yhteyteen saa toteuttaa sisäänkäyntiä korostavan sisäänkäyntipihan.

Entréerna ska framhävas med arkitektoniska medel. Daghemmets entréer ska i mån av möjlighet placeras på fasaden mot Körlänken.

Katolle saa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita ja ne tulee huolitella rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuviksi.

På taket får man utöver våningstalet och byggrätten bygga tekniska utrymmen och installera tekniska anordningar och de ska anpassas till byggnadens arkitektur.

Huolto on näkö- ja melusuojattava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisesti esim. katoksia, aitoja, muureja ja viherrakenteita hyödyntäen.

Den plats som är avsedd för underhåll ska insyns- och bullerskyddas på ett stadsbildmässigt högklassigt sätt, t.ex. med hjälp av takkonstruktioner, staket, murar och grönkonstruktioner.

Tontilla olevien rakennusten, varastojen, katosten, aitojen ja muiden rakenteiden tulee muodostaa materiaaleiltaan ja rakennustavaltaan yhtenäinen arkkitehtoninen kokonaisuus.

De byggnader, förråd, skärmtak, stängsel och andra konstruktioner som finns på tomten ska till material och utförande bilda en enhetlig arkitektonisk helhet.

Päiväkoti- ja muiden vastaavien tilojen ulkokuoren äänitasoeron ΔL lento-, raide- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

I daghemslokalers och motsvarande utrymmens ytterhölje ska ljudnivåskillnaden ΔL mot flyg-, spår- och vägtrafikbuller vara minst 35 dB.

Piha-alue

Gårdsområdet

Piha-alueelle istutetaan monilajista, kerroksellista ja kukkivaa kasvillisuutta.

På gårdsområdet ska blommande växtlighet med flera arter och skikt planteras.

Päiväkodin leikkipiha tulee aidata kaupunkikuvallisesti korkeatasoisella suoja-aidalla.

Daghemmets gårdsplan skall inhägnas med ett skyddsstaket som är av hög klass med avseende på stadsbilden.

Pihan pääportin tulee sijoittua Ajolenkin vastaiselle tontin reunalle. Pääportin on oltava arkkitehtonisesti korkealaatuinen ja sen on erotuttava muista pihan porteista.

Gårdens huvudport ska placeras vid den tomtgräns som vetter mot Körlänken. Huvudporten ska hålla hög arkitektonisk kvalitet och den ska skilja sig från gårdens övriga portar.

Korttelialueen puiston puoleiselta rajalta tulee rakentaa korttelin haltijan toteutus- ja hoitovastuulla kulkuyhteys Ruutulipunpuistoon. Yhteyden suunnittelu ja toteutus tulee yhteensovittaa Ruutulipunpuiston suunnitelmien kanssa siten, että puiston olemassa olevaa kasvillisuutta ei turhaan vahingoiteta eikä puiston maanpinnan korkoja turhaan muuteta.

Från kvartersområdets gräns som vetter mot parken ska en gångförbindelse till Målflaggsparken an-läggas, och den som innehar kvarteret ansvarar för både utförande och skötsel. Planeringen och ge-nomförandet av förbindelsen ska samordnas med planerna för Målflaggsparken så att parkens befint-liga växtlighet inte skadas i onödan och parkens marknivåer inte ändras i onödan.

Huoltopiha on suunniteltava siten, että huoltopihan käyttö ei edellytä peruuttamista Ajolenkin jalkakäytävän ylitse.

Servicegården ska utformas så att dess användning inte kräver backning över gångbanan på Körlänken.

Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,9. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 0,9. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Tonteilla tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

På tomterna ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Pyöräliikenne ja -pysäköinti

Cykeltrafik och -parkering

Vähintään 30% polkupyöräpaikoista tulee sijoittaa katettuun tilaan. Kaikki polkupyöräpaikat tulee olla runkolukittavia.

Minst 30 procent av cykelplatserna ska placeras i ett täckt utrymme. Alla cykelplatser ska vara ramlåsbara.

Polkupyöräpaikkoja on toteuttava vähintään 1 pp / 85 k-m².

Cykelplatser ska byggas så att det är minst 1 cp / 85 m²-vy.

Autoliikenne ja -pysäköinti

Biltrafik och -parkering

Kortteliin 22009 tulee sijoittaa yksi liikuntaesteisten autopysäköintipaikka.

För den parkering som reserverats för rörelsehindrade ska en bilplats byggas i kvarteret 22009.

Korttelialueelle ei saa sijoittaa muita autopysäköintipaikkoja.

Andra bilparkeringsplatser får inte placeras på kvartersområdet.

VP

Puisto.

Park.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

22 — **Kaupunginosan numero.** — **Stadsdelsnummer.**

KEIM — **Kaupunginosan nimi.** — **Stadsdelens namn.**

22009 — **Korttelin numero.** — **Kvartersnummer.**

2800 — **Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.** — **Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**

III — **Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.** — **Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**

Rakennusala. — **Byggnadsyta.**

Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni. — **Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**

ajo/ur — **Ajoyhteys ja ulkoilureitti.** — **Körförbindelse och friluftsled.**

Alue tulee toteuttaa ympäröivien julkisten alueiden laatutasoa vastaavasti.

Området ska utföras med en kvalitet som motsvarar de omgivande offentliga områdena.

ur — **Ohjeellinen ulkoilureitti.** — **Riktgivande friluftsled.**

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Tuomas Eskola, Aluearkkitehti, 24.2.2026 15.58

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 22.9.2026 15.54

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

11 Asemakaava 233600 ja tonttijako, 23 Kivistö / Kivistön Kivenkolo

VD/4083/10.02.04.00/2024

TeA/SP/OLÄ/TES/VIK/JK

Asemakaavalla mahdollistetaan Kivistön keskustaan Kehäradan eteläpuolelle päiväkodin toteuttaminen piha-alueineen ja katuyhteyksineen. Asemakaavan sallima kokonaisrakennusoikeus on yleisten rakennusten korttelialueella (Y) 2100 k-m2.

Asemakaava koskee korttelia 23133, kaupunginosassa 23 Kivistö.

Tonttijako koskee korttelia 23133 kaupunginosassa 23 Kivistö.

Alue sijaitsee Kivistön keskustassa Kehäradan eteläpuolella toteutuneen Kivistön puistokadun päässä. Etäisyys Kehäradan Kivistön asemalle on noin 300 metriä ja yleiskaavan mukaiselle Lapinkylän asemalle noin 900 metriä.

Hakija
Vantaan kaupunki

Maanomistus
Kaava-alue on Vantaan kaupungin omituksessa.

Valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa suunnittelualue sijoittuu kaupunkikeskustan asuinalueeksi (AC) merkitylle alueelle ja kestävän kasvun vyöhykkeeksi merkitylle alueelle. Alueen pohjoisosa sijoittuu lentomeluvyöhykkeelle 3 (LDEN 50-55 dB). Kaavamääräyksen mukaan asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.

Asemakaava
Asemakaavalla mahdollistetaan 8-ryhmäisen, 168-paikkaisen päiväkodin rakentaminen Kivistön keskustaan Kehäradan eteläpuolelle. Tavoitteena on täydentää kasvavaa keskustarakennetta, vastata palvelutarpeeseen ja toteuttaa Kivistön kaavarungon mukaista tiivistä, kävelypainotteista ja kaupunkimaista keskusta-aluetta.

Kaavan mahdollistama päiväkoti sijoittuu erinomaisten joukkoliikenneyhteyksien ääreen ja lähelle keskustan palveluita, mikä tukee sujuvaa arkea ja vähentää liikkumistarvetta. Etäisyys Kivistön asemalle on noin 300 metriä ja tulevalle Lapinkylän asemalle noin 900 metriä. Ratkaisu edistää Vantaan strategian tavoitteita: lasten ja nuorten hyvinvointia, kestävää liikkumista, elinvoimaisia keskuksia ja lähiympäristöjen vihreyttä.

Metsäinen alue muutetaan asemakaavalla yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y) sekä uusiksi kaduiksi: Kivistön puistokadun jatke ja Korukivenkatu. Päiväkotirakennuksen sijoittelu on suunniteltu niin, että säilytettävät arvopuut ja metsäpihan luonne muodostavat osan kaupunkikuvasta. Kaava ohjaa

korkealaatuiseen ja leikkisään arkkitehtuuriin, joka vahvistaa Kivistön identiteettiä ja tukee ihmisen mittakaavaista keskustarakennetta. Kestävyystavoitteita toteutetaan vihertehokkuusvaatimuksella, kasvikatoilla ja luonnonmukaisella hulevesien hallinnalla.

Puustokartoituksen ja pihatutkielman perusteella vertailtiin vaihtoehtoja, joissa painotettiin säilytettävien puiden elinvoimaa, metsäpihan toimivuutta, hulevesien hallintaa ja turvallisia kulkuyhteyksiä. Valittu ratkaisu sijoittaa rakentamisen niille alueille, joiden luontoarvot ovat heikoimmat, ja säilyttää metsäpihan ytimen sekä arvokkaimmat puut. Kaavaratkaisu toteuttaa luonnon kokonaisheikentymättömyyden periaatetta ja edellyttää tontilla tehtävien toimenpiteiden lisäksi myös jonkin verran ekologista kompensaatiota tontin ulkopuolella.

Lopputuloksena asemakaava mahdollistaa päiväkodin toteuttamisen osaksi kävely- ja pyöräilypainotteista keskustaa, jossa palvelut ovat lähellä ja katutila tukee lasten turvallista arkea. Kaava edistää yhteisöllisyyttä tarjoamalla kylämäisen, tunnistettavan ja pienimittakaavaisen ympäristön sekä puistoon kytkeytyvän piha-alueen. Ratkaisu vahvistaa Kivistön keskustan vetovoimaa ja vastaa kasvavan alueen palvelutarpeisiin sekä toteuttaa Vantaan strategiset tavoitteet ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 4.9.2025.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä tuli 5.10.2025 mennessä 4 kappaletta. Mielipiteet koskivat metsäpihan luonnonmukaisuutta, vesihuollon järjestämistä, lentomelua sekä energiahuollon verkkoja.
Kaavatyötä esiteltiin Kivistön kyläjuhlissa 13.9.2025.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa yleisten rakennusten korttelialueen.

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Toimivalta
Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 6 momentin mukaan kaupunginhallitus päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle. Tämän momentin mukaista toimivaltaa ei voi siirtää edelleen.

Kaupunkiympäristölautakunta 10.3.2026 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.3.2026 päivätty asemakaavaehdotus 233600 sekä tonttijakoehdotus, 23 Kivistö / Kivistön Kivenkolo,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 13.4.2026 § 13

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.3.2026 päivätty asemakaavaehdotus 233600 sekä tonttijakoehdotus, 23 Kivistö / Kivistön Kivenkolo, ja
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavaehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 29.4.-28.5.2026. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 13.4.2026 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja saatiin 3 kpl.

HSY edellytti olemassa olevien vesihuollon rakenteiden huomioimista. Sijainnit on otettu kaavassa huomioon. Vantaan Energia Sähköverkot Oy korosti maakaapeleiden huomioimista. Sijainnit on huomioitu kaavassa. Vantaan Energia Oy totesi, ettei alueella ole kaukolämpöverkkoa. Lupa- ja valvontavirasto totesi kaavan olevan yleiskaavan mukainen ja huomautti selostuksen virheellisestä viittauksesta. Viittaus korjattiin koskemaan Vantaan yleiskaavaa 2020.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkiympäristölautakunta 15.9.2026 § 18

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) esittää kaupunginhallitukselle, että saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 15.9.2026 päivätty asemakaavaehdotus 233600 ja tonttijakoehdotus, 23 Kivistö / Kivistön Kivenkolo.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 15.9.2026 päivätty asemakaavaehdotus 233600 ja tonttijakoehdotus, 23 Kivistö / Kivistön Kivenkolo.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 15.9.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 233600 ja tonttijakoehdotus, 23 Kivistö / Kivistön Kivenkolo.

Liitteet:
- Asemakaavaehdotus 15.9.2026
- Asemakaavaselostus 15.9.2026
- Lausunnot ja vastineet 15.9.2026
- Asiaan liittyvä muu aineisto

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Tuomas Eskola, p. +358 40 547 1428,
asemakaava-arkkitehti Oona Länsisalmi, p. +358 40 167 8305
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

233600 - KIVISTÖN KIVENKOLO

KIVISTÖ

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan selostus, joka koskee 15.9.2026 päivättyä asemakaavakarttaa nro 233600.

Kaavoitus on tullut vireille 4.9.2025.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava:

Kortteli 23133 ja katualueet kaupunginosassa 23 Kivistö.

Tonttijako:

Kortteli 23133 kaupunginosassa 23, Kivistö.

Asemakaavalla mahdollistetaan Kivistön keskustaan Kehäradan eteläpuolelle päiväkodin toteuttaminen piha-alueineen ja katuyhteyksineen. Asemakaavan sallima kokonaisrakennusoikeus on yleisten rakennusten korttelialueella (Y) 2100 k-m².

Kaavan laatija: Länsisalmi Oona (Asemakaava-arkkitehti), Vantaan kaupunki; oona.lansisalmi@vantaa.fi, puh +358 40 167 8305

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaava-alue sijaitsee Kivistön keskustassa Kehäradan eteläpuolella toteutuneen Kivistön puistokadun päässä. Etäisyys Kehäradan Kivistön asemalle on noin 300 metriä ja yleiskaavan mukaiselle Lapinkylän asemalle noin 900 metriä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan/kaupungin jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 20.5.2024.
- Kaavoitus tuli vireille 4.9.2025 ja sai numeron 233600.
- Mielipiteet pyydettiin 5.10.20205 mennessä (AKL 62 §) ja niitä saatiin 4 kappaletta.
- Hanketta esiteltiin Kivistön kyläjuhlissa 13.9.2025.
- Asemakaava oli kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä 10.3.2026 ja kaupunginhallituksen käsittelyssä 13.4.2026.
- Asemakaava sekä tonttijakoehdotus oli MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 29.4.-28.5.2026. Lausuntoja saatiin 3 kpl ja muistutuksia ei yhtään.
- Tarkistettu ehdotus sekä lausuntojen vastineet ovat kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä 15.9.2026

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
2.2 Suunnittelutilanne 10
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 14
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 14
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 14
3.3. Asemakaavan tavoitteet 15
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 18
4. Asemakaavan kuvaus 20
4.1 Kaavan rakenne 20
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 21
4.3 Aluevaraukset 22
4.4 Kaavan vaikutukset 23
4.6 Nimistö 26
5. Asemakaavan toteutus 26
6. Kaavatyöhön osallistuneet 27
7. Asemakaavan seurantalomake 28
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 30
9. Muu suunnittelma-aineisto 34

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA ”LUKU 9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO”

- Liite 1: Vihertehokkuus, tuloskortti
- Liite 2: Katusuunnitelma, Kivistön puistokatu
- Liite 3: Katusuunnitelma, Korukivenkatu

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA (KAAVAN VERKKOSIVULLA)

- Ilmastoviisas asemakaava -selvitys, 10.3.2026
- Mielipiteet ja vastineet, 10.3.2026
- Puiden kuntoarvioraportti (Puidenhoitajien Oy, 2025)
- Vantaan Koivupään asemakaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2024 (Faunatica Oy, 2025)
- Vantaa liito-oravan suojelusuunnitelma (Ramboll Finland Oy, 2022)
- Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma (Faunatica, 2020)

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Kivistön keskustan kaavarunko (Vantaan kaupunki, kh 22.3.2021) ladattavissa https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/kiviston-visio-ja-keskustan-kaavarunko

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavalla mahdollistetaan 8-ryhmäisen, 168-paikkaisen päiväkodin rakentaminen Kivistön keskustaan Kehäradan eteläpuolelle. Tavoitteena on täydentää kasvavaa keskustarakennetta, vastata palvelutarpeeseen ja toteuttaa Kivistön kaavarungon mukaista tiivistä, kävelypainotteista ja kaupunkimaista keskusta-aluetta.

Kaavan mahdollistama päiväkoti sijoittuu erinomaisten joukkoliikenneyhteyksien ääreen ja lähelle keskustan palveluita, mikä tukee sujuvaa arkea ja vähentää liikkumistarvetta. Etäisyys Kivistön asemalle on noin 300 metriä ja tulevalle Lapinkylän asemalle noin 900 metriä. Ratkaisu edistää Vantaan strategian tavoitteita: lasten ja nuorten hyvinvointia, kestävää liikkumista, elinvoimaisia keskuksia ja lähiympäristöjen vihreyttä.

Metsäinen alue muutetaan asemakaavalla yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y) sekä uusiksi kaduiksi: Kivistön puistokadun jatke ja Korukivenkatu. Päiväkotirakennuksen sijoittelu on suunniteltu niin, että säilytettävät arvopuut ja metsäpihan luonne muodostavat osan kaupunkikuvasta. Kaava ohjaa korkealaatuiseen ja leikkisään arkkitehtuuriin, joka vahvistaa Kivistön identiteettiä ja tukee ihmisen mittakaavaista keskustarakennetta. Kestävyystavoitteita toteutetaan vihertehokkuusvaatimuksella, kasvikatoilla ja luonnonmukaisella hulevesien hallinnalla.

Puustokartoituksen ja pihatutkielman perusteella vertailtiin vaihtoehtoja, joissa painotettiin säilytettävien puiden elinvoimaa, metsäpihan toimivuutta, hulevesien hallintaa ja turvallisia kulkuyhteyksiä. Valittu ratkaisu sijoittaa rakentamisen niille alueille, joiden luontoarvot ovat heikoimmat, ja säilyttää metsäpihan ytimen sekä arvokkaimmat puut. Kaavaratkaisu toteuttaa luonnon kokonaisheikentymättömyyden periaatetta ja edellyttää tontilla tehtävien toimenpiteiden lisäksi myös jonkin verran ekologista kompensaatiota tontin ulkopuolella.

Lopputuloksena asemakaava mahdollistaa päiväkodin toteuttamisen osaksi kävely- ja pyöräilypainotteista keskustaa, jossa palvelut ovat lähellä ja katutila tukee lasten turvallista arkea. Kaava edistää yhteisöllisyyttä tarjoamalla kylämäisen, tunnistettavan ja pienimittakaavaisen ympäristön sekä puistoon kytkeytyvän piha-alueen. Ratkaisu vahvistaa Kivistön keskustan vetovoimaa ja vastaa kasvavan alueen palvelutarpeisiin sekä toteuttaa Vantaan strategiset tavoitteet ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

Kuvituskuva asemakaavaratkaisusta.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Viistoilmakuva vuodelta 2022 ja kaava-alueen rajaus punaisella viivalla.

Suunnittelualue sijaitsee Kivistön keskustassa Kehäradan eteläpuolella. Etäisyys Kivistön asemalle on noin 300 metriä ja tulevalle Lapinkylän asemalle noin 900 metriä. Suunnittelualueen pohjois-, etelä- ja itäosa rajautuu asemakaavoittamattomaan metsäalueeseen. Länsipuolella alue rajautuu Kivistön puistokatuun sekä voimassa olevaan Kivistön keskusta-asuminen 5 –asemakaava-alueen Kivistöntähdenpuistoon. Alueen pinta-ala on noin 0,85 hehtaaria. Suunnittelualue on rakentamatonta talousmetsää sekä osin rakennettua katua.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Suunnittelualue sijoittuu suhteellisen tasaiselle metsäalueelle. Tontin lounaisreuna tulee rajaamaan suunnitteilla olevaa Kivistöntähden puistoaluetta ja tällä hetkellä puustoinen reuna näkyy myös Kivistön puistokadulle. Suunnittelualue on osa Kivistön puistokadun kaupunkikuvaa.

Luontoarvot

Kivistön keskustan rakentamattomille alueille on laadittu useita luontoselvityksiä, jotka kattavat myös nyt asemakaavoituksen kohteena olevan alueen. Alueella on tehty mm. useita liito-oravaselvityksiä vuosina 2016–2020. Tuoreimman liito-oravaselvityksen (*Vantaa liito-oravan suojelusuunnitelma, Ramboll Finland Oy 26.5.2022*) mukaan suunnittelualueella ei ole havaittu liito-oravalle soveltuvia kolopuita. Myös liito-oravien ydinalueet sekä soveltuvat elinympäristöt ja liito-oravayhteydet sijoittuvat selvityksessä suunnittelualueen ulkopuolelle.

Vuonna 2020 Vantaan yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu koko kaupungin kattava lahokaviosammaleen suojelusuunnitelma (*Manninen, O. & Nieminen, M. 2020: Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma, Faunatica 2020).* Suojelusuunnitelman mukaan lahokaviosammalen suojelutaso on Vantaalla suotuisa ja Kivistön alueen rakentuminen on otettu

huomioon suojeluntasoa arvioitaessa *(Manninen & Nieminen 2020).* Viime vuosien lisääntyneen tiedon perusteella voidaan todeta, että pääkaupunkiseudulla mikään yksittäinen esiintymä tai suppea lajin ydinalue ei ole lajin suotuisan suojelutason kannalta merkityksellinen.

Luontotyyppikohteiden arvoluokat

- Arvoluokka 1
- Arvoluokka 3
- Arvoluokka 4

Kaava-alueen rajaus punaisella.

Selvitysalueen luontotyyppikohteet on jaoteltu eri arvoluokkiin keväällä ja kesällä vuonna 2024 tehdyssä luontotyyppiselvityksessä *(Vanhatalo, A. 2025: Vantaan Koivupään asemakaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2024. – Faunatican raportteja 3/2025.).*

Selvityksessä on luokiteltu luontotyyppikohteet arvoluokkiin asteikolla 1–4. Suunnittelualueelle sijoittuu arvoluokan 1 ja 3 kohteita. Vasemmassa kuvassa on esitetty alueelle sijoittuvat kohteet. Suunnittelualueen oranssilla värillä esitetyn alueen luontotyyppi on ruohokorpi, jonka luonnontilaisuus on heikentynyt (arvoluokka 1). Kohteen reunavaikutus on huomattavaa. Kohteella on polkuja sekä ajouria ja maasto on voimakkaasti kulunut. Suunnittelualueen vihreällä värillä esitetty alue on luontotyypiltään varttunut lehtipuuvaltainen lehtomainen ja tuore kangas, joka on luonnontilaisuudeltaan vähän heikentynyt (arvoluokka 3).

Tavoitteena on minimoida paikallisesti luontohaittaa sijoittamalla päiväkotitontin jo rakennetun kunnallistekniikan yhteyteen Kivistön puistokadun päähän sekä säästämällä alueen arvopuut. Rakentaminen tulee kohdistumaan niille arvoluokan 1 ja 3 alueiden osille, joissa kulumisen ja reunavaikutuksen myötä on luonnontilaisuus eniten heikentynyt.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue kuuluu Koivunpäänojan valuma-alueeseen. Valuma-alueen pintavalunta kulkee osin avo-ojassa ja osin hulevesiviemärissä sekä laskee Vantaanjokeen.

Kaava-alueelta muodostuu nykyisin hyvin vähän luontaista valuntaa, sillä alueen maanpinta on yli 90 % metsäpeitteistä. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä- ja pohjavesiolosuhteet

Alueen maanpinnan korkeus vaihtelee noin välillä +46,0…+48,5. Maaperäkartan mukaan alueen pintamaa on pääosin hiekkaa. Alueen luoteispuolella pintamaalaji on silttiä. Kairausten mukaan pohjamaassa on savea. Kaava-alueen luoteispuolella maaperä koostuu pääosin savesta tai savisesta siltistä, jonka paksuus on noin 2,0–5,0 m. Saven alla on paikoitellen ohut moreenikerros, jonka paksuus vaihtelee 0,5–2,5 m. Moreenin alla on kallio. Kaava-alueen kaakkoisosassa ylimpänä kerroksena on hiekkaa noin 1,8 m, jonka alla on savea noin 2,0 m. Saven alla on ohut moreenikerros. Kallio on havaittu porakonekairalla noin 4,0–5,0 m syvyydessä maanpinnasta.

Kaava-alueen luoteiskulmassa olevasta pohjavesiputkesta 23513P on pohjaveden pinnan alimmaksi korkeudeksi mitattu +44,73 ja ylimmäksi pinnaksi +48,5. Pohjaveden pinta on ollut korkeimmillaan lähellä maanpintaa.

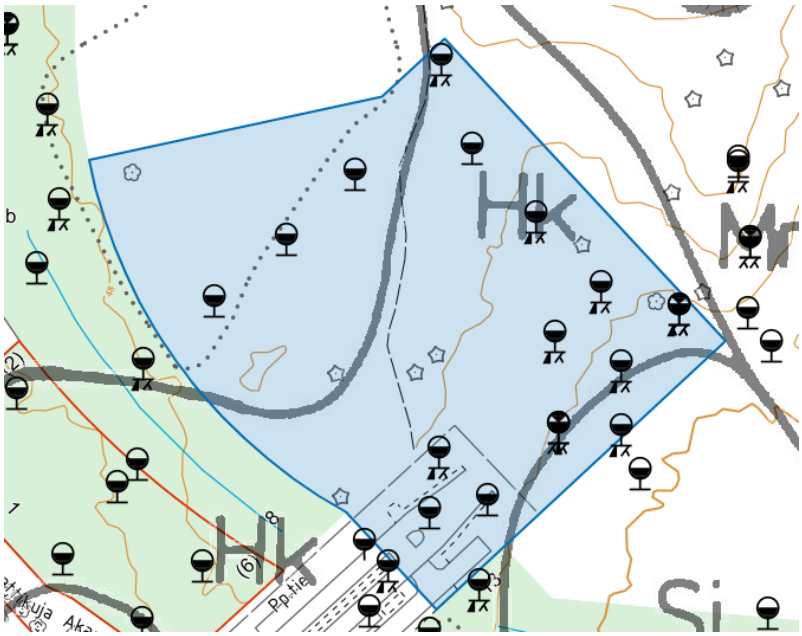

Maaperä- ja pohjatutkimuskartta, jossa kaavarajaus esitetty sinisellä.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Rakennettavuuskartan mukaan kaava-alue on luokkaa 3a, eli vaikeasti rakennettavaa pehmeikköä. Rakennettavuuskartan perusteella rakennukset perustetaan paaluille. Liikennöitävät ja piha-alueet sekä kunnallistekniikka voidaan perustaa maanvaraisesti tai kevennyksen varaan. Maanalaisia tiloja, esimerkiksi kellareita, ei suositella rakennettavaksi alueelle.

Rakentamisratkaisut tulee perustaa rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

Alueen eteläosa kuuluu herkkään vesikohdealueeseen, mikä tulee ottaa huomioon työmaa-aikaisten vesien käsittelyn suunnittelussa.

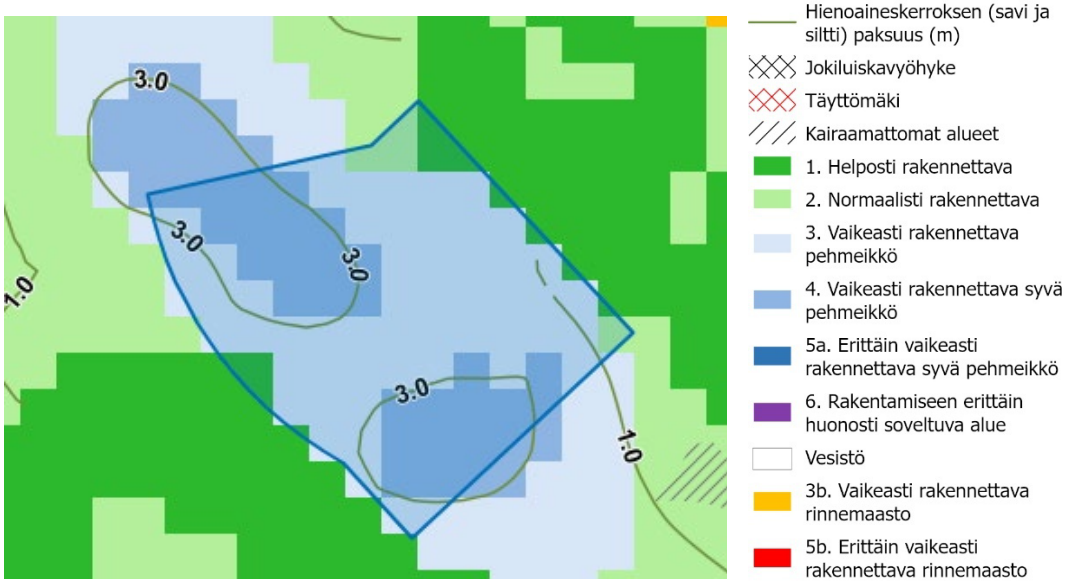

Rakennettavuuskartta, jossa kaavarajaus esitetty sinisellä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Kivistön kaupunginosassa asuu 11 647 asukasta ja Kivistön suuralueella asukkaita on noin 19 050 (Vantaan väestö 2024). Kivistön keskusta-alue on Vantaan nopeimmin kasvavia alueita. Kivistön kaupunginosassa asuvista noin 39 % on 19–64-vuotiaita (yli 4100 asukasta), 35–64-vuotiaita noin 32 % (noin 3500 asukasta) ja yli 65-vuotiaita vain noin 5 %, eli hieman vajaa 650 asukasta. Vantaalla toteutetun Kehäradan asemien ympäristöjen muuttoliike -tutkimuksen (ks. Ala-Mantila 2019) mukaan keskimääräistä useampi Kivistön keskustaan muuttaneista on muuttanut alueelle Vantaan ulkopuolelta. Tämä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen. Vastaavasti Kivistön asemanseudulta pois muuttavat suuntaavat keskimääräistä useammin Vantaan rajojen ulkopuolelle. Kivistön keskusta-asumisessa ja palveluissa tärkeää on kehittää keinoja, joilla edesautetaan alueelle juurtumista, yhteisöllisyyttä sekä elinkaariasumisen mahdollisuutta.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Yhdyskuntarakenne, palvelut ja työpaikat

Suunnittelualueelta on noin 300 metriä Kivistön asemalle, jonne tullaan toteuttamaan kaupallisia palveluita ja tiloja julkisille palveluille sekä noin 900 metriä suunnitellulle Lapinkylän asemalle. Kehäradan pohjoispuolella, Ruusukvartsinkadulla sijaitsee päivittäistavarakauppa ja Aurinkokiven palvelukeskus, jossa on päiväkoti, yhtenäiskoulu ja neuvola sekä erilaisia harrastetoimintoja. Lähialueilla sijaitsee myös muita päiväkoteja. Kivistön aseman tuntumaan sijoittuvan palvelukeskittymään on avautunut vuosina 2023–2026 palveluita, mm. terveysasema, kirjasto, nuorisotila, hypermarket, liikuntapalveluita, erikoiskauppoja ja ravintoloita. Kivistön asukkaista valtaosa käy töissä alueen ulkopuolella. Kivistön kaupunginosassa keskeisimmät työllistävät alat ovat rakentaminen sekä terveys- ja sosiaalipalvelut.

Kaupunkikuva

Kivistön keskusta on uusi kaupunkikeskusta, joka jatkaa rakentumistaan tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Kivistön keskustan jo toteutuneille osille luonteenomaista ovat 5–7-kerroksiset kerrostalot ja näiden väliin jäävät matalammat talot ja erilaiset piharakennukset. Katupuut sekä katualueiden muut istutukset ja puistoalueet tuovat vehreyttä ajoittain kiviseksi koettuun kaupunkikeskustaan.

Virkistys

Kivistön keskusta liittyy laajempiin virkistysalueisiin. Keskeistä keskustan kehittämisessä on viheryhteyksien vahvistaminen ja kehittäminen. Tunnistettujen luontoarvojen vaalimisen lisäksi tavoitteena on, että asunnolta on enintään 300 metriä viheryhteydelle, joka johtaa laajemmalle viheralueelle. Tikkurilantien tuntumaan on suunniteltu urheilupuiston toimintoja. Kaava-alueen läheisyydessä, Kehäradan pohjoispuolella, sijaitsevat jo rakennetut Kvartsijuonenpuiston, Lipunkantajankentän ja Lipunkantajanpuiston lähivirkistys- ja puistoalueet. Kvartsijuonenpuistossa kaupunkiviljely ja leikkipaikat mahdollistavat tekemistä kaiken ikäisille. Lipunkantajankenttä tarjoaa lähiliikuntapalveluita. Laajemmat viheralueet löytyvät Kvartsijuonenpuiston pohjoispuolelta, Kenraalinpuistosta. Kivistön keskustasta, aseman kupeesta avautuu lumitalvina yhtenäinen latuyhteys Petikkoon, Hämeenlinnanväylän länsipuolelle. Kaava-alue rajautuu Kivistöntähti-puistoon. Puistoa ei ole vielä toteutettu puistosuunnitelman mukaisesti.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee lähimmillään noin 300 metrin etäisyydellä Kivistön rautatieasemasta. Suunnittelualueen pohjoispuolella, Kehäradan pohjoisreunassa, kulkee Vantaan ensimmäinen toteutettu pyöräilyn laatukäytävän osa, Kvartsiraitti. Kivistön keskustaa kehitetään tavoin, joilla tuetaan jalankulkua ja pyöräilyä sekä joukkoliikenteen käyttöä. Pysäköinti on Kivistön keskustan alueella

järjestetty ensisijaisesti rakenteellisena, keskitettynä pysäköintinä maanpäällisissä pysäköintilaitoksissa.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaava-alueen kiinteistölle on liittymisvalmiudet yleiseen HSY vesijohtoverkostoon Kivistön Puistokadulla. Kadulle on rakennettu jakelujohto vuonna 2016. Kaava-alue kuuluu Kivistön vesijohtoverkoston painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen yläsäiliö, jonka tilavuus on 4500 m^3.

Vedensyöttö Myyrmäen painepiiriin tapahtuu Helsingistä, Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kaivokselan ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Myyrmäen painepiiristä vesi johdetaan Kivistön painepiiriin Kivistön paineenkorotusaseman kautta.

Jätevesiviemäröinti

Kaava-alueen kiinteistölle on liittymisvalmiudet yleiseen HSY jätevesiviemäriin Kivistön Puistokadulla. Kadulle on rakennettu jätevesiviemäri vuonna 2016. Jätevedet johdetaan Kivistön Puistokadun itäpäässä sijaitsevaan pumppaamoon ja edelleen lounaaseen Tikkurilantielle. Tikkurilantien jätevesiviemäri johtaa vesiä lounaan suuntaan Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n alitse kohti Espoon viemäriverkostoa ja edelleen puhdistettavaksi Blominmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Hulevedet johdetaan tontilta Kivistön Puistokadun eteläpuoliseen ojaan ja edelleen hulevesiviemäriä ja avo-ojia pitkin Tikkurilantien pohjoisreunaan ja edelleen Tikkurilantien ali Koivunpäänojassa kehäradan pohjoispuolella Vantaanjokeen.

Jätehuolto

Kivistön keskustan jätehuolto perustuu jätteen putkikeräysjärjestelmään, jonka koonta-asema sijaitsee Lumikvartsinkadun ja Kehäradan risteyksessä. Kaikki keskustakorttelit liittyvät putkikeräysjärjestelmään. Kivistön Puistokadun itäosa sisältyy kaava-alueeseen. Katualueella sijaitsee imujäteputki.

Kaukolämpö

Suunnittelualueella ei sijaitse kaukolämmön jakeluverkkoa.

Kaukolämpöverkko ulottuu Kivistön puistokadun ja Akaattikujan risteykseen.

Sähköverkko

Suunnittelualueelle ulottuu sähkökaapeleita.

Ympäristöhäiriöt

Tie- ja rautatieliikenteen melu

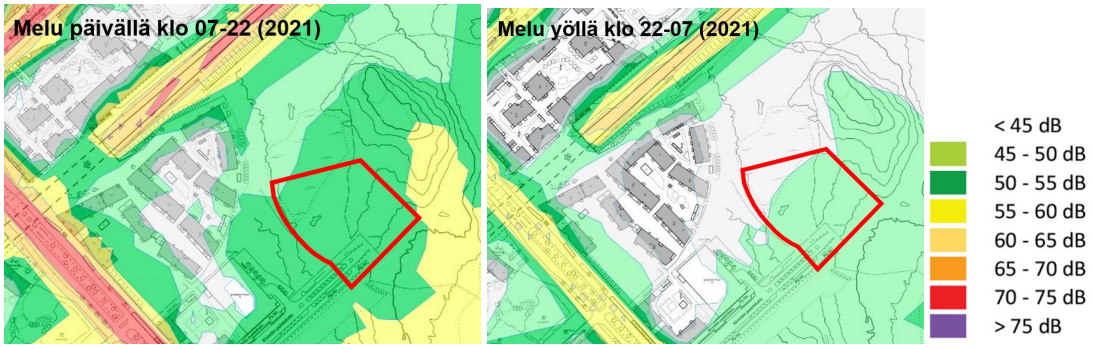

Tällä hetkellä kaava-alueen keskiäänitaso on päiväaikaan enimmillään 50 - 55 dB ja yöaikaan noin 45 - 50 dB (v. 2021 tilanne).

Lentomelu

Tiedot alueen lentomelusta ja sen kehityksestä perustuvat Finavian julkaisemiin lentomelun verhokäyriin, jotka ovat vahvistuneet Uudenmaan maakuntakaavassa ja edelleen Vantaan yleiskaavassa 2020. Asemakaava perustuu Vantaan yleiskaavaan 2020 ja sen mukaisesti lentomelu ei estä päiväkodin rakentamista. Lentomelua on kuultavissa koko kaava-alueella. Asemakaava-alue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 3 (Lden 50–55 dB), joka ei estä uusien asuinalueiden rakentamista.

Ilmanlaatu

HSY:n ilmanlaatukartan mukaan kaava-alue on Hämeenlinnanväylän pahimpien hiukkaspäästöjen ulkopuolella, ja alueella on keskimäärin parempi ilmanlaatu kuin alueilla lähempänä Helsingin keskustaa.

Maaperän haitta-aineet

Alueella ei ole pilaantuneita yms. maita.

Seveso-laitokset

Transmeri Oy:n alue, jossa harjoitetaan mm. kemikaalien varastointia, sijaitsee noin 1 kilometrin päässä suunnittelualueesta. Transmeri Oy:n toiminta ei aseta reunaehtoja alueen suunnitteluun.

2.1.4 Maanomistus

Suunnittelualueen maanomistaja on Vantaan kaupunki.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Kaava-alue toteuttaa resurssitehokkaan ja vähähiilisen yhdyskuntakehityksen tavoitetta. Alue on joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa. Alueen suunnittelussa on varauduttu ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Samalla huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta sekä edistetään ekologisten yhteyksien säilymistä.

Asemakaava vastaa VAT-tavoitteisiin muun muassa seuraavien tavoitteiden osalta:

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Maakuntakaava

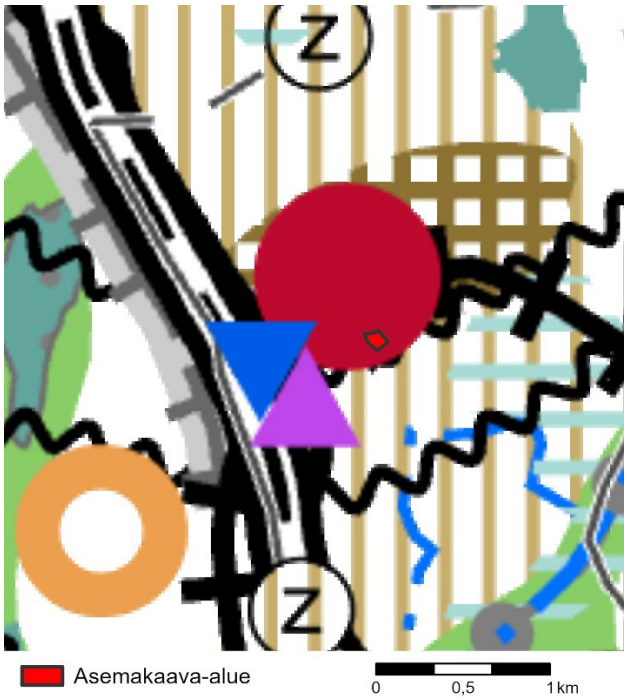

Ote maakuntakaavayhdistelmästä.

Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-alue on keskustatoimintojen alue, keskus (punainen pallo) sekä pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä (ruskea ruuturasteri).

MAL 2023 -suunnitelma

MAL 2023 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2023–2040. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Hiilineutraaliuden tavoitteena on seudun kasvu vähentäen hiilidioksidipäästöjä tehokkaasti kestävän yhdyskuntarakenteen, asumisen ja liikenteen keinoin. Menestys syntyy siten, että seutu tarjoaa houkuttelevan asuin- ja toimintaympäristön asukkaille ja elinkeinoelämän toimijoille. Hyvinvoivan seudun laadukas elinympäristö mahdollistaa hyvän ja onnellisen elämän kaikille asukkaille.

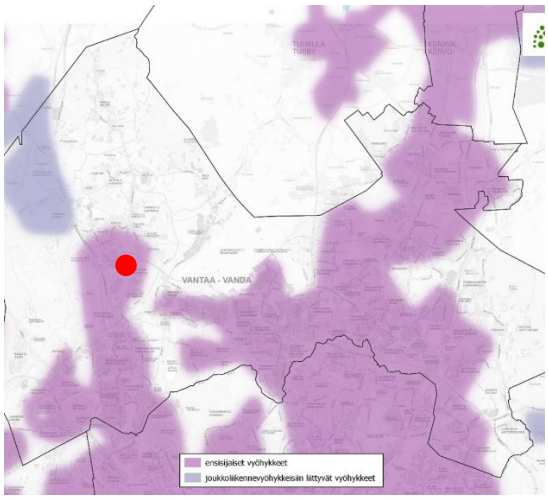

Kuva MAL 2023 -suunnitelman vyöhykkeistä. Kivistön Kivenkolon sijainti on merkattu punaisella pisteellä.

Maankäytön suunnittelussa jatketaan yhdyskuntarakenteen tiivistämistä erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen. Asemakaava sijoittuu ensisijaiselle vyöhykkeelle (oheinen kartta). Suunnittelulla mahdollistetaan maankäytön tiivistyminen ja ehkäistään alueellista eriytymistä kaupunkiuudistuksen keinoin. MAL 2023 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 12.9.2023 (liikenne) ja Vantaan kaupunginvaltuustossa 13.11.2023. Osaa tavoitteista on täsmennetty kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 21.10.2024.

Yleiskaava

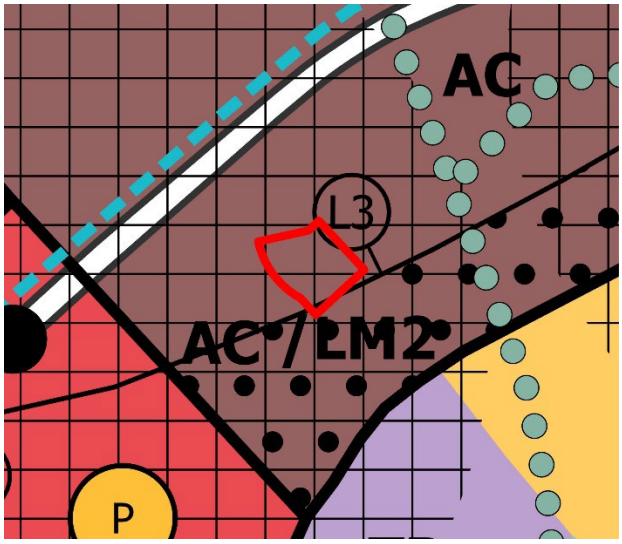

Voimassa olevassa yleiskaavassa suunnittelualue sijoittuu kaupunkikeskustan asuinalueeksi (AC) merkitylle alueelle ja kestävän kasvun vyöhykkeeksi (ruudutettu alue) merkitylle alueelle.

Alueen pohjoisosa sijoittuu lentomeluvyöhykkeelle 3 (LDEN 50-55 dB). Kaavamääräyksen mukaan asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB. Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

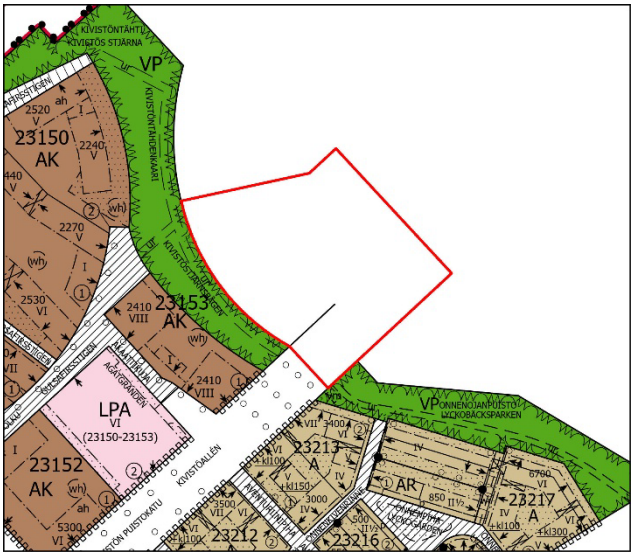

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Alue rajautuu lännessä Kivistön keskusta-asuminen 5-nimisessä asemakaavassa osoitettuun Kivistöntähdenpuistoon (VP) ja Kivistön puistokatuun sekä etelässä Kivistön Onnenkivi –nimisessä asemakaavassa osoitettuun Onnenojanpuistoon (VP).

Kivistön keskustan kaavarunko

Suunnittelualue sisältyy Kivistön keskustan kaavarunkoalueeseen. Kivistön keskustan kaavarunko on hyväksytty noudatettavaksi ohjeena alueen asemakaavoituksessa (kh 22.3.2021). Kivistön keskustan kaavarunko esittää vision kestävästä, kahden aseman kaupunkikeskustasta tavoitevuodelle 2050.

Suunnittelualue on keskeinen osa Kivistön tiivistä ja vehreää kaupunkikeskusta, joka mahdollistaa tulevaisuudessa asumista 45 000 asukkaalle ja merkittävän määrän työpaikkoja ja palveluja. Kaavarungon mukainen sekoittunut, pienimittakaavainen kaupunkirakenne perustuu kävelyyn ja kohtaamispaikkojen syntymiseen kaupunkiympäristössä sekä luontoarvot ja biodiversiteetin huomioivaan viherrakenteeseen.

Viherrakenteen kehityskuva VIVA

Viherrakenteen kehityskuva VIVA (Kala 13.8.2024) ohjaa viheralueiden, viherrakenteen ja maiseman kehitystä Vantaalla. VIVA:n avulla hallitaan viheralueverkoston ja viherrakenteen kokonaisuuden kehitystä ja haetaan hyviä ratkaisuja tulevaisuuteen.

Ote viherrakenteen kehityskuvasta.

Kaava-alue merkitty punaisella pisteellä.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Maanomistajan/kaupungin jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 20.5.2024. Kaavamuutos sai vuoden 2025 työohjelmassa numeron 233600 ja kaavoitus tuli vireille 4.9.2025.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja -ympäristö (kiinteistöt ja tilat, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Lupa- ja valvontavirasto, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (AKL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin neljä mielipidettä, jotka koskivat metsäpihan luonnonmukaisuutta, vesihuollon järjestämistä, lentomelua sekä energiahuollon verkkoja.

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys korosti tontin pohjoisosan metsäalueen luonnonmukaisen rakenteen säilyttämistä, lahopuun ja haapojen säästämistä sekä maapohjan ja biotooppien ominaispiirteiden turvaamista. Mielipide huomioitiin laatimalla asemakaavavaiheessa puustokartoitus ja pihatutkielma, merkitsemällä suojeltavat puut asemakaavakarttaan sekä antamalla kaavamääräyksiä metsäpihan luonnonmukaisesta hoidosta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) toi esiin vesihuollon jatkamistarpeen, mikäli Kivistön puistokatua jatketaan asemakaava-alueelle. Mielipide huomioitiin siten, että kadun jatkaminen ja siihen liittyvät vesihuollon tarpeet on tarkasteltu kaavatyössä hyödyntäen laadittuja alustavia katusuunnitelmia.

Finavia Oyj kiinnitti huomiota alueen sijaintiin lentoaseman melualueella ja esitti vähintään 35 dB ulkokuoren ääneneristävyyttä päiväkotirakennukselle. Mielipide huomioitiin sisällyttämällä asemakaavaan määräys, joka edellyttää vähintään Finavian esittämää ääneneristävyystasoa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy ja Vantaan Energia Oy ilmoittivat sähkö- ja kaukolämpöverkkojen sijainneista ja mahdollisista siirtotarpeista. Mielipiteet huomioitiin varmistamalla, että sähkökaapelien sijainti ei edellytä siirtoja asemakaavan toteutuksen vuoksi. Kaukolämpöputkia ei sijaitse alueella, joten niiden osalta ei ole huomioitavaa. Päiväkodin energiantuotanto toteutetaan maalämmöllä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut esillä Kivistön kyläjuhlilla 13.9.2025.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen. Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen.

Kaupunginhallitus 10.3.2026 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta. Asemakaavaehdotus oli nähtävillä 29.4.-28.5.2026. Kaavaehdotuksesta ei jätetty muistutuksia. Lausuntoja saatiin 3 kpl. Lausuntoja saatiin Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä (HSY), Vantaan Energia Oy:ltä ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:ltä sekä Lupa- ja valvontavirastolta.

HSY toi lausunnossaan esille, että aluetta palvelevat vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi, ja suunnittelussa tulee varata riittävä tila olemassa oleville vesihuollon rakenteille. Lausunnon takia todettiin, että alueen vesijohtojen ja viemärien sijainnit on otettu kaavaratkaisussa huomioon, eikä lausunto aiheuttanut muutostarpeita kaavaan.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy korosti keski- ja pienjännitemaakaapeleiden sijainnin huomioimista asemakaavassa sekä mahdollisten siirtokustannusten määräytymistä voimassa olevan yhteistyösopimuksen mukaisesti. *Vantaan Energia Oy* totesi, ettei alueella sijaitse kaukolämpöverkkoa. Lausuntojen takia todettiin, että maakaapeleiden sijainnit on huomioitu kaavaratkaisussa, eikä lausunnoista aiheutunut muutoksia kaavaan.

Lupa- ja valvontavirasto totesi lausunnossaan, että asemakaavaehdotus on voimassa olevan yleiskaavan mukainen. Lausunnossa kiinnitettiin huomiota kaavaselostuksen virheelliseen viittaukseen Marja-Vantaan osayleiskaavaan, joka on sittemmin korvattu Vantaan yleiskaavalla 2020. Lausunnon takia kaavaselostusta tarkistettiin ja virheellinen viittaus korjattiin siten, että asemakaavan todetaan perustuvan Vantaan yleiskaavaan 2020.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Lausuntojen perusteella kaavaehdotukseen ei tehty muutoksia. Kaavaselostukseen tehtiin vähäisiä teknisluonteisia tarkistuksia.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

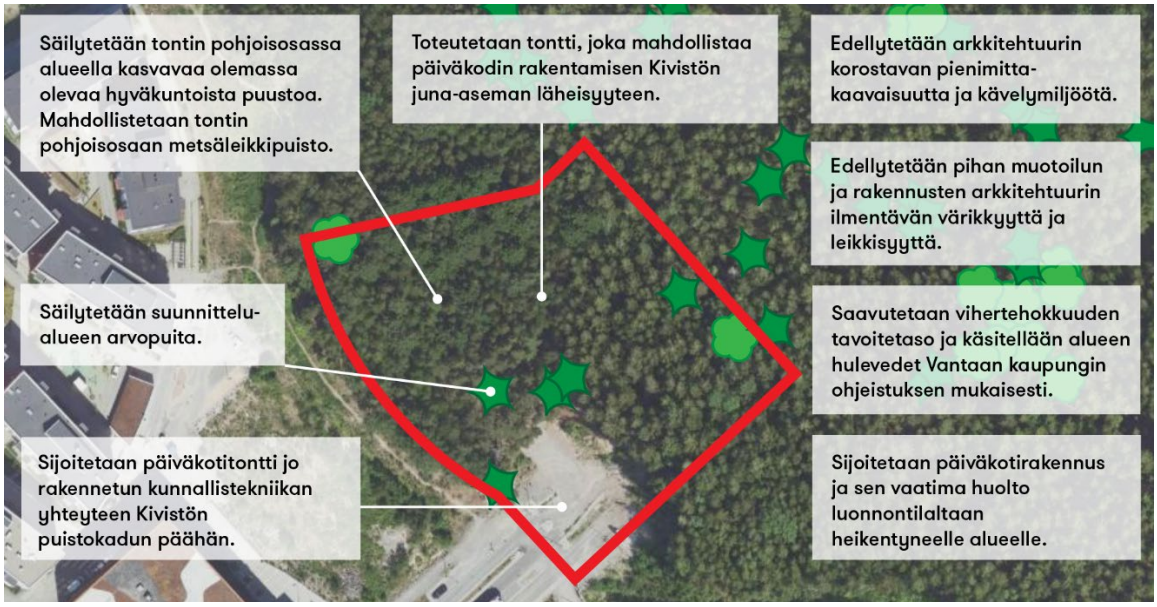

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa asetetut kaupungin tavoitteet.

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2026 – 2029 strategia (Kv 26.1.2026):

Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 visiona on rakentaa turvallinen, viihtyisä ja jatkuvasti kehittyvä elinympäristö, jossa uudet ratkaisut asumiseen, liikkumiseen, oppimiseen ja kestävään kehitykseen parantavat kaupunkilaisten arkea. Strategiassa korostuvat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointi, kaupunkikeskusten viihtyisyys, lähiluonnon saavutettavuus sekä ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kasvu. Päiväkodin sijoittuminen tiiviiseen, kävelypainotteiseen ja joukkoliikenteeseen tukeutuvaan keskusta-alueeseen edistää sujuvaa arkea ja turvallista liikkumista, mikä on linjassa strategian pyrkimyksen kanssa vahvistaa lasten ja nuorten kasvuympäristöjä sekä parantaa asukkaiden arjen sujuvuutta. Kaupunkikeskusten viihtyisyyden lisääminen ja palveluiden saavutettavuuden parantaminen ovat keskeisiä tavoitteita, ja päiväkoti omalta osaltaan vahvistaa Kivistön keskustan elinvoimaa sekä tukee alueen perheiden palvelutarpeita.

Päiväkotitontin metsämäinen piha ja sen säilyttäminen osana kaupunkirakennetta vastaavat strategian tavoitetta lisätä kaupunkivihreää ja varmistaa, että lähiluonto on helposti saavutettavissa kaikkialla Vantaalla. Metsäpiha tukee luonnon monimuotoisuuden vahvistamista, lasten luontosuhteen kehittymistä ja tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia leikkiin ja liikkumiseen, mikä on keskeistä strategian päämäärälle antaa lapsille vahvat eväät elämään. Samalla se toteuttaa strategian ympäristötavoitteita, joiden mukaan luonnolle tulee tehdä enemmän hyvää kuin haittaa ja ekologinen kestävyys varmistaa osana asemakaavoitusta.

Kävelyä ja joukkoliikennettä korostava ympäristö tukee strategian tavoitetta parantaa kestävän liikkumisen edellytyksiä, vähentää päästöjä ja rakentaa ilmastokestävää kaupunkia. Kivistön keskustan jalankulku- ja pyöräilypainotteinen rakenne sekä päiväkodin hyvä saavutettavuus tukevat arjen matkojen turvallisuutta ja helppoutta, mikä vahvistaa sekä alueen vetovoimaa että asukkaiden tyytyväisyyttä omaan asuinalueeseensa. Samalla tämä tukee strategista päämäärää pysäyttää alueellinen eriytyminen kehittämällä vetovoimaisia ja laadukkaita palvelukeskittymiä kaikilla suuralueilla, mukaan lukien Kivistössä.

MAL-tavoitteet:
- Rakennetaan Helsingin Seudun yhdyskuntarakenteen pitkäjänteistä tiivistämistä, erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen.
- Panostetaan aiempaa vahvemmin Helsingin seudun kestävän liikennejärjestelmän kehittämiseen ja varmistetaan tehokas joukkoliikennejärjestelmä myös tulevaisuudessa.
- Seudullisella ja kansallisella tasolla toteutetaan monipuolisia toimenpiteitä, joilla vähennetään liikenteen päästöjä ja asumisen energiankulutusta.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 (Kv 15.12.2025):

Vantaan arkkitehtuuriohjelma linjaa suunnittelemaan ja toteuttamaan kaupunkia, jossa korostuu paikalliset tilat ja pitkäikäiset talot. Asemakaavan kannalta keskeisiä tavoitteita on:
- Edistetään kollektiivisten tarinoiden kaupunkia eli vahvistetaan alueellisia erityispiirteitä.
- Tuetaan kävelijän vauhdilla koettavaa kaupunkia eli luodaan liikenteeltään hidastettuja paikkoja.
- Suunnitellaan rakennuksia ja kortteleita, jotka tuovat “silmiä kaduille” – eli mahdollistavat kohtaamisia, luonnollista valvontaa ihmisten läsnäolon kautta sekä moninaista toimintaa, joka synnyttää liikettä ja näkyy kadulle.
- Edistetään ihmisen mittakaavaista kaupunkia eli luodaan visuaalista ja toiminnallista vaihtelua.
- Luodaan joustavuutta taloihin ja tiloihin eli huomioidaan rakennusten ja kaupunkitilojen jatkuva käyttö ja muuttuvat tarpeet.
- Huomioidaan kaupunkiympäristössä käytön jäljet eli korostetaan kerroksellista kaupunkia.
- Suunnitellaan ilmastonmuutokseen sopeutuvaa luontoa ja kaupunkirakennetta.
- Huomioidaan villiintyvä kaupunkiluonto eli luodaan kaupunkiympäristössä edellytyksiä hyvinvoiville lajeille ja ihmisille.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.
- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

3.3.2 Muut tavoitteet

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Viherrakenteen kehityskuva VIVA

Viherrakenteen kehityskuvan (Kala 13.8.2024) tavoitteena on kytkeytynyt viherrakenne, joka tukee ekologista verkostoa, monimuotoisuutta ja maiseman ominaispiirteitä. Viherrakenne hillitsee ilmastomuutosta ja siihen sopeutumista. Viherrakenne ulottuu kaikkialle ja on lähellä ihmistä. Ensisijaisesti hyödynnetään olevaa viherrakennetta ja maisemaa.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavaratkaisua varten laaditut puustokartoitus ja pihatutkielma muodostivat perustan tontin vaihtoehtoisten ratkaisujen vertailulle. Puustokartoituksessa todettiin, että metsäpihan alue (valkoinen alue, jossa joitakin suurempia haapoja merkitty) muodostuu mm. haapapuista ja nuoresta koivikosta, jotka ovat kasvaneet niin ylitiheänä, että puut ovat rungonvahvuuteensa nähden poikkeuksellisen pitkiä ja herkkiä ympäristömuutoksille. Maaperä ja juuristoalue ovat erittäin vetisiä ja paikoin lähes suomaisia, minkä vuoksi äkilliset muutokset vesitaloudessa tai maapohjan kuormituksessa voivat vaarantaa puuston elinvoiman. Puuston käsittelyä ei voi toteuttaa kertatoimenpiteenä, vaan harventaminen on tehtävä vaiheittain ja vähäeleisesti, puuryhmiä tarkastellen. Osa alueen puista on selvästi järeämpiä ja hyväkuntoisia yksilöitä (kuten haapoja ja mäntyjä), jotka tulee merkitä suojeltaviksi ja suojata rakentamisen kaikissa vaiheissa laajoilla suoja-alueilla; ilman suojausta niiden säilyminen olisi epätodennäköistä.

Kartoituksessa todettiin myös, että metsäpihan käyttökelpoisuus voidaan turvata kevyillä ja luonnonmukaista ympäristöä kunnioittavilla ratkaisuilla. Polkujen rakentaminen pitkospuista ja hakepohjaisista kulkureiteistä on todettu soveltuvaksi keinoksi ottaa alue käyttöön sen metsäisyys säilyttäen. Reittien rakentamisen jälkeen tarkistetaan ns. riskipuut ja voidaan tehdä pienaukkoja ja valolinjoja. Luonnon monimuotoisuutta tukevat myös tarkoituksella jätettävät lahopuut, tasapainoilurungot ja ympäristöä jäsentävät puuryhmät, joiden sijoittelu voidaan ratkaista vasta muiden rakenteiden sijaintien varmistuttua.

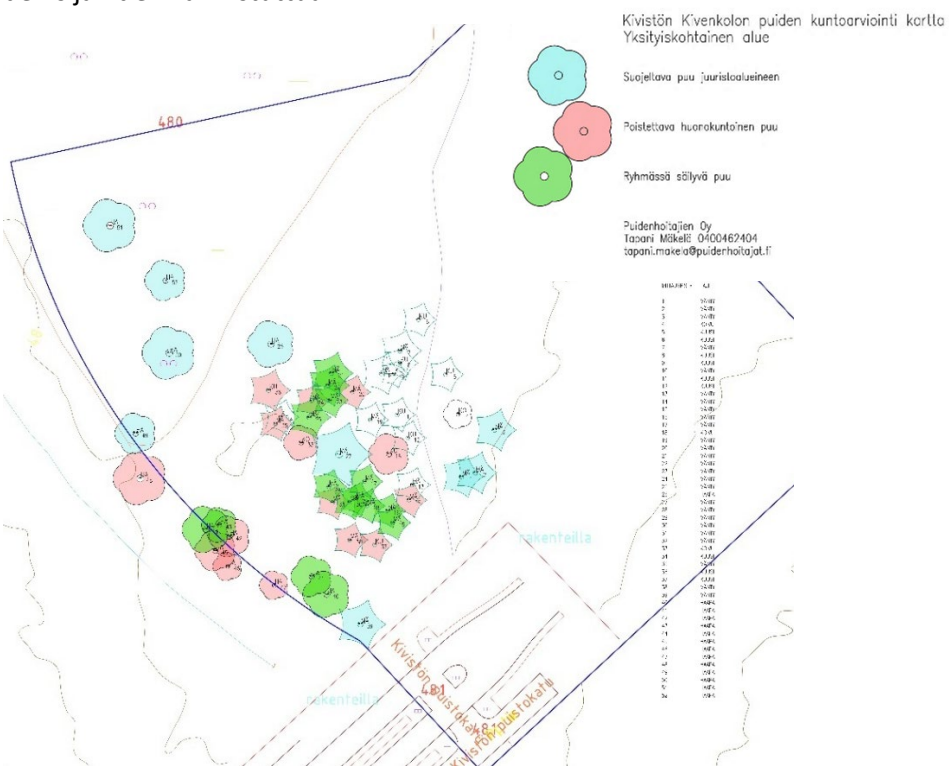

Puiden kuntoarvio kartalla, Puidenhoitajien Oy, 2025

Pihatutkielma tarkensi tontin käyttömahdollisuuksia ja osoitti, että toimintapihan arvokkaista puista syväjuuriset männyt voidaan säilyttää ja integroida leikkiympäristöön. Toimintapihan suurten mäntyjen alus voidaan päällystää hakkeella, jolloin niiden alla voidaan turvallisesti leikkiä ja puiden juuristo säilyy. Puiden väliin voidaan sijoittaa luonnonkiviä ja puunrunkoja leikkiä ja tasapainoilua varten. Pihatutkielmassa tutkittiin myös pihan toiminnallista jakoa, jossa pienempien lasten alue sijoittuu etelämmäs ja isompien lasten alue metsäpihan yhteyteen pohjoisempaan. Metsäpihalle on esitetty pitkospuita kosteille osuuksille ja hakepolkuja sekä tasapainoiluun pölkkyjä ja puunrunkoja. Runkojen avulla voidaan ohjata myös kulkua metsäpihalla. Metsäpihan reittien suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä tulee tutkia mahdolliset poistettavat riskipuut. Poistettavaa puustoa ja oksia kannattaa jättää lahopuiksi ja majanrakennusaineksiksi. Lisäksi tutkittiin pihan käytännön ratkaisuja, kuten suojattujen saatto- ja pyöräpaikkojen sijoittamista Kivistön puistokadun varteen, vaunukatosten rakentamista sekä pihavaraston sijoittamista niin, että hulevesien viivytyspainanne voidaan toteuttaa sen läheisyyteen.

Pihatutkielma asemakaavaa varten.

Vuoden 2020 alustavan katusuunnittelun ratkaisuja hyödynnettiin sovittamalla piharatkaisut ja tonttiliittymien järjestelyt katuverkkoon. Päiväkotirakennuksen muotoa hahmoteltiin suhteessa pihaan ja katuverkkoon. Näiden lähtökohtien perusteella asemakaavaratkaisuksi on valittu sellainen vaihtoehto, joka säilyttää tontin metsäisen luonteen mahdollisimman pitkälle, ohjaa rakentamista luontoarvot huomioiden ja tukee luonnonmukaisen, toiminnallisen ja monipuolisen päiväkotipihan toteutumista.

Tutkielma maankäytöstä.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

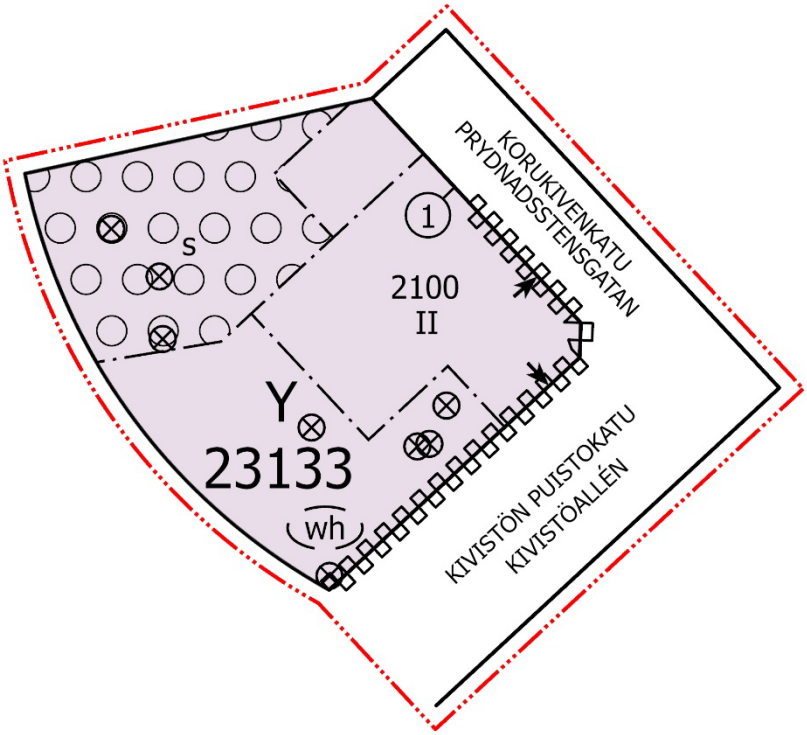

Asemakaavakartta.

Asemakaava tehdään asemakaavoittamattomalle alueelle. Asemakaavassa on päiväkotirakennuksen mahdollistava yleisten rakennusten korttelialue, Y, sekä katualuetta.

4.1.1 Mitoitus

Y, yleisten rakennusten korttelialue

- Rakentamista 2100 k-m^{2,} joka mahdollistaa 8-ryhmäisen eli 168-paikkaisen päiväkodin toteuttamisen kahteen kerrokseen.
- Korttelialueen ja samalla tontin koko on 0,52 ha.
- Liikuntaesteisille varattua pysäköintiä varten tulee toteuttaa kortteliin 23133 yksi autopaikka.
- Piha 3400 m^2 eli 20 m^2 per tilapaikka.
- Polkupyöräpaikkoja on toteuttava vähintään 13.
- Korttelialueelle saa sijoittaa enintään 14 autopaikkaa.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Havainnekuva asemakaavasta

Asemakaavaratkaisu toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoista ympäristöä ja tukee Kivistön keskustan identiteettiä sekä ihmisen mittakaavaista kaupunkirakennetta ja kaupunkivihreää. Kaavassa annetaan määräyksiä rakennusten arkkitehtuurista, julkisivumateriaaleista ja värityksestä siten, että kokonaisuus on leikkisä, värikäs ja Kivistölle ominainen. Rakennuksen tulee sovittua urbaaniin ympäristöönsä, mutta samalla ilmentää lapsille sopivaa mittakaavaa esimerkiksi kuistien, katosten ja muiden pienipiirteisten arkkitehtonisten elementtien avulla. Metsäpihan ja puiden säilyttäminen maisemoivat rakennusta ja luovat varjoa, vehreyttä ja viihtyisyyttä. Rakennus sijoittuu keskustamaisesti Kivistön puistokadun ja Korukivenkadun kulmaukseen ja muodostaa osaltaan kaupunkitilaa, joka on jalankulkijan näkökulmasta selkeä ja miellyttävä.

Liikkumisympäristö suunnitellaan jalankulun ja pyöräilyn ehdoilla, mikä tukee kävelijän vauhdilla koettavaa kaupunkia. Kivistön puistokadulle ei sallita tonttiliittymiä, mikä säilyttää kadun pyörä- ja kävelypainotteisen luonteen ja mahdollistaa rauhallisen, puistomaisen kaupunkitilan. Ajoneuvoliikenne ja huoltoajo järjestetään Korukivenkadun kautta, ja huoltopihan suojaaminen korkealaatuisin aita-, katos- tai viherrakentein varmistaa kaupunkikuvallisen laadun. Katu- ja piha-alueille varataan riittävästi tilaa viivähtämiselle, istumiselle ja turvallisille kulkuyhteyksille, ja katutilan mitoitus tukee viihtyisyyttä, vihreyttä ja esteettömyyttä.

Kaava luo tilallista yhteyttä ympäröivään julkiseen tilaan siten, että päiväkodin piha avautuu sekä kadulle että Kivistöntähti-puistoon, ja piha toimii puolijulkisena tilana. Päiväkotirakennuksen maantasokerros on toiminnallinen ja sisäänkäyntejä korostetaan arkkitehtonisesti. Rakennus ja sen piha mahdollistavat vuorokäytön: päivisin tilat palvelevat päiväkotitoimintaa, mutta iltaisin ja viikonloppuisin piha voi toimia lähialueen lasten leikki- ja ulkoilupaikkana sekä rakennus tarjota tiloja esimerkiksi harrastustoiminnalle.

Kaava toteuttaa Viherrakenteen kehityskuvan VIVAn mukaisia tavoitteita. Kaavassa osoitettu metsäpiha tukee alueen viherrakennetta, ekologista verkostoa ja luonnon monimuotoisuutta. Suojeltavat puut ja säilytettävä puusto merkitään kaavaan, ja niiden säilyttäminen ja suojaaminen rakentamisen aikana on velvoittavaa. Metsäpihaa kehitetään siten, että sen puustoisuus ja maisemallinen merkitys säilyvät, ja alueelle laaditaan hoitosuunnitelma, joka sisältää puuston uudistamisen ja harventamisen, puuston seurannan ja huonokuntoisten puiden poiston. Hulevesien

hallinta toteutetaan viivytysrakentein, ja vihertehokkuuden vähimmäistaso 1,0 varmistaa sinivi-herrakenteen riittävän laajuuden ja laadun.

Varjostavat puut, kasvikatot, luonnonmukaiset materiaalit, kierrätettävät rakenneratkaisut sekä läpäisevät pinnat tukevat ilmastonmuutokseen sopeutuvaa rakentamista ja hiilijalanjäljen pienentämistä. Ratkaisujen kokonaisuus tukee myös luonnon kokonaisheikentymättömyyden periaatetta ja edellyttää tarvittaessa ekologista kompensaatiota. Kaava-alueella luonnonarvoja toiminnassaan heikentävä toimijan tulee hyvittää toiminnastaan aiheutuvat luontohaitat ja luonnontilan heikennykset luonnonsuojelulain 11. luvun mukaisella ekologisella kompensaatiolla. Rakentaminen ja muu luontohaittaa ja luonnontilaa heikentävä toiminta voi alkaa vasta, kun Lupa- ja valvontavirasto on antanut puoltavan päätöksen hyvityksen korvaavuudesta.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

Y, Yleisten rakennusten korttelialue

Kaava osoittaa alueen yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y), jolle voidaan rakentaa kaksikerroksinen päiväkoti. Rakennusten arkkitehtuurilta edellytetään korkeatasoisuutta, värikkyyttä ja leikkisyyttä, jotka ovat Kivistön alueen keskeisiä identiteettitekijöitä. Rakennukset voidaan varustaa kerrosluvun lisäksi katolle sijoitettavilla teknisillä tiloilla, kun ne huolitellaan rakennuksen arkkitehtuuriin sopivaksi. Pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia ja säältä suojattuja. Korttelialueen tulee liittyä Kivistön keskitettyyn jätteiden putkikeräysjärjestelmään, ja tontilla on varattava tilat hulevesien viivytykselle.

4.3.2 Muut alueet

Katualueet

Alueelle tulee kaksi uutta katua: Kivistön puistokatu ja Korukivenkatu. Kadun suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida turvallinen ympäristö erityisesti lasten näkökulmasta.

Osittain rakennettu Kivistön puistokatu jatkuu jalankulkua korostavana, puistomaisena kokoojakatuna, jonka rakentamisessa hallitaan hulevesiä mahdollisella hulevesialtaalla ja jossa katupuut ja istuskelualueet luovat viihtyisyyttä. Puistokadulle ei saa toteuttaa tonttiliittymiä, mikä säilyttää sen kävely- ja kaupunkitilapainotteisen luonteen. Korukivenkadun alkupäästä ei saa ottaa tonttiliittymiä, ja huoltoajon tulee tapahtua korttelialueen koillisnurkasta. Korukivenkatu toimii pihakatumaisena kaduksi suunniteltuna yhteytenä, jossa huoltoautojen kääntyminen ja hidas ajonopeus voidaan toteuttaa tilan turvallisuutta ja viihtyisyyttä heikentämättä. Molemmille kaduille voidaan toteuttaa turvallisia tienylityksiä sekä kadunvarsipysäköintiä sekä pyörille että autoille.

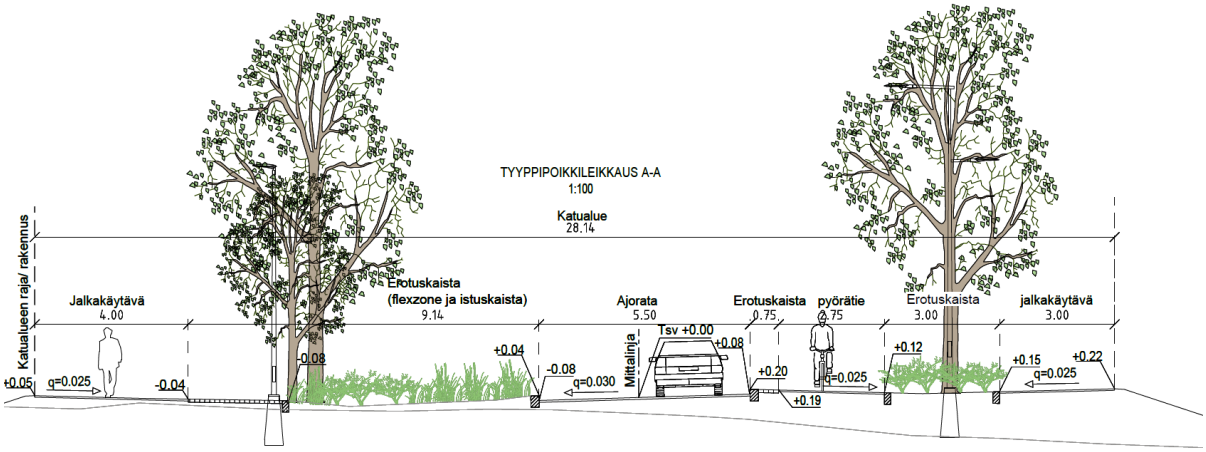

Poikkileikkaus katusuunnitelmasta Kivistön puistokadulta, WSP Finland Oy, 2020

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaava laajentaa Kivistön suuralueen asemiin tukeutuvaa kaupunkirakennetta, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Päiväkotipalveluiden lisääntyminen parantaa lapsiperheiden palveluita ja vastaa aktiivisen Kivistön tavoitteeseen.

Yhdyskuntarakenne

Asemakaava jatkaa Kivistön keskustan rakentumista kohti Lapinkylän asemavarausta. Ratkaisu edistää Kivistön keskusta-alueen kehittymistä ja luo tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta. Rakentaminen sijoittuu kävelymatkan päähän Kivistön asemasta. Bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle. Hanke edistää kestävää yhdyskuntarakennetta.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen muuttaa merkittävästi alueen ilmettä Kivistön keskustarakenteen laajentuessa vielä rakentumattomille, metsäisille alueille. Kivistön keskustan laajeneminen Kehäradan eteläpuolelle muuttaa kaupunkikeskustan painopisteitä. Metsäisen pihan toteuttaminen vahvistaa Kivistön vehreää kaupunkikuvaa ja vastaa siten tavoitteeseen vehreästä ja vihreästä Vantaasta.

Palvelut ja työpaikat

Palvelujen tarve lisääntyy asukasmäärän kasvaessa. Kaavaratkaisu vastaa tähän kysyntään, kun toteutuessaan se lisää alueen palvelutarjontaa. Kaava-alueelle on mahdollistettu päiväkoti, jolla vastataan koko Kivistön keskustan kasvavaan päiväkotikysyntään.

Taloudelliset vaikutukset

Kaava-alueen yleinen vesihuolto ja muu kunnallistekniikka on rakennettu valmiiksi Kivistön puistokadulle. Kaava-alueen toteutuksesta ei aiheudu kunnallistekniikkaan liittyviä rakentamiskustannuksia. Hanke toteuttaa tontin liitosjohdot vesihuoltoverkostoon. Päiväkodin energiantuotanto toteutetaan maalämmöllä. Näitä kustannuksia ei lasketa kaavan taloudellisiin vaikutuksiin.

Alueen kehitys hyödyntää kaupungin maaomaisuutta.

Sosiaalinen ympäristö

Suunnittelualueen ratkaisut tukevat kylämäisen, yhteisöllisen ja helposti omaksuttavan naapuruston muodostumista. Alueen pienimittakaavainen rakentaminen, värikkyys ja rakennusten tunnistettavuus vahvistavat paikan identiteettiä ja luovat ympäristön, jossa asukkaiden on helppo kokea kuuluvansa samaan yhteisöön. Tämä eheyttää osaltaan Kivistön keskustan muodostamaa sosiaalista aluekokonaisuutta.

Alue suunnitellaan ensisijaisesti kävelyyn ja hitaaseen liikkumiseen tukeutuvaksi. Selkeät jalankulkuyhteydet, lapsiystävälliset kadut ja pienimuotoiset oleskelupaikat muodostavat turvallisen ympäristön. Hidas ympäristö ja rauhallinen katutila tukevat lasten arjen turvallisuutta ja mahdollistavat heille liikkumisen harjoittelun, mikä vahvistaa heidän ympäristö- ja liikennekasvatustaan. Samalla alueen perheille syntyy paikkoja kohdata arjen lomassa, mikä vahvistaa yhteisöllisyyttä.

Pihojen metsämäiset elementit tarjoavat lapsille monipuolisia oppimisympäristöjä ja tukevat luontosuhteen kehittymistä. Luonnonläheinen piha kannustaa lasten omaehtoiseen leikkiin, tutkimiseen ja motoristen taitojen kehittämiseen. Metsäinen ympäristö myös lisää lasten ymmärrystä luonnon prosesseista.

Kävelypainotteisuus ja palveluiden kävelyetäisyys tukevat kestävien arjen valintojen tekemistä. Lasten kasvuympäristö rakentuu näin aktiivisen liikkumisen ja ympäristötietoisten tapojen ympärille. Kaupunkikeskustan rakenteessa eri ikäpolvet kohtaavat luontevasti niin pihoilla, kaduilla kuin puistossakin, mikä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja mahdollistaa sosiaalisten siteiden muodostumisen eri asukasryhmien välillä.

Kokonaisuutena kaava edistää lapsille soveltuvan, turvallisen ja sosiaalisesti rikkaan elinympäristön muodostumista, jossa arjen palvelut, luonto ja yhteisöllisyys tukevat alueen perheiden hyvinvointia ja yhteistä arkea.

Liikenne

Kaava-alue tukeutuu osittain toteutettuun Kivistön puistokatuun, joka toimii alueen kokoojakatuna ja yhdistää suunnittelualueen Kivistön muuhun katuverkostoon. Alueen sisäinen liikenne järjestetään uudelta tonttikadulta, Korukivenkadulta. Päiväkodin sijoittuminen alueelle lisää liikennettä erityisesti aamu- ja iltapäivän saattoliikenteeseen huipputunteina.

Alue on hyvin saavutettavissa kävelle, pyöräillen ja joukkoliikenteellä, mikä tukee kestävien kulkumuotojen valintaa ja vähentää henkilöautoliikenteen suhteellista osuutta. Sijainti tiiviissä kaupunkirakenteessa ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä mahdollistaa sen, että liikennemäärien arvioidaan jäävän pienemmiksi kuin vastaavankokoisissa heikommin saavutettavissa kohteissa. Liikenteen lisäyksen ei arvioida aiheuttavan haitallisia vaikutuksia alueen katuverkon toimivuuteen.

Saattoliikennettä varten on tutkittu paikkoja Korukivenkadun ja Kivistön puistokadun kadunvarsipysäköinnistä. Lisäksi katualueelle sijoitetaan päiväkodin saattoliikennettä palvelevia pyöräpysäköintipaikkoja. Huoltoliikenne järjestetään Korukivenkadun kautta suoraan päiväkodin kiinteistölle. Päiväkodin kiinteistölle osoitetaan yhteensä 14 autopaikkaa, joista yksi on liikuntaesteisille varattu autopaikka.

Vesihuolto

Kaavamuutosalue sijaitsee olemassa olevan vesihuollon läheisyydessä.

Vesihuoltoverkostoon liittyminen yleiseen vesihuoltoon voidaan toteuttaa Kivistön Puistokadulta. Puistokadun itäpäässä sijaitsevan jätevedenpumppaamon kapasiteetti tarkistettava HSY:ltä, vaikka jätevesimäärän kasvun arvioidaan jäävän vähäiseksi.

Hulevesien hallinta

Hulevesien hallinnan ensisijainen tavoite Vantaalla on, että virtaamahuiput eivät rakentamisen myötä kasvaisi suhteessa luonnontilaiseen virtaamahuippuun. Kaavamuutosalueen hulevesien muodostumista pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita.

Huleveden käsittely on suunniteltava tontti- tai korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet mitoitetaan sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha ja kesto 10 minuuttia. Tämä mitoitus tapahtuu vihertehokkuuslaskurin avulla. Varsinaisten hulevesirakenteiden lisäksi tonteilla tulee varautua harvinaisempiin sadetilanteisiin. Tontin tasauksessa tulee huomioida, että vesien tulee mahtua lammikoitumaan piha-alueille, joilla ei normaalitilanteessa viivytetä vesiä. Näillä sadetapahtumilla tontilta saa poistua samansuuruinen virtaama kuin sieltä laskennallisesti poistuisi luonnontilassa. Näitä sadetilanteita harvinaisemmat sateet saa ohjata tulvareittejä pitkin yleisille alueille.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu ja liikenne, mikä huomioidaan päiväkodin ulkokuoren ääneneristävyydessä, joka tulee olla vähintään 35 dB. Tieliikenteen aiheuttamat pienhiukkaset eivät aiheuta ongelmia.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Rakentaminen sijoitetaan tontin osa-alueille, joissa luontoarvot ovat reunavaikutuksen takia heikentyneitä. Osa piha-alueesta säilytetään metsäpihana. Näin ollen vaikutuksia pystytään lieventämään. Metsäpihaa harvennetaan varoen erillisen hoitosuunnitelman mukaisesti ja varmistetaan puuston elinvoimaisuus. Lahopuuta lisätään. Vesiolosuhteet tulevat muuttumaan alueella. Piha-alueen hulevesiä voidaan johtaa metsäpihan alueelle hallitusti vesiolosuhteiden säilyttämiseksi. Ekologisella kompensaatiolla hyvitetään menetettyjä luontoarvoja.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalueen vettä läpäisemättömän maanpinnan pinta-ala tulee kasvamaan, kun metsäpeitteinen alue muuttuu rakennetuksi ympäristöksi. Kasvikatot, läpäisevät ja puoliläpäisevät pinnat sekä hulevesien hallinnan rakenteet kompensoivat pintavalunnan muutosta kaavamuutosalueella. Lisäksi voidaan ohjata pihan hulevesiä hallitusti metsäpihan alueelle.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavan mukaisen rakentamisen aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä on arvioitu Planect-laskentatyökalulla 50 vuoden ajanjaksolle. Ilmastovaikutuksia arvioidaan sekä hillinnän että sopeutumisen näkökulmasta. Arviointi perustuu elinkaariarviointiin ja kattaa tuote- ja rakentamisvaiheen, käyttövaiheen sekä elinkaaren lopun. Tarkastelussa vertailtiin kahta suunnitteluratkaisua: 1. BAU-skenaario eli vaihtoehto, jossa ei ole tehty päästövähennystoimia ja 2. Minimiskenaario, jossa on esitetty vähähiilisiä ratkaisuja.

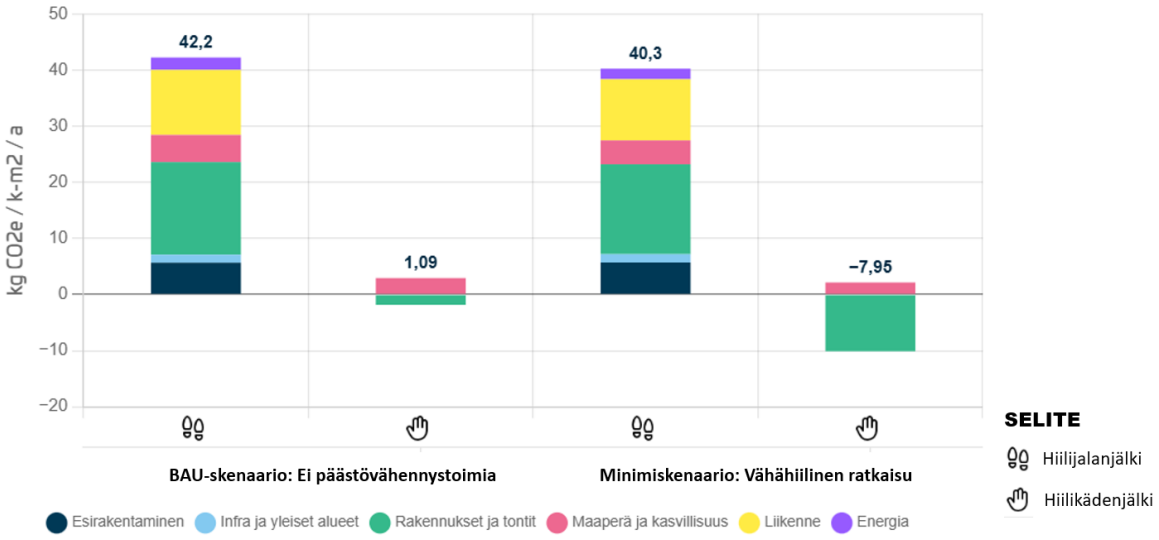

Tulosten yhteenveto. Ilmastoviisas asemakaava -selvitys, 330400 Katrineberg kaavaluonnos, Vantaan kaupunki 2026

Tulosten perusteella Kivistön Kivenkolon asemakaavan ilmastovaikutukset muodostuvat erityisesti rakennusten ja liikenteen osalta, jotka yhdessä vastaavat valtaosasta kaava-alueen elinkaaren aikaisista päästöistä. Rakennusten ja tonttien osuus on 39 %, ja siihen vaikuttavat erityisesti uuden päiväkotirakennuksen rakentaminen sekä käytettävät rakennusmateriaalit. Rakentamisen vähähiilisyyttä voidaan edistää muun muassa puurakentamisella tai muulla vähähiilisellä materiaalilla sekä ohjaamalla hiilijalanjäljen enimmäistasoa toteutusvaiheessa. Ratkaisuilla voidaan vähentää merkittävästi rakentamisen aikaisia päästöjä ja lisätä rakennusmateriaalien hiilikädenjälkeä. Energian tuotannon osalta hiilijalanjälkeä voidaan pienentää maalämmön toteuttamisella.

Liikenne muodostaa toiseksi suurimman päästölähteen, noin 27 % kokonaispäästöistä. Kaavan sijainti intensiivisen joukkoliikennevyöhykkeen sisällä sekä lyhyt etäisyys Kivistön juna-asemalle tukevat vähäpäästöisiä kulkutapavalintoja. Kaavassa on panostettu erityisesti kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiin: turvallisiin ja sujuviin yhteyksiin, runkolukittaviin ja säältä suojattuihin pyöräpaikkoihin sekä ympäristön pienimittakaavaiseen ja miellyttävään jalankulkuympäristöön. Lyhytaikainen autoliikenne ohjataan kadunvarsipaikoille, mikä rajoittaa autopaikkojen määrää tontilla ja ehkäisee tarpeetonta autoliikennettä. Näillä ratkaisuilla voidaan vähentää liikenteen aiheuttamia päästöjä sekä tukea arjen liikkumisen kestäviä valintoja.

Hiilinielujen osalta kaavaratkaisu tukee luonnollisten hiilivarastojen säilymistä. Kaava mahdollistaa noin 1500 m² laajuisen metsäpihan, jonka puusto ja maaperä toimivat merkittävänä hiilivarastona ja sitovat hiilidioksidia paremmin kuin rakennettu piha. Lisäksi kaava ohjaa vihertehokkuuslukuun 1,0, kasvikattoihin ja monilajiseen kasvillisuuteen, jotka vahvistavat alueen ekosysteemipalveluja ja parantavat hiilen sitoutumista sekä tukevat luonnon monimuotoisuutta. Puuston ja maaperän säilyttäminen vähentää myös esirakentamisen tarvetta ja siten pienentää rakentamisen ilmastovaikutuksia.

Infra- ja esirakentamisen päästöt ovat kokonaisuudessa melko pienet (13 %), mutta pehmeikköalueen pohjavahvistustarpeet kasvattavat niiden ilmastovaikutusta. Kaavaratkaisulla voidaan kuitenkin vähentää päästöjä hyödyntämällä olemassa olevaa maaperää ja maastonmuotoja, minimoimalla massanvaihtoa ja ohjaamalla jatkosuunnittelussa vähähiilisiin pohjanvahvistusratkaisuihin. Ympäristörakentamisessa luonnonmukainen hulevesien hallinta, varjostava kasvillisuus ja kasvikatot tukevat sekä ilmastonmuutoksen hillintää että sopeutumista sään ääri-ilmiöihin.

4.6 NIMISTÖ

Kaupunkiympäristölautakunnan alainen nimistöryhmä on käsitellyt kaavaluonnosalueen nimiä kokouksessaan 10.2.2026:

Käyttöön jäävät, alueella jo olemassa olevat, nimet

Kivistön puistokatu, Kivistöallén

Kivistön uusia pää-katu-ja, joka on bulevardimainen ja halkoo keskeistä puistoa. Nimi kaupunginosan mukaan. Vain eteläpää on rakennettu vuoden 2025 loppuun mennessä. Nimeä on käsitelty nimistöryhmässä 2010 ja 2024.

Uudet nimet

Korukivenkatu, Prydnadsstensgatan

Päiväkotitonttia reunustava katu. Nimi alueen mineraaleihin liittyvästä teemasta. Alkuaan nimeä suunniteltu samalle paikalle vuonna 2022 aloitetussa asemakaavasuunnitelmassa 233300 Kivistöntähti. Kaava ei kuitenkaan edennyt.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Tavoitteena on aloittaa tarkempi suunnittelu ja rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan.

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Tuomas Eskola	aluearkkitehti
	Oona Länsisalmi	asemakaava-arkkitehti
	Riikka Mattila	kaavatekninen koordinaattori
	Jaakko Raunamaa	nimistönsuunnittelija
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
	Ville Selonen	ympäristösuunnittelija
Rakennusvalvonta:	Petri Isokoski	lupakäsittelijä
	Johanna Ojanlatva	kaupunkikuva-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Eira Linko	projektikoordinaattori
Kadut ja puistot:	Aapeli Turunen	liikenteen alueinsinööri
	Laura Kilpeläinen	liikenteen alueinsinööri (17.11.2025 alkaen)
	Ville Tevajärvi	liikenneinsinööri
	Juuso Smolander	suunnitteluinsinööri (6.2.2026 asti)
	Antti Auvinen	suunnitteluinsinööri
	Ville Hottola	alueinsinööri, kadut
Toimitilajohtaminen:	Jussi Hyvärilä	rakennuttaja-arkkitehti
	Marika Suotula	pihavastaava
Mittaus- ja geopalvelut:	Heikki Kangas	geotekniikkapäällikkö
Kasvatus ja oppiminen:	Satu Turunen	palveluverkkoasiantuntija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 15. päivänä syyskuuta 2026

Oona Länsisalmi
asemakaava-arkkitehti

Tuomas Eskola
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	**Täyttämispvm**	9.2.2026
Kaavan nimi	233600 Kivistön Kivenkolo		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	4.9.2025
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	092233600
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,8637	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	0,8637
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,0000

Ranta-asemakaava

	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,8637**	**100,00**	**2100**	**0,24**	**0,8637**	**2100**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,5215	60,4	2100	0,40	0,5215	2100
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3422	39,6			0,3422	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,0000**	**0,00**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,8637**	**100,00**	**2100**	**0,24**	**0,8637**	**2100**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,5215	60,4	2100	0,40	0,5215	2100
Y	0,5215	100,0	2100	0,40	0,5215	2100
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3422	39,6			0,3422	
Kadut	0,3422	100,0			0,3422	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

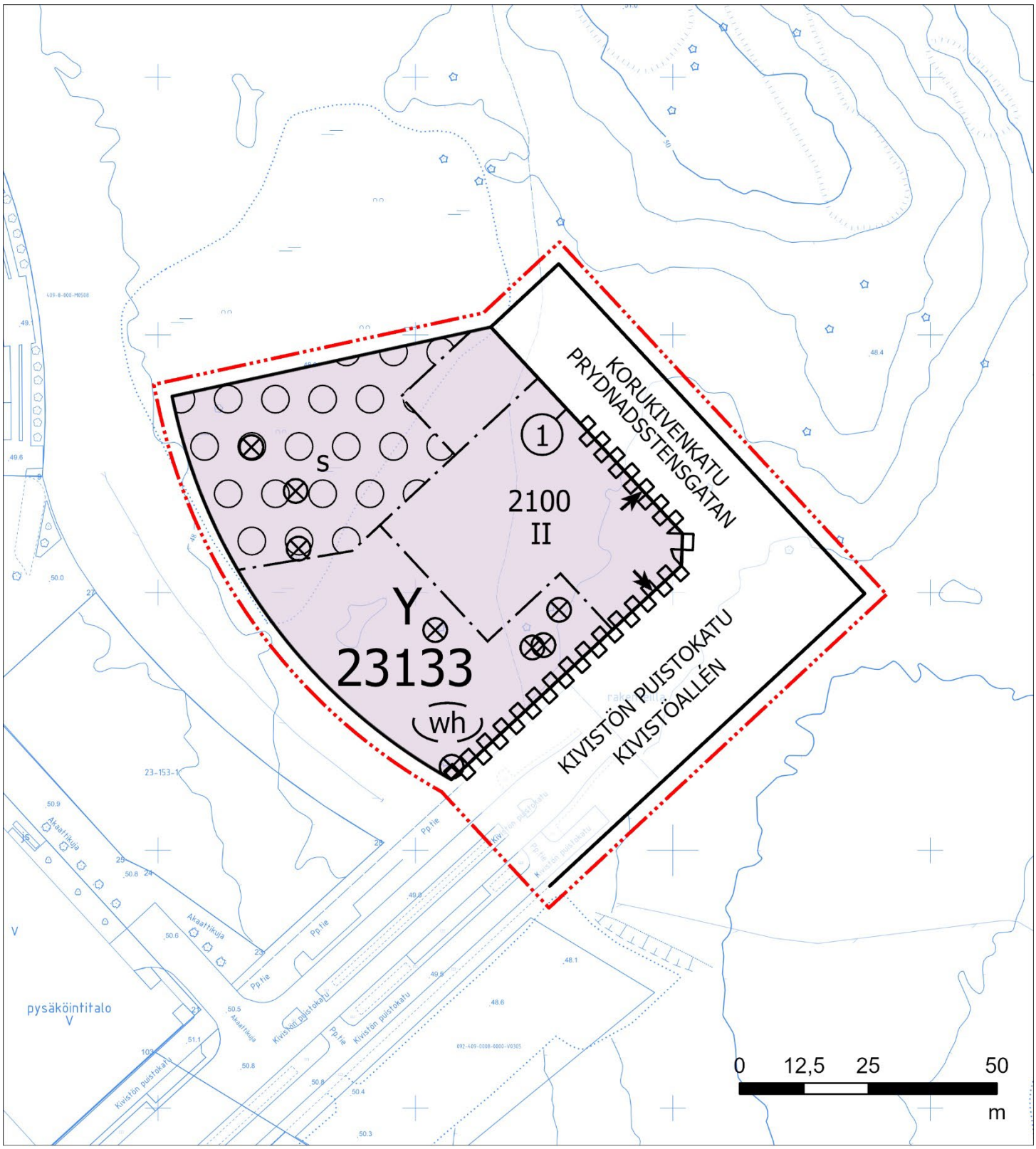

ASEMAKAAVAEHDOTUS
1:1000

— - - - —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	**DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:**
Y	**Yleisten rakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för allmänna byggnader.**
	Rakennusten arkkitehtuurin on oltava korkeatasoista, värikästä ja leikkisää.	Byggnadernas arkitektur ska vara av hög kvalitet, färggrann och lekfull.
	Rakennuksen maantasokerroksen tulee olla avoin ja toiminnallinen.	Byggnadens markplansvåning ska vara öppen och funktionell.
	Rakennusten tulee ilmentää lapsille sopivaa pienipiirteistä mittakaavaa esimerkiksi katosten kuistien tai muiden pienimittakaavaisten rakennusosien avulla.	Byggnaderna ska ha en småskalig utformning som lämpar sig för barn, till exempel genom skärmtak, verandor eller andra byggnadsdelar i liten skala.
	Julkisivujen tulee olla värikkäitä. Päävärinä ei voi käyttää valkoista, mustaa tai harmaan sävyjä. Julkisivuvärit tulee sovittaa yhteen lähialueen rakennusten värien kanssa.	Fasaderna ska vara färggranna. Vitt, svart eller gråa nyanser får inte användas som huvudfärg. Fasadfärgerna ska anpassas till färgerna på byggnaderna i närområdet.
	Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Päiväkodin sisäänkäyntejä tulee mahdollisuuksien mukaan osoittaa Kivistön puistokadun puoleiselle julkisivulle.	Entréerna ska framhävas med arkitektoniska medel. Daghemmets entréer ska i mån av möjlighet placeras på fasaden mot Kivistöallén.
	Katolle saa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita ja ne tulee huolitella rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuviksi	Utöver våningstalet och byggrätten får tekniska utrymmen och anordningar byggas och installeras på taket och dem ska bearbetas så att de passar ihop med byggnadens arkitektur.
	Huoltopiha on näkö- ja melusuojattava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisesti esim. katoksia, aitoja, muureja ja viherrakenteita hyödyntäen	Den plats som är avsedd för underhåll ska insyns- och bullerskyddas på ett stadsbildmässigt högklassigt sätt, t.ex. med hjälp av takkonstruktioner, staket, murar och grönkonstruktioner.
	Tontilla olevien rakennusten, varastojen, katosten, aitojen ja muiden rakenteiden tulee muodostaa materiaaleiltaan ja rakennustavaltaan yhtenäinen arkkitehtoninen kokonaisuus.	De byggnader, förråd, skärmtak, stängsel och andra konstruktioner som finns på tomten ska till material och utförande bilda en enhetlig arkitektonisk helhet.
	Julkisivuissa ei sallita näkyvia vaakasuuntaisia elementtisaumoja. Mahdollisten pystysuuntaisten elementtisaumojen on oltava oleellinen osa rakennuksen arkkitehtuuria.	I fasaderna tillåts inga synliga vågräta elementfogar. Eventuella lodräta elementfogar ska utgöra en väsentlig del av byggnadens arkitektur.
	Päiväkodin ja muiden yleisten rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden lento- ja liikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.	I daghemslokalers och motsvarande utrymmens ytterhölje ska ljudnivåskillnaden ΔL mot flyg-, spår- och vägtrafikbuller vara minst 35 dB.
	Ulkoiluvälinevarastot ja katokset voidaan rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Varastot ja erilliset katokset on tehtävä kasvikattoisina ja niiden tulee olla materiaaliltaan ja arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia.	Förråd för friluftsutrustning och takkonstruktioner kan byggas utöver den byggrätt som anvisats i planen. Förråd och fristående takkonstruktioner ska förses med vegetationstak och de ska hålla hög kvalitet till sitt material och sin arkitektur.
	Katoksia saa rakentaa myös rakennusalan ulkopuolelle.	Takkonstruktioner får också byggas utom byggnadsytan.
	Piha-alueelle istutetaan monilajista, kerroksellista ja kukkivaa kasvillisuutta.	På gårdsområdet ska blommande växtlighet med flera arter och skikt planteras.
	Puustokartoituksen perusteella hyväkuntoisiksi todettuja puita tulee säilyttää mahdollisimman paljon. Puut tulee säilyttää ja hoitaa elinvoimaisina, ja ne on suojattava rakentamisen ajaksi.	Träd som utgående från kartläggningen av trädbeståndet är i gott skick ska bevaras i så stor utsträckning som möjligt. Träden ska bevaras och skötas så att de hålls livskraftiga, och de ska skyddas under byggandet.
	Olevaa kasvillisuutta ja maaperää tulee säilyttää piha-alueilla.	Befintlig växtlighet och jordmån ska bevaras på gårdsområdena.
	Pihan pääportin tulee sijoittua Kivistön puistokadun vastaiselle tontin reunalle. Pääportin on oltava arkkitehtonisesti korkealaatuinen ja sen on erotuttava muista pihan porteista.	Gårdens huvudport ska placeras vid den tomtgräns som vetter mot Kivistöallén. Huvudporten ska hålla hög arkitektonisk kvalitet och den ska skilja sig från gårdens övriga portar.
	Korttelialueen puiston puoleiselta rajalta tulee rakentaa korttelin haltijan toteutus- ja hoitovastuulla kulkuyhteys Kivistöntähti-puistoon. Yhteyden suunnittelu ja toteutus tulee yhteensovittaa puiston suunnitelmien kanssa siten, että puiston olemassa olevaa kasvillisuutta ei kohtuuttomasti vahingoiteta eikä puiston maanpinnan korkoja turhaan muuteta.	Från kvartersområdets gräns som vetter mot parken ska en gångförbindelse till Kivistös stjärna-parken anläggas, och den som innehar kvarteret ansvarar för både utförande och skötsel. Planeringen och genomförandet av förbindelsen ska samordnas med planerna för parken så att parkens befintliga växtlighet inte skadas i onödan och parkens marknivåer inte ändras i onödan.
	Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakentamisluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.	Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 1,0. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
	Tonteilla tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.	På tomterna ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

	Ekologinen kompensaatio	**Ekologisk kompensation**
	Kaava-alueella luonnonarvoja toiminnassaan heikentävä toimijan tulee hyvittää toiminnastaan aiheutuvat luontohaitat ja luonnontilan heikennykset luonnonsuojelulain 11. luvun mukaisella ekologisella kompensaatiolla.	Naturskadorna som orsakas av planområdets byggande ska kompenseras fullt annanstans genom att genomföra ekologisk kompensation i enlighet med kapitel 11 i naturvårdslagen.
	Rakentaminen ja muu luontohaittaa ja luonnontilaa heikentävä toiminta voi alkaa vasta kun Lupa- ja valvontavirasto on antanut puoltavan päätöksen hyvityksen kovaavuudesta.	Byggandet får börja först efter att Tillstånds- och tillsynsverket har gett ett positivt beslut gällande den slutförda kompensationen.
	Ympäristöhäiriöt ja energiahuolto	**Miljöstörningar och energiförsörjning**
	Korttelin kiinteistöjen on liityttävä Kivistön keskustan keskitettyyn alueelliseen jätteiden putkikeräysjärjestelmään.	Kvarterets fastigheter ska anslutas till det centraliserade regionala rörsystemet för insamling av avfall i Kivistö centrum.
	Liikenne ja pysäköinti	**Trafik och parkering**
	Liikuntaesteisille varattua pysäköintiä varten tulee toteuttaa kortteliin 23133 yksi autopaikka.	För den parkering som reserverats för rörelsehindrade ska en bilplats byggas i kvarteret 23133.
	Pyöräpaikoista vähintään puolet pitää olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.	Av cykelplatserna ska minst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramlåsning.
	Polkupyöräpaikkoja on toteutettava vähintään 13.	Cykelplatser ska byggas så att det är minst 13.
	Korttelialueelle saa sijoittaa enintään 14 autopaikkaa.	På kvartersområdet får högst 14 bilplatser placeras.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
1	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	
23	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
KIVIS	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
23133	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
KORUKIVENK	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
2100	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
s	**Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.**	**Del av område där trädbeståndet ska skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.**
	Alueen osa, joka tulee säilyttää puustoisena ja kehittää metsäpihana. Tarvittaessa aluetta tulee hoitaa ja uudistaa siten, että alueen puustoisuus säilyy runsaana ja elinvoimaisena ja siten, että alueen maisemallinen merkitys säilyy. Hoitotoimenpiteissä tulee erityisesti huomioida mahdollisten sään ääri-ilmiöiden vaikutus järeän puuston säilymiseen.	Del av området som ska bevaras trädbevuxet och utvecklas som skogsgård. Vid behov ska området skötas och förnyas så att det hålls trädbevuxet och bevaras rikt och livskraftigt och så att dess betydelse för landskapet bibehålls. Vid vårdåtgärderna ska man ta särskild hänsyn till eventuella extrema väderfenomens påverkan på bevarandet av de grovvuxna träden.
	Alueelle tulee tehdä hoitosuunnitelma, johon sisältyy huonokuntoisten puiden poisto, puuston seuranta sekä uusien puuntaimien istutukset poistuvia puita korvaamaan.	För området ska det göras upp en vårdplan, där det ingår avlägsnande av träd i dåligt skick, övervakning av träden och plantering av nya träd för att ersätta dem som tas bort.

Katu.

Gata.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Mikäli puu kaatuu tai muutoin kuolee, sen tilalle tulee istuttaa vastaava isoksi kasvava puu.

Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

Om ett träd faller eller dör på ett annat sätt ska ett motsvarande träd som blir storvuxet planteras istället för det.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto	Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,	ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä	höjdsystemet
N2000.	N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

9. MUU SUUNNITTELMA-AINEISTO

Liite 1: Vihertehokkuus, tuloskortti

Tuloskortti

Päivämäärä 6.2.2026

Osoite ja kaupunginosa Kivenkolon PK, Kivistö
Kaavan numero ja kortteli 233600

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	**2,1**
Tavoiteluku	**1,0**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	3	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	5	8
Pinnoitteet	3	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	2	10
Yhteensä	**17**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
16,8	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
16,8	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	32,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
23 %	

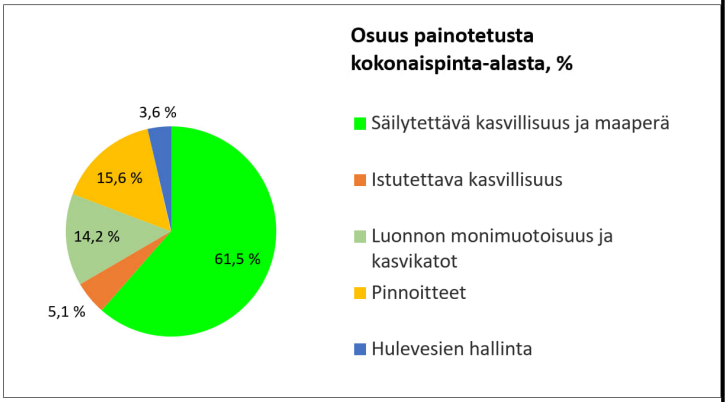

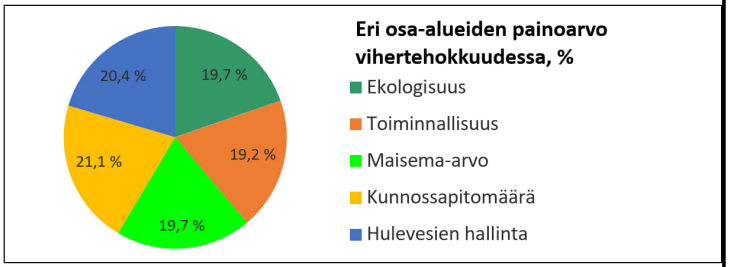

LISÄÄ "PIHASUUNNITELMA.JPG" SILLE VARATULLE VÄLILEHDELLE

◉ KAAVAVAIHE
○ RAKENNUSLUPAVAIHE

Liite 2: Katusuunnitelma, Kivistön puistokatu

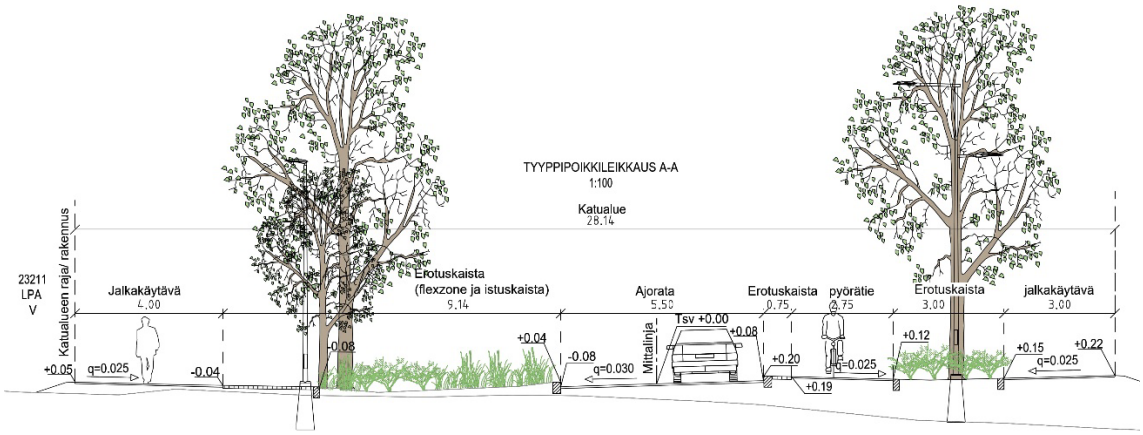

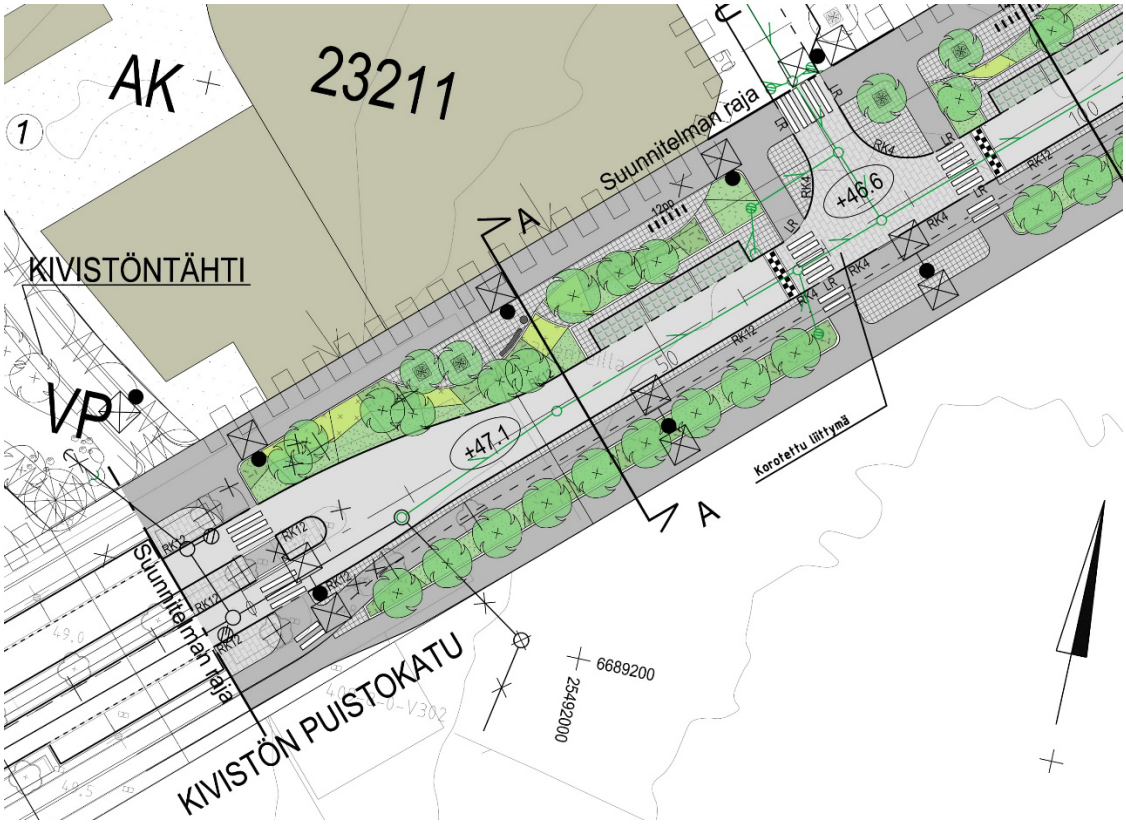

PIIRUSTUSMERKINNÄT

- ajorata, asfaltti
- jk+pp, asfaltti
- nupukivi harmaa
- noppakivi harmaa
- nurmikivi harmaa
- dynaaminen kasvillisuus, lehti-, havupensas ja perenna
- rakennus uusi
- istutettava lehtipuu
- istutettava lehtipuu, juuristoritilä
- RK12 — luonnonreunatuki, V220, harmaa
- RK4 — luonnonreunatuki, V220, harmaa
- luonnonreunatuki, V170, harmaa
- upotettu luonnonreunatuki, harmaa
- madallettu luonnonreunatuki, harmaa
- LR — luiskattu luonnonreunatuki, harmaa
- korotetun alueen viiste
- +47.5 — likimääräinen korkeusasema
- hulevesiviemäri ja -kaivo
- nykyinen hulevesiviemäri ja -kaivo
- valaisin
- tulvareitti
- poistettava rakenne
- 24pp — pyöräpaikoitus
- roska-astia ja penkki
- poistettava puu

VANTAAN KAUPUNKI KADUT JA PUISTOT		18.11.2020	Hyv. Tark. M. Kettunen Suunn.
23 KIVISTÖ KIVISTÖN PUISTOKATU VÄLILLÄ KIVISTÖNTÄHTI JA ONNENKIVENPUISTO KATUSUUNNITELMA			Mittakaava 1:500 1:100 Koord.järj. ETRS-GK25 Korkeusjärj. N2000 Liit.pik.nro 00000-00000
209	KATUSUUNNITELMAT	Hyv.	Hyv. Pir. n:o 58347-1
GEOTEK-NIIKKA	Tark.	WSP Finland Oy	18.11.2020 Tark. T. Kärki 18.11.2020 Suunn. H. Leskinen

Liite 3: Katusuunnitelma, Korukivenkatu

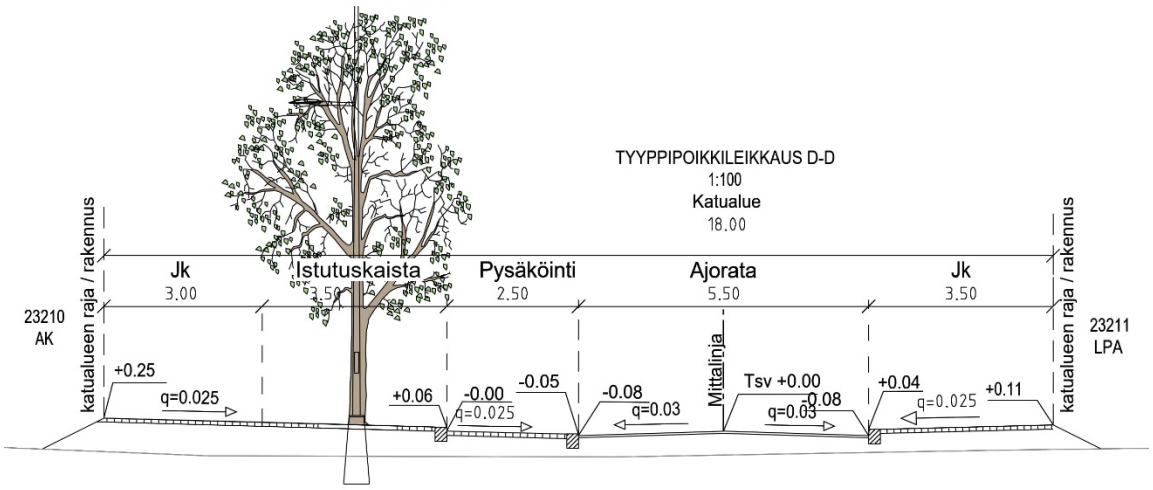

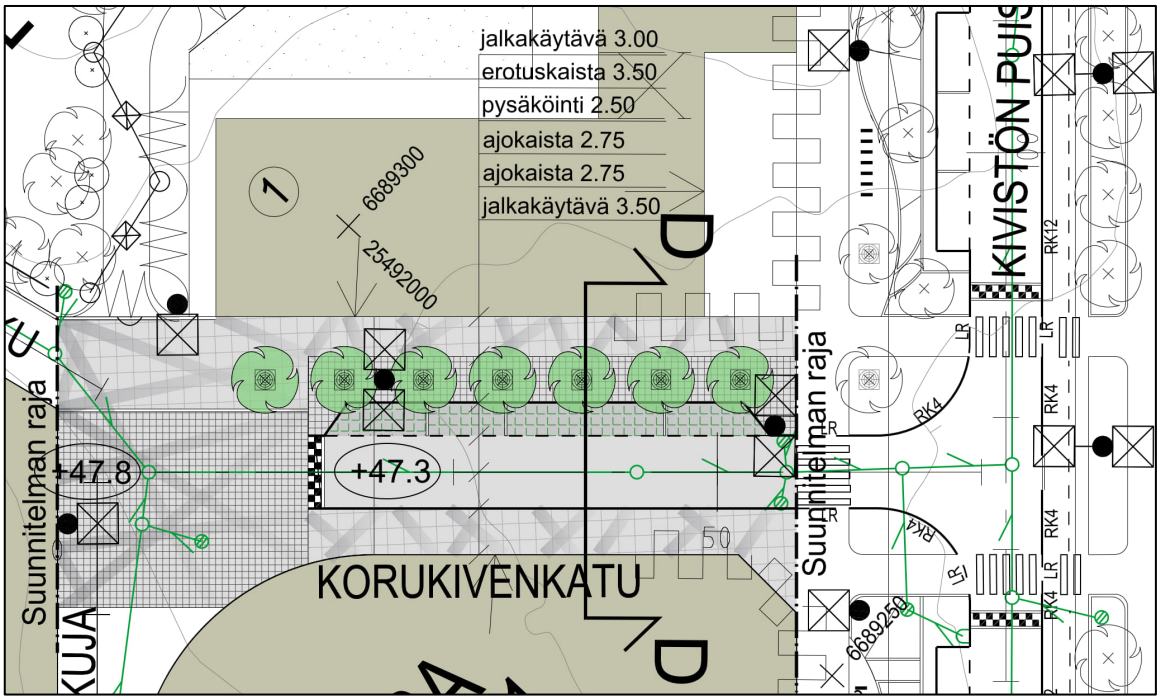

PIIRUSTUSMERKINNÄT

- ajorata, asfaltti
- noppakivi harmaa
- kuviokiveys noppakivi
- kuviokiveys, betonikivi
- nurmikivi
- rakennus uusi
- upotettu luonnonreunatuki, harmaa
- madallettu luonnonreunatuki
- luonnonreunatuki, V170, harmaa
- korotetun alueen viiste
- istutettava lehtipuu, juuristoritilä
- valaisin
- +47.5 likimääräinen korkeusasema
- hulevesiviemäri ja -kaivo

VANTAAN KAUPUNKI KADUT JA PUISTOT	18.11.2020	Hyv. Tark. M. Kettunen Suunn.	
23 KIVISTÖ KORUKIVENKATU VÄLILLÄ KORUKIVENKUJA JA KIVISTÖN PUISTOKATU KATUSUUNNITELMA		Mittakaava 1:500 1:100	Koord.järj. ETRS-GK25 Korkeusjärj. N2000 Liit.piir.nro 00000-00000
209 KATUSUUNNITELMAT	Hyv.	Hyv.	Piir. n:o 58348-1
GEOTEK-NIIKKA	Tark.	WSP Finland Oy	18.11.2020 Tark. T. Kärki 18.11.2020 Suunn. H. Leskinen

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAEHDOTUS
233600 - Kivistön Kivenkolo
LAUSUNNOT JA VASTINEET
kala 15.9.2026

Asemakaavoitus TES/OLÄ

Kaupunginhallitus 13.4.2026 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta **233600 – Kivistön Kivenkolo**. Lausuntoja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 22.5.2026 HSY (Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä)	Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi v.2016. Suunnittelussa on huomioitava riittävät tilavaraukset nykyisille yleisen vesihuollon putkille ja laitteille.	Ei tarkistuksia.
NRO 2, 28.5.2026 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat alueen läheisyydessä. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.	Ei tarkistuksia.
NRO 3, 28.5.2026 Lupa- ja valvontavirasto	Kaavaselostuksen mukaan asemakaavaa ohjaa Marja-Vantaan osayleiskaava. Vantaan yleiskaava 2020 on kuitenkin korvannut kyseisen kaavan. Vantaan yleiskaavassa 2020 asemakaava-alue sijoittuu kaupunkikeskustan asuinalueelle (AC). Lupa- ja valvontavirasto katsoo kaavaehdotuksen olevan ohjaavan kaavan mukainen. Lupa- ja valvontavirastolla ei ole muuta lausuttavaa kaavaehdotuksesta.	Kaavaselostuksen *'Lentomelu'*-kohdasta on korjattu virheellinen maininta Marja-Vantaan osayleiskaavasta seuraavilla lauseilla *"– – jotka ovat vahvistuneet Uudenmaan maakuntakaavassa ja edelleen Vantaan yleiskaavassa 2020. Asemakaava perustuu Vantaan yleiskaavaan 2020".*

NRO 1
HSY (Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä), 22.5.2026

Lausunto:
Asemakaavan selostuksessa todetaan mm. seuraavaa:

”Kaava-alue sijaitsee Kivistön keskustassa Kehäradan eteläpuolella toteutuneen Kivistön puistokadun päässä. Asemakaavalla mahdollistetaan Kivistön keskustaan Kehäradan eteläpuolelle päiväkodin toteuttaminen piha-alueineen ja katuyhteyksineen. Asemakaavan sallima kokonaisrakennusoikeus on yleisten rakennusten korttelialueella (Y) 2100 k-m2. Suunnittelualue on rakentamatonta talousmetsää sekä osin rakennettua katua. Kaava-alueen toteutuksesta ei aiheudu kunnallistekniikkaan liittyviä rakentamiskustannuksia. Hanke toteuttaa tontin liitosjohdot vesihuoltoverkostoon.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi v.2016. Suunnittelussa on huomioitava riittävät tilavaraukset nykyisille yleisen vesihuollon putkille ja laitteille.

Vastine:
Aluetta palvelevien vesijohtojen ja viemärien sijainnit on otettu huomioon.

Tarkistukset:
-

NRO 2
Vantaan Energia Oy, 27.5.2026
Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 28.5.2026

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski-ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti.
Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.
Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.

Vastine:
Maakaapelien sekä keski- ja pienjännitemaakaapelien sijainnit on otettu huomioon.

Tarkistukset:
-

NRO 3
Lupa- ja valvontavirasto, 28.5.2026

Lausunto:
Vantaan kaupunki on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa Kivistön Kivenkolon asemakaavaehdotuksesta (233600) 28.5.2026 mennessä.

Asemakaavalla mahdollistetaan Kivistön keskustaan päiväkodin toteuttaminen piha-alueineen ja katuyhteyksineen.

Kaavaselostuksen mukaan asemakaavaa ohjaa Marja-Vantaan osayleiskaava. Vantaan yleiskaava 2020 on kuitenkin korvannut kyseisen kaavan. Vantaan yleiskaavassa 2020 asemakaava-alue sijoittuu kaupunkikeskustan asuinalueelle (AC). Lupa- ja valvontavirasto katsoo kaavaehdotuksen olevan ohjaavan kaavan mukainen.

Lupa- ja valvontavirastolla ei ole muuta lausuttavaa kaavaehdotuksesta.

Vastine:
Kaavaselostuksen kohdassa *'2.1.3 Rakennettu ympäristö, Ympäristöhäiriöt, Lentomelu'* on virheellisesti kirjattu asemakaavaratkaisun perustuvan Marja-Vantaan osayleiskaavaan.

Tarkistukset:
Kaavaselostuksen *'Lentomelu'*-kohdasta on korjattu virheellinen maininta Marja-Vantaan osayleiskaavasta seuraavilla lauseilla *"– – jotka ovat vahvistuneet Uudenmaan maakuntakaavassa ja edelleen Vantaan yleiskaavassa 2020. Asemakaava perustuu Vantaan yleiskaavaan 2020".*

Asiaan liittyvä muu aineisto

Asiaan liittyvä muu aineisto:

- Puiden kuntoarvioraportti (Puidenhoitajien Oy 2025) Kivistön Kivenkolo Raportti
- Vantaan Koivupään asemakaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2024 (Faunatica Oy, 2025) Koivupään AK-alueen luontotyyppiselvitys 2024
- Vantaa liito-oravan suojelusuunnitelma (Ramboll Finland Oy, 2022) 1326333-1403798-233600 Vantaan liito-oravan suojelusuunnitelma (Ramboll Finland Oy, 2022).pdf
- Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma (Faunatica 2020) Luontoselvitys
- Ilmastoviisas asemakaava -selvitys, 10.3.2026 1326339-1403805-233600 Ilmastoviisas asemakaava -selvitys, 10.3.2026.pdf
- Mielipiteet ja vastineet, 10.3.2026 1326336-1403802-233600 mielipiteet ja vastineet, 10.3.2026.pdf

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

233600

Päiväys
Datum

15.9.2026

Vantaan kaupunki

KIVISTÖN KIVENKOLO

Kaupunginosa 23, KIVISTÖ

Asemakaava
Kortteli 23133 sekä katualueet.

Tonttijako
Kortteli 23133.

1:1000

Vanda stad

KIVISTÖS STENHÅLA

Stadsdel 23, KIVISTÖ

Detaljplan
Kvarter 23133 samt gatuområdet.

Tomtindelning
Kvarter 23133.

1:1000

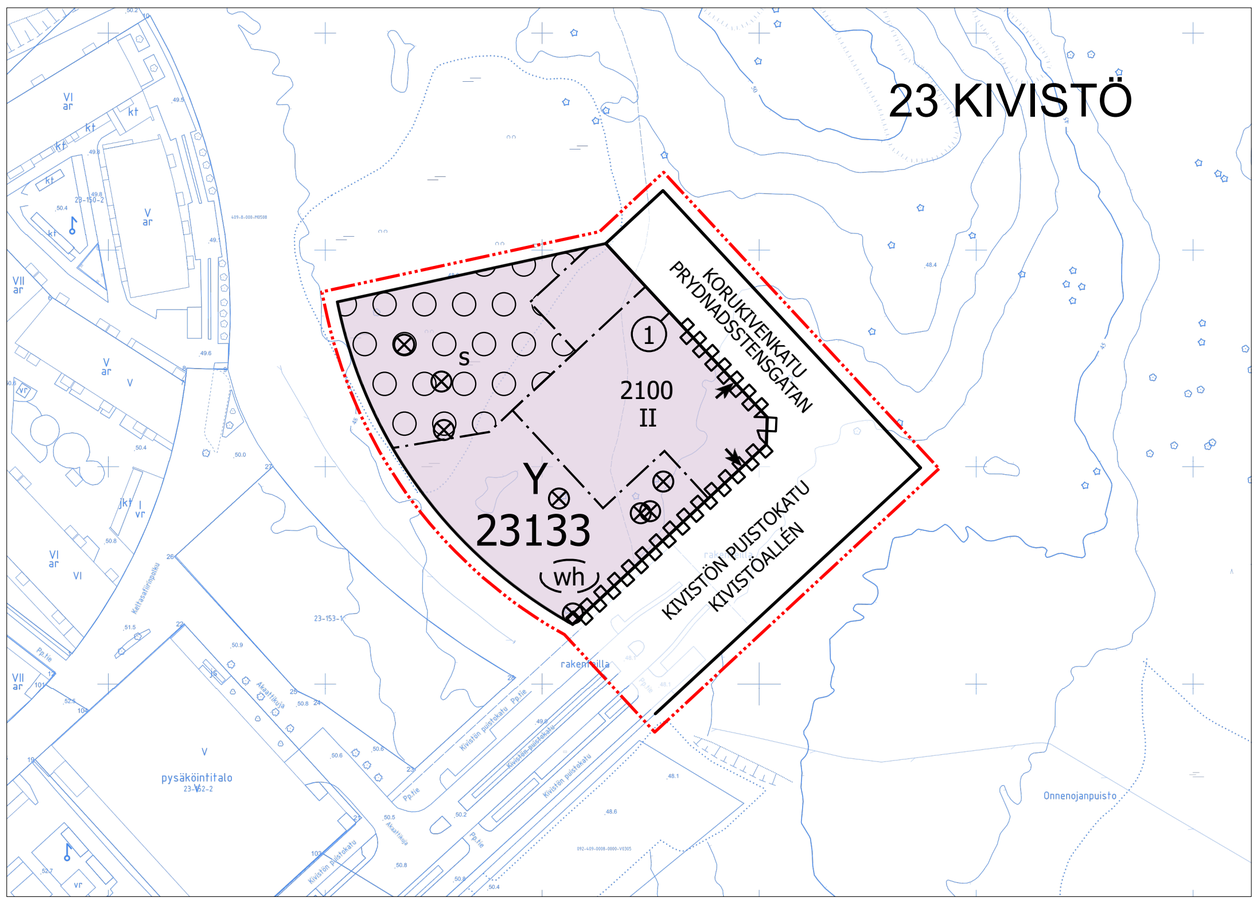

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Y

Yleisten rakennusten korttelialue.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

Rakennusten arkkitehtuurin on oltava korkeatasoista, värikästä ja leikkisää.

Byggnadernas arkitektur ska vara av hög kvalitet, färggrann och lekfull.

Rakennuksen maantasokerroksen tulee olla avoin ja toiminnallinen.

Byggnadens markplansvåning ska vara öppen och funktionell.

Rakennusten tulee ilmentää lapsille sopivaa pienipiirteistä mittakaavaa esimerkiksi katosten kuistien tai muiden pienimittakaavaisten rakennusosien avulla.

Byggnaderna ska ha en småskalig utformning som lämpar sig för barn, till exempel genom skärmtak, verandor eller andra byggnadsdelar i liten skala.

Julkisivujen tulee olla värikkäitä. Päävärinä ei voi käyttää valkoista, mustaa tai harmaan sävyjä. Julkisivuvärit tulee sovittaa yhteen lähialueen rakennusten värien kanssa.

Fasaderna ska vara färggranna. Vitt, svart eller gråa nyanser får inte användas som huvudfärg. Fasadfärgerna ska anpassas till färgerna på byggnaderna i närområdet.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Päiväkodin sisäänkäyntejä tulee mahdollisuuksien mukaan osoittaa Kivistön puistokadun puoleiselle julkisivulle.

Entréerna ska framhävas med arkitektoniska medel. Daghemmets entréer ska i mån av möjlighet placeras på fasaden mot Kivistöallén.

Katolle saa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja ja asentaa teknisiä laitteita ja ne tulee huolitella rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuviksi

Utöver våningstalet och byggrätten får tekniska utrymmen och anordningar byggas och installeras på taket och dem ska bearbetas så att de passar ihop med byggnadens arkitektur.

Huoltopiha on näkö- ja melusuojattava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisesti esim. katoksia, aitoja, muureja ja viherrakenteita hyödyntäen

Den plats som är avsedd för underhåll ska insyns- och bullerskyddas på ett stadsbildmässigt högklassigt sätt, t.ex. med hjälp av takkonstruktioner, staket, murar och grönkonstruktioner.

Tontilla olevien rakennusten, varastojen, katosten, aitojen ja muiden rakenteiden tulee muodostaa materiaaleiltaan ja rakennustavaltaan yhtenäinen arkkitehtoninen kokonaisuus.

De byggnader, förråd, skärmtak, stängsel och andra konstruktioner som finns på tomten ska till material och utförande bilda en enhetlig arkitektonisk helhet.

Julkisivuissa ei sallita näkyvia vaakasuuntaisia elementtisaumoja. Mahdollisten pystysuuntaisten elementtisaumojen on oltava oleellinen osa rakennuksen arkkitehtuuria.

I fasaderna tillåts inga synliga vågräta elementfogar. Eventuella lodräta elementfogar ska utgöra en väsentlig del av byggnadens arkitektur.

Päiväkodin ja muiden yleisten rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden lento- ja liikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

I daghemslokalers och motsvarande utrymmens ytterhölje ska ljudnivåskillnaden ΔL mot flyg-, spår- och vägtrafikbuller vara minst 35 dB.

Ulkoiluvälinevarastot ja katokset voidaan rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Varastot ja erilliset katokset on tehtävä kasvikattoisina ja niiden tulee olla materiaaliltaan ja arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia.

Förråd för friluftsutrustning och takkonstruktioner kan byggas utöver den byggrätt som anvisats i planen. Förråd och fristående takkonstruktioner ska förses med vegetationstak och de ska hålla hög kvalitet till sitt material och sin arkitektur.

Katoksia saa rakentaa myös rakennusalan ulkopuolelle.

Takkonstruktioner får också byggas utom byggnadsytan.

Piha-alueelle istutetaan monilajista, kerroksellista ja kukkivaa kasvillisuutta.

På gårdsområdet ska blommande växtlighet med flera arter och skikt planteras.

Puustokartoituksen perusteella hyväkuntoisiksi todettuja puita tulee säilyttää mahdollisimman paljon. Puut tulee säilyttää ja hoitaa elinvoimaisina, ja ne on suojattava rakentamisen ajaksi.

Träd som utgående från kartläggningen av trädbeståndet är i gott skick ska bevaras i så stor utsträckning som möjligt. Träden ska bevaras och skötas så att de hålls livskraftiga, och de ska skyddas under byggandet.

Olevaa kasvillisuutta ja maaperää tulee säilyttää piha-alueilla.

Befintlig växtlighet och jordmån ska bevaras på gårdsområdena.

Pihan pääportin tulee sijoittua Kivistön puistokadun vastaiselle tontin reunalle. Pääportin on oltava arkkitehtonisesti korkealaatuinen ja sen on erotuttava muista pihan porteista.

Gårdens huvudport ska placeras vid den tomtgräns som vetter mot Kivistöallén. Huvudporten ska hålla hög arkitektonisk kvalitet och den ska skilja sig från gårdens övriga portar.

Korttelialueen puiston puoleiselta rajalta tulee rakentaa korttelin haltijan toteutus- ja hoitovastuulla kulkuyhteys Kivistöntähti-puistoon. Yhteyden suunnittelu ja toteutus tulee yhteensovittaa puiston suunnitelmien kanssa siten, että puiston olemassa olevaa kasvillisuutta ei kohtuuttomasti vahingoiteta eikä puiston maanpinnan korkoja turhaan muuteta.

Från kvartersområdets gräns som vetter mot parken ska en gångförbindelse till Kivistös stjärna-parken anläggas, och den som innehar kvarteret ansvarar för både utförande och skötsel. Planeringen och genomförandet av förbindelsen ska samordnas med planerna för parken så att parkens befintliga växtlighet inte skadas i onödan och parkens marknivåer inte ändras i onödan.

Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakentamisluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 1,0. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Tonteilla tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

På tomterna ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Ekologinen kompensaatio

Ekologisk kompensation

Kaava-alueella luonnonarvoja toiminnassaan heikentävän toimijan tulee hyvittää toiminnastaan aiheutuvat luontohaitat ja luonnontilan heikennykset luonnonsuojelulain 11. luvun mukaisella ekologisella kompensaatiolla.

Naturskadorna som orsakas av planområdets byggande ska kompenseras fullt annanstans genom att genomföra ekologisk kompensation i enlighet med kapitel 11 i naturvårdslagen.

Rakentaminen ja muu luontohaittaa ja luonnontilaa heikentävä toiminta voi alkaa vasta kun Lupa- ja valvontavirasto on antanut puoltavan päätöksen hyvityksen korvaavuudesta.

Byggandet får börja först efter att Tillstånds- och tillsynsverket har gett ett positivt beslut gällande den slutförda kompensationen.

Ympäristöhäiriöt ja energiahuolto

Miljöstörningar och energiförsörjning

Korttelin kiinteistöjen on liityttävä Kivistön keskustan keskitettyyn alueelliseen jätteiden putkikeräysjärjestelmään.

Kvarterets fastigheter ska anslutas till det centraliserade regionala rörsystemet för insamling av avfall i Kivistö centrum.

Liikenne ja pysäköinti

Trafik och parkering

Liikuntaesteisille varattua pysäköintiä varten tulee toteuttaa kortteliin 23133 yksi autopaikka.

För den parkering som reserverats för rörelsehindrade ska en bilplats byggas i kvarteret 23133.

Pyöräpaikoista vähintään puolet pitää olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Av cykelplatserna ska minst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramlåsning.

Polkupyöräpaikkoja on toteutettava vähintään 13.

Cykelplatser ska byggas så att det är minst 13.

Korttelialueelle saa sijoittaa enintään 14 autopaikkaa.

På kvartersområdet får högst 14 bilplatser placeras.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
1	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
23	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
KIVIS	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
23133	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
KORUKIVENK	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
2100	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
s	**Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.**	**Del av område där trädbeståndet ska skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.**
	Alueen osa, joka tulee säilyttää puustoisena ja kehittää metsäpihana. Tarvittaessa aluetta tulee hoitaa ja uudistaa siten, että alueen puustoisuus säilyy runsaana ja elinvoimaisena ja siten, että alueen maisemallinen merkitys säilyy. Hoitotoimenpiteissä tulee erityisesti huomioida mahdollisten sään ääri-ilmiöiden vaikutus järeän puuston säilymiseen.	Del av området som ska bevaras trädbevuxet och utvecklas som skogsgård. Vid behov ska området skötas och förnyas så att det hålls trädbevuxet och bevaras rikt och livskraftigt och så att dess betydelse för landskapet bibehålls. Vid vårdåt-gärderna ska man ta särskild hänsyn till eventuella extrema väderfenomens påverkan på bevarandet av de grovvuxna träden.
	Alueelle tulee tehdä hoitosuunnitelma, johon sisältyy huonokuntoisten puiden poisto, puuston seuranta sekä uusien puuntaimien istutukset poistuvia puita korvaamaan.	För området ska det göras upp en vårdplan, där det ingår avlägsnande av träd i dåligt skick, övervakning av träden och plantering av nya träd för att ersätta dem som tas bort.
	Katu.	**Gata.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
	Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	**Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
	Mikäli puu kaatuu tai muutoin kuolee, sen tilalle tulee istuttaa vastaava isoksi kasvava puu.	Om ett träd faller eller dör på ett annat sätt ska ett motsvarande träd som blir storvuxet planteras istället för det.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Tuomas Eskola, Aluearkkitehti, 1.9.2026 14.44

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 22.9.2026 15.55

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

12 **Vastaus Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloitteeseen ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli**

VD/2243/00.02.00.03/2026

KK/E-LS/SR/SE

Victor Snellman ja **Patrik Karlsson** sekä 30 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupungin on toimittava ripeästi varmistaakseen kielelliset oikeudet ja estääkseen veronmaksajien pako naapurikuntiin. Kivistön suuralueen kasvu ja kesän 2025 puistoruokailussa tehdyt havainnot osoittavat, että ruotsinkielisille varhaiskasvatuspalveluille on välitön ja kasvava tarve. Perheet Kivistöstä ja lähialueilta, esimerkiksi Seutulasta, harkitsevat muuttoa pois Vantaalta, koska lähipalveluita ei ole saatavilla omalla kielellä.

Vastikään valmistuneessa VOXIT-kyselyssä vastaajista haluaa Kivistöön ruotsinkielisen päiväkodin 13 %, peruskoulun 11 % ja kielikylpyluokan 17 %. Lukemat ovat huomattavan suuret verrattuna Vantaan ruotsinkielisten keskimääräiseen osuuteen.

Aiempi yritys perustaa ryhmä Kivistön Aurinkokiven koululle epäonnistui puutteellisen tiedotuksen vuoksi, ei kysynnän puutteen vuoksi. Toisin kuin usein oletetaan, hankkeen resursointi ei ole kynnyskysymys: tarve on vain muutamalle ruotsinkieliselle kasvattajalle.

Vantaalla Hakunilaan on rakenteilla päiväkoti Silva, joka on kaupungin ensimmäinen päiväkoti, jossa suomen- ja ruotsinkielinen päiväkoti toimivat samassa rakennuksessa. Näin saa tilaratkaisut ja esimerkiksi ruokailut hyödynnettyä tehokkaasti. Silti ratkaisuissa otetaan huomioon mm. eri kielien pedagogiset tarpeet ja hallinnollinen vastuunjako.
Tästä konseptista voi ottaa elementtejä ja kehittää Kivistöön samalle pohjalle rakentuva ratkaisu.

Jotta vastaamme asukkaiden tarpeeseen ja turvaamme alueen pito- ja vetovoiman, toiminnan on aloitettava viimeistään syksyllä 2026.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Käynnistää välittömästi kohdennetun tarveselvityksen ja aktiivisen ilmoittautumisprosessin Kivistön ja lähialueiden ruotsinkielisille perheille hyödyntäen suoraa asukasviestintää.
2. Varaa tarvittavat resurssit ja tilat siten, että ruotsinkielinen päiväkotiryhmä tai -yksikkö aloittaa toimintansa Kivistössä mielellään syksyllä 2026, kuitenkin viimeistään elokuussa 2027.
3. Vakiinnuttaa Kivistön hankkeen pohjalta "Vantaan mallin", jossa kaikkien asuinalueiden kielivähemmistöpalvelut markkinoidaan ja resursoidaan ennakoivasti ennen kuin perheet tekevät päätöksiä muualle muuttamisesta.”

Kaupunginvaltuusto 23.3.2026 § 15

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli

_____

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitettiin, että Kivistöön perustetaan syksystä 2026 alkaen ruotsinkielinen varhaiskasvatusryhmä, ja että Vantaalle kehitetään toimintamalli, jossa palvelua tarjotaan vähemmistökielellä kaikilla asuinalueilla. Palveluverkkoa suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon seuraavat näkökohdat.

Palvelun järjestämisvelvollisuus

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Palvelutarjonnan suunnittelussa Vantaan kaupunki hyödyntää lasten määrää koskevia ennusteita. Varhaiskasvatuspalvelut suunnitellaan 85 prosentin osallistumisasteen perusteella, eli lähtökohtana on, että 85 % 1–6-vuotiaista lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen.

Ennuste ruotsinkielisten 1–6-vuotiaiden lasten määrästä

Varhaiskasvatuksen palveluverkon suunnittelun tulee perustua ennusteisiin niiden lasten ikäryhmästä, joilla on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen. Alla olevasta taulukosta käy ilmi ruotsinkielisten 1–6-vuotiaiden lasten määrän alueittainen ennuste vuosille 2026–2033.

Alue	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***	***2030***	***2031***	***2032***	***2033***
Vantaa	***343***	***349***	***337***	***345***	***348***	***352***	***355***	***356***
Myyrmäen suuralue	*87*	*84*	*75*	*75*	*76*	*76*	*76*	*75*
Kivistön suuralue	*24*	*27*	*28*	*32*	*36*	*36*	*36*	*37*
Aviapoliksen suuralue	*46*	*45*	*41*	*41*	*39*	*39*	*40*	*40*
Tikkurilan suuralue	*87*	*88*	*85*	*86*	*85*	*86*	*87*	*87*
Koivukylän suuralue	*29*	*32*	*35*	*37*	*37*	*38*	*39*	*39*
Korson suuralue	*27*	*29*	*29*	*29*	*30*	*30*	*30*	*30*
Hakunilan suuralue	*42*	*42*	*43*	*43*	*43*	*44*	*45*	*45*

Koska noin 30 prosentilla ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen lapsista on muu äidinkieli kuin ruotsi, ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen peittävyysaste on vuonna 2026 väestöennusteeseen nähden noin 100 prosenttia. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa paikan tarvitsevien lasten kokonaismäärää vuonna 2033 voidaan arvioida realistisesti seuraavan laskelman perusteella:

Ennuste ruotsinkielisten 1–6-vuotiaiden lasten määrästä vuonna 2033	Osallistumisaste 85%	30 % lisäys muunkielisistä lapsista	Paikkatarve yhteensä
356	303	91	394

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palvelutarjonta Vantaalla vuonna 2026

Vantaalla ruotsinkielistä varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa joko kaupungin omana toimintana tai yksityisten palveluntuottajien toimesta palvelusetelillä tai lasten yksityisen hoidon tuella. Alla olevasta taulukosta ilmenevät kunnallisen ja yksityisen ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen paikkakapasiteetti sekä käytetyt paikat.

Kunnallinen päiväkoti	**Paikkamäärä / Varhaiskasvatus + esiopetus**	**Käytetyt paikat**
Trollebo daghem	63	54
Håkansböle daghem - Västersundom förskola	42 + 14	53,5
Mårtensdal daghem och förskola	147	128,5
Dickursby daghem och förskola	119	112
Kunnallinen yhteensä	**378**	353
Yksityinen palveluntuottaja		
Dagvårdsföreningen Fyndet (4 yksikköä)	56	56
Folkhälsan daghemmet Lyckoslanten (Ruotsinkielinen varhaiskasvatus sekä kielikylpyvarhaiskasvatus)	21	21
Yhteensä	**455**	**430**

Laskelma osoittaa, että ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen kapasiteetti on riittävä vuoteen 2033 saakka. Jos ruotsinkielistä palveluverkkoa laajennetaan alueille, joilla palvelua ei tällä hetkellä ole, on nykyisissä yksiköissä vastaavasti vähennettävä paikkojen määrää, koska palvelutarve ei kasva. Tällainen muutos voi heikentää nykyistä palveluverkkoa ja lisätä henkilöstön rekrytointihaasteita, sillä tutkimusten mukaan pieniin yksiköihin on vaikeampi rekrytoida henkilöstöä kuin suurempiin yksiköihin.

Laadukas varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus muodostaa koulutusjärjestelmämme perustan. Sillä on ratkaiseva merkitys lasten kasvulle ja kehitykselle, ja se luo pohjan myöhemmälle koulupolulle. Oppimistulosten heikkenemiseen ei voida vastata pelkästään perusopetuksessa, vaan tarvitaan varhaisia ja laaja-alaisia yhteiskunnallisia toimia.

Kaikenlainen varhaiskasvatus ei kuitenkaan tuota toivottuja tuloksia, vaan toiminnan on oltava laadukasta. Kaiken toiminnan tulee perustua pedagogisiin lähtökohtiin. Vantaalla lasten kielitaustat ovat moninaiset, ja monet ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista ovat kaksikielisiä siten, että ruotsi on heidän heikompi kielensä. Lapsen kielellistä kehitystä tuetaan ennen kaikkea tietoisella ja laadukkaalla pedagogiikalla. Tämä edellyttää henkilöstöltä vahvaa pedagogista osaamista sekä riittävää ruotsin kielen taitoa, jotta he voivat toimia kielellisinä malleina ja tukea lasten oppimista.

Laadukkaan ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen keskeinen edellytys on, että saatavilla on riittävästi osaavaa ja kelpoista henkilöstöä, jolla on hyvä ruotsin kielen taito. Useissa tutkimuksissa on todettu, että henkilöstön rekrytointi voi olla haastavaa pieniin yksiköihin tai ryhmiin, joissa toimintakieli poikkeaa yksikön enemmistökielestä. Tämä vaikuttaa mahdollisuuksiin vahvistaa ruotsin kielen käyttöä johdonmukaisesti arjessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisussa Selvitys ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta Suomessa (2026) todetaan, että kaksikielisten kuntien oppimisympäristöt alueilla, joilla enemmistökieli on suomi, ovat usein rajallisempia ja ympäröivä suomenkielinen kulttuuri vähentää luonnollista ruotsinkielistä vuorovaikutusta. Ylläpitämällä Vantaalla riittävän suuria ruotsinkielisiä yksiköitä voidaan vahvistaa ruotsinkielistä toimintaympäristöä ja siten tukea paremmin lasten kielellistä kehitystä.

Pienet yksiköt tai suomenkielisten päiväkotien ruotsinkieliset ryhmät ovat myös alttiimpia henkilöstön poissaolojen ja sairaustapausten vaikutuksille. Jos sijaisia joudutaan ottamaan suomenkieliseltä puolelta, lasten lakisääteisen oikeuden toteutuminen ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen voi vaarantua. Ulkopuolisten sijaisten palkkaaminen puolestaan lisää toiminnan kustannuksia.

Vantaalla järjestettiin ruotsinkielistä varhaiskasvatusta suomenkielisessä Kartanonkosken päiväkodissa ajalla 1.8.2016–31.7.2018. Toiminta lopetettiin ruotsinkielisen henkilöstön rekrytointivaikeuksien vuoksi, minkä seurauksena toiminta ei täyttänyt lain ja opetussuunnitelman määräyksiä varhaiskasvatuksen toimintakielestä.

Tilat

Päiväkotitoiminnan tilojen turvallisuuden ja terveellisyyden varmistamiseksi on otettava huomioon useita säädöksiä ja ohjeita. Rakennuksen turvallisuuteen vaikuttavat monet tekijät, kuten yksikön koko, tarkoituksenmukainen mitoitus ja tilaratkaisut. Tämä tarkoittaa, että tilojen tulee olla nimenomaan toimintaa varten suunniteltuja. Kivistössä ei tällä hetkellä ole vapaita tiloja ruotsinkieliselle varhaiskasvatustoiminnalle. Kivistöstä pääsee junalla Martinlaakson asemalle viidessä minuutissa, ja asemalta on noin yhden kilometrin matka Martinlaakson päiväkotiin.

Kivistössä on tällä hetkellä suomenkielisessä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 1 071 paikkaa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 286 paikkaa. Alueen investointien toteutumisesta riippuen kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen määrä on vuonna 2030 yhteensä 1 071–1 155, jolloin varhaiskasvatuspaikkojen

kokonaismäärä on 1 402–1 486. Laskelmien mukaan alueella on vuonna 2035 yhteensä 1 412 lasta ikäryhmässä 1–6 vuotta.

Palveluverkko

Vantaan kaupungilla on vuosien 2026–2029 talouden tasapainotusohjelma. Yksi ohjelman toimenpiteistä on päiväkotien täyttöasteiden nostaminen. Koska ruotsinkielisten varhaiskasvatuspaikkojen määrää ei ole tarpeen lisätä, uusien yksiköiden perustaminen muille alueille Vantaalla edellyttäisi paikkamäärän vähentämistä nykyisissä yksiköissä.

Pienet yksiköt ovat usein haavoittuvampia henkilöstön saatavuuden näkökulmasta, ja kelpoisen henkilöstön rekrytointi pieniin toimintayksiköihin on osoittautunut haastavaksi. Toiminnan hajauttamiseen liittyy merkittävä riski ruotsinkielisten palvelujen turvaamisen kannalta.

Yhteenveto

Edellä esitetyn perusteella kasvatuksen ja oppimisen toimiala katsoo, ettei palveluverkkoon ole tällä hetkellä perusteltua tehdä muutoksia.

Kaupunginhallitus 7.9.2026 § 19

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Victor Snellmanille ja Patrik Karlssonille sekä 30 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kokoomuksen kaupunginhallitusryhmä jätti asialle seuraavan pöytäkirjalausuman, johon yhtyivät sosialidemokraattien ja vihreiden kaupunginhallitusryhmät sekä kaupunginhallituksen jäsen Funda Demiri:

Vantaa on kaksikielinen kunta ja on tärkeää, että myös ruotsinkielisten lasten ja nuorten oppimisympäristöt varmistetaan ja kielellistä kehitystä tuetaan.

_____

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- allekirjoitettu Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: varhaiskasvatuksen asiantuntija Eva-Lotta Skogberg, puh. 040 182 4080 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: varhaiskasvatuksen asiantuntija Eva-Lotta Skogberg, puh. 040 182 4080 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaan kaupungin on toimittava ripeästi varmistaakseen kielelliset oikeudet ja estääkseen veronmaksajien pako naapurikuntiin. Kivistön suuralueen kasvu ja kesän 2025 puistoruokailussa tehdyt havainnot osoittavat, että ruotsinkielisille varhaiskasvatuspalveluille on välitön ja kasvava tarve. Perheet Kivistöstä ja lähialueilta, esimerkiksi Seutulasta, harkitsevat muuttoa pois Vantaalta, koska lähipalveluita ei ole saatavilla omalla kielellä. Vastikään valmistuneessa VOXIT-kyselyssä vastaajista haluaa Kivistöön ruotsinkielisen päiväkodin 13 %, peruskoulun 11 % ja kielikylpyluokan 17 %. Lukemat ovat huomattavan suuret verrattuna Vantaan ruotsinkielisten keskimääräiseen osuuteen. Aiempi yritys perustaa ryhmä Kivistön Aurinkokiven koululle epäonnistui puutteellisen tiedotuksen vuoksi, ei kysynnän puutteen vuoksi. Toisin kuin usein oletetaan, hankkeen resursointi ei ole kynnyskysymys: tarve on vain muutamalle ruotsinkieliselle kasvattajalle. Vantaalla Hakunilaan on rakenteilla päiväkoti Silva, joka on kaupungin ensimmäinen päiväkoti, jossa suomen- ja ruotsinkielinen päiväkoti toimivat samassa rakennuksessa. Näin saa tilaratkaisut ja esimerkiksi ruokailut hyödynnettyä tehokkaasti. Silti ratkaisuissa otetaan huomioon mm. eri kielien pedagogiset tarpeet ja hallinnollinen vastuunjako. Tästä konseptista voi ottaa elementtejä ja kehittää Kivistöön samalle pohjalle rakentuva ratkaisu. Jotta vastaamme asukkaiden tarpeeseen ja turvaamme alueen pito- ja vetovoiman, toiminnan on aloitettava viimeistään syksyllä 2026. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki: 1. Käynnistää välittömästi kohdennetun tarveselvityksen ja aktiivisen ilmoittautumisprosessin	<u>Aloitteen tekijät</u> Victor Snellman Patrik Karlsson <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Tomi Puikkonen 2. Marjo Vacker 3.Anu Hall 4.Paula Lehmuskallio 5. Elina Nykyri 6. Suvi Karhu 7. Nina Nummela 8. Marja Ahava 9. Gashaw Bibani 10. Mari Hynninen 11. Loviisa Kaartokallio 12. Tiina Tuomela 13. Mika Kasonen 14. Topi Liutu 15. Otso Kivimäki 16. Sirpa Siru Kauppinen 17. Jenni Alasuutari 18. Juha Suoniemi 19. Timo Lahti 20. Chau Nguyen 21. Reija Friman 22. Matti Kotiranta 23. Anitta Orpana 24 Tarja Eklund 25. Jenni Karemo 26. Lauri Kaira 27. Sari Multala 28. Tuire Kaimio 29. Maarit Raja-Aho 30. Juha Järä

Kivistön ja lähialueiden ruotsinkielisille perheille hyödyntäen suoraa asukasviestintää. **2.** Varaa tarvittavat resurssit ja tilat siten, että ruotsinkielinen päiväkotiryhmä tai -yksikkö aloittaa toimintansa Kivistössä mielellään syksyllä 2026, kuitenkin viimeistään elokuussa 2027. **3.** Vakiinnuttaa Kivistön hankkeen pohjalta "Vantaan mallin", jossa kaikkien asuinalueiden kielivähemmistöpalvelut markkinoidaan ja resursoidaan ennakoivasti ennen kuin perheet tekevät päätöksiä muualle muuttamisesta. *Aloite jätetään Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.3.2026.* Victor Snellman Patrik Karlsson Vanda stad måste agera snabbt för att säkerställa språkliga rättigheter och förhindra att skattebetalare flyr till grannkommuner. Tillväxten i Kivistö storstadsområde och resultaten från parkmåltiderna sommaren 2025 visar att det finns ett omedelbart och växande behov av svenskspråkig förskoleverksamhet. Familjer från Kivistö och närliggande områden, såsom Sjöskog, överväger att flytta från Vanda eftersom lokala tjänster inte finns tillgängliga på deras eget språk. I en nyligen genomförd VOXIT-undersökning vill 13 % av de svarande ha ett svenskspråkigt daghem i Kivistö, 11 % vill ha en grundskola och 17 % vill ha en språkbadsklass. Dessa siffror är betydligt högre jämfört med den genomsnittliga andelen svensktalande barn i Vanda. Ett tidigare försök att etablera en grupp vid Kivistös Aurinkokivi skola och daghem misslyckades på grund av otillräcklig information, inte bristande efterfrågan. I motsats till vad man ofta antar är resursfördelningen till projektet inte en tröskelfråga: behovet är bara ett fåtal svensktalande lärare.	

I Vanda byggs daghemmet Silva i Håkansböle, stadens första daghem där ett finsk- och svensktalande daghem verkar i samma byggnad. Detta möjliggör ett effektivt utnyttjande av utrymme och till exempel måltider. Lösningarna tar fortfarande hänsyn till bland annat de pedagogiska behoven hos de olika språken och fördelningen av administrativt ansvar. Element kan hämtas från detta koncept och en lösning som bygger på samma grund kan utvecklas för Kivistö. För att möta invånarnas behov och säkra områdets bevarande och attraktivitet ska verksamheten påbörjas senast hösten 2026. Initiativ: Vi, undertecknade fullmäktigeledamöter, föreslår att Vanda stad: 1. Omedelbart inleder en riktad behovsbedömning och aktiv registreringsprocess för svensktalande familjer i Kivistö med omnejd, med hjälp av direkt invånarkommunikation. 2. Reservera nödvändiga resurser och lokaler så att en svenskspråkig daghemsgrupp eller enhet kan börja verka i Kivistö, helst hösten 2026, men senast augusti 2027. 3. Etablera "Vandamodellen" baserad på Kivistö-projektet, där språkliga minoritetstjänster i alla bostadsområden marknadsförs och resurser tillförs proaktivt innan familjer fattar beslut om att flytta någon annanstans. *Motionen kommer att lämnas in vid Vanda stadsfullmäktiges möte den 23 mars 2026.* Victor Snellman Patrik Karlsson	

13 Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksesta kaupunginvaltuustolle

VD/1456/00.02.00.03/2026

PT/MT/S-AP/SE

Vihreä valtuustoryhmä sekä 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa on monimuotoinen ja kansainvälinen kaupunki, jossa asuu ihmisiä erilaisista kieli ja kulttuuritaustoista. Myös kaupunginvaltuusto on entistä monimuotoisempi edustaen vantaalaisten erilaisia taustoja ja kokemuksia. Kaupunginvaltuusto käyttää merkittävää päätösvaltaa palveluista, resursseista ja linjauksista, jotka vaikuttavat suoraan kaupunkilaisten arkeen.

Poliittisen keskustelun laatu ja päätöksenteon oikeudenmukaisuus ovat demokratian keskeisiä peruspilareita. Jotta voimme varmistaa, että päätökset perustuvat tietoon, yhdenvertaisuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, on tärkeää tunnistaa rakenteellisen rasismin, seksismin ja muiden syrjivien rakenteiden vaikutukset päätöksentekoon.

Rasismi ja sukupuoleen perustuva syrjintä eivät ole vain yksilötason ilmiöitä, vaan ne voivat näkyä myös tiedostamattomina ennakkoluuloina, puhetapoina ja rakenteellisina vinoumina. Ne voivat vaikuttaa siihen, miten eri ihmisryhmien tarpeet tunnistetaan, miten heitä koskevista asioista keskustellaan ja millaisia päätöksiä tehdään.

Yhdenvertaisuutta vahvistava ja antirasistinen koulutus tarjoaisi valtuutetuille:

- ajantasaista tietoa rasismin, seksismin ja muun syrjinnän eri muodoista
- välineitä tunnistaa tiedostamattomia ennakkoluuloja ja haitallisia puhetapoja
- ymmärrystä rakenteellisesta eriarvoisuudesta
- keinoja vahvistaa kunnioittavaa ja asiallista poliittista keskustelukulttuuria

Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa osaamista ja yhteistä ymmärrystä siitä, miten voimme toimia vastuullisina päättäjinä monimuotoisessa kaupungissa ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käytännön päätöksenteossa.
Tavoitteena on vahvistaa poliittisen keskustelun laatua, lisätä keskinäistä kunnioitusta ja varmistaa oikeudenmukainen ja yhdenvertainen päätöksenteko kaikille vantaalaisille.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Järjestää koko kaupunginvaltuustolle antirasistisen ja yhdenvertaisuutta vahvistavan koulutuksen valtuustokauden aikana.
2. Toteuttaa koulutuksen yhteistyössä asiantuntijatahon kanssa.
3. Huolehtii siitä, että koulutuksen sisältö käsittelee rasismin lisäksi sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja muuta epäasiallista kohtelua sekä kytkeytyy kaupungin yhdenvertaisuus- ja hyvinvointitavoitteisiin.”

Kaupunginvaltuusto 23.2.2026 § 24

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kuntademokratian palvelualue lausuu vastauksenaan seuraavaa:

Kunnan kaikkien toimintojen, mukaan lukien päätöksenteon, tulee olla syrjimättömiä, jolloin mikään ihmisryhmä ja siihen kuuluvat yksilöt eivät saa joutua muita huonompaan asemaan jossakin asiassa. Kunnalla on lisäksi velvollisuus edistää kaikessa toiminnassaan sukupuolten tasa-arvoa (tasa-arvolaki) ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta (yhdenvertaisuuslaki).

Päätöksenteon tulee tunnistaa ihmisten monimuotoisuus. ”Kaikille samaa ja saman verran”-periaate ei huomioi kuntalaisten erilaisia lähtökohtia, valmiuksia ja tarpeita, vaan rakentaa päätöksenteon ja sen myötä palvelut jonkinlaiselle oletetulle keskivertoihmiselle.

Elä sellaisena kuin olet - Vantaan kaupungin toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelma 2026–2029 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 8.6.2026. Suunnitelmassa on antirasistisen työn asiakokonaisuus, johon sisältyy koulutus kaupunginvaltuustolle.

Aloitteessa esitetyt asiasisällöt ovat linjassa em. suunnitelman ja esimerkiksi luottamushenkilötoiminnan eettisten periaatteiden ja kotouttamistoiminnan kanssa. Samalla sisällöt ovat niin laajoja kokonaisuuksia, että niiden käsittelyssä on tehtävä valintoja ja rajauksia. Tulevan koulutuksen ytimessä on valtuuston työ, yhdenvertaisuus ja etenkin rasismin vastustaminen, mutta näihin teemoihin on mahdollista liittää joitakin relevantteja sukupuoli- ja tasa-arvokysymyksiä. Asiantuntijuutta on saatavilla sekä virkakunnan sisältä, että ulkopuolisilta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön kumppaneilta.

Kaupunki järjestää valtuustolle antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksen vuoden 2027 aikana. Koulutus toteutetaan osana valtuuston yhteistä työskentelyä.

Kaupunginhallitus 7.9.2026 § 20

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa vihreälle valtuustoryhmälle ja kymmenelle muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

~~Käytännössä koulutus saadaan parhaiten onnistumaan sisäisenä ja lyhyenä etäkoulutuksena vuoden 2027 alussa. Koska kaupunginvaltuutetuille maksetaan palkkioita vain valtuuston päätöksentekotyöstä, tällaisesta koulutuksesta ei makseta palkkiota ja osallistuminen on vapaaehtoista.~~

Kaupunki järjestää valtuustolle antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksen vuoden 2027 aikana. Koulutus toteutetaan osana valtuuston yhteistä työskentelyä.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko jätti asialle seuraavan pöytäkirjalausuman:

Perussuomalaisten valtuustoryhmä ei pidä tarpeellisena, että Vantaan kaupunki järjestää kaupunginvaltuutetuille rasisminvastaisen ja yhdenvertaisuutta käsittelevän koulutuksen.

Valtuutetut ovat täysi-ikäisiä, vaaleilla valittuja luottamushenkilöitä, jotka vastaavat itse toiminnastaan, puheistaan ja päätöksistään. Kunnioittava käytös, yhdenvertainen kohtelu ja lain noudattaminen kuuluvat jokaiselle itsestään selvinä vaatimuksina ilman poliittisesti tulkinnanvaraista koulutusta.

Syrjintään, uhkailuun, kunnianloukkauksiin, kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja muuhun lainvastaiseen toimintaan on jo olemassa lainsäädäntö, viranomaismenettelyt sekä valtuustotyön omat järjestyssäännöt. Epäasialliseen toimintaan tulee puuttua tarvittaessa näillä keinoilla tapauskohtaisesti.

Koulutusta ei pidä käyttää valtuutettujen mielipiteiden, käsitteiden tai maahanmuuttopolitiikkaa koskevan asiallisen kritiikin ideologiseen arviointiin. Sananvapaus ja oikeus esittää myös voimakasta, perusteltua poliittista kritiikkiä ovat demokraattisen päätöksenteon keskeisiä edellytyksiä.

Perussuomalaisten valtuutetut eivät osallistu kaupungin järjestämään koulutukseen.

Merkittiin, että vihreiden kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

Vantaa on koti kaikille ja kaikki ansaitsevat ihmisarvoisen kohtelun. Syrjintä ja rasismi on jokapäiväinen ongelma, joka aiheuttaa ihmisille kärsimystä ja heikentää mahdollisuuksia toimia osana yhteiskuntaa. Syrjinnän vastustaminen on paitsi inhimillisesti oikein, myös linjassa Vantaan strategisten tavoitteiden kanssa. Kunnalla sekä kaupunginvaltuutetuilla on velvollisuus noudattaa yhdenvertaisuuslakia sekä toimenpitein edistää yhdessä päätettyjä linjauksia.

Vantaa velvoittaa huomioimaan yhdenvertaisuuden kaikessa toiminnassaan, ja siksi myös valtuutettujen tulee saada ajankohtaista tietoa yhdenvertaisuusasioista. Vantaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa todetaan, että antirasistinen toiminta vaatii aktiivista työtä rasismia vastaan ja koulutus on yksi keino saavuttaa tavoite.

Koulutuksen tulee koskea koko valtuustoa. Koulutuksessa tulisi myös huomioida tieteen tukema intersektionaalinen lähestymistapa. Ihmisen eriarvoinen asema voi johtua monesta tekijästä ja on oleellista ymmärtää, että syrjinnän muotoja on myös päällekkäisiä. Tarvittaessa valtuustolle täytyy järjestää jatkokoulutus, jotta yhdenvertaisuusasioita voidaan käsitellä laajasti.

_____

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 16

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: hallintoasiantuntija Meija Tuominen
lakiasiainjohtaja Sari-Anna Pennanen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksesta kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: hallintoasiantuntija Meija Tuominen
lakiasiainjohtaja Sari-Anna Pennanen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutus kaupunginvaltuustolle	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaa on monimuotoinen ja kansainvälinen kaupunki, jossa asuu ihmisiä erilaisista kieli ja kulttuuritaustoista. Myös kaupunginvaltuusto on entistä monimuotoisempi edustaen vantaalaisten erilaisia taustoja ja kokemuksia. Kaupunginvaltuusto käyttää merkittävää päätösvaltaa palveluista, resursseista ja linjauksista, jotka vaikuttavat suoraan kaupunkilaisten arkeen. Poliittisen keskustelun laatu ja päätöksenteon oikeudenmukaisuus ovat demokratian keskeisiä peruspilareita. Jotta voimme varmistaa, että päätökset perustuvat tietoon, yhdenvertaisuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, on tärkeää tunnistaa rakenteellisen rasismin, seksismin ja muiden syrjivien rakenteiden vaikutukset päätöksentekoon. Rasismi ja sukupuoleen perustuva syrjintä eivät ole vain yksilötason ilmiöitä, vaan ne voivat näkyä myös tiedostamattomina ennakkoluuloina, puhetapoina ja rakenteellisina vinoumina. Ne voivat vaikuttaa siihen, miten eri ihmisryhmien tarpeet tunnistetaan, miten heitä koskevista asioista keskustellaan ja millaisia päätöksiä tehdään. Yhdenvertaisuutta vahvistava ja antirasistinen koulutus tarjoaisi valtuutetuille: • ajantasaista tietoa rasismin, seksismin ja muun syrjinnän eri muodoista • välineitä tunnistaa tiedostamattomia ennakkoluuloja ja haitallisia puhetapoja • ymmärrystä rakenteellisesta eriarvoisuudesta • keinoja vahvistaa kunnioittavaa ja asiallista poliittista keskustelukulttuuria Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa osaamista ja yhteistä ymmärrystä siitä, miten voimme toimia vastuullisina päättäjinä monimuotoisessa kaupungissa ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käytännön päätöksenteossa. Tavoitteena on vahvistaa poliittisen keskustelun laatua, lisätä keskinäistä kunnioitusta ja varmistaa oikeudenmukainen ja yhdenvertainen päätöksenteko kaikille vantaalaisille. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:	Aloitteen tekijät Vihreä valtuustoryhmä Aloitteen Allekirjoitukset 1. Elina Nykyri 2. Gashaw Bibani 3. Antero Eerola 4. Chau Nguyen 5. Funda Demiri 6. Jussi Saramo 7. Naima El Issaoui 8. Kati Tyystjärvi 9. Drilon Kllokoqi 10. Shekhar Acharya

1. Järjestää koko kaupunginvaltuustolle antirasistisen ja yhdenvertaisuutta vahvistavan koulutuksen valtuustokauden aikana. 2. Toteuttaa koulutuksen yhteistyössä asiantuntijatahon kanssa. 3. Huolehtii siitä, että koulutuksen sisältö käsittelee rasismin lisäksi sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja muuta epäasiallista kohtelua sekä kytkeytyy kaupungin yhdenvertaisuus- ja hyvinvointitavoitteisiin. **Vantaan kaupunginvaltuustossa 23.02.2026.**	

14 **Vastaus Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloitteeseen voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi**

VD/1462/00.02.00.03/2026

PT/TeA/SP/JN/A-MK/JK

Eve Rämö ja **Otso Kivimäki** sekä 37 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan Energian Sähköverkot Oy on käynnistänyt suunnitellun uuden kaksipiirisen 110kV suurijännitteisen voimalinjan rakentamisen Vantaan alueella, josta kritiikkiä saanut osa kulkisi Aviapoliksesta Seutulan ja Lapinkylän kautta Keimolaan.
Voimajohdon osalta keskusteluun on sekä asukkaiden että järjestöjen toimesta esitetty lukuisia huolenaiheita. Lisäksi voimalinjan päätöksenteon ja vaikuttamisen prosessit ovat jääneet osin epäselviksi myös luottamushenkilöille.

Yksi huolta herättävä seikka on voimajohdon vaikutukset luontoon, maisemaan ja olemassa olevaan asutukseen. Nyt suunnitellun sähkölinjan alla Lapinkylän metsässä on mm. kaapelilinjalla luonnostilaisena suojeltava noro sekä Vantaan kaupungin liito- oravan suojeluohjelman mukainen liito-oravien kulkuyhteys.
Seutulassa sähköverkko kulkee maakuntakaavassa vaalittavassa kulttuurihistoriallisessa maisemassa ja on uhka erityisesti isoille muuttolinnuille, jotka käyttävät Seutulan peltoja levähtämispaikkanaan. Myös Ely keskus on lausunnossaan ottanut kantaa siihen, että uuden ilmajohdon rakentaminen heikentäisi merkittävästi tärkeän lintualueen arvoa eikä sitä tulisi rakentaa kyseiseen kohtaan ilmajohtona.

Keskustelussa voimalinjasta on vedottu sen olevan merkittynä yleiskaavaan. Samaan aikaan kaupunki myös toteaa, ettei voimalinja vaadi yleiskaavamerkintää (lähde: vastaus kuntalaisaloitteeseen 28.1.2026). Voimajohtojen toteuttaminen ei edellytä niiden osoittamista kaavassa sähköasemia lukuun ottamatta. Vantaa voi siis halutessaan tarkastella reittilinjoja uudelleen, tarpeen niin vaatiessa. Tämä mahdollistaa ympäristön, asukkaiden ja maankäytön kokonaisedun kannalta paremmat ratkaisut tilanteissa, joissa alkuperäinen linjaus osoittautuu ongelmalliseksi.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että

- Kaupunki antaa selvityksen mitkä ovat mahdollisuudet edellyttää sähköverkkoyhtiöitä toteuttamaan 110 kV:n sähkölinjat maakaapelointina silloin, kun se on kokonaisuutena arvioiden perusteltua ja hyödyllistä ympäristön, eläinlajien sekä alueen asukkaiden kannalta.
- Selvityksessä tulee tarkastella myös keinoja, joilla kaupunki voi vaikuttaa sähkölinjojen toteutustapaan lainsäädäntö ja kuntien toimivalta huomioon ottaen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää maisemavaikutuksiin, luonnon monimuotoisuuteen, asuinympäristön viihtyisyyteen sekä pitkäaikaisiin ympäristövaikutuksiin.
- Pyydämme kaupunkia luomaan kuvauksen voimalinjojen päätöksenteon prosesseista ja Vantaan vaikuttamiskeinoista asian eri vaiheissa ja asukkaiden kuulemisesta sekä osallistamisesta voimajohtohankkeiden osalta.
- Selvityksen pohjalta kaupungin tulee arvioida, millaisia linjauksia ja toimintamalleja Vantaa jatkossa noudattaa sähkölinjahankkeiden ohjauksessa ja kaavoituksessa.
- Me allekirjoittaneet valtuutetut haluamme vastauksen siihen, tarvitseeko voimalinjahankkeiden noudattaa miltä osin yleiskaavan määrittelemää linjaa, ja miltä osin linjasta voidaan poiketa ja

millä perusteilla. Mitkä ovat tilanteet ja prosessit, joilla kaupunki tarkastelee vaihtoehtoisia linjauksia?
- Millä tavoin Vantaa voi käyttää omistajaohjausta Vantaan Energian voimalinjahankkeiden suunnittelun ja toteutuksen osalta.”

Kaupunginvaltuusto 23.2.2026 § 29

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloite voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi

_____

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kaupunkiympäristön toimiala on koonnut vastauksen valtuustoaloitteeseen yhteistyössä konsernijohdon ja elinvoiman toimialan sekä Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kanssa. Vastauksen liitteenä on yksityiskohtaisempi kuvaus voimajohdon suunnittelun alueidenkäyttölain ja sähkömarkkinalain mukaisista prosesseista ja toteutustavan valinnasta. Vantaan Energia on antanut tietoja sähköverkkojen suunnittelusta Vantaan alueella, Aviapolis-Keimola 110 kV voimajohtohankkeesta sekä voimajohtojen toteutustavoista (vastauksessa osiot Johdanto ja tausta, Voimajohtohankkeen vaiheet sekä liitteen Voimajohtohankkeen vaiheet, Voimajohtojen toteutustavat). Konsernipalvelut on kuvannut omistajaohjauksen käytön mahdollisuudet ja periaatteet.

Johdanto ja tausta

Sähköverkkojen ja uusien siirtoyhteyksien suunnittelu perustuu pitkän aikavälin kokonaisuusarvioon, jossa huomioidaan kaupungin kasvu, sähköistymisen eteneminen sekä sähkön tuotannon ja kulutuksen muutokset. Sähköverkkoa kehitetään vaiheittain siten, että se pystyy vastaamaan kasvavaan sähkönkulutukseen kaikissa tilanteissa ja turvaamaan sähkönsaannin yrityksille, kotitalouksille ja muille toimijoille myös tulevaisuudessa.

Sähköverkkojen kehittämistä ohjaavat sekä lainsäädäntö että viranomaisvaatimukset. Verkkoyhtiöillä on lakisääteinen velvollisuus kehittää sähköverkkoa alueellaan ja varmistaa sähkönsiirron toimitusvarmuus. Samalla verkkoa on rakennettava kustannustehokkaasti, jotta asiakkaiden siirtohinnat pysyvät kohtuullisina. Energiavirasto valvoo, että verkonhaltijat täyttävät nämä velvoitteet.

Toimintaympäristö muuttuu nopeasti. Sähkön käyttö kasvaa vauhdilla, kun teollisuus, liikenne ja lämmitys sähköistyvät ja fossiilisia polttoaineita korvataan sähköön perustuvilla ratkaisuilla. Samalla sähköverkkoon liitetään entistä enemmän uusia suuritehoisia asiakkaita sekä hajautettua sähköntuotantoa ja sähkövarastoja. Tämä lisää siirtokapasiteetin tarvetta ja vaatii sähköverkon merkittävää vahvistamista. Uusien voimajohtojen rakentaminen on myös sähköverkkoyhtiön näkökulmasta välttämätöntä, jotta ikääntyvää verkkoa voidaan saneerata ja koko sähköjärjestelmän toimintavarmuus säilyttää. Aviapolis-Keimola -voimajohtohanke on osa tätä kokonaisuutta. Kyseessä on 110 kV:n voimajohto, jolla on keskeinen rooli Vantaan sähkönsiirtoverkon kehittämisessä ja joka mahdollistaa sähkön

toimitusvarmuuden ja kapasiteetin kasvun koko alueella. Hanke ei ole yksittäinen ratkaisu, vaan osa laajempaa verkon kehittämistä, jossa rakennetaan uusia siirtoyhteyksiä ja vahvistetaan olemassa olevaa verkkoa. Aviapolis-Keimola -voimajohto toimii myös yhteytenä kantaverkkoon: Fingrid suunnittelee Vantaan pohjoispuolelle uutta sähköasemaa, josta tuleva sähkönsyöttö liitetään Vantaan jakeluverkkoon. Tämän yhteyden kautta voidaan siirtää suuria määriä sähköä Vantaan alueelle ja turvata sähkönsaanti pitkälle tulevaisuuteen.

Kokonaisuutena sähköverkkojen kehittäminen, mukaan lukien Aviapolis-Keimola -voimajohto, on keskeinen edellytys Vantaan kasvulle, elinvoimalle ja ilmastotavoitteiden saavuttamiselle.

Kaavoituksen vaikutusmahdollisuudet voimajohtolinjauksiin

Kaavoituksesta säädetään alueidenkäyttölaissa (132/1999). Osoitettaessa voimajohtoja kaavoissa on otettava huomioon alueidenkäyttölaissa säädetyt kaavojen sisältövaatimukset.

Vantaalla voimajohtoja on osoitettu yleiskaavassa, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021. Yleiskaavaa laadittaessa tulee huomioida valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, joihin sisältyy myös valtakunnallisen energiahuollon kysymyksiä. Myös maakuntakaavoissa osoitettu energiahuollon verkosto tulee huomioida. Yleiskaavoissa osoitetaan tarvittavat johtokäytävät yleispiirteisellä tasolla. Mahdollisissa asemakaavoissa määritetään tarkemmin johdon sijainti ja sen asettamat reunaehdot maankäytölle. Kaavojen vaikutukset arvioidaan. Voimajohtojen toteutus ei edellytä niiden osoittamista kaavoissa, vaan niiden rakentaminen perustuu lunastusmenettelyyn. Tiedossa olevat yhteystarpeet kuitenkin osoitetaan kaavoissa, jotta ne voidaan huomioida muun maankäytön suunnittelussa. Mikäli yhteys on osoitettu kaavassa, ja se on toteuttamiskelpoinen, on sijainti lähtökohtana toteutuksen suunnittelulle.

Kun kaavoja laaditaan, käydään vuoropuhelua sähköverkkoyhtiöiden kanssa ja huomioidaan sähköverkkojen kehittämistarpeet pitkällä aikavälillä sekä sovitetaan niitä ympäristöön ja lähialueen suunniteltuun maankäyttöön. Vuoropuhelun avulla pyritään löytämään ratkaisuja, jotka ovat sähköverkkojen kehittämisen kannalta toimivia sekä yhteensovitettavissa alueen maankäytön kannalta. Kaupungilla on mahdollisuus vaikuttaa ratkaisuihin kaavaa laatiessa.

Voimajohtohankkeen vaiheet

Voimajohtohankkeen toteutuksen lähestyessä esisuunnitteluvaiheessa järjestetään viranomaisneuvottelu, jossa kaupunki voi tuoda esiin suunnittelussa huomioitavia näkökulmia. Kaupungin kaavoituksen ja ympäristönsuojelun edustajat kutsutaan neuvotteluun. Viranomaisneuvottelussa käydään läpi kaavatilanne, alueen nykytila ja selvitystarpeet. Tässä vaiheessa kaupunki voi tuoda esiin suunnittelussa huomioitavat reunaehdot myös reitin osalta. Esisuunnitteluvaiheessa johdon rakentaja myös pyytää kaupungilta lausunnon voimajohtohankkeesta ja sen sijainnista lunastuslupahakemusta varten. Johdon rakentaja hakee johtoreitille hankeluvan Energiavirastolta ja tutkimusluvan Maanmittauslaitokselta.

Yleissuunnitteluvaiheessa johdon rakentaja ottaa yhteyttä maanomistajiin ja käy sopimusneuvottelut maanomistajien kanssa ja tarkentaa esisuunnitteluvaiheen reittiä tutkimusluvan nojalla.

Lunastuslupahakemus jätetään työ- ja elinkeinoministeriölle ja sen myöntää Valtioneuvosto, jos kaikkien maanomistajien kanssa ei ole päästy ennakkosopimukseen. Jos ennakkosopimukset on tehty kaikkien maanomistajien kanssa, lunastuslupahakemus jätetään Maanmittauslaitokselle.
Kaavoituksen ja voimajohtosuunnittelun prosessit sekä niihin liittyvät kaupungin, maanomistajien ja muiden asukkaiden osallistumismahdollisuudet on kuvattu yksityiskohtaisemmin liitteessä.

Omistajaohjaus

Vantaan Energian omistajana Vantaan kaupungin tehtävänä on varmistaa, että sen omistama yhtiö toimii vastuullisesti ja huolellisesti. Omistajaohjauksen lähtökohtana toimivat valtuuston 12.10.2024 § 12 hyväksymät omistajapoliittiset linjaukset.

Omistajapoliittisten linjausten mukaan Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n tavoitteena on varmistaa luotettava sähkönjakelu ja se, että sähkön siirron hinnoittelu säilyy kohtuullisena ja tulevat investointitarpeet mahdollistavana. Lisäksi tavoitteeksi on asetettu varmistaa riittävä siirtokapasiteetti.

Markkinaehtoisen yhtiön vastuullisena omistajana kaupungin tehtävänä ei ole sanella tai puuttua suoraan yhtiön operatiiviseen toimintaan, kuten sähköverkkojen linjausten suunnitteluun. Omistajaohjaus käy yhtiön ja sen johdon sekä vähemmistöosakkaana olevan Helsingin kaupungin kanssa jatkuvaa keskustelua yhtiön tilanteesta ja omistajan toiminnalle asettamista tavoitteista.

Vantaan Energian osakassopimuksen mukaan yhtiön ja sen osakkaiden välisten keskinäisten liikesuhteiden tulee noudattaa samoja periaatteita, mitä noudatetaan toisistaan riippumattomien yritysten välillä. Omistajaohjauksessa kaupunki on pyytänyt Vantaan Energia -konsernia kehittämään asukasvuorovaikutusta ja jatkossa kartoittamaan jo ennakollisesti ne tulevat investoinnit, joissa vuorovaikutukseen tulisi erityisesti panostaa.

Toteuttaminen maakaapelointina

Lähtökohtaisesti uudet voimajohdot, erityisesti suuren teholuokan johdot, toteutetaan ilmajohtoina. Poikkeustapauksissa on maakaapelointi mahdollinen sellaisissa kohteissa, joissa sillä voidaan saavuttaa riittävä siirtokapasiteetti ja kokonaisuus on teknis-taloudellisesti kannattava.

Maakaapelointi ei Vantaan Energia Sähköverkkojen mukaan ole Aviapolis-Keimola 110 kV hankkeessa teknisesti eikä taloudellisesti tarkoituksenmukainen ratkaisu. Suunnitteilla oleva voimajohto on 110 kV:n johto, jonka tehtävä on siirtää Vantaalle suuria määriä sähköä ja varmistaa alueen sähkönsaanti pitkälle tulevaisuuteen. Vastaavan siirtokapasiteetin toteuttaminen maakaapelina edellyttäisi useita rinnakkaisia kaapeleita, laajoja maanrakennustöitä sekä suuria maanpäällisiä liityntärakenteita joillekin osuuksille. Tämä lisäisi hankkeen teknistä monimutkaisuutta, ympäristövaikutuksia ja rakentamisen aikaisia haittoja.

Aviapolis-Keimola 110 kV hankkeessa maakaapelointi olisi moninkertaisesti kalliimpi kuin ilmajohto, ja käytettävissä olevien selvitysten perusteella kustannusero on erittäin merkittävä. Sekä lainsäädäntö että kaupungin omistajaohjaus velvoittavat sähköverkkoyhtiöitä kehittämään verkkoa mahdollisimman kustannustehokkaasti, jotta asiakkaiden siirtohinnat pysyvät kohtuullisina. 110 kV:n siirtoyhteydet rakennetaan yleensä Suomessa ilmajohtona.

Maakaapeloinnin vaikutuksista tarkemmin on oheisessa liitteessä.

Kaupungin toimintamallit ja linjaukset

Selvityksen pohjalta on pyydetty arvioimaan, millaisia linjauksia ja toimintamalleja Vantaa jatkossa noudattaisi voimajohtohankkeiden ohjauksessa ja kaavoituksessa.

Kaupunkiympäristön toimiala tuo esiin seuraavat:

- Jatkossa tulee varmistaa sijoittamis- ja rakentamislupakäsittelyssä sekä asemakaavoituksessa, että huomioidaan tarvittavat suojaetäisyydet suunnitelluista voimajohdoista ja sähköasemista.
- Yleiskaavassa tulee huomioida riittävät sähköverkkojen kehittämistarpeet ja tehdä tarvittavat tilavaraukset.
- Yhteydet olisivat asukkaiden näkökulmasta hyvä olla kaavoissa (yleiskaavassa), jotta voidaan varmistaa riittävän kattavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt sekä muutoksenhakumahdollisuus.
- Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tehdään yhteistyötä sähköverkkoyhtiöiden kanssa, jotta uudet yhteystarpeet ja tulevat hankkeet ovat tiedossa ja saadaan yhteensovitettua käynnissä olevien kaavahankkeiden kanssa.
- Vantaan kaupunki voi viranomaisneuvottelussa ohjeistaa sekä lausuntonsa yhteydessä edellyttää johtohankkeen rakentajaa järjestämään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tiedotusta ja vuorovaikutusmahdollisuuksia myös muille kuin hankkeen yhteydessä virallisesti kuultaville maanomistajille.
- Omistajaohjauksen kautta kaupunki neuvottelee yhtiön kanssa toimintatavoista.

Kaupunginhallitus 7.9.2026 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Eve Rämölle, Otso Kivimäelle ja 37 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

_____

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa täydennettynä vastauksenaan seuraavaa:

Vastaus on jäsennelty valtuustoaloitteen kysymysten mukaan ja sitä on täydennetty nostamalla luonto- ja maisemanäkökulmia. Uudelleen valmisteltu vastaus perustuu aiempaan vastaukseen, joka on laadittu yhteistyössä Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n sekä Vantaan kaupungin konsernipalveluiden kanssa. Vastausta täydentävää lisätietoa on liitteessä.

Esitetään, että kaupunki antaa selvityksen mitkä ovat mahdollisuudet edellyttää sähköverkkoyhtiöitä toteuttamaan 110 kV:n sähkölinjat maakaapelointina silloin, kun se on kokonaisuutena arvioiden perusteltua ja hyödyllistä ympäristön, eläinlajien sekä alueen asukkaiden kannalta. Selvityksessä tulee tarkastella myös keinoja, joilla kaupunki voi vaikuttaa sähkölinjojen toteutustapaan lainsäädäntö ja kuntien toimivalta huomioon ottaen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää maisemavaikutuksiin, luonnon monimuotoisuuteen, asuinympäristön viihtyisyyteen sekä pitkäaikaisiin ympäristövaikutuksiin.

Vastaus: Kaupunki ei voi yksipuolisesti edellyttää voimajohtohankkeen toteuttamista tietyllä toteutustavalla. Asiasta voidaan neuvotella suunnittelun eri vaiheissa ja kaavoituksen yhteydessä sekä viranomaisneuvottelussa. Omistajaohjauksen kautta käydään neuvotteluja yhtiölle asetetuista tavoitteista, mutta ei puututa suoraan operatiiviseen toimintaan, kuten yksittäisen hankkeen toteutustapaan.

Uusia voimajohtoja rakennetaan, koska sähkön kulutus kasvaa merkittävästi. Verkkoyhtiöillä on lakisääteinen velvollisuus kehittää sähköverkkoa alueellaan ja varmistaa sähkönsiirron toimitusvarmuus. Samalla verkkoa on rakennettava kustannustehokkaasti, jotta asiakkaiden siirtohinnat pysyvät kohtuullisina. Energiavirasto valvoo, että verkonhaltijat täyttävät nämä velvoitteet.

Hanketta suunnitellessa otetaan huomioon rakentamisen aikaiset ja pitkäaikaiset luontoon, ympäristöön, lajistoon, vesistöihin, maisemaan ja ihmisiin kohdistuvat vaikutukset lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Mikäli yhteys osoitetaan kaavassa, arvioidaan vaikutuksia kaavan yhteydessä kaavan tarkkuustaso huomioiden. Johdon esisuunnittelun yhteydessä johdon rakentaja tekee ympäristöselvityksen, jossa selvitetään vaikutukset ihmisiin, maisemaan, luontoarvoihin, vesistöön ja lajistoon. Selvitysten perusteella arvioidaan, onko reitti toteutettavissa ja kuinka vaikutuksia vältetään ja lievennetään. Merkittävillä hankkeilla on vaikutuksia, ja keskeistä on vaikutusten minimoiminen. Viranomaisneuvottelussa kunta voi vaikuttaa, mitä ja missä laajuudessa on tarpeen selvittää.

Johdon rakentaja arvioi, millä keinoilla vaikutuksia voi vähentää. Aviapolis-Keimola-johtohankkeen osalta hankkeen toteuttaja on tuonut esiin, että kokonaisuutena arvioiden hankkeen toteutus maakaapeloituna ei ole perusteltua, sillä siten ei saavuteta riittävää sähkön siirtotehoa, johon hankkeella pyritään.

Pyydämme kaupunkia luomaan kuvauksen voimalinjojen päätöksenteon prosesseista ja Vantaan vaikuttamiskeinoista asian eri vaiheissa ja asukkaiden kuulemisesta sekä osallistamisesta voimajohtohankkeiden osalta.

Vastaus: Voimajohtohankkeen eteneminen on kuvattu tarkemmin liitteessä.

Kaupungin on mahdollista vaikuttaa seuraavissa vaiheissa:

- Kaupunki voi ottaa lausunnossaan kantaa maakuntakaavassa esitettäviin voimajohtoyhteyksiin ja niiden sijaintiin.
- Yleiskaavaa laadittaessa huomioidaan tiedossa olevat yhteystarpeet ja voidaan yhteistyössä verkkoyhtiöiden kanssa osallistua voimajohtoyhteyksien suunnitteluun ja yhteensovittamiseen muun maankäytön kanssa. Asemakaavassa sijaintia voidaan tarkentaa.
- Voimajohdon esisuunnitteluvaiheessa johdon rakentaja järjestää viranomaisneuvottelun keskeisten tahojen kanssa. Kaupungin viranomaiset ovat edustettuna kokouksessa. Neuvottelussa päätetään, mitä reittivaihtoehtoa edistetään ja mitä selvityksiä edellytetään.
- Johdon rakentaja pyytää lausunnot tarvittavilta viranomaisilta lausunnot. Myös kaupungilta pyydetään voimajohtohankkeesta ja sen sijainnista lausunto, joka liitetään lunastuslupahakemukseen. Kaupunki voi lausunnossaan ottaa kantaa voimajohdon toteutustapaan ja reunaehtoihin.

Asukkaita kuullaan ja osallistetaan seuraavissa vaiheissa:

- Mikäli voimajohto osoitetaan kaavassa, koskee kaavaa alueidenkäyttölain 62 § mukainen vuorovaikutusmenettely. Alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.
- Voimajohtohankkeen suunnittelussa asukkaiden kuuleminen ja osallistuminen on rajattu ainoastaan maanomistajiin ja käyttöoikeuden haltijoihin. Heihin ollaan yhteydessä, kun hankkeelle on saatu tutkimuslupa ja ennen kuin maastotyöt aloitetaan.
- Kun johdon sijainti ja pylväspaikat on selvitetty, johdon rakentaja käy maanomistajien kanssa sopimusneuvottelut.

- Lunastusmenettelyssä kiinteistönomistajille ja käyttöoikeuden haltijoille järjestetään kuulemistilaisuus. Maanomistaja osallistuu lunastustoimitukseen.

Selvityksen pohjalta kaupungin tulee arvioida, millaisia linjauksia ja toimintamalleja Vantaa jatkossa noudattaa sähkölinjahankkeiden ohjauksessa ja kaavoituksessa.

Vastaus: Ehdotetaan seuraavia:

- Jatkossa tulee varmistaa sijoittamis- ja rakentamislupakäsittelyssä sekä asemakaavoituksessa, että huomioidaan tarvittavat suojaetäisyydet suunnitelluista voimajohdoista ja sähköasemista.
- Yleiskaavassa tulee huomioida riittävät sähköverkkojen kehittämistarpeet ja tehdä tarvittavat tilavaraukset.
- Yhteydet olisivat asukkaiden näkökulmasta hyvä olla kaavoissa (yleiskaavassa), jotta voidaan varmistaa riittävän kattavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt sekä muutoksenhakumahdollisuus.
- Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tehdään yhteistyötä sähköverkkoyhtiöiden kanssa, jotta uudet yhteystarpeet ja tulevat hankkeet ovat tiedossa ja saadaan yhteensovitettua käynnissä olevien kaavahankkeiden kanssa.
- Vantaan kaupunki voi viranomaisneuvottelussa ohjeistaa sekä lausuntonsa yhteydessä edellyttää johtohankkeen rakentajaa järjestämään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tiedotusta ja vuorovaikutusmahdollisuuksia myös muille kuin hankkeen yhteydessä virallisesti kuultaville maanomistajille.
- Omistajaohjauksen kautta kaupunki neuvottelee yhtiön kanssa toimintatavoista.

Pyydetään vastaus siihen, tarvitseeko voimalinjahankkeiden noudattaa miltä osin yleiskaavan määrittelemää linjaa, ja miltä osin linjasta voidaan poiketa ja millä perusteilla. Mitkä ovat tilanteet ja prosessit, joilla kaupunki tarkastelee vaihtoehtoisia linjauksia?

Kaavoitusprosessin eri vaiheiden sekä Aviapolis-Keimola-voimajohtohankkeen kaavoituksen kuvaus on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä. Maankäytön suunnittelua ohjaa alueidenkäyttölaki (132/1999). Osoitettaessa voimajohtoja kaavoissa on otettava huomioon alueidenkäyttölaissa säädetyt kaavojen sisältövaatimukset. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on huomioitava maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa. Voimajohtoverkkoa on osoitettu maakuntakaavoissa, ja ne tulee huomioida yleiskaavaa laatiessa. Yleiskaavoissa osoitetaan tarvittavat johtokäytävät yleispiirteisellä tasolla. Asemakaavoissa osoitetaan nykyisten ja tiedossa olevien voimajohtojen edellyttämät suojaetäisyydet ja voidaan yhteensovittaa johdon tarkempaa sijaintia yhdessä sähköverkkoyhtiön kanssa. Kaavojen vaikutukset arvioidaan.

Voimajohtojen toteutus ei edellytä niiden osoittamista kaavoissa, vaan niiden rakentaminen perustuu lunastusmenettelyyn. Tiedossa olevat yhteystarpeet kuitenkin osoitetaan kaavoissa, jotta ne voidaan huomioida muun maankäytön suunnittelussa. Jos voimajohdon sijainti on ratkaistu yleiskaavassa ja alueen läheisyydessä on voimajohdon sijaintiin vaikuttavia tekijöitä kuten asutusta tai luonto- ja maisema-arvoja, on yleiskaavassa osoitettu ratkaisu lähtökohtana yksityiskohtaisemmalle suunnittelulle.

Viranomaisten on suunnitellessa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessä muutoin toimenpiteisiin ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. Alueidenkäyttölaki siis edellyttää, että yleiskaava on ohjeena yleiskaavassa osoitettua voimajohtolinjausta toteutettaessa.

Poikkeaminen yleiskaavassa osoitetusta ratkaisusta on mahdollista tietyin edellytyksin ja perustellusta syystä. Perusteluja poikkeamiselle voi olla esimerkiksi poikkeamisen vähäisyys, yleiskaavan tavoitteiden mukaisuus ja ratkaisun vaikutukset ympäristöön ja maanomistajien yhdenvertaiseen kohteluun. Voimajohtohankkeen viranomaisneuvottelussa voidaan ottaa kantaa poikkeamiseen ja vaihtoehtojen tarkasteluun, mikäli yleiskaavassa osoitettu ratkaisu ei ole mahdollinen.

Millä tavoin Vantaa voi käyttää omistajaohjausta Vantaan Energian voimalinjahankkeiden suunnittelun ja toteutuksen osalta?

Vastaus: Vantaan Energian omistajana Vantaan kaupungin tehtävänä on varmistaa, että sen omistama yhtiö toimii vastuullisesti ja huolellisesti. Omistajaohjauksen lähtökohtana toimivat valtuuston 12.10.2024 § 12 hyväksymät omistajapoliittiset linjaukset. Omistajapoliittisten linjausten mukaan Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n tavoitteena on varmistaa luotettava sähkönjakelu ja se, että sähkön siirron hinnoittelu säilyy kohtuullisena ja tulevat investointitarpeet mahdollistavana. Lisäksi tavoitteeksi on asetettu varmistaa riittävä siirtokapasiteetti.

Markkinaehtoisen yhtiön vastuullisena omistajana kaupungin tehtävänä ei ole sanella tai puuttua suoraan yhtiön operatiiviseen toimintaan, kuten sähköverkkojen linjausten suunnitteluun. Omistajaohjaus käy yhtiön ja sen johdon sekä vähemmistöosakkaana olevan Helsingin kaupungin kanssa jatkuvaa keskustelua yhtiön tilanteesta ja omistajan toiminnalle asettamista tavoitteista. Vantaan Energian osakassopimuksen mukaan yhtiön ja sen osakkaiden välisten keskinäisten liikesuhteiden tulee noudattaa samoja periaatteita, mitä noudatetaan toisistaan riippumattomien yritysten välillä.

Omistajaohjauksessa kaupunki on pyytänyt Vantaan Energia -konsernia kehittämään asukasvuorovaikutusta ja jatkossa kartoittamaan jo ennakollisesti ne tulevat investoinnit, joissa vuorovaikutukseen tulisi erityisesti panostaa.

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 28

Vs. kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Eve Rämölle, Otso Kivimäelle ja 37 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Liitteet:
- Kuvaus voimajohdon suunnittelusta alueidenkäyttölain ja sähkömarkkinalain mukaisissa prosesseissa sekä toteutustavan valinnasta

- Allekirjoitettu Eve Rämön ja Otso Kivimäen sekä 37 muun valtuutetun aloite voimajohto-hankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
Yleiskaavapäällikkö Juha Nurmi, puh. +358 40 336 0159
Yleiskaavasuunnittelija Anna-Mari Kangas, puh. +358 50 302 9224
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VOIMAJOHDON SUUNNITTELU ALUEIDENKÄYTTÖLAIN JA SÄHKÖMARKKINALAIN MUKAISISSA PROSESSEISSA SEKÄ TOTEUTUSTAVAN VALINTA

Kaavoitus ja sähköverkon kehittäminen

Kaavoituksesta säädetään alueidenkäyttölaissa (132/1999). Osoitettaessa voimajohtoja kaavoissa on otettava huomioon alueidenkäyttölaissa säädetyt kaavojen sisältövaatimukset.

Alueidenkäyttölain 24 §:n mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Uusiutumiskykyistä energiahuoltoa koskevat alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät muun muassa valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja niiden toteuttamismahdollisuuksien turvaamista sekä ensisijaisesti olemassa olevien johtokäytävien hyödyntämistä voimajohtolinjauksissa.

Lisäksi alueidenkäyttötavoitteissa on tavoitteita, jotka koskevat toimivia yhdyskuntia ja kestävää liikkumista, tehokasta liikennejärjestelmää, terveellistä ja turvallista elinympäristöä sekä elinvoimaista luonto- ja kulttuuriympäristö ja luonnonvaroja. Alueidenkäyttölain 24 §:n 2 momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Kaavojen sisältövaatimusten huomioon ottaminen saattaa edellyttää kaavaratkaisun haitallisten vaikutusten ehkäisemistä tai lieventämistä esimerkiksi kaavamääräyksin. Kaavamääräykset voivat koskea esimerkiksi voimajohtojen toteutustapaa. Yleiskaavaa laadittaessa ei yleensä voida ottaa huomioon yksityiskohtaisesti voimajohdon toteuttamiseen liittyviä ympäristön reunaehtoja, joten voimajohdon teknisen toteutustavan ohjaaminen voi olla haastavaa. Kaavaratkaisun pitää olla myös teknistaloudellisesti toteutuskelpoinen.

Kun kaavoja laaditaan, käydään vuoropuhelua myös sähköverkkoyhtiöiden kanssa ja huomioidaan sähköverkkojen kehittämistarpeet pitkällä aikavälillä sekä sovitetaan niitä ympäristöön ja lähialueen suunniteltuun maankäyttöön. Vuoropuhelun avulla pyritään löytämään ratkaisuja, jotka ovat sähköverkkojen kehittämisen kannalta toimivia sekä yhteensovitettavissa alueen maankäytön kannalta.

Voimajohtoverkkoa on osoitettu maakuntakaavoissa, ja ne tulee huomioida yleiskaavaa laatiessa. Yleiskaavoissa osoitetaan tarvittavat johtokäytävät yleispiirteisellä tasolla. Asemakaavoissa

osoitetaan nykyisten ja tiedossa olevien voimajohtojen edellyttämät suojaetäisyydet ja voidaan yhteensovittaa johdon tarkempaa sijaintia yhdessä sähköverkkoyhtiön kanssa. Kaavojen vaikutukset arvioidaan. Voimajohtojen toteutus ei edellytä niiden osoittamista kaavoissa, vaan niiden rakentaminen perustuu lunastusmenettelyyn.

Yleiskaavan sisältövaatimusten (alueidenkäyttölain 39 §) mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mm. mahdollisuudet energiahuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Jos voimajohdon sijainti on ratkaistu yleiskaavassa ja alueen läheisyydessä on voimajohdon sijaintiin vaikuttavia tekijöitä kuten asutusta tai luonto- ja maisema-arvoja, on yleiskaavassa osoitettu ratkaisu lähtökohtana yksityiskohtaisemmalle suunnittelulle.

Yleiskaavassa tai asemakaavassa voidaan määrätä sähkölinjan toteutustavasta. Vantaan yleiskaavassa ei ole määritelty voimajohtojen toteutustapaa lukuun ottamatta Länsisalmi-Viikinmäki 400 kV:n voimajohtoyhteyttä, joka on alun perin suunniteltu toteutettavaksi maakaapelina.

Yleiskaavan oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan on säädetty alueidenkäyttölain 42 §:ssä. Sen mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessä muutoin toimenpiteisiin ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. Alueidenkäyttölaki siis edellyttää, että yleiskaava on ohjeena yleiskaavassa osoitettua voimajohtolinjausta toteutettaessa.

Poikkeaminen yleiskaavassa osoitetusta ratkaisusta on mahdollista tietyin edellytyksin ja perustellusta syystä. Perusteluja poikkeamiselle voi olla esimerkiksi poikkeamisen vähäisyys, yleiskaavan tavoitteiden mukaisuus ja ratkaisun vaikutukset ympäristöön ja maanomistajien yhdenvertaiseen kohteluun.

Kaavoitusprosessin vaiheet

Yleiskaavan laatimisen vaiheita ovat aloitusvaihe, valmisteluvaihe, ehdotuksen laatiminen ja käsittely sekä hyväksyminen ja voimaantulo. Aloitusvaiheessa kaavoitus käynnistetään ja kuulutetaan kaavan vireilletulosta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laaditaan ja asetetaan nähtäville. Lähtötiedot kootaan ja ohjelmoidaan tarvittavat lisäselvitykset. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään. Aloitusvaiheessa voidaan kaavan tavoitteisiin tuoda esimerkiksi voimajohtoverkkoja koskevia tavoitteita.

Valmisteluvaiheessa kaavatyön tavoitteet tarkennetaan. Valmisteluaineisto valmistellaan ja asetetaan nähtäville. Valmisteluaineistosta saadut palautteet ja lausunnot käsitellään. Valmisteluaineisto voi koostua esimerkiksi lähtötiedoista, selvityksistä, vaihtoehdoista ja/tai kaavaluonnoksesta ja niiden vaikutusten arvioinnista sekä kaavaselostuksesta. Valmisteluaineisto voi sisältää esimerkiksi vaihtoehtoisia voimajohtolinjauksia ja niiden vaikutusten vertailua. Vantaan yleiskaavan 2020 valmisteluvaiheessa käytiin läpi sähköverkkojen kehittämistarpeet kaikkien verkkoyhtiöiden kanssa. Vantaan kautta kulkee useiden sähköverkkoyhtiöiden voimajohtoja: Vantaan Energia Sähköverkot Oy, Fingrid Oyj, Nurmijärven Sähköverkko Oy, Helen Sähköverkko Oy, Caruna Oy, Sipoon Energia Oy ja Keravan Energia Oy.

Ehdotusvaiheessa laaditaan valmisteluaineiston ja siitä saadun palautteen perusteella kaavaehdotus ja kaavaselostus. Vaikutusten arviointia päivitetään. Kaavaehdotus asetetaan nähtäville ja siitä pyydetään muistutukset ja lausunnot. Vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin laaditaan. Ehdotusvaiheessa ei enää esitetä vaihtoehtoisia voimajohtolinjauksia.

Hyväksymis- ja voimaantulovaiheessa kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan. Hyväksymispäätöksestä tiedotetaan ja kaavan voimaantulosta kuulutetaan. Mikä kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta, kaupunki laatii vastineet valituksiin. Hyväksymis- ja voimaantulovaiheessa kaavaratkaisua ei enää voi muuttaa, mutta hallintotuomioistuimet saattavat kumota osia kaavasta tai kaavan kokonaisuudessaan, mikäli se katsotaan lainvastaiseksi.

Aviapolis-Keimola -voimajohdon kaavoitus

Aviapolis-Keimola -voimajohtoyhteyden reitti perustuu yleiskaavoissa osoitettuun linjaukseen, joka osoitetiin ensimmäisen kerran yleiskaavaan 1983 Keimola-Tuusula (Ruotsinkylä) välille ja linjausta muutettiin Lapintien AP-alueiden välistä 1992. Tuolloin se sovitettiin muuhun maankäyttöön, ja reitti on huomioitu mm. suunnittelutarveratkaisuja myöntäessä.

Yleiskaavaa 2020 laadittaessa arvioitiin vaihtoehtoisia linjauksia Seutulan peltoaukean/Seutulan Isoniitun ylityksen osalta, sillä taustaselvityksissä nousi esiin uusi yhteystarve Keimolan sähköasemalta Aviapoliksen suuntaan. Peltoaukean yli oli tarve kahdelle voimajohtoyhteydelle. Yleiskaavaluonnoksessa tutkittiin kolmea vaihtoehtoa, joista yleiskaavaehdotukseen valittiin se, jossa molemmat yhteydet kulkevat samassa johtokäytävässä ja reitti haarautuu peltoaukean reunan lähellä.

Vantaan yleiskaava 2020 on laadittu alueidenkäyttölaissa säädetyn kaavaprosessin mukaisesti. Prosessin tarkoituksena on ollut varmistaa riittävä vuorovaikutus ja vaikutusten arviointi ennen poliittista päätöksentekoa. Yleiskaavaa laadittaessa alueen asukkailla, maanomistajilla ja muilla osallisilla on ollut mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun.

Yleiskaavan 2020 luonnos on ollut nähtävillä 18.2. - 29.3.2019. Nähtävilläolon aikana järjestettiin yleisötilaisuuksia, ja osallisilla on ollut mahdollisuus jättää luonnoksesta mielipiteensä. Yleiskaavaehdotus oli nähtävillä 22.04.-18.06.2020 (KH 6.4.2020 § 7). Kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään. Yleiskaavaehdotuksesta oli mahdollisuus jättää muistutus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Hyväksymispäätöksestä oli mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen. Yleiskaavan voimajohtomerkinnöistä ei valitettu. Yleiskaava tuli voimaan kuulutuksella 11.1.2023.

Voimajohtohankkeiden suunnittelu ja toteutus

Verkonhaltijalla on velvollisuus huolehtia sähkön riittävyydestä (Sähkömarkkinalaki 19 §). Jakeluverkonhaltijan on huolehdittava, että jakeluverkon rakentamista koskevasta suunnittelusta tiedotetaan kunnille. Jakeluverkonhaltijan on yhdessä vastuualueensa kuntien kanssa muutoinkin huolehdittava riittävästä yhteistoiminnasta siten, että kuntien maankäyttöä koskevat näkökohdat tulevat verkon sijoittamisessa huomioon otetuiksi. (17 §)

Sähköverkkoja suunnitellaan kokonaisuutena. Toteutustapa vaikuttaa muihinkin osiin, mikä tulee suunnitteluvaiheessa huomioida. Sähköverkkoyhtiöt vastaavat sähköverkon suunnittelusta ja rakentamisesta.

Voimajohtohankkeen suunnittelu etenee vaiheittain. Voimajohtoreitin alustavassa suunnittelussa selvitetään alustavia vaihtoehtoja tarvittaville yhteyksille. Alustavaa suunnittelua voidaan tehdä esimerkiksi maakuntakaavan tai yleiskaavan vireillä ollessa, jotta reittitarpeet voidaan huomioida kaavoissa.

Mikäli voimajohto osoitetaan kaavassa, koskee kaavaa alueidenkäyttölain 62 § mukainen vuorovaikutusmenettely. Alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

YVA-lain (252/2017) mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely koskee vähintään 220 kilovoltin maanpäällisiä voimajohtoja, joiden pituus on yli 15 kilometriä (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017, Liite 1 Hankeluettelo, kohta 8) b) Lisäksi joissakin hankkeissa voidaan edellyttää YVA-menettelyn soveltamista yksittäistapauksessa. Pääsääntöisesti 110 kV voimajohtohankkeet eivät edellytä YVA-menettelyä. Mikäli YVA-menettelyä edellytetään, sisältyy siihen YVA-lain mukainen vuorovaikutusmenettely, jossa kuullaan viranomaisia ja niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, sekä yhteisöjä ja säätiöitä, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea.

Voimajohtohankkeen vaiheet

Voimajohdon esisuunnittelussa selvitetään alustava reitti, kartoitetaan ympäristö- ja kaavavaatimukset sekä käydään viranomaisneuvottelut. Yleissuunnitteluvaiheessa reittiä tarkennetaan, tehdään maastotutkimuksia ja aloitetaan yhteydenpito maanomistajiin. Voimajohtohankkeissa osallisena ovat maanomistajat, joiden omistamille kiinteistöille suunniteltu johto tai sen aiheuttamat rajoitusalueet sijoittuvat. Muilla, kuten lähialueen asukkailla, ei ole virallista asemaa prosessissa.

Esisuunnittelun vaiheet

- Johdon rakentaja (verkkoyhtiö, suunnittelukonsultti) tekee alustavan reittisuunnitelman, jossa selvitetään ja huomioidaan kaavoitustilanne (maakunta-, yleis- ja asemakaavat) sekä selvitetään ympäristö-, kulttuuri- ja luontokohteet.
- Johdon rakentaja järjestää viranomaisneuvottelut johtohankkeen kannalta keskeisten tahojen kanssa: Vantaan kaupunki, Vantaan ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Vantaan kaupunginmuseo, Lupa- ja valvontavirasto sekä elinvoimakeskukset (ent. ELY-keskusten tehtävät siirtyneet näihin). Viranomaisneuvottelussa päätetään, mitä reittivaihtoehtoa edistetään. Mikäli reitti on osoitettu oikeusvaikutteisissa kaavoissa, ovat nämä lähtökohtana reitille. Viranomaiset määrittelevät, millaisia selvityksiä (esim. ympäristö, arkeologia, liikenne jne.) johdon rakentajan tulee suunnitelulla reitillä tehdä.
- Johdon rakentaja tekee hankkeelle ympäristöselvityksen voimajohtohankkeen ympäristöselvityksestä annettujen ohjeiden ja viranomaisneuvotteluissa sovittujen linjausten mukaisesti. Viranomaisen kanssa sovitaan tarvittavien selvitysten laajuudesta. Selvitykset kattavat kaikki olennaiset ympäristönäkökohdat, joita voimajohdon sijoittamisesta, reitistä ja rakentamisesta aiheutuu. Näitä ovat mm. luontoarvot, arvokkaat lajit (ml. liito-orava ja muuttolinnut), maisemavaikutukset, vaikutukset vesistöön (ml. norot) ja ihmisiin. Ympäristöselvitys on sisällöltään samantapainen kuin YVA-selostus. Ympäristöselvitystä varten tehdään tarvittavat luontoselvitykset maastossa. Lisäksi teetetään arkeologinen inventointi viranomaisneuvotteluissa sovitun mukaisesti. Nämä kaikki selvitykset on tehty kyseiselle hankkeelle ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta. Samoja ympäristönäkökohtia on myös selvitetty jo yleiskaavan laatimisen aikana.
- Johdon rakentaja pyytää tarvittavilta viranomaisilta lausunnot. Lausuntopyyntöön liitetään tehdyt selvitykset. Johdon suunnittelua edistetään viranomaislausuntojen pohjalta. Tarvittaessa johdon rakentaja teettää lausunnoissa vaaditut lisäselvitykset. Myös kaupungilta pyydetään voimajohtohankkeesta ja sen sijainnista kaupungilta lausunto, joka liitetään lunastuslupahakemukseen. Kaupunki voi lausunnossaan ottaa kantaa voimajohdon toteutustapaan ja reunaehtoihin.
- Johdon rakentaja hakee johdolle hankeluvan Energiavirastolta. Sähkömarkkinalain 16 §:n 1 momentin mukaan hankeluvan myöntämisen edellytyksenä on, että sähköjohdon rakentaminen on sähkön siirron turvaamiseksi tarpeellista. Hankeluvassa ei määrätä sähkönjohdon reittiä, eikä hankelupa siten ota kantaa rakennettavan sähköjohdon ympäristövaikutuksiin ja maankäyttöön.

- Johdon rakentaja hakee johtoreitille tutkimusluvan Maanmittauslaitokselta.

Yleissuunnittelun vaiheet

- Johdon rakentaja tarkentaa esisuunnitteluvaiheen reittiä ja määrittelee alustavat pylväspaikat ja -rakenteet.
- Tutkimusluvan saatuaan johdon rakentaja selvittää johtoreitin maanomistajat ja informoi maanomistajia alkavista tutkimusluvan mukaisista maastotöistä ensisijaisesti infokirjeellä. Informointi tehdään viimeistään kahta viikkoa ennen maastotöitä. Tutkimusluvan mukaisissa maastotöissä ei tehdä mitään peruuttamatonta ja vältetään vahingon aiheuttamista. Maastotyöt tarkoittavat käytännössä lähtötietojen hankkimista, pylväspaikkojen merkkaamista ja maaperätutkimuksia (kairaukset) pylväspaikoille. Mikäli maastotutkimuksissa tulee vahinkoja, johdon omistaja luetteloi vahingot ja laatii maanomistajakohtaiset maastotöiden vahinkolaskelmat.
- Maastotutkimusten tulosten pohjalta johdon suunnitelmaa tarkennetaan mm. Pylväspaikkojen ja -rakenteiden sekä tarvittavien maadoitusrakenteiden osalta.
- Johdon rakentaja kontaktoi maanomistajat ja käy sopimusneuvottelut maanomistajien kanssa. Ensisijaisesti pyritään sopimaan johdon sijoittamisesta ja huomioimaan maanomistajien toiveet tekniset reunaehdot huomioiden. Mikäli maanomistaja suostuu ennakkosopimukseen johdon omistajan kanssa, on maanomistaja oikeutettu 10 prosenttia suurempaan haittakorvaukseen kuin mitä hän saa ilman ennakkosopimuksen laatimista lunastuskorvauksen kautta.
- Johdon rakentaja hakee johdolle lunastuslupaa. Tehdyt selvitykset ja viranomaislausunnot liitetään lunastuslupahakemukseen. Lunastusluvan hakemisen yhteydessä haetaan ennakkohaltuunottoa, joka mahdollistaa johdon rakentamisen aloittamisen. Lunastusprosessin yhteydessä viranomainen järjestää lunastuslain mukaiset lunastuskokoukset ja maanomistajien kuulemiskokouksen. Lunastusmenettely on kuvattu alla. Lunastuslupamenettelyn jälkeen rakennusurakka kilpailutetaan.

Lunastuslupamenettelyn kuvaus

Ennakkosopimusneuvottelut:

- Ennen lunastuslupahakemuksen jättämistä verkkoyhtiö käy aina johtoalueella olevien kiinteistöjen omistajien kanssa ennakkosopimusneuvottelut (maanomistajaneuvottelut). Neuvotteluiden tarkoituksena on luvittaa johdon rakentaminen sopimuksilla.
- Maanomistajaneuvotteluissa kiinteistöjen omistajille tarjotaan ennakkosopimusta. Hyväksymällä sopimuksen maanomistaja hyväksyy ennakkohaltuunoton ja rakentamisen aloittamisen ennen lunastuspäätöstä. Ennakkosopimuksen tehneille maanomistajille maksetaan lunastuskorvauksen lisäksi ylimääräinen kertakorvaus, jonka suuruus on 10 % määrättävästä lunastuskorvauksesta.

Lunastusluvan hakeminen:

- Lunastuslupahakemuksen yhteydessä haetaan ennakkohaltuunottolupaa, jolla johdon rakentaminen voidaan käynnistää ilman lunastustoimituksen loppuunsaattamista. Mikäli

kaikki maanomistajat eivät tee ennakkosopimusta, lunastuslupahakemus jätetään TEM:lle ja luvan myöntämisestä päättää valtioneuvosto.

- Osallisina lunastusmenettelyssä ovat kiinteistöjen omistajat ja käyttöoikeuden haltijat (esim. vuokra ja rasiteoikeudet). Osallisina voi olla myös kunta ja viranomaisia, kuten Lupa- ja valvontavirasto (LVV). Osallisille järjestetään kuulemistilaisuus, jonka jälkeen heillä on 30 vuorokautta aikaa toimittaa kirjalliset lausunnot. Lunastuslupapäätökseen voivat hakea muutosta ne asianosaiset, joiden oikeutta tai etua päätös koskee. Valitus tehdään korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO). Lunastusluvan käsittelyaika tällä hetkellä on vähintään 18 kuukautta.
- Mikäli kaikkien maanomistajien kanssa saadaan tehtyä ennakkosopimukset, lunastuslupahakemus jätetään Maanmittauslaitokselle. MML käsittelee lupahakemuksen ja myöntää lunastusluvan. Tässä tapauksessa ei järjestetä kuulemiskokousta. Käsittelyaika on tällä hetkellä n. 5-6 kuukautta.

Lunastustoimitus:

- Lunastusluvan myöntämisen jälkeen Maanmittauslaitos käynnistää lunastustoimituksen, johon kuuluu alku- ja loppukokous sekä tarvittaessa tehtävä arviointikatselmus.
- Alkukokouksessa (ennen rakentamista) todetaan toimituksen kulku ja osapuolet, määritellään lunastettava alue tai käyttöoikeus, sekä myönnetään ennakkohaltuunotto, joka mahdollistaa rakentamisen aloittamisen.
- Arviointikatselmus voidaan järjestää ennen rakentamista ja/tai rakentamisen aikana tarvittaessa. Maastokäynnillä arvioidaan haitat ja vahingot sekä korvausperusteet.
- Loppukokouksessa (rakentamisen jälkeen) määritetään lunastuskorvaukset lopullisen toteutuksen mukaisesti sekä saatetaan lunastustoimitus päätökseen.
- Lunastustoimituksessa tehdyistä päätöksistä on erillinen muutoksenhakuoikeus. Valitus tehdään maaoikeuteen (käräjäoikeuden yhteydessä toimiva erikoistuomioistuin).
- Maanomistajalla on oikeus hakea ennakkokorvausta (enintään 75 % arvioidusta lopullisesta, haltuun otettavaa omaisuutta koskevasta korvauksesta) ennen lopullista lunastuskorvauksen määrittämistä.

Rakentamisen vaiheet

Voimajohdon rakentamisen ensimmäisessä vaiheessa johtoaukealta ja pylväspaikoilta poistetaan puusto sekä tehdään muut tarvittavat ennakkotyöt rakentamista varten. Pylväiden perustukset rakennetaan maasto- ja pohjaolosuhteet huomioiden. Voimajohdon pylväät kuljetetaan työmaille ja pystytetään perustuksilleen. Sähköjohtimet ja mahdolliset ukkosjohtimet vedetään ja asennetaan pylväiden varaan. Lopuksi rakennusalue siistitään, tilapäiset rakenteet poistetaan ja varmistetaan, että työt on tehty suunnitelmien mukaisesti. Rakentamisesta mahdollisesti aiheutuneet vahingot korjataan tai korvataan maanomistajille. Hanke tarkastetaan yhdessä tilaajan ja urakoitsijoiden kanssa ennen voimajohdon käyttöönottoa.

Voimajohtojen toteutustavat

Lähtökohtaisesti uudet voimajohdot, erityisesti suuren teholuokan johdot, toteutetaan ilmajohtoina. Poikkeustapauksissa on maakaapelointi mahdollinen sellaisissa kohteissa, joissa sillä voidaan saavuttaa riittävä siirtokapasiteetti ja kokonaisuus on teknis-taloudellisesti kannattava.

Maakaapelointi ei Vantaan Energia Sähköverkkojen mukaan ole Aviapolis-Keimola 110 kV hankkeessa teknisesti eikä taloudellisesti tarkoituksenmukainen ratkaisu. Suunnitteilla oleva voimajohto on 110 kV:n johto, jonka tehtävä on siirtää Vantaalle suuria määriä sähköä ja varmistaa alueen sähkönsaanti pitkälle tulevaisuuteen. Vastaavan siirtokapasiteetin toteuttaminen maakaapelina edellyttäisi useita rinnakkaisia kaapeleita, laajoja maanrakennustöitä sekä suuria maanpäällisiä liityntärakenteita joillekin osuuksille. Tämä lisäisi hankkeen teknistä monimutkaisuutta, ympäristövaikutuksia ja rakentamisen aikaisia haittoja.

Aviapolis-Keimola 110 kV hankkeessa maakaapelointi olisi moninkertaisesti kalliimpi kuin ilmajohto, ja käytettävissä olevien selvitysten perusteella kustannusero on erittäin merkittävä. Sekä lainsäädäntö että kaupungin omistajaohjaus velvoittavat sähköverkkoyhtiöitä kehittämään verkkoa mahdollisimman kustannustehokkaasti, jotta asiakkaiden siirtohinnat pysyvät kohtuullisina. 110 kV:n siirtoyhteydet rakennetaan yleensä Suomessa ilmajohtona.

Myös toimitusvarmuuden näkökulmasta ilmajohto on tässä tapauksessa toimivin ratkaisu. Maakaapelissa vikojen paikantaminen ja korjaaminen on hitaampaa kuin ilmajohdossa, mikä voi pitkittää sähkökatkoja vikatilanteissa. Tavoitteena on varmistaa, että Vantaan sähköverkko toimii luotettavasti kaikissa tilanteissa, myös kulutuksen kasvaessa merkittävästi.

Maakaapelilla on myös ympäristövaikutuksia. 110 kV maakaapelin rakentamisen aikana aiheutuvat ympäristövaikutukset ovat huomattavasti suurempia kaapeliojan kaivamisen vuoksi kuin ilmajohdolla. Kaapeliojat tehdään massanvaihtokaivuuna, jossa kaivannon maa-aines korvataan kaapeliasennukseen soveltuvalla kivituhkalla tai hienolla hiekalla. Vaadittava massanvaihtokaivu aiheuttaa myös merkittävän rekkaliikenteen koko kaapeliojan matkalle sekä vaatii työmaateiden rakentamista. Yksistään Seutulan peltojen alueen maakaapeloinnin maamassan siirtoon tarvittaisiin noin 2000 edestakaista rekkakuormaa. Vesistöjen läheisyydessä kaapeliojien kaivuu vaatii rakenteita työnaikaisten pintavesien käsittelyyn ja silti vaikutuksia voi kohdistua vesistöihin mm. samentumisena. Joissakin vesistökohteissa rakentaminen maakaapelin rakentaminen voi aiheuttaa vaikutuksia pienvesiin kuten puroihin ja noroihin ja vaatia luonnonsuojelulain mukaista poikkeamista.

Maakaapelointi aiheuttaa maan tasolla johdon keskilinjalla huomattavasti ilmajohtoa suuremman magneettikentän. Maakaapelin magneettikenttä vaimenee ilmajohdon aiheuttamaa magneettikenttää nopeammin siirryttäessä pois johdon keksilinjalta. Ilmajohdon aiheuttamat magneettikentän arvot alittavat reilusti määräysten mukaiset arvot. Samoin kentänvoimakkuudet alittavat huomattavan alhaiset suosituksen mukaiset arvot.

Maakaapelin yläpuolisen alueen käyttö on yhtä lailla rajoitettua kuin ilmajohtojen alapuolisen alueen käyttö. Maakaapelin johtoalue on jonkin verran ilmajohtoa pienempi. Maakaapelin päälle ei voi istuttaa puustoa tai rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä. Näin ollen sillä samankaltaisia vaikutuksia maankäyttörajoittava tekijänä kuin ilmajohdolla. Metsäisillä alueilla luontoon ja lajistoon kohdistuu myös samanlaisia vaikutuksia, koska alueelta joudutaan poistamaan puusto. Maakaapelilla on vähemmän vaikutuksia linnustoon ja maisemaan kuin ilmajohdolla.

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 3443528

Valtuustoaloite voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Valtuustoaloite voimajohtohankkeiden päätöksenteon, vaikuttamisen ja omistajaohjauksen selkiyttämiseksi Vantaan Energian Sähköverkot Oy on käynnistänyt suunnitellun uuden kaksipiirisen 110kV suurijännitteisen voimalinjan rakentamisen Vantaan alueella, josta kritiikkiä saanut osa kulkisi Aviapoliksesta Seutulan ja Lapinkylän kautta Keimolaan. Voimajohdon osalta keskusteluun on sekä asukkaiden että järjestöjen toimesta esitetty lukuisia huolenaiheita. Lisäksi voimalinjan päätöksenteon ja vaikuttamisen prosessit ovat jääneet osin epäselviksi myös luottamushenkilöille. Yksi huolta herättävä seikka on voimajohdon vaikutukset luontoon, maisemaan ja olemassa olevaan asutukseen. Nyt suunnitellun sähkölinjan alla Lapinkylän metsässä on mm. kaapelilinjalla luonnostilaisena suojeltava noro sekä Vantaan kaupungin liito-oravan suojeluohjelman mukainen liito-oravien kulkuyhteys**.** Seutulassa sähköverkko kulkee maakuntakaavassa vaalittavassa kulttuurihistoriallisessa maisemassa ja on uhka erityisesti isoille muuttolinnuille, jotka käyttävät Seutulan peltoja levähtämispaikkanaan. Myös Ely keskus on lausunnossaan ottanut kantaa siihen, että uuden ilmajohdon rakentaminen heikentäisi merkittävästi tärkeän lintualueen arvoa eikä sitä tulisi rakentaa kyseiseen kohtaan ilmajohtona. Keskustelussa voimalinjasta on vedottu sen olevan merkittynä yleiskaavaan. Samaan aikaan kaupunki myös toteaa, ettei voimalinja vaadi yleiskaavamerkintää (lähde: vastaus kuntalaisaloitteeseen 28.1.2026). Voimajohtojen toteuttaminen ei edellytä niiden osoittamista kaavassa sähköasemia lukuun ottamatta. Vantaa voi siis halutessaan tarkastella reittilinjoja uudelleen, tarpeen niin vaatiessa. Tämä mahdollistaa ympäristön, asukkaiden ja maankäytön kokonaisedun kannalta paremmat ratkaisut tilanteissa, joissa alkuperäinen linjaus osoittautuu ongelmalliseksi. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että - Kaupunki antaa selvityksen mitkä ovat mahdollisuudet edellyttää sähköverkkoyhtiöitä toteuttamaan 110 kV:n sähkölinjat maakaapelointina silloin, kun se on kokonaisuutena arvioiden	<u>Aloitteen tekijät</u> Eve Rämö Otso Kivimäki <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1.Mika Kasonen 2.Patrik Karlsson 3. Patrik Borg 4. Sirpa Siru Kauppinen 5. Vaula Norrena 6. Topi Liutu 7. Marjo Vacker 8. Nina Nummela 9. Elina Nykyri 10. Gashaw Bibani 11. Tiina Tuomela 12. Marja Ahava 13. Jenni Alasuutari 14 Paula Lehmuskallio 15. Victor Snellman 16. Tia Seppänen 17. Heidi Blomberg 18. Tuomas Vanhanen 19. Kai-Ari Lundell 20. Tuire Kaimio 21. Tomi Puikkonen 22. Anitta Orpana 23. Eva Tawasoli 24. Antero Eerola 25. Reija Friman 26. Chau Nguyen 27. Funda Demiri 28. Loviisa Kaartokallio 29. Suvi Karhu 30. Jorma Hentilä 31. Jussi Vähäkangas 32. Jenni Karemo 33. Juha Suoniemi 34. Maarit Raja-Aho

perusteltua ja hyödyllistä ympäristön, eläinlajien sekä alueen asukkaiden kannalta. -Selvityksessä tulee tarkastella myös keinoja, joilla kaupunki voi vaikuttaa sähkölinjojen toteutustapaan lainsäädäntö ja kuntien toimivalta huomioon ottaen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää maisemavaikutuksiin, luonnon monimuotoisuuteen, asuinympäristön viihtyisyyteen sekä pitkäaikaisiin ympäristövaikutuksiin. - Pyydämme kaupunkia luomaan kuvauksen voimalinjojen päätöksenteon prosesseista ja Vantaan vaikuttamiskeinoista asian eri vaiheissa ja asukkaiden kuulemisesta sekä osallistamisesta voimajohtohankkeiden osalta. -Selvityksen pohjalta kaupungin tulee arvioida, millaisia linjauksia ja toimintamalleja Vantaa jatkossa noudattaa sähkölinjahankkeiden ohjauksessa ja kaavoituksessa. -Me allekirjoittaneet valtuutetut haluamme vastauksen siihen, tarvitseeko voimalinjahankkeiden noudattaa miltä osin yleiskaavan määrittelemää linjaa, ja miltä osin linjasta voidaan poiketa ja millä perusteilla. Mitkä ovat tilanteet ja prosessit joilla kaupunki tarkastelee vaihtoehtoisia linjauksia? -Millä tavoin Vantaa voi käyttää omistajaohjausta Vantaan Energian voimalinjahankkeiden suunnittelun ja toteutuksen osalta. Allekirjoitukset Eve Rämö Otso Kivimäki	35. Juha Järä 36. Anu Hall 37. Mika Niikko

15 **Vastaus Anu Hallin ja 36 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin on tuettava aktiivisemmin järjestöjä ja asukasyhdistyksiä espanjansiruetanoiden torjunnassa**

VD/6418/00.02.00.03/2025

TeA/JK/JV/JKa

Anu Hall sekä 36 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Espanjansiruetanat leviävät Vantaalla ennätysmäistä vauhtia ja mm. Kartanonkoskella, Vantaanlaakson viljelypalstoilla ja Kivistössä sijaitsevan Majtorpin alueilla, niitä on ollut ennätyksellisen paljon. Ne ja muut vieraslajit aiheuttavat merkittävää haittaa sekä kotipuutarhoissa että kaupunkiluonnossa.

Kaupunki on aiemmin tukenut järjestöjä toimittamalla heille etanantorjuntaan tarkoitettuja rakeita. Tästä on nyt luovuttu. Kivistön alueella, MarjaVerkko aluekehitysverkosto, on organisoinut talkoita ja näiden keräystalkoiden yhteydessä on rakeita levitetty Majtorpin alueelle, jonka ansiosta etanat vähenivät merkittävästi. Tilanne on sittemmin riistäytynyt käsistä ja etanakanta on räjähtänyt, kun rakeita ei ole ollut enää saatavissa. Talkoovoimin on kuitenkin kerätty tuhansia etanoita, mutta on huomattu, ettei kerääminen yksin riitä.

Etanoiden torjuntaan käytettävistä menetelmistä rautafosfaattipohjaiset rakeet tehoavat hyvin etanoihin, mutta eivät vaaranna muita eläimiä, kuten mehiläisiä, kastematoja tai lintuja. Rautafostaatti hyväksytään monissa luomusertifikaateissa, kuten EU:n luomusäädöksissä etanantorjuntaan. Käsitellyt alueet voidaan myös merkitä talkoiden yhteydessä.

Kaupungin tulisi tukea aktiivisemmin asukasyhdistysten ja järjestöjen talkoita, joissa asukkaat osallistuvat etanantorjuntaan. Ongelmasta selviäminen vaatii pitkäjänteistä ja koordinoitua toimintaa – yksittäisten asukkaiden ponnistelut eivät yksin riitä.
Tämän vuoksi järjestöjen rooli on merkittävä. Lisäksi talkoot tuovat yhteen ihmisiä, lisäävät ympäristötietoisuutta ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Kun toiminta tapahtuu koordinoidusti, torjunta on tehokkaampaa ja laajat alueet saadaan käsiteltyä samanaikaisesti.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki tukee aktiivisemmin järjestöjen ja asukastoimikuntien organisoimia etanantorjuntatalkoita.

1. Jakamalla niiden torjuntaan tarkoitettua torjunta-ainetta (rakeita), silloin kun järjestö, asukastoimikunta tms. järjestää talkoot.
2. Toimittamalla etanaroskiksia puistoihin, joissa niitä on erityisen paljon.
3. Mahdollinen muu palkkio (leffalippu tms.) yksittäiselle asukkaalle, joka kerää aktiivisesti etanoita.

Kaupunginvaltuusto 22.9.2025 § 15

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Anu Hallin ja 36 muun valtuutetun aloite kaupungin on tuettava aktiivisemmin järjestöjä ja asukasyhdistyksiä espanjansiruetanoiden torjunnassa

___

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualueen kunnossapidon palveluyksikkö toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kunnossapito toteaa, että kaupunki, ympäristökeskus mukaan lukien, on linjannut, että se ei kohdista erityisiä toimia kiinteistöjen etanantorjuntoihin. Toisin sanoen kaupunki ei torju tai avusta torjuntoja yksityisten kiinteistöjen tonteilla. Kaupunki ei myöskään käytä mitään myrkkyjä (esim. rautafosfaatti) omilla alueillaan, koska saatavilla olevat myrkyt eivät valikoi pelkästään espanjansiruetanoita, vaan ne tuhoavat myös muita Vantaalla esiintyviä, suomalaiseen luontoon normaalisti kuuluvia etana- ja kotilolajeja. Kaupunki pyrkii estämään espanjansiruetanakantojen leviämistä omilla alueillaan mm. kesäaikaisten työntekijöiden toimesta, vieraslajitalkoilla sekä luonnonmukaisilla menetelmillä.

Etanat tulee torjua ja tappaa asianmukaisesti. Kuolleet ja asianmukaisesti tapetut etanat voidaan laittaa normaaliin sekajäteastiaan, eli erillisiä etanaroska-astioita ei ole tätä varten tarkoituksen mukaista hankkia ja asentaa julkisille alueille. Yleisillä alueilla olevista roska-astioista on huomioitava, että niihin kohdistuu paljon ilkivaltaa ja niihin kertyy kaikkea muutakin jätteitä. Ylimääräiset jätteet jouduttaisiin kaupungin toimesta aina lajittelemaan ennen niiden loppusijoituspaikkaa. Kiinteistöjen sekajäteastioissa tätä tarvetta ei oikein käytettynä esiinny.

Kaupunki on osallistanut ja osallistaa jatkossakin kaupunkilaisiaan etanatorjunnassa esimerkiksi vieraslajitalkoilla sekä kaupunkiympäristön mikrotehtäviin soveltuvalla mobiilipeli Crowdsorsan avulla. Pelisovelluksen avulla pelaaja voi ansaita rahaa vieraslajeja torjuessaan.

Kaupunginhallitus 5.10.2026 § 29

Kaupunkiympäristön toimialan vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Anu Hallille ja 36 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

___

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- Anu Hallin ja 36 muun valtuutetun aloite kaupungin on tuettava aktiivisemmin järjestöjä ja asukasyhdistyksiä espanjansiruetanoiden torjunnassa

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
kunnossapitopäällikkö, Jyrki Vättö, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: **Kaupungin on tuettava aktiivisemmin järjestöjä ja asukasyhdistyksiä espanjasiruetanoiden torjunnassa**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja Allekirjoitukset**
Espanjansiruetanat leviävät Vantaalla ennätysmäistä vauhtia ja mm. Kartanonkoskella, Vantaanlaakson viljelypalstoilla ja Kivistössä sijaitsevan Majtorpin alueilla, niitä on ollut ennätyksellisen paljon. Ne ja muut vieraslajit aiheuttavat merkittävää haittaa sekä kotipuutarhoissa että kaupunkiluonnossa. Kaupunki on aiemmin tukenut järjestöjä toimittamalla heille etanantorjuntaan tarkoitettuja rakeita. Tästä on nyt luovuttu. Kivistön alueella, MarjaVerkko aluekehitysverkosto, on organisoinut talkoita ja näiden keräystalkoiden yhteydessä on rakeita levitetty Majtorpin alueelle, jonka ansiosta etanat vähenivät merkittävästi. Tilanne on sittemmin riistäytynyt käsistä ja etanakanta on räjähtänyt, kun rakeita ei ole ollut enää saatavissa. Talkoovoimin on kuitenkin kerätty tuhansia etanoita, mutta on huomattu, ettei kerääminen yksin riitä. Etanoiden torjuntaan käytettävistä menetelmistä rautafosfaattipohjaiset rakeet tehoavat hyvin etanoihin, mutta eivät vaaranna muita eläimiä, kuten mehiläisiä, kastematoja tai lintuja. Rautafostaatti hyväksytään monissa luomusertifikaateissa, kuten EU:n luomusäädöksissä etanantorjuntaan. Käsitellyt alueet voidaan myös merkitä talkoiden yhteydessä. Kaupungin tulisi tukea aktiivisemmin asukasyhdistysten ja järjestöjen talkoita, joissa asukkaat osallistuvat etanantorjuntaan. Ongelmasta selviäminen vaatii pitkäjänteistä ja koordinoitua toimintaa – yksittäisten asukkaiden ponnistelut eivät yksin riitä. Tämän vuoksi järjestöjen rooli on merkittävä. Lisäksi talkoot tuovat yhteen ihmisiä, lisäävät ympäristötietoisuutta ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Kun toiminta tapahtuu koordinoidusti, torjunta on tehokkaampaa ja laajat alueet saadaan käsiteltyä samanaikaisesti. **Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki tukee aktiivisemmin järjestöjen ja asukastoimikuntien organisoimia etanantorjuntatalkoita**.	Aloitteen laatija/laatijat: Anu Hall Aloitteen Allekirjoitukset 1. Elina Nykyri 2.Juha Järä 3. Eve Rämö 4.Tanja Aidanjuuri 5. Ulla-Maija Kopra 6. Tarja Eklund 7. Gashaw Bibani 8. Otso Kivimäki 9. Tiina Tuomela 10. Suvi Karhu 11.Loviisa Kaartokallio 12. Funda Demiri 13.Faysal Abdi 14. Tuomas Vanhanen 15. Chau Nguyen 16. Nina Nummela 17. Antero Eerola 18. Vaula Norrena 19. Sirpa Kauppinen 20. Marjo Vacker 21. Tia Seppänen 22. Emily Strohm 23. Kai-Ari Lundell 24. Jenni Alasuutari 25. Victor Snellman 26. Ziaulhag Momeni 27. Eva Tawasoli 28. Jari Jääskeläinen 29. Heidi Blomberg 30. Mika Kasonen 31. Jorma Hentilä

1. Jakamalla niiden torjuntaan tarkoitettua torjunta-ainetta (rakeita), silloin kun järjestö, asukastoimikunta tms. järjestää talkoot. 2. Toimittamalla etanaroskiksia puistoihin, joissa niitä on erityisen paljon. 3. Mahdollinen muu palkkio (leffalippu tms.) yksittäiselle asukkaalle, joka kerää aktiivisesti etanoita. *Aloite jätetään kaupunginvaltuuston kokouksessa 22.9.2025.*	32. Tiina Arlin 33. Drilon Kllokoqi 34. Siri Ahokas 35. Karita Snellman 36. Maarit Raja-Aho

16 **Vastaus Victor Snellmanin ja 27 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan toimialarakenteen monipuolistaminen: Kansainvälisen elämys- ja viihdekeskittymän (Integrated Resort) mahdollistaminen ja koulutuspolun luominen**

PT/TeA/TK/UR/IA/TT/JK

Victor Snellman sekä 27 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupungin talous on perinteisesti nojannut vahvasti rakennusalaan, logistiikkaan ja lentoliikenteeseen. Viime vuodet ovat kuitenkin osoittaneet tämän rakenteen haavoittuvuuden: rakennusalan suhdanteet ja globaalit lentoliikenteen shokit heijastuvat välittömästi Vantaan verotuloihin ja työllisyyteen. Kaupunki tarvitsee kipeästi uusia, innovatiivisia ja suhdanteista riippumattomia globaaleja avauksia tulonlähteidensä varmistamiseksi.

Suomen rahapelijärjestelmän vaiheittainen avautuminen lisenssimarkkinaksi tarjoaa Vantaalle miljardiluokan mahdollisuuden. Vaikka ensimmäisessä vaiheessa kilpailulle avautuvat nettipelit, Vantaan on oltava aktiivinen toimija kehityksen eturintamassa ja tarjottava kansainvälisesti kilpailukykyinen ympäristö korkean jalostusarvon matkailulle ja viihteelle. Maailmaanlaajuinen trendi kohti Integrated Resort -malleja tulee huomioida, vaikka nykylainsäädäntö rajoittaa vielä kasinotoimintaa.

(Helsinki-)Vantaan lentokentän sijainti on täydellinen kansainvälisen viihteen ja taitopelaamisen keskittymälle ja tässä Aviapolis on ainoa relevantti vaihtoehto Suomessa. Erityisesti Aasian markkinoilla korkeatasoinen viihdepelaaminen ja maailmanluokan pokeriturnaukset ovat merkittävä matkailun veturi. Kyseessä on laatutietoinen kohderyhmä, jonka peliturismi tuo merkittäviä matkailutuloja ilman perinteisiä sosiaalisia haittoja.

Maailmalla on lukuisia esimerkkejä Integrated Resorteista. Incheonin kentän (Soul) yhteydessä on Paradise City, jossa on kasinon lisäksi luksushotelleja ja taidegallerioita. Singaporessa Changi ja Marina Bay Sands on suunniteltu saumattomaksi kokonaisuudeksi, jossa lentokenttä on portti korkean maksukyvyn VIP-pelaajille. Macaossa, maailman suurimmassa kasinokeskittymässä, viihdeturismi on elinkeinorakenteen ydin.

Vantaan liiketoiminta ei perustuisi peliongelmien lisäämiseen, vaan kansainvälisen, korkean lisäarvon viihdeturismin kotiuttamiseen turvalliseen ja valvottuun ympäristöön. Asiakkaan tunteminen (KYC) yhdessä ammattitaitoisten pelinhoitajien kanssa ehkäisee ongelmapelaamista ja rahanpesua tehokkaammin kuin verkkomarkkina, samalla kun rahavirrat jäävät Suomeen. Taloudelliset ja koulutukselliset hyödyt:

1. Ratikkainvestoinnin taloudellisuuden turvaaminen: Viihdekeskittymä sijoitettuna ratikan reitin varrelle, esimerkiksi Aviapolikseen, maksimoi maankäyttötulot ja luo tarvittavaa matkustajapotentiaalia ympäri vuorokauden.
2. Uudet työpaikat ja osaaminen: Keskittymä voi luoda suoraan ja välillisesti tuhansia työpaikkoja. Vantaa voi toimia edelläkävijänä myös pelinhoitajakoulutuksessa (croupier-koulutus) esimerkiksi Varian kautta tarjoten monikulttuurisille ja kielitaitoisille nuorillemme sekä alanvaihtajille kansainvälisen urapolun.
3. Resilienssi ja imago: Uusi toimiala vähentää kaupungin riippuvuutta perinteisten alojen suhdanteista ja Vantaa muuttuu kauttakulkukaupungista määränpääkaupungiksi.

Aloite:

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Käynnistää selvityksen kansainvälisen elämys-, viihde- ja pelitoiminnan keskittymän sijoittumismahdollisuuksista ja kaavallisista varauksista Aviapoliksen alueelle.
2. Integroi kokonaisuuden osaksi ratikan maankäyttösuunnitelmia, tavoitteena maksimoida kaupungin saamat tontti- ja verotulot lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
3. Selvittää yhteistyössä alan toimijoiden ja poliisiviranomaisten kanssa, miten Vantaa voisi toimia kansainvälisenä pilottina vastuullisen ja valvotun peliympäristön kehittämisessä ja ottaa aktiivisen roolin valtion suuntaan tapahtuvassa edunvalvonnassa.
4. Kartoittaa tarvittavat koulutuspolut pelinhoitajaksi yhteistyössä ammatillisen koulutuksen ja alan toimijoiden kanssa.
5. Arvioi hankkeen potentiaaliset vaikutukset kaupungin elinvoimaan, kansainväliseen tunnettuuteen sekä välittömiin ja välillisiin verotuloihin.”

Kaupunginvaltuusto 23.3.2026 § 14

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Victor Snellmanin aloite Vantaan toimialarakenteen monipuolistaminen: Kansainvälisen elämys- ja viihdekeskittymän (Integrated Resort) mahdollistaminen ja koulutuspolun luominen

_____

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala ja Kaupunkiympäristön toimiala toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Vantaan kaupunki käynnistää selvityksen kansainvälisen elämys-, viihde- ja pelitoiminnan keskittymän (Integrated Resort) sijoittamisesta Aviapoliksen alueelle. Aloitteessa ehdotetaan lisäksi hankkeen huomioimista ratikan maankäytön suunnittelussa, koulutuspolkujen kehittämistä sekä hankkeen taloudellisten vaikutusten arviointia.

Aloitteessa kuvattu kansainvälinen elämys-, matkailu- ja viihdekeskittymä olisi lähtökohtaisesti yhdenmukainen kaupungin tavoitteiden kanssa siltä osin kuin ne liittyvät investointien houkutteluun, työpaikkojen syntymiseen ja kansainvälisen toimintaympäristön vahvistamiseen sekä tavoitteeseen kehittää Aviapoliksen aluetta voimakkaasti. Mahdollinen hanke voisi toteutuessaan lisätä alueen kansainvälistä kiinnostavuutta ja vetovoimaa, kasvattaa matkailutuloa sekä vahvistaa palveluiden kysyntää ja palvelualojen investointeja. Samalla hankkeella olisi myönteisiä vaikutuksia työllisyyteen. Mahdollisia taloudellisia vaikutuksia (työllisyysvaikutusten lisäksi) voisivat olla tontinluovutuksesta saatavat tulot, kiinteistöverotuotot, yhteisöverotuottojen kasvu sekä matkailu- ja palvelutoiminnasta syntyvät välilliset vaikutukset kaupungin talouteen.

Samalla on huomioitava, että mahdolliseen rahapelitoimintaan liittyy myös vastuullisuuteen, turvallisuuteen ja sosiaalisiin vaikutuksiin liittyviä näkökulmia, jotka edellyttäisivät erillistä arviointia osana mahdollista jatkovalmistelua.

Aviapoliksen alueen suunniteltu kehitys

Aviapolis on Vantaan ja koko Suomen merkittävin kansainvälinen yritys-, matkailu- ja lentoasemakeskittymä. Alueen vahvuuksia ovat poikkeuksellinen saavutettavuus, kansainvälinen toimintaympäristö sekä jo nykyisin alueelle sijoittunut mittava yritys-, palvelu- ja hotellikapasiteetti. Aviapoliksessa sijaitsee Suomen merkittävin lentoasemaan tukeutuva hotellikeskittymä. Näistä lähtökohdista alue voidaan nähdä yhtenä Suomen vahvimmista mahdollisista sijainneista kansainvälisesti suuntautuneille matkailu-, palvelu- ja elämysinvestoinneille.

Aviapolista kehitetään pitkäjänteisesti kansainvälisenä lentokenttäkaupunkina, jossa yhdistyvät työpaikat, yritystoiminta, asuminen, palvelut, koulutus, kulttuuri, matkailu ja vapaa-ajan toiminnot. Kaupunki on käynnistänyt tai käynnistämässä useita eri toimintakokonaisuuksia (mm. Ratikkakaupunki -hanke, Airport Region -konsortion muodostaminen ja keväällä 2026 käynnistetty Aviapoliksen alueen kehittämisverkosto), jotka yhdessä tähtäävät Aviapoliksen alueen voimakkaaseen uudistumiseen ja kasvuun.

Käynnissä oleva Aviapoliksen kehittämistyö tähtää alueen vahvistamiseen Suomen keskeisenä työpaikka- ja innovaatioalueena sekä kansainvälisenä lentoasemakaupunkina. Kehittymisen toimeenpanoa valmistellaan työpakettimallilla, jonka teemoina ovat muun muassa työpaikka- ja innovaatioympäristöt, asuminen, liikenne, energia, markkinointi sekä seudullinen yhteistyö. Tätä työtä tehdään laajassa yhteistyöverkostossa, jossa on kaupungin lisäksi mukana kymmeniä muita osapuolia.

Valtuustoaloitteessa esitetään myös aktiivista valtion suuntaan tapahtuvaa edunvalvontaa asiassa ja selvitystä Vantaan toimimisesta kansainvälisenä pilottina vastuullisen ja valvotun peliympäristön kehittämisessä. Kaupunki voi edistää lentokentän vaikutusalueen toimijoiden yhteistä edunvalvontaa sekä alueen kansainväliseen kilpailukykyyn liittyviä kysymyksiä perustamisvaiheessa olevan Airport Region -verkoston kautta. Verkosto kokoaa yhteen lentoaseman vaikutusalueen keskeisiä julkisia ja yksityisiä toimijoita ja toimii yhteistyöfoorumina muun muassa saavutettavuuteen, investointeihin, kansainväliseen kilpailukykyyn ja valtion suuntaan tehtävään edunvalvontaan liittyvissä kysymyksissä. Aloitteessa esitettyjä näkökulmia voidaan tuoda myös osaksi verkoston käsittelyä ja yhteistä edunvalvontaa.

Aloitteessa esitettyä Integrated Resort -kokonaisuutta voidaan näistä näkökulmista tarkastella yhtenä mahdollisena yksityisenä investointina osana Aviapoliksen pitkän aikavälin kehitystä.

Rahapelijärjestelmän uudistus ja kaupungin toimivalta

Mahdollisen hankkeen merkittävä epävarmuustekijä liittyy rahapelilainsäädäntöön. Valtuustoaloitteessa esille nostettu kasinotoiminnan mahdollistaminen perustuu kansalliseen lainsäädäntöön sekä valtion myöntämiin toimilupiin. Kaupungilla ei ole toimivaltaa ratkaista rahapelilupia, lisenssijärjestelmää tai kasinotoiminnan lainsäädännön edellytyksiä.

Valtiovarainministeriö valmistelee uuden rahapelijärjestelmän lupa- ja valvontatoiminnan toimeenpanoa. Eduskunta hyväksyi uuden rahapelilain ja siihen liittyvät lait 16.12.2025, ja tasavallan presidentti vahvisti ne 16.1.2026. Uudessa järjestelmässä vedonlyöntipelit sekä verkossa pelattavat raha-automaatti- ja kasinopelit ja sähköinen rahabingo avataan toimiluvanvaraisesti kilpailulle. Uuden rahapelilain mukaan fyysiset rahapeliautomaatit ja kasinopelit voivat kuulua yksinoikeustoimiluvan piiriin. Uusi rahapelijärjestelmä otetaan käyttöön porrastetusti: rahapeliyhtiöt voivat hakea toimeenpanoon oikeuttavia toimilupia 1.3.2026 lähtien ja rahapelitoiminta voi myönnettyjen toimilupien osalta käynnistyä 1.7.2027 lähtien.

Kaupungilla ei ole tiedossa, että palveluntarjoajille olisi vielä myönnetty toimeenpanoon oikeuttavia toimilupia. Aloitteessa kuvatun kaltaisen hankkeen toteuttamisedellytyksiä voidaan arvioida luotettavasti, kun toiminnanharjoittajat ovat tiedossa ja uudistunut lainsäädäntö on tullut voimaan. Tämän jälkeen voidaan arvioida, onko markkinoilla toimijoita, joilla on kiinnostusta ja edellytyksiä tarkastella Aviapolista mahdollisena sijoittumispaikkana.

Mahdollisen hankkeen maankäytölliset edellytykset

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen näkökulmasta tarkasteltuna aloitteessa esitetty hanke liittyy ennen kaikkea strategiseen maankäyttöön, kiinteistökehittämiseen ja investointien mahdollistamiseen. Aviapoliksen vahvuuksia ovat Helsinki-Vantaan lentoasema, Kehärata, valtakunnalliset tieyhteydet, tuleva ratikka, alueen merkittävä hotellikapasiteetti sekä mahdollisuus laajoihin työpaikka- ja palvelualueiden kehittämiskokonaisuuksiin. Näistä lähtökohdista Aviapolis voidaan nähdä yhtenä vahvimmista mahdollisista sijainneista kansainvälisesti suuntautuneille matkailu- ja palveluinvestoinneille.

Mahdollinen Integrated Resort -kokonaisuus muodostuisi tyypillisesti majoitus-, kongressi-, ravintola-, vähittäiskauppa-, tapahtuma- ja viihdepalveluista sekä mahdollisesti rahapelitoiminnoista. Kyse olisi lähtökohtaisesti useiden satojen miljoonien eurojen yksityisestä investoinnista. Hankkeen toteutuminen olisi siten riippuvainen sekä kansallisen toimintaympäristön kehittymisestä että markkinaehtoisesta investointihalukkuudesta. Kaupungin rooli olisi mahdollistaa alueen kehittäminen maankäytön, kaavoituksen ja infrastruktuurin keinoin sekä arvioida hankkeen soveltuvuutta osaksi kaupunkirakennetta. Varsinaisesta investoinnista ja sen toteuttamisesta vastaisivat yksityiset toimijat.

Asemakaavoituksen näkökulmasta hanke voitaisiin mahdollistaa ratikan varrelle esimerkiksi nykyisille keskustatoimintojen korttelialueille, liikerakennusten korttelialueille ja palvelurakennusten korttelialueille. Tulevissa alueen kaavahankkeissa voidaan myös mahdollistaa kaavamääräyksin viihdekeskittymän sallimaa toimintaa. Kokoluokaltaan merkittävänä hankkeena mahdollinen Integrated Resort -kokonaisuus voisi vaikuttaa Aviapoliksen kaupunkikuvaan ja alueen identiteettiin. Kaupunkikuvalliset vaikutukset tulisi arvioida erikseen asemakaavoituksen yhteydessä.

Yhteenveto

Kaupunki pitää aloitteen tavoitteita elinvoiman, matkailun ja investointien näkökulmasta lähtökohtaisesti kiinnostavina ja tunnistaa Aviapoliksen vahvuudet kansainvälisten matkailu- ja palveluinvestointien sijoittumisalueena. Kaupunki seuraa toimintaympäristön ja lainsäädännön kehittymistä sekä ottaa hankkeen mahdollisuudet huomioon osana Aviapoliksen kehittämistä. Maankäytön näkökulmasta on tarkoituksenmukaista varmistaa, että alueen suunnittelussa säilyy riittävä joustavuus mahdollisten tulevien matkailu-, tapahtuma- ja palveluinvestointien sijoittumiselle, mikäli niiden toteuttamiselle myöhemmin muodostuu edellytyksiä.

Kaupunki katsoo, että mahdollisia jatkotoimenpiteitä ja selvitysten toteuttamista kannattaa arvioida tarkoituksenmukaisesti vasta sen jälkeen, kun uusi rahapelilainsäädäntö on tullut voimaan ja markkinoille on muodostunut riittävä kuva toimijoista, investointihalukkuudesta sekä mahdollisista liiketoimintamalleista. Mikäli uuden rahapelijärjestelmän voimaantulon jälkeen markkinoilla ilmenee sellaisia toimijoita, joilla on kiinnostusta ja edellytyksiä toteuttaa vastaavanlainen hanke Vantaalla, voidaan sijoittumis- ja investointiedellytyksiä arvioida tarkemmin. Tällöin voidaan kartoittaa tarvittavat koulutuspolut yhteistyössä ammatillisen koulutuksen ja alan toimijoiden kanssa.

Johtopäätöksenä kaupunki arvioi, että:

1. Aviapolis on sijaintina lähtökohtaisesti tarkoituksenmukainen kansainvälisen matkailu- ja viihde-investoinnin tarkasteluun.
2. Hankkeella voisi toteutuessaan olla merkittäviä positiivisia vaikutuksia alueen yleiseen elinvoimaan, kiinnostavuuteen, työllisyyteen, maankäyttöön, tonttien arvoon ja palveluverkon kehittymiseen.
3. Toteutuminen riippuu kuitenkin ensisijaisesti kansallisesta lainsäädännöstä, markkinaehtoisesta investointihalukkuudesta sekä yksityisen sektorin sitoutumisesta.
4. Kaupungin rooli olisi mahdollistava eikä investoiva.

Kaupunginhallitus 21.9.2026 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Victor Snellmanille ja 27 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Victor Snellmanin aloite Vantaan toimialarakenteen monipuolistaminen: Kansainvälisen elämys- ja viihdekeskittymän (Integrated Resort) mahdollistaminen ja koulutuspolun luominen

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Elinvoimajohtaja Tommo Koivusalo (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
Projektijohtaja Ilari Airikkala (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Victor Snellmanin aloite Vantaan toimialarakenteen monipuolistaminen: Kansainvälisen elämys- ja viihdekeskittymän (Integrated Resort) mahdollistaminen ja koulutuspolun luominen

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

Elinvoimajohtaja Tommo Koivusalo (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
Projektijohtaja Ilari Airikkala (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: *Vantaan toimialarakenteen monipuolistaminen: Kansainvälisen elämys- ja viihdekeskittymän (Integrated Resort) mahdollistaminen ja koulutuspolun luominen*	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaan kaupungin talous on perinteisesti nojannut vahvasti rakennusalaan, logistiikkaan ja lentoliikenteeseen. Viime vuodet ovat kuitenkin osoittaneet tämän rakenteen haavoittuvuuden: rakennusalan suhdanteet ja globaalit lentoliikenteen shokit heijastuvat välittömästi Vantaan verotuloihin ja työllisyyteen. Kaupunki tarvitsee kipeästi uusia, innovatiivisia ja suhdanteista riippumattomia globaaleja avauksia tulonlähteidensä varmistamiseksi. *Suomen rahapelijärjestelmän vaiheittainen avautuminen lisenssimarkkinaksi tarjoaa Vantaalle miljardiluokan mahdollisuuden. Vaikka ensimmäisessä vaiheessa kilpailulle avautuvat nettipelit, Vantaan on oltava aktiivinen toimija kehityksen eturintamassa ja tarjottava kansainvälisesti kilpailukykyinen ympäristö korkean jalostusarvon matkailulle ja viihteelle. Maailmaanlaajuinen trendi kohti Integrated Resort -malleja tulee huomioida, vaikka nykylainsäädäntö rajoittaa vielä kasinotoimintaa.* *(Helsinki-)Vantaan lentokentän sijainti on täydellinen kansainvälisen viihteen ja taitopelaamisen keskittymälle ja tässä Aviapolis on ainoa relevantti vaihtoehto Suomessa. Erityisesti Aasian markkinoilla korkeatasoinen viihdepelaaminen ja maailmanluokan pokeriturnaukset ovat merkittävä matkailun veturi. Kyseessä on laatutietoinen kohderyhmä, jonka peliturismi tuo merkittäviä matkailutuloja ilman perinteisiä sosiaalisia haittoja.* *Maailmalla on lukuisia esimerkkejä Integrated Resorteista. Incheonin kentän (Soul) yhteydessä on Paradise City, jossa on kasinon lisäksi luksushotelleja ja taidegallerioita. Singaporessa Changi ja Marina Bay Sands on suunniteltu saumattomaksi kokonaisuudeksi, jossa lentokenttä on portti korkean maksukyvyn VIP-pelaajille. Macaossa, maailman suurimmassa kasinokeskittymässä, viihdeturismi on elinkeinorakenteen ydin.* *Vantaan liiketoiminta ei perustuisi peliongelmien lisäämiseen, vaan kansainvälisen, korkean lisäarvon viihdeturismin kotiuttamiseen turvalliseen ja valvottuun ympäristöön. Asiakkaan tunteminen (KYC) yhdessä ammattitaitoisten pelinhoitajien kanssa ehkäisee ongelmapelaamista ja*	<u>Aloitteen tekijät</u> Victor Snellman <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Patrik Karlsson 2. Topi Liutu 3. Marja Ahava 4. Tomi Puikkonen 5.Paula Lehmuskallio 6. Suvi Karhu 7. Nina Nummela 8. Mika Kasonen 9. Tia Seppänen 10.Otso Kivimäki 11. Sirpa Siru Kauppinen 12. Jenni Alasuutari 13. Marjo Vacker 14. Juha Suoniemi 15. Petri Roininen 16. Anitta Orpana 17. Janne Hartikainen 18. Lauri Kaira 19. Riku Aalto 20. Sari Multala 21. Markku Weckman 22. Jenni Karemo 23. Sakari Rokkanen 24. Maarit Raja-Aho 25. Timo Lahti 26. Juha Järä 27. Anssi Aura

rahanpesua tehokkaammin kuin verkkomarkkina, samalla kun rahavirrat jäävät Suomeen. *Taloudelliset ja koulutukselliset hyödyt:* 1. *Ratikkainvestoinnin taloudellisuuden turvaaminen: Viihdekeskittymä sijoitettuna ratikan reitin varrelle, esimerkiksi Aviapolikseen, maksimoi maankäyttötulot ja luo tarvittavaa matkustajapotentiaalia ympäri vuorokauden.* 2. *Uudet työpaikat ja osaaminen: Keskittymä voi luoda suoraan ja välillisesti tuhansia työpaikkoja. Vantaa voi toimia edelläkävijänä myös pelinhoitajakoulutuksessa (croupier-koulutus) esimerkiksi Varian kautta tarjoten monikulttuurisille ja kielitaitoisille nuorillemme sekä alanvaihtajille kansainvälisen urapolun.* 3. *Resilienssi ja imago: Uusi toimiala vähentää kaupungin riippuvuutta perinteisten alojen suhdanteista ja Vantaa muuttuu kauttakulkukaupungista määränpääkaupungiksi.* *Aloite:* *Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:* 1. *Käynnistää selvityksen kansainvälisen elämys-, viihde- ja pelitoiminnan keskittymän sijoittumismahdollisuuksista ja kaavallisista varauksista Aviapoliksen alueelle.* 2. *Integroi kokonaisuuden osaksi ratikan maankäyttösuunnitelmia, tavoitteena maksimoida kaupungin saamat tontti- ja verotulot lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.* 3. *Selvittää yhteistyössä alan toimijoiden ja poliisiviranomaisten kanssa, miten Vantaa voisi toimia kansainvälisenä pilottina vastuullisen ja valvotun peliympäristön kehittämisessä ja ottaa aktiivisen roolin valtion suuntaan tapahtuvassa edunvalvonnassa.* 4. *Kartoittaa tarvittavat koulutuspolut pelinhoitajaksi yhteistyössä ammatillisen koulutuksen ja alan toimijoiden kanssa.* 5. *Arvioi hankkeen potentiaaliset vaikutukset kaupungin elinvoimaan, kansainväliseen tunnettuuteen sekä välittömiin ja välillisiin verotuloihin.*	

Aloite jätetään Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.3.2026. *Victor Snellman*	

17 **Vastaus Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin kartoitettava it-palveluiden epäterveitä riippuvuuksia**

VD/1466/00.02.00.03/2026

PT/ML/HK/JK

Antero Eerola sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Suomessa julkisen sektorin tietohallinto on lähes kokonaan riippuvainen ulkomaisista, etenkin yhdysvaltalaisista ohjelmistoista, palvelimista ja muusta informaatioteknologiasta. Esimerkiksi valtion asiointiportaali suomi.fi sijaitsee yhdysvaltalaisen Amazon Web Servicesin pilvipalvelussa.

Kuten Yle uutisoi (https://yle.fi/a/74-20210924) ”pilvipalvelu on hienompi nimi jonkun muun tietokoneelle”. Tämä tarkoittaa, että datan hallinta ei ole Suomessa eikä Suomen lainsäädännön piirissä. Kaikkiaan kaksi kolmasosaa Suomen julkisista palveluista – esimerkiksi Kela, verohallinto, Traficom ja Omakanta - toimii yhdysvaltalaisissa pilvipalveluissa (https://yle.fi/a/74-20208588).

Samat riippuvuuden koskevat myös Vantaan kaupunkia.

Amazonin palvelimien ohella ohjelmistopuolta hallitsevat lähes täysin amerikkalaisjätit Microsoft ja Google, jotka ovat maailmanlaajuisia monopoleja.

Julkisuudessa olleet tiedot ovat kertoneet jo pitkään, että Yhdysvaltojen viranomaisilla - etenkin tiedustelu- ja turvallisuusviranomaisilla - on lähes rajoittamaton pääsy amerikkalaisten ohjelmistoyhtiöiden hallussa olevaan tietoon ja niiden kautta kulkevaan tietoliikenteeseen.

Erityisesti tietojen sijoittaminen ulkomaisiin pilvipalveluihin muodostaa vakavan tietoturvariskin. Kyse on myös merkittävistä kustannuksista kaupungille, sillä Microsoftin lisenssit tulevat hyvin kalliiksi.

Viime aikoina maailmanpoliittinen tilanne on kiristynyt huomattavasti. Yhdysvallat on ryhtynyt avoimesti uhkailemaan eurooppalaisia liittolaisia ja jopa niiden alueellista koskemattomuutta. Erilaisista tullitariffiuhkailuista on tullut arkipäivää. Todennäköisesti Yhdysvaltojen tulehtuneet välit eri Euroopan maihin ja vähintään maan ulkopolitiikan syvä arvaamattomuus jatkuvat pitkään.

Toisenlaisetkin valinnat ovat mahdollisia. Esimerkiksi oikeusministeriö on ilmoittanut (https://yle.fi/a/74-20207085), että se harkitsee uudelleen vaalitietojärjestelmän siirtoa yhdysvaltalaiseen pilvipalveluun.
Mediatietojen mukaan syynä on maailmanpoliittisen tilanteen muuttuminen.

Myös Ranska aikoo kieltää julkishallinnossa yhdysvaltalaiset Zoomin, Google Meetsin ja Microsoft Teamsin videokokouspalvelut sekä amerikkalaisia sähköpostipalveluita. Lisäksi Tanska ja sen muutamat kaupungit luopuvat useista Microsoftin palveluista. Vastaavaa suunnittelee myös muutama Saksan osavaltio.

Vaihtoehtona voisivat olla avoimen lähdekoodin ratkaisut. Lisää informaatiota teknologiariippuvuuksista löytyy esimerkiksi tästä Helsingin Sanomien artikkelista:

https://www.hs.fi/visio/art-2000011766288.html

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki tekee selvityksen siitä, kuinka riippuvainen kaupunki on ulkomaisista, erityisesti yhdysvaltalaisista it-yrityksistä, kuinka niiden tietoturva on järjestetty, missä konesalit sijaitsevat, miten estetään ulkomaisten viranomaisten pääsy arkaluontoisiin tietoihin, mitkä ovat ohjelmistolisenssien kustannukset Vantaalla ja millaisia, esimerkiksi avoimiin tietojärjestelmiin perustuvia vaihtoehtoisia ratkaisuja on tarjolla.”

Kaupunginvaltuusto 23.2.2026 § 32

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistetavaksi.

_____

Konsernijohdon ja elinvoiman toimialan tietohallinnon palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa

Aloitteessa on pyydetty Vantaan kaupungin tietohallintoa selvittämään, kuinka riippuvainen Vantaan kaupunki on ulkomaisista, erityisesti yhdysvaltalaisista IT-yrityksistä. Lisäksi on pyydetty arvioimaan tietoturvan tasoa, konesalien sijaintia sekä ulkomaisten viranomaisten pääsyä arkaluontoisiin tietoihin. Lisäksi tulee arvioida ohjelmistolisenssien kustannuksia sekä sitä minkälaisia avoimia ratkaisuja olisi tarjolla.

Riippuvuus ulkomaisista toimijoista

Riippuvuutta ICT-ratkaisuissa syntyy monella tasolla. Riippuvuutta voidaan arvioida ainakin laitetasolla, käyttöjärjestelmätasolla sekä tietojärjestelmätasolla.

Laitetasolla tarkoitetaan tässä esimerkiksi työasemia, palvelimia, tietoliikennelaitteita ja puhelimet. Puhtaasti kotimaisia ratkaisuja ei näistä ole olemassa ja mikäli arvioidaan vielä laitteita komponenttitasolla, niin hyvin suuri laitteeseen liittyvästä materiaalista työstä ja valmistuksesta tulee Euroopan ulkopuolelta. Puhtaasti eurooppalaisia laitteita on jopa mahdotonta löytää; saati kotimaisia. Vantaalla kaikissa laitteissa on erittäin suuri riippuvuus ulkomaisista toimijoista, vaikka lähimmät jakelukumppanimme tai ainakin niiden yhdyshenkilöt ovatkin suomalaisia.

Laitteiden käyttöjärjestelmien ja kriittisten toiminnallisuuksien suhteen olemme erittäin suurilta osin yhdysvaltalaisten ohjelmistojen (Microsoft, Google) varassa, vaikka erittäin satunnaisesti tulee joitain muitakin käytettyä kuten esimerkiksi Linuxia. Tilanne on siis varsin samanlainen kuin pääosassa muitakin organisaatioita (julkisia ja yksityisiä). Myös vastaavaan tapaan käytämme Microsoftin M365-ympäristöä ja Googlen vastaavia pilvipalveluita. Näihin liittyvät pilvipalvelut sijaitsevat ensisijaisesti Microsoftin osalta Euroopassa ja Googlelta löytyy palvelinsali Suomesta. Microsoftin palvelinsalit Suomeen ovat rakenteilla.

Kaupungilla on noin kolmesataa tietojärjestelmäksi luokiteltavaa kokonaisuutta ja näitä meille myyvät yritykset ovat pääosin Euroopasta ja erittäin moni Suomesta. Osan kohdalla kyse on kuitenkin maayhtiöistä ja ohjelmistojen tausta on Euroopan ulkopuolelta. Lisäksi tietojärjestelmät on usein rakennettu

komponenteista, jotka vaativat toimiakseen esimerkiksi Microsoftin ympäristöä. Eli järjestelmillä on usein vahva riippuvuus yhdysvaltalaisiin toimijoihin, vaikka varsinainen järjestelmätoimittaja olisikin suomalainen. Pääosin tietojärjestelmät ovat nykyään pilvipalveluita, jotka pääosin pyörivät Euroopassa sijaitsevissa konesaleissa ja osin myös Suomessa.

Tietoturvan taso kansainvälisillä toimijoilla

Pääsääntöisesti suuret toimijat ovat panostaneet hyvin paljon tietoturvan tasoonsa. Toisaalta ne ovat myös isoina toimijoina erittäin houkuttelevia kohteita murtautujille. Tämän vuoksi ne ovat myös usein uutisissa löydettyjen haavoittuvuuksien vuoksi. Pääsääntöisesti ratkaisut ovat suurilla kansainvälisillä toimijoilla kuitenkin kunnossa, koska heillä on myös taloudellisia mahdollisuuksia tähän panostaa enemmän kuin pienemmillä toimijoilla.

Varsinaisesti yhdysvaltalaiset toimijat ovat olleet uutisissa enemmänkin tietosuoja-asioiden vuoksi, joiden ongelmakohdat juontavat juurensa ensisijaisesti Yhdysvaltojen lainsäädännöstä. EU on pyrkinyt löytämään hyviä ratkaisuja, miten yhteensovittaa Yhdysvaltojen lainsäädäntö EU:n GDPR-asetuksen kanssa. Tällä hetkellä on olemassa oleva ratkaisu, jonka mukaan toimitaan, mutta tilanne elää jatkuvasti ja myös Vantaalla seuraamme tilannetta aktiivisesti.

Arvioidessa ulkopuolisten mahdollista pääsyä tietoihin, tulee huomioida, että pääsääntöisesti järjestelmän toimittajien ylläpidossa on henkilöitä, joilla on olemassa teknisesti pääsy järjestelmässä oleviin tietoihin. Tämän käyttöä kuitenkin säädellään sekä lainsäädännöllä että usein myös sopimuksissa.

Kun arvioidaan eri valtioiden viranomaisten pääsyä järjestelmien tietoihin, niin pitää perehtyä eri maiden lainsäädäntöön. Käytyjen keskusteluiden perusteella kuitenkaan käytössämme ei ole järjestelmiä, joihin olisi suoria pääsyjä ulkomaisilla viranomaisilla. Tietojen luovutukset voivat olla mahdollisia lainsäädännön perusteella tietyissä tilanteissa, jotka tietojemme mukaan vaativat myös erillisen oikeuden päätöksen. Näitä asioita on EU:ssa arvioitu myös etenkin etsittäessä ratkaisuja yhdysvaltalaisten järjestelmien käyttöön.

Kustannukset

Isojen toimijoiden lisenssikustannukset ovat olleet julkisuudessa suuren keskustelun aiheena. Eniten on keskusteluttanut Microsoftin lisenssit, mutta myös Google on lisenssimäärissä Vantaalla iso toimija.

Microsoftin lisenssit kattavat Vantaalla sekä työasemien että palvelimien lisenssejä. Eniten keskustelua herättävät tyypillisesti M365-kokonaisuus, koska se on käyttäjälle näkyvin kokonaisuus. Julkisuudessa on varsin isosti väläytelty esimerkiksi Teamisista luopumista, joka on M365:n yksi komponentti. Kuitenkin jotta kokonaisuudella olisi merkitystä, pitäisi tällöin luopua M365:stä kokonaisuudessaan. Ongelmana on, että ainoa länsimaalainen toimija, jolla on vastaavan tasoinen palvelu tarjolla, on Google, joka on toinen yhdysvaltalainen tarjoaja samoine valtuustoaloitteessa esitettyine ongelmineen.

Vastaavan kokonaisuuden kokoaminen voisi olla mahdollista Euroopasta, mutta nykyisistä olemassa olevista ohjelmista koottaessa pitäisi nämä eri palvelut hankkia useilta eri palveluntarjoajilta ja käytännössä integroida ne joko itse tai jonkin palveluntarjoajan toimesta yhdeksi kokonaisuudeksi. On ilmeistä vähäiselläkin tarkastelulla, että projekti olisi useita vuosia kestävä, kustannuksiltaan erittäin korkea eikä sillä todennäköisesti saavutettaisi samanlaista käyttäjäkokemusta kuin nykyisellä ratkaisulla.

Microsoft ja Google antavat pääsääntöisesti julkiselle sektorille alennuksia ja etenkin Kasvatuksen ja Oppimisen toimialalle. Käymme myös näiden toimijoiden kanssa aktiivista keskustelua ja pyrimme varmistamaan kohtuullisen kustannustason, jolla myös saamme uusimmat kokonaisuudet ja tekoälyratkaisut osaksi palveluamme.

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Vantaan kaupunki hankkii palvelunsa julkisilla kilpailutuksilla. Kilpailutuksissa tyypillisesti kuvataan Vantaan tekninen ympäristö sekä tarvittava palvelu. Tarjoaja voi vapaasti tarjota palvelunsa haluamallaan toteutustavalla. Tämän vuoksi tarjoaja voi tarjota esimerkiksi avoimeen lähdekoodiinkin pohjautuva palvelun. Usein myös, etenkin vähänkään suuremmissa hankinnoissa, ennen lopullista tarjouspyyntöä teemme avoimen tietopyynnön, jotta mahdolliset erilaiset ratkaisutavat tulevat toimijoilta esiin, jotta emme vahingossa tule rajanneeksi jotain mahdollista toteutustapaa hankinnassamme.

Mikäli kuitenkin esimerkiksi lisäisimme digisuvereniteettiimme liittyviä vaatimuksia tarjouspyyntöihimme, rajaisivat ne väistämättä mahdollisten tarjoajien joukkoa ja siten todennäköisesti heikentäisivät kustannustehokkuutta useiden ICT-hankintojen kohdalla. Tämän vuoksi olisi tärkeää, että tällaiset lisävaatimukset kohdistuisivat ainoastaan tiukasti tarkasteltuun joukkoon hankintoja, joissa vaatimus on myös helposti perusteltavissa.

Suvereniteetin tarkoituksenomainen vahvistaminen

Yksittäisen järjestelmän hankkiminen ulkomaisista toimijoista mahdollisimman riippumattomana ei useinkaan todellisuudessa loppupeleissä ole kovinkaan riippumattomana. Vaikka saisimme esimerkiksi ostettua sovelluksen, joka olisi saatu rakennettua ilman ulkomaisia komponentteja ja sitä palvelua tuotettaisiin Suomessa, niin laitteistot, joilla sitä käytettäisiin, olisi kuitenkin valmistettu ulkomailla ja todennäköisesti Euroopan ulkopuolella, koska tällaista tuotantoa ei lähialueilla juurikaan sijaitse. Lisäksi harva järjestelmä rakennetaan irralliseksi muista, vaan sovellukset muodostavat yhdessä kokonaisuuden verkon, jolloin tuollainen ratkaisu on vain yksi sadoista sovelluksistamme.

Kun olemme selvittäneet kustannustehokkaimpia keinoja suvereniteetin vahvistamiseksi, on tyypillisesti ensimmäisenä noussut esiin mahdollisuus ottaa erillisiä varmuuskopioita ulkomaisten toimijoiden pilvipalveluista. Tällöin varsinainen datasisältö olisi käytettävissämme myös silloin kuin alkuperäinen pilvipalvelu ei olisi saatavilla. Näitä on edistetty keskeisimpien palveluidemme osalta. Tällaisesta luonnollisesti syntyy meille pysyviä ylimääräisiä kustannuksia meille, joten näiden käytön lisäämistä on harkittava tarkkaan.

Yhteenvetona

Aloitteessa esitetty selvityspyyntö on merkittäviltä osin sisällöltään osa tietohallinnon normaalia tietoturvariskien ja tietosuojariskien arviointia. Tietohallinto on riskienhallintatoimenpiteinä myös arvioinut, millä toimenpiteillä kustannustehokkaimmin ja palveluita laatua heikentämättä, on mahdollista näitä riskejä vähentää. Uusien järjestelmähankintojen kohdalla tämä näkyy esimerkiksi vaikutustenarvioinneissa.

On ilmeistä, että käytännössä kaikki Vantaan kaupungin IT-palvelut ovat vähintään jollain tasolla riippuvaisia ulkomaisista ja valtaosin Euroopan ulkopuolisista palveluista. Asian syvällisempi komponenttitason selvittäminen ei toisi erityisen hyödyllistä lisätietoa.

Tietohallinto ei suosittele erillisen selvityksen laadintaa, koska siitä aiheutuvilla kustannuksilla ei olisi saatavissa merkittävää lisähyötyä. Digitaalista suvereniteettia vahvistetaan harkintaa käyttäen osana kokonaisuuden suunnittelua painottaen kustannustehokkuutta ja seuraten kokonaisuuteen liittyvää tulevaa lainsäädäntöä.

Osana järjestelmien kehitystyötä selvitetään avoimien järjestelmien kuten Linuxin käyttöä kaupungin tietojärjestelmissä eurooppalaisten esimerkkien mukaisesti.

Kaupunginhallitus 21.9.2026 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Antero Eerolalle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

Vastauksen loppuun lisätään seuraava uusi kappale:
Osana järjestelmien kehitystyötä selvitetään avoimien järjestelmien kuten Linuxin käyttöä kaupungin tietojärjestelmissä eurooppalaisten esimerkkien mukaisesti.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloite kaupungin kartoitettava it-palveluiden epäterveitä riippuvuuksia

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
tietohallintojohtaja Matti Lampo
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

_____

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloite kaupungin kartoitettava it-palveluiden epäterveitä riippuvuuksia

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

tietohallintojohtaja Matti Lampo
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaupungin kartoitettava it-palveluiden epäterveitä riippuvuuksia	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Suomessa julkisen sektorin tietohallinto on lähes kokonaan riippuvainen ulkomaisista, etenkin yhdysvaltalaisista ohjelmistoista, palvelimista ja muusta informaatioteknologiasta. Esimerkiksi valtion asiointiportaali suomi.fi sijaitsee yhdysvaltalaisen Amazon Web Servicesin pilvipalvelussa. Kuten Yle uutisoi (https://yle.fi/a/74-20210924) ”pilvipalvelu on hienompi nimi jonkun muun tietokoneelle”. Tämä tarkoittaa, että datan hallinta ei ole Suomessa eikä Suomen lainsäädännön piirissä. Kaikkiaan kaksi kolmasosaa Suomen julkisista palveluista – esimerkiksi Kela, verohallinto, Traficom ja Omakanta - toimii yhdysvaltalaisissa pilvipalveluissa (https://yle.fi/a/74-20208588). Samat riippuvuuden koskevat myös Vantaan kaupunkia. Amazonin palvelimien ohella ohjelmistopuolta hallitsevat lähes täysin amerikkalaisjätit Microsoft ja Google, jotka ovat maailmanlaajuisia monopoleja. Julkisuudessa olleet tiedot ovat kertoneet jo pitkään, että Yhdysvaltojen viranomaisilla - etenkin tiedustelu- ja turvallisuusviranomaisilla - on lähes rajoittamaton pääsy amerikkalaisten ohjelmistoyhtiöiden hallussa olevaan tietoon ja niiden kautta kulkevaan tietoliikenteeseen. Erityisesti tietojen sijoittaminen ulkomaisiin pilvipalveluihin muodostaa vakavan tietoturvariskin. Kyse on myös merkittävistä kustannuksista kaupungille, sillä Microsoftin lisenssit tulevat hyvin kalliiksi. Viime aikoina maailmanpoliittinen tilanne on kiristynyt huomattavasti. Yhdysvallat on ryhtynyt avoimesti uhkailemaan eurooppalaisia liittolaisia ja jopa niiden alueellista koskemattomuutta. Erilaisista tullitariffiuhkailuista on tullut arkipäivää. Todennäköisesti Yhdysvaltojen tulehtuneet välit eri Euroopan maihin ja vähintään maan ulkopolitiikan syvä arvaamattomuus jatkuvat pitkään. Toisenlaisetkin valinnat ovat mahdollisia. Esimerkiksi oikeusministeriö on ilmoittanut (https://yle.fi/a/74-20207085), että se harkitsee uudelleen vaalitietojärjestelmän siirtoa yhdysvaltalaiseen pilvipalveluun. Mediatietojen mukaan syynä on maailmanpoliittisen tilanteen muuttuminen. Myös Ranska aikoo kieltää julkishallinnossa yhdysvaltalaiset Zoomin, Google Meetsin ja Microsoft Teamsin videokokouspalvelut sekä amerikkalaisia sähköpostipalveluita. Lisäksi Tanska ja sen muutamat kaupungit luopuvat useista Microsoftin palveluista. Vastaavaa suunnittelee myös muutama Saksan osavaltio.	Aloitteen tekijät Antero Eerola (vas.) Aloitteen Allekirjoitukset 1. Gashaw Bibani 2. Jenni Alasuutari 3. Chau Nguyen 4. Funda Demiri 5. Elina Nykyri 6. Tiina Tuomela 7. Juha Suoniemi 8. Kai-Ari Lundell 9. Tia Seppänen 10. Kati Tyystjärvi 11. Tuire Kaimio 12. Vaula Norrena 13. Jussi Saramo 14. Reija Friman 15. Heidi Blomberg 16. Eve Rämö 17. Sirpa Siru Kauppinen

Vaihtoehtona voisivat olla avoimen lähdekoodin ratkaisut. Lisää informaatiota teknologiariippuvuuksista löytyy esimerkiksi tästä Helsingin Sanomien artikkelista: https://www.hs.fi/visio/art-2000011766288.html Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki tekee selvityksen siitä, kuinka riippuvainen kaupunki on ulkomaisista, erityisesti yhdysvaltalaisista it-yrityksistä, kuinka niiden tietoturva on järjestetty, missä konesalit sijaitsevat, miten estetään ulkomaisten viranomaisten pääsy arkaluontoisiin tietoihin, mitkä ovat ohjelmistolisenssien kustannukset Vantaalla ja millaisia, esimerkiksi avoimiin tietojärjestelmiin perustuvia vaihtoehtoisia ratkaisuja on tarjolla. Vantaalla 23.2.2026	